

ບົດທີ 1 ຄວາມຮູ້ເບື້ອງຕົ້ນກ່ຽວກັບການບໍລິຫານການເງິນ

ໃນປະຈຸບັນການດຳເນີນທຸລະກິດມີຄວາມສະຫຼັບຊັບຊ້ອນຫຼາຍຂຶ້ນ ເຊິ່ງຈະຕ້ອງປະເຊີນກັບການປ່ຽນແປງຢູ່ຕະຫຼາດເວລາບໍ່ວ່າຈະເປັນພາວະເສດຖະກິດ ແລະ ວິກິດການເງິນ, ການແຂ່ງຂັນທີ່ຮຸນແຮງ ຫຼື ການປ່ຽນແປງສະພາບແວດລ້ອມທາງສັງຄົມ ແລະ ເຕັກໂນໂລຢີ ເຫຼົ່ານີ້ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການດຳເນີນທຸລະກິດທັງໝົດ, ຈາກຜົນການປ່ຽນແປງດັ່ງກ່າວ ເຮັດໃຫ້ການບໍລິຫານການເງິນມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍທີ່ສຸດ, ດັ່ງນັ້ນຜູ້ບໍລິຫານທາງການເງິນຈະຕ້ອງຕິດຕາມຂ່າວສານ ແລະ ສະຖານະການຕ່າງໆ ເພື່ອປັບກົດຈະການໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບພາວະເຫດການດັ່ງກ່າວ.

1.1 ຄວາມໝາຍກ່ຽວກັບການບໍລິຫານການເງິນ

1.1.1 ຄວາມໝາຍຂອງການເງິນ

- **ການເງິນ:** ໝາຍເຖິງການບໍລິຫານງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການໝູນວຽນ ຂອງເງິນຜ່ານອົງກອນບໍ່ວ່າຈະເປັນ ບໍລິສັດ, ທະນາຄານ ຫຼື ສະຖາບັນການເງິນ ທັງເປັນພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ, ໂດຍເນັ້ນ ການຈັດສັນການເງິນຢ່າງເປັນລະບົບ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດທາງການເງິນ.

- **ການເງິນ:** ອາດຈະເປັນສິນລະປະ ແລະ ວິທະຍາສາດຂອງການບໍລິຫານເງິນ, ລວມທັງການບໍລິການທາງເງິນ ແລະ ສະຖາບັນການເງິນ, ນອກນັ້ນການເງິນອາດເປັນຈັດຫາເງິນໃນເວລາຕ່າງໆທີ່ຕ້ອງການ.

- **ລະບົບການເງິນ:** ໝາຍລະບົບທີ່ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ຜູ້ອອມ ແລະ ຜູ້ລົງທຶນມາຝັບກັນໂດຍມີຕະຫຼາດເງິນເປັນຕົວກາງ ເຊິ່ງມີສະຖາບັນທີ່ສຳຄັນ ເຊັ່ນ: ເປັນນາຍໜ້າ, ຜູ້ຄ້າ, ຜູ້ຄ້າປະກັນການຂາຍ ແລະ ສູນກາງໃຫ້ບໍລິການການຂາຍ, ຕະຫຼອດເຖິງກອບກົດໝາຍ ສະນັ້ນ, ຕະຫຼາດການເງິນຈຶ່ງມີບົດບາດສຳຄັນໃນລະບົບເສດຖະກິດ.

- **ສະຖາບັນການເງິນ:** ຄືສະຖາບັນທີ່ດຳເນີນທຸລະກຳທາງການເງິນໂດຍລະດົມເງິນອອມ, ໃຫ້ເງິນກູ້ຢືມແກ່ຜູ້ທີ່ຕ້ອງການເຜື່ອໄປບໍລິໂພກ ຫຼື ການລົງທຶນໃນການດຳເນີນທຸລະກິດໂດຍຢ່າຍດອກເບ້ຍໃຫ້ຜູ້ອອມ ແລະ ຮັບດອກເບ້ຍຈາກຜູ້ກູ້, ເຊິ່ງສະຖາບັນການເງິນແບ່ງອອກເປັນ 2 ປະເພດ ຄື:

1) ສະຖາບັນການເງິນທີ່ປະກອບກົດຈະການ ທະນາຄານ ປະກອບດ້ວຍທະນາຄານກາງ, ທະນາຄານທຸລະກິດທີ່ດຳເນີນການບໍລິການທາງການເງິນພາຍໃຕ້ກົດລະບຽບຂອງປະເທດ.

2) ສະຖາບັນການເງິນທີ່ບໍ່ປະກອບກົດຈະການທະນາຄານປະກອບໄປດ້ວຍບໍລິສັດເງິນທຶນ, ບໍລິສັດກອງທຶນ, ສະຖາບັນການເງິນຈຸນລະພາກ, ໂຮງຈຳນຳ ແລະ ບໍລິສັດປະກັນໄພ.

ລັກສະນະການເງິນມີ 2 ລັກສະນະການເງິນລະດັບມະຫາພາກ ແລະ ການເງິນລະດັບຈຸລະພາກດັ່ງມີຄວາມ ໝາຍດັ່ງນີ້:

1) **ການເງິນລະດັບມະຫາພາກ (Macro Level)** ເປັນການ ສຳລັບເງິນລະດັບປະເທດ ແລະ ອົງກອນການເງິນຕ່າງປະເທດ ເຊິ່ງປະກອບໄປດ້ວຍ ສະຖາບັນການເງິນ, ຕະຫຼາດເງິນ, ຂະບວນການປະຕິບັດກ່ຽວກັບລະບົບເງິນ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ

2) **ການເງິນລະດັບຈຸລະພາກ (Micro Level)** ເປັນການສຳລັບທຸລະກິດ ແລະ ສະຖາບັນການເງິນ ເຊິ່ງປະກອບໄປດ້ວຍການວາງແຜນທາງການເງິນ, ການບໍລິຫານຊັບສິນ ແລະ ການຈັດຫາເງິນທຶນ.

1.1.2 ປະເພດຂອງການເງິນ

ປະເພດຂອງການເງິນ ປະກອບມີ 3 ປະເພດ ການເງິນພາກລັດ, ການເງິນພາກທຸລະກິດ, ການເງິນສ່ວນບຸກຄົນ ເຊິ່ງມີຄວາມໝາຍດັ່ງນີ້:

1) **ການເງິນພາກລັດ(Public Finance):** ການເງິນພາກລັດ ຫຼື ການຄັງໝາຍ ການວ່າງແຜນກ່ຽວກັບການບໍລິຫານເງິນຂອງລັດຖະບານ ໃນດ້ານລາຍຮັບ, ລາຍຈ່າຍ, ການກໍ່ໜີ້ສິນ, ນະໂຍບາຍການເງິນ ໃນອົງກອນຂອງລັດຖະບານ ແລະ ມີຈຸດມຸ່ງໝາຍເພື່ອກໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນກະທົບຕໍ່ດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການກະຈາຍລາຍໄດ້ໃນສັງຄົມເປັນສ່ວນລວມ.

2) **ການເງິນທຸລະກິດ (Business Finance):** ການເງິນທຸລະກິດໝາຍເຖິງການຕັດສິນໃຈໃນພຶດຕິກຳທາງການເງິນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງການບໍລິຫານການເງິນທາງທຸລະກິດເຊິ່ງລວມທັງການກຳນົດນະໂຍບາຍທາງການເງິນຂອງອົງກອນທຸລະກິດ ເຊິ່ງຕ້ອງສຶກສາການບໍລິຫານການຈັດການເງິນທຶນ, ການບໍລິຫານການໃຊ້ເງິນລົງທຶນ, ການຈັດໂຄງສ້າງການເງິນໃຫ້ມີຄວາມໝັ້ນຄົງ ແລະ ການວ່າງແຜນທາງການເງິນ.

3) **ການເງິນສ່ວນບຸກຄົນ (Personal finance):** ການເງິນສ່ວນບຸກຄົນໝາຍເຖິງການຈັດລະບຽນການເງິນໃຫ້ມີປະສິດທິພາບເພື່ອໃຫ້ບັນລຸເປົ້າໝາຍທາງການເງິນ ແລະ ສ້າງຄວາມມັ່ງຄັງໃຫ້ກັບຊີວິດ ແລະ ຄອບຄົວ ເຊິ່ງກ່ຽວກັບການລວບລວມຂໍ້ມູນການເງິນສ່ວນບຸກຄົນ ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ ແລະ ເຄື່ອງມືທາງການເງິນຕ່າງໆ, ການວ່າງການເງິນສ່ວນບຸກຄົນ, ການແຜນການລົງທຶນ ແລະ ກະເສຍອາຍຸ, ພາສີ-ອາກອນ, ມໍລະດົກ ແລະ ການປະກັນໄພ.

1.1.3 ຄວາມໝາຍຂອງການບໍລິຫານການເງິນ

ການບໍລິຫານການເງິນໝາຍເຖິງການວ່າງແຜນ, ການຈັດລະບຽນ ແລະ ການຄອບຄຸມກິດຈະກຳທາງການເງິນເຊິ່ງມີຂອບເຂດໃນການດຳເນີນງານປະກອບດ້ວຍ ການຕັດສິນໃຈໃນການລົງທຶນ, ການຕັດສິນໃຈທາງການເງິນ ຫຼື ການຈັດຫາເງິນທຶນ, ການຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບຜົນຕອບແທນທາງການເງິນ, ເຊິ່ງການບໍລິຫານການເງິນແມ່ນປະສິດທິພາບໃນການບໍລິຫານເງິນທຶນ (Funds) ໃນທຸລະກິດເປັນຫຼັກ.

1.2 ຄວາມສຳຄັນຂອງການບໍລິຫານການເງິນ

ການດຳເນີນທຸລະກິດ ຢູ່ໃນອົງກອນໃດໜຶ່ງ ບໍ່ວ່າຈະເປັນຝ່າຍການຜະລິດ, ຝ່າຍການຕະຫຼາດ, ຝ່າຍການບັນຊີ, ຝ່າຍການເງິນ, ຝ່າຍການບໍລິຫານບຸກຄະລາກອນຕ່າງໆຕ້ອງໃຊ້ເງິນເພື່ອນຳໃຊ້ໃນການດຳເນີນງານທັງໝົດ ເຊິ່ງເງິນປຽບເໝືອນເສັ້ນເລືອດທີ່ຢູ່ຮ່າງກາຍຂອງມະນຸດ, ຖ້າມະນຸດບໍ່ມີເສັ້ນເລືອດລໍ່ລ້ຽງຮ່າງກາຍ ກໍ່ບໍ່ສາມາດຈະດຳລົງຊີວິດຢູ່ໄດ້ ເຊິ່ງປຽບເໝືອນທຸລະກິດບໍ່ມີເງິນກໍ່ບໍ່ສາມາດດຳເນີນທຸລະກິດໄປໄດ້, ດັ່ງນັ້ນ ໃນການດຳເນີນທຸລະກິດໃນກິດຈະກິດໃດໜຶ່ງ ບໍ່ວ່າຈະເປັນການຂະຫຍາຍກິດຈະການ ຫຼື ສ້າງໂຮງງານໃໝ່ກໍ່ຈະຕ້ອງຊື້ທີ່ດິນ, ສ້າງໂຮງງານ, ຊື້ເຄື່ອງຈັກ ແລະ ອຸປະກອນ, ວັດຖຸດິບໃນການຜະລິດ, ການຮັບພະນັກງານເພີ່ມຂຶ້ນເປັນຕົ້ນ, ຜູ້ບໍລິຫານການເງິນມັກຈະເຂົ້າໄປກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ມີບົດບາດໃນການຕັດສິນໃຈວ່າກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວສາມາດດຳເນີນງານໄດ້ ຫຼື ຄຸ້ມຄ່າໃນການລົງທຶນຫຼືບໍ່, ນອກຈາກນັ້ນ ຜູ້ບໍລິຫານການເງິນຍັງໄດ້ຕິດຕາມການດຳເນີນງານໄປຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ວ່າງໄວ້ຫຼືບໍ່, ຈາກຄວາມຮັບຜິດຊອບທາງການເງິນທີ່ສຳຄັນເຮັດໃຫ້ຜູ້ບໍລິຫານທາງການເງິນຕ້ອງດຳເນີນວຽກງານຢ່າງໃກ້ສືດກັບຜູ້ບໍລິຫານໃນລະດັບສູງເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ຄຳແນະນຳໃນການຕັດສິນໃຈທາງການເງິນ ເພາະການຕັດສິນໃຈທາງການເງິນທີ່ຜິດພາດຈະເຮັດໃຫ້ຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ທຸລະກິດເຊິ່ງຍາກຕໍ່ການແກ້ໄຂ ໄລຍະສັ້ນໄດ້ ເຊັ່ນ: ທຸລະກິດຕັດສິນໃຈໃນການຊື້

ຊັບສິນຄົງທີ່ທີ່ມີລາຄາສູງ ແຕ່ຫາກທຸລະກິດບໍ່ມີປະສິດທິພາບພຽງພໍ ຈະເຮັດໃຫ້ທຸລະກິດມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງເຮັດໃຫ້ປະສິດທິພາບບັນຫາການຂາດທຶນ.

1.3 ເປົ້າໝາຍໃນການບໍລິຫານການເງິນ

ເປົ້າໝາຍໃນການບໍລິຫານການເງິນກົດຈະການໃດໜຶ່ງຄືກໍາໄລສູງສຸດ (Profit maximization) ແລະ ຄວາມມັ່ງຄັ່ງສູງສຸດໃຫ້ແກ່ຜູ້ຖືຮຸ້ນ (Maximize shareholder's wealth) ເຊິ່ງໃຊ້ກັບກົດຈະການໃນບໍລິສັດ ແຕ່ບໍ່ລາມາດໃຊ້ກັບຮູບແບບຮູບແບບກົດຈະການທີ່ບໍ່ໄດ້ຕັ້ງໃນຮູບແບບບໍລິສັດ, ສະນັ້ນປະຈຸບັນຈຶ່ງມີການປ່ຽນແປງເປົ້າໝາຍຂອງການບໍລິຫານການເງິນເປັນຄືກໍາໄລສູງສຸດ (Profit maximization) ແລະ ເປັນການສ້າງມູນຄ່າກົດຈະການສູງສຸດ (Maximize Value of Firm).

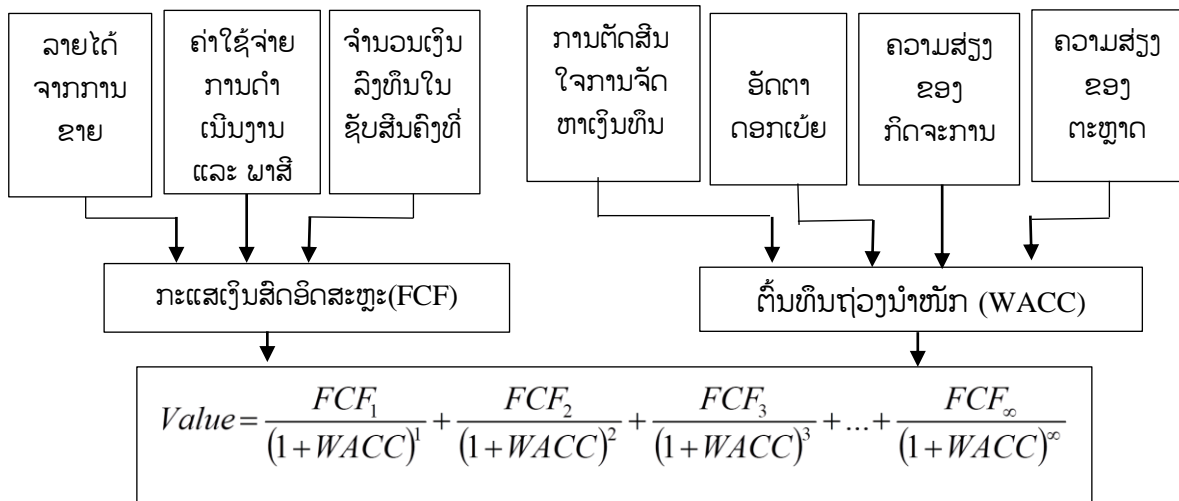
ດັ່ງນັ້ນ, ເປົ້າໝາຍຂອງການສ້າງມູນຄ່າກົດຈະການສູງສຸດນັ້ນ, ສາມາດໃຊ້ກັບທຸກກົດຈະການ ບໍ່ວ່າຈະເປັນວິສາຫະກິດສ່ວນບຸກຄົນ, ວິສະຫະກິດຮຸ້ນສ່ວນ ຫຼື ບໍລິສັດ, ການທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ກົດຈະການໄດ້ຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ຈະຕ້ອງຄຳນຶງເຖິງຄວາມສາມາດຂອງກົດຈະການຈະຕ້ອງເຮັດໃຫ້ມູນຄ່າກົດຈະການສູງສຸດໃຫ້ແກ່ກົດຈະການຈະຕ້ອງຄຳນຶງເຖິງຄວາມສາມາດຂອງກົດຈະການທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ເກີດກະແສເງິນສົດໃນປະຈຸບັນ ແລະ ອານາຄົດທີ່ແນ່ນອນ ໂດຍມີ 3 ປັດໃຈທີ່ຕ້ອງພິຈາລະນາດັ່ງນີ້:

1) **ຊັບສິນທາງການເງິນ:** ຊັບສິນທາງການເງິນໝາຍເຖິງຊັບສິນທີ່ບໍ່ມີຕົວຕົນ ລວມໄປເຖິງຮຸ້ນຂອງກົດຈະການວ່າສາມາດເຮັດໃຫ້ເກີດກະແສເງິນສົດໄດ້ຫຼາຍເທົ່າໃດ ເຊິ່ງຊັບສິນທາງການເງິນ ປະກອບດ້ວຍເງິນ, ຕາສານທຶນ, ຕາສານໜີ້ ແລະ ຕາສານອະນຸຜັນ.

2) **ໄລຍະເວລາຂອງກະແສເງິນສົດ:** ໄລຍະເວລາດົນປານໃດຈຶ່ງຈະເຮັດໃຫ້ຜົນດີແກ່ກົດຈະການ.

3) **ຄວາມສ່ຽງ:** ນັກລົງທຶນສ່ວນໃຫຍ່ບໍ່ມັກຄວາມສ່ຽງ ເຂົ້າຈະລົງທຶນກັບຮຸ້ນຂອງກົດຈະການທີ່ມີກະແສເງິນສົດຮັບທີ່ແນ່ນອນກວ່າຮຸ້ນຂອງກົດຈະການທີ່ມີກະແສເງິນສົດຮັບທີ່ບໍ່ແນ່ນອນ.

ຈາກ 3 ປັດໃຈນັ້ນຈະເຮັດໃຫ້ມູນຄ່າກົດຈະການສູງຂຶ້ນໂດຍນັກລົງທຶນສິນໃຈກໍ່ຄືກະແສເງິນສົດອິດສະຫຼະ(Free Cash Flow: FCF) ເຊິ່ງເປັນກະແສເງິນສົດທີ່ຈ່າຍຄືນໃຫ້ແກ່ເຈົ້າໜີ້ ແລະ ຜູ້ຖືຮຸ້ນ ໂດຍກະແສເງິນສົດອິດສະຫຼະຈະເພີ່ມຂຶ້ນມາຈາກ 3 ປັດໃຈຄື: ລາຍໄດ້ຈາກການຂາຍ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດຳເນີນງານ ແລະ ພາສີ, ຈຳນວນເງິນລົງທຶນໃນຊັບສິນຄົງທີ່ດັ່ງຮູບລຸ່ມນີ້:

ຮູບທີ 1.1: ປັດໃຈທີ່ມີສ່ວນກຳນົດມູນຄ່າຂອງກົດຈະການ

ການຄຳນວນກະແສເງິນສົດອິດສະຫຼະເຮົາສາມາດຄິດໄລ່ໄດ້ຫຼາຍວິທີ ແຕ່ໃນບົດຄວາມນີ້ຈະສະແດງ ວິທີຄິດໄລ່ຈາກກະແສເງິນສົດຈາກການດຳເນີນການ (Cash Flow Form Operation, CFO) ໂດຍເຮົາ ສາມາດຄຳນວນແສເງິນສົດອິດສະຫຼະໄດ້ໂດຍ ນຳກະແສເງິນສົດຈາກການດຳເນີນງານລົບເງິນລົງທຸນສຳລັບ ການຂະຫຍາຍທຸລະກິດ (Capital Expenditure, CAPEX) ອອກກໍຈະໄດ້ກະແສເງິນສົດອິດສະຫຼະ.

$$FCF = CFO - CAPEX$$

- **ລາຍໄດ້ຈາກການຂາຍ:** ລາຍໄດ້ຈາກການຂາຍຈະຂຶ້ນຢູ່ກັບລະດັບປະລິມານໃນການຂາຍ, ລາຄາ ສິນຄ້າຕໍ່ໜ່ວຍ ແລະ ອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງຍອດຂາຍໃນອານາຄົດ, ດັ່ງນັ້ນ, ຜູ້ບໍລິຫານສາມາດ ເພີ່ມປະລິມານຍອດຂາຍ ແລະ ລາຄາຂາຍກໍຈະເຮັດໃຫ້ກະແສເງິນສົດເພີ່ມຂຶ້ນ, ການທີ່ເຮັດໃຫ້ກະແສ ເງິນສົດຂອງກິດຈະການເພີ່ມຂຶ້ນນັ້ນກິດຈະການເຂົ້າໃຈຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ບໍລິໂພກໃນຕະຫຼາດ, ຖ້າຫາກ ກິດຈະການຄາດຄະເນຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ບໍລິໂພກຕະຫຼາດຖືກຕ້ອງກໍຈະເຮັດໃຫ້ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງ ຍອດຂາຍເພີ່ມຂຶ້ນ, ແຕ່ຫາກການເຂົ້າໄປຕະຫຼາດທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການອົມຕົວກໍຈະເຮັດໃຫ້ການຈະເລີນເຕີບ ໂຕຂອງຍອດຂາຍຫຼຸດລົງ, ດັ່ງນັ້ນ ກິດຈະການຕ້ອງສາມາດວາງແຜນການຂາຍລວມໄປເຖິງການກຳນົດ ກິນລະຍຸດທາງດ້ານການຕະຫຼາດໃຫ້ເໝາະສົມກັບພາວະເສດຖະກິດ ແລະ ການແຂ່ງຂັນໃນຄະນະນັ້ນຈະສົ່ງ ຜົນໃຫ້ລາຍໄດ້ສູງຂຶ້ນ ແລະ ມູນຄ່າກິດຈະການກໍຈະສູງຂຶ້ນ.

- **ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດຳເນີນງານ ແລະ ພາສີ-ອາກອນ:** ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດຳເນີນງານ ແລະ ພາສີ- ອາກອນເປັນປັດໃຈໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນໃນການກຳນົດກຳໄລສຸດທິຫຼັງຫຼັກພາສີ-ອາກອນທີ່ຈະເປັນກະແສເງິນສົດທີ່ ຈະຈ່າຍໃຫ້ຜູ້ລົງທຶນຫຼັງຈາກທີ່ຫຼັກໃຊ້ຈ່າຍໃຫ້ແກ່ພະນັກງານບໍລິຫານ ແລະ ການຂາຍສິນຄ້າ, ທາງເລືອກ ໜຶ່ງທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ກຳໄລຈາກການດຳເນີນງານເພີ່ມຂຶ້ນກໍຄືການຫຼີດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທາງກົງຫຼຸດລົງ ເຊັ່ນ: ຄ່າແຮງ ງານທາງກົງ ແລະ ວັດຖຸດິບ, ນອກຈາກນັ້ນ ຕ້ອງມີການເພີ່ມປະສິດທິພາບໃນການດຳເນີນງານໂດຍການຝຶກ ອົບຮົມເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ການຈັດຫາຮ່ວງໂສອຸປະທານກໍຈະເຮັດໃຫ້ກຳໄລຂອງກິດຈະການເພີ່ມຂຶ້ນ.

- **ຈຳນວນເງິນລົງທຶນໃນຊັບສິນໃນການດຳເນີນງານ:** ເງິນລົງທຶນໃນຊັບສິນໃນການດຳເນີນງານ ໄດ້ແກ່ການກໍ່ສ້າງໂຮງງານ, ຊື້ເຄື່ອງຈັກ, ລະບົບຄອບພິວເຕີ ແລະ ສິນຄ້າຄ້າງສາງເປັນຕົ້ນ, ໃນໄລຍະສັ້ນຊັບ ສິນໃນການດຳເນີນງານຈະເຮັດໃຫ້ເງິນສົດເພີ່ມຂຶ້ນແຕ່ຈະເຮັດໃຫ້ກະແສເງິນສົດເພີ່ມຂຶ້ນໃນອານາຄົດ ເຊັ່ນ: ກິດຈະການນຳລະບົບສິນຄ້າຄ້າງສາງແບບທັນເວລາ (Just in time inventory system: JIT) ມາໃຊ້ກໍຈະ ເຮັດໃຫ້ເງິນລົງທຶນໃນສິນຄ້າຄົງເຫຼືອຫຼຸດລົງກໍຈະເຮັດໃຫ້ກະແສເງິນສົດຂອງກິດຈະການເພີ່ມຂຶ້ນ.

ນອກຈາກ 3 ປັດໃຈທີ່ກ່າວມານັ້ນແລ້ວທີ່ເຮັດໃຫ້ມູນຄ່າຂອງກິດຈະການສູງຂຶ້ນຜູ້ບໍລິຫານຍັງຕ້ອງມີ ຄຳນຶງເຖິງປັດໃຈຕ່າງໆຄື:

- **ຄວາມຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ສັງສິມ:** ຜູ້ບໍລິຫານຄວນມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ຜູ້ຖືຮຸ້ນ, ພະນັກງານ ບໍລິຫານ, ລູກຄ້າ ແລະ ຊຸມຊົນທີ່ທຸລະກິດຕັ້ງຢູ່ ໂດຍທຸລະກິດຈະຕ້ອງສ້າງຄວາມປອດໄພໃນການດຳເນີນ ວຽກງານ ເຊັ່ນ: ການປ່ອຍນ້ຳເສຍຫຼືອາກາດເປັນຜິດ ແລະ ມີການຜະລິດສິນຄ້າທີ່ມີຄວາມປອດໄພແກ່ຜູ້ ບໍລິໂພກ, ເຊິ່ງການດຳເນີນທຸລະກິດທີ່ມີຄວາມຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ສັງສິມຈະມີຕົ້ນທຶນເພີ່ມຂຶ້ນ, ບາງທຸລະ ກິດບໍ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ສັງຄົມກໍຈະເກີດໄດ້ປຽບເພາະມີຕົ້ນທຶນຕໍ່າ, ຢ່າງໃດກໍຕາມຄວາມຮັບຜິດຊອບ ເປັນລັກສະນະຂອງທຸລະກິດສະມັກໃຈເຮັດເອງເຖິງແມ່ນວ່າຈະມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງກໍຕາມ ເຊັ່ນ: ການດຳເນີນ ທຸລະກິດທີ່ມີການຜະລິດສິນຄ້າຕາມມາດຕະຖານ ISO 14000 ເຊິ່ງສາມາດນຳເລື່ອງນີ້ມາປະຊາສຳພັນ

ວ່າການດຳເນີນທຸລະກິດມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ສັງຄົມ, ຄຳນຶງເຖິງສະພາບແວດລ້ອມໃນການເຮັດວຽກ ແລະ ສັງຄົມ ເພື່ອກະຕຸ້ນຍອດຂາຍສິນຄ້າ.

- **ຈາລິຍະທຳທາງທຸລະກິດ:** ການຈະມີຈະລິຍະທຳໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ ໂດຍການຜະລິດສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການໄດ້ມາດຕະຖານທີ່ມີຜົນປະໂຫຍດຕໍ່ສັງຄົມ ໂດຍຊື່ສັດຕໍ່ລູກຄ້າໃນດ້ານລາຄາ, ປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບ.

ຕົວຢ່າງ 1.1 ບໍລິສັດ ABC ມະຫາຊົນ ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນປີ 2014 ເຊິ່ງມີງົບປະມານໃນການລົງທຶນເບື້ອງຕົ້ນ ແລະ ແຜນການຂະຫຍາຍການລົງທຶນ ແລະ ໃນໃບສະຫຼຸບໃບລາຍງານທາງການເງິນຂອງບໍລິສັດ ແຕ່ປີ 2014 - 2018 ໄດ້ມີກະແສເງິນສົດ ແລະ ຕົ້ນທຶນຂອງເງິນທຶນດັ່ງນີ້:

1) ການຈັດຫາເງິນທຶນ ແລະ ຕົ້ນທຶນຂອງເງິນທຶນເບື້ອງຕົ້ນຂອງບໍລິສັດ

ຫົວໜ່ວຍ 1,000,000 ກີບ

ລຳດັບ	ປະເພດເງິນລົງທຶນ	ປະລິມານເງິນທຶນ	ຕົ້ນທຶນຫຼັງຫຼັກຟາສີ-ອາກອນ
1	ໜີ້ສິນໄລຍະຍາວ	50	9.29
2	ຮຸ້ນກຸ້	100	8.40
3	ຮຸ້ນບູລິມະສິດ	50	10.00
4	ຮຸ້ນສາມັນ	200	18.89

2) ງົບກະແສເງິນສົດ

ຫົວໜ່ວຍ 1,000,000 ກີບ

ປີ	2014	2015	2016	2017	2018
ກະແສເງິນສົດຈາກການດຳເນີນງານ(CFO)	104	110	126	145	152
ເງິນລົງທຸນສຳລັບການຂະຫຍາຍທຸລະກິດ(CAPEX)	94	99	109	110	107
ກະແສເງິນສົດອິດສະຫຼະ(FCF)	10	11	17	35	45

ຈຶ່ງຊອກຫາມູນຄ່າຂອງກິດຈະການຂອງບໍລິສັດໃນທ້າຍປີ 2018 ມີມູນຄ່າເທົ່າໃດ?

ວິທີແກ້

- ຊອກຫາຕົ້ນທຶນຂອງເງິນທຶນຖ່ວງນ້ຳໜັກ(WACC)

ລຳດັບ	ປະເພດເງິນລົງທຶນ	ປະລິມານເງິນທຶນ	ສັດສ່ວນເງິນທຶນ(W_i)	ຕົ້ນທຶນຫຼັງຫຼັກຟາສີ-ອາກອນ(K_i)	($W_i K_i$)
1	ໜີ້ສິນໄລຍະຍາວ	50	12.50%	9.29%	1.16%
2	ຮຸ້ນກຸ້	100	25.00%	8.40%	2.10%
3	ຮຸ້ນບູລິມະສິດ	50	12.50%	10.00%	1.25%
4	ຮຸ້ນສາມັນ	200	50.00%	18.89%	9.45%
WACC					13.96%

- ມູນຄ່າຂອງກິດຈະການຂອງບໍລິສັດ

$$Value = \frac{10}{(1+13.96\%)^1} + \frac{11}{(1+13.96\%)^2} + \frac{17}{(1+13.96\%)^3} + \frac{35}{(1+13.96\%)^4} + \frac{45}{(1+13.96\%)^5}$$

Value = 72.89 ລ້ານກີບ

1.4 ໜ້າທີ່ຂອງຜູ້ບໍລິຫານການເງິນ

ໃນອາດິດຜ່ານມາໜ້າທີ່ຂອງຜູ້ບໍລິຫານການເງິນສ່ວນໃຫຍ່ຈະໃຫ້ຄວາມສົນໃຈໃນກ່ຽວກັບການຕິດຕໍ່ກັບແຫຼ່ງເງິນທຶນ ແລະ ການຈັດຫາເງິນທຶນ, ແຕ່ໃນປະຈຸບັນຂອບເຂດຂອງໜ້າທີ່ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຜູ້ບໍລິຫານການເງິນໄດ້ຂະຫຍາຍກວ້າງຂວາງ ເຊິ່ງສາມາດຈຳແນກອອກເປັນໜ້າທີ່ຫຼັກ 4 ປະການດັ່ງນີ້:

1) ການພະຍາກອນ ແລະ ວາງແຜນທາງການເງິນ(Forecasting and Planning)

ການພະຍາກອນ ແລະ ວາງແຜນທາງການເງິນ ເປັນວຽກງານອັນດັບທຳອິດຂອງ ຜູ້ບໍລິຫານການເງິນ ຄືການວາງແຜນທາງການເງິນ ເພາະການວາງແຜນທາງການເງິນຈະໄດ້ເຮັດໃຫ້ຮູ້ຄວາມຕ້ອງການເງິນທຶນທັງໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວ ເຊິ່ງກ່ອນຈະມີການວາງແຜນການເງິນຜູ້ບໍລິຫານ ຕ້ອງມີການວິເຄາະຂໍ້ມູນ ແລະ ພະຍາກອນທາງການເງິນ, ຕ້ອງມີການວິເຄາະໃບລາຍທາງການເງິນ ແລະ ການວາງແຜນກຳໄລຂອງບໍລິສັດ, ນອກຈາກນັ້ນຕ້ອງປະມານເງິນສິດໄຫຼອອກ ແລະ ໄຫຼເຂົ້າສຳລັບອານາຄົດເຊິ່ງອາດມີການປ່ຽນແປງໃນອານາຄົດ ແລະ ວິທີກາແກ້ໄຂບັນຫາຕ່າງໆ, ຖ້າຜູ້ບໍລິຫານມີການວາງແຜນທີ່ດີຈະເຮັດໃຫ້ການດຳເນີນທຸລະກິດປະສິບຜົນສຳເລັດຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້.

2) ການຕັດສິນໃຈໃນການລົງທຶນ ແລະ ການຈັດຫາເງິນທຶນ

ການດຳເນີນທຸລະກິດຈະປະສິບຜົນສຳເລັດທີ່ມີອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງຍອດຂາຍຢ່າງວ່ອງໄວ ຈຳຕ້ອງໃຊ້ເງິນລົງທຶນໃນການສ້າງໂຮງງານ, ການຊື້ເຄື່ອງຈັກ-ອຸປະກອນ ແລະ ສິນຄ້າໃນສ້າງ, ຜູ້ບໍລິຫານການເງິນຈະຕ້ອງມີການຊ່ວຍໃນການກຳນົດການຈະເລີນເຕີມຕົວຂອງຍອດຂາຍຢ່າງເໝາະສົມ, ຊ່ວຍໃນການຕັດສິນໃຈຈັດຫາຊັບສິນມາໃຊ້ໃນການດຳເນີນງານ ແລະ ເລືອກຊ່ອງທາງທີ່ດີທີ່ສຸດໃນການລົງທຶນ, ສະນັ້ນຕ້ອງບໍລິຫານຊັບສິບເຮັດໃຫ້ບໍລິສັດມີສະພາບຄ່ອງຢູ່ສະເໝີເທົ່າທີ່ຈະເຮັດໄດ້, ຕ້ອງພະຍາຍາມໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດຈາກການລົງທຶນໃນຊັບສິນຕ່າງໆ, ຕ້ອງຈັດຫາເງິນທຶນຂອງກິດຈະການໃຫ້ເໝາະສົມ (ເງິນສິດໄຫຼອອກ>ເງິນສິດໄຫຼເຂົ້າບວກເງິນສິດເຫຼືອໃນຄັງ) ເປັນໄລຍະສັ້ນ ຫຼື ໄລຍະຍາວ ເພື່ອໃຫ້ເໝາະສົມກັບຄາດໄວ້ລ່ວງໜ້າຂອງກິດຈະການ ແລະ ຈະຈັດມາຈາກການກໍ່ໜີ້ສິນ ຫຼື ສ່ວນຜູ້ຖືນຮຸ້ນ.

3) ການປະສານງານ ແລະ ການຄອບຄຸມ(Coordination and Control)

ຜູ້ບໍລິຫານການເງິນຈະຕ້ອງເຂົ້າໄປກ່ຽວຂ້ອງກັບຝ່າຍອື່ນໆໃນອົງກອນທຸລະກິດ, ດັ່ງນັ້ນຜູ້ບໍລິຫານການເງິນຕ້ອງມີການປະສານງານກັບຝ່າຍອື່ນໆໃນອົງກອນທຸລະກິດເພື່ອເຮັດໃຫ້ການດຳເນີນວຽກງານເປັນໄປຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ເປັນໄປໃນທິດທາງດຽວກັນ, ນອກຈາກນັ້ນ ຜູ້ບໍລິຫານທາງການເງິນຕ້ອງເຮັດໜ້າທີ່ກ່ຽວງານຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ການປະມຸນ, ການປະເມີນຊັບສິນ ຫຼື ສິດທິຮຽກຮ້ອງທີ່ມີຜົນຕໍ່ຊັບສິນ.

4) ການຕິດຕໍ່ທາງການຕະຫຼາດ(Dealing with Financial Markets)

ຜູ້ບໍລິຫານການເງິນຈະຕ້ອງເຂົ້າໄປກ່ຽວຂ້ອງກັບຕະຫຼາດເງິນ ແລະ ຕະຫຼາດທຶນ ທັງໃນສ່ວນທີ່ກິດຈະການຈະຕ້ອງຈັດຫາເງິນທຶນເພື່ອມາໃຊ້ໃນການດຳເນີນງານ ແລະ ໃນກໍລະນີກົງກັນຂ້າມຫາກກິດຈະການມີເງິນເຫຼືອກໍຈະນຳເງິນໄປລົງທຶນໃນຕະຫຼາດການເງິນ.

5) ການບໍລິຫານຄວາມສ່ຽງ(Risk Management)

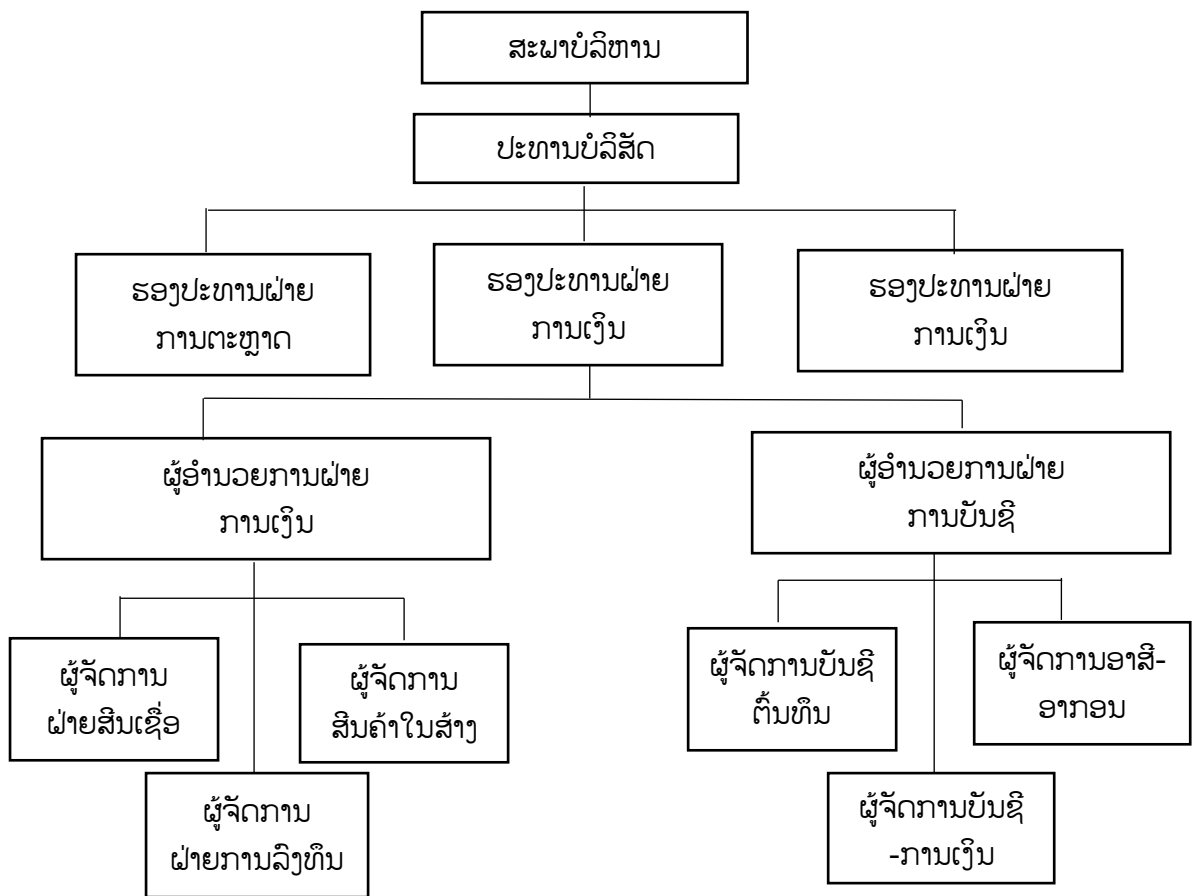
ການດຳເນີນທຸລະກິດທຸກປະເພດຈະຕ້ອງປະເຊີນໜ້າກັບຄວາມສ່ຽງທັງໄພທຳມະຊາດ ແລະ ຄວາມບໍ່ແນ່ນອນໃນຕະຫຼາດສິນຄ້າ ແລະ ຕະຫຼາດຫຼັກຊັບ, ຄວາມຜັນຜ່ວນອັດຕາດອກເບ້ຍ ແລະ ອັດຕາແລກປ່ຽນ

ເງິນຕາຕ່າງປະເທດ, ຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ ຄວາມສ່ຽງຕ່າງໆເຫຼົ່ານີ້ສາມາດຫຼຸດລົງໄດ້ດ້ວຍການປະກັນ ຫຼື ປ້ອງກັນ ຄວາມສ່ຽງໃນຕະຫຼາດອານຸພັນ ໂດຍຜູ້ບໍລິຫານການເງິນຕ້ອງມີການປະເມີນຄວາມໃນປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ຂອງກິດຈະການໄວ້ລວງໜ້າ.

1.5 ໂຄງສ້າງການເງິນໃນອົງກອນ

ອົງກອນທຸກໆອົງກອນບໍ່ວ່າຈະເປັນພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນຈະຕ້ອງມີຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງການເງິນ ແລະ ຈັດໃຫ້ເປັນວຽກງານໜຶ່ງໃນອົງກອນໃນການວາງແຜນ ແລະ ຄອບຄຸມກິດຈະກຳທາງການເງິນໃນ ລະດັບຂອງອົງກອນ.

ໃນອົງກອນຂະໜາດກາງ ແລະ ຂະໜາດໃຫຍ່ຈະມີຜູ້ຮັບຜິດຊອບທາງການເງິນໃນລະດັບຮອງປະທານ ຝ່າຍການເງິນ(Vice President Finance) ຫຼື ນິຍົມຮຽກກັນວ່າ CFO(Chief Financial Officer) ທີ່ ເຮັດໜ້າທີ່ດູແລການເງິນ ແລະ ການບັນຊີ, ໂຄງສ້າງການເງິນໃນອົງກອນສະແດງດັ່ງພາບລຸ່ມນີ້:

ຮູບທີ່1.2: ໂຄງສ້າງການເງິນໃນອົງກອນ

ບົດຝຶກຫັດ 1

- 1) ຈຶ່ງອະທິບາຍເປົ້າໝາຍຂອງບໍລິຫານການເງິນ?
- 2) ການຈະເຮັດໃຫ້ມູນຄ່າຂອງກິດຈະການສູງຂຶ້ນຈະພິຈາລະນາຫຍັງແດ່?
- 3) ໜ້າທີ່ຂອງຜູ້ບໍລິຫານການເງິນມີຫຍັງແດ່?
- 4) ໂຄງສ້າງການເງິນໃນອົງກອນໃນຮູບແບບບໍລິສັດຂະໜາດໃຫຍ່ຈັດໃຫ້ຜູ້ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຫຍັງແດ່?

ບົດທີ 2 ຕະຫຼາດການເງິນ ແລະ ສະຖາບັນການເງິນ

ຜູ້ບໍລິຫານການເງິນໃນອົງກອນບໍ່ວ່າຈະເປັນທຸລະກິດໃນລະດັບໃດຈໍາເປັນຕ້ອງມີຄວາມຮູ້, ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບກົນໄກການດໍາເນີນງານຕະຫຼາດການເງິນ ເຊິ່ງຖືວ່າເປັນໜ້າທີ່ສໍາຄັນອັນໜຶ່ງຂອງຜູ້ບໍລິຫານການເງິນຄືການຈັດຫາເງິນທຶນ ເມື່ອທຸລະກິດຂາດແຄນ ງົບປະມານການລົງທຶນ ຈຶ່ງຄວນຈັດຫາງົບປະມານໃນການລົງທຶນຈາກແຫຼ່ງໃດທີ່ເຮັດໃຫ້ມີຕົ້ນທຶນເງິນທຶນຕໍ່າທີ່ສຸດ ເຊິ່ງຈະເຮັດໃຫ້ມູນຄ່າຂອງກິດຈະການສູງທີ່ສຸດ ໂດຍແຫຼ່ງທີ່ມາຂອງເງິນທຶນທີ່ສໍາຄັນໃຫຍ່ຄື ແຫຼ່ງເງິນທຶນຈາກໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ.

ນອກຈາກນັ້ນຜູ້ບໍລິຫານການເງິນຕ້ອງມີຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບລະບົບການເງິນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ແຫຼ່ງສະໜອງເງິນທຶນໃຫ້ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດທີ່ເປັນສະຖາບັນ ແລະ ເຄື່ອງມືທີ່ເຮັດໜ້າທີ່ໃນການປ່ຽນແປງເງິນໃນເລື່ອງການສະສົມ ຫຼື ປະຫຍັດຂອງບຸກຄົນ, ທຸລະກິດ ຫຼື ໜ່ວຍງານຂອງລັດຖະບານໃຫ້ເປັນຮູບຂອງການລົງທຶນ, ລະບົບການເງິນເຮັດໜ້າທີ່ໃນການຖ່າຍເທເງິນທຶນຈາກໜ່ວຍທີ່ເກີນດຸນໄປຍັງໜ່ວຍທີ່ຂາດດຸນ ຫຼື ຜູ້ຕ້ອງການເງິນທຶນ, ນອກຈາກລະບົບການເງິນຍັງເຮັດໜ້າທີ່ໃນການຊໍາລະເງິນ, ອົງປະກອບຂອງລະບົບການເງິນປະກອບມີ ສະຖາບັນການເງິນ, ຕະຫຼາດການເງິນ, ບຸກຄົນ, ຄົວເຮືອນ, ທຸລະກິດ ແລະ ລັດຖະບານ.

2.1 ຄວາມໝາຍຕະຫຼາດການເງິນ (Financial Market)

ຕະຫຼາດການເງິນ ໝາຍເຖິງຕະຫຼາດທີ່ອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການໂອນ ຫຼື ການປ່ຽນມືໃນຊັບສິນທາງການເງິນຈາກຜູ້ທີ່ມີເງິນອອມໄປສູ່ຜູ້ຕ້ອງການເງິນ ຫຼື ຈາກໜ່ວຍເສດຖະກິດທີ່ມີເງິນອອມໄປສູ່ໜ່ວຍເສດຖະກິດທີ່ຕ້ອງການເງິນອອມ ໂດຍມີສະຖາບັນການເງິນເປັນອົງປະກອບໃນການເຄື່ອນຍ້າຍເງິນທຶນ ເຊິ່ງອົງປະກອບຂອງຕະຫຼາດການເງິນປະກອບມີ ຜູ້ມີເງິນອອມ, ຜູ້ຕ້ອງການເງິນທຶນ, ຊັບສິນທາງການເງິນ(ຊັບສິນທີ່ບໍ່ມີຕົວຕົນ) ແລະ ສະຖາບັນການເງິນ.

1) ຜູ້ອອມເງິນ ໝາຍເຖິງຜູ້ເປັນເຈົ້າຂອງເງິນທັງບຸກຄົນທໍາມະດາ ແລະ ນິຕິບຸກຄົນທີ່ມີເງິນເຫຼືອໃຊ້ຈາກການເຮັດວຽກງານ ຫຼື ເຮັດທຸລະກິດ, ຜູ້ທີ່ມີເງິນອອມເຫຼົ່ານີ້ຍ່ອມສະແຫວງຫາໂອກາດຂອງເງິນທຶນຕົນເອງມີຢູ່ໃຫ້ມີມູນຄ່າສູງຂຶ້ນ ຫຼື ອອກດອກອອກຜົນ, ຖ້າຫາກບໍ່ມີຊ່ອງທາງໃນການລົງທຶນກໍ່ຈະນໍາເງິນໄປຝາກກັບສະຖາບັນການເງິນໂດຍໄດ້ຮັບຜົນຕອບແທນທາງດອກເບ້ຍຫຼື ອາດນໍາໄປຊື້ຕາສານທາງການເງິນໂດຍໃຫ້ອັດຕາດອກເບ້ຍ ຫຼື ເງິນປັນຜົນເຊິ່ງກັບປະເພດຂອງຕາສານທາງການເງິນ.

2) ຜູ້ຕ້ອງການເງິນທຶນ ໝາຍເຖິງບຸກຄົນທໍາມະດາ ແລະ ນິຕິບຸກຄົນທີ່ມີເງິນລົງທຶນບໍ່ພຽງພໍໃນການໃຊ້ຈ່າຍ ຫຼື ປະກອບທຸລະກິດ, ຖ້າທຸລະກິດມີການຂະຫຍາຍກິດຈະການກໍ່ຈໍາຕ້ອງໃຊ້ເງິນລົງທຶນເພີ່ມຂຶ້ນ, ການຈັດຫາເງິນທຶນສ່ວນໃຫຍ່ຈະຈັກຫາເງິນທຶນຈາກການກູ້ຢືມຈາກສະຖາບັນການເງິນ ແລະ ຖ້າເປັນບໍລິສັດມະຫາຊົນເຊິ່ງຕ້ອງການເງິນທຶນຈໍານວນຫຼວງຫຼາຍກໍ່ຈະໃຊ້ການລະດົມທຶນໂດຍການອອກຕາສານທາງການເງິນ ເຊັ່ນ: ຮຸ້ນກູ້, ຮຸ້ນສາມັນ ເລົ່ານີ້ເປັນຕົ້ນ.

3) ຊັບສິນທາງການເງິນ ໝາຍເຖິງຊັບສິນທີ່ບໍ່ມີຕົວຕົນທີ່ມີລັກສະນະພິເສດຈາກຊັບສິນປະເພດອື່ນໆ ເຊິ່ງມີສະພາບຄ່ອງທີ່ສາມາດປ່ຽນແປງສະພາບເປັນເງິນສົດໄດ້ງ່າຍກວ່າຊັບສິນທີ່ມີຕົວຕົນ, ນອກຈາກນັ້ນຊັບສິນທາງການເງິນຍັງສາມາດຮັກສາອໍານາດຊື້ ແລະ ຮັກສາຄວາມໝັ້ນຄົງໃຫ້ແກ່ເຈົ້າຂອງຊັບສິນນັ້ນໄດ້ແກ່: ເງິນ, ຕາສານທຶນ, ຕາສານໜີ້ ແລະ ຕາສານອະນຸຜັນ.

4) **ສະຖາບັນການເງິນ** ສະຖາບັນການເງິນໝາຍເຖິງສະຖາບັນທີ່ທຳທຸລະກິດໃນຮູບແບບລະດົມເງິນ ຝາກຈາກລູກຄ້າເພື່ອໄປປ່ອຍສິນເຊື້ອ ຫຼື ໃຫ້ເງິນກູ້ຢືມ ທັງເປັນສະຖາບັນທີ່ເຮັດໜ້າທີ່ເປັນສື່ກາງຜູ້ໃຫ້ກູ້ ແລະ ຂໍ້ຜູ້ກູ້ ໂດຍອາໄສເຄື່ອງມື ຫຼື ຕາສານທາງການເງິນ ແລະ ຮັບຄວາມສ່ຽງຈາກການກູ້ຢືມ.

2.2 ບົດບາດໜ້າທີ່ຂອງຕະຫຼາດການເງິນ

ບົດບາດໜ້າທີ່ຂອງຕະຫຼາດການເງິນທີ່ສຳຄັນສະຫຼຸບໄດ້ດັ່ງນີ້:

1) **ເຮັດໃຫ້ເງິນອອມໄດ້ຮັບຜົນຕອບແທນຈາກການອອມ:** ຜູ້ອອມສາມາດເລືອກຊ່ອງທາງໃນການ ລົງທຶນໄດ້ຫຼາຍປະເພດເຊິ່ງໄດ້ຮັບຜົນຕອບແທນໃນຮູບແບບຂອງດອກເບ້ຍ ແລະ ເງິນປັນຜົນ ຫຼື ຜົນຕອບ ແທນໃນຮູບແບບອື່ນໆ ຂຶ້ນຢູ່ກັບປະເພດຂອງການລົງທຶນ ເຊັ່ນ: ຜູ້ອອມມີເງິນໄປຝາກທະນາຄານ ຫຼື ໄປຊື້ຮຸ້ນກູ້ ກໍ່ຈະໄດ້ຮັບດອກເບ້ຍ, ຖ້ານຳເງິນຊື້ຮຸ້ນສາມັນຂອງບໍລິສັດມະຫາຊົນທີ່ຈິດທະບຽນເຂົ້າໃນຕະຫຼາດຫຼັກຊັບກໍ່ຈະໄດ້ຮັບເງິນປັນຜົນ ແລະ ກຳໄລສ່ວນເກີນຈາກຂາຍຫຼັກຊັບ.

2) **ເຮັດໃຫ້ຜູ້ຕ້ອງການເງິນສາມາດຈັດຫາເງິນທຶນໄດ້ພຽງພໍ:** ການຈັດຫາເງິນທຶນແຕ່ເດີມຂອງທຸລະກິດຈະຈັດຫາແຫຼ່ງເງິນທຶນພາຍໃນຂອງທຸລະກິດ ແລະ ກູ້ຢືມຈາກທະນາຄານທຸລະກິດເທົ່ານັ້ນ ປະຈຸບັນເມື່ອມີຕະຫຼາດການເງິນເກີດຂຶ້ນ ເຮັດໃຫ້ທຸລະກິດຕ້ອງການເງິນທຶນເປັນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍກໍ່ສາມາດຈັດຫາເງິນທຶນໄດ້ຈາກຕະຫຼາດການເງິນທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.

3) **ເຮັດໃຫ້ມີການຈະເລີນເຕີບຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດ:** ການທີ່ມີຕະຫຼາດການເງິນເຊິ່ງເປັນແຫຼ່ງລະດົມເງິນທຶນຂອງເງິນອອມຈາກຜູ້ມີເງິນທີ່ເຫຼືອໃຊ້ຈ່າຍ ຜ່ານຕະຫຼາດການເງິນສູ່ຜູ້ຕ້ອງການໃຊ້ເງິນ ເຮັດໃຫ້ລະບົບເສດຖະກິດເກີດມີການລົງທຶນ, ມີການຈ້າງງານ, ມີໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ການບໍລິໂພກເພີ່ມຂຶ້ນ, ປະຊາຊົນມີລາຍໄດ້ ແລະ ປະເທດມີລາຍໄດ້ຈາກພາສີ-ອາກອນ ກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດຂະຫຍາຍຕົວຂຶ້ນ.

4) **ເຮັດໃຫ້ມາດຕະຖານການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນດີຂຶ້ນ:** ການມີຕະຫຼາດການເງິນຊ່ວຍໃຫ້ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ສະຖາບັນການເງິນມີການປ່ອຍກູ້ໃຫ້ແກ່ທຸລະກິດໄປຜະລິດສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການເພີ່ມຂຶ້ນ, ລະບົບເສດຖະກິດເກີດມີການລົງທຶນ ແລະ ການຈ້າງງານເພີ່ມຂຶ້ນ ເຮັດໃຫ້ລະດັບລາຍໄດ້ຂອງປະຊາຊົນເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ສາມາດໄປຊື້ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການເພີ່ມຂຶ້ນ ເຊັ່ນ: ລົດຍົນ, ເຮືອນ, ເຝີນີເຈີ ເປັນຕົ້ນ ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນມີມາດຕະຖານຄ່າຄອງຊີບສູງຂຶ້ນ.

2.3 ປະເພດຂອງຕະຫຼາດການເງິນ

ປະເພດຂອງຕະຫຼາດການເງິນສາມາດແບ່ງອອກເປັນປະເພດຂຶ້ນຢູ່ກັບເກນໃນການກຳນົດ ເຊິ່ງສາມາດຈຳແນກອອກເປັນດັ່ງນີ້:

- ແບ່ງຕະຫຼາດການເງິນຕາມອາຍຸຂອງຕາສານທາງການເງິນ
- ແບ່ງຕະຫຼາດການເງິນຕາມວິທີຊື້ຂາຍຕາມຕາສານທາງການເງິນ
- ແບ່ງຕະຫຼາດການເງິນຕາມລັກສະນະການໄຫຼວຽນຂອງຫຼັກຊັບ
- ແບ່ງຕະຫຼາດການເງິນຕາມຕາສານທີ່ນຳມາຊື້-ຂາຍ
- ແບ່ງຕະຫຼາດການເງິນຕາມເວລາສິ່ງມອບຕາສານທີ່ນຳມາຊື້ຂາຍ

2.3.1 ແບ່ງຕະຫຼາດການເງິນຕາມອາຍຸຂອງຕາສານທາງການເງິນ ປະກອບມີຕະຫຼາດເງິນ ແລະ ຕະຫຼາດທຶນ

1) **ຕະຫຼາດເງິນ (Money Market)** ເປັນຕະຫຼາດທີ່ມີການຊື້ຂາຍຊັບສິນທາງການເງິນໃນໄລຍະສັ້ນ ທີ່ມີໄລຍະເວລາບໍ່ເກີນ 1 ປີ, ສາມາດຊື້ໄດ້ງ່າຍຂາຍຄ່ອງ ໂດຍມີວັດຖຸປະສົງເພື່ອນຳມາໃຊ້ຈ່າຍໃນການ ດຳເນີນງານ ແລະ ສິ່ງເສີມສະພາບຄ່ອງໃນການຊື້ຂາຍຊັບສິນທາງການເງິນທີ່ເຮັດຜ່ານທາງຕົວກາງຄືສະຖາ ບັນການເງິນ ໂດຍອາໄສເຄື່ອງມືທາງເຄດິດໄລຍະສັ້ນ ເຊັ່ນ: ແຊ້ກ, ໃບແລກເງິນ, ໃບສັນຍາໃຊ້ເງິນ, ຝັນທະບັດຄັງເງິນ ແລະ ໃບຮັບຝາກເງິນ.

2) **ຕະຫຼາດທຶນ(Capital Market)** ເປັນຕະຫຼາດທີ່ມີການຊື້ຂາຍຕະຫຼາດທາງການເງິນປະເພດໜີ້ ສິນໄລຍະກາງ ຫຼື ໄລຍະຍາວທີ່ມີໄລຍະເວລາ ເກີນ 1 ປີ ໂດຍຕະສານໜີ້ໄລຍະກາງ ປະກອບມີຝັນທະບັດ ລັດຖະບານ, ຝັນທະບັດວິສາຫະກິດ, ຫຸ້ນກູ້ບໍລິສັດເອກະຊົນ, ສວ່ນຕະຫຼາດຕະສານທຶນ ປະກອບມີ ຮຸ້ນ ສາມັນ, ຫຮຸນບູລິມະສິດ ເປັນຕົ້ນ.

2.3.2 ແບ່ງຕະຫຼາດການເງິນຕາມວິທີຊື້ຂາຍຕາສານທາງການເງິນ

1) **ຕະຫຼາດການປະມຸນ (Open market)** ເປັນຕະຫຼາດທີ່ກຳນົດການຊື້-ຂາຍໂດຍໃຫ້ຜູ້ຊື້ ແລະ ຜູ້ ຂາຍຕາສານທາງການເງິນມາຮ່ວມກັນຫຼາຍຄົນມາສະເໜີລາຄາຊື້-ຂາຍຮ່ວມກັນ ຈົນໄດ້ຂໍ້ສະຫຼຸບລາຄາ ແລະ ປະລິມານການຊື້ຂາຍ, ເຊິ່ງທຸກຝ່າຍຍອມຮັບຮ່ວມກັນເຮັດໃຫ້ເກີດປະລິມານການສະເໜີຊື້ເທົ່າກັບປະລິມານ ການສະເໜີຂາຍພໍດີ.

2) **ຕະຫຼາດຂາຍຕົງ (Negotiated market)** ເປັນຕະຫຼາດທີ່ຜູ້ຊື້ ແລະ ຜູ້ຂາຍຕິດຕໍ່ກັນເອງໂດຍກົງ ເພື່ອເຈລະຈາຕໍ່ລອງກ່ຽວກັບລາຄາ ແລະ ປະລິມານຂອງຕາສານທາງການເງິນທີ່ສິນໃຈຈະຊື້-ຂາຍລາຄາທີ່ ຕົກລົງກັນໄດ້ນັ້ນ ຈະເປັນລາຄາສະເພາະຜູ້ຊື້ ແລະ ຜູ້ຂາຍແຕ່ລະລາຍ.

2.3.3 ແບ່ງຕະຫຼາດການເງິນຕາມລັກສະນະການໄຫຼວຽນຂອງຫຼັກຊັບ

1) **ຕະຫຼາດທຳອິດ (Primary market)** ເປັນຕະຫຼາດທີ່ຜູ້ອອກຫຼັກຊັບອອກຈຳໜ່າຍຫຼັກຊັບເປັນ ຄັ້ງທຳອິດໃຫ້ແກ່ຜູ້-ແມ່ປະຊາຊົນທົ່ວໄປ ເຊິ່ງການອອກຈຳໜ່າຍໂດຍກົງ ຫຼື ຜ່ານສະຖາບັນລະດົມເງິນທຶນ (investment bank) ເຊິ່ງຖືວ່າເປັນການລະດົມເງິນທຶນຢ່າງແທ້ຈິງເພື່ອໄປນຳໃຊ້ໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ ເຊັ່ນ: ບໍລິສັດຜູ້ສື່ສຳສ່າງ ມະຫາຊົນໄດ້ອອກຈຳໜ່າຍຮຸ້ນສາມັນໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນໂດຍທົ່ວໄປ.

2) **ຕະຫຼາດລອງ (Secondary market)** ເປັນຕະຫຼາດທີ່ມີການຊື້-ຂາຍຊັບສິນທາງການເງິນ ມາກອ່ນແລ້ວ ເຊິ່ງເຮັດໜ້າທີ່ໃນການເສີມສະພາບຄ່ອງໃກ້ແກ່ຕາສານທາງການເງິນອອກຈຳໜ່າຍໃນ ຕະຫຼາດທຳອິດ ແລະ ການຊື້-ຂາຍຈະຜ່ານຕົວກາງ ຫຼື ນາຍໜ້າໃນຕະຫຼາດຫຼັກຊັບ,

2.3.4 ແບ່ງຕະຫຼາດການເງິນຕາມຕາສານທີ່ນຳມາຊື້-ຂາຍ

1) **ຕະຫຼາດຕະສານໜີ້(Debt market)** ເປັນຕະຫຼາດທີ່ມີການຊື້-ຂາຍຕາສານທາງການເງິນທີ່ ເປັນຕາສານໜີ້, ຜູ້ອອກຕາສານນີ້ມີຖານະເປັນຜູ້ກູ້ ຫຼື ລູກໜີ້ຕາມກົດໝາຍທີ່ຈະຈ່າຍຜົນຕອບແທນໃນຮູບ ແບບດອກເບ້ຍໃຫ້ແກ່ຜູ້ຊື້ເປັນງວດງ ແລະ ເງິນຕົ້ນລວມທັງຜົນປະໂຫຍດອື່ນ, ຜູ້ຊື້ຕາສານໜີ້ມີຖານະເປັນ ເຈົ້າໜີ້ຂອງຜູ້ອອກຕາສານໜີ້, ຕາສານໜີ້ທີ່ນຳມາຊື້-ຂາຍໄດ້ແກ່: ຮຸ້ນກູ້, ຝັນທະບັດ ແລະ ຝັນທະບັດຄັງເງິນ.

2) **ຕະຫຼາດຕະສານທຶນ(Capital market)** ເປັນຕະຫຼາດທີ່ເຮັດການຊື້ຂາຍຫຼັກຊັບໄລຍະຍາວທີ່ມີ ອາຍຸເກີນ 1 ປີ, ຜູ້ຊື້ຕາສານທຶນມີຖານະເປັນເຈົ້າກິດຈະການ ແລະ ໄດ້ຮັບຜົນຕອບແທນໃນຮູບແບບເງິນປັນ

ຜົນ ຫຼື ກຳໄລຈາກການຊື້-ຂາຍຫຼັກຊັບ, ຕາສານທຶນທີ່ນຳມາຊື້-ຂາຍໄດ້ແກ່: ຮຸ້ນສາມັນ, ຮຸ້ນບູລິມະສິດ ແລະ ໃບສຳຄັນສະແດງສິດທິ(Warrant).

2.3.5 ແບ່ງຕະຫຼາດການເງິນຕາສານທີ່ນຳມາຊື້ຂາຍ

1) ຕະຫຼາດສິ່ງມອບທັນທີ (Spot market) ເປັນຕະຫຼາດທີ່ມີການຊື້ຂາຍຊັບສິນ ຫຼື ຕາສານທາງການເງິນ ແລະ ສິ່ງມອບທັນທີ່ຕົກລົງຊື້ຂາຍ ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວໄລຍະເວລາສິ່ງມອບຕາສານ ຫຼື ຊັບສິນທາງການເງິນ ໃນ 2 ວັນທີ່ຖັດມາ ເຊັ່ນ: ທ້າວ ກ ຊື້ເຂົ້າສານ 10 ໂຕນ ໃນຕະຫຼາດທັນທີ່ໃນວັນຈັນ ຈະໄດ້ສິ່ງມອບສິນຄ້າໃນວັນພຸດ.

2) ຕະຫຼາດຂາຍລວງໜ້າ(Future market) ເປັນຕະຫຼາດທີ່ມີການຊື້ຂາຍຊັບຊັບສິນໃນວັນນີ້ ດ້ວຍລາຄາຂອງຊັບສິນທີ່ຈະສິ່ງມອບໃນອານາຄົດຂ້າງໜ້າ ເຊັ່ນ: ຊາວນາຂາຍເຂົ້າ 10 ໂຕນ ໃນຕະຫຼາດຫຼວງໜ້າໃນລາຄາ 2,500,000 ກີບ ໂດຍກຳນົດການສິ່ງມອບໃນ 6 ເດືອນຂ້າງໜ້ານັບຈາກວັນຊື້.

2.4 ເຄື່ອງມືໃນຕະຫຼາດການເງິນ

ໝາຍເຖິງຕົວກາງທາງການເງິນ, ຕາສານທາງການເງິນລວມທັງຕາສານໜີ້ ແລະ ຕາສານທຶນ ເປັນເຄື່ອງມືທາງການເງິນຕະຫຼາດເງິນ ແລະ ຕະຫຼາດທຶນດັ່ງມີລາຍລະອຽດດັ່ງນີ້:

2.4.1 ເຄື່ອງມືໃນຕະຫຼາດເງິນ

1) ພັນທະບັດຄັງເງິນ (Treasury Bill) ເປັນຕາສານໜີ້ຂອງລັດຖະບານເປັນຜູ້ອອກຈຳໜ່າຍໂດຍກະຊວງການເງິນເຊິ່ງມີອາຍຸບໍ່ເກີນ 1 ປີ ໂດຍມີຈຸດປະສົງໃນການກູ້ຢືມເພື່ອນຳເງິນມາໃຊ້ໃນການເພື່ອປະຄອງຖານະເງິນຄັງຂອງລັດຖະບານໄດ້ຢ່າງປົກກະຕິ, ຜູ້ລົງທຶນໃນພັນທະບັດຄັງເງິນຈະໄດ້ຮັບຜົນຕອບແທນໃນຮູບແບບດອກເບ້ຍ ຫຼື ອັດຕາຄູປອງໃຫ້ແກ່ຜູ້ລົງທຶນ, ການຊື້-ຂາຍພັນທະບັດຄັງເງິນຈະຊື້-ຂາຍລາຄາຕໍ່າກວ່າລາຄາໃນໜ້າບັດ, ມີສ່ວນຕ່າງ ຫຼື ສ່ວນຫຼຸດ ສະເໜີເປັນຜົນຕອບແທນໃຫ້ຜູ້ລົງທຶນ ເຊັ່ນ: ພັນທະບັດຄັງເງິນອອກໃນວັນທີ 12 ພະຈິກ 2016 ວັນຄົບກຳນົດ 12 ພະຈິກ 2017 ລາຄາໃນໜ້າບັດ 8,000 ກີບ, ອັດຕາດອກເບ້ຍ 4% ຈຳໜ່າຍໃນມູນຄ່າຕາມວິທີຫຼຸດຕົ້ນທຶນລົງ 7,808 ກີບ.

ຜູ້ລົງທຶນໃນພັນທະບັດຄັງເງິນໄດ້ແກ່ ທະນາຄານທຸລະກິດ, ບໍລິສັດເງິນທຶນ, ບໍລິສັດຫຼັກຊັບ, ກອງທຶນສຳຮອງລ້ຽງຊີບ, ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ເປັນຕົ້ນ, ການລົງທຶນໃນພັນທະບັດຄັງເງິນເປັນການບໍລິຫານສະພາບຄອງ ແລະ ໄດ້ຮັບຜົນຕອບແທນ, ນອກຈາກນັ້ນທະນາຄານທຸລະກິດລົງທຶນໃນພັນທະບັດຄັງເງິນຍັງເປັນຊັບສິນສະພາບຄ່ອງທີ່ດຳລົງໄວ້ໃນກົດໝ່າຍ.

2) ສັນຍາຊື້ ແລະ ສັນຍາຂາຍຄືນ(Repurchase Agreement ຫຼື REFO) ເປັນການກູ້ຢືມເງິນດ້ວຍການຂາຍຫຼັກຊັບ ແລະ ສັນຍາວ່າຈະຂາຍຫຼັກຊັບນັ້ນຄືນພາຍໃນໄລຍະເວລາສັ້ນຕາມທີ່ຕົກລົງກັນໄວ້ໃນສັນຍາ, ຕາສານທາງການເງິນທີ່ຊື້ຂາຍກັນອາດຈະເປັນພັນທະບັດຄັງເງິນ ຫຼື ພັນທະບັດຂອງລັດຖະບານ ໂດຍປົກກະຕິຕົກລົງ ຊື້ຂາຍຈະມີ 2 ຝ່າຍ ເຊັ່ນ: ກອງທຶນສຳຮອງລ້ຽງຊີບຊື້ພັນທະບັດຄັງເງິນໂດຍມີບໍລິສັດນາຍໜ້າເປັນຜູ້ຈັດຫາໃຫ້ໂດຍມີສັນຍາຂາຍຄືນໃຫ້ແກ່ບໍລິສັດຫຼັກຊັບໄລຍະເວລາ 30 ວັນ, ຫາກກອງທຶນສຳຮອງລ້ຽງຊີບຂາດສະພາບຄ່ອງຕ້ອງການຫາເງິນທຶນມາໃຊ້ໝູນວຽນກໍ່ສາມາດຂາຍຄືນໃຫ້ບໍລິສັດນາຍໜ້າກ່ອນຄືບກຳນົດໄຖ່ຖອນໄດ້.

3) ແຊັກ(Cheque) ແມ່ນໃບຢັ້ນຢືນຕາສານຊັບເຊິ່ງບຸກຄົນໜຶ່ງຮຽກວ່າ “ຜູ້ສັ່ງຈ່າຍ” ສັ່ງໃຫ້ທະນາຄານຮຽກວ່າ “ຜູ້ຈ່າຍ” ຈ່າຍເງິນຈຳນວນໜຶ່ງທີ່ແນ່ນອນໃຫ້ບຸກຄົນໜຶ່ງຮຽກວ່າ “ຜູ້ຮັບເງິນ”, ແຊັກ

ໃນຕະຫຼາດເງິນຈຶ່ງເປັນການກູ້ຢືມໄລຍະສັ້ນໂດຍຜູ້ກູ້ຢືມເງິນຈາກທະນາຄານ ແລະ ອອກແຊັກລົງວັນທີຫຼວງໜ້າເພື່ອຊໍາລະພາຍຫຼັງ.

4) **ໃບແລກເງິນ (Bill of Exchange)** ເປັນເອກສານເຊິ່ງບຸກຄົນໜຶ່ງຮຽກວ່າ “ຜູ້ສັງຈາຍ” ສັ່ງໃຫ້ບຸກຄົນ ໜຶ່ງຮຽກວ່າ “ຜູ້ຈ່າຍ” ຈ່າຍເງິນໃຫ້ອີກບຸກຄົນໜຶ່ງ ໂດຍໃບແລກປ່ຽນເງິນແບ່ງອອກເປັນ 2 ປະເພດຄື ໃບແລກເງິນທາງການຄ້າ ເຊິ່ງເປັນຕາສານທີ່ລູກໜີ້ຮັບຮອງການຊໍາລະໜີ້ໃຫ້ແກ່ເຈົ້າໜີ້ ແລະ ໃບແລກເງິນທີ່ທະນາຄານທຸລະກິດຮັບຮອງ ເຊິ່ງເປັນການຄ້າປະກັນໃນການຊໍາລະເງິນ.

5) **ໃບສັນຍາໃຊ້ເງິນ(Promissory Notes: P/N)** ໃບສັນຍາໃຊ້ໜີ້ແມ່ນໃບຢັ້ງຢືນຊັບເຊິ່ງບຸກຄົນໜຶ່ງຮຽກວ່າ “ຜູ້ອອກໃບຢັ້ງຢືນ” ໃຫ້ຄຳໜັ້ນສັນຈະໃຊ້ເງິນຈຳນວນໜຶ່ງໃຫ້ແກ່ບຸກຄົນໜຶ່ງຮຽກວ່າ “ຜູ້ຮັບເງິນ” ໃນວັນເວລາອັນແນ່ນອນ, ຕາມຄວາມໝາຍນີ້ຜູ້ອອກໃບສັນຍາໃຊ້ໜີ້ຄືລູກໜີ້ ທີ່ໄດ້ສັນຍາຈະໃຊ້ໜີ້ໃຫ້ແກ່ເຈົ້າໜີ້ ຫຼື ບຸກຄົນທີ່ສາມຕາມຄຳສັ່ງຂອງເຈົ້າໜີ້ (ໃບສັນຍາສາມາດປ່ຽນມືໄດ້) ໂດຍການສະຫຼັກຫຼັງຫຼືສິ່ງມອບ ເຊັ່ນ: ບໍລິສັດ ໂຊກໄຊຈຳກັດ ອອກສັນຍາໃຊ້ເງິນ ຫຼື ບໍລິສັດເງິນທຶນໄດ້ອອກໃບສັນຍາໃຊ້ເງິນໃຫ້ ທ້າວ ສິມບູນ ທີ່ຝາກເງິນໄວ້ກັບບໍລິສັດເງິນທຶນດັ່ງກ່າວ.

6) **ຕາສານການຄ້າ(Commercial Paper)** ໝາຍເຖິງສັນຍາໃຊ້ເງິນທີ່ທຸລະກິດເປັນຜູ້ອອກເພື່ອການກູ້ຢືມໄລຍະສັ້ນ ໂດຍບໍ່ມີຫຼັກເຕົ້າປະກັນ ເຊິ່ງທຸລະກິດທີ່ອອກຕາສານການຄ້າຈຳໜ່າຍຈະຕ້ອງເປັນບໍລິສັດເອກະຊົນຂະໜາດໃຫຍ່ທີ່ມີຊື່ສຽງ ແລະ ມີຄວາມໝັ້ນຄົງໃນການດຳເນີນງານ, ການອອກຕາສານການຄ້າຈຳໜ່າຍນັ້ນເຮັດໃຫ້ບໍລິສັດສາມາດກູ້ເງິນເປັນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍໄດ້ຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງບໍລິສັດ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕໍ່າກວ່າການກູ້ຢືມເງິນຈາກທະນາຄານ, ສຳລັບຕາສານການຄ້າໄດ້ແກ່ ຮຸ້ນກູ້ໄລຍະສັ້ນ, ຕົວສັນຍາໃຊ້ເງິນ, ໃບແລກເງິນ ແລະ ແຊັກ.

7) **ບັດເງິນຝາກ (Certificates of Deposits)** ເປັນເອກສານທີ່ທະນາຄານການຄ້າເປັນຜູ້ອອກໃຫ້ແກ່ຜູ້ຝາກເພື່ອເປັນເອກກະສານໃນການຝາກເງິນ ເພື່ອສະແດງສິດທິຂອງຜູ້ຖືຕາສານທີ່ຈະໄດ້ຮັບເງິນຝາກຄືນເມື່ອຄົບກຳນົດເວລາ ໂດຍກຳນົດອັດຕາດອກເບ້ຍໄວ້, ຜູ້ຝາກເງິນບໍ່ສາມາດຖອນເງິນໄດ້ກ່ອນກຳນົດ, ບັດເງິນຝາກນີ້ໃຊ້ປະໂຫຍດທັງສອງຝ່າຍຄືຜູ້ຝາກຈະໄດ້ຮັບອັດຕາດອກເບ້ຍສູງກວ່າການຝາກເງິນໄວ້ທະນາຄານປົກກະຕິ ແລະ ທະນາຄານການຄ້າສາມາດນຳໄປໃຊ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບເພາະບໍ່ຕ້ອງກັງວົນວ່າຜູ້ຝາກຕະມາຖອນເງິນກ່ອນກຳນົດ.

8) **ບັນຊີເງິນກູ້ຢືມລະຫວ່າງທະນາຄານ(Inter Bank Loan)** ເປັນການກູ້ຢືມລະຫວ່າງທະນາຄານ ຫຼື ສະຖາບັນການເງິນເພື່ອໃຊ້ໃນການປັບສະພາບຄ່ອງ ຫຼື ເພື່ອໃຫ້ສາມາດດຳລົງເງິນສິດສຳຮອງຕາມທີ່ກົກໝາຍກຳນົດ, ຫາກສະຖາບັນການເງິນແຫ່ງໜຶ່ງມີສະພາບຄ່ອງບໍ່ພຽງພໍກໍກູ້ຢືມເງິນນຳສະຖາບັນການເງິນທີ່ມີສະພາບຄ່ອງຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຄິດໄລ່ອັດຕາດອກເບ້ຍລະຫວ່າງທະນາຄານ.

2.4.2 ເຄື່ອງມືໃນຕະຫຼາດທຶນ(Capital Market)

ເຄື່ອງມືໃນຕະຫຼາດທຶນແບ່ງອອກເປັນ 3 ປະເພດໃຫຍ່ຄືຕະຫຼາດຕາສານໜີ້, ຕະຫຼາດຕາສານທຶນ ແລະ ຕະຫຼາດຕາສານອານຸຜັນເຊິ່ງມີລາຍລະອຽດດັ່ງນີ້:

1) **ຕະຫຼາດຕາສານໜີ້(Debt Market)** ເປັນຕະຫຼາດທີ່ມີການຊື້-ຂາຍທີ່ສະແດງຄວາມເປັນໜີ້ທີ່ມີອາຍຸຄົບກຳນົດໄລຍະກາງປະມານ 3-4ປີ ແລະ ໄລຍະຍາວທີ່ມີອາຍຸຄົບກຳນົດແຕ່ 5 ປີ ຂຶ້ນໄປ, ຕະຫຼາດຕາສານໜີ້ມີທັງຝາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ໂດຍມີເຄື່ອງມືທາງການເງິນທີ່ມີການຊື້-ຂາຍໃນຕະຫຼາດຕາສານໜີ້ໄດ້ແກ່:

(1) **ພັນທະບັດລັດຖະບານ (Treasury Bond)** ເປັນຕາສານທີ່ລັດຖະບານເປັນຜູ້ອອກເພື່ອກູ້ຢືມເງິນຈາກປະຊາຊົນທົ່ວໄປ ແລະ ນັກລົງທຶນປະເພດສະຖາບັນຕ່າງໆ ໂດຍຜ່ານກະຊວງການເງິນ, ການອອກພັນທະບັດຂອງລັດຖະບານຂຶ້ນກັບກະຊວງການເງິນ ເຊັ່ນ: ລັດຖະບານຕ້ອງການເງິນມາພັດທະນາປະເທດຊາດແຕ່ມີງົບປະມານໃນຄັງຂອງລັດຖະບານບໍ່ພຽງພໍ, ສະນັ້ນລັດຖະບານຈະອອກພັນທະບັນຈຳໜ່າຍໃຫ້ປະຊາຊົນ ແລະ ສະຖາບັນຕ່າງໆ.

(2) **ພັນທະບັດວິສາຫະກິດ (State Enterprise Bond)** ເປັນຕາສານໜີ້ ຂອງລັດວິສາຫະກິດ ທີ່ອອກຈຳໜ່າຍ ເພື່ອລະດົມເງິນທຶນມາດຳເນີນງານ ໂດຍມີກະຊວງການເງິນຄຳປະກັນ ເຊັ່ນ: ພັນທະບັດຂອງວິສາຫະກິດ ABC ອອກໃນວັນທີ 12 ພະຈິກ 2016 ວັນຄົບກຳນົດ 12 ພະຈິກ 2017 ລາຄາໃນໜ້າບັດ 8,000 ກີບ, ອັດຕາດອກເບ້ຍ 4% ຈຳໜ່າຍ ເພື່ອມາລົງທຶນໃນໂຄງການໜຶ່ງຂອງວິສາຫະກິດ ໂດຍມີກະຊວງການເງິນເປັນຜູ້ຄຳປະກັນການຈ່າຍຊຳລະໜີ້ເງິນຕົ້ນ ແລະ ດອກເບ້ຍ.

(3) **ຮຸ້ນກູ້ບໍລິສັດເອກະຊົນ(Corporate Bond)** ເປັນຕາສານໜີ້ທີ່ອອກໂດຍບໍລິສັດບໍລິສັດເອກະຊົນຂະໜາດໃຫຍ່ ຫຼື ບໍລິສັດມະຫາຊົນເພື່ອກູ້ຢືມຈາກປະຊາຊົນໂດຍທົ່ວໄປ ເຊິ່ງອັດຕາດອກເບ້ຍຂຶ້ນຢູ່ກັບຖານະຄວາມໝັ້ນຄົງການເງິນຂອງບໍລິສັດທີ່ອອກຮຸ້ນກູ້ນັ້ນ, ຮຸ້ນກູ້ທີ່ອອກຈຳໜ່າຍຈາກບໍລິສັດເອກະຊົນໂດຍທົ່ວໄປມີຄວາມສ່ຽງສູງກວ່າພັນທະບັດຂອງລັດຖະບານ ຫຼື ພັນທະບັດລັດວິສາຫະກິດເພາະຈ່າຍອັດຕາດອກເບ້ຍສູງກວ່າ.

2) **ຕະຫຼາດຕະສານທຸນ(Equity Market ຫຼື Stock Market):** ເປັນຕະຫຼາດທີ່ມີການຊື້-ຂາຍຕາສານທຶນທີ່ມີລັກສະນະສະແດງຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງກິດ, ດັ່ງນັ້ນຜູ້ຖືຄອງຕາສານທຶນຈຶ່ງມີລັກສະນະເປັນຜູ້ລົງທຶນໃນກິດຈະການ, ເຄື່ອງມືໃນຕະຫຼາດທຶນປະກອບມີ ຮຸ້ນສາມັນ, ຮຸ້ນບຸລິມະສິດ, ໃບສຳຄັນສະແດງສິດທິ(Warrants), ໜ່ວຍລົງທຶນ, ໃບສະແດງສິດທິອານຸພັນ ເປັນຕົ້ນ.

(1) **ຮຸ້ນສາມັນ(Common Stock)** ເປັນຫຼັກຊັບທີ່ສະແດງຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງກິດຈະການ, ສັດສ່ວນຂອງຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງຖືກແບ່ງໄປຕາມຈຳນວນຮຸ້ນ ແລະ ອັດຕາຖືຮຸ້ນ, ດັ່ງນັ້ນຜູ້ຖືຮຸ້ນຈຶ່ງມີສິດລົງທະແນນສຽງກ່ຽວກັບການດຳເນີນກິດຈະການ ຫຼື ຕັດສິນໃຈໃນບັນຫາທີ່ສຳຄັນຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນ ຫຼື ມີສິດອອກສຽງເພື່ອກຳນົດນະໂຍບາຍທີ່ສຳຄັນຂອງກິດຈະການ.

ການເປັນເຈົ້າຂອງກິດຈະການໂດຍການຖືຮຸ້ນສາມັນນັ້ນ, ຜູ້ຖືຮຸ້ນສາມັນຈະມີສິດທິຕາມການປະມວນກິດ ໝາຍແຜ່ງ ແລະ ກິດໝາຍການຄ້າດັ່ງນີ້:

- ມີສິດອອກສຽງທີ່ການປະຊຸມຜູ້ຖືຮຸ້ນໃນການເລືອກຕັ້ງຜູ້ບໍລິຫານ, ການຕັດສິນໃຈເລື່ອງເງິນປັນຜົນ ແລະ ແຕ່ງຕັ້ງຜູ້ກວດສອບທາງບັນຊີ ເປັນຕົ້ນ.
- ໄດ້ຮັບສ່ວນແບ່ງກຳໄລໃນຮູບແບບເງິນປັນຜົນ
- ໄດ້ຮັບສ່ວນແບ່ງໃນຊັບສິນເມື່ອມີການຈຳໜ່າຍ
- ໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບຄວາມຄືບໜ້າຂອງບໍລິສັດ

(2) **ຮຸ້ນບຸລິມະສິດ(Preferred Stock)** ເປັນຮຸ້ນທີ່ມີລັກສະນະເຄິ່ງໜີ້ ແລະ ເຄິ່ງທຶນຄືຢູ່ໃນລະຫວ່າງກາງລະຫວ່າງເຈົ້າໜີ້ກັບສ່ວນການເປັນເຈົ້າຂອງ ເຊິ່ງໄດ້ກ່າວວ່າຮຸ້ນບຸລິມະສິດຈະໄດ້ຮັບເງິນປັນຜົນຄົງທີ່ຄືກັນກັບຮຸ້ນກູ້ ແລະ ໄດ້ຮັບເງິນປັນຜົນໃນກໍລະນີບໍລິສັດມີກຳໄລຄືກັບຮຸ້ນສາມັນແຕ່ຜູ້ຖືຮຸ້ນບຸລິມະສິດຈະໄດ້ເງິນປັນຜົນກ່ອນຮຸ້ນສາມັນ ໂດຍສິດທິຜູ້ຖືຮຸ້ນບຸລິມະສິດສາມາດສະຫຼຸບໄດ້ດັ່ງນີ້:

- ມີຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງກິດຈະການຄືກັນກັບຮຸ້ນສາມັນຕາມສັດສ່ວນການຖືຄອງ.

- ມີສິດໄດ້ຮັບເງິນປັນຜົນກ່ອນຮຸ້ນສາມັນ
- ມີສິດໃນຊັບສິນຂອງກິດຈະການຫຼັງຈາກເຈົ້າໜີ້ ແຕ່ຈະໄດ້ຮັບກ່ອນຮຸ້ນສາມັນໃນກໍລະນີເລິກກິດຈະການ
- ບໍ່ໄດ້ຮັບສິດລົງຄະແນນສຽງໃນທີ່ການປະຊຸມຜູ້ຖືຮຸ້ນ.

(3) **ໃບສໍາຄັນສະແດງສິດຫຼົວອນແລນ (Warrants)** ເປັນຕາສານທີ່ໄດ້ຮັບສິດຈອງຊື້ຫຼັກຊັບຊຶ່ງອາດຈະເປັນທຸ້ນກູ້, ທຸ້ນບຸລິມະສິດ, ທຸ້ນສາມັນ ຫຼື ຕາສານອະນຸພັນ ຕາມລາຄາ ແລະ ໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດໄວ້ ໂດຍອາຍຸຂອງວອນແລນຈະຢູ່ລະຫວ່າງ 5-10 ປີ.

(4) **ໜ່ວຍລົງທຶນ (Unit Trust)** ເປັນຫຼັກຊັບທີ່ອອກຈໍາໜ່າຍ ໂດຍບໍລິສັດຈັດການລົງທຶນ ເພື່ອລະດົມເງິນທຶນຂາຍໃຫ້ແກ່ນັກລົງທຶນລາຍຢ່ອຍຈໍານວນຫຼາຍ ແລ້ວນໍາເງິນໄປລົງທຶນໃນຕະຫຼາດການເງິນ ຫຼື ຕະຫຼາດທຶນ.

(5) **ໃບສະແດງສິດອະນຸພັນ (Derivative Warrant ຫຼື DW)** ເປັນຕາສານອະນຸພັນປະເພດໜຶ່ງທີ່ໃຫ້ສິດແກ່ຜູ້ຊື້ ຫຼື ຜູ້ຖືທຸ້ນໃນການຊື້ຂາຍຫຼັກຊັບອ້າງອີງ (Underlying Securities) ຕາມລາຄາໃຊ້ສິດຈໍານວນ ແລະ ພາຍໃນໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດໄວ້ຊຶ່ງອາດຈະເປັນຫຼັກຊັບ ຫຼື ດັດສະນີຫຼັກຊັບ (Index).

2.4.3 ເຄື່ອງມືຕະຫຼາດຕາສານອະນຸພັນ (Derivative Market) ເປັນຕະຫຼາດທີ່ມີການຊື້ຂາຍຕາສານອະນຸພັນ ຊຶ່ງຜົນຕອບແທນຜູກໄວ້ກັບລາຄາສິນຄ້າອ້າງອີງ (Underlying Asset) ຕາສານອະນຸພັນຈຶ່ງເປັນເຄື່ອງມືໃນການບໍລິຫານຄວາມສ່ຽງທີ່ເກີດຈາກການປ່ຽນແປງການຂຶ້ນລົງຂອງຊັບສິນເຊິ່ງອາດຈະເປັນສິນຄ້າເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ຫຼື ຕາສານທາງການເງິນ ຕາສານອະນຸພັນໂດຍທົ່ວໄປໄດ້ແກ່: ສັນຍາຊື້ຂາຍລ່ວງໜ້າຝົວເຈີ; ອອບຊັນ; ສັນຍາສວອບ ແລະ ໂກຣດຝົວເຈີ

1) **ສັນຍາຊື້ຂາຍລ່ວງໜ້າຝົວເຈີ (Future Contact)** ເປັນສັນຍາຊື້ຂາຍລ່ວງໜ້າສິນຄ້າ ຫຼື ສັນຍາຊື້ຂາຍລ່ວງໜ້າຊັບສິນທາງການເງິນໂດຍທີ່ສິນຄ້າປະກອບດ້ວຍສິນຄ້າກະເສດໄດ້ແກ່: ຍາງແຜ່ນ, ເຂົ້າ, ຝ້າຍ, ກາເຟ, ນໍ້າມັນຝິດ, ສິນແຮ່ໄດ້ແກ່: ທອງຄໍາ, ນໍ້າມັນ, ເຫຼັກ, ທອງແດງ ເປັນຕົ້ນ, ເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ຕາສານໜີ້ ຕາສານທຶນ ໂດຍການຊື້ຂາຍລ່ວງໜ້າຈະມີບໍລິສັດນາຍໜ້າເປັນຕົວກາງທັງສອງຝ່າຍລະຫວ່າງຜູ້ຊື້ກັບຜູ້ຂາຍສັນຍາມີລັກສະນະເປັນມາດຕະຖານຄື: ມີລັກສະນະຄືກັບທຸກສັນຍາມີສໍານັກຫັກບັນຊີເປັນອົງກອນກາງ.

2) **ອອບຊັນ (Option)** ຄືສັນຍາລະຫວ່າງບຸກຄົນສອງຝ່າຍທີ່ໃຫ້ສິດແກ່ຜູ້ຊື້ໃນການຊື້ ຫຼື ຂາຍຊັບສິນອ້າງອີງຕາມລາຄາທີ່ລະບຸໄວ້ພາຍໃນໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດໄວ້ ຖ້າອອບຊັນທີ່ໃຫ້ສິດຜູ້ຊື້ເອີ້ນວ່າ Call Option ແລະ ອອບຊັນທີ່ຈະໃຫ້ສິດຜູ້ຂາຍທີ່ຈະຂາຍຊັບສິນອ້າງອີງຕາມລາຄາທີ່ລະບຸໄວ້ພາຍໃນໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດໄວ້ເອີ້ນວ່າ Put Option.

3) **ສັນຍາສວອບ (Swap Contact)** ເປັນສັນຍາແລກປ່ຽນກະແສເງິນທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນໃນອະນາຄົດຂອງຄູ່ສັນຍາ ສັນຍາສວອບຈໍາແນກອອກເປັນ 2 ປະເພດຄື:

-**ສັນຍາສວອບອັດຕາດອກເບ້ຍ (Interest Rate Swap)** ເປັນສັນຍາທາງການເງິນທີ່ຄູ່ສັນຍາຕົກລົງທີ່ຈະແລກປ່ຽນພາລະການຊໍາລະດອກເບ້ຍໃຫ້ແກ່ກັນພາຍໃນໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດໄວ້ ໂດຍຈໍານວນດອກເບ້ຍທີ່ຕ້ອງຊໍາລະຂຶ້ນຢູ່ກັບຈໍານວນເງິນຕົ້ນທີ່ໃຊ້ອ້າງອີງຕາມສັນຍາ ຜູ້ກູ້ທັງສອງຝ່າຍກູ້ເງິນສະກຸນເງິນຕາຕ່າງປະເທດໃນຈໍານວນພາຍໃນໄລຍະເວລາທີ່ຕົກລົງໄວ້, ຝ່າຍໜຶ່ງຕົກລົງຈ່າຍດອກເບ້ຍໃນອັດຕາຄົງທີ່ໃຫ້ກັບອີກຝ່າຍໜຶ່ງ ແລະ ອີກຝ່າຍໜຶ່ງຕົກລົງຈ່າຍອັດຕາດອກເບ້ຍລອຍຕົວໃຫ້ກັບອີກຝ່າຍໜຶ່ງ.

- **ສັນຍາສວຍເງິນຕາຕ່າງປະເທດ (Currency Swap)** ເປັນຂໍ້ຕົກລົງແລກປ່ຽນເງິນສະກຸນໜຶ່ງກັບເງິນອີກສະກຸນໜຶ່ງໃນຂໍ້ຕົກລົງຈະມີການລະບຸຈຳນວນທີ່ຈະຕ້ອງຈ່າຍໃນເງິນສະກຸນໜຶ່ງ ແລະ ຈະໄດ້ຮັບເງິນອີກສະກຸນໜຶ່ງເຊັ່ນ: ທ້າວສິມຊາຍ ເຮັດທຸລະກິດຄ້າຂາຍຮັບເງິນສະກຸນເງິນໂດລາຮອງກົງແຕ່ສິ່ງຊື້ວັດຖຸດິບຈາກສະຫະລັດອາເມລິກາຕ້ອງຊຳລະໜີ້ເປັນໂດລາສະຫະລັດ, ໃນຂະນະທີ່ທ້າວໂຊກດີໄດ້ຮັບຊຳລະຄ່າສິນຄ້າເປັນໂດລາສະຫະລັດແຕ່ຕ້ອງສິ່ງຊື້ວັດຖຸດິບຈາກປະເທດຮອງກົງເຮັດໃຫ້ຕ້ອງຊຳລະໜີ້ເປັນໂດລາຮອງກົງເມື່ອທັງສອງຝ່າຍຕົກລົງເຮັດສວຍເງິນສະກຸນເຮັດໃຫ້ສາມາດຫຼຸດພາວະຄວາມສ່ຽງຈາກອັດຕາແລກປ່ຽນໄດ້.

4) **ໂກດຝົວເຈີ້ (Gold Futures)** ເປັນສັນຍາຊື້ຂາຍລ່ວງໜ້າທີ່ຄູ່ສັນຍາຕົກລົງລາຄາ ແລະ ປະລິມານຊື້ຂາຍທອງຄຳໃນປັດຈຸບັນໂດຍມີພາລະຕໍ່ກັນທີ່ຈະຕ້ອງຈັດການຊື້ຂາຍ ແລະ ຊຳລະລາຄາໃນອະນາຄົດເຊັ່ນ: ໃນວັນທີ 10 ເມສາ 2016 ທ້າວ.ກ ເຮັດສັນຍາຊື້ທອງຄຳແຫ່ງບໍລິສຸດ 96.50% ຈາກທ້າວ.ຂ ໃນລາຄາ 15.000 ບາດຕໍ່ທອງຄຳນ້ຳໜັກ 1 ບາດ ເປັນຈຳນວນນ້ຳໜັກ 50 ບາດ ໂດຍຄົບກຳນົດຊຳລະໃນວັນທີ 29 ມິຖຸນາ 2016 ເມື່ອຄົບກຳນົດ ທ້າວ.ກ ແລະ ທ້າວ.ຂ ຕ້ອງຈັດການຊື້ຂາຍແລກປ່ຽນທອງຄຳໃນລາຄາ ແລະ ປະລິມານທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນສັນຍາບໍ່ວ່າທອງຄຳຈິງໃນວັນທີ 29 ມິຖຸນາ ຈະເປັນເທົ່າໃດ, ຕໍ່ມາລາຄາທອງຄຳໃນວັນທີ 29 ມິຖຸນາ ຢູ່18.000 ບາດ ທ້າວ.ກ ກໍໄດ້ກຳໄລ ສ່ວນ ທ້າວ.ຂ ກໍຈະຂາດທຶນເປັນຕົ້ນ.

2.4.4 ຄວາມແຕກຕ່າງຂອງຕະຫຼາດເງິນ ແລະ ຕະຫຼາດທຶນ

ຄວາມແຕກຕ່າງຂອງຕະຫຼາດເງິນ ແລະ ຕະຫຼາດທຶນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ 5 ປະການຄື:

1) **ໄລຍະເວລາໃນການກູ້ຢືມ:** ຕະຫຼາດເງິນເປັນແຫຼ່ງລວມທຶນໄລຍະສັ້ນທີ່ມີໄລຍະເວລາການຊຳລະຄືນບໍ່ເກີນໜຶ່ງປີເຄື່ອງມືສິນເຊື້ອທີ່ໃຊ້ໃນການກູ້ຢືມເປັນເຄື່ອງມືໄລຍະສັ້ນເຊັ່ນ: ເຊັກ, ແຊັກ, ກາສານສັນຍາໃຊ້ເງິນ, ຕົວເງິນຄັງ ເປັນຕົ້ນ, ສ່ວນຕະຫຼາດທຶນເປັນແຫຼ່ງລວມທຶນໄລຍະຍາວເວລາໃນການຊຳລະຄືນເກີນກ່ວາ 1 ປີເຄື່ອງມືສິນເຊື້ອທີ່ໃຊ້ໃນການກູ້ຢືມຈຶ່ງເປັນເຄື່ອງມືໄລຍະຍາວ ເຊັ່ນ: ພັນທະບດ, ຫຸ້ນກູ້, ຫຸ້ນສາມັນເປັນຕົ້ນ.

2) **ຄວາມສ່ຽງຂອງຜູ້ລົງທຶນ:** ເນື່ອງຈາກຕະຫຼາດເງິນເປັນແຫຼ່ງລະດົມທຶນໄລຍະສັ້ນ ຜູ້ລົງທຶນຈຶ່ງຮັບພາລະຄວາມສ່ຽງນ້ອຍກ່ວາຕະຫຼາດທຶນ ເຊັ່ນ ຄວາມສ່ຽງດ້ານອັດຕາດອກເບ້ຍ ຄວາມສ່ຽງທາງການເງິນຜູ້ລົງທຶນໃນຕະຫຼາດທຶນຈະບໍ່ມັກສ່ຽງຈຶ່ງລົງທຶນໃນໄລຍະສັ້ນ, ສ່ວນຜູ້ລົງທຶນໃນຕະຫຼາດທຶນເປັນການລົງໄລຍະຍາວຈຶ່ງມີຄວາມສ່ຽງຫຼາຍກ່ວາ ແຕ່ກໍໄດ້ຮັບຜົນຕອບແທນສູງ.

3) **ວິທີການຊື້ຂາຍເຄື່ອງມືສິນເຊື້ອ:** ການກູ້ຢືມ ຫຼື ການຂາຍເຄື່ອງມືສິນເຊື້ອມັກຈະເປັນການກູ້ຢືມ ຫຼື ຂາຍໂດຍກົງລະຫວ່າງຜູ້ກູ້ຢືມເຊັ່ນ: ນາຍ ກ ຂໍກູ້ຢືມກັບທະນາຄານແຫ່ງໜຶ່ງສ່ວນການກູ້ຢືມ ແລະ ການຊື້ຂາຍເຄື່ອງມືສິນເຊື້ອຕະຫຼາດທຶນມັກອາໄສຕົວກາງ ເຊິ່ງເປັນຜູ້ຊ່ຽວຊານໃນການຈຳໜ່າຍຫຼັກຊັບເຊັ່ນ: ບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດ ອອກຫຸ້ນສາມັນຈຳນວນ 5,000 ລ້ານກີບ ໂດຍອາໄສທະນາຄານເພື່ອການລົງທຶນແຫ່ງໜຶ່ງເປັນຜູ້ຈຳໜ່າຍ.

4) **ບົດບາດຂອງຕະຫຼາດຮອງ:** ຕະຫຼາດຮອງມີບົດບາດນ້ອຍກ່ວາຕະຫຼາດທຶນທັງນີ້ເນື່ອງຈາກໃນຕະຫຼາດເງິນເຄື່ອງມືສິນເຊື້ອ ຫຼື ຫຼັກຊັບທີ່ຊື້ຂາຍກັນມີໄລຍະໄຖ່ຖອນສິ້ນເຮັດໃຫ້ຫຼືດຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະໄຖ່ຖອນກ່ອນກຳນົດສ່ວນໃນຕະຫຼາດທຶນຫຼັກຊັບມີອາຍຸຍາວນານຜູ້ຖືຫຼັກຊັບບໍ່ຕ້ອງຖືໄວ້ໄລຍະຍາວນານຈຶ່ງສາມາດນຳມາຂາຍໃນຕະຫຼາດຮອງໄດ້.

5) **ສະຖາບັນການເງິນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ:** ສະຖາບັນການເງິນທີ່ມີບົດບາດໃນຕະຫຼາດເງິນໄດແກ່ ທະນາຄານແຫ່ງປະເທດແຫ່ງ ສປປ ລາວ ທະນາຄານທຸລະກິດ, ບໍລິສັດເງິນທຶນ, ສະຖາບັນການເງິນທີ່ມີ ບົດບາດໃນຕະຫຼາດທຶນໄດແກ່ ບໍລິສັດທຶນ, ຕະຫຼາດຫຼັກຊັບ, ບໍລິສັດປະກັນໄພ ແລະ ທະນາຄານເພື່ອການ ລົງທຶນ.

2.5 ສະຖາບັນການເງິນ

2.5.1 ຄວາມໝາຍຂອງສະຖາບັນການເງິນ

ສະຖາບັນການເງິນໝາຍເຖິງສະຖາບັນທີ່ທຳທຸລະກິດໃນຮູບແບບລະດົມເງິນຝາກຈາກລູກຄ້າເພື່ອໄປ ປ່ອຍສິນເຊື້ອ ຫຼື ໃຫ້ເງິນກູ້ຢືມ ທັງເປັນສະຖາບັນທີ່ເຮັດໜ້າທີ່ເປັນສື່ກາງຜູ້ໃຫ້ກູ້ ແລະ ຂໍ້ຜູ້ກູ້ເພື່ອໄປລົງທຶນ ຫຼື ການບໍລິໂພກ ໂດຍຈ່າຍດອກເບ້ຍໃຫ້ຜູ້ຝາກ ແລະ ຄິດໄລ່ດອກເບ້ຍຈາກຜູ້ທີ່ກູ້, ນອກຈາກນັ້ນຍັງເຮັດ ທຸລະກຳທາງການເງິນຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ການແລກປ່ຽນເງິນຕາຕ່າງປະເທດ, ການຊື້ຫຼຸດໃບຢັ້ງຢືນການການຄ້າ, ເອກກະສານຄຳປະກັນ ແລະ ການໂອນເງິນ ເປັນຕົ້ນ.

ສະຖາບັນການເງິນຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ຕ້ອງຢູ່ພາຍໃຕ້ການດູແລ ຂອງແຫ່ງ ສປປ ລາວ (Bank of the Lao PDR) ເຊິ່ງເຮັດໜ້າທີ່ໃນການກຳນົດ ແລະ ດຳເນີນນະໂຍບາຍເງິນຕາ, ຝົມທະນາບັດ ແລະ ຮັກສາສະ ເຖຍລະພາບຂອງຄ່າເງິນກີບ ຕະຫຼອດຮອດການຄວບຄຸມ ແລະ ກຳກັບການດຳເນີນງານຂອງສະຖາບັນການ ເງິນຕ່າງໆ.

2.5.2 ການແບ່ງກຸ່ມຂອງສະຖາບັນການເງິນ

ກຸ່ມຂອງສະຖາບັນການເງິນແບ່ງອອກເປັນ 2 ກຸ່ມໃຫຍ່ຄື ສະຖາບັນການເງິນໃນລະບົບ ແລະ ສະຖາ ບັນການເງິນນອກລະບົບ ເຊິ່ງມີເນື້ອໃນດັ່ງນີ້:

- 1) **ສະຖາບັນການເງິນໃນລະບົບ** ໝາຍເຖິງສະຖາບັນການເງິນທີ່ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນຢ່າງເປັນທາງການ ໂດຍ ມີກົດລະບຽບ ແລະ ກົດໝາຍຄອບຄຸມການດຳເນີນງານຂອງສະຖາບັນການເງິນ.
- 2) **ສະຖາບັນການເງິນນອກລະບົບ:** ໝາຍເຖິງສະຖາບັນການເງິນທີ່ເກີດຂຶ້ນໂດຍທຳມະຊາດ ບໍ່ມີ ກົດໝາຍ ແລະ ກົດລະບຽບຄອບຄຸມການດຳເນີນງານເຊັ່ນ: ການປ່ອຍສິນເຊື້ອ, ການເຂົ້າຫ່ວຍ.

2.5.3 ປະເພດຂອງ ສະຖາບັນການເງິນ

ປະເພດຂອງ ສະຖາບັນການເງິນແບ່ງອອກເປັນ 3 ປະເພດໃຫຍ່ຄື

- ສະຖາບັນການເງິນປະເພດທະນະຄານຄ້າ(Commercial Bank)
- ສະຖາບັນການເງິນທີ່ບໍ່ແມ່ນທະນາຄານການຄ້າ(Non-Commercial Bank)
- ສະຖາບັນການເງິນສະເພາະກິດ(Special Financial Institution)

ກ. ສະຖາບັນການເງິນປະເພດທະນາຄານການຄ້າ

ທະນາຄານທຸລະກິດເປັນສະຖາບັນການເງິນທີ່ມີບົດບາດ ແລະ ຄວາມສຳຄັນທີ່ສຸດຂອງປະເທດເນື່ອງ ຈາກເປັນ ແຫຼ່ງລະດົມເງິນອອມ ແລະ ໃຫ້ກູ້ແຫຼ່ງໃຫຍ່ທີ່ສຸດຂອງປະເທດ ນອກຈາກນັ້ນຍັງມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ ລະບົບເສດຖະກິດໃນການໃຊ້ເງິນການເພີ່ມ ຫຼື ການຫຼຸດປະລິມານເງິນ, ນອກຈາກນັ້ນຍັງ ເປັນເຄື່ອງມື ສຳຄັນຂອງລັດຖະບານໃນການດຳເນີນນະໂຍບາຍທາງການເງິນຕາ.

ທະນະຄານທຸລະກິດໝາຍເຖິງ ທະນະຄານທີ່ໄດ້ຮັບອານຸຍາດໃຫ້ປະກອບທຸລະກິດປະເພດຮັບຝາກເງິນທີ່ຕ້ອງຈ່າຍເມື່ອຖວງຖາມ ຫຼື ສິ້ນໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດໄວ້ ແລະ ໃຊ້ປະໂຫຍດຈົນນັ້ນໃນທາງໜຶ່ງຫຼື ຫຼາຍທາງເຊັ່ນ: ໃຫ້ກູ້ຢືມ, ຊື້ຂາຍຕົວແລກເງິນ ຫຼື ກາສານປ່ຽນມືອັນໄດ້, ຊື້ຂາຍປະລິມານເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ເຊິ່ງໜ້າທີ່ຂອງທະນະຄານທຸລະກິດໄດ້ແກ່:

- **ການຮັບຝາກເງິນ:** ເຊິ່ງເປັນໜ້າທີ່ທີ່ສຳຄັນໜຶ່ງຂອງທະນາຄານທຸລະກິດ ເມື່ອທະນາຄານຮັບຝາກຈາກລູກຄ້າໂດຍຈ່າຍຜົນຈອບແທນໃຫ້ລູກຄ້າໃນຮູບແບບຂອງດອກເບ້ຍໃຫ້ແກ່ຜູ້ຝາກເງິນແລ້ວນຳເງິນທີ່ໄດ້ນັ້ນໄປຫາຜົນປະໂຫຍດທັງທາງກົງ ແລະ ທາງອ້ອມ ການໃຊ້ເງິນມີຫຼາຍຮູບແບບເຊັ່ນ: ການຝາກອອມຊັບ, ການຝາກປະຈຳ ແລະ ຝາກກະແສລາຍວັນ.

- **ການໃຊ້ກູ້ຢືມ:** ການໃຫ້ກູ້ຢືມເປັນໜ້າທີ່ຫຼັກຂອງທະນາຄານທຸລະກິດ ແລະ ເປັນກິດຈະກຳທີ່ມີຄວາມສຳຄັນທີ່ສຸດເນື່ອງຈາກກໍ່ໃຫ້ເກີດລາຍໄດ້ແກ່ທະນາຄານ, ເນື່ອງຈາກທະນາຄານທຸລະກິດເປັນຕົວກາງໃນລະບົບການເງິນຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ຕ້ອງການໃຊ້ເງິນ ຫຼື ຜູ້ຂາດແຄນເງິນສາມາດມີເງິນທົນໝູນວຽນໃນການດຳເນີນທຸລະກິດໄດ້, ສິນເຊື່ອທະນາຄານທຸລະກິດຈະໃຫ້ບໍລິການເຊັ່ນ: ສິນເຊື່ອເພື່ອການກະເສດ, ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຫັດຖະກຳ, ສິນເຊື່ອເພື່ອທີ່ຢູ່ອາໄສ, ສິນເຊື່ອເພື່ອອຸປະໂພກ-ບໍລິໂພກ.

- **ບໍລິການອື່ນໆ** ນອກຈາກການໃຫ້ບໍລິການຮັບຝາກເງິນ ແລະ ການໃຫ້ສິນເຊື່ອແລ້ວ, ທະນາຄານທຸລະກິດຍັງໃຫ້ບໍລິການອື່ນໆເຊັ່ນ: ການໂອນເງິນ, ການຮຽກເກັບເງິນ, ການຄ້ຳປະກັນ, ການໃຫ້ເຂົ້າຕູ້ນິລະໄພ, ບັດເຄດິດເປັນຕົ້ນ, ເຊິ່ງປັດຈຸບັນທະນາຄານທຸລະກິດມີລາຍໄດ້ຈາກການບໍລິການເຫຼົ່ານີ້ຈຳນວນບໍ່ໜ້ອຍ.

ຂ. ສະຖາບັນການເງິນທີ່ບໍ່ແມ່ນທະນາຄານການຄ້າ

ສະຖາບັນການເງິນທີ່ບໍ່ແມ່ນທະນາຄານທຸລະກິດ ທີ່ມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ຕະຫຼາດການເງິນໄດ້ແກ່:

1) ສະຖາບັນການເງິນຈຸນລະພາກຮັບຝາກເງິນ(Micro Financial Institution) ເປັນສະຖາບັນການເງິນທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໂດຍດຳເນີນກິດຈະການການປ່ອຍກູ້ແບບຈຸນລະພາກ, ການຮັບຝາກເງິນແບບບັງຄັບ ແລະ ເງິນຝາກແບບສະມັກໃຈ ເຊິ່ງເປັນສະຖາບັນການເງິນນິຕິບຸກຄົນດຳເນີນການເຄື່ອນໄຫວຢູ່ໃນຂໍ້ກຳນົດວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງສະຖາບັນການເງິນຈຸນລະພາກທີ່ຮັບເງິນຝາກ ສະບັບເລກທີ 04/ທຫລ, ວັນທີ 20 ມິຖຸນາ 2008.

2) ສະຖາບັນການເງິນຈຸນລະພາກບໍ່ຮັບຝາກເງິນ(Micro Financial Institution) ເປັນສະຖາບັນການເງິນທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໂດຍດຳເນີນກິດຈະການການປ່ອຍກູ້ແບບຈຸນລະພາກ, ການຮັບຝາກເງິນແບບຜັນທະ ແລະ ການບໍລິການອື່ນໆ ແຕ່ບໍ່ລະດົມເງິນຝາກແບບຝາກສະມັກໃຈ, ເຊິ່ງເປັນສະຖາບັນການເງິນນິຕິບຸກຄົນດຳເນີນການເຄື່ອນໄຫວຢູ່ໃນຂໍ້ກຳນົດວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງສະຖາບັນການເງິນຈຸນລະພາກທີ່ຮັບເງິນຝາກ ສະບັບເລກທີ 02/ທຫລ, ວັນທີ 20 ມິຖຸນາ 2008.

3) ສະຫະກອນການສິນເຊື່ອ ແລະ ເງິນຝາກປະຢັດ(Credit Cooperatives and Saving Deposit) ເປັນສະຖາບັນການເງິນທີ່ຮ່ວມກຸ່ມ ຂອງປະຊາຊົນເພື່ອເຄື່ອນໄຫວກິດຈະກຳ ໃນສະຫະກອນການສິນເຊື່ອ ແລະ ເງິນຝາກປະຢັດ ໂດຍການປ່ອຍກູ້, ຮັບຝາກເງິນ ແລະ ການບໍລິການອື່ນ ໃຫ້ແກ່ສະມາຊິກໃນສະຫະກອນສິນເຊື່ອ ແລະ ເງິນຝາກປະຢັດ ດຳເນີນ ເຊິ່ງໄດ້ສ້າງຕັ້ງ ແລະ ດຳເນີນການເຄື່ອນໄຫວພາຍໃຕ້ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, ການເຄື່ອນໄຫວຢູ່ໃນຂໍ້ກຳນົດວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງສະຫະກອນການສິນເຊື່ອ ແລະ ເງິນຝາກປະຢັດເລກທີ 03/ທຫລ, ວັນທີ 20 ມິຖຸນາ 2008.

4) **ບໍລິສັດເຊົ່າສິນເຊື້ອ** ໝາຍເຖິງບໍລິສັດໃຫ້ເຊົ່າສິນເຊື້ອທີ່ເຮັດສັນຍາເຊົ່າສິນເຊື້ອຢ່າງໜ້ອຍ 6 ຄັ້ງຕໍ່ປີ ເຊິ່ງສັນຍາການເຊົ່າສິນສິນເຊື້ອໝາຍເຖິງຂໍ້ຕົກລົງລະຫວ່າງຜູ້ໃຫ້ເຊົ່າ ແລະ ຜູ້ເຊົ່າ ໂດຍຜູ້ເຊົ່າໄດ້ຮັບສິດຄອບຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ຊັບສິນໃນເວລາໃດໃດໜຶ່ງແຕ່ຕ້ອງຈ່າຍຄ່າເຊົ່າ ຫຼື ເງື່ອນໄຂອື່ນໆໃນການເຊົ່າ ແລະ ສາມາດນຳຊັບໄປໃຫ້ຜົນອື່ນເຊົ່າຕໍ່ໄດ້, ເຊິ່ງເຄື່ອນໄຫວພາຍໃຕ້ລຳດັດວ່າດ້ວຍການເຊົ່າສິນເຊື້ອ ເລກທີ11/ນຍ, ລົງວັນທີ 8 ກຸມພາ 1999.

5) **ໂຮງຮັບຈຳນຳ (Pawn Shop)** ເປັນສະຖາບັນການເງິນທີ່ປະກອບກິດຈະກຳການຮັບຈຳນຳສິ່ງຂອງ ແລະ ເຄື່ອງໃຊ້ຕ່າງໆທັງຂອງເກົ່າ ແລະ ຂອງໃໝ່ເພື່ອເປັນການປະກັນໜີ້ເງິນກູ້, ໂຮງຮັບຈຳນຳມີທັງຂອງລັດ ແລະ ເອກກະຊົນ ຊຶ່ງມີຫຼັກການທີ່ຄ້າຍຄືກັນ ຊັບສິນທີ່ຮັບຈຳນຳຕ້ອງເປັນສິ່ງຫາລິມະຊັບຊະນິດທຳມະດາ, ບໍ່ຮັບຈຳນຳຊັບສິນທີ່ເປັນຂອງທາງລາດສະການ ຫຼື ຊັບສິນທີ່ລັກຂອງຄົນອື່ນມາ, ບໍ່ຮັບຈຳນຳເຄື່ອງຈາກຄູບາ, ສາມະເນນ ,ບໍ່ຮັບຈຳນຳຈາກເດັກ ຫຼື ຜູ້ທີ່ມີອາຍຸຕໍ່າກວ່າ 18 ປີ.

6) **ບໍລິສັດທຶນ (Finance Companies)** ໝາຍເຖິງທຸລະກິດທີ່ຈັດສັນເງິນທຶນ ແລະ ໃຊ້ເງິນນັ້ນໃນການປະກອບກິດຈະການຢ່າງໃດຢ່າງໜຶ່ງ ໂດຍທົ່ວໄປຈະປະກອບກິດຈະການຫຼາຍຮູບແບບໄດ້ແກ່:

- ການໃຫ້ການກູ້ຢືມເພື່ອທຸລະກິດ ເປັນການໃຫ້ກູ້ຢືມເພື່ອການຄ້າລວມເຖິງການເປັນຜູ້ຮັບຮອງຜູ້ຮັບລາງວັນ ຫຼື ຜູ້ສອດເຂົ້າແກ້ໜ້າໃນຕົວເງິນທາງການຄ້າປົກກະຕິ.
- ການໃຫ້ສິນເຊື້ອແກ່ກິດຈະການອຸດສາຫະກຳ ກະເສດຕະກອນ ຫຼື ທຸລະກຳການຄ້າຂາຍ.
- ການໃຫ້ສິນເຊື້ອແກ່ປະຊາຊົນທົ່ວໄປເພື່ອການບໍລິໂພກ.
- ການໃຫ້ສິນເຊື້ອເພື່ອຊື້ອະສັງຫາລິມະຊັບ ຫຼື ທີ່ຢູ່ອາໄສ.

7) **ບໍລິສັດປະກັນຊີວິດ(Life Insurance Companies)** ໝາຍເຖິງ ທຸລະກິດທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ການກຳກັບເບິ່ງແຍງຂອງສຳນັກງານຄະນະກຳມະການກຳກັບ ແລະ ສິ່ງເສີມການປະກອບທຸລະກິດປະກັນໄພດຳເນີນທຸລະກິດປະກັນຊີວິດໂດຍຕົກລົງຈະຊົດເຊີຍເງິນຈຳນວນໜຶ່ງໃຫ້ແກ່ຜູ້ຮັບປະໂຫຍດ ຫຼື ທາຍາດຂອງຜູ້ເອົາປະກັນໄພເສຍຊີວິດລົງ ຫຼື ຈ່າຍເງິນໃຫ້ຜູ້ເອົາປະກັນໄພໃນກໍລະນີທີ່ມີຊີວິດຢູ່ຈົນຄົບກຳນົດສັນຍາ ໂດຍໄດ້ຮັບຜົນຕອບແທນໃນຮູບຂອງຄ່າດອກເບ້ຍປະກັນແລະສາມາດນຳເງິນທີ່ລະດົມໄດ້ໃນຮູບ ຂອງເບ້ຍປະກັນໄປໃຫ້ກູ້ຫຼືລົງທຶນໄລຍະຍາວເພື່ອຜົນຕອບແທນທີ່ສູງຂຶ້ນ.

8) **ກອງທຶນປະກັນສັງຄົມ (Social Security Fund)** ຈັດຕັ້ງຂຶ້ນຕາມບັນຍັດປະກັນສັງຄົມມີວັດຖຸປະສົງໃນການສ້າງຫຼັກປະກັນໃຫ້ແກ່ລູກຈ້າງທີ່ເຮັດວຽກໃນສະຖານປະກອບການໃຫ້ໄດ້ຮັບຄວາມຄຸ້ມຄອງເມື່ອປະສິບອັນຕະລາຍເຈັບປ່ວຍ, ເກີດລູກ, ຕາຍ, ເສຍອົງຄະ, ສິງເຄາະເດັກ ແລະ ຄົນສູງອາຍຸ ໂດຍກອງທຶນຈະມີລາຍໄດ້ຈາກການທີ່ລູກຈ້າງ ນາຍຈ້າງຈ່າຍເງິນຈຳນວນໜຶ່ງຕາມກົດໝາຍຂອງປະເທດປະເທດນັ້ນເປັນຜູ້ກຳນົດ ຂອງຄ່າຈ້າງຂອງຜູ້ປະກັນຕົນກ່ອນຫັກພາສີ ແລະ ຝ່າຍລັດຖະບານຈ່າຍສົມທົບໃຫ້ອົກຕາມຄ່າທີ່ກຳນົດຂອງຄ່າຈ້າງເງິນທີ່ກອງທຶນໄດ້ຮັບຈະນຳໄປບໍລິຫານຫາຜົນປະໂຫຍດໃຫ້ງອກເງິຍຂຶ້ນ ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ຈະນຳເອົາໄປລົງທຶນໃນຫຼັກຊັບທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່າເຊັ່ນ: ຕົວເງິນຄັງ, ຜັນທະບັດລັດທະບານ, ຕົວແລກເງິນ ໂດຍຮັບຄວາມເຫັນມັກຈາກກະຊວງການຄັງເມື່ອຜູ້ປະກັນໄພໄດ້ຮັບອັນຕະລາຍ, ເຈັບປ່ວຍ, ເກີດລູກ, ຕາຍ, ເສຍອົງຄະ, ສິງເຄາະບຸດ, ແລະ ເຖົ້າແກ່ລົງ ກອງທຶນກໍ່ຈະຈ່າຍໃຫ້ຕາມກົດໝາຍທີ່ກຳນົດ.

9) **ສະຖາບັນການເງິນສະເພາະກິດ:** ສະຖາບັນການເງິນສະເພາະກິດເປັນສະຖາບັນການເງິນທີ່ຈັດຕັ້ງຂຶ້ນເພື່ອເຮັດໜ້າທີ່ເປັນຕົວກາງທີ່ມີວັດຖຸປະສົງສະເພາະສຳລັບໃນປະເທດລາວແລ້ວມີພຽງທະນາຄານນະໂຍບາຍເທົ່ານັ້ນ.

ທະນະຄານນະໂຍບາຍເປັນ ທະນາຄານທຸລະກິດດຳເນີນການປ່ອຍສິນເຜື້ອແກ້ໄຂຄວາມທຸກຢາກໃນ
ປະເທດພຽງຢ່າງດຽວ, ບໍ່ໄດ້ໃຫ້ບໍລິການຮັບຝາກ ແລະ ທຸລະກຳທາງການເງິນອື່ນໆຄືກັບທະນາຄານທຸລະ
ກິດອື່ນໆ.

ບົດຝຶກຫັດ 2

- 1) ຈຶ່ງອະທິບາຍຄວາມໝາຍຂອງຕະຫຼາດເງິນ?
- 2) ຈຶ່ງບອກໜ້າທີ່ຂອງຕະຫຼາດການເງິນ?
- 3) ຕະຫຼາດການເງິນແບ່ງອອກເປັນຈັກປະເພດ ຄືປະເພດຫຍັງແນ່?
- 4) ຕະຫຼາດທຶນແບ່ງອອກເປັນຈັກປະເພດ ຄືປະເພດໃດແນ່?
- 5) ຕະຫຼາດເງິນ ແລະ ຕະຫຼາດທຶນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນແນວໃດ?
- 6) ສະຖາບັນການເງິນແບ່ງອອກເປັນຈັກປະເພດ ຄືປະເພດຫຍັງແນ່?

ບົດທີ 3 ການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນ

ການດຳເນີນງານຂອງກິດຈະການຈະປະສົບຜົນສຳເລັດຕາມທີ່ເປົ້າໝາຍ, ຜູ້ບໍລິຫານທາງການເງິນຕ້ອງມີການວາງບໍລິຫານການເງິນທີ່ມີປະສິດທິພາບ ໂດຍມີການວາງແຜນທາງການເງິນ, ການຈັດຫາເງິນທຶນ ແລະ ການຈັດສັນເງິນທຶນ ໃຫ້ເກີດຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດ ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນຜົນການດຳເນີນງານ ແລະ ຖານະການເງິນຂອງກິດຈະການ, ສະນັ້ນເພື່ອຢາກຮູ້ຜົນການດຳເນີນງານ ແລະ ຖານະການເງິນຂອງກິດຈະການມີປະສິດທິພາບຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ກຳນົດໄວ້ນັ້ນຈຳຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ເຄື່ອງມືໃນການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນ.

ການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ການບໍລິຫານການເງິນຈະເຮັດຜູ້ບໍລິຫານຂອງກິດຈະການ, ເຈົ້າໜີ້ ແລະ ນັກລົງທຶນທົ່ວໄປ ຮູ້ເຖິງຜົນການດຳເນີນງານ ແລະ ຖານະການເງິນຂອງກິດຈະການ ລວມໄປເຖິງບັນຫາໃນການດຳເນີນງານຂອງກິດຈະການ ເຊັ່ນ: ຮູ້ເຖິງຜົນການດຳເນີນງານໃນອະດີດຈົນມາເຖິງປັດຈຸບັນຂອງກິດຈະການ, ຮູ້ເຖິງບັນຫາທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກການດຳເນີນງານໃນອາດີດຈົນເຖິງປັດຈຸບັນ, ເປັນຂໍ້ມູນໃນການປະກອບການຕັດສິນໃຈໃນການລົງທຶນຂອງກິດຈະການ ແລະ ນັກລົງທຶນ ຫຼື ຜູ້ຖືຫຸ້ນ, ນອກຈາກນັ້ນຈະເປັນຂໍ້ມູນໃນການວາງແຜນທາງການເງິນ ແລະ ການດຳເນີນງານໃນອານາຄົດ.

3.1 ຄວາມໝາຍຂອງໃບລາຍງານທາງການເງິນ

ໃບລາຍງານທາງການເງິນໝາຍເຖິງລາຍງານທາງບັນຊີທີ່ສະແດງເປັນຕົວເລກທີ່ກິດຈະການເຮັດຂຶ້ນມາໃນໄລຍະເວລາຂອງບັນຊີເພື່ອລາຍງານໃຫ້ແກ່ເຈົ້າກິດຈະການ ຫຼື ບຸກຄົນທົ່ວໄປເພື່ອຕ້ອງການຮັບຮູ້ຖານະການເງິນ ແລະ ຜົນການດຳເນີນງານຂອງກິດຈະການໃນໄລຍະຮອບເວລາບັນຊີຜ່ານມາ.

3.2 ອົງປະກອບຂອງໃບລາຍງານທາງການເງິນ

ຕາມມາດຕະຖານບັນຊີຂອງສປປ ລາວ ເລື່ອງການນຳສະເໜີໃບລາຍງານທາງການເງິນສົມບູນແບບເພື່ອໃຊ້ໃນການວິເຄາະຖານະການເງິນ ແລະ ຜົນການດຳເນີນງານຂອງກິດຈະການ ຕ້ອງປະກອບມີ 4 ອົງປະກອບໃຫຍ່ຄືງົບກະແສເງິນສົດ, ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ, ໃບສະຫຼຸບຊັບສົມບັດ ແລະ ງົບກຳໄລສະສົມ.

- **ໃບສະຫຼຸບຊັບສົມບັດ**(Balance sheet) ໝາຍເຖິງໃບລາຍງານສະຖານະການເງິນຂອງກິດຈະການໃນຮອບເວລາບັນຊີໃດໜຶ່ງ ວ່າມີຊັບສິນ, ໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນເປັນເຈົ້າຂອງກິດຈະການເປັນຈຳນວນເທົ່າໃດ.

- **ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ**(Profit and Loss statement) ໝາຍເຖິງໃບລາຍງານທາງການເງິນທີ່ສະແດງເຖິງຜົນການດຳເນີນງານຂອງກິດຈະການໃນຮອບເວລາບັນຊີໃດໜຶ່ງ, ຂໍ້ມູນໃນໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບປະກອບໄປດ້ວຍລາຍໄດ້ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ເຊິ່ງຫາກກິດຈະການມີລາຍໄດ້ສູງກວ່າຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ຫຼື ຕົ້ນທຶນສະແດງວ່າກິດຈະການມີຜົນການດຳເນີນງານກຳໄລ ແລະ ໃນທາງກົງກັນຂ້າມຫາກກິດຈະການຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ສູງກວ່າລາຍໄດ້ສະແດງວ່າກິດຈະການມີຜົນການດຳເນີນງານຂາດທຶນ.

- **ງົບກະແສເງິນສົດ**(Cash flow statement) ໝາຍເຖິງງົບສະແດງເຖິງການປ່ຽນແປງຂອງເງິນສົດລະຫວ່າງງວດໂດຍງົບກະແສເງິນສົດປະກອບດ້ວຍ 3 ກິດຈະກຳຫຼັກ ຄື ກະແສເງິນສົດຈາກການດຳເນີນງານ, ກະແສເງິນສົດຈາກການລົງທຶນ ແລະ ກະແສເງິນສົດຈາກກິດຈະກຳຈັດຫາເງິນທຶນ ເຊິ່ງງົບກະແສເງິນສົດຈະເຮັດໃຫ້ຜູ້ວິເຄາະຮູ້ເຖິງເງິນສົດ ແລະ ລາຍການເງິນສົດທຽບເທົ່າກັບເງິນສົດເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ລົດລົງມາຈາກສາຍເຫດໃດ.

- **ງົບກຳໄລສະສົມ(Retained Earning statement)** ໝາຍເຖິງໃບລາຍງານກຳໄລ ຂອງກິດຈະການ ແຕ່ລະປີນຳມາຮ່ວມກັນໄວ້ໃນບັນຊີກຳໄລສະສົມ ແລະ ກຳໄລດັ່ງກ່າວເປັນຜົນກຳໄລຫຼັງຈາກແບ່ງໃຫ້ຜູ້ຖືຮຸ້ນ ແລ້ວ, ເຊິ່ງໃນງົບກຳໄລສະສົມຈະປະກອບດ້ວຍກຳໄລສະສົມປີຜ່ານມາ, ກຳໄລປະຈຳປີ, ເງິນປັນຜົນ ແລະ ກຳໄລສະສົມທ້າຍປີ.

ໃນການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນຈະໃຊ້ຂໍ້ມູນທາງການເງິນຫຼາຍໆປີມາປຽບທຽບກັນເພື່ອ ສະແດງຜົນການການດຳເນີນງານ ແລະ ຖານະການເງິນຂອງກິດຈະການທີ່ແທ້ຈິງແຕ່ຫາກໃຊ້ງົບປະມານພຽງ ປີດຽວ ຫຼື ເລືອກງົບປະມານໃນປີທີ່ເສດຖະກິດຂະຫຍາຍຕົວ ຫຼື ເສດຖະກິດຕົກຕໍ່າມາວິເຄາະຈະເຮັດໃຫ້ການ ວິເຄາະຜິດຜາດໄດ້ ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວຕ້ອງໃຫ້ມີຂໍ້ມູນໃບລາຍງານທາງການເງິນຢ່າງໜ້ອຍ 4-5 ປີຂຶ້ນໄປຈຶ່ງ ເຮັດໃຫ້ຜົນການວິເຄາະຮູ້ເຖິງຜົນການການດຳເນີນງານ ແລະ ຖານະການເງິນຂອງກິດຈະການທີ່ແທ້ຈິງໄດ້ ແລະ ໃບລາຍງານທາງການເງິນທີ່ໃຊ້ວິເຄາະສ່ວນໃຫຍ່ປະກອບມີຄື:

- ງົບກະແສເງິນສົດ(Cash flow statement)
- ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ(Profit and Loss statement)
- ໃບສະຫຼຸບຊັບສົມບັດ(Balance sheet).

3.3 ບຸກຄົນທີ່ສົນໃຈໃນການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນ

ເນື່ອງຈາກການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນເປັນທີ່ສົນໃຈຂອງບຸກຄົນຫຼາຍຝ່າຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ແຕ່ ລະຝ່າຍມີຄວາມສົນໃຈໃນການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນທີ່ມີເປົ້າໝາຍທີ່ແຕກຕ່າງກັນເຊິ່ງແບ່ງ ບຸກຄົນທີ່ ສົນໃຈຂອງເປັນ 5 ກຸ່ມຄົນຄືດັ່ງນີ້:

- **ເຈົ້າໜີ້ຂອງກິດຈະການ:** ຈະຕ້ອງວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນຂອງລູກໜີ້ເພື່ອຈະຮູ້ເຖິງຄວາມ ສາມາດໃນການຊຳລະໜີ້, ສະມັດຕະພາບໃນການຫາກຳໄລ, ລັກສະນະທີ່ມາ ແລະ ໃຊ້ໄປຂອງເງິນທຶນ, ຄວາມຕ້ອງການເງິນທຶນຂອງລູກໜີ້ ເພື່ອຈະປ່ອຍກູ້ໃຫ້ລູກໜີ້.

- **ຜູ້ລົງທຸນທົ່ວໄປ:** ເປັນຜູ້ສົນໃຈທີ່ຈະລົງທຶນໃນກິດຈະການເນື່ອງຈາກເປັນຜູ້ທີ່ມີເງິນອອມເຊິ່ງຈະ ວິເຄາະສະມັດຕະພາບໃນການຫາກຳໄລຂອງກິດຈະການໃນປະຈຸບັນ ແລະ ແນດໂນ້ມຂອງກຳໄລໃນອານາຄົດ , ຜົນຕອບແທນ ແລະ ຄວາມສ່ຽງໃນການລົງທຶນເພື່ອຕັດສິນໃຈໃນການລົງທຶນ.

- **ຜູ້ບໍລິຫານ:** ເນື່ອງຈາກຜູ້ບໍລິຫານຈະຕ້ອງຮັບຜິດຊອບໃນວຽກງານຫຼາຍໆດ້ານຂອງກິດຈະການທີ່ ຈຳເປັນເຊັ່ນຕ້ອງຮັບຮູ້ຖານະການເງິນຂອງກິດຈະການທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ການບໍລິຫານງານເປັນໄປຢ່າງມີ ປະສິດທິພາບ ເຊັ່ນ: ສະພາບຄ່ອງ ຫຼື ຄວາມສາມາດໃນການຊຳລະໜີ້ໄລຍະສັ້ນຂອງກິດຈະການເປັນຢ່າງໃດ, ປະສິດທິພາບໃນການບໍລິຫານຊັບສິນ, ຄວາມສາມາດໃນການຫາກຳໄລ ເປັນຕົ້ນ.

- **ນັກວິຊາການ:** ໃນປະຈຸບັນນັກວິຊາການຕ່າງກໍ່ໃຫ້ຄວາມສົນໃຈ ແລະ ມີບົດບາດໃນການວິເຄາະໃບ ລາຍງານທາງການເງິນຂອງກິດຈະການ ເພື່ອນຳໄປສຶກສາ ແລະ ໃຫ້ຂໍ້ສະເໜີແນະເພື່ອເປັນປະໂຫຍດຕໍ່ການ ສຶກສາ, ວົງການທຸລະກິດຕະຫຼອດເຖິງບຸກຄົນສົນໃຈທົ່ວໄປ.

- **ໜ່ວຍງານຂອງລັດຖະບານ:** ຈະນຳຂໍ້ມູນຂອງກິດຈະການມາວິເຄາະເພື່ອປະກອບຜົນຈາລະນາອັນເປັນ ປະໂຫຍດຕໍ່ກິດຈະການ, ຜູ້ບໍລິໂພກ, ສັງຄົມ ແລະ ປະເທດຊາດໂດຍສ່ວນລວມ.

3.4 ຄວາມໝາຍຂອງການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນ

ໃບລາຍງານທາງການເງິນ(Financial statement) ໝາຍເຖິງໃບລາຍງານທາງບັນຊີທີ່ສະແດງເປັນຕົວເລກທີ່ກົດຈະການເຮັດຂຶ້ນມາໃນໄລຍະເວລາຂອງບັນຊີເຜື່ອລາຍງານໃຫ້ແກ່ເຈົ້າກົດຈະການ ຫຼືບຸກຄົນທົ່ວໄປເພື່ອຕ້ອງການຮັບຮູ້ຖ້າວ່າການເງິນ ແລະ ຜົນການດຳເນີນງານຂອງກົດຈະການໃນໄລຍະຮອບເວລາບັນຊີຜ່ານມາ.

ການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນ (Financial statement Analysis) ໝາຍເຖິງຂະບວນການໃຊ້ຫຼັກການທາງການເງິນ ແລະ ປະສິບການໃນການອະທິບາຍການເງິນຂອງກົດຈະການວ່າມີຖ້າວ່າການເງິນ ແລະ ຜົນການດຳເນີນງານທີ່ແທ້ຈິງເປັນແນວໃດ ແລະ ນຳຜົນທີ່ໄດ້ຮັບໃຊ້ຜົນປະໂຫຍດໃນການວາງແຜນ ແລະ ການຕັດສິນໃຈໃນອານາຄົດ.

ຈາກຄວາມໝາຍການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນຈະໃຊ້ຫຼັກການທາງການເງິນພຽງຢ່າງດຽວໃນກາວິເຄາະໄປບໍ່ໄດ້ ຈະຕ້ອງອາໄສປະສິບການຂອງຜູ້ວິເຄາະຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ການວິເຄາະຖືກຕ້ອງ ແລະ ໜ້າເຊື່ອຖືໄດ້, ນອກຈາກນັ້ນທຸລະກິດແຕ່ລະປະເພດມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນໂດຍການຈະໃຊ້ອັດຕາສ່ວນດຽວກັນມາວິເຄາະ ແລະ ແປຄວາມໝາຍຈະເຮັດໃຫ້ການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນມີຄວາມຜິດພາດໄດ້.

3.5 ວັດຖຸປະສົງຂອງການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນ

ເນື່ອງຜູ້ສົນໃຈໃນການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນມີຫຼາຍຝ່າຍທັງບຸກຄົນໃນກົດຈະການ ເຊັ່ນ: ຜູ້ບໍລິຫານ, ບຸກຄົນພາຍນອກໄດ້ແກ່ເຈົ້າໜີ້ຂອງກົດຈະການ, ຜູ້ລົງທຸນທົ່ວໄປ, ນັກວິຊາການ ແລະ ໜ່ວຍງານຂອງລັດຖະບານ ດັ່ງນັ້ນການວິເຄາະງົບການເງິນຈຶ່ງມີຈຸດປະສົງທີ່ແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍປະການດັ່ງນີ້:

- ເພື່ອປຽບທຽບຜົນການດຳເນີນງານໃນແຕ່ລະໄລຍະບັນຊີທີ່ຜ່ານມາ
- ເພື່ອເປັນຜົນປະໂຫຍດໃນການວາງແຜນການດຳເນີນງານໃນອານາຄົດ
- ເພື່ອເປັນເຄື່ອງມືປະເມີນຜົນການດຳເນີນງານຂອງຜູ້ບໍລິຫານກົດຈະການ
- ເພື່ອເປັນການຫາຂໍ້ມູນທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກການດຳເນີນງານເພື່ອເປັນປັບປຸງແກ້ໄຂການດຳເນີນງານໃນອານາຄົດ.
- ເພື່ອເປັນການພະຍາກອນຖານະການເງິນໃນອານາຄົດ ແລະ ຜົນທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນໃນອານາຄົດ
- ເພື່ອເປັນຂໍ້ມູນປະກອບຕັດສິນໃຈໃຫ້ຜູ້ລົງທຸນ ໂດຍສະເພາະຜູ້ຖືຮຸ້ນນຳບໍລິສັດ

3.6 ຂັ້ນຕອນການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນ

ການວິເຄາະງົບການເງິນຈະເປັນການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນ ຫຼື ຕົວເລກຈາກໃບລາຍງານທາງການເງິນມາວິເຄາະໂດຍຄົ້ນຫາຂໍ້ທີ່ແທ້ຈິງ ແລະ ແນວໂນ້ມການປ່ຽນແປງຂອງລາຍການທາງບັນຊີແຕ່ລະລາຍການມາວິເຄາະ ແລະ ສະເໜີຂໍ້ຄິດເຫັນຈາກການວິເຄາະໃຫ້ຝ່າຍບໍລິຫານຮັບຊາບ ເພື່ອເປັນປະໂຫຍດໃນການຕັດສິນໃຈໂດຍການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນມີຂັ້ນດັ່ງນີ້:

ຂັ້ນທີ່1: ກຳນົດຈຸດປະສົງໃນການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນຢ່າງສັດເຈນ ເຊັ່ນ: ຕ້ອງການວິເຄາະສະພາບຄອງ ຫຼື ຄວາມສາມາດໃນການຊຳລະໜີ້ໄລຍະສັ້ນຈອງກົດຈະການ ຫຼື ຄວາມສາມາດໃນການບໍລິຫານຊັບສິນຄ້າທັງຂອງກົດຈະການ ເປັນຕົ້ນ

ຂັ້ນທີ່2: ລວມຮວມຂໍ້ມູນທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການວິເຄາະ ໂດຍຂໍ້ມູນທີ່ໃຊ້ໃນການວິເຄາະຕ້ອງມີພຽງພໍ ແລະ ຂໍ້ມູນທີ່ໃຊ້ແມ່ນມາຈາກໃບລາຍງານທາງການເງິນຢ່າງໜ້ອຍຕ້ອງມີ ແມ່ນ 4-5 ປີ ຈຶ່ງໄປ.

ຂໍ້ນີ້: ຈັດຕຽມຂໍ້ມູນໃນຮູບແບບດຽວກັນ ເພື່ອສະດວກໃນການວິເຄາະ ໂດຍຜູ້ວິເຄາະທາງການເງິນ ຈະຕ້ອງຈັດຂໍ້ມູນໃຫ້ຢູ່ຮູບແບບດຽວກັນເພື່ອສະດວກໃນການວິເຄາະ.

ຂໍ້ນີ້: ເລືອກເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ໃນການວິເຄາະໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບວັດຖຸປະສົງ ໂດຍຜູ້ວິເຄາະຕ້ອງຮູ້ວ່າຈະ ວິເຄາະເລື່ອງຫຍັງ ແລະ ໃຊ້ເຄື່ອງມືວິເຄາະຫຍັງວິເຄາະ.

ຂໍ້ນີ້: ແປຄວາມໝາຍ ແລະ ສະຫຼຸບຜົນຂອງການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນ ຫຼັງຈາກຜູ້ວິເຄາະ ໄດ້ວິເຄາະງົບການເງິນຈະຕ້ອງແປຜົນຂອງການວິເຄາະວ່າໄດ້ຕາມຈຸດປະສົງທີ່ຕັ້ງໄວ້ຫຼືບໍ່.

ຂໍ້ນີ້: ເຮັດບົດລາຍງານ ສະເໜີຕໍ່ຜູ້ບໍລິຫານ ຫຼັງຈາກຜູ້ວິເຄາະແປຜົນ ແລະ ສະຫຼຸບຜົນຂອງການ ວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນແລ້ວຈະຕ້ອງລາຍງານສະເໜີຜູ້ບໍລິຫານເພື່ອໃຊ້ປະໂຫຍດໃນການບໍລິຫານ ກິດຈະການ.

3.7 ເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ໃນການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນ

ການເລືອກເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນມີຄວາມສໍາຄັນຫຼາຍໃນການ ວິເຄາະເພາະຖ້າຫາກໃຊ້ເຄື່ອງມືບໍ່ຖືກຕ້ອງຈະເຮັດໃຫ້ຜົນຮັບທີ່ອອກມາບໍ່ກົງກັບ ຈຸດປະສົງທີ່ກຳນົດໄວ້, ເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ໃນການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນໃນບົດນີ້ຈະປະກອບມີ 3 ວິທີ:

- 1) ວິທີອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງຍອດຂາຍ
- 2) ວິທີແນວໂນ້ມ
- 3) ວິທີອັດຕາສ່ວນທາງການເງິນ

3.7.1 ວິທີອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງຍອດຂາຍ (Common Size Analysis)

ວິທີອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງຍອດຂາຍເປັນການອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງຍອດຂາຍລວມ ຫຼື ການວິເຄາະ ຕາມແນວດິງ ເປັນເຄື່ອງມືທີ່ສໍາຄັນທາງການເງິນ ເຊິ່ງຜູ້ວິເຄາະຕ້ອງຮູ້ວ່າບັນຊີທີ່ປະກົດໃນໃບລາຍງານທາງ ການເງິນໂດຍສະເພາະໃບສະຫຼຸບຊັບສົມບັດ ແລະ ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ.

1) ການວິເຄາະໃບສະຫຼຸບສົມບັດ: ໂດຍກຳນົດໃຫ້ຊັບສິນລວມເທົ່າກັບ 100% ແລ້ວປຽບກັບ ລາຍການໃນສ່ວນປະກອບບັນຊີຊັບສິນຂອງສະຫຼຸບຊັບສົມບັດໄດ້ແກ່: ເງິນສົດ, ຫູກໜີ້, ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ, ທີ່ ດິນ ແລະ ອາຄານ ເປັນຕົ້ນ, ສ່ວນທາງດ້ານໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນໃຫ້ເທົ່າກັບ 100% ແລ້ວປຽບກັບ ລາຍການໃນສ່ວນປະກອບບັນຊີໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນຂອງສະຫຼຸບຊັບສົມບັດເປັນຕົ້ນ ດັ່ງສະແດງຕົວຢ່າງ ຕໍ່ໄປນີ້:

$$\text{ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງເງິນສົດ ປີ 20XX} = \frac{\text{ເງິນສົດປີ 20XX}}{\text{ຊັບສິນລວມປີ 20XX}} * 100$$

$$\text{ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງລູກໜີ້ ປີ 20XX} = \frac{\text{ລູກໜີ້ປີ 20XX}}{\text{ຊັບສິນລວມປີ 20XX}} * 100$$

$$\text{ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ ປີ 20XX} = \frac{\text{ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອປີ 20XX}}{\text{ຊັບສິນລວມປີ 20XX}} * 100$$

$$\text{ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ ປີ 20XX} = \frac{\text{ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ ປີ 20XX}}{\text{ໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນ ປີ 20XX}} * 100$$

$$\text{ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງໜີ້ສິນໄລຍະຍາວປີ 20XX} = \frac{\text{ໜີ້ສິນໄລຍະຍາວ ປີ 20XX}}{\text{ໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນ ປີ 20XX}} * 100$$

$$\text{ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນ ປີ 20XX} = \frac{\text{ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ ປີ 20XX}}{\text{ໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນ ປີ 20XX}} * 100$$

2) ການວິເຄາະໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ ເປັນການກຳນົດໃຫ້ຍອດຂາຍເທົ່າກັບ 100% ທຽບເທົ່າກັບບັນຊີແຕ່ລະລາຍການໃນໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບຄິດເປັນອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍເທົ່າໃດຂອງຍອດຂາຍໄດ້ແກ່ ຕົ້ນທຶນສິນຄ້າທີ່ຂາຍ, ກຳໄລຂັ້ນຕົ້ນ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍບໍລິຫານ ແລະ ການຂາຍ, ກຳໄລສຸດທິເປັນຕົ້ນຕັ້ງສະແດງຕົວຢ່າງຕໍ່ໄປນີ້:

$$\text{ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງສິນຄ້າ ປີ 20XX} = \frac{\text{ຕົ້ນທຶນສິນຄ້າ ປີ 20XX}}{\text{ຍອດຂາຍ ປີ 20XX}} * 100$$

$$\text{ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງກຳໄລຂັ້ນຕົ້ນ ປີ 20XX} = \frac{\text{ກຳໄລຂັ້ນຕົ້ນ ປີ 20XX}}{\text{ຍອດຂາຍ ປີ 20XX}} * 100$$

$$\text{ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງກຳໄລສຸດທິ ປີ 20XX} = \frac{\text{ກຳໄລສຸດທິ ປີ 20XX}}{\text{ຍອດຂາຍ ປີ 20XX}} * 100$$

ຕົວຢ່າງ 3.1: ຈາກໃບສະຫຼຸບຊັບສົມບັດ ແລະ ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບຂອງ ບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດປີ 2016 ແລະ ປີ 2017 ຈຶ່ງວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນໂດຍໃຊ້ວິທີອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງຍອດຂາຍ ແລະ ແປຜົນຄວາມໝາຍການວິເຄາະ ໂດຍມີໃບລາຍງານທາງການເງິນດັ່ງນີ້:

ໃບສະຫຼຸບຊັບສົມບັດ
ຂອງ ບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດປີ 2016 ແລະ ປີ 2017 ຫົວໜ່ວຍ: ລ້ານກີບ

ລ.ດ	ລາຍການ	ມູນຄ່າ	
		2016	2017
I	ຊັບສິນ	<u>1,680.00</u>	<u>2,000.00</u>
1	ຊັບສິນໝູນວຽນ	810.00	1,000.00
1.1	ເງິນສົດ	15.00	10.00
1.2	ເງິນລົງທຶນໄລຍະສັ້ນ	65.00	
1.3	ລູກໜີ້ການຄ້າ	315.00	375.00
1.4	ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ	415.00	615.00
2	ຊັບສົມບັດຄົງທີ່	870.00	1,000.00
2.1	ໂຮງງານ ແລະ ອຸປະກອນສຸດທິ	870.00	1,000.00
II	ໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ	<u>1,680.00</u>	<u>2,000.00</u>
3	ໜີ້ສິນ	800.00	1,064.00
3.1	ໜີ້ສິນໝູນວຽນ	220.00	310.00
3.1.1	ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ	30.00	60.00
3.1.2	ຕົວເງິນຈ່າຍ	60.00	110.00
3.1.3	ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆ	130.00	140.00
3.2	ໜີ້ສິນໄລຍະຍາວ	580.00	754.00
3.2.1	ຮຸ້ນກູ້ໄລຍະຍາວ ¹	580.00	754.00

¹ ຮຸ້ນກູ້ທີ່ຕ້ອງການໄຖຖອນປີລະ 200 ລ້ານກີບ

4	ສ່ວນຜູ້ຮຸ້ນ	880.00	936.00
4.1	ຮຸ້ນບຸລິມະສິດ(400,000 ຮຸ້ນ)	40.00	40.00
4.2	ຮຸ້ນສາມັນ (50,000,000 ຮຸ້ນ)	130.00	130.00
4.3	ກຳໄລສະສົມ	710.00	766.00

ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ

ຂອງ ບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດປີ 2016 ແລະ ປີ 2017

ຫົວໜ່ວຍ: ລ້ານ

ກີບ

ລ.ດ	ລາຍການ	ມູນຄ່າ	
		2016	2017
1	ຍອດຂາຍສຸດທິ	2,850.00	3,000.00
	(-) ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດຳເນີນງານ ²	2,497.00	2,616.20
2	ກຳໄລຫຼັງຈາກການດຳເນີນງານ	353.00	383.80
	(-) ຄ່າຫຼຸ້ຍຫຼຽນ	90.00	100.00
3	ກຳໄລກ່ອນຫຼັກຖອດອກເບ້ຍ ແລະ ອາກອນ	263.00	283.80
	(-) ດອກເບ້ຍ	60.00	88.00
4	ກຳໄລກ່ອນຫຼັກຖອດອາກອນ	203.00	195.80
	(-) ອາກອນກຳໄລ	81.20	78.30
5	ກຳໄລຫຼັງຫຼັກຖອດອາກອນ	121.80	117.50
	(-) ເງິນປັນຜົນຮຸ້ນບຸລິມະສິດ	4.00	4.00
6	ກຳໄລສຸດທິ	117.80	113.50
7	ເງິນປັນຜົນຮຸ້ນສາມັນ	53.00	57.50
8	ສ່ວນເພີ່ມຂອງກຳໄລສະສົມ	64.80	56.00
9	ລາຄາຮຸ້ນສາມັນຕໍ່ຮຸ້ນ(ກີບ)	26.80	23.00
10	ກຳໄລຕໍ່ຮຸ້ນ(ກີບ)	2.36	2.27 ³
11	ເງິນປັນຜົນຕໍ່ຮຸ້ນ(ກີບ)	1.06	1.15 ⁴
12	ມູນຄ່າຕາມບັນຊີຕົ້ນທຶນ	16.80	17.92 ⁵

ຈາກໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບຂອງ ບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດ ປີ 2016 ແລະປີ 2017 ກຳນົດໃຫ້ຊັບສິນລວມຄ່າ 1,680 ລ້ານ ກີບ ແລະ 2,000 ລ້ານ ກີບຕາມລຳດັບ ມີຄ່າເທົ່າກັບ 100% ແລ້ວປຽບທຽບກັບລາຍການຕ່າງໆໃນບັນຊີຂອງໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບຄິດເປັນສ່ວນຮ້ອຍເທົ່າຂອງຊັບສິນລວມ, ສ່ວນໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນກຳນົດໃຫ້ໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ ປີ 2016 ແລະປີ 2017 ຄ່າ 1,680 ລ້ານ ກີບ ແລະ 2,000

² ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍລວມຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄ່າເຊົ່າປີ ລະ 28 ລ້ານກີບ

³ ກຳໄລຕໍ່ຮຸ້ນ = $\frac{113,500,000}{50,000,000}$

⁴ ເງິນປັນຜົນຕໍ່ຮຸ້ນ = $\frac{57,500,000}{50,000,000}$

⁵ ມູນຄ່າຕາມບັນຊີຕໍ່ຮຸ້ນ = $\frac{896,000,000}{50,000,000}$

ລ້ານ ກົບຕາມລຳດັບ ມີຄ່າເທົ່າກັບ ມີຄ່າເທົ່າກັບ 100% ແລ້ວປຽບທຽບກັບລາຍການຕ່າງໆໃຫ້ເປັນອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ.

ໃບສະຫຼຸບຊັບສົມບັດ

ຂອງ ບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດປີ 2016 ແລະ ປີ 2017 ໂດຍວິທີອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍສະແດງໃນຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້:

ຫົວໜ່ວຍ: ລ້ານກົບ

ລ.ດ	ລາຍການ	ມູນຄ່າ		ອັດຕາສ່ວນ	
		2016	2017	2016	2017
I	ຊັບສິນ	1,680	2,000	100.00%	100.00%
1	ຊັບສິນໝູນວຽນ	810	1,000	48.21%	50.00%
1.1	ເງິນສົດ	15	10	0.89%	0.50%
1.2	ເງິນລົງທຶນໄລຍະສັ້ນ	65		3.87%	0.00%
1.3	ລູກໜີ້ການຄ້າ	315	375	18.75%	18.75%
1.4	ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ	415	615	24.70%	30.75%
2	ຊັບສົມບັດຄົງທີ່	870	1,000	51.79%	50.00%
2.1	ໂຮງງານ ແລະ ອຸປະກອນສຸດທິ	870	1,000	51.79%	50.00%
II	ໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ	1,680	2,000	100.00%	100.00%
3	ໜີ້ສິນ	800	1,064	47.62%	53.20%
3.1	ໜີ້ສິນໝູນວຽນ	220	310	13.10%	15.50%
3.1.1	ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ	30	60	1.79%	3.00%
3.1.2	ຕົວເງິນຈ່າຍ	60	110	3.57%	5.50%
3.1.3	ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄ້າງຈ່າຍ	130	140	7.74%	7.00%
3.2	ໜີ້ສິນໄລຍະຍາວ	580	754	34.52%	37.70%
3.2.1	ຮຸ້ນກູ້ໄລຍະຍາວ	580	754	34.52%	37.70%
4	ສ່ວນຜູ້ຮຸ້ນ	880	936	52.38%	46.80%
4.1	ຮຸ້ນບຸລິມະສິດ(400,000 ຮຸ້ນ)	40	40	2.38%	2.00%
4.2	ຮຸ້ນສາມັນ (50,000,000 ຮຸ້ນ)	130	130	7.74%	6.50%
4.3	ກຳໄລສະສົມ	710	766	42.26%	38.30%

ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ

ຂອງ ບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດປີ 2016 ແລະ ປີ 2017 ໂດຍວິທີອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍສະແດງໃນຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້:

ຫົວໜ່ວຍ: ລ້ານກົບ

ລ.ດ	ລາຍການ	ມູນຄ່າ		ອັດຕາສ່ວນ	
		2016	2017	2016	2017
1	ຍອດຂາຍສຸດທິ	2,850.00	3,000.00	100.00%	100.00%
	(-) ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດຳເນີນງານ	2,497.00	2,616.20	87.61%	87.21%

2	ກຳໄລຫຼັງຈາກການດຳເນີນງານ	353.00	383.80	12.39%	12.79%
	(-) ຄ່າຫຼຸ້ຍຫຼຽນ	90.00	100.00	3.16%	3.33%
3	ກຳໄລກ່ອນຫຼັກດອກເບ້ຍ ແລະ ອາກອນ	263.00	283.80	9.23%	9.46%
	(-) ດອກເບ້ຍ	60.00	88.00	2.11%	2.93%
4	ກຳໄລກ່ອນຫຼັກພາສີ-ອາກອນ	203.00	195.80	7.12%	6.53%
	(-) ອາກອນກຳໄລ	81.20	78.30	2.85%	2.61%
5	ກຳໄລຫຼັງຫຼັກພາສີ-ອາກອນ	121.80	117.50	4.27%	3.92%
	(-) ເງິນປັນຜົນຮຸ້ນບຸລິມະສິດ	4.00	4.00	0.14%	0.13%
6	ກຳໄລສຸດທິ	117.80	113.50	4.13%	3.78%

ການແປຄວາມໝາຍ

- ພາບລວມການລົງທຶນໃນຊັບສິນປີ 2017 ບໍ່ແຕກຕ່າງຈາກປີ 2016 ມີການປ່ຽນແປງຈຳນວນໜ້ອຍ ໂດຍການລົງທຶນໃນຊັບສິນໜຸນວຽນໃນປີ 2016 ເທົ່າກັບ 48.21% ເພີ່ມເປັນ 50% ໃນປີ 2017 ໃນຄະນະທີ່ການລົງທຶນໃນຊັບສິນຄົງທີ່ລົດລົງ ໂດຍການລົງທຶນໃນໂຮງງານ ແລະ ອຸປະກອນໃນປີ ຈາກປີ 2016 ເທົ່າກັບ 57.79% ລົດລົງເປັນ 50% ໃນປີ 2016 ເມື່ອພິຈາລະນາລາຍລະອຽດການລົງທຶນໃນຊັບສິນໜຸນວຽນເພີ່ມຂຶ້ນມາຈາກບໍລິສັດມີສິນຄ້າຄົງເຫຼືອໃນຄັງຫຼາຍເກີນໄປ ໂດຍປີ 2016 ມີ 24.7% ສູງຂຶ້ນ 30.75% ໃນ ປີ 2017.

- ທາງດ້ານໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນ ໂດຍພາບລວມແລ້ວໂຄງສ້າງທາງການເງິນປະກອບດ້ວຍໜີ້ສິນໜຸນວຽນ, ໜີ້ສິນໜຸນວຽນ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຮຸ້ນມີການປ່ຽນແປງຄອນຂ້າງ ໂດຍສະເພາະໃນສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນ ເຊິ່ງເຫັນວ່າໄດ້ ບໍລິສັດໃຊ້ເງິນທຶນຈາກການກູ້ຢືມສູງຂຶ້ນ ຄື ປີ 2016 ມີ 47.62% ສູງຂຶ້ນເປັນ 53.20% ໃນປີ 2017 ແລະ ໃຊ້ເງິນລົງທຶນຈາກສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນຫຼຸດລົງ ຄືໃນປີ 2016 ມີ 53.20% ລົດລົງເປັນ 46.80% ໃນປີ 2017 ຈະເຮັດໃຫ້ບໍລິສັດມີຄວາມສ່ຽງທາງການເງິນສູງຂຶ້ນ.

- ເມື່ອພິຈາລະນາລະອຽດພົບວ່າການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງໜີ້ສິນໜຸນວຽນໃນປີ 2017 ເປັນຜົນມາຈາກເຈົ້າໜ້າການຄ້າເພີ່ມຂຶ້ນຄື ປີ 2016 ມີ 1.79% ເປັນ 3.00% ໃນປີ2017, ຕົວເງິນຈ່າຍເພີ່ມຂຶ້ນຄື ປີ 2016 ມີ 3.57%ເປັນ 5.50% ໃນປີ 2017, ໜີ້ສິນໄລຍະຍາວກໍ່ເພີ່ມຂຶ້ນເປັນຜົນມາຈາກຫຸ້ນກູ້ໄລຍະຍາວ ຄື ປີ ຄື ປີ 2016 ມີ 34.52% ເປັນ 34.52% ໃນປີ 2017.

- ສ່ວນທາງດ້ານສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນລົດລົງເມື່ອພິຈາລະນາລະອຽດພົບວ່າຮຸ້ນບຸລິມະສິດລົດລົງຄືປີ 2016 ມີ 2.38% ລົດລົງ 2.00% ໃນປີ 2017, ຮຸ້ນສາມັນລົດລົງຄືປີ 2016 ມີ 7.47% ລົດລົງ 6.50% ໃນປີ 2017 ແລະ ກຳໄລສະສົມກໍ່ລົດລົງເຊັ່ນດຽວກັນຄື ປີ 2016 ມີ 42.26% ລົດລົງ 38.30% ໃນປີ 2017.

- ທາງດ້ານໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບໃນສະພາບລວມແລ້ວຄວາມສາມາດໃນການກຳໄລຂອງບໍລິສັດລົດລົງ ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນໃນປີ ປີ 2016 ມີ 4.13% ລົດລົງ 3.78% ໃນປີ 2017 ໂດຍການລົດລົງຂອງກຳໄລສຸດທິດັ່ງກ່າວເປັນຜົນມາຈາກຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຫຼຸດຖຸຍຫຼຽນເພີ່ມຂຶ້ນ ຄື ປີ 2016 ມີ 3.16% ເພີ່ມຂຶ້ນ 3.33% ໃນປີ 2017 ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທາງດອກເບ້ຍເພີ່ມຂຶ້ນຄື ປີ 2016 ມີ 2.11% ເພີ່ມຂຶ້ນ 2.93 % ໃນປີ 2017.

3.7.2 ວິທີແນວໂນ້ມ(Trend Analysis)

ວິທີແນວໂນ້ມ ຫຼື ຮຽກວ່າການວິເຄາະແນວນອນ ເປັນການວິເຄາະເພື່ອເບິ່ງວ່າຕະຫຼອດໄລຍະເວລາໜຶ່ງ ມີລາຍການຕ່າງໆໃນໃບລາຍງານການທາງການເງິນປ່ຽນແປງໄລແນວໃດ ແລະ ສາມາດຈຳແນກອອກເປັນ 2 ລັກສະນະຄື:

1) ການວິເຄາະແນວໂນ້ມໂດຍໃຊ້ຂໍ້ມູນເດີມ ເປັນການວິເຄາະແນວໂນ້ມວິທີນີ້ໂດຍໃຊ້ຂໍ້ມູນເດີມໃນ ໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ ແລະ ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ.

ຜູ້ວິເຄາະຕ້ອງເລືອກລາຍການທີ່ໜ້າສົນໃຈໃນໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ ແລະ ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ ເພື່ອເບິ່ງ ແນວໂນ້ມຂອງລາຍການຕ່າງໆປ່ຽນແປງໄປແນວໃດ ແລະ ລາຍການທີ່ສຳຄັນທີ່ຕ້ອງເບິ່ງແນວໂນ້ມໄດ້ແກ່: ເງິນສິດ, ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ, ລູກໜີ້ການຄ້າ, ຍອດຂາຍ ແລະ ກຳໄລສຸດທິ.

ຕົວຢ່າງ 3.2: ແນວໂນ້ມຂອງສິນຄ້າ ແລະ ຍອດຂາຍຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດ (ຫົວໜ່ວຍ:ລ້ານກີບ)

ລາຍການ	ມູນຄ່າ			ການປ່ຽນແປງຈາກ 2016		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
ລູກໜີ້ການຄ້າ	315	375	390	-	60	15
ຍອດຂາຍ	2,850	3,000	3,200	-	150	200

ຈະເຫັນໄດ້ວ່າລູກໜີ້ຂອງບໍລິສັດມີແນວໂນ້ມສູງຂຶ້ນແຕ່ປີ 2015-2017 ຄືໃນປີ 2016 ມີລູກໜີ້ການ ຄ້າສູງຈາກປີ 2015 ຈຳນວນ 60 ລ້ານກີບ ແລະ ປີ 2017 ມີແນວໂນ້ມສູງຈາກປີ 2016 ຈຳນວນ 15 ລ້ານ ກີບ.

ສ່ວນຍອດຂາຍໃນປີ 2016 ມີຍອດຂາຍສູງຈາກປີ 2015 ຈຳນວນ 150 ລ້ານ ແລະ ປີ 2017ມີແນວໂນ້ມສູງຈາກປີ 2016 ຈຳນວນ 200 ລ້ານກີບ.

2) ການວິເຄາະແນວໂນ້ມໂດຍໃຊ້ປີຖານ ເປັນການວິເຄາະແນວໂນ້ມໂດຍໃຊ້ປີຖານໃນໃບສະຫຼຸບສິບ ສິມບັດ ແລະ ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ ໂດຍກຳນົດໃຫ້ປີໜຶ່ງເປັນປີຖານເພື່ອປຽບທຽບກັບປີອື່ນ ເຊິ່ງຈະກຳນົດເອົາ ປີທຳອິດເປັນປີຖານມີຄ່າເທົ່າກັບ 100%, ຈາກນັ້ນຜູ້ວິເຄາະນຳລາຍການຕ່າງໆໃນໃບລາຍງານທາງການເງິນ ໃນປີຕ່າງໆມາທຽບທຽບເປັນອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍລະເທົ່າໃດຂອງປີຖານ, ດັ່ງສະແດງຕົວຢ່າງຕໍ່ໄປນີ້:

$$\text{ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງເງິນສິດ ປີ 20XX} = \frac{\text{ເງິນສິດ ປີ 20XX}}{\text{ເງິນສິດ ປີຖານ}} * 100$$

$$\text{ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງຍອດຂາຍ ປີ 20XX} = \frac{\text{ຍອດຂາຍ ປີ 20XX}}{\text{ຍອດຂາຍ ປີຖານ}} * 100$$

ຕົວຢ່າງ 3.3: ຈາກຂໍ້ມູນໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ ຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດໃນ ຕົວຢ່າງ 3.1ມາວິເຄາະແນວໂນ້ມໂດຍເອົາປີ 2016 ເປັນປີຖານ ສາມາດວິເຄາະໄດ້ດັ່ງນີ້:

ໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ

ຂອງ ບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດປີ 2016 ແລະ ປີ 2017 ໂດຍວິທີວິເຄາະແນວໂນ້ມ

ລ.ດ	ລາຍການ	ມູນຄ່າ		ອັດຕາສ່ວນ	
		2016	2017	2016	2017
I	ຊັບສິນ	1,680	2,000	100.00%	119.05%
1	ຊັບສິນໜຸນວຽນ	810	1,000	100.00%	123.46%

1.1	ເງິນສົດ	15	10	100.00%	66.67%
1.2	ເງິນລົງທຶນໄລຍະສັ້ນ	65		100.00%	0.00%
1.3	ລູກໜີ້ການຄ້າ	315	375	100.00%	119.05%
1.4	ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ	415	615	100.00%	148.19%
2	ຊັບສິມບັດຄົງທີ່	870	1,000	100.00%	114.94%
2.1	ໂຮງງານ ແລະ ອຸປະກອນສຸດທິ	870	1,000	100.00%	114.94%
II	ໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ	1,680	2,000	100.00%	119.05%
3	ໜີ້ສິນ	800	1,064	100.00%	133.00%
3.1	ໜີ້ສິນໝູນວຽນ	220	310	100.00%	140.91%
3.1.1	ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ	30	60	100.00%	200.00%
3.1.2	ຕົວເງິນຈ່າຍ	60	110	100.00%	183.33%
3.1.3	ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງຈ່າຍ	130	140	100.00%	107.69%
3.2	ໜີ້ສິນໄລຍະຍາວ	580	754	100.00%	130.00%
3.2.1	ຮຸ້ນກູ້ໄລຍະຍາວ	580	754	100.00%	130.00%
4	ສ່ວນຜູ້ຮຸ້ນ	880	936	100.00%	106.36%
4.1	ຮຸ້ນບຸລິມະສິດ(400,000 ຮຸ້ນ)	40	40	100.00%	100.00%
4.2	ຮຸ້ນສາມັນ (50,000,000 ຮຸ້ນ)	130	130	100.00%	100.00%
4.3	ກຳໄລສະສົມ	710	766	100.00%	107.89%

ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ

ຂອງ ບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດປີ 2016 ແລະ ປີ 2017 ໂດຍວິທີວິເຄາະແນວໂນ້ມ

ລ.ດ	ລາຍການ	ມູນຄ່າ		ອັດຕາສ່ວນ	
		2016	2017	2016	2017
1	ຍອດຂາຍສຸດທິ	2,850.00	3,000.00	100.00%	105.26%
	(-) ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດຳເນີນງານ	2,497.00	2,616.20	100.00%	104.77%
2	ກຳໄລຫຼັງຈາກການດຳເນີນງານ	353.00	383.80	100.00%	108.73%
	(-) ຄ່າຫຼຸ້ຍຫຼຽນ	90.00	100.00	100.00%	111.11%
3	ກຳໄລກ່ອນຫຼັກອກເບ້ຍ ແລະ ອາກອນ	263.00	283.80	100.00%	107.91%
	(-) ດອກເບ້ຍ	60.00	88.00	100.00%	146.67%
4	ກຳໄລກ່ອນຫຼັກຜາສີ-ອາກອນ	203.00	195.80	100.00%	96.45%
	(-) ອາກອນກຳໄລ	81.20	78.30	100.00%	96.43%
5	ກຳໄລຫຼັງຫຼັກຜາສີ-ອາກອນ	121.80	117.50	100.00%	96.47%
	(-) ເງິນປັນຜົນຮຸ້ນບຸລິມະສິດ	4.00	4.00	100.00%	100.00%
6	ກຳໄລສຸດທິ	117.80	113.50	100.00%	96.35%

ການອະທິບາຍຜົນການວິເຄາະດ້ວຍວິທີແນວໂນ້ມ

1) **ຖານະການເງິນ** :ໃນໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດເຫັນຖານະການເງິນໄລຍະສັ້ນຂອງບໍລິສັດບໍ່ດີພໍ ຄືບໍລິສັດມີໜີ້ສິນໜູນວຽນສູງກວ່າຊັບສິນໜູນວຽນຂອງບໍລິສັດ ໂດຍໃນປີ 2016 ມີຊັບສິນໜູນວຽນເພີ່ມຂຶ້ນ 23.46% ໃນຄະນະໜີ້ສິນໜູນວຽນເພີ່ມຂຶ້ນ 40.91%.

ລາຍການທີ່ເຮັດໃຫ້ຊັບສິນໜູນວຽນເພີ່ມຂຶ້ນໄດ້ແກ່ລູກໜີ້ການຄ້າເພີ່ມຂຶ້ນ 19.05%, ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອເພີ່ມຂຶ້ນ 49.19.% ແລະ ລາຍການທີ່ເຮັດໃຫ້ໜີ້ສິນໜູນວຽນເພີ່ມຂຶ້ນໄດ້ແກ່ ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າເພີ່ມຂຶ້ນ 100%, ຕົວເງິນຈ່າຍເພີ່ມຂຶ້ນ 83.33%, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄັ້ງຈ່າຍ ເພີ່ມຂຶ້ນ 7.69% ເຮັດໃຫ້ສະພາບຄ່ອງທາງການເງິນຂອງບໍລິສັດລົດລົງ.

2) **ປະສິດທິພາບໃນການບໍລິຫານຊັບສິນ** ເມື່ອວິເຄາະລາຍການຊັບສິນບໍ່ໜູນວຽນໂຮງງານ ແລະ ອຸປະກອບປີ 2017 ມີແນວໂນ້ມສູງຂຶ້ນຈາກປີ 2016 ເປັນ 14.94% ເຊິ່ງເພີ່ມຂຶ້ນສູງກວ່າຍອດຂາຍໂດຍຍອດຂາຍປີ ປີ 2017 ມີແນວໂນ້ມສູງຂຶ້ນຈາກປີ 2016 ເທົ່າກັບ 5.26 % ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າບໍລິສັດໃຊ້ຊັບສິນຄົງທີ່ບໍ່ເຕັມທີ່.

3) **ໂຄງສ້າງທາງການເງິນ** ເມື່ອວິເຄາະລາຍໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນຂອງບໍລິສັດໃນລາຍລະອຽດພົບວ່າ ບໍລິສັດໃຊ້ແຫຼ່ງເງິນທຶນຈາກພາຍນອກເປັນສ່ວນໃຫຍ່ ກ່າວຄື ໃນປີ 2017 ບໍລິສັດມີ ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າເພີ່ມຂຶ້ນ 100%, ຕົວເງິນຈ່າຍເພີ່ມຂຶ້ນ 83.33%, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄັ້ງຈ່າຍ ເພີ່ມຂຶ້ນ 7.69% ສ່ວນແຫຼ່ງເງິນທຶນຈາກການອອກຮຸ້ນກູ້ໄລຍະຍາວເພີ່ມຂຶ້ນ 30% ໃນຄະນະຮຸ້ນສາມັນມີແນວໂນ້ມຄົງທີ່.

4) **ກຳໄລສຸດທິຈາກການດຳເນີນງານ** ກຳໄລສຸດທິຈາກການດຳເນີນງານມີແນວໂນ້ມລົດລົງໂດຍປີ 2017 ມີກຳໄລສຸດທິ 96.35% ຫຼຸດລົງຈາກປີ 2016 ຈຳນວນ 4.77% ມີຄ່າຫຼຸຍຫຼຽນເພີ່ມຂຶ້ນ 11.11% ແລະ ດອກເບ້ຍຈ່າຍເພີ່ມຂຶ້ນ 46.67 %

3.7.3 ການວິເຄາະອັດຕາສ່ວນທາງການເງິນ(Financial Ratio Analysis)

ການປະເມີນຜົນງານ ແລະ ຖານະການເງິນຂອງກິດຈະການນັ້ນຜູ້ວິເຄາະທາງການເງິນອາໄສເຄື່ອງມືວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນ ໂດຍການວິເຄາະອັດຕາສ່ວນທາງການເງິນເປັນການວິເຄາະຄວາມສຳພັນຈອງລາຍການຕ່າງໆໃນໃບລາຍງານທາງການເງິນ, ເຊິ່ງໃບລາຍງານທາງການເງິນທີ່ໃຊ້ໃນການວິເຄາະສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ ແລະ ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ, ສ່ວນອັດຕາສ່ວນທີ່ໃຊ້ໃນການວິເຄາະຂໍ້ມູນທາງການບັນຊີທີ່ປະກົດໃນ ໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ ແລະ ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບມາປຽບທຽບກັນຄວນມີການສຳພັນກັນເຊິ່ງອາດຈະຢູ່ໃນຮູບແບບໃບລາຍງານດຽວກັນ.

ການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນດັ່ງກ່າວຈະຊ່ວຍໃຫ້ການບໍລິຫານຮູ້ເຖິງຈຸດອ່ອນ ແລະ ຈຸດແຂງຂອງກິດຈະການ, ຖ້າຫາກການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນພົບວ່າກິດຈະການມີຈຸດອ່ອນຄວນຈະມີການແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວຕໍ່ໄປໃນອານາຄົດເພື່ອໃຫ້ເປັນໄປຕາມແຜນທີ່ວ່າງໄວ້ ແລະ ໃນທາງກົງກັນຂ້າມຫາກພົບວ່າກິດຈະການກໍ່ດຳເນີນການຕໍ່ໄປ.

ຕົວເລກທີ່ໄດ້ຈາກອັດຕາສ່ວນທາງການເງິນອາດຈະບໍ່ໃຫ້ໄດ້ຄວາມໝາຍຄົບຖ້ວນ ແລະ ອາດຈະບໍ່ປະທຸບກໃຫ້ໄດ້ທັງໝົດ ຈຶ່ງຈຳເປັນທີ່ຜູ້ວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນເປັນໄປໄດ້ຢ່າງຖືກຕ້ອງ ແລະ ມີຄວາມຜິດຜາດໜ້ອຍທີ່ສຸດ.

ການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນສາມາດເຮັດໄດ້ 2 ລັກສະນະຄື:

-ການປຽບທຽບໃບລາຍງານທາງການເງິນຂອງກິດຈະການຕົນເອງ ໂດຍໃຊ້ຂໍ້ມູນໃບລາຍງານທາງການເງິນຫຼາຍໆປີ ປົກກະຕິແລ້ວ 4-5 ປີ.

- ປຽບທົບອັດຕາສ່ວນທາງການເງິນຈອງກິດຈະການອື່ນໆທີ່ຢູ່ໃນຮູບແບບອຸດສາຫະກຳດຽວກັນ ຫຼື ຄ່າສະເລ່ຍອຸດສາຫະກຳ.

ການວິເຄາະໃບລາຍງານທາງການເງິນດ້ວຍອັດຕາສ່ວນທາງການຈຳແນກອອກເປັນ 5 ປະເພດຄື:

- ອັດຕາສ່ວນສະແດງສະພາບຄ່ອງທາງການເງິນ
- ອັດຕາສ່ວນສະແດງປະສິດທິພາບໃນການຈັດການຊັບສິນ
- ອັດຕາສ່ວນໂຄງສ້າງທາງການເງິນ
- ອັດຕາສ່ວນສະແດງຄວາມສາມາດໃນການຫາກຳໄລ
- ອັດຕາສ່ວນມູນຄ່າທາງດ້ານການຕະຫຼາດ

1) ອັດຕາສ່ວນສະແດງສະພາບຄ່ອງທາງການເງິນ (Liquidity Ratio) ເປັນອັດຕາສ່ວນສະແດງສະພາບຄ່ອງທາງການເງິນໄລຍະສັ້ນ ຫຼື ຄວາມສາມາດໃນການຊຳລະໜີ້ໄລຍະສັ້ນຂອງກິດຈະການວ່າມີສະພາບຄ່ອງໃນການຊຳລະໜີ້ໄດ້ໄວ້ເທົ່າໃດ, ກິດຈະການມີຊັບສິນໝູນວຽນສາມາດປ່ຽນແປງເປັນເງິນສົດໃນການດຳເນີນງານໄດ້ຫຼາຍເທົ່າໃດ ແລະ ປະກອບມີ 2 ອັດຕາສ່ວນຄືອັດຕາສ່ວນທົນໝູນວຽນ ແລະ ອັດຕາສ່ວນທົນໝູນວຽນໄວ.

(1) ອັດຕາສ່ວນທົນໝູນວຽນ (Current Ratio) ເປັນການປຽບທຽບລະຫວ່າງ ຊັບສິນໝູນວຽນກັບ ໜີ້ສິນໝູນວຽນ ເຊິ່ງຊັບສິນໝູນວຽນຄືຊັບສິນທຸລະກິດສາມາດປ່ຽນແປງເປັນເງິນສົດໄດ້ ພາຍໃນໄລຍະເວລາ 1 ປີ, ໄດ້ແກ່ເງິນສົດ, ເງິນຝາກທະນາຄານ, ລູກໜີກິດຄ້າ, ຕົວເງິນຮັບ, ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອເປັນຕົ້ນ ເຊິ່ງອັດຕາສ່ວນນີ້ສະແດງ, ສ່ວນໜີ້ສິນໝູນວຽນຄືໜີ້ສິນຂອງທຸລະກິດທີ່ຊຳລະພາຍໃນ 1 ປີໄດ້ແກ່ ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ, ຕົວເງິນຈ່າຍ, ເງິນກູ້ໄລຍະສັ້ນ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄ້າງຈ່າຍຕ່າງໆ ເປັນຕົ້ນ ເຊິ່ງ ຜົນຮັບຂອງອັດຕາສ່ວນນີ້ສະແດງເຖິງຄວາມສາມາດໃນການຊຳລະໜີ້ໄລຍະສັ້ນຂອງກິດຈະການ ຫຼື ຄວາມໜັ້ນຄົງປອດໄພຂອງເຈົ້າໜີ້, ຖ້າຫາກວ່າ ອັດຕາສ່ວນທີ່ຄຳນວນໄດ້ມີຄ່າສູງສະແດງວ່າ ບໍລິສັດມີສະພາບຄ່ອງທາງການເງິນດີ ເຖິງສະແດງສຸດຄຳນວນ ລຸ່ມນີ້:

$$\text{ອັດຕາສ່ວນທົນໝູນວຽນ} = \frac{\text{ຊັບສິນໝູນວຽນ}}{\text{ໜີ້ສິນໝູນວຽນ}} \quad (\text{ເທົ່າ})$$

(2) ອັດຕາສ່ວນທົນໝູນວຽນໄວ (Quick or Acid Test Ratio) ເປັນການປຽບທຽບລະຫວ່າງ ຊັບສິນໝູນວຽນກັບ ໜີ້ສິນໝູນວຽນ ໂດຍຊັບສິນໝູນວຽນທີ່ເປັນສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຫຼວງໜ້າເປັນຊັບສິນທີ່ມີສະພາບຄ່ອງຕໍ່າທີ່ສຸດຈຶ່ງບໍ່ສາມາດນຳມາຄຳນວນໃນອັດຕາສ່ວນນີ້, ດັ່ງນັ້ນສຸດການຄຳນວນອັດຕາສ່ວນສະພາບຄ່ອງໄວ້ທີ່ແທ້ຈິງຈຶ່ງມີສຸດດັ່ງນີ້:

$$\text{ອັດຕາສ່ວນທົນໝູນວຽນໄວ} = \frac{\text{ຊັບສິນໝູນວຽນ} - \text{ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ} - \text{ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄ້າງຈ່າຍ}}{\text{ໜີ້ສິນໝູນວຽນ}} \quad (\text{ເທົ່າ})$$

2) ອັດຕາສ່ວນສະແດງປະສິດທິພາບໃນການບໍລິຫານຊັບສິນ (Asset Management Ratio) ເປັນອັດຕາສ່ວນສະແດງຄວາມສາມາດຂອງຜູ້ບໍລິຫານໃນການໃຊ້ຊັບສິນຂອງກິດຈະການວ່າຜູ້ບໍລິຫານໃຊ້ຊັບສິນໃຫ້ເກີດຜົນປະໂຫຍດຫຼາຍໜ້ອຍປານໃດ ໂດຍພິຈາລະນາຈາກຄວາມສາມາດໃນການໃຊ້ຊັບສິນເພື່ອກຳໃຫ້ເກີດລາຍໄດ້ ແລະ ຜົນຕອບແທນ, ຖ້າຫາກຜູ້ບໍລິຫານໃຊ້ຊັບສິນຈຳນວນໜ້ອຍແຕ່ສາມາດເຮັດໃຫ້ເກີດລາຍໄດ້ສູງ ສະແດງວ່າການໃຊ້ຊັບສິນມີປະສິດທິພາບ ແລະ ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ ຫາກຜູ້ບໍລິຫານໃຊ້ຊັບ

ສິນຈຳນວນຫຼາຍແຕ່ກໍໃຫ້ເກີດລາຍໄດ້ໜ້ອຍ ສະແດງວ່າການໃຊ້ຊັບສິນບໍ່ມີປະສິດທິພາບ ເຊິ່ງອັດຕາສ່ວນນີ້ ໃຊ້ວິເຄາະຄວາມສາມາດໃນການບໍລິຫານຊັບສິນແບ່ງອອກເປັນ 3 ອັດຕາສ່ວນດັ່ງນີ້:

(1) **ອັດຕາການໝູນວຽນຂອງລູກໜີ້ (Receivable Turnover Ratio)** ເປັນການປຽບທຽບ ລະຫວ່າງ ຍອດຂາຍສິນເຊື່ອກັບ ລູກໜີ້ການຄ້າ ຜົນຮັບສະແດງໃຫ້ຮູ້ວ່າກິດຈະການ ໄດ້ຂາຍສິນຄ້າເປັນເງິນ ສິນເຊື່ອ ແລະ ສາມາດເກັບຄືນໄດ້ຈັກຮອບໃນແຕ່ລະຄັ້ງທີ່ຂາຍສິນຄ້າໄປ, ຖ້າຫາກອັດຕາສ່ວນນີ້ຄຳນວນໄດ້ ມີມູນຄ່າສູງສະແດງວ່າກິດຈະການມີການໝູນວຽນຂອງລູກໜີ້ໄດ້ດີ ເຊິ່ງມີສຸດຄຳນວນລຸ່ມນີ້:

$$\begin{aligned} \text{ອັດຕາໝູນວຽນຂອງລູກໜີ້} &= \frac{\text{ຂາຍເຊື່ອ}}{\text{ລູກໜີ້ສະເລ່ຍ}} \quad (\text{ຮອບ}) \\ \text{ລູກໜີ້ສະເລ່ຍ} &= \frac{\text{ລູກໜີ້ຕົ້ນງວດ} + \text{ລູກໜີ້ທ້າຍງວດ}}{2} \\ \text{ໄລຍະເວລາໃນການເກັບໜີ້} &= \frac{\text{ຈຳນວນວັນໃນງວດບັນຊີ}}{\text{ອັດຕາໝູນວຽນຂອງລູກໜີ້}} \end{aligned}$$

(2) **ອັດຕາການໝູນວຽນຂອງສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ (Inventory Turnover Ratio)** ເປັນອັດຕາສ່ວນ ສະແດງຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງຕົ້ນທຶນຂາຍ ຫຼື ຍອດຂາຍສຸດທິກັບສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ, ອັດຕາສ່ວນນີ້ຈະບອກໃຫ້ ຮູ້ວ່າສິນຄ້າຄົງເຫຼືອສາມາດປ່ຽນເປັນເງິນສົດ ຫຼື ລູກໜີ້ ໄດ້ໄດ້ໄວປານໃດ, ນອກຈາກນີ້ຍັງສະແດງໃຫ້ເຫັນ ເຖິງປະສິດທິພາບໃນການບໍລິຫານສິນຄ້າຄົງເຫຼືອມີຫຼາຍ-ໜ້ອຍປານໃດ, ຖ້າອັດຕາການໝູນວຽນຂອງສິນຄ້າ ຄົງເຫຼືອສູງ ສະແດງວ່າກິດຈະການຂາຍສິນຄ້າໄດ້ໄວ ແລະ ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອມີໜ້ອຍ, ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ ຖ້າ ອັດຕາການໝູນວຽນຂອງສິນຄ້າຄົງເຫຼືອຕໍ່າ ສະແດງວ່າກິດຈະການຂາຍສິນຄ້າໄດ້ຊ້າ ແລະ ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອມີ ຫຼາຍ ເຊິ່ງອາດເຮັດໃຫ້ກິດຈະການມີບັນຫາສະພາບຄ່ອງທາງການເງິນ ດັ່ງສຸດຄິດໄລ່ດັ່ງນີ້:

$$\begin{aligned} \text{ອັດຕາສ່ວນໝູນວຽນຂອງສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ} &= \frac{\text{ຕົ້ນທຶນສິນຄ້າທີ່ຂາຍ}}{\text{ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອສະເລ່ຍ}} \quad (\text{ຮອບ}) \\ \text{ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອສະເລ່ຍ} &= \frac{\text{ສິນຄ້າຕົ້ນງວດ} + \text{ສິນຄ້າທ້າຍງວດ}}{2} \end{aligned}$$

(3) **ອັດຕາການໝູນວຽນຂອງຊັບສິນຄົງທີ່ (Fixed Assets Turnover)** ເປັນອັດຕາສ່ວນສະແດງ ຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງຍອດຂາຍສຸດທິກັບຊັບສິນຄົງທີ່, ອັດຕາສ່ວນນີ້ສະແດງໃຫ້ຮູ້ການລົງທຶນໃນຊັບສິນຄົງ ທີ່ມີປະສິດທິພາບຫຼາຍປານໃດ, ຖ້າອັດຕາສ່ວນນີ້ຕໍ່າກໍອາດສະແດງວ່າທຸລະກິດມີການໃຊ້ຊັບສິນຄົງທີ່ບໍ່ມີ ປະສິດທິພາບ ເຊິ່ງອາດຈະເປັນຊັບສິນບາງຢ່າງບໍ່ມີປະສິດທິພາບ ຫຼື ໃຊ້ປະໂຫຍດບໍ່ໄດ້ເຕັມທີ, ດັ່ງສຸດຄິດໄລ່ ດັ່ງນີ້:

$$\text{ອັດຕາສ່ວນໝູນວຽນຂອງຊັບສິນຄົງທີ່} = \frac{\text{ຍອດຂາຍສຸດທິ}}{\text{ຊັບສິນຄົງທີ່}} \quad (\text{ເທົ່າ})$$

(4) **ອັດຕາການໝູນວຽນຂອງຊັບສິນລວມ (Total Assets Turnover)** ເປັນອັດຕາສ່ວນສະແດງ ຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງຍອດຂາຍສຸດທິກັບຊັບສິນລວມ, ອັດຕາສ່ວນນີ້ສະແດງໃຫ້ຮູ້ການລົງທຶນໃນຊັບ ສິນລວມມີປະສິດທິພາບຫຼາຍປານໃດ, ຖ້າອັດຕາສ່ວນນີ້ຕໍ່າກໍອາດສະແດງວ່າທຸລະກິດມີການໃຊ້ຊັບສິນລວມ ບໍ່ມີປະສິດທິພາບ ເຊິ່ງອາດຈະເປັນຊັບສິນບາງຢ່າງເກີນຄວາມຕ້ອງການ ຄວນຈັດຈຳໜ່າຍອອກໄປ, ດັ່ງສຸດ ຄິດໄລ່ດັ່ງນີ້:

$$\text{ອັດຕາສ່ວນໝູນວຽນຂອງຊັບສິນລວມ} = \frac{\text{ຍອດຂາຍສຸດທິ}}{\text{ຊັບສິນລວມ}} \quad (\text{ເທົ່າ})$$

3) ອັດຕາສ່ວນໂຄງສ້າງທາງການເງິນ(Leverage Ratios) ເປັນອັດຕາສ່ວນສະແດງຄວາມສາມາດ ໃນການກໍ່ໜີ້ຂອງກິດຈະການ ໂດຍທົ່ວໄປຈະເປັນການຈັດຫາເງິນທຶນຂອງກິດຈະການມາຈາກໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ ມາໃຊ້ໃນການດໍາເນີນງານ, ການຈັດຫາເງິນທຶນດ້ວຍການກໍ່ໜີ້ ຫຼື ໜີ້ສິນໂດຍປົກກະຕິຈະມີ ຕົ້ນທຶນຕໍ່າກວ່າການຈັດຫາເງິນທຶນຈາກສ່ວນຜູ້ຖືຫຮຸ້ນ ແລະ ສາມາດປະຢັດອາກອນໄດ້, ແຕ່ຫາກ ກິດຈະການຈັດຫາເງິນທຶນຈາກການກໍ່ໜີ້ຫຼາຍອາດປະສົບບັນຫາຄວາມສາມາດໃນການຊໍາລະໜີ້ໄດ້ ເຊິ່ງ ກິດຈະການມີພາລະຜູກພັນໃນການຈ່າຍຄືນເງິນຕົ້ນ ແລະ ດອກເບ້ຍ, ຖ້າຫາກກິດຈະການບໍ່ສາມາດຊໍາລະໜີ້ ໄດ້ຕາມການກໍານົດອາດຈະນໍາໄປສູ່ການຜ່ອງຮ້ອງລົມລະລາຍໄດ້ ເຊິ່ງອັດຕາສ່ວນໂຄງສ້າງເງິນທຶນຈໍາແນກ ອອກເປັນ 3 ອັດຕາສ່ວນຄື:

(1) ອັດຕາສ່ວນໜີ້ສິນຕໍ່ຊັບສິນລວມ (Debt to Total Assets) ເປັນອັດຕາສ່ວນປຽບທຽບ ລະຫວ່າງໜີ້ສິນລວມກັບຊັບສິນລວມ ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າກິດຈະການໃຊ້ເງິນລົງທຶນໃນຊັບສິນທັງໝົດ ມາຈາກໜີ້ສິນໃນອັດຕາສ່ວນເທົ່າໃດ. ຖ້າຫາກກິດຈະການໃຊ້ເງິນທຶນຈາກໜີ້ສິນສູງຫລາຍກວ່າແຫລ່ງຂອງ ຜູ້ຖືຫຸ້ນກໍ່ຈະເຮັດໃກ້ ມີຄວາມສ່ຽງທາງການເງິນກໍ່ສູງ ໂອກາດທີ່ຈະກໍ່ໜີ້ສິນເພີ່ມຂຶ້ນກໍ່ອາດຈະໜ້ອຍລົງ, ດັ່ງ ສຸດຄິດໄລ່ດັ່ງນີ້:

$$\text{ອັດຕາສ່ວນໜີ້ສິນຕໍ່ຊັບສິນລວມ} = \frac{\text{ໜີ້ສິນລວມ}}{\text{ຊັບສິນລວມ}} \quad (\text{ສ່ວນຮ້ອຍ})$$

(2) ອັດຕາສ່ວນໜີ້ສິນຕໍ່ສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຫຸ້ນ (Debt to Equity Ratio) ເປັນອັດຕາສ່ວນປຽບທຽບ ລະຫວ່າງໜີ້ສິນທັງໝົດກັບສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຫຸ້ນ, ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າກິດຈະການໃຊ້ໃນການດໍາເນີນງານ ຈາກຈາກເຈົ້າໜີ້ໃນອັດຕາສ່ວນເທົ່າໃດ ເມື່ອທຽບກັບຜູ້ຖືຮຸ້ນ, ຖ້າຫາກອັດຕາສ່ວນນີ້ສູງ ສະແດງວ່າການໃຊ້ ເງິນລົງທຶນມາຈາກເຈົ້າສູງເມື່ອປຽບທຽບກັບເຈົ້າຂອງກິດຈະການ, ເຈົ້າໜີ້ກໍ່ໄດ້ຮັບຄວາມຄຸ້ມຄອງລົດລົງ, ດັ່ງສຸດຄິດໄລ່ດັ່ງນີ້:

$$\text{ອັດຕາສ່ວນໜີ້ສິນຕໍ່ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ} = \frac{\text{ໜີ້ສິນລວມ}}{\text{ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ}} \quad (\text{ສ່ວນຮ້ອຍ})$$

(3) ຄວາມສາມາດໃນການຈ່າຍດອກເບ້ຍ(Time Interest Earned /Interest Coverage Ratio) ເປັນອັດຕາສ່ວນປຽບທຽບລະຫວ່າງກໍາໄລຈາກການດໍາເນີນງານ ຫຼື ກໍາໄລກ່ອນຫັກດອກເບ້ຍ ແລະ ອາກອນກັບດອກເບ້ຍຈ່າຍ, ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າກິດຈະການວ່າໃນງວດຂອງການວິເຄາະນີ້ກິດຈະການ ສາມາດໄດ້ກໍາໄລໄດ້ຈາກການດໍາເນີນງານເປັນຈັກເທົ່າຂອງດອກເບ້ຍຈ່າຍ, ຫາກອັດຕາສ່ວນນີ້ຍິ່ງສູງກໍ່ ສະແດງວ່າກິດຈະການມີຄວາມສາມາດໃນການຊໍາລະພາລະດອກເບ້ຍສູງ ແລະ ຄວາມສ່ຽງທາງການເງິນຂອງ ກິດຈະການຕໍ່າລົງ, ດັ່ງສຸດຄິດໄລ່ດັ່ງນີ້:

$$\text{ຄວາມສາມາດໃນການຈ່າຍດອກເບ້ຍ} = \frac{\text{ກໍາໄລຈາກການດໍາເນີນງານ}}{\text{ດອກເບ້ຍຈ່າຍ}} \quad (\text{ເທົ່າ})$$

4) ອັດຕາສ່ວນຄວາມສາມາດໃນການສ້າງກໍາໄລ (Profitability Ratios) ເປັນອັດຕາສ່ວນ ສະແດງຄວາມສາມາດໃນການຫາກໍາໄລຂອງກິດຈະການ ເຊິ່ງສາມາດນໍາເງິນທຶນຈາກເຈົ້າໜີ້ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຖື ຫຸ້ນໄປລົງທຶນເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຜົນປະໂຫຍດຫຼາຍພຽງໃດ ຫຼື ໃຊ້ເງິນລົງທຶນມີປະສິດທິພາບຫຼືບໍ່, ເຊິ່ງອັດຕາສ່ວນ ຄວາມສາມາດໃນການສ້າງກໍາໄລ ຈໍາແນກອອກເປັນ 3 ອັດຕາສ່ວນຄື:

(1) ອັດຕາສ່ວນກໍາໄລສຸດທິຕໍ່ຍອດຂາຍ (Net Profit Margin) ເປັນອັດຕາສ່ວນປຽບທຽບລະຫວ່າງ ກໍາໄລສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຫຸ້ນສາມັນກັບຍອດຂາຍ, ອັດຕາສ່ວນນີ້ສະແດງໃຫ້ຮູ້ເຖິງຄວາມສາມາດໃນການສ້າງ

ກຳໄລຂອງທຸລະກິດພາຍຫຼັງຫັກຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆອອກແລ້ວໄດ້ຫລາຍປານໃດ, ຖ້າອັດຕາສ່ວນນີ້ສູງໝາຍຄວາມວ່າມີກຳໄລສູງ ກໍ່ຈະເພີ່ມຄວາມໝັ້ນຄົງໃຫ້ກັບກິດຈະການ ແລະ ເຈົ້າຂອງກິດຈະການອີກດ້ວຍ, ດັ່ງສູດຄິດໄລ່ດັ່ງນີ້:

$$\text{ອັດຕາສ່ວນກຳໄລສຸດທິຕໍ່ຍອດຂາຍ} = \frac{\text{ກຳໄລສຸດທິ}}{\text{ຍອດຂາຍ}} \quad (\text{ສ່ວນຮ້ອຍ})$$

(2) **ອັດຕາຜົນຕອບແທນຂອງຊັບສິນລວມ (Return on Total Assets)** ເປັນການປຽບທຽບລະຫວ່າງກຳໄລສຸດທິຫຼັງອາກອນ ກັບຊັບສິນລວມ, ອັດຕາສ່ວນນີ້ຊີ້ບອກໃຫ້ຮູ້ວ່າທຸລະກິດໄດ້ບໍລິຫານຊັບສິນ ເພື່ອກໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນຕອບແທນໄດ້ຫຼາຍປານໃດ, ຖ້າອັດຕາສ່ວນນີ້ມີຄ່າສູງສະແດງວ່າທຸລະກິດໃຊ້ຊັບສິນເພື່ອກໍ່ໃຫ້ເກີດກຳໄລມີປະສິດທິພາບ, ດັ່ງສູດຄິດໄລ່ດັ່ງນີ້:

$$\text{ອັດຕາຜົນຕອບແທນຂອງຊັບສິນລວມ} = \frac{\text{ກຳໄລສຸດທິ}}{\text{ຊັບສິນລວມ}} \quad (\text{ສ່ວນຮ້ອຍ})$$

(3) **ອັດຕາຜົນຕອບແທນຂອງສ່ວນຜູ້ຖືຫຸ້ນ (Return on Common Equity)** ເປັນການປຽບທຽບລະຫວ່າງກຳໄລສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຫຸ້ນສາມັນ ກັບ ສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຫຸ້ນສາມັນ, ຜົນຮັບທີ່ໄດ້ບອກໃຫ້ຮູ້ວ່າເງິນທຶນຂອງກິດຈະການຈາກສ່ວນຂອງເຈົ້າຂອງທຸລະກິດຜູ້ຖືຫຸ້ນນັ້ນໄດ້ນຳໄປລົງທຶນ ແລະ ໄດ້ບໍລິຫານການລົງທຶນເພື່ອກໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນປະໂຫຍດຕໍ່ກິດຈະການໄດ້ຫຼາຍປານໃດ, ຖ້າການບໍລິຫານງານມີປະສິດທິພາບກໍ່ໃຫ້ເກີດກຳໄລສູງຂຶ້ນ ແລະ ປຽບທຽບໃຫ້ເຫັນເຖິງກຳໄລທີ່ເກີດຈາກເງິນທຶນສ່ວນຂອງເຈົ້າຂອງຈິງຖືວ່າເປັນເງິນທຶນຖາວອນຂອງທຸລະກິດ, ດັ່ງສູດຄິດໄລ່ດັ່ງນີ້:

$$\text{ອັດຕາຜົນຕອບແທນຂອງສ່ວນຜູ້ຖືຫຸ້ນ} = \frac{\text{ກຳໄລສຸດທິ} - \text{ເງິນປັນຜົນຮຸ້ນບູລິມະສິດ}}{\text{ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ}} \quad (\text{ສ່ວນຮ້ອຍ})$$

5) **ອັດຕາສ່ວນມູນຄ່າທາງຕະຫຼາດ(Market Value ratios)**ເປັນອັດຕາສ່ວນທີ່ວັດມູນຄ່າຂອງກິດຈະການໂດຍປຽບທຽບກັບລະຫວ່າງລາຄາຮຸ້ນໃນຕະຫຼາດຫຼັກຊັບກັບຜົນດຳເນີນງານຂອງກິດຈະການໃນຮູບແບບກຳໄລຕໍ່ຮຸ້ນ ແລະ ມູນຄ່າຕາມບັນຊີຕໍ່ຮຸ້ນ ເຊິ່ງອັດຕາສ່ວນມູນຄ່າທາງຕະຫຼາດປະກອບມີ 2 ອັດຕາສ່ວນຄື:

(1) **ອັດຕາສ່ວນລາຄາຕໍ່ກຳໄລ (Price/Earning ratios)** ເປັນອັດຕາສ່ວນສະແດງທີ່ສະແດງຄວາມສາມາດໃນການບໍລິຫານງານຂອງກິດຈະການ, ຜູ້ລົງທຶນຂອງກິດຈະການຈະສົນໃຈໃນອັດຕາສ່ວນນີ້ເພາະກ່ຽວຂ້ອງໂດຍກົງກັບຜົນຕອບແທນຈາກເງິນປັນຜົນ ແລະ ກຳໄລຈາກການຂາຍຫຼັກຊັບ, ຖ້າອັດຕາສ່ວນນີ້ສູງ ສະແດງວ່າກິດຈະການມີການບໍລິຫານທີ່ດີ, ດັ່ງສູດຄິດໄລ່ດັ່ງນີ້:

$$\text{ອັດຕາສ່ວນລາຄາຕໍ່ກຳໄລ} = \frac{\text{ລາຄາຕະຫຼາດຕໍ່ຮຸ້ນ}}{\text{ກຳໄລຕໍ່ຮຸ້ນ}} \quad (\text{ເທົ່າ})$$

(2) **ອັດຕາສ່ວນລາຄາຕໍ່ມູນຄ່າໃນບັນຊີ(Price/Book value ratio)** ເປັນອັດຕາສ່ວນທີ່ສະແດງໃນການບໍລິຫານງານຂອງກິດຈະການໂດຍປຽບທຽບລາຄາຕະຫຼາດຕໍ່ຮຸ້ນກັບມູນຄ່າຕາມບັນຊີຕໍ່ຮຸ້ນ, ຖ້າອັດຕາສ່ວນນີ້ສູງ ສະແດງວ່າກິດຈະການມີການບໍລິຫານທີ່ດີຈະເຮັດໃຫ້ລາຄາຕະຫຼາດຂອງຮຸ້ນມີອນວໂນ້ມສູງຂຶ້ນ ດັ່ງສູດຄິດໄລ່ດັ່ງນີ້:

$$\text{ອັດຕາສ່ວນລາຄາຕໍ່ມູນຄ່າໃນບັນຊີ} = \frac{\text{ລາຄາຕະຫຼາດຕໍ່ຮຸ້ນ}}{\text{ມູນຄ່າໃນບັນຊີຕໍ່ຮຸ້ນ}} \quad (\text{ເທົ່າ})$$

ຕົວຢ່າງ 3.4: ຈາກຂໍ້ມູນໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ ຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດໃນ
ຕົວຢ່າງ 3.1 ມາວິເຄາະອັດຕາສ່ວນທາງການເງິນ ສາມາດວິເຄາະໄດ້ດັ່ງນີ້:

1. ລາຍການຈາກໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດທີ່ນຳມາຄິດໄລ່ມີດັ່ງນີ້:

ລ/ບ	ລາຍການ	ມູນຄ່າ	
		2016	2017
ໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ			
I	ຊັບສິນທັງໝົດ	1,680.00	2,000.00
1	ຊັບສິນໝູນວຽນ	810.00	1,000.00
1.1	ເງິນສົດ	15.00	10.00
1.2	ລູກໜີ້ການຄ້າ	315.00	375.00
1.3	ລູກໜີ້ສະເລ່ຍ	315.00	345.00
1.4	ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ	415.00	615.00
1.5	ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອສະເລ່ຍ	415.00	515.00
2	ຊັບສິມບັດຄົງທີ່	870.00	1,000.00
II	ໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ	1,680.00	2,000.00
3	ໜີ້ສິນ	800.00	1,064.00
3.1	ໜີ້ສິນໝູນວຽນ	220.00	310.00
3.2	ໜີ້ສິນໄລຍະຍາວ	580.00	754.00
4	ສ່ວນຜູ້ຮຸ້ນ	880.00	936.00
ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ			
5	ຍອດຂາຍສຸດທິ	2,850.00	3,000.00
6	ກຳໄລກ່ອນຫຼັກກວດອກເບ້ຍ ແລະ ອາກອນ	263.00	283.80
7	ດອກເບ້ຍ	60.00	88.00
8	ກຳໄລສຸດທິ	117.80	113.50
9	ເງິນປັນຜົນຮຸ້ນບຸລິມະສິດ	4.00	4.00
10	ລາຄາຮຸ້ນສາມັນຕໍ່ຮຸ້ນ(ກີບ)	26.80	23.00
11	ກຳໄລຕໍ່ຮຸ້ນ(ກີບ)	2.36	2.27
12	ມູນຄ່າຕາມບັນຊີຕົ້ນທຶນ	16.80	17.92

2. ຜົນການວິເຄາະທາງອັດຕາສ່ວນທາງການເງິນ

ລ/ດ	ລາຍການ	ຫົວໜ່ວຍ	ມູນຄ່າ		ອັດຕາສ່ວນ ອຸດສາຫະກຳ
			2016	2017	
ອັດຕາສ່ວນສະພາບຄ່ອງ					
1	ອັດຕາສ່ວນທຶນໜຸນວຽນ	ເທົ່າ	3.68	3.23	4.20
2	ອັດຕາສ່ວນທຶນໜຸນວຽນໄວ	ເທົ່າ	1.80	1.24	2.10
ອັດຕາສ່ວນສະແດງປະສິດທິພາບໃນການບໍລິຫານຊັບສິນ					
3	ອັດຕາການໜຸນວຽນຂອງລູກໜີ້	ຮອບ	9.05	8.00	9.00
4	ໄລຍະເວລາໃນການເກັບໜີ້	ວັນ	39.79	45.00	40
5	ອັດຕາການໜຸນວຽນຂອງສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ	ຮອບ	6.87	5.83	9.00
6	ອັດຕາການໜຸນວຽນຂອງຊັບສິນຄົງທີ່	ເທົ່າ	3.28	3.00	3.00
7	ອັດຕາການໜຸນວຽນຊັບສິນລວມ	ເທົ່າ	1.70	1.50	1.80
ອັດຕາສ່ວນໂຄງສ້າງທາງການເງິນ					
8	ອັດຕາສ່ວນໜີ້ສິນຕໍ່ຊັບສິນລວມ	ສ່ວນຮ້ອຍ	47.62%	53.20%	40.00%
9	ອັດຕາສ່ວນໜີ້ສິນຕໍ່ສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຫຸ້ນ	ສ່ວນຮ້ອຍ	90.91%	113.68%	60.00%
10	ຄວາມສາມາດໃນການຈ່າຍດອກເບ້ຍ	ເທົ່າ	4.38	3.23	6.00
ອັດຕາສ່ວນຄວາມສາມາດໃນການສ້າງກຳໄລ					
12	ອັດຕາສ່ວນກຳໄລສຸດທິຕໍ່ຍອດຂາຍ	ສ່ວນຮ້ອຍ	4.13%	3.78%	5.00%
13	ອັດຕາຜົນຕອບແທນຂອງຊັບສິນລວມ	ສ່ວນຮ້ອຍ	7.01%	5.68%	9.00%
14	ອັດຕາຜົນຕອບແທນຂອງສ່ວນຜູ້ຖືຫຸ້ນ	ສ່ວນຮ້ອຍ	12.93%	11.70%	15.00%
ອັດຕາສ່ວນມູນຄ່າທາງຕະຫຼາດ					
14	ອັດຕາສ່ວນລາຄາຕໍ່ກຳໄລ	ເທົ່າ	11.36	10.13	12.50
15	ອັດຕາສ່ວນລາຄາຕໍ່ມູນຄ່າໃນບັນຊີ	ເທົ່າ	1.60	1.28	1.70

3. ການອະທິບາຍຜົນຂອງການວິເຄາະອັດຕາສ່ວນທາງການເງິນ

3.1 ອັດຕາສ່ວນສະພາບຄ່ອງທາງການເງິນ

- ອັດຕາໜຸນວຽນຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດມີແນວໂນ້ມຫຼຸດລົງຄື ໃນປີ 2016 ມີອັດຕາສ່ວນໜຸນວຽນ 3.68 ເທົ່າ ແລະ ຫຼຸດລົງ 3.23 ເທົ່າ ໃນປີ 2017 ເຊິ່ງນ້ອຍກວ່າຄ່າສະເລ່ຍໃນອຸດສາຫະກຳ 4.20, ສະແດງວ່າຄວາມສາມາດຊຳລະໜີ້ໄລຍະສັ້ນ ຫຼື ສະພາບຄ່ອງທາງການເງິນຫຼຸດລົງໃນປີຜ່ານມາ ແລະ ຕໍ່າກວ່າທຸລະກິດປະເພດດຽວກັນ, ສະແດງວ່າບໍລິສັດມີຄວາມປອດໄພນ້ອຍຂຶ້ນ ໂດຍຈະເຮັດໃຫ້ບໍລິສັດມີບັນຫາໃນການຊຳລະໜີ້ໄລຍະສັ້ນໃນອານາຄົດ.

- ອັດຕາໜຸນວຽນຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດມີແນວໂນ້ມຫຼຸດລົງຄືກັນຄື ໃນປີ 2016 ມີອັດຕາສ່ວນໜຸນວຽນ 1.80 ເທົ່າ ແລະ ຫຼຸດລົງ 8.00 ເທົ່າ ໃນປີ 2017 ເຊິ່ງນ້ອຍກວ່າຄ່າສະເລ່ຍໃນອຸດສາຫະກຳ 2.10, ສະແດງວ່າຄວາມສາມາດຊຳລະໜີ້ໄລຍະສັ້ນໄວທີ່ສຸດດ້ວຍເງິນສົດ ຫຼື ສະພາບຄ່ອງທາງການເງິນຫຼຸດລົງ

ປີຜ່ານມາ ແລະ ຕໍ່າກວ່າທຸລະກິດປະເພດດຽວກັນ, ສະແດງວ່າບໍລິສັດມີຄວາມປອດໄພນ້ອຍຂຶ້ນ ໂດຍຈະເຮັດໃຫ້ບໍລິສັດມີບັນຫາໃນການຊຳລະໜີ້ໄລຍະສັ້ນດ້ວຍເງິນສົດໃນອານາຄົດໃນອານາຄົດ.

3.2 ອັດຕາສ່ວນສະແດງປະສິດທິພາບໃນການບໍລິຫານຊັບສິນ

- ອັດຕາໝູນວຽນຂອງລູກໜີ້ຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດມີແນວໂນ້ມຫຼຸດລົງຄືກັນຄື ໃນປີ 2016 ມີອັດຕາສ່ວນໝູນວຽນຂອງລູກໜີ້ 9.05 ເທົ່າ ແລະ ຫຼຸດລົງ 1.24 ເທົ່າ ໃນປີ 2017 ເຊິ່ງນ້ອຍກວ່າຄ່າສະເລ່ຍໃນອຸດສະກຳ 9.00, ສະແດງວ່າບໍລິສັດມີການໝູນວຽນຂອງລູກໜີ້ຕໍ່າກວ່າບໍລິສັດໃນປະເພດດຽວກັນ, ໂດຍໃນປີ 2016 ມີໄລຍະເວລາເກັບໜີ້ 39.79 ວັນ ແລະ ເພີ່ມຂຶ້ນ 45.00 ວັນໃນປີ 2017 ແລະ ສູງກວ່າທຸລະກິດປະເພດດຽວກັນເຊິ່ງຄ່າເທົ່າກັບ 40 ວັນ, ສະແດງວ່າການເກັບໜີ້ຂອງບໍລິສັດບໍ່ມີປະສິດທິພາບ.

- ອັດຕາໝູນວຽນຂອງສິນຄ້າຄົງເຫຼືອຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດມີແນວໂນ້ມຫຼຸດລົງຄືກັນຄື ໃນປີ 2016 ມີອັດຕາສ່ວນໝູນວຽນຂອງສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ 6.87 ຮອບ ແລະ ຫຼຸດລົງ 5.83 ຮອບ ໃນປີ 2017 ເຊິ່ງນ້ອຍກວ່າຄ່າສະເລ່ຍໃນອຸດສະກຳ 9.00 ຮອບ, ສະແດງວ່າການບໍລິຫານສິນຄ້າຄົງເຫຼືອຂອງບໍລິສັດບໍ່ມີປະສິດທິພາບ ໂດຍຂາຍສິນຄ້າຊ້າກວ່າທຸລະກິດປະເພດດຽວກັນ, ສະນັ້ນບໍລິສັດຈະຕ້ອງປັບປຸງແກ້ໄຂ.

- ອັດຕາໝູນວຽນຂອງຊັບສິນຄົງທີ່ຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດມີແນວໂນ້ມຫຼຸດລົງຄືກັນຄື ໃນປີ 2016 ມີອັດຕາໝູນວຽນຂອງຊັບສິນຄົງທີ່ 3.28 ຮອບ ແລະ ຫຼຸດລົງ 3.00 ຮອບ ໃນປີ 2017 ເຊິ່ງເທົ່າກັບຄ່າສະເລ່ຍໃນອຸດສະກຳຄື 3.00 ຮອບ, ສະແດງວ່າການບໍລິຫານຊັບ ຫຼື ການນຳໃຊ້ ສິນຄົງທີ່ຂອງບໍລິສັດມີປະສິດທິພາບດີ ແລະ ເທົ່າກັບ ທຸລະກິດປະເພດດຽວກັນ.

- ອັດຕາໝູນວຽນຂອງຊັບສິນລວມຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດມີແນວໂນ້ມຫຼຸດລົງຄືກັນຄື ໃນປີ 2016 ມີອັດຕາໝູນວຽນຂອງຊັບສິນລວມ 1.70 ຮອບ ແລະ ຫຼຸດລົງ 1.50 ຮອບ ໃນປີ 2017 ເຊິ່ງເທົ່າກັບຄ່າສະເລ່ຍໃນອຸດສະກຳຄື 1.80 ຮອບ, ສະແດງວ່າການບໍລິຫານຊັບ ຫຼື ການນຳໃຊ້ ສິນຄົງທີ່ລວມຂອງບໍລິສັດບໍ່ມີປະສິດທິພາບດີກັບ ທຸລະກິດປະເພດດຽວກັນ, ບໍລິສັດຈະຕ້ອງປັບປຸງແກ້ໄຂ.

3.3 ອັດຕາສ່ວນໂຄງສ້າງທາງການເງິນ

- ອັດຕາສ່ວນໜີ້ສິນຕໍ່ຊັບສິນລວມ ຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດມີແນວໂນ້ມສູງຂຶ້ນຄື ໃນປີ 2016 ມີອັດຕາສ່ວນໜີ້ສິນຕໍ່ຊັບສິນລວມເທົ່າກັບ 47.62% ແລະ ສູງຂຶ້ນ 53.20% ໃນປີ 2017 ເຊິ່ງສູງກວ່າຄ່າສະເລ່ຍໃນອຸດສະກຳຄື 40.00%, ສະແດງວ່າໃຫ້ເຫັນວ່າ ບໍລິສັດມີຄວາມສຽງທາງການເງິນເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ມີຄວາມສຽງທາງການເງິນສູງກວ່າທຸລະກິດປະເພດດຽວກັນ.

- ອັດຕາສ່ວນໜີ້ສິນຕໍ່ສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຫຸ້ນຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດມີແນວໂນ້ມສູງຂຶ້ນຄື ໃນປີ 2016 ມີອັດຕາສ່ວນໜີ້ສິນຕໍ່ສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຫຸ້ນເທົ່າກັບ 90.91% ແລະ ສູງຂຶ້ນ 113.68% ໃນປີ 2017 ເຊິ່ງສູງກວ່າຄ່າສະເລ່ຍໃນອຸດສະກຳຄື 60.00%, ສະແດງວ່າໃຫ້ເງິນລົງທຶນຂອງກິດຈະການມາຈາກເຈົ້າໜີ້ເປັນສ່ວນໃຫຍ່ ແລະ ສູງກວ່າທຸລະກິດປະເພດດຽວກັນ ເຊິ່ງສະແດງວ່າເຈົ້າໜີ້ຈະໄດ້ຮັບການຄວາມຄຸ້ມຄອງລົດລົງ.

- ຄວາມສາມາດໃນການຈ່າຍດອກເບ້ຍຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດມີແນວໂນ້ມຫຼຸດລົງຄື ໃນປີ 2016 ມີຄວາມສາມາດໃນການຈ່າຍດອກເບ້ຍເທົ່າກັບ 4.38 ເທົ່າ ແລະ ຫຼຸດລົງ 3.23 ເທົ່າໃນປີ 2017 ເຊິ່ງຕໍ່າກວ່າຄ່າສະເລ່ຍໃນອຸດສະກຳຄື 6.00 ເທົ່າ, ສະແດງວ່າໃຫ້ບໍລິສັດມີຄວາມສາມາດໃນການກໍ່ໜີ້ນ້ອຍລົງ ແລະ ຕໍ່າກວ່າທຸລະກິດປະເພດດຽວກັນ ເຊິ່ງສະແດງວ່າບໍລິສັດມີຄວາມສຽງທາງການເງິນເພີ່ມສູງຂຶ້ນ.

3.4 ອັດຕາສ່ວນຄວາມສາມາດໃນການສ້າງກຳໄລ

- ອັດຕາສ່ວນກຳໄລສຸດທິຕໍ່ຍອດຂາຍ ຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດມີແນວໂນ້ມຫຼຸດລົງຄື ໃນປີ 2016 ມີອັດຕາສ່ວນກຳໄລສຸດທິຕໍ່ຍອດຂາຍ ເທົ່າກັບ 4.13% ແລະ ຫຼຸດລົງ 3.78% ໃນປີ 2017 ເຊິ່ງຕໍ່າກວ່າຄ່າສະເລ່ຍໃນອຸດສາຫະກຳຄື 5.00%, ສະແດງວ່າໃຫ້ເຫັນວ່າປະສິດທິພາບໃນການບໍລິຫານຂອງບໍລິສັດ ຕໍ່າກວ່າປີຜ່ານມາ ແລະ ບໍ່ດີພໍກັບທຸລະກິດປະເພດດຽວ ເຊິ່ງອາດເປັນໄປໄດ້ວ່າບໍລິສັດມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຜະລິດ ແລະ ການບໍລິຫານງານສູງຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ກຳໄລສຸດທິຂອງກິດຈະການຕໍ່າ.

- ອັດຕາຜົນຕອບແທນຂອງຊັບສິນລວມຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດມີແນວໂນ້ມຫຼຸດລົງຄື ໃນປີ 2016 ມີອັດຕາຜົນຕອບແທນຂອງຊັບສິນລວມ ເທົ່າກັບ 7.01% ແລະ ຫຼຸດລົງ 5.68% ໃນປີ 2017 ເຊິ່ງຕໍ່າກວ່າຄ່າສະເລ່ຍໃນອຸດສາຫະກຳຄື 9.00%, ສະແດງວ່າບໍລິສັດມີການບໍລິຫານຊັບສິນລວມໃຫ້ເກີດກຳໄລຕໍ່າກວ່າປີຜ່ານມາ ແລະ ຕໍ່າກວ່າທຸລະກິດປະເພດດຽວ.

- ອັດຕາຜົນຕອບແທນຂອງສ່ວນຜູ້ຖືຫຸ້ນ ຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດມີແນວໂນ້ມຫຼຸດລົງຄື ໃນປີ 2016 ມີອັດຕາຜົນຕອບແທນຂອງສ່ວນຜູ້ຖືຫຸ້ນ ເທົ່າກັບ 12.93% ແລະ ຫຼຸດລົງ 11.70% ໃນປີ 2017 ເຊິ່ງຕໍ່າກວ່າຄ່າສະເລ່ຍໃນອຸດສາຫະກຳຄື 15.00%, ສະແດງວ່າຜົນຕອບແທນຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນຫຼຸດລົງຈາກປີຜ່ານມາ ແລະ ຕໍ່າກວ່າທຸລະກິດປະເພດດຽວກັນ ເຊິ່ງເປັນຜົນມາຈາກກຳໄລສຸດທິຫຼຸດລົງໃນຄະນະຜູ້ຖືຮຸ້ນເພີ່ມຂຶ້ນ.

3.5 ອັດຕາສ່ວນຄວາມສາມາດໃນການສ້າງກຳໄລ

- ອັດຕາສ່ວນລາຄາຕໍ່ກຳໄລ ຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດມີແນວໂນ້ມຫຼຸດລົງຄື ໃນປີ 2016 ມີອັດຕາສ່ວນລາຄາຕໍ່ກຳໄລ ເທົ່າກັບ 11.36 ແລະ ຫຼຸດລົງ 10.13 ໃນປີ 2017 ເຊິ່ງຕໍ່າກວ່າຄ່າສະເລ່ຍໃນອຸດສາຫະກຳຄື 12.50, ສະແດງວ່າປະສິດທິພາບໃນການບໍລິຫານງານຂອງບໍລິສັດບໍ່ດີພໍກັບ ທຸລະກິດປະເພດດຽວກັນ.

- ອັດຕາສ່ວນລາຄາຕໍ່ມູນຄ່າໃນບັນຊີ ຂອງບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດມີແນວໂນ້ມຫຼຸດລົງຄື ໃນປີ 2016 ມີອັດຕາສ່ວນລາຄາຕໍ່ມູນຄ່າໃນບັນຊີ ເທົ່າກັບ 1.60 ແລະ ຫຼຸດລົງ 1.28 ໃນປີ 2017 ເຊິ່ງຕໍ່າກວ່າຄ່າສະເລ່ຍໃນອຸດສາຫະກຳຄື 1.70, ສະແດງວ່າປະສິດທິພາບໃນການບໍລິຫານງານຂອງບໍລິສັດບໍ່ດີພໍກັບ ທຸລະກິດປະເພດດຽວກັນ.

ບົດຝຶກຫັດ 3

1) ຈຶ່ງວິເຄາະການວິເຄາະຖານະການເງິນ ແລະ ຜົນການດຳເນີນງານຂອງໂຮງແຮມ ABC ດັ່ງມີໃບລາຍງານທາງການເງິນໂດຍໃຊ້ວິທີການປຽບທຽບລາຍປີດັ່ງນີ້:

ໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ

ລ/ດ	ລາຍການ	ຕົ້ນປີ 2012	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2016
I	ຊັບສິນທັງໝົດ	2,710,000,000	2,779,461,950	2,937,029,100	3,189,760,206	3,544,649,176	4,008,744,964
1.1	ຊັບສິນຄົງທີ່ທັງໝົດ	2,697,396,500	2,595,018,450	2,492,640,400	2,390,262,350	2,287,884,300	2,185,506,250
1	ຊັບສິນຄົງທີ່	2,697,396,500	2,697,396,500	2,697,396,500	2,697,396,500	2,697,396,500	2,799,774,550
2	ຫັກ: ຄ່າລຸຍຫຼຸດສະສົມ	0	-102,378,050	-204,756,100	-307,134,150	-409,512,200	-614,268,300
1.2	ຊັບສິນໝູນວຽນ	12,603,500	184,443,500	444,388,700	799,497,856	1,256,764,876	1,823,238,714
1	ເງິນສົດ	12,603,500	184,443,500	444,388,700	799,497,856	1,256,764,876	1,823,238,714
II	ທຶນ ແລະ ໜີ້ສິນ	2,710,000,000	2,779,461,950	2,937,029,100	3,189,760,206	3,544,649,176	4,008,744,964
2.1	ທຶນຕົນເອງ	2,500,000,000	2,521,735,080	2,560,650,675	2,618,123,240	2,695,516,589	2,794,205,268
1	ທຶນຈິດທະບຽນທີ່ຖອກແລ້ວ	2,500,000,000	2,500,000,000	2,500,000,000	2,500,000,000	2,500,000,000	2,500,000,000
2	ຄັງສະສົມຕາມລະບຽບການ(10%)	0	7,245,027	20,216,892	39,374,413	65,172,196	98,068,423

3	ຄັງຂະຫຍາຍການຜະລິດ (20%)	0	14,490,054	40,433,783	78,748,827	130,344,393	196,136,845
2.2	ໜີ້ສິນ	210,000,000	257,726,870	376,378,426	571,636,966	849,132,587	1,214,539,696
1	ໜີ້ສິນໄລຍະຍາວ	210,000,000	168,000,000	126,000,000	84,000,000	42,000,000	-
	ເງິນກູ້ຈາກທະນາຄານ	210,000,000	168,000,000	126,000,000	84,000,000	42,000,000	-
2	ໜີ້ສິນໄລຍະສັ້ນ	-	89,726,870	250,378,426	487,636,966	807,132,587	1,214,539,696
	ພາສີ-ອາກອນຄ່າງຈ່າຍ	0	39,011,683	108,860,185	212,016,072	350,927,212	528,060,737
	ເງິນປັນຜົນຄ່າງຈ່າຍ	-	50,715,187	141,518,241	275,620,894	456,205,375	686,478,959

ງົບກະແສເງິນສົດ

ລ/ດ	ລາຍການ	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2016
I	ເງິນສົດຕົ້ນປີ(ເຫຼືອຈາກການລົງທຶນເບື້ອງຕົ້ນ)	12,603,500	184,443,500	444,388,700	799,497,856	1,256,764,876
II	ລາຍຮັບ	422,400,000	510,000,000	604,800,000	706,800,000	816,000,000
1	ລາຍໄດ້ຈາກຫ້ອງຝັກ	192,000,000	224,400,000	259,200,000	296,400,000	336,000,000
2	ລາຍໄດ້ຈາກຫ້ອງປະຊຸມ	153,600,000	183,600,000	216,000,000	250,800,000	288,000,000
3	ລາຍໄດ້ຈາກການບໍລິການອື່ນໆ	76,800,000	102,000,000	129,600,000	159,600,000	192,000,000
III	ເງິນສົດຈ່າຍ	250,560,000	250,054,800	249,690,844	249,532,980	249,526,162
1	ລາຍຈ່າຍບໍລິຫານ ແລະ ການບໍລິການ	179,160,000	184,534,800	190,070,844	195,772,980	201,646,162
2	ຊຳລະເງິນຕົ້ນໃນການກູ້ຢືມ	42,000,000	42,000,000	42,000,000	42,000,000	42,000,000
3	ຊຳລະດອກເບ້ຍ	29,400,000	23,520,000	17,620,000	11,760,000	5,880,000
III	ເງິນສົດທ້າຍປີ	184,443,500	444,388,700	799,497,856	1,256,764,876	1,823,238,714

ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ

ລ/ດ	ລາຍການ	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2016
I	ລາຍຮັບ	422,400,000	510,000,000	604,800,000	706,800,000	816,000,000
1	ລາຍໄດ້ຈາກຫ້ອງຝັກ	192,000,000	224,400,000	259,200,000	296,400,000	336,000,000
2	ລາຍໄດ້ຈາກຫ້ອງປະຊຸມ	153,600,000	183,600,000	216,000,000	250,800,000	288,000,000
3	ລາຍໄດ້ຈາກການບໍລິການອື່ນໆ	76,800,000	102,000,000	129,600,000	159,600,000	192,000,000
II	ລາຍຈ່າຍໃນການເຄື່ອນໄຫວທຸລະກິດ	281,538,050	286,912,850	292,448,894	298,151,030	304,024,212
1	ລາຍຈ່າຍບໍລິຫານ ແລະ ການບໍລິການ	179,160,000	184,534,800	190,070,844	195,772,980	201,646,162
2	ຄ່າຫຼຸຍຫຼຽນຊັບສິມບັດຄົງທີ່	102,378,050	102,378,050	102,378,050	102,378,050	102,378,050
III	ກຳໄລກ່ອນຫຼັກດອກເບ້ຍ ແລະ ອາກອນ(I-II)	140,861,950	223,087,150	312,351,106	408,648,970	511,975,788
IV	ດອກເບ້ຍຈ່າຍ	29,400,000	23,520,000	17,620,000	11,760,000	5,880,000
V	ກຳໄລກ່ອນຫຼັກອາກອນ(III-IV)	111,461,950	199,567,150	294,731,106	396,888,970	506,095,788
VI	ອາກອນກຳໄລ (35%)	39,011,683	69,848,503	103,155,887	138,911,140	177,133,526
VII	ກຳໄລສຸດທິ(V-VI)	72,450,268	129,718,648	191,575,219	257,977,831	328,962,262
1	ຄັງສະສົມຕາມລະບຽບການ(10%)	7,245,027	12,971,865	19,157,522	25,797,783	32,896,226
2	ຄັງຂະຫຍາຍການຜະລິດ (20%)	14,490,054	25,943,730	38,315,044	51,595,566	65,792,452
3	ເງິນປັນຜົນ(70%)	50,715,187	90,803,053	134,102,653	180,584,481	230,273,584

ບົດທີ 4 ການການວາງແຜນ ແລະພະຍາກອນ ທາງການເງິນ

ການວາງແຜນທາງການເງິນເປັນພາລະໜ້າທີ່ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບດ້ານໜຶ່ງຂອງຜູ້ບໍລິຫານ ຫຼື ຜູ້ບໍລິຫານທາງການເງິນ, ເຊິ່ງຈະກ່ຽວຂ້ອງກັບການວິເຄາະການໝູນວຽນການເງິນຂອງກິດຈະການ ແລະ ການພະຍາກອນທາງການເງິນຈະກ່ຽວຂ້ອງກັບການລົງທຶນ, ການຈັດຫາເງິນທຶນ ແລະ ການຕັດສິນໃຈທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບນະໂຍບາຍເງິນປັນຜົນ, ການວາງແຜນການເງິນຈະຊ່ວຍໃຫ້ການດຳເນີນງານເປັນໄປຢ່າງສະດວກ ແລະ ບັນລຸເປົ້າໝາຍທີ່ຕັ້ງໄວ້, ການວາງແຜນທາງການຂອງກິດຈະການເປັນຄວາມພະຍາຍາມໃນການກຳໜົດແນວທາງທີ່ຄ່າດຳເນີນງານເປັນອານາຄົດວ່າກິດຈະການຄວນຈະເຮັດຫຍັງ ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້, ນອກຈາກນັ້ນຍັງເຮັດໃຫ້ຜູ້ບໍລິຫານກິດຈະການຕ້ອງເຂົ້າມາຮັບຜິດຊອບໃນການດຳເນີນງານຂອງກິດຈະການ.

ການວາງແຜນການເງິນຂອງກິດຈະການເປັນຄວາມພະຍາຍາມໃນການກຳນົດແນວທາງທີ່ຄວນຈະເປັນໃນອານາຄົດວ່າກິດຈະການຄວນຈະເຮັດຫຍັງເພື່ອບັນລຸຕາມຈຸດປະສົງທີ່ວາງໄວ້.

4.1 ຂັ້ນຕອນການວາງແຜນທາງການເງິນ

ການວາງແຜນທາງການເງິນ ສາມາດ ຈຳແນກອອກເປັນ 7 ຂັ້ນຕອນ

ຂັ້ນຕອນ1: ການວິເຄາະຜົນການດຳເນີນງານ ແລະ ຖານະການເງິນຂອງກິດຈະການທັງອາດິດ ແລະ ປະຈຸບັນຕະຫຼອດເຖິງແນວໂນ້ມໃນອານາຄົດ ເນື່ອງຈາກການດຳເນີນງານໃຫ້ປະສິບຜົນສຳເລັດຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ຂອງກິດຈະການ, ຜູ້ຈັດການທາງການເງິນຈະຕ້ອງດຳເນີນງານຮ່ວມກັບຝ່າຍຕ່າງໆ ໃນການກຳນົດນະໂຍບາຍຮ່ວມກັນເພື່ອເຮັດໃຫ້ເປັນໄປໃນທາງດຽວກັນ.

ຂັ້ນຕອນ2: ການພະຍາກອນຍອດຂາຍຂອງກິດຈະການໃນອານາຄົດທາງການປະລິມານ ແລະ ລາຄາຕໍ່ໜ່ວຍ ເນື່ອງຈາກປັດໃຈໃນການວາງແຜນທາງການເງິນຖືວ່າຍອດຂາຍເປັນລາຍການຫຼັກໃນການວາງແຜນທາງການເງິນ.

ຂັ້ນຕອນ3: ການເຮັດງົບປະມານການລົງທຶນ: ເມື່ອກິດຈະການໄດ້ກຳນົດເປົ້າໝາຍ ແລະ ແນວທາງໃນການດຳເນີນງານໃນອານາຄົດແລ້ວເຊິ່ງອາດຈະເປັນ 1 ປີ 3 ປີ ຫຼື 5 ປີ, ໂດຍກິດຈະການຈະຕ້ອງມີການວາງແຜນວ່າກິດຈະການຈະຕ້ອງລົງທຶນໃນຊັບສິນບໍ່ໝູນວຽນໄດ້ແກ່: ທີ່ດິນ, ອາຄານ, ໂຮງງານ ເປັນຈຳນວນເທົ່າໃດ, ລວມທັງເງິນທຶນໝູນວຽນທີ່ຈະຕ້ອງການໃນອານາຄົດ.

ຂັ້ນຕອນ4: ການເຮັດງົບປະມານເງິນສິດ: ເມື່ອກິດຈະການໄດ້ກຳນົດຕາມຂັ້ນຕອນທີ່ 2 ແລະ ຕອນທີ່ 3 ແລ້ວທັງພະຍາກອນຍອດຂາຍ ແລະ ເຮັດງົບປະມານໃນການລົງທຶນ, ຈາກນັ້ນກໍ່ນຳຂໍ້ມູນຕ່າງໆ ມາປະມານການເງິນທີ່ໄດ້ຮັບ ແລະ ເງິນສິດຈ່າຍໃນໄລຍະເວລາຕ່າງໆ ມາເຮັດເປັນງົບປະມານເງິນສິດ.

ຂັ້ນຕອນ5: ການເຮັດໃບລາຍງານທາງການເງິນລ່ວງໜ້າບາງສ່ວນ, ຈາກຂໍ້ມູນຕ່າງໆ ຂ້າງຕົ້ນກິດຈະການສາມາດເຮັດງົບປະມານການເງິນລ່ວງໜ້າຕາມແຜນທີ່ວາງໄວ້ ບໍ່ວ່າຈະເປັນໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ, ໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ ເຊິ່ງສະແດງຂໍ້ມູນເປັນຕົວເລກເພື່ອໃຫ້ຂໍ້ມູນແກ່ຝ່າຍບໍລິຫານ.

ຂັ້ນຕອນ6: ການກຳນົດເງິນທຶນທີ່ຕ້ອງການ ລວມທັງການຈັດຫາເງິນທຶນຈາກພາຍນອກ: ຈາກການເຮັດງົບປະມານເງິນສິດລ່ວງໜ້າໃນຂັ້ນຕອນທີ່ 5, ຈະເຮັດໃຫ້ຝ່າຍບໍລິຫານຮູ້ວ່າໃນໄລຍະເວລາຕ່າງໆຂອງກິດຈະການມີສະຖານະການເງິນຢູ່ໃນລະດັບໃດ ແລະ ການດຳເນີນງານຕ້ອງໃຊ້ເງິນທຶນເທົ່າໃດ, ກິດຈະການມີເງິນທຶນພຽງພໍຫຼືບໍ່.

ຂັ້ນຕອນ 7: ການເຮັດໃບລາຍງານທາງການເງິນລ່ວງໜ້າຢ່າງສົມບູນ: ໃນຂັ້ນຕອນນີ້ຜູ້ບໍລິຫານການເງິນຈະນຳນະໂຍບາຍການບໍລິຫານເງິນທຶນ ແລະ ນະໂຍບາຍການລົງທຶນລວມທັງນະໂຍບາຍອື່ນໆ ມາໃຊ້ໃນການປັບປຸງການເງິນລ່ວງໜ້າບ່າງສ່ວນໃນຂັ້ນທີ່ 5 ເພື່ອເຮັດງົບການເງິນລ່ວງໜ້າຢ່າງສົມບູນ.

4.2 ເຄື່ອງມືໃນການວາງແຜນທາງການເງິນ

ເຄື່ອງມືໃນການວາງແຜນທາງການເງິນສາມາດເຮັດໄດ້ຫຼາຍວິທີຂຶ້ນຢູ່ກັບນະໂຍບາຍຂອງຜູ້ບໍລິຫານໃນແຕ່ລະກິດຈະການ ແຕ່ນິຍົມໃຊ້ ໂດຍທົ່ວໄປ ຄື ການວິເຄາະຈຸດກຸ້ມທຶນ ແລະ ງົບປະມານ.

4.2.1 ການວິເຄາະຈຸດກຸ້ມທຶນ (Break-even point analysis) ເປັນເທັກນິກທີ່ໃຊ້ໃນການສຶກສາຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄົງທີ່, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຜັນແປ ແລະ ກຳໄລ ຂອງກິດຈະການ, ເຊິ່ງການວິເຄາະຈຸດກຸ້ມທຶນເປັນເຄື່ອງມືໜຶ່ງຂອງການວາງແຜນທາງການເງິນສຳລັບການກຳນົດປະລິມານການຂາຍ ຫຼື ລາຍໄດ້ທີ່ໄດ້ຮັບພຽງພໍກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍພໍດີ ຫຼື ເປັນຈຸດເປັນຈຸດກຸ້ມທຶນ ຄືລະດັບປະລິມານຂາຍທີ່ບໍ່ໄດ້ເຮັດໃຫ້ກິດຈະການມີກຳໄລ ຫຼື ຂາດທຶນ ຫຼື ແມ່ນຈຸດທີ່ມີລາຍຮັບເທົ່າກັບຕົ້ນທຶນລວມ ເຊິ່ງເປັນຈຸດທີ່ມີກຳໄລເທົ່າສູນ ແລະ ມີສຸດຄຳນວນປະລິມານຂາຍຢູ່ຈຸດກຸ້ມທຶນດັ່ງນີ້:

ກໍລະນີ 1: ຈຸດກຸ້ມທຶນໃນກຳໄລຂັ້ນຕົ້ນ

ຈາກ ກຳໄລ = ລາຍຮັບ - ລາຍຈ່າຍ

$$\pi = TR - TC$$

$$\pi = TR - (FC + VC) \quad \text{ແລະ } VC = V_c * Q$$

$$\pi = P * Q - (FC + V_c * Q) \quad \text{ແລະ ຈຸດກຸ້ມທຶນ } \pi = 0$$

$$0 = (P - V_c)Q - FC$$

$$Q_{BC} = \frac{FC}{P - V_c} \dots\dots\dots(4.1)$$

$$\text{ປະລິມານຂາຍຢູ່ຈຸດກຸ້ມທຶນ} = \frac{\text{ຕົ້ນທຶນຄົງທີ່}}{\text{ລາຄາຂາຍຕໍ່ໜ່ວຍ} - \text{ຕົ້ນທຶນຜັນແປຕໍ່ໜ່ວຍ}}$$

ກໍລະນີ 2: ຈຸດກຸ້ມທຶນກ່ອນຫຼັກອາກອນກຳໄລ(EBT)

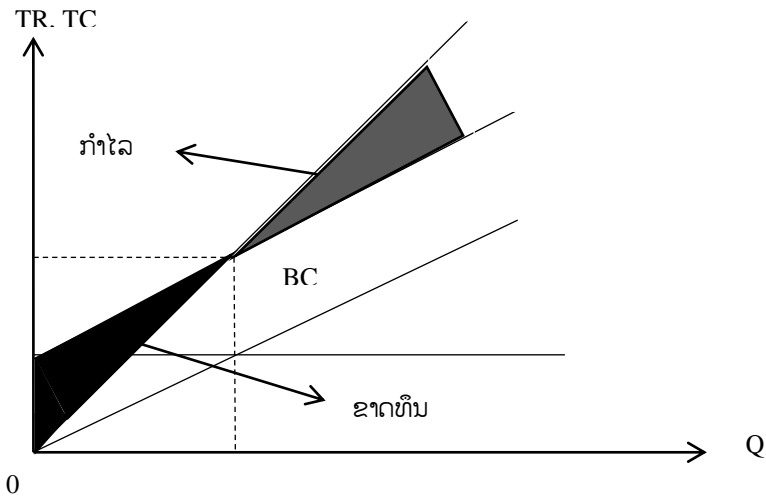
$$Q_{BC} = \frac{FC + EBT}{P - V_c} \dots\dots\dots(4.2)$$

$$\text{ປະລິມານຂາຍຢູ່ຈຸດກຸ້ມທຶນ} = \frac{\text{ຕົ້ນທຶນຄົງທີ່} + \text{ກຳໄລກ່ອນຫຼັກອາກອນກຳໄລ}}{\text{ລາຄາຂາຍຕໍ່ໜ່ວຍ} - \text{ຕົ້ນທຶນຜັນແປຕໍ່ໜ່ວຍ}}$$

ກໍລະນີ 3: ຈຸດກຸ້ມທຶນໃນກຳສຸດທິ(EAT)

$$Q_{BC} = \frac{FC + \frac{EAT}{1-t}}{P - V_c} \dots\dots\dots(4.3)$$

$$\text{ປະລິມານຂາຍຢູ່ຈຸດກຸ້ມທຶນ} = \frac{\text{ຕົ້ນທຶນຄົງທີ່} + \frac{\text{ກຳໄລສຸດທິ}}{1 - \text{ອັດຕາອາກອນກຳໄລ}}}{\text{ລາຄາຂາຍຕໍ່ໜ່ວຍ} - \text{ຕົ້ນທຶນຜັນແປຕໍ່ໜ່ວຍ}}$$

ຕົວຢ່າງ: ບໍລິສັດໂຊກໄຊ ຈຳກັດ ເປັນບໍລິສັດຜະລິດ ແລະ ຈຳໜ່າຍສິນຄ້າສະນິດໜຶ່ງໃນລາຄາ 5,000 ກີບ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຜັນແປຕໍ່ໜ່ວຍ 3,500 ກີບ ແລະ ມີຕົ້ນທຶນຄົງທີ່ 75,000,000 ກີບ ຜູ້ຈັດການຝ່າຍບໍລິຫານ ບໍລິສັດມີການວາງແຜນກຳໄລ, ຈຶ່ງຊອກຫາ

- ກ. ປະລິມານຂາຍ ແລະ ຍອດຂາຍເພື່ອບໍ່ໃຫ້ບໍລິສັດບໍ່ຂາດທຶນປະລິມານ
- ຂ. ປະລິມານຂາຍ ແລະ ຍອດຂາຍ, ຖ້າບໍລິສັດຕ້ອງການກຳໄລ ກ່ອນອາກອນ 45,000,000 ກີບ
- ຄ. ປະລິມານຂາຍ ແລະ ຍອດຂາຍ, ຖ້າບໍລິສັດຕ້ອງການກຳໄລສຸດທິ 28,000,000 ກີບ ແລະ ເສຍອາກອນ ກຳໄລ 24 %

ວິທີແກ້ $P = 5,000$ ກີບ
 $V_C = 3,500$ ກີບ
 $FC = 75,000,000$ ກີບ

ກ. ປະລິມານຂາຍ ແລະ ຍອດຂາຍເພື່ອບໍ່ໃຫ້ບໍລິສັດບໍ່ຂາດທຶນປະລິມານ

$$Q_{BC} = \frac{FC}{P - V_C} = \frac{75,000,000}{5,000 - 3,500} = 50,000 \text{ ໜ່ວຍ}$$

$$TR_{BC} = P * Q_{BC} = 5,000 * 50,000 = 250,000,000 \text{ ກີບ}$$

ຂ. ປະລິມານຂາຍ ແລະ ຍອດຂາຍ, ຖ້າບໍລິສັດຕ້ອງການກຳໄລ ກ່ອນອາກອນ 45,000,000 ກີບ

$$Q_{BC} = \frac{FC + EBT}{P - V_C} = \frac{75,000,000 + 45,000,000}{5,000 - 3,500} = 80,000 \text{ ໜ່ວຍ}$$

$$TR_{BC} = P * Q_{BC} = 5,000 * 80,000 = 400,000,000 \text{ ກີບ}$$

ຄ. ປະລິມານຂາຍ ແລະ ຍອດຂາຍ, ຖ້າບໍລິສັດຕ້ອງການກຳໄລສຸດທິ 28,000,000 ກີບ ແລະ ເສຍອາກອນ ກຳໄລ 30 %

$$Q_{BC} = \frac{FC + \frac{EAT}{1-t}}{P - V_C} = \frac{75,000,000 + \frac{28,000,000}{1-30\%}}{5,000 - 1,500} = 76,667 \text{ ໜ່ວຍ}$$

$$TR_{BC} = P * Q_{BC} = 5,000 * 76,667 = 383,335,000 \text{ ກີບ}$$

4.2.2 ງົບປະມານ

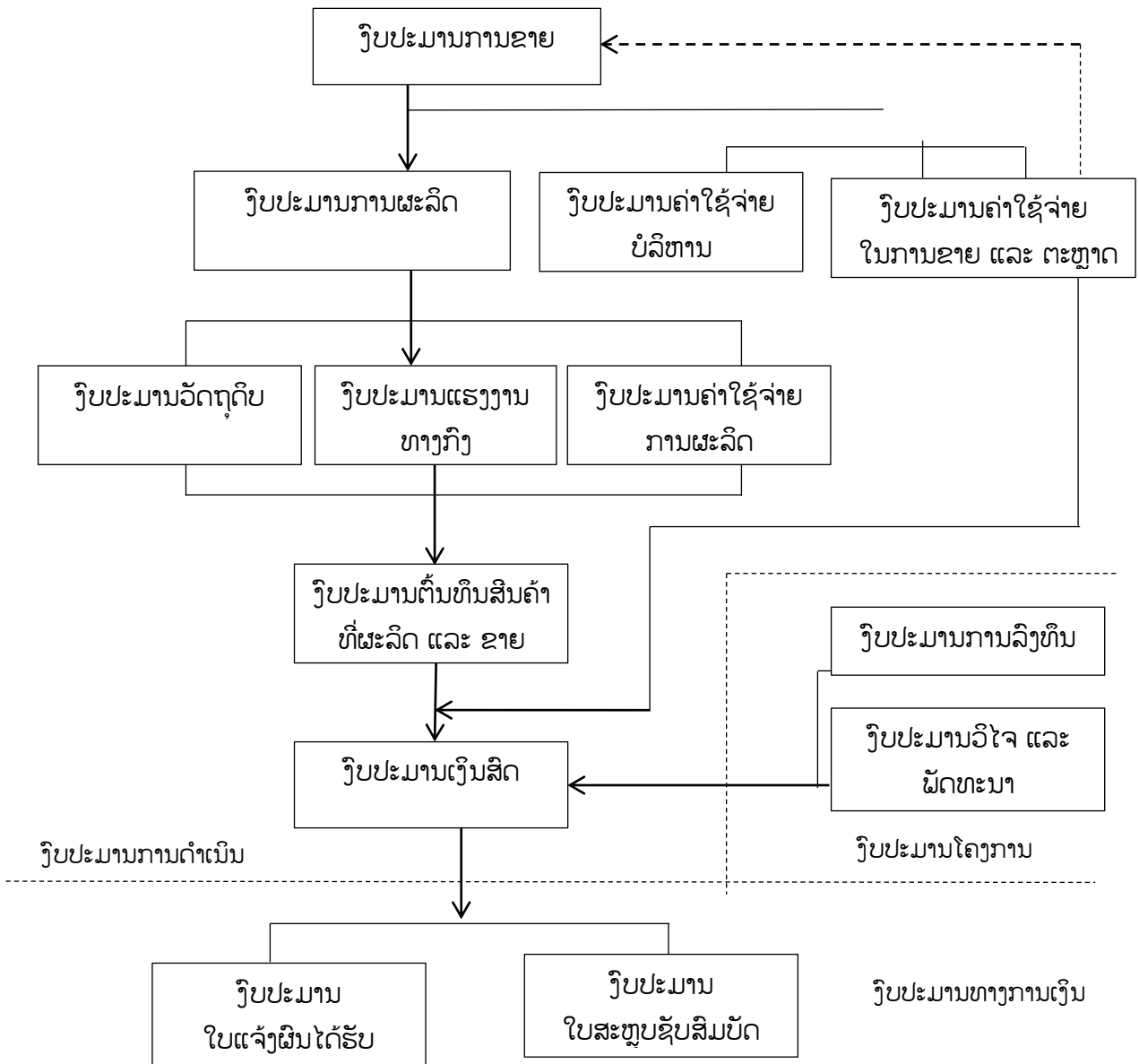
ໜາຍເຖິງແຜນການເງິນສໍາລັບອານາຄົດ, ງົບປະມານຈະສະແດງເຖິງຈຸດປະສົງ ແລະ ວິທີການປະຕິບັດ ທີ່ຈໍາຕ້ອງໃຫ້ການດໍາເນີນງານໃຫ້ບັນລຸຈຸດປະສົງ.

ງົບປະມານ ເປັນເຄື່ອງມືໃນການວາງແຜນ ແລະ ຄອບຄຸມທາງການເງິນຂອງຝ່າຍບໍລິຫານທີ່ຈະເຮັດ ໃຫ້ຮັບຮູ້ຜົນການດໍາເນີນງານ ແລະ ຖ້ານະການເງິນຂອງກົດຈະການໃນງວດຖັດໄປ, ການຈັດງົບປະມານ ການເຮັດອາດຈະເຮັດເປັນລາຍເືອນ, ໄຕມາດ ຫຼື ລາຍປີ ຂຶ້ນກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ໃຊ້ເຊິ່ງອາດຈະຢູ່ໃນ ຮູບແບບຂອງໜ່ວຍເງິນຕາຕາມໄລຍະເວລາທີ່ກໍານົດໄວ້, ໂດຍການຈັດງົບປະມານເປັນການຄາດຄະເນ ເຫດການຕ່າງໆໃນອານາຄົດ ເຊິ່ງເລີ່ມຈາກງົບປະມານການຂາຍ, ງົບປະມານການຜະລິດ, ງົບປະມານຄ່າໃຊ້ ຈ່າຍຕ່າງໆ ແລ້ວນໍາມາຈັດເປັນໃບລາຍງານທາງການເງິນຄື ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ໃບສະຫຼຸບຊັບ ສົມບັດຫຼ່ວງໜ້າ.

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວການເຮັດງົບປະມານຂອງກົດຈະການໃດໜຶ່ງຕ້ອງດໍາເນີນຂຶ້ນຕອນລຸ່ມນີ້:

- 1) ການວິເຄາະຜົນກະທົບຕ່າງໆຂອງສະພາບແວ້ມລ້ອມທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການດໍາເນີນທຸລະກິດ
- 2) ກໍານົດເປົ້າໝາຍ ແລະ ກົນລະຍຸດທີ່ໃຊ້ໃນການດໍາເນີນທຸລະກິດ
- 3) ການເຮັດແນວທາງຂອງການວາງແຜນ
- 4) ການເຮັດງົບປະມານການຂາຍ
- 5) ການເຮັດງົບປະມານການຜະລິດ ແລະ ງົບປະມານໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆ
- 6) ການປະຊຸມງົບປະມານທີ່ສະເໜີຈາກຝ່າຍຕ່າງໆ ແລະ ພິຈາລະນາງົບປະມານທີ່ມີການປັບປຸງແລ້ວ
- 7) ການເຮັດງົບປະມານການລົງທຶນ
- 8) ການເຮັດງົບປະມານເງິນສົດ
- 9) ການເຮັດໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ໃບສະຫຼຸບຊັບສົມບັດຫຼ່ວງໜ້າ

ການຈັດງົບປະມານສາມາດສະແດງໄດ້ໃນຮູບພາບດັ່ງນີ້

ຮູບທີ່ 4.1 ການຈັດງົບປະມານ

4.3 ການພະຍາກອນທາງການເງິນ

ການພະຍາກອນທາງການເງິນໝາຍເຖິງການຄາດຄະເນພາວະທາງການເງິນຂອງກິດຈະການໃນອານາຄົດຢ່າງມີເຫດຜົນ, ການພະຍາກອນທາງການເງິນເປັນເຄື່ອງມືຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ບໍລິຫານທາງການເງິນສາມາດຄາດຄະເນຈຳນວນເງິນທຶນທີ່ຕ້ອງການ ແລະ ການວາງແຜນທາງການເງິນ ໃນອານາຄົດໄດ້ຢ່າງມີຄວາມສະດວກ ແລະ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບນະໂຍບາຍຂອງກິດຈະການ, ກິນລະຍຸດ, ຊັບພະຍາກອນ ໃຫ້ບັນລຸເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້.

ການການພະຍາກອນທາງການເງິນມີຄວາມສຳຄັນກ່ຽວກັບການວາງແຜນທາງການເງິນດັ່ງນີ້:

- 1) ເຮັດໃຫ້ຜູ້ບໍລິຫານຄາດຄະເນຈຳນວນເງິນທຶນທີ່ຕ້ອງການໃນອານາຄົດ.
- 2) ຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ບໍລິຫານສາມາດວາງແຜນການການບໍລິຫານເງິນທຶນທີ່ຕ້ອງການໄດ້ທັນເວລາຢ່າງສະດວກ.

3) ຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ບໍລິຫານວາງແຜນເງິນສົດ ແລະ ເງິນທຶນໃນຫຼັກຊັບທີ່ປ່ຽນມື້ໄດ້ງ່າຍ.

4) ເປັນຂໍ້ມູນທາງການເງິນທີ່ເປັນພື້ນຖານໃນການເຮັດງົບປະມານ.

5) ເຮັດໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວຂອງມີຄວາມຄວາມພໍໃຈຕໍ່ການບໍລິຫານກິດຈະການທີ່ມີແຜນງານທີ່ເປັນລະບົບ ໂດຍສະເພາະເຈົ້າໜີ້ ແລະ ຜູ້ຖືຮຸ້ນ.

ໂດຍການພະຍາກອນທາງການເງິນມີວັດຖຸປະສົງ 2 ປະການ:

1) ເພື່ອຫຼຸດຄວາມບໍ່ແນ່ນອນກ່ຽວສະຖານະການ ຫຼື ເຫດການທາງການເງິນທີ່ເກີດຂຶ້ນ

2) ເພື່ອໃຫ້ຂໍ້ມູນໃນການປຽບທຽບກັບຜົນການດໍາເນີນງານທີ່ເກີດຂຶ້ນຈິງ

ໂດຍທົ່ວໄປວິທີພະຍາກອນທາງການເງິນເຮັດຂຶ້ນເພື່ອໃຫ້ຂໍ້ມູນສໍາຄັນກັບຜາຍບໍລິຫານ 2 ປະການ ຄື:

1) ເຮັດໃຫ້ຮັບຮູ້ຈໍານວນເງິນທຸນທີ່ກິດຈະການຄາດວ່າຈະຕ້ອງການໃນອານາຄົດ.

2) ເພື່ອສາມາດເຮັດໃບລາຍງານທາງການເງິນລ່ວງໜ້າສໍາລັບງວດ(ໄລຍະເວລາ)ທີ່ຕ້ອງການວາງແຜນທາງການເງິນ.

ວິທີພະຍາກອນທາງການເງິນທີ່ນິຍົມໃຊ້ມີ 4 ວິທີຄື:

1) ວິທີອັດຕາສ່ວນທາງການເງິນ

2) ວິທີອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງຍອດຂາຍ

3) ວິທີສົມຜົນ

4) ວິທີທາງສະຖິຕິ

ສໍາລັບໃນບົດນີ້ຈະອະທິບາຍວິທີການພະຍາກອນທາງການເງິນສະເພາະວິທີ 2-3ເທົ່ານັ້ນ, ສ່ວນວິທີທີ່ 1 ສາມາດເບິ່ງຈາກບົດທີ່ 3 ແລະ ວິທີທາງສະຖິຕິໃຫ້ເບິ່ງວິທີພະຍາກອນທາງວິຊາສະຖິຕິ.

4.3.1 ການພະຍາກອນທາງການເງິນດ້ວຍວິທີອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງຍອດຂາຍ

ການພະຍາກອນທາງການເງິນດ້ວຍວິທີອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງຍອດຂາຍເປັນວິທີທີ່ໃຊ້ໂດຍທົ່ວໄປເພາະເປັນວິທີ ບໍ່ຫຍຸ້ງຍາກຊັບຊ້ອນ ເຊິ່ງສະດວກໃນການພະຍາກອນ ແລະ ສົມມຸດຖານໃນການພະຍາກອນທາງການເງິນ 2 ປະການຄື:

1) ລາຍການຕ່າງໃນໃບສະຫຼຸບສັບສົມບັດມີຄວາມສໍາພັນຕໍ່ຍອດຂາຍ.

2) ລະດັບຊັບສິນຕ່າງໆ ໃນງົບດຸນປີປະຈຸບັນ ຖືວ່າເປັນລະດັບທີ່ເໝາະສົມກັບຍອດຂາຍໃນປີປະຈຸບັນ.

ຈາກສົມມຸດຖານດັ່ງກ່າວຈະເຫັນໄດ້ວ່າຍອດຂາຍເປັນລາຍການຫຼັກ ແລະ ມີຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ການພະຍາກອນ, ລາຍການສ່ວນໃຫຍ່ມາຈາກໃບສະຫຼຸບຊັບສົມບັດ ແລະ ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບທີ່ມີຄວາມສໍາພັນຕໍ່ຍອດຂາຍ, ດັ່ງນັ້ນ ການໃຊ້ວິທີອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງຍອດຂາຍໃນການພະຍາກອນໃບສະຫຼຸບຊັບສົມບັດ ແລະ ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບລວງໜ້າ.

ຂັ້ນຕອນການພະຍາກອນທາງການເງິນດ້ວຍວິທີອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງຍອດຂາຍປະກອບມີ 3 ຂັ້ນຕອນ:

ຂັ້ນທີ່1: ການພະຍາກອນໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ

ຂັ້ນທີ່2: ການພະຍາກອນງົບດຸນ

ຂັ້ນທີ່3: ການກໍານົດເງິນທຶນທີ່ຕ້ອງການ

ຕົວຢ່າງ 4.2: ຈາກໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ໃບສະຫຼຸບສັບສົມບັດຂອງບໍລິສັດໂຊກໂຊກຈໍາກັດປີ 2018 ດັ່ງນີ້:

ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ

31 ທັນວາ 2018 ຫົວໜ່ວຍ ລ້ານ ກີບ

ຍອດຂາຍ	3,000.00
(-) ຕົ້ນທຶນສິນຄ້າທີ່ຂາຍ	2,616.00
(-) ຄ່າຫຼຸຍຫຼຽນ	100.00
ກຳໄລກ່ອນຫຼັກຖານອກເບ້ຍ ແລະ ອາກອນ(EBIT)	248.00
(-) ຫຼັກຖານອກເບ້ຍຈ່າຍ	88.00
ກຳໄລກ່ອນພາສີ	196.00
(-) ອາກອນກຳໄລ 30%	78.00
ກຳໄລສຸດທິ	118.00
(-) ເງິນປັນຜົນຮຸ້ນບຸລິມະສິດ	4.00
(-) ເງິນປັນຜົນຫຼຸ້ນສາມັນ	58.00
ກຳໄລສະສົມ	56.00

ໃບສະຫຼຸບສັບສົມບັດ

31 ທັນວາ 2018 ຫົວໜ່ວຍ ລ້ານ ກີບ

ຊັບສິນທັງໝົດ	414.00
ຊັບສິນໝູນວຽນ	234.00
ເງິນສົດ	12.00
ລູກໜີ້ການຄ້າ	102.00
ສິນຄ້າຄົງຫເຫຼືອ	120.00
ຊັບສົມບັດຄົງທິ	180.00
ໂຮງງານ ແລະ ອຸປະກອນ	180.00
ໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ	414.00
ໜີ້ສິນທັງໝົດ	196.00
ໜີ້ສິນໝູນວຽນ	90.00
ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ	48.00
ຕົວເງິນຈ່າຍ	12.00
ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄ້າງຈ່າຍ	30.00
ໜີ້ສິນໄລຍະຍາວ	106.00
ຮຸ້ນກູ້ໄລຍະຍາວ	106.00
ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ	218.00
ຮຸ້ນສາມັນ	150.00
ກຳໄລສະສົມ	68.00

ຈຶ່ງນຳຂໍ້ມູນບໍລິສັດດັ່ງກ່າວໄດ້ພະຍາກອນຍອດຂາຍໃນປີ 2019 ເພີ່ມຈາກປີ 2018 ໃນອັດຕາ 10%

ຂໍ້​ນີ້​1: ການ​ພະ​ຍາ​ກອນ​ໃບ​ແຈ້ງ​ຜົນ​ໄດ້​ຮັບ

ລາຍການ	2018	ພະຍາກອນ	2019
ຍອດຂາຍ	3,000.00	x 1.20	3,600.00
(-) ຕົ້ນທຶນສິນຄ້າທີ່ຂາຍ	2,616.00	x 1.20	3,139.00
(-) ຄ່າຫຼຸຍຫຼຽນ	100.00	x 1.20	120.00
ກຳໄລກ່ອນຫຼັກອກອກເບ້ຍ ແລະ ອາກອນ(EBIT)	284.00		341.00
(-) ຫຼັກອກເບ້ຍຈ່າຍ	88.00		88.00
ກຳໄລກ່ອນພາສີ	196.00		253.00
(-) ອາກອນກຳໄລ 40%	78.00		101.00
ກຳໄລສຸດທິ	118.00		152.00
(-) ເງິນປັນຜົນຫຼັງບຸລິມະສິດ	4.00		4.00
ກຳໄລສຸດທິຫຼັງຮຸນສາມັນ	114.00		148.00
(-) ເງິນປັນຜົນຫຼັງສາມັນ	58.00		76.00
ກຳໄລສະສົມ	56.00		72.00

ຂໍ້​ນີ້​2: ການ​ພະ​ຍາ​ກອນ ໃບ​ສະ​ຫຼຸບ​ຊັບ​ສິ​ມ​ບັດ

ລາຍການ	2018	ພະຍາກອນ	ມູນຄ່າພະຍາກອນ		2019	
			First pass	AFN	Second Pass	
ຊັບສິນທັງໝົດ	2000		2,400.00		2,400	
ຊັບສິນໝູນວຽນ	1000		1,200.00		1,200.00	
ເງິນສົດ	10	x1.20	12.00		12.00	
ລູກໜີ້ການຄ້າ	375	x1.20	450.00		450.00	
ສິນຄ້າຄົງຫເຫຼືອ	615	x1.20	738.00		738.00	
ຊັບສິມບັດຄົງທິ	1000		1,200.00		1,200.00	
ໂຮງງານ ແລະ ອຸປະກອນ	1000	x1.20	1,200.00		1,200.00	
ໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ	2000		2,112.00		2,400.00	
ໜີ້ສິນທັງໝົດ	1064		1,104.00		1,248.00	
ໜີ້ສິນໝູນວຽນ	310		350.00		422.00	
ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ	60	x1.20	72.00		72.00	
ຕົວເງິນຈ່າຍ	110		110.00	72.00	182.00	
ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄ້າງຈ່າຍ	140	x1.20	168.00		168.00	
ໜີ້ສິນໄລຍະຍາວ	754		754.00		826.00	
ຮຸ້ນກູ້ໄລຍະຍາວ	754		754.00	72.00	826.00	
ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ	936		1,008.00		1,152.00	
ຮຸ້ນບຸລິມະສິດ	40		40.00		40.00	
ຮຸ້ນສາມັນ	130		130.00		274.00	
ກຳໄລສະສົມ	766	72.00	838.00	144.00	838.00	
ຈຳນວນເງິນທຶນທີ່ຕ້ອງການ			288.00			

ຂັ້ນທີ່ 3: ການກຳນົດປະລິມານເງິນທຶນທີ່ຕ້ອງການ

ສົມມຸດວ່າຕົ້ນທຶນທີ່ຕ້ອງການຈຳນວນ 288 ລ້ານກີບ ມາຈາກ 3 ແຫຼ່ງຄື ຕົວເງິນຈ່າຍ 25% ເຊິ່ງມີອັດຕາດອກເບ້ຍ 8%, ຮຸ້ນກູ້ໄລຍະຍາວ 25% ມີອັດຕາດອກເບ້ຍ 10% ແລະ ຮຸ້ນສາມັນ 50% ໂດຍມີໂຄງສ້າງເງິນທຶນສ່ວນເພີ່ມດັ່ງນີ້:

ປະເພດເງິນທຶນ	ສັດສວນ	ຈຳນວນເງິນທຶນ(ລ້ານ)	ຕົ້ນທຶນຂອງເງິນທຶນ
ຕົວເງິນຈ່າຍ	25%	72	8%
ຮຸ້ນກູ້ໄລຍະຍາວ	25%	72	10%
ຮຸ້ນສາມັນ	50%	144	
ລວມ	100%	288	

4.3.2 ການພະຍາກອນທາງການເງິນດ້ວຍວິທີສົມຜົນ

ການພະຍາກອນທາງການເງິນດ້ວຍວິທີສົມຜົນເປັນການພະຍາກອນຈຳນວນເງິນທຶນທີ່ຕ້ອງການເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ຈຳນວນເງິນທີ່ຕ້ອງການຈາກແຫຼ່ງພາຍນອກເພີ່ມຂຶ້ນ(Additional Fund Needed:AFN) ເຊິ່ງມີສຸດຄິດໄລ່ດັ່ງນີ້

$$AFN = \left(\frac{A^*}{S_0}\right)\Delta S - \left(\frac{L^*}{S_0}\right)\Delta S - PS_1(1-d)$$

ໂດຍ AFN = ຈຳນວນເງິນທຶນທີ່ຕ້ອງການຈາກແຫຼ່ງພາຍນອກເພີ່ມຂຶ້ນ

A^* = ຊັບສິນຜັນແປຕາມຍອດຂາຍ

S_0 = ຍອດຂາຍໃນປີຜ່ານມາ

L^* = ໜີ້ສິນໝູນວຽນຜັນແປຕາມຍອດຂາຍຄືເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ, ຕົວເງິນຈ່າຍ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄ້າງຈ່າຍ

S_1 = ຍອດຂາຍປີຕໍ່ໄປ

$\Delta S = S_1 - S_0$ = ການປ່ຽນແປງຂອງຍອດຂາຍ

P = ອັດຕາກຳໄລສຸດທິຕໍ່ຍອດຂາຍ

d = ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງເງິນປັນຜົນ

ຕົວຢ່າງ 4.3: ຈາກຕົວຢ່າງ 4.2 ຈົ່ງຊອກຫາຈຳນວນເງິນທຶນທີ່ຕ້ອງການຈາກແຫຼ່ງພາຍນອກເພີ່ມຂຶ້ນ ທີ່ບໍລິສັດບໍລິສັດໂຊກໄຊ ຈຳກັດ ຕ້ອງການໃນປີ 2019?

ເຮົາມີ A^* = ເງິນສົດ + ລູກໜີ້ການຄ້າ + ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ + ໂຮງງານ ແລະ ອຸປະກອນສຸດທິ

$$A^* = 10 + 375 + 615 + 1,000 = 2,000$$

L^* = ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ + ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄ້າງຈ່າຍ (ສ່ວນຕົວເງິນຈ່າຍບໍ່ຜັນແປຕາມຍອດຂາຍ)

$$L^* = 60 + 140 = 200$$

$$S_0 = 3,000, S_1 = 3,600, \Delta S = 600$$

$$P = \frac{118}{3,000} = 0.03933$$

$$d = \frac{58}{118} = 0.49153$$

$$AFN = \left(\frac{2,000}{3,000}\right)(600) - \left(\frac{200}{3,000}\right)(600) - \frac{118}{3,000}(3,600)(1 - 0.49153) = 288$$

ບົດເຝິກຫັດ 4

ບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດ ມີໃບລາຍງານທາງການເງິນດັ່ງນີ້:

ໃບສະຫຼຸບຊັບສົມບັດ

31 ທັນວາ 2018 ຫົວໜ່ວຍ ລ້ານ ກີບ

ຊັບສິນທັງໝົດ	29,160.00
ຊັບສິນໝູນວຽນ	16,560.00
ເງິນສົດ	1,080.00
ລູກໜີ້ການຄ້າ	6,480.00
ສິນຄ້າຄົງຫເຫຼືອ	9,000.00
ຊັບສົມບັດຄົງທີ່ສຸດທິ	12,600.00
ໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ	29,160.00
ໜີ້ສິນທັງໝົດ	12,800.00
ໜີ້ສິນໝູນວຽນ	9,300.00
ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ	4,320.00
ຕົວເງິນຈ່າຍ	2,100.00
ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄ້າງຈ່າຍ	2,880.00
ໜີ້ສິນໄລຍະຍາວ	3,500.00
ຮຸ້ນກູ້ໄລຍະຍາວ	3,500.00
ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ	16,360.00
ຮຸ້ນສາມັນ	3,500.00
ກຳໄລສະສົມ	12,860.00

ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ

ຍອດຂາຍ	36,000.00
(-) ໃນການດຳເນີນງານ	32,440.00
ກຳໄລກ່ອນຫຼັກຖອດອກເບ້ຍ ແລະ ອາກອນ(EBIT)	3,560.00
(-) ຫຼັກຖອດອກເບ້ຍຈ່າຍ	560.00
ກຳໄລກ່ອນພາສີ	3,000.00
(-) ອາກອນກຳໄລ 40%	1,200.00
ກຳໄລສຸດທິ	1,800.00
(-) ເງິນປັນຜົນຫຼຸ້ນສາມັນ 45%	810.00
ກຳໄລສະສົມ	990.00

ສົມມຸດວ່າຍອດຂາຍປີ 2019 ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກປີ 2018 ເທົ່າກັນ 15% ຊັບສິນທັງໝົດ, ໜີ້ສິນໝູນວຽນ ຍົກເວັ້ນຕົວເງິນຈ່າຍ ແລະ ຕົ້ນທຶນໃນການດຳເນີນງານເພີ່ມຂຶ້ນໃນອັດຕາດຽວກັບຍອດຂາຍດຳເນີນວຽກງານທາງການເງິນດັ່ງນີ້

- 1) ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ໃບສະຫຼຸບຊັບສົມບັດ ປີ 2019
- 2) ຄຳນວນຫາຈຳນວນເງິນທຶນຈາກແຫຼ່ງພາຍນອກທີ່ຕ້ອງການ

ບົດທີ 5 ການຈັດການເງິນທຶນໝູນວຽນ

ໃນປະຈຸບັນການດຳເນີນທຸລະກິດມີຄວາມສະຫຼັບຊັບຊ້ອນຫຼາຍເຊິ່ງເປັນຜົນໃຫ້ການເຮັດໜ້າທີ່ຂອງຜູ້ບໍລິຫານຕ່າງໆຕ້ອງມີຄວາມມີການບໍລິຫານຢ່າງມີຄວາມຮອບຄອບ ໂດຍສະເພາະໜ້າທີ່ພິຈາລະນາການຕັດສິນໃຈການລົງທຶນ ຫຼື ກາຈັດສັນເງິນທຶນໃນຊັບສິນຕ່າງໆ ເພື່ອໃຫ້ເກີດອັດຕາຜົນຕອບແທນໃນອັດຕາທີ່ໜ້າພໍໃຈ, ຈຸດທີ່ສຳຄັນທຳອິດຄືການພິຈາລະນາການລົງທຶນກໍ່ຄືຂະໜາດຂອງເງິນທຶນເຊິ່ງຈະລວມກັບເງິນລົງທຶນໃນຊັບສິມບັດຄົງທີ່ ແລະ ເງິນທີ່ຈະໃຊ້ເປັນເງິນລົງທຶນໝູນວຽນ ເພື່ອໃຫ້ການຕັດສິນໃຈດັ່ງກ່າວເປັນໄປຢ່າງຄ່ອງແຄ້ວ ແລະ ໄດ້ໄປຕາມຈຸດປະສົງທີ່ຕ້ອງການ ພ້ອມທັງການດຳເນີນການເປັນປົກກະຕິ ເຖິງວ່າທຸລະກິດຈະມີຊັບສິນປະຈຳພຽງພໍ ສຳລັບການດຳເນີນງານໃນປະຈຸບັນ ແລະ ອານາຄົດ ແຕ່ຫາກຂາດການບໍລິຫານທຶນໝູນວຽນທີ່ດີ ຈະເຮັດໃຫ້ຂາດຄວາມຄ່ອງແຄ້ວໃນການດຳເນີນງານ ແລະ ອາດມີຜົນເຮັດໃຫ້ທຸລະກິດປະສົບບັນຫາທາງການເງິນໄດ້.

ເງິນທຶນໝູນວຽນຄືຊັບສິນທີ່ກິດຈະການຕ້ອງມີເພື່ອການດຳເນີນງານໃນແຕ່ລະວັນ ເພື່ອໃຫ້ຜົນການດຳເນີນງານຕາມຄວາມຕ້ອງການໄດ້ແກ່ເງິນສົດ, ລູກໜີ້, ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ ແລະ ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ ເຊັ່ນ: ຫາກທຸລະກິດບໍ່ມີເງິນສົດກໍ່ຈະຂາດສະພາບຄ່ອງໃນການຊຳລະຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆ, ຖ້າທຸລະກິດບໍ່ມີລູກໜີ້ການຄ້າ ຫຼື ບໍ່ມີການຂາຍເຊື້ອກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການແຂ່ງຂັນ ແລະ ມີຜົນເສຍຕໍ່ຍອດຂາຍຂອງກິດຈະການ ຫຼື ທຸລະກິດບໍ່ມີສິນຄ້າຄົງເຫຼືອສະແດງວ່າກິດຈະການປະສົບບັນຫາວັດຖຸດິບ, ວຽກງານທີ່ເຮັດຂາດມື, ການຜະລິດບໍ່ໄປຕາມແຜນທີ່ກຳນົດ ຫຼື ບໍ່ມີສິນຄ້າພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງລູກຄ້າ, ສະນັ້ນການບໍລິຫານເງິນທຶນໝູນວຽນເປັນເລື່ອງສຳຄັນໃຫ້ແກ່ຜູ້ບໍລິຫານເພື່ອສ້າງຄວາມສຳເລັດໃຫ້ກິດຈະການ.

5.1 ແນວຄິດກ່ຽວກັບການຈັດການເງິນທຶນໝູນວຽນ

ໂດຍທົ່ວໄປການຕັດສິນໃຈໃນທາງການເງິນຈະເປັນການຕັດສິນໃຈທີ່ສຳຄັນດ້ວຍກັນ 2 ປະເພດຄື:

- 1) ການຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບການລົງທຶນຊັບສິນໝູນວຽນ ແລະ ຊັບສິນບໍ່ໝູນວຽນເຊິ່ງຖືເປັນແຫຼ່ງໃຊ້ໄປຂອງເງິນທຶນ.
- 2) ການກໍ່ໜີ້ເຊິ່ງເປັນແຫຼ່ງທີ່ມາຂອງເງິນທຶນທັງໃນລະຍະສິ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວ.

ຈັດການເງິນທຶນໝູນວຽນເປັນເລື່ອງກ່ຽວກັບການບໍລິຫານການເງິນທຶນໄລຍະສິ້ນ ໂດຍໃຫ້ຄວາມສຳຄັນເລື່ອງການຈັດການຊັບສິນໝູນວຽນ ແລະ ໜີ້ສິນໝູນວຽນຂອງກິດຈະການ, ການທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ມູນຄ່າກິດຈະການເພີ່ມສູງນັ້ນ ກິດຈະການບໍ່ຄວນໃຫ້ຄວາມສຳຄັນໃນການບໍລິຫານການເງິນໃນໄລຍະຍາວ ແຕ່ກິດຈະການໃຫ້ຄວາມສຳຄັນກັບການບໍລິຫານການເງິນໃນລະຍະສິ້ນດ້ວຍ, ກິດຈະການໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ທີ່ປະສົບບັນຫາທາງການເງິນເປັນເພາະມີເງິນທຶນໝູນວຽນບໍ່ພຽງພໍ ຫຼື ຂາດສະພາບຄ່ອງໃນທາງດ້ານກົງກັນຂ້າມກິດຈະການທີ່ສາມາດຈັດການເງິນທຶນໝູນວຽນຢ່າງມີປະສິດທິພາບກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ກິດຈະການນັ້ນສາມາດດຳເນີນທຸລະກິດຕໍ່ໄປ.

5.2 ຄວາມໝາຍຂອງເງິນທຶນໝູນວຽນ

ເງິນທຶນໝູນວຽນມີຄວາມໝາຍທີ່ແຕກຕ່າງກັນສາມາດອະທິບາຍໄດ້ 3 ປະເພດຄື:

- 1) ເງິນທຶນໝູນວຽນລວມ (Working Capital) ໝາຍເຖິງ ຊັບສິນໝູນວຽນທັງໝົດເພື່ອໃຊ້ໃນການດຳເນີນງານທີ່ສາມາດປ່ຽນແປງເປັນເງິນສົດໃນລະນະ 1 ປີ

2) ເງິນທຶນໝູນວຽນສຸດທິ (Net Working Capital) ໝາຍເຖິງ ຜົນລົບລະຫວ່າງຊັບສິນໝູນວຽນ ກັບໜີ້ສິນໝູນວຽນ.

3) ເງິນທຶນໝູນວຽນຈາກການດຳເນີນງານສຸດທິ (Net Operating Working Capital) ໝາຍເຖິງ ຜົນລົບລະຫວ່າງສິນຄ້າຊັບສິນໝູນວຽນໃນການດຳເນີນງານ (ເງິນສົດ+ລູກໜີ້+ສິນຄ້າງຄົງເຫຼືອ) ກັບໜີ້ສິນ ໝູນວຽນໃນການດຳເນີນງານ (ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ+ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄ້າງຈ່າຍ) ດັ່ງສົມຜົນດັ່ງນີ້:

ເງິນທຶນໝູນວຽນຈາກການດຳເນີນງານສຸດທິ = ຊັບສິນໝູນວຽນໃນການດຳເນີນງານ - ໜີ້ສິນ ໝູນວຽນໃນການດຳເນີນງານ

ເພື່ອໃຫ້ເຂົ້າໃຈຄວາມໝາຍຂອງເງິນທຶນໝູນວຽນ ຈະຂໍຍົກຕົວຢ່າງງົບດຸນຂອງບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດ ດັ່ງນີ້:

ງົບດຸນບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດ

ວັນທີ 31 ທັນວາ 2018

ຫົວໜ່ວຍ: ລ້ານກີບ

	ຊັບສິນ		ໜີ້ສິນ ແລະ ທຶນ
ເງິນສົດ	20	ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ	30
ລູກໜີ້ການຄ້າ	180	ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄ້າງຈ່າຍ	60
ສິນຄ້າທີ່ຄົງເຫຼືອ	270	ຕົວເງິນຈ່າຍ	<u>40</u>
ລວມຊັບສິນໝູນວຽນ	470	ລວມໜີ້ສິນໝູນວຽນ	130
ໂຮງງານແລະອຸປະກອນ	<u>380</u>	ຫຸ້ນກູ້ໄລຍະຍາວ	<u>297</u>
		ລວມໜີ້ສິນ	427
		ຫຸ້ນສາມັນ	130
		ກຳໄລສະສົມ	<u>293</u>
ລວມຊັບສິນ	<u>850</u>	ລວມໜີ້ສິນ ແລະ ທຶນ	<u>850</u>

ເງິນທຶນລວມໝາຍເຖິງ ເງິນທຶນທີ່ໃຊ້ລົງທຶນໃນຊັບສິນໝູນວຽນໄດ້ແກ່ ເງິນສົດ 20 ລ້ານກີບ, ລູກໜີ້ການຄ້າ 180 ລ້ານກີບ ສິນຄ້າທີ່ຄົງເຫຼືອ 270 ລ້ານກີບ ດັ່ງນັ້ນເງິນໝູນວຽນລວມຂອງບໍລິສັດລາສະພິກ ຈຳກັດເທົ່າກັບ 470 ລ້ານກີບ.

ເງິນທຶນໝູນວຽນສຸດທິ ໝາຍເຖິງ ຜົນຕ່າງລະຫວ່າງຊັບສິນໝູນ 470 ລ້ານກີບ ກັບໜີ້ສິນໝູນ ວຽນ 130 ລ້ານກີບ ດັ່ງນັ້ນເງິນທຶນໝູນວຽນສຸດທິເທົ່າກັບ 130 ລ້ານກີບ ເງິນທຶນໝູນວຽນຈາກການດຳ ເນີນງານສຸດທິ ໝາຍເຖິງຜົນລົບຂອງຊັບສິນໝູນວຽນທີ່ໃຊ້ໃນການດຳເນີນງານ ມີ 470 ລ້ານກີບ(ເງິນສົດ 20 + ລູກໜີ້ 180+ ສິນຄ້າ 270) ກັບ ໜີ້ສິນໝູນວຽນທີ່ໃຊ້ໃນການດຳເນີນງານ 90 ລ້ານກີບ (ເຈົ້າໜີ້ ການຄ້າ 30 + ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ 60) ດັ່ງນັ້ນເງິນທຶນໝູນວຽນຈາກການດຳເນີນງານສຸດທິ = 470 - 90 = 380 ລ້ານ ກີບ.

5.3 ວັດຖຸປະສົງຂອງການຈັດການເງິນທຶນໝູນວຽນ

ການທີ່ກິດຈະການມີເງິນທຶນໝູນວຽນໄວ້ ມີອຸປະສົງດ້ວຍກັນ 2 ປະການຄື:

1) ເຮັດໃຫ້ມີສະພາບຄ່ອງ ໝາຍຖືງກົດຈະການສາມາດຊໍາລະໜີ້ໄລຍະສັ້ນ ແລະ ລາຍການຕ່າງໆໄດ້ເຊັ່ນ: ຄ່າຈ້າງ, ເງິນເດືອນ, ຄ່າເຊົ່າ, ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ ເປັນຕົ້ນ.

2) ມີຄວາມສາມາດໃນການເຮັດກຳໄລ ໝາຍຖືງ ມີຄວາມສາມາດໃນການດຳເນີນງານໃຫ້ຄຸ້ມກັບເງິນທີ່ລົງທຶນໄປ.

5.4 ທາງເລືອກໃນນະໂຍບາຍລົງທຶນໃນຊັບສິນໝູນວຽນ

ເງິນທຶນໝູນວຽນເປັນປັດໃຈສຳຄັນທີ່ເຮັດໃຫ້ທຸລະກິດສາມາດດຳເນີນງານຕໍ່ໄປໄດ້ການກຳນົດນະໂຍບາຍເງິນທຶນໝູນວຽນຕ້ອງສາມາດຕອບຄຳຖາມໄດ້ 2 ປະການຄື: 1) ກົດຈະການຄວນຈະມີລະດັບຊັບສິນໝູນວຽນທີ່ເໝາະສົມເທົ່າໃດ ແລະ 2) ກົດຈະການຈະຈັດຫາຊັບສິນໝູນວຽນແນວໃດ

ທາງເລືອກໃນນະໂຍບາຍລົງທຶນໃນຊັບສິນໝູນວຽນມີ 3 ແນວທາງ ຄື:

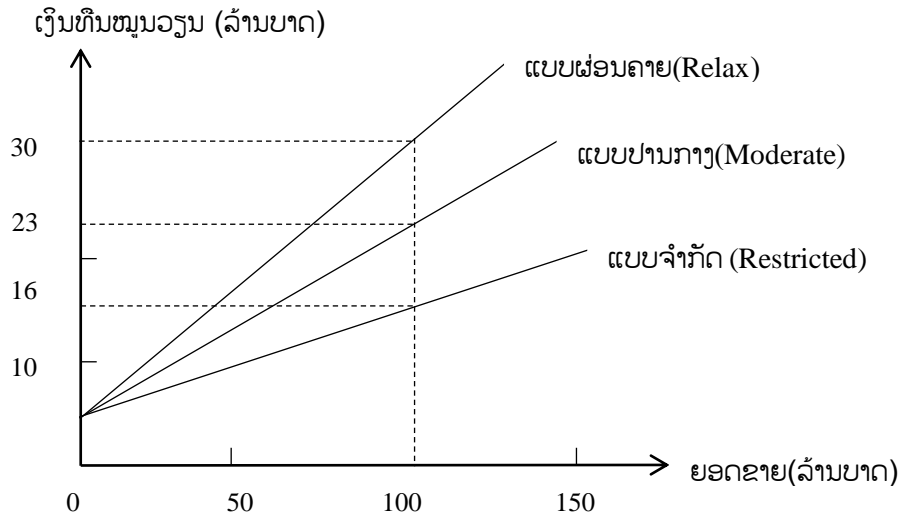
1) ນະໂຍບາຍລົງທຶນໃນຊັບສິນໝູນວຽນແບບຜ່ອນຄາຍ(Relax Current Asset Policy) ພາຍໃຕ້ນະໂຍບາຍນີ້ກົດຈະການຈະຖືຄອງເງິນສົດ, ຫຼັກຊັບໃນຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ ແລະ ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອໄວ້ສູງເພື່ອກະຕຸ້ນຍອດຂາຍ ໂດຍການໃຊ້ນະໂຍບາຍສິນເຊື້ອເຮັດໃຫ້ມີລູກໜີ້ການຄ້າຫຼາຍຂຶ້ນ.

2) ນະໂຍບາຍລົງທຶນໃນຊັບສິນໝູນວຽນແບບຈຳກັດ(Restrict Current Asset Policy) ພາຍໃຕ້ນະໂຍບາຍນີ້ກົດຈະການຈະຖືຄອງເງິນສົດ, ຫຼັກຊັບໃນຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ ແລະ ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອຕໍ່າເຮັດໃຫ້ມີລູກໜີ້ການຄ້າຕໍ່າ.

3) ນະໂຍບາຍລົງທຶນໃນຊັບສິນໝູນວຽນແບບປານກາງ(Moderate Current Asset Policy) ພາຍໃຕ້ນະໂຍບາຍນີ້ ກົດຈະການຈະຖືຄອງຊັບສິນໝູນວຽນໄວ້ໃນລະດັບປານກາງຄືບໍ່ຫຼາຍ ຫຼືໜ້ອຍເກີນໄປເຊິ່ງເປັນນະໂຍບາຍທີ່ຢູ່ລະຫວ່າງນະໂຍບາຍທີ່ 1 ແລະ 2.

ສະພາວະການຕ່າງໆ ເປັນປັດໃຈທີ່ມີຄວາມສຳພັນກັບການກຳນົດນະໂຍບາຍລົງທຶນໃນຊັບສິນໝູນວຽນ ຫຼື ເງິນທຶນໝູນວຽນ ໄດ້ກ່າວຄື ພາຍໃຕ້ສະພາວະການທີ່ແນ່ນອນກົດຈະການສາມາດທີ່ຈະຮູ້ຍອດຂາຍ, ຕົ້ນທຶນ, ໄລຍະເວລາໃນການສັ່ງຊື້, ໄລຍະເວລາທີ່ໄດ້ຮັບເຄດິດ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ກົດຈະການກໍ່ຈະມີເງິນທຶນໝູນວຽນໄວ້ຕໍ່າ, ສ່ວນສະພາວະການທີ່ບໍ່ແນ່ນອນກົດຈະການບໍ່ສາມາດປະມານການໄດ້ຖືກຕ້ອງ ດັ່ງນັ້ນ, ກົດຈະການຈະຖືເງິນສົດ ແລະ ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອຢູ່ໃນລະດັບຕໍ່າເຊິ່ງຂຶ້ນຢູ່ກັບການຄາດຄະເນຍອດຂາຍ, ຕົ້ນທຶນ, ໄລຍະເວລາໃນການສັ່ງຊື້ ນອກຈາກນັ້ນກົດຈະການອາດກຳນົດໃຫ້ມີສິນຄ້າເພື່ອຄວາມປອດໄພ ເພື່ອປ້ອງກັນການເສຍໂອກາດຈາກເຫດການທີ່ປ່ຽນແປງໄປຈາກການຄາດຄະເນໄວ້, ໃນທຳນອງດຽວກັນການກຳນົດລະດັບຂອງລູກໜີ້ວ່າມີປະລິມານເທົ່າໃດກໍ່ຂຶ້ນຢູ່ກັບໄລຍະເວລາການໃຫ້ເຄດິດ, ຖ້າກົດຈະການມີນະໂຍບາຍການໃຫ້ເຄດິດເຂັ້ມງວດກໍ່ຈະມີລູກໜີ້ນ້ອຍ ກໍ່ລະນີທີ່ກົດຈະການດຳເນີນນະໂຍບາຍເງິນທຶນໝູນວຽນແບບຈຳກັດກໍ່ເຮັດໃຫ້ກົດຈະການກໍ່ຈະມີເງິນສົດ ແລະ ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອໄວ້ຕໍ່າເຮັດໃຫ້ກົດຈະການໄດ້ຮັບຄວາມສຽງທີ່ອາດຈະສູນເສຍຍອດຂາຍ ແລະ ກຳໄລ, ຫາກວັດດ້ວຍອັດຕາຜົນຕອບແທນຈາກການລົງທຶນນະໂຍບາຍເງິນທຶນໝູນວຽນແບບຈຳກັດຈະໃຫ້ອັດຕາຜົນຕອບແທນຈາກການລົງທຶນສູງກວ່ານະໂຍບາຍເງິນທຶນໝູນວຽນແບບຜ່ອນຄາຍທີ່ມີຄວາມສຽງຕໍ່າ ແລະ ໃຫ້ຜົນຕອບແທນຈາກການລົງທຶນຕໍ່າ.

ໃນດ້ານວົງຈອນເງິນສົດນັ້ນນະໂຍບາຍເງິນທຶນໝູນວຽນແບບຈຳກັດ ສາມາດຫຼຸດໄລຍະເວລາສິນຄ້າຄົງເຫຼືອທີ່ຈະປ່ຽນເປັນລູກໜີ້ການຄ້າໃຫ້ເຮັດໃຫ້ວົງຈອນເງິນສົດສັ້ນລົງ.

ຮູບທີ່ 5.1 ສະແດງການເລືອກນະໂຍບາຍການລົງທຶນໃນຊັບສິນ

5.5 ປັດໃຈທີ່ກຳໜົດປະລິມານເງິນທຶນໝູນວຽນ

ການມີປະລິມານເງິນທຶນໝູນວຽນທີ່ຕ່າງກັນຈະສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ສະພາບຄ່ອງ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການເຮັດກຳໄລຂອງທຸລະກິດການ, ກຳໜົດປະລິມານເງິນທຶນໝູນວຽນທີ່ເໝາະສົມກັບລະດັບຂອງທຸລະກິດເປັນສິ່ງສຳຄັນ, ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງຕ້ອງພິຈາລະນາປັດໄຈຕ່າງໆ ທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ປະລິມານເງິນທຶນໝູນວຽນຂອງທຸລະກິດດັ່ງນີ້:

1) **ປະເພດຂອງທຸລະກິດ:** ທຸລະກິດທີ່ແຕກຕ່າງກັນຄວາມຕ້ອງການໃນເງິນທຶນໝູນວຽນທີ່ຈະແຕກຕ່າງກັນເຊັ່ນ: ທຸລະກິດຄ້າປົກ, ທຸລະກິດຄ້າສິ່ງ, ອຸດສາຫະກຳ ເຊິ່ງທຸລະກິດຄ້າສິ່ງ ແລະ ອຸດສາຫະກຳມີແນວໂນ້ມທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ເຄດິດຍາວກວ່າທຸລະກິດຄ້າປົກ, ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງມີຄວາມຕ້ອງການໃນເງິນທຶນໝູນວຽນສູງກວ່າທຸລະກິດຄ້າປົກ.

2) **ນະໂຍບາຍການຂາຍ:** ທຸລະກິດທີ່ຂາຍສິນຄ້າ ແລະ ບໍລິການເປັນເງິນສົດ ຍ່ອມຈະຕ້ອງມີເງິນທຶນໝູນວຽນນ້ອຍກວ່າທຸລະກິດທີ່ຂາຍສິນຄ້າເປັນເງິນເຊື່ອເພາະໄດ້ຮັບເງິນສົດເລີຍ, ທຸລະກິດທີ່ຂາຍສິນຄ້າ ແລະ ບໍລິການເປັນເງິນເຊື່ອຍ່ອມຕ້ອງການເງິນທຶນໝູນວຽນມາລົງທຶນໃນລູກໜີ້ ແລະ ສິນຄ້າເພີ່ມຂຶ້ນ.

3) **ຍອດຂາຍຂອງກິດຈະການ:** ເງິນທຶນໝູນວຽນຈະມີຄວາມສຳຄັນກັບຍອດຂາຍ ຖ້າກິດຈະການມີຍອດຂາຍສູງຍ່ອມຈະຕ້ອງການເງິນທຶນໝູນວຽນຫຼາຍຂຶ້ນນຳມາລົງທຶນໃນລູກໜີ້ ແລະ ລູກຄ້າ, ໃນທາງກົງກັນຂ້າມກິດຈະການທີ່ມີຍອດຂາຍຕໍ່າຕ້ອງການເງິນທຶນໝູນວຽນນ້ອຍ.

4) **ການແຂ່ງຂັນຂອງທຸລະກິດ:** ທຸລະກິດທີ່ມີການແຂ່ງຂັນສູງມີແນວໂນ້ມທີ່ຈະໃຊ້ນະໂຍບາຍການໃຫ້ເຄດິດແກ່ລູກຄ້າເພີ່ມຂຶ້ນເພື່ອຈູງໃຈໃຫ້ລູກຄ້າມາຊື້ສິນຄ້າຂອງຕົນ, ຈຶ່ງຕ້ອງການເງິນລົງທຶນໝູນວຽນເພີ່ມຂຶ້ນ,

ໃນບົດນີ້ຈະອະທິບາຍການບໍລິຫານຊັບສິນໝູນວຽນທີ່ສຳຄັນ 3 ລາຍການຄື: ເງິນສົດ, ລູກໜີ້ ແລະ ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ.

5.6 ການບໍລິຫານເງິນສົດ(Cash Management)

5.6.1 ວົງຈອນເງິນສົດ (Cash Conversion cycle)

ໃນການດຳເນີນທຸລະກິດປົກກະຕິເປັນທຸລະກິດຊື້ມາຂາຍໄປຈະເລີ່ມຕັ້ງແຕ່ສິ່ງຊື້ວັດທຸດິບ ຫຼື ສິນຄ້າຈາກເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ, ການຂາຍສິນຄ້າເປັນເງິນເຊື່ອ ແລະ ເງິນຮັບຊຳລະໜີ້ຈາກລູກໜີ້ການຄ້າ, ແຕ່ຖ້າເປັນ

ທຸລະກິດຜະລິດສິນຄ້າຂາຍຈະເລີ່ມຕັ້ງແຕ່ການສັ່ງຊື້ວັດຖຸດິບຈາກເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ, ຜະລິດເປັນສິນຄ້າສໍາເລັດຮູບ, ຂາຍສິນຄ້າເປັນເງິນເຊື່ອ ແລະ ຮັບຊໍາລະໜີ້ຈາກລູກໜີ້ການຄ້າເຊິ່ງຂະບວນການດັ່ງກ່າວນີ້ຄືວົງຈອນເງິນສິດ.

ດັ່ງນັ້ນ, **ວົງຈອນເງິນສິດ** ໝາຍເຖິງ ຜົນຕ່າງລະຫວ່າງວົງຈອນການດໍາເນີນງານກັບໄລຍະເວລາຊໍາລະໜີ້ຄ່າສິນຄ້າເປັນເງິນສິດ ດັ່ງສົມຜົນລຸ່ມນີ້:

$$\text{ວົງຈອນເງິນສິດ} = \text{ວົງຈອນການດໍາເນີນງານ} - \text{ໄລຍະເວລາຊໍາລະໜີ້}$$

ວົງຈອນການດໍາເນີນງານ ໝາຍເຖິງໄລຍະເວລາຖືຄອງສິນຄ້າຈົນສາມາດເກັບເງິນຈາກລູກໜີ້ການຄ້າໄດ້ດັ່ງສົມຜົນລຸ່ມນີ້:

$$\text{ວົງຈອນການດໍາເນີນງານ} = \text{ໄລຍະເວລາຖືຄອງສິນຄ້າ} + \text{ໄລຍະເວລາເກັບໜີ້}$$

ໄລຍະເວລາຖືຄອງສິນຄ້າ (Inventory Conversion Cycle) ໝາຍເຖິງໄລຍະເວລາຕັ້ງແຕ່ເລີ່ມຕົ້ນຂະບວນການຜະລິດ ໂດຍສັ່ງຊື້ວັດຖຸດິບຜ່ານຂະບວນການຜະລິດເປັນສິນຄ້າສໍາເລັດຮູບພ້ອມຂາຍໃຫ້ລູກຄ້າໃຊ້ໄລຍະເວລາຈັກວັນ.

$$\text{ໄລຍະເວລາຖືຄອງສິນຄ້າ} = \frac{\text{ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ}}{\text{ຕົ້ນທຶນຂາຍຕໍ່ວັນ}}$$

ຕົວຢ່າງ 5.1 ບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດ ມີສິນຄ້າຄົງເຫຼືອມີມູນຄ່າ 270 ລ້ານກີບ, ຕົ້ນທຶນຂາຍສິນຄ້າ 1,220 ລ້ານກີບໄລຍະເວລາຖືຄອງສິນຄ້າສາມາດຄຳນວນໄດ້ດັ່ງນີ້:

$$\text{ໄລຍະເວລາຖືຄອງສິນຄ້າ} = \frac{270}{\frac{1,220}{360}} = 79.7 \text{ ວັນ}$$

ໄລຍະເວລາການເກັບໜີ້ (Receivable Collection Period) ໝາຍເຖິງ ໄລຍະເວລາຂາຍສິນຄ້າເປັນເງິນເຊື່ອ ແລະ ລູກໜີ້ມາຊໍາໜີ້ເປັນເງິນສິດມີຊື່ຮຽກວ່າ DSO (Day Sale Outstanding)

$$\text{ໄລຍະເວລາການເກັບໜີ້} = \frac{\text{ລູກໜີ້ການຄ້າ}}{\text{ຂາຍຕໍ່ວັນ}}$$

ຕົວຢ່າງ 5.2 ບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດ ມີລູກໜີ້ການຄ້າ 180 ລ້ານກີບ, ມີຍອດຂາຍ 1,500ລ້ານກີບ, ສາມາດຄຳນວນໄລຍະເວລາໃນການເກັບໜີ້ໄດ້ດັ່ງນີ້:

$$\text{ໄລຍະເວລາການເກັບໜີ້} = \frac{180}{\frac{1,500}{360}} = 43.2 \text{ ວັນ}$$

ໄລຍະເວລາຈ່າຍຊໍາລະໜີ້ (Payable Defered Period) ໝາຍເຖິງ ໄລຍະເວລາຕັ້ງແຕ່ສັ່ງຊື້ວັດຖຸດິບຫຼືສິນຄ້າເປັນເງິນເຊື່ອຜ່ານຂະບວນການຜະລິດຈົນເຖິງໄລຍະເວລາຈ່າຍຊໍາລະຄ່າວັດຖຸດິບ ຫຼື ສິນຄ້າເປັນເງິນສິດ.

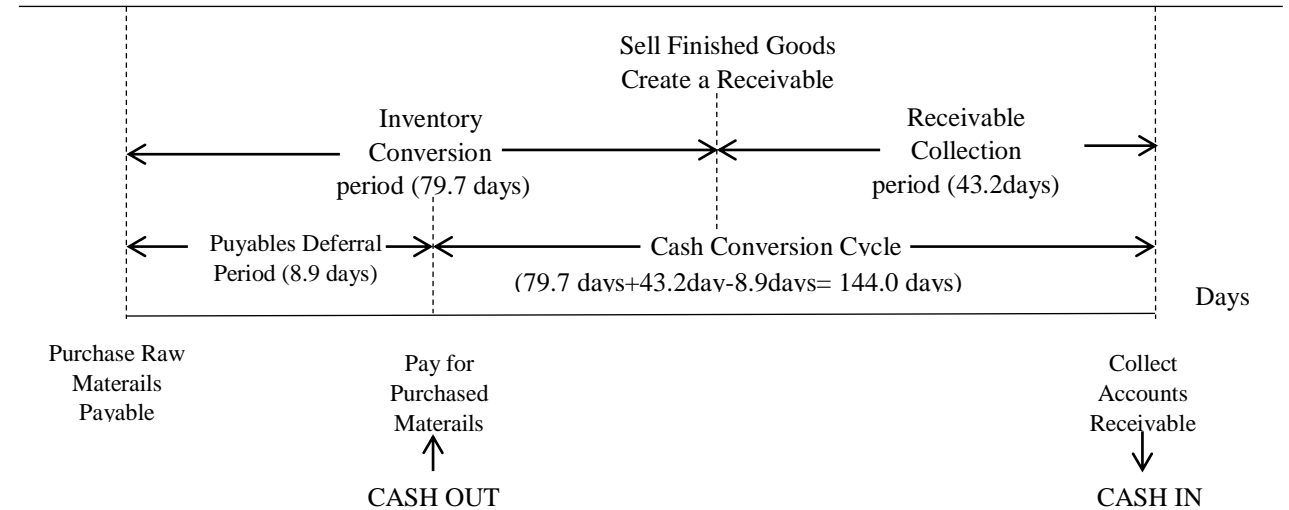
$$\text{ໄລຍະເວລາຈ່າຍຊໍາລະໜີ້} = \frac{\text{ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ}}{\text{ຕົ້ນທຶນຂາຍຕໍ່ວັນ}}$$

ຕົວຢ່າງ 5.3 ບໍລິສັດໂຊກໄຊ ຈຳກັດ ຊື້ສິນຄ້າເປັນເງິນເຊື່ອ ຫຼື ມີເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ 30 ລ້ານກີບ, ຕົ້ນທຶນຂາຍສິນຄ້າ 1,220 ລ້ານກີບ ໄລຍະເວລາຈ່າຍຊໍາລະໜີ້ສາມາດຄຳນວນໄດ້ດັ່ງນີ້:

$$\text{ໄລຍະເວລາຈ່າຍຊໍາລະໜີ້} = \frac{30}{\frac{1,220}{360}} = 8.9 \text{ ວັນ}$$

ວົງຈອນເງິນສົດ = 79.7 + 43.2 – 8.9 = 114 ວັນ

ໝາຍຄວາມວ່າ ບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດ ໃຊ້ເວລາ 79.7 ວັນ ເພື່ອ ປ່ຽນວັດຖຸດິບເປັນຍອດຂາຍເຊື່ອ ແລະ ໃຊ້ເວລາອີກ 43.2 ວັນ ຈຶ່ງຈະໄດ້ຮັບເງິນສົດຈາກການຂາຍ ແຕ່ຈ່າຍຊຳລະໜີ້ຄ່າວັດຖຸດິບໃຫ້ເຈົ້າໜີ້ ການຄ້າໄປ8.9 ວັນ ດັ່ງນັ້ນ, ວົງຈອນເງິນສົດ ຫຼື ໄລຍະເວລາທີ່ຕ້ອງໃຊ້ເງິນທົນໝູນວຽນໃນການດຳເນີນ ງານເທົ່າກັບ 114 ວັນ ດັ່ງຮູບທີ່ 5.2.

ຮູບທີ່ 5.2 ສະແດງວົງຈອນເງິນສົດ

ການເຮັດໃຫ້ວົງຈອນເງິນສົດສັ້ນລົງສາມາດເຮັດໄດ້ໂດຍວິທີການດັ່ງນີ້

- 1) ຫຼຸດໄລຍະເວລາໃນຂະບວນການແປຮູບວັດຖຸດິບ ຫຼື ເລັ່ງຂະບວນການຜະລິດ ແລະ ເລັ່ງການຂາຍສິນຄ້າໃຫ້ໄວຂຶ້ນ.
- 2) ເລັ່ງການເກັບໜີ້ຈາກລູກໜີ້ການຄ້າໃຫ້ໄວຂຶ້ນ
- 3) ຢຶດໄລຍະເວລາການຊຳລະໜີ້ແກ່ເຈົ້າໜີ້ໃຫ້ດົນຂຶ້ນ

5.6.2 ການຈັດການເງິນສົດ

ເງິນສົດເປັນສິນຊັບທີ່ບໍ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດລາຍໄດ້ແຕ່ກິດຈະການຈຳເປັນຕ້ອງມີໄວ້ ໃນຄັງຂອງກິດຈະການ ເພື່ອໃຊ້ໃນການດຳເນີນງານຕ່າງໆເຊັ່ນ: ຈ່າຍຄ່າແຮງງານ, ວັດຖຸດິບ, ຄ່ານໍ້າ, ຄ່າໄຟຟ້າ, ຊື້ເຄື່ອງຈັກ ແລະ ອຸປະກອນ, ຈ່າຍຊຳລະໜີ້ເງິນຕົ້ນ ແລະ ດອກເບ້ຍຈ່າຍຄ່າພາສີ, ຈ່າຍເງິນເປັນຜົນ ເປັນຕົ້ນ, ກິດຈະການຕ້ອງມີເງິນສົດໄວ້ເພື່ອລົງທຶນໃນຊັບສິນທີ່ຫວັງຈະໄດ້ຮັບຜົນຕອບແທນກັບຄືນມາ, ດັ່ງນັ້ນເປົ້າໝາຍຂອງຜູ້ບໍລິຫານການເງິນກໍ່ຄື ພະຍາຍາມຖືເງິນສົດໄວ້ນ້ອຍທີ່ສຸດເພື່ອໃຊ້ໃນການດຳເນີນທຸລະກິດປົກກະຕິ ໂດຍຈະຕ້ອງມີເງິນສົດພຽງພໍໃນ 3 ປະເດັນຄື:

- 1) ຈ່າຍຊຳລະໃຫ້ແກ່ຜູ້ຂາຍວັດຖຸດິບ
- 2) ຮັກສາມາດຕະຖານເຄດິດ ແລະ
- 3) ເພື່ອຄວາມຈຳເປັນໃນການໃຊ້ເງິນສົດທີ່ບໍ່ຄາດຫວັງ

5.6.3 ເຫດຜົນໃນການຖືເງິນສົດ

ກິດຈະການຖືເງິນໄວ້ດ້ວຍເຫດຜົນ 4 ປະການຄື

1) ເພື່ອເປັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດຳເນີນງານ (Transaction Balance) ກິດຈະການຈຳເປັນຕ້ອງມີເງິນສົດໄວ້ເພື່ອໃຊ້ໃນການດຳເນີນງານປົກກະຕິ ເຊັ່ນ: ຈ່າຍຊື້ວັດຖຸດິບ, ຄ່າແຮງງານເງິນເດືອນ, ຄ່ານໍ້າ, ຄ່າໄຟຟ້າເປັນຕົ້ນ.

2) ເພື່ອຊົດເຊີຍຄ່າບໍລິການທີ່ສະຖາບັນກຳນົດໄວ້ (Compensating Balance) ທະນາຄານນຳເງິນຝາກທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການຝາກເງິນຂອງປະຊາຊົນໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວຈະໄປປ່ອຍສິນເຊື່ອໃຫ້ລູກຄ້າ ເຊິ່ງມີການກຳນົດເງິນຝາກຂັ້ນຕໍ່າໃນບັນຊີຂອງລູກຄ້າເພື່ອໃຫ້ຄຸ້ມກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ບໍລິການຂອງທະນາຄານ.

3) ເພື່ອສຳຮອງເປັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ບໍ່ໄດ້ຄາດຫວັງ (Precautionary Balance) ເນື່ອງຈາກກະແສເງິນສົດຮັບ ແລະ ຈ່າຍບໍ່ສາມາດຄາດການໄວ້ໄດ້ຢ່າງຖືກຕ້ອງ ຈຶ່ງຈຳເປັນທີ່ກິດຈະການຕ້ອງເກັບເງິນສົດສຳຮອງໄວ້ໃນກໍລະນີທີ່ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ບໍ່ໄດ້ຄາດຫວັງເກີດຂຶ້ນ.

4) ເພື່ອການເກງກຳໄລ (Speculative Balance) ໃນບາງກໍລະນີກິດຈະການຖືເງິນສົດໄວ້ເພື່ອເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມຄອງຕົວທີ່ຈະນຳເງິນໄປລົງທຶນໃນຫຼັກຊັບທີ່ໃຫ້ຜົນຕອບແທນສູງ ຫຼື ໄດ້ຮັບປະໂຫຍດຈາກການຊື້ສິນຄ້າຫຼື ວັດຖຸດິບໄວ້ລ່ວງໜ້າເຊິ່ງຄາດວ່າລາຄາສິນຄ້າ ຫຼື ວັດຖຸດິບຈະມີລາຄາເພີ່ມຂຶ້ນສູງ.

5.6.4 ຂໍ້ດີການມີເງິນສົດ ແລະ ຊັບສິນໃກ້ເງິນສົດ

1) ເພື່ອຮັບສ່ວນຫຼຸດການຄ້າ: ການທີ່ກິດຈະການມີເງິນສົດຫຼືຊັບສິນໃກ້ເງິນສົດພຽງພໍໃນກໍລະນີທີ່ສາມາດຊຳລະໜີ້ກ່ອນກຳນົດຫຼືຊຳລະເປັນເງິນສົດໃຫ້ແກ່ຜູ້ຂາຍ ຜູ້ຂາຍກໍ່ຈະຫຼຸດລາຄາສິນຄ້າໃຫ້ແກ່ກິດຈະການເຮັດໃຫ້ຕົ້ນທຶນການຂາຍຫຼຸດລົງ.

2) ເພື່ອຮັກສາສາມາດຕະຖານເຄດິດ: ເນື່ອງຈາກເງິນສົດ ແລະ ຊັບສິນຄ້າຍຄືເງິນສົດຖືເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງຊັບສິນໝູນວຽນ ຖ້າມີເງິນສົດ ແລະ ສິນຊັບຄ້າຍຄືເງິນສົດພຽງພໍຈະເຮັດໃຫ້ອັດຕາສ່ວນທຶນໝູນວຽນຫຼືອັດຕາສ່ວນສະພາບຄອງຂອງກິດຈະການດີຂຶ້ນ.

3) ເພື່ອໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດໃນທາງທຸລະກິດ: ຖ້າກິດຈະການມີເງິນສົດ ແລະ ຊັບສິນຄ້າຍຄືເງິນສົດພຽງພໍສາມາດໄດ້ຮັບປະໂຫຍດໃນກໍລະນີການສັ່ງພິເສດ (Special Order) ເຊິ່ງສາມາດຊື້ສິນຄ້າໄດ້ໃນລາຄາຖືກ.

4) ເພື່ອຫຼຸດຄວາມເສຍຫາຍທີ່ບໍ່ໄດ້ຄາດຄິດເກີດຂຶ້ນ: ຖ້າກິດຈະການມີເງິນສົດ ແລະ ຊັບສິນໃກ້ເງິນສົດພຽງພໍກໍ່ເຮັດໃຫ້ມີສະພາບຄ່ອງຫາກເກີດເຫດການຄື: ໄຟໄໝ້, ຄູ່ແຂ່ງຂັນທຸ່ມຕະຫຼາດ ແລະ ເສດຖະກິດຕົກຕໍ່າກໍ່ສາມາດແກ້ໄຂສະພາບການໄດ້.

5.6.5 ງົບປະມານເງິນສົດ(The Cash Budget)

ງົບປະມານເງິນສົດ ເປັນເຄື່ອງມືໃນການແຜນ ແລະ ຄວບຄຸມທາງການເງິນຊຶ່ງຈະເຮັດໃຫ້ກິດຈະການສາມາດລິດຄາດການກະແສເງິນສົດຮັບ ແລະ ກະແສເງິນສົດຈ່າຍໃນຊ່ວງໄລຍະເວລາໜຶ່ງ ຫາກມີເງິນສົດຂາດມີກິດຈະການຈະວາງແຜນການຈັດຫາເງິນທຶນຢ່າງໃດ ຫຼື ມີເງິນສົດເກີນກິດຈະການຈະນຳເງິນສົດນັ້ນໄປລົງທຶນຢ່າງໃດ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ປະໂຫຍດສູງສຸດ.

ການເຮັດງົບປະມານເງິນສົດອາດເຮັດເປັນລາຍວັນ, ລາຍອາທິດ, ລາຍເດືອນ, ລາຍໄຕມາດ ຫຼື ລາຍປີກໍ່ໄດ້ເຊິ່ງຢູ່ກັບຄວາມຈຳເປັນຂອງແຕ່ລະກິດຈະການ.

ຂັ້ນຕອນການເຮັດງົບປະມານເງິນສົດສາມາດຈຳແນກອອກເປັນ 3 ຂັ້ນຕອນ ຄື:

ຂັ້ນຕອນ1: ປະມານການເງິນສົດຮັບ ແລະ ເງິນສົດຈ່າຍຈາກການຂາຍ ແລະ ຊື້ສິນຄ້າ

1) ເງິນສົດຮັບຈາກການຂາຍເງິນສົດ ແລະ ຮັບຊຳລະໜີ້ຈາກລູກຄ້າການຄ້າ

2) ເງິນສິດຈ່າຍໃນການຊື້ວັດຖຸດິບ ຫຼື ສິນຄ້າຕາມເງື່ອນໄຂຂອງເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ

ຂັ້ນຕອນ2: ປະມານການເງິນສິດຮັບ ແລະ ຈ່າຍຈາກການດຳເນີນງານການລົງທຶນສຸດທິ

1) ເງິນສິດຮັບຈາກເງິນລົງທຶນເຊັ່ນ: ດອກເບ້ຍ ເງິນປັນຜົນເປັນຕົ້ນ

2) ເງິນສິດຈ່າຍໃນການດຳເນີນງານ ແລະ ການລົງທຶນໃນຊັບສິນບໍ່ໝູນວຽນ

ຂັ້ນຕອນ3: ປະມານການເງິນສິດສ່ວນເກີນ ຫຼື ສ່ວນຂາດ

1) ເງິນສິດສ່ວນເກີນ ກໍລະນີມີເງິນສິດຮັບຫຼາຍກວ່າເງິນສິດຈ່າຍ

2) ເງິນສິດສ່ວນຂາດ ກໍລະນີເງິນສິດຮັບໜ້ອຍກວ່າເງິນສິດຈ່າຍຕ້ອງຫາເງິນທຶນເພີ່ມ

ຕົວຢ່າງທີ່ 5.4: ຈາກຂໍ້ມູນຂອງບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດໃຫ້ທຳງົບປະມານເງິນສິດ ສຳລັບໄລຍະເວລາ 6 ເດືອນ (ກໍລະກົດ-ທັນວາ)

1) ບໍລິສັດມີຍອດຂາຍ 2 ເດືອນທີ່ຜ່ານມາດັ່ງນີ້:

ພຶດສະພາ 200 ລ້ານກີບ

ມິຖຸນາ 250 ລ້ານກີບ

ຄາດວ່າຍອດຂາຍໃນ 6 ເດືອນຂ້າງໜ້າຈະເປັນດັ່ງນີ້:

ກໍລະກົດ 300 ລ້ານກີບ

ສິງຫາ 400 ລ້ານກີບ

ກັນຍາ 500 ລ້ານກີບ

ຕຸລາ 350 ລ້ານກີບ

ພະຈິກ 250 ລ້ານກີບ

ທັນວາ 200 ລ້ານກີບ

2) ບໍລິສັດຂາຍສິນຄ້າເປັນເງິນເຊື່ອທັງໝົດເງື່ອນໄຂການຄ້າຄື: 2/10 Net 30 ໂດຍມີການຊຳລະໜີ້ດັ່ງນີ້

20% ຂອງລູກໜີ້ມາຊຳລະເດືອນທີ່ຊື້ໄດ້ຮັບສ່ວນຫຼຸດ 2%

70% ຂອງລູກໜີ້ມາຊຳລະ 1 ເດືອນຕໍ່ໄປ

10% ຂອງລູກໜີ້ມາຊຳລະ 2 ເດືອນຕໍ່ໄປ

3) ບໍລິສັດຊື້ສິນຄ້າເປັນເງິນເຊື່ອ ໂດຍສັ່ງຊື້ລ່ວງໜ້າ 1 ເດືອນ ຕົ້ນທຶນຂາຍ 70% ຂອງຍອດຂາຍ ແລະ ຈະຊຳລະສິນຄ້າເດືອນຕໍ່ໄປ.

4) ເງິນເດືອນ ແລະ ຄ່າຈ້າງ ຄ່າເຊົ່າ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍອື່ນໆ ມີດັ່ງນີ້

ເງິນເດືອນ ແລະ ຄ່າຈ້າງຕັ້ງແຕ່ເດືອນກໍລະກົດຫາເດືອນທັນວາ ເທົ່າກັບ 30 ລ້ານກີບ, 40 ລ້ານກີບ, 50 ລ້ານກີບ 40 ລ້ານກີບ, 30 ລ້ານກີບ, ແລະ 30 ລ້ານກີບຕາມລຳດັບ.

- ຄ່າເຊົ່າຕັ້ງແຕ່ເດືອນກໍລະກົດ ຫາ ເດືອນທັນວາ ເດືອນລະ 15 ລ້ານກີບ.

- ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍອື່ນໆ ຕັ້ງແຕ່ເດືອນກໍລະກົດຫາ ທັນວາ ເທົ່າກັບ 10 ລ້ານກີບ, 15ລ້ານກີບ, 20ລ້ານກີບ ,15ລ້ານກີບ, 10 ລ້ານກີບ ແລະ 10 ລ້ານກີບຕາມລຳດັບ.

- ຄ່າພາສີ-ອາກອນຊຳລະເດືອນກັນຍາ 30 ລ້ານກີບ ແລະ ເດືອນທັນວາ 20 ລ້ານກີບ.

- ຄ່າກໍ່ສ້າງໂຮງງານຊຳລະໃນເດືອນຕຸລາ 100 ລ້ານກີບ

5) ເງິນສິດທຶນງວດ (ທ້າຍເດືອນມິຖຸນາ) 15 ລ້ານກີບ

6) ເງິນສິດຂັ້ນຕໍ່າຂອງກິດຈະການທີ່ຕ້ອງມີໄວ້ເດືອນລະ 10 ລ້ານກີບ

ບໍລິສັດ ລາດຊະພິດ ຈຳກັດ
ງົບປະມານເງິນສິດ

ໜ່ວຍ: ລ້ານກີບ

ລ/ດ	ລາຍການ	ເດືອນ							
		5	6	7	8	9	10	11	12
1	ເງິນສິດຮັບຈາກການຂາຍ ແລະ ເງິນສິດຈ່າຍຈາກການຊື້ສິນຄ້າ								
1.1	ຍອດຂາຍ	200	250	300	400	500	350	250	200
1.2	ການຮັບຊໍາລະໜີ້								
1.2.1	ຊໍາລະໃນເດືອນທີ່ຂາຍ "(0.2)(0.98) x ຍອດຂາຍ"			59	78	98	69	49	39
1.2.2	ຊໍາລະ 1 ເດືອນຖັດໄປ "70% ຂອງຍອດຂາຍ1ເດືອນທັດມາ"			175	210	280	350	245	175
1.2.3	ຊໍາລະ 2 ເດືອນຖັດໄປ "10% ຂອງຍອດຂາຍ 2 ເດືອນທັດມາ"			20	25	30	40	50	35
	ຮ່ວມເງິນສິດຮັບຈາກການຂາຍ (1)+(2)+(3)			254	313	408	459	344	249
1.3	ການຈ່າຍຄ່າຊື້ສິນຄ້າ								
1.3.1	ຊື້ລ່ວງໜ້າ 1 ເດືອນ 70%			210	280	350	245	175	140
1.3.2	ຊໍາລະເດືອນທີ່ຊື້			210	280	350	245	175	140
2	ເງິນສິດຮັບ ແລະ ຈ່າຍຈາກການດຳເນີນງານ								
2.1	ເງິນສິດຮັບຈາກການຂາຍ			254	313	408	459	344	249
2.2	ເງິນສິດຈ່າຍຈາກການຊື້			210	280	350	245	175	140
2.3	ເງິນເດືອນ ແລະ ຄ່າຈ້າງ			30	40	50	40	30	30
2.4	ຄ່າເຊົ່າ			15	15	15	15	15	15
2.5	ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍອື່ນໆ			10	15	20	15	10	10
2.6	ຟາສີ			0	0	30	0	0	20
2.7	ຄ່າກໍ່ສ້າງໂຮງງານ			0	0	0	100	0	0
	ລວມລາຍຈ່າຍ			265	350	465	415	230	215
	ເງິນສິດຮັບ (ຈ່າຍ) ສຸດທິ			(11)	(37)	(57)	44	114	34
3	ການຈັດຫາເງິນກູ້ ແລະ ເງິນສົກສ່ວນເກີນ								
3.1	ເງິນສິດຕົ້ນງວດ			15	4	(33)	(90)	(46)	68
3.2	ເງິນສິດສະສົມກ່ອນຈັດຫາກູ້			4	(33)	(90)	(46)	68	102
3.3	ເງິນສິດຂັ້ນຕໍ່າ			10	10	10	10	10	10
	ເງິນສິດສ່ວນເກີນ(ກູ້)			(6)	(43)	(43)	(56)	58	92

ຈາກຕົວຢ່າງທີ່ 7.4 ຈະເຫັນໄດ້ວ່າບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດມີຍອດຂາຍສູງສຸດໃນເດືອນກັນຍາ 500 ລ້ານກີບແຕ່ເກັບເງິນສິດໄດ້ຕົວຈິງ 408 ລ້ານກີບ ແຕ່ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍລວມ 465 ລ້ານກີບເຮັດເງິນສິດຕິດລົບ 57 ລ້ານກີບເມື່ອລວມຍອດຕິດລົບໃນເດືອນສິງຫາ 33 ລ້ານກີບ ແລະ ມີເງິນຂັ້ນຕໍ່າອີກ 10 ລ້ານກີບ ເຊິ່ງເປັນເງິນສິດຂາດສູງສຸດ ຫຼື ກູ້ຢືມເທົ່າກັບ 100 ລ້ານກີບ.

ໃນເດືອນຕຸລາ ບໍລິສັດ ມີເງິນສິດເກີນ ຫຼື ເງິນສິດຮັບສຸດທິ 44 ລ້ານກີບ ແຕ່ຍັງບໍ່ພໍຊໍາລະໜີ້ເພາະມີ ຍອດຕິດລົບຂອງເດືອນກັນຍາມາ 90 ລ້ານກີບ.

ໃນເດືອນພະຈິກມີຍອດເງິນເກີນສູງສຸດ 114 ລ້ານກີບ ແລະລວມຍອດຕິດລົບເດືອນທັນວາ 46 ລ້ານກີບ ແລະ ຫັກເງິນສິດຂັ້ນຕໍ່າ 10 ລ້ານກີບ ມີເງິນສິດສ່ວນເກີນສຸດທິ 58 ລ້ານກີບ.

ໃນເດືອນທັນວາມີເງິນສ່ວນເກີນສະສົມ 102 ລ້ານກີບ ເມື່ອຫັກເງິນສິດຂັ້ນຕໍ່າ 10 ລ້ານກີບຈະເຫຼືອ ເງິນສິດສ່ວນເກີນສຸດທິ 92 ລ້ານກີບ.

ທັງເດືອນພະຈິກ ແລະ ທັນວາສາມາດທີ່ຈະນຳເງິນໄປຊຳລະໜີ້ ຫຼື ລົງທຶນໄລຍະສັ້ນໄດ້ເພາະມີເງິນສ່ວນເກີນພຽງພໍ.

5.6.7 ເທັກນິກການຈັດການເງິນສົດ

1) **ຈັດຊ່ວງໄລຍະເວລາການເງິນສົດໃຫ້ເໝາະສົມ (Synchronization):** ກິດຈະການຈະຕ້ອງຈັດຊ່ວງໄລຍະເວລາການຈ່າຍຊຳລະໜີ້ໃຫ້ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບການຮຽກເກັບໜີ້ຈາກລູກໜີ້ການຄ້າເຊັ່ນ: ກິດຈະການຄາດການວ່າຈະຮັບຊຳລະໜີ້ຈາກລູກໜີ້ການຄ້າທຸກວັນທີ່ 15 ຂອງແຕ່ລະເດືອນ ດັ່ງນັ້ນກິດຈະການຄວນຈ່າຍຊຳລະໜີ້ແກ່ເຈົ້າໜີ້ການຕັ້ງແຕ່ວັນທີ່ 16 ເປັນຕົ້ນໄປ.

2) **ເລັ່ງຂະບວນການຫັກບັນຊີຂອງທະນາຄານ:** ການໃຊ້ຈ່າຍ ຫຼື ຮັບຊຳໜີ້ຈາກລູກໜີ້ຂອງກິດຈະການມັກຈະໃຊ້ແຊັກເມື່ອລູກໜີ້ຈ່າຍແຊັກຊຳລະໃຫ້ກິດຈະການວ່າຈະເປັນແຊັກຈະເດີນທາງໄປເຂົ້າບັນຊີເງິນຝາກຂອງກິດຈະການໂດຍຜ່ານທະນາຄານໃຊ້ໄລຍະເວລາເວລາຍາວນານ ໂດຍແຊັກນັ້ນຈະຕ້ອງທະນາຄານຮຽກເກັບກ່ອນ ຈຶ່ງຕ້ອງພະຍາຍາມຫຼຸດໄລຍະການເກັບເງິນໃຫ້ສັ້ນລົງເພື່ອໃຫ້ໄດ້ເງິນສົດໄວຂຶ້ນ.

3) **ການໃຊ້ສ່ວນຕ່າງ (Float) ລະຫວ່າງບັນຊີທີ່ທະນາຄານບັນທຶກກັບສ່ວນຕ່າງທີ່ບໍລິສັດບັນທຶກໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດ** ສ່ວນຕ່າງທີ່ເກີດຂຶ້ນມີ 2 ກໍລະນີຄື:

- ສ່ວນຕ່າງຈາກການສັ່ງຈ່າຍແຊັກເກີດຂຶ້ນເມື່ອບໍລິສັດແຊັກໄປແລ້ວ ແຕ່ລູກຄ້າຍັງບໍ່ນຳໄປຂຶ້ນເງິນສົດນຳທະນາຄານ.
- ສ່ວນຕ່າງຈາກການຮັບແຊັກເມື່ອບໍລິສັດຮັບແຊັກມາແລ້ວແຕ່ຍັງບໍ່ນຳໄປຝາກທະນາຄານ ຫຼື ເກັບເງິນບໍ່ໄດ້.

4) **ການເລັ່ງຊຳລະໜີ້ໃຫ້ໄວຂຶ້ນ (Speed Up Receipts)** ການທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ກິດຈະການໄດ້ຮັບການຊຳໜີ້ໃຫ້ໄວສຸດ, ກິດຈະການຄວນໃຫ້ລູກຄ້າ ຫຼື ລູກໜີ້ຊຳລະໜີ້ມີບໍລິສັດທີ່ສາຂາທະນາຄານທີ່ຢູ່ໃກ້ກັບລູກຄ້າທີ່ສຸດ ແລະຈະຕ້ອງບໍ່ໄດ້ສິ່ງແຊັກມາສ່ວນກາງ ຫຼື ໃຫ້ພະນັກງານໄປເກັບເງິນ.

5) **ການຊຳໃນການລ່ວງການຈ່າຍເງິນສົດ** ສາມາດເຮັດໄດ້ຫຼາຍກໍລະນີດັ່ງນີ້:

- ຈ່າຍເງິນໃນວັນສຸດທ້າຍທີ່ມີສິດທີ່ການຈ່າຍໄດ້ ເຊັ່ນ: ກິດຈະການໄດ້ຮັບບິນຄ່ານໍ້າ, ຄ່າໂທລະສັບໃຫ້ຊຳລະວັນສຸດທ້າຍຂອງໃບແຈ້ງໜີ້.
- ຈ່າຍເງິນດ້ວຍແຊັກລະບຸຊື່ຜູ້ຖື ແລະ ຂີດເສັ້ນຊື່ຂະໜານ, ການຈ່າຍແຊັກໂດຍລະບຸຊື່ຜູ້ຖື ແລະ ຂີດເສັ້ນຊື່ຂະໜານເຮັດໃຫ້ຜູ້ຮັບແຊັກຕ້ອງນຳແຊັກເຂົ້າບັນຊີກ່ອນຈຶ່ງຈະເບີກເງິນສົດໄດ້.
- ກຳນົດໃຫ້ມີການວາງໃບບິນລ່ວງໜ້າເພື່ອເຮັດໃຫ້ກິດຈະກຳຈັດກຽມເງິນສົດເພື່ອຊຳລະໜີ້ໄດ້ທັນເຊັ່ນ: ກິດຈະກຳນິດວາງບິນທຸກກາງເດືອນ ແລະ ທ້າຍເດືອນຂອງທຸກເດືອນ.
- ກຳນົດວັນ ແລະ ເວລາຈ່າຍເງິນທີ່ແນ່ນອນ ເຊັ່ນ: ກິດຈະການກຳນົດຈ່າຍເງິນທຸກວັນສຸກທີ່3ຊ່ວງປ່າຍຂອງທຸກເດືອນ.

5.6 ແນວຄິດກ່ຽວກັບການຈັດການລູກໜີ້

ໃນການດຳເນີນງານຂອງທຸລະກິດໂດຍປົກກະຕິທຸລະກິດບໍ່ໄດ້ຂາຍສິນຄ້າເປັນເງິນສົດພຽງຢ່າງດຽວແຕ່ຈະມີການຂາຍສິນຄ້າເປັນເງິນເຊື້ອ, ໂດຍການໃຫ້ສິນຄ້າແກ່ຜູ້ຊື້ໄປກ່ອນແລ້ວຈຶ່ງຮຽກເກັບເງິນໃນພາຍຫຼັງ, ການຂາຍສິນຄ້າເປັນເງິນເຊື້ອຈະເຮັດໃຫ້ທຸລະກິດຂາຍສິນຄ້າໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ເມື່ອຂາຍສິນຄ້າໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນກໍ່ມີກຳໄລເພີ່ມຂຶ້ນ ແຕ່ການທີ່ທຸລະກິດມີລູກໜີ້ຫຼາຍຂຶ້ນເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມສ່ຽງເພີ່ມຂຶ້ນ ເພາະທຸລະກິດຕ້ອງລົງທຶນໃນລູກໜີ້ ໂດຍເງິນທຸນສ່ວນນີ້ເຮັດໃຫ້ເກີດຄ່າເສຍໂອກາດ (Opportunity Cost) ແທນທີ່ທຸລະກິດ

ຈະເອົາເງິນທຶນນີ້ໄປລົງທຶນທາງດ້ານອື່ນໆໄດ້, ຖ້າທຸລະກິດເກັບເງິນບໍ່ໄດ້ກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ເກີດໜີ້ສູນ ເຊິ່ງເປັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງກິດຈະການ ແລະ ມີຜົນກະທົບຕໍ່ສະພາບຄ່ອງ ຫຼື ຄວາມສາມາດໃນການຊໍາລະໜີ້ໄລຍະສັ້ນ, ດັ່ງນັ້ນການຈັດການລູກໜີ້ ຫຼື ການບໍລິຫານລູກໜີ້ຈະຕ້ອງພິຈາລະນາລະຫວ່າງກຳໄລທີ່ໄດ້ຮັບກັບຄວາມສ່ຽງຈາກການມີລູກໜີ້ເກີດຂຶ້ນ.

5.6.1 ວັດຖຸປະສົງໃນການຈັດການລູກໜີ້

ການຈັດການລູກໜີ້ມີວັດຖຸປະສົງດ້ວຍການ 2 ປະການຄື

1) ເພື່ອໃຫ້ມີກຳໄລຈາກການດຳເນີນງານ: ການທີ່ກິດຈະການມີລາຍໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນເພື່ອໃຫ້ຄຸ້ມກັບຕົ້ນທຶນ ຫຼື ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກການມີລູກໜີ້.

2) ເພື່ອໃຫ້ມີສະພາບຄ່ອງ: ເນື່ອງຈາກລູກໜີ້ເປັນສິນຊັບໝູນວຽນຊຶ່ງສາມາດປ່ຽນມາເປັນເງິນສົດໄດ້ພາຍໃນໄລຍະເວລາ 1 ປີ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ທຸລະກິດມີສະພາບຄ່ອງເພີ່ມຂຶ້ນ.

ດັ່ງນັ້ນ, ກິດຈະການຄວາມກຳນົດນະໂຍບາຍການໃຫ້ສິນເຊື່ອເພື່ອເປັນແນວທາງໃນການຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບລູກໜີ້ ການຈັດການລູກໜີ້ຈຶ່ງເລີ່ມຕົ້ນຈາກການກຳນົດນະໂຍບາຍເຄຣດິດ ຫຼື ຂາຍເຊື່ອ (Credit policy) ການວາງລະບົບກຳກັບຄຸແລລູກໜີ້ເພື່ອການປະເມີນຜົນ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ກິດຈະການເກີດຄວາມສຸນເສຍນ້ອຍທີ່ສຸດທາງດ້ານຕົວເງິນ ແລະ ຄ່າເສຍໂອກາດໃນການຈັດການລູກໜີ້.

5.6.2 ນະໂຍບາຍເຄຣດິດ

ຄວາມສຳເລັບ ຫຼື ຄວາມລົ້ມເຫຼວຂອງກິດຈະການຂຶ້ນຢູ່ກັບວ່າກິດຈະການຈະສາມາດຂາຍສິນຄ້າໄດ້ຫຼືບໍ່, ຖ້າກິດຈະການສາມາດຂາຍສິນຄ້າໄດ້ຫຼາຍ ແລະ ລາຄາຂາຍສູງກຳໄລກໍ່ຈະເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ລາຄາຫຸ້ນ ຫຼື ມູນຄ່າຂອງກິດຈະການກໍ່ຈະເພີ່ມຂຶ້ນ, ການທີ່ກິດຈະການປະສິບຜົນສຳເລັບ ເຊິ່ງຂຶ້ນຢູ່ກັບປັດໄຈຫຼາຍປະການ ເຊັ່ນ: ລາຄາຂາຍສິນຄ້າຄຸນນະພາບຂອງສິນຄ້າ, ການໂຄສະນາ ແລະ ນະໂຍບາຍເຄຣດິດ ເຊິ່ງນະໂຍບາຍເຄຣດິດມີອົງປະກອບທີ່ສຳຄັນ 4 ປະການຄື:

1) ໄລຍະເວລາການໃຫ້ເຄຣດິດ (Credit Policy) ໝາຍເຖິງໄລຍະເວລາທີ່ຜູ້ຂາຍກຳນົດໃຫ້ຜູ້ຊື້ມາຊໍາລະໜີ້ພາຍຫຼັງນັບຕັ້ງແຕ່ວັນທີ່ຮັບສິນຄ້າ ຫລືບໍລິການໄປແລ້ວ ເຊັ່ນ: ນະໂຍບາຍເຄຣດິດ Net 45 ໝາຍຄວາມວ່າຜູ້ຊື້ຕ້ອງມາຊໍາລະໜີ້ໃນໄລຍະເວລາ 45 ວັນນັບຈາກວັນທີ່ໄດ້ຮັບສິນຄ້າ.

2) ສ່ວນຫຼຸດລາຄາ (Discount) ໝາຍເຖິງຜົນຕ່າງລະຫວ່າງລາຄາຊື້ ແລະ ລາຄາຂາຍສິນຄ້າທີ່ຈະຕ້ອງຊໍາລະຈົງ, ສ່ວນຫຼຸດການຄ້າເປັນອັດຕາສ່ວນຫຼຸດທີ່ຜູ້ຂາຍກຳນົດຂຶ້ນເພື່ອຈຸງໃຈໃຫ້ລູກໜີ້ການຄ້າ ຫຼື ຜູ້ຊື້ສິນຄ້າມາຊໍາລະໜີ້ຄ່າສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການໄວຂຶ້ນ ເຊັ່ນ: 2/10 Net 45 ໝາຍຄວາມວ່າຜູ້ຂາຍໃຫ້ສ່ວນຫຼຸດເງິນສົດ 2% ແກ່ຜູ້ຊື້ທີ່ມາຊໍາລະພາຍໃນ 10 ວັນ ແຕ່ຖ້າບໍ່ມາຊໍາລະພາຍໃນ 10 ວັນ ເພື່ອຮັບສ່ວນລຸດການຄ້າ ຜູ້ຊື້ຕ້ອງຊໍາລະຄ່າສິນຄ້າແຕ່ມລາຄາໃນ 45 ວັນ.

3) ມາດຕະຖານເຄຣດິດ (Credit standard) ໝາຍເຖິງການປະເມີນມາດຕະຖານເຄຣດິດຂອງລູກຄ້າແຕ່ລະລາຍ ຖ້າກິດຈະການບໍ່ເຂັ້ມງວດໃນການໃຫ້ເຄຣດິດແກ່ລູກຄ້າກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ຍອດຂາຍຫຼາຍຂຶ້ນ, ແຕ່ກໍ່ອາດມີໂອກາດເກີດໜີ້ສູນຫຼາຍ ແຕ່ຖ້າກິດຈະການມີນະໂຍບາຍການໃຫ້ເຄຣດິດເຂັ້ມງວດກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ຍອດຂາຍບໍ່ຫຼາຍເຮັດໃຫ້ສູນເສຍລູກຄ້າ ແລະ ກຳໄລ.

ການກຳນົດມາດຕະຖານເຄຣດິດໂດຍທົ່ວໄປຈະພິຈາລະນາຄຸນສົມບັດ 5Cs ຄື:

3.1) ອຸປະນິໄສຂອງລູກຄ້າ (Character) ໝາຍເຖິງ ຜິດຕິກຳຂອງລູກຄ້າທີ່ຕິດຕໍ່ກັບກິດຈະການ ເຊັ່ນ: ເປັນຄົນຊື່ສັດກົງເວລາໃນການຊໍາລະໜີ້ ແລະ ມີລັກຊະນະທ່າທາງໜ້າໄວ້ວາງໃຈຫຼືບໍ່ ເປັນຕົ້ນ.

3.2) **ຄວາມສາມາດໃນການຊໍາລະໜີ້ (Capacity)** ໝາຍເຖິງລາຍໄດ້ ຫຼື ຍອດຂາຍເງິນທຸນ ໝູນວຽນຂອງກິດຈະການ.

3.3) **ເງິນທຶນ (Capital)** ໝາຍເຖິງການທີ່ກິດຈະການນໍາເງິນທຶນຂອງຕົນເອງມາລົງທຶນໃນ ກິດຈະການ ຫຼື ເງິນທີ່ໄດ້ມາຈາກການກູ້ຢືມມາລົງທຶນໃນກິດຈະການ.

3.4) **ຫຼັກປະກັນ (Collateral)** ໝາຍເຖິງສິ່ງທີ່ກິດຈະການນໍາມາເປັນຫຼັກປະກັນໃນການກູ້ຢືມ ເຊັ່ນ: ສິນຄ້າທີ່ດິນ ອາຄານ ອຸປະກອນ ເງິນຝາກປະຈໍາ ຫຼື ໃຊ້ບຸກຄົນຄ້າປະກັນໃນບາງກໍລະນີ.

3.5) **ສະພາວະການ (Condition)** ໝາຍເຖິງສະພາວະທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການດໍາເນີນງານ ຂອງ ກິດຈະການເຊັ່ນ: ພາວະເສດຖະກິດ, ການເມືອງ, ສັງຄົມ, ການແຂ່ງຂັນ ເປັນຕົ້ນ.

4) ນະໂຍບາຍການເກັບໜີ້ (Collection policy) ໝາຍເຖິງມາດຕະການທີ່ກິດຈະການໃຊ້ກັບລູກ ໜີ້ທີ່ເຄີຍກໍານົດການຊໍາລະໜີ້, ຖ້າກິດຈະການໃຊ້ນະໂຍບາຍທີ່ເຂັ້ມງວດ ຫຼື ຮຸນແຮງກໍ່ຈະທໍາໃຫ້ລູກຄ້າບໍ່ ພໍໃຈ ຫຼື ບໍ່ຊື່ສິນຄ້າຈາກກິດຈະການຫັນໄປຊື່ສິນຄ້າຈາກຄູ່ແຂ່ງຂັນ ຫຼື ຜູ້ຜະລິດລາຍອື່ນ, ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ ຖ້າກິດຈະການມີນະໂຍບາຍທີ່ຢ່ອນຍານໃນການເກັບໜີ້ກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ເກີດໜີ້ສູນຂຶ້ນ.

5.6.3 ການກໍາກັບດູແລໜີ້

ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງກັບກິດຈະການທັງຜູ້ຖືຫຸ້ນ ແລະ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສິນເຊື່ອ ຂອງທະນາຄານຕ້ອງໃຫ້ ຄວາມສົນໃຈຢ່າງໃກ້ຊິດໃນການຈັດການລູກໜີ້ຂອງກິດຈະການ ໂດຍສາມາດເບິ່ງຈາກໃບລາຍງານທາງເງິນ ຂອງກິດຈະການ.

ເມື່ອກິດຈະການຂາຍສິນຄ້າເປັນເງິນເຊື່ອຈະເຮັດໃຫ້ເກີດຜົນທີ່ມີຕໍ່ງົບການເງິນດ້ວຍກັນ 3 ປະການຄື:

- 1) ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອລຸດລົງເທົ່າກັບຕົ້ນທຶນຂາຍ
- 2) ລູກໜີ້ການຄ້າເພີ່ມຂຶ້ນເທົ່າໃດກັບຍອດຂາຍ
- 3) ກໍາໄລເຊິ່ງເກີດຈາກຜົນຕ່າງຂອງລາຄາຂາຍກັບຕົ້ນທຶນ

ເຊິ່ງກໍາໄລນີ້ຈະໄປລວມຢູ່ໃນຍອດກໍາໄລສະສົມໃນງົບດຸນ, ຖ້າກິດຈະການຂາຍສິນຄ້າເປັນເງິນສົດກໍ່ ຈະເຮັດໃຫ້ໄດ້ຮັບເງິນສົດເພື່ອນໍາໄປໃຊ້ໃນການດໍາເນີນງານ, ຖ້າຫາກກິດຈະການຂາຍສິນຄ້າເປັນເງິນເຊື່ອກໍ່ ຈະບໍ່ໄດ້ຮັບເງິນສົດຈາກການຂາຍຈົນກວ່າຈະໄດ້ຮັບຊໍາລະໜີ້ຈາກລູກໜີ້, ຫາກກິດຈະການຂາຍສິນຄ້າໂດຍ ບໍ່ເຂັ້ມງວດໃນການໃຫ້ເຄດິດແກ່ລູກຄ້າກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ຍອດຂາຍ ແລະ ກໍາໄລເພີ່ມສູງຂຶ້ນເຊິ່ງສິ່ງຜົນໃຫ້ ລາຄາຫຸ້ນເພີ່ມສູງຂຶ້ນ, ແຕ່ຖ້າກິດຈະການບໍ່ສາມາດເກັບໜີ້ຈາກລູກໜີ້ໄດ້ຈົນເກີດໜີ້ສູນກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ລາຄາ ຫຸ້ນລຸດລົງ, ການກໍາກັບດູແລທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ຜູ້ບໍລິຫານກໍານົດນະໂຍບາຍການຂາຍສິນເຊື່ອໄດ້ດີຂຶ້ນ ໂດຍໃຊ້ ຂໍ້ມູນລູກໜີ້ທີ່ປະກົດໃນງົບການເງິນໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບເພາະຖ້າບໍ່ມີລະບົບການກໍາກັບດູແລລູກໜີ້ທີ່ດີ ອາດຈະເຮັດໃຫ້ຜູ້ຖືຫຸ້ນ ແລະ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສິນເຊື່ອເຂົ້າໃຈຕົວເລກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບລູກໜີ້ຜິດພາດໄດ້.

5.6.4 ເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ໃນການກໍາກັບດູແລລູກໜີ້ການຄ້າ

ກິດຈະການສາມາດໃຊ້ເຄື່ອງມື ຢ່າງໃດຢ່າງໜຶ່ງ ຫຼື ຫຼາຍຢ່າງພ້ອມກັນຕໍ່ໄປນີ້ເພື່ອໃຫ້ການກໍາກັບດູ ແລະ ການປະເມີນຜົນລູກໜີ້ໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບເຮັດໃຫ້ກິດຈະການສາມາດບໍລິຫານລູກໜີ້ໄດ້ຕາມ ນະໂຍບາຍເຄຣດິດທີ່ກໍານົດໄວ້ ແລະ ຖ້າມີລູກໜີ້ລາຍໃດມີແນວໂນ້ມທີ່ຈະມີບັນຫາກິດຈະການກໍ່ມີຂໍ້ມູນ ພຽງພໍທີ່ຈະແກ້ໄຂບັນຫາໄດ້ທັນການ.

1) ໄລຍະເວລາຮຽກເກັບໜີ້ຫຼືໄລຍະເວລາການຈ່າຍຊໍາລະໜີ້ຂອງລູກໜີ້ (Days Sales Outstanding: DSO) ຫຼືບາງຄັ້ງເອີ້ນວ່າ Average Collect Period: ໝາຍເຖິງໄລຍະເວລາທີ່ລູກໜີ້ຮັບສິນຄ້າໄປຈົນເຖິງວັນທີ່ຊໍາລະໜີ້ຄ່າສິນຄ້າ.

ຕົວຢ່າງທີ່ 5.5 ບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດ ມີຍອດຂາຍ ສິນຄ້າຊະນິດໜຶ່ງ ປີລະ 2,000,000 ແຫ່ງ ໃນລາຄາຂາຍແຫ່ງລະ 20 ພັນກີບ ໂດຍການຂາຍເປັນການຂາຍເຊື່ອທັງໝົດມີເງື່ອນໄຂການຂາຍ 2 /10 Net 30 ຄືຖ້າລູກໜີ້ມາຊໍາລະໜີ້ພາຍໃນ 10 ວັນຈະໄດ້ຮັບສ່ວນລົດເງິນສິດ 2% ແຕ່ຖ້າຊໍາລະພາຍໃນ 30 ວັນນັບຈາກວັນທີ່ຊື້ສິນຄ້າໄປບໍ່ໄດ້ຮັບສ່ວນລູດຕ້ອງຊໍາລະເຕັມລາຄາ.

ຈາກປະສົບການທີ່ຜ່ານມາຂອງບໍລິສັດພົບວ່າລູກໜີ້ 60%ມາຊໍາລະໜີ້ເພື່ອຮັບສ່ວນລູດພາຍໃນ 10 ວັນ ສ່ວນລູກໜີ້ອີກ 40% ຈະມາຊໍາລະໜີ້ວັນສຸດທ້າຍທີ່ໃຫ້ເຄຣດິດຄື 30ວັນນັບຈາກວັນທີ່ລູກໜີ້ຮັບສິນຄ້າໄປ.

$$DSO = 0.6*(10 \text{ ວັນ}) + 0.4*(30\text{ວັນ}) = 18 \text{ ວັນ}$$

$$\begin{aligned} \text{ຍອດຂາຍຕໍ່ວັນ} &= \frac{\text{ຍອດຂາຍຕໍ່ປີ}}{360} \\ \text{ຍອດຂາຍຕໍ່ວັນ} &= \frac{2,000,000 * 20}{360} = 111,111 \text{ ພັນກີບ} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ລູກໜີ້ການຄ້າ} &= \text{ຍອດຂາຍຕໍ່ວັນ} * DSO \\ \text{ລູກໜີ້ການຄ້າ} &= 111,111 * 18 = 1,999,998 \text{ ພັນກີບ} \end{aligned}$$

DSO ຈະນຳໃຊ້ໃນການປຽບທຽບກັບຄ່າສະເລ່ຍອຸດສາຫະກຳ ຫຼື ບໍລິສັດອື່ນໆ ໃນອຸດສາຫະກຳດຽວກັນ ເຊັ່ນ: ໃນອຸດສາຫະກຳມີໄລຍະເວລາເກັບໜີ້ສະເລ່ຍ (DSO ຫຼື ACP) ເທົ່າກັບ 25 ວັນ ແຕ່ຂອງບໍລິສັດ ໂຊກໄຊຈຳກັດເທົ່າກັບ 18 ວັນ ສະແດງວ່າລູກໜີ້ຂອງບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດມາຊໍາລະໜີ້ໄວຂຶ້ນເພື່ອຮັບສ່ວນລູດ ຫຼື ສະແດງວ່າຝ່າຍຈັດເກັບໜີ້ຂອງບໍລິສັດມີປະສິດທິພາບໃນການເກັບໜີ້.

2) ຕາຕະລາງວິເຄາະອາຍຸລູກໜີ້ (Aging Schedule) ຄືການສຳລວດລາຍລະອຽດຂອງລູກໜີ້ໃຫ້ດີວ່າມີລູກໜີ້ກຸ່ມໃດມາຊໍາລະໜີ້ໃນຊ່ວງເວລາໃດໜຶ່ງ ໂດຍໃຊ້ຂໍ້ມູນຈາກບັດ ຫຼື ການລູກໜີ້ແຕ່ລະລາຍຖ້າກິດຈະການລູກໜີ້ຈຳນວນຫຼາຍກໍ່ອາດໃຊ້ຄອມພິວເຕີຈຳແນກອາຍຸຂອງລູກໜີ້ເພື່ອເຮັດໄດ້ສະດວກ ແລະ ວ່ອງໄວດັ່ງຕາຕະລາງທີ່ 5.1.

ຕາຕະລາງ 5.2 ປຽບທຽບອາຍຸລູກໜີ້ຂອງບໍລິສັດ A ແລະ B

ອາຍຸລູກໜີ້ (ວັນ)	ບໍລິສັດ A		ບໍລິສັດ B	
	ມູນຄ່າ	ສ່ວນຮ້ອຍ	ມູນຄ່າ	ສ່ວນຮ້ອຍ
0-10	1,215,122	70%	815,867	47%
11-30	520,766	30%	451,331	16%
31-45	0	0	260,383	15%
46-60	0	0	173,589	20%
ຫຼາຍກວ່າ 60	0	0	34,718	2%
ລວມ	1,735,888	100%	1,735,888	100%

ຈາກຕາຕະລາງທີ່ 5.1 ບໍລິສັດ A ແລະ B ມີຍອດຂາຍເທົ່າກັນຄື: 1,735,888 ກີບ ໄລຍະເວລາການໃຫ້ ເຄຣດິດເໝືອນກັນ ແຕ່ພຶດຕິກຳຂອງລູກໜີ້ແຕ່ລະບໍລິສັດຕ່າງກັນ.

ລູກໜີ້ຂອງບໍລິສັດ A ມາຊຳລະໜີ້ຕົງເວລາພາຍໃນ 30 ວັນ ໂດຍລູກໜີ້ 70% ມາຊຳລະພາຍໃນ 10 ວັນ ເພື່ອຮັບສ່ວນລູດການຄ້າ ແລະ ອີກ 30% ມາຊຳລະພາຍໃນ 30 ວັນ ສ່ວນລູກໜີ້ຂອງບໍລິສັດ B ມີ 47% ມາຊຳລະໜີ້ເພື່ອຮັບສ່ວນລູດການຄ້າ, 16% ມາຊຳລະພາຍໃນກຳໜົດ 30 ວັນ ແລະ ອີກ 37% ມາຊຳລະເກີນກຳໜົດເວລາທີ່ໃຫ້ເຄຣດິດ.

5.6.5 ຮູບແບບການຈ່າຍຊຳລະໜີ້ຂອງລູກໜີ້ (Payment Pattern) ເປັນເຄື່ອງມືກວດຊອບວ່າລູກໜີ້ການຄ້າຂອງກິດຈະການມີຮູບແບບການຊຳລະໜີ້ປົກກະຕິແນວໃດ, ຖ້າມີການຜິດປົກກະຕິເກີດຂຶ້ນ ເຊັ່ນ ຈ່າຍຊຳລະໜີ້ຊ້າລົງ ຫຼື ມີໜີ້ເສຍເກີດຂຶ້ນໂດຍກິດຈະການຈະໄດ້ແກ້ບັນຫາໄດ້ທັນການ, ເພາະການປຽບທຽບດັ່ງກ່າວຈະສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ໄລຍະເວລາການເກັບໜີ້ (DSO) ຂອງກິດຈະການ, ຖ້າລູກໜີ້ຊຳລະໜີ້ຊ້າລົງ ຈຳນວນວັນຂອງ DSO ກໍ່ຈະສູງຂຶ້ນເຮັດໃຫ້ກິດຈະການຕ້ອງລົງທຶນໃນບັນຊີລູກໜີ້ຫຼາຍຂຶ້ນ, ຕົ້ນທຶນທາງການເງິນຂອງກິດຈະການຈະສູງຂຶ້ນ ແລະ ມີຄວາມສ່ຽງທາງການເງິນເພີ່ມຂຶ້ນ.

ຕົວຢ່າງ 5.6 ບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດ ບັນຈຸບັນໃຊ້ນະໂຍບາຍການຈັດເກັບໜີ້ໂດຍໃຫ້ລູກຄ້າມາຊຳລະໜີ້ບໍລິສັດ, ບໍລິສັດກຳລັງພິຈາລະນາການປ່ຽນແປງນະໂຍບາຍໃໝ່ ໂດຍໃຫ້ຜະນັກງານໄປເກັບເງິນທີ່ເຮັດການຂອງລູກຄ້າເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ລະຍະເວລາການເກັບເງິນສະເລ່ຍລົດລົງຈາກ 60 ວັນເປັນ 45 ວັນ, ບໍລິສັດຄວນປ່ຽນນະໂຍບາຍໃໝ່ຫຼືບໍ່ ຖ້າຕົ້ນທຶນທາງການເງິນເທົ່າກັບ 20% ແລະມີຂໍ້ມູນດັ່ງນີ້:

	ນະໂຍບາຍປັດຈຸບັນ	ນະໂຍບາຍໃໝ່
ຍອດຂາຍ(ບາດ)	2,400,000	2,400,000
ລະຍະເວລາການໜີ້ສະເລ່ຍ (ວັນ)	60	45
ໜີ້ສູນຄິດເປັນເປີເຊັນຂອງຂາຍ	3%	2%
ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເກັບໜີ້	116,000	148,000

ຂັ້ນຕອນການຄຳນວນມີ 3 ຂັ້ນຕອນຄື

ຂັ້ນ1: ຄຳນວນຫາລາຍໄດ້ສ່ວນເພີ່ມ

ຂັ້ນ2: ຄຳນວນຫາຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສ່ວນເພີ່ມ

ຂັ້ນ3: ປຽບທຽບລະຫວ່າງລາຍໄດ້ສ່ວນເພີ່ມກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສ່ວນເພີ່ມ

ຂັ້ນ1: ຄຳນວນຫາລາຍໄດ້ສ່ວນເພີ່ມ ເຊິ່ງໄດ້ແກ່ຜົນຕອບແທນທີ່ຍອດລູກໜີ້ ແລະ ໜີ້ສູນຫຼຸດລົງ.

$$\text{ຍອດລູກໜີ້ຫຼຸດລົງ} = \text{ຍອດລູກໜີ້ນະໂຍບາຍປັດຈຸບັນ} - \text{ຍອດລູກໜີ້ນະໂຍບາຍໃໝ່}$$

$$= \frac{2,400,000}{360} - \frac{2,400,000}{360}$$

$$= \frac{400,000}{60} - \frac{300,000}{45}$$

$$\text{ຍອດລູກໜີ້ຫຼຸດລົງ} = 100,000 \text{ ກີບ}$$

ເງິນທຶນທີ່ຍອດລູກໜີ້ຫຼຸດລົງກິດຈະການສາມາດນຳໄປຫາຜົນຕອບແທນເຮັດໃຫ້ມີລາຍໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ

$$\text{ຜົນຕອບແທນທີ່ຍອດລູກໜີ້ລົດລົງ} = \text{ອັດຕາຕົ້ນທຶນຂອງເງິນທຶນ} \times \text{ຍອດລູກໜີ້ລົດລົງ}$$

	= 20% * 100,000 = 200,000 ກີບ
ໜີ້ສູນຫຼຸດລົງ	= ໜີ້ສູນນະໂຍບາຍປັດຈຸບັນ - ໜີ້ສູນນະໂຍບາຍໃໝ່
	= 3% * 2,400,000 – 2% * 2,400,000
	= 72,000 – 48,000
	= 24,000
ລາຍໄດ້ສ່ວນເພີ່ມ	= ຜົນຕອບແທນຈາກຍອດລູກໜີ້ຫຼຸດລົງ + ໜີ້ສູນຫຼຸດລົງ
	= 20,000 + 24,000
	= 44,000 ກີບ

ຂັ້ນ2: ຄຳນວນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສ່ວນເພີ່ມໄດ້ແກ່ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ຕ້ອງຈ່າຍເພີ່ມເນື່ອງຈາກການໃຊ້ນະໂຍບາຍ ໃໝ່ໃນການຈັດເກັບໜີ້

ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເກັບໜີ້ນະໂຍບາຍເດີມ 116, 000 ກີບ

ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເກັບໜີ້ນະໂຍບາຍໃໝ່ 148,000 ກີບ

ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສ່ວນເພີ່ມ = 148,000 – 116,000 ກີບ = 32,000 ກີບ

ຂັ້ນ3: ປຽບທຽບລະຫວ່າງລາຍໄດ້ສ່ວນເພີ່ມກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສ່ວນເພີ່ມ

ລາຍໄດ້ສ່ວນເພີ່ມ 44,000 ກີບ

ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສ່ວນເພີ່ມ 32,000 ກີບ

ກຳໄລເພີ່ມຂຶ້ນ 12,000 ກີບ

ດັ່ງນັ້ນ, ບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດຈຶ່ງຄວນປ່ຽນນະໂຍບາຍການຈັດເກັບໃໝ່ ໂດຍສິ່ງຜະນຶກງານໄປເກັບເງິນຍັງເຮັດຈະຕ້ອງນຳໃຊ້ນະໂຍບາຍນີ້ ເພາະເຮັດໃຫ້ກຳໄລເພີ່ມຂຶ້ນ 12,000 ກີບ

5.7 ແນວຄິດກ່ຽວກັບການຈັດສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ

ສິນຄ້າຍັງເຫຼືອເປັນສັບຊັບໝູນວຽນຢ່າງໜຶ່ງທີ່ທຸລະກິດມີໄວ້ເພື່ອໃຊ້ໃນການດຳເນີນງານ ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອປະກອບດ້ວຍວັດຖຸ (Raw material), ສິນຄ້າລະຫວ່າງຜະລິດ(Work in proess) ແລະ ສິນຄ້າສຳເລັດຮູບ (Finished Goods), ການລົງທຶນສິນຄ້າຍັງຄົງເຫຼືອທີ່ມີປະສິດທິພາບນັ້ນກິດຈະການຕ້ອງຮັກສາສິນຄ້າຄົງເຫຼືອໃຫ້ຢູ່ໃນລະດັບເໝາະສົມ ບໍ່ໃຫ້ມີສິນຄ້າຫຼາຍເກີນໄປ, ຫາກກິດຈະການມີສິນຄ້າຄົງເຫຼືອຫຼາຍເກີນໄປຈະເຮັດໃຫ້ເງິນທຶນໄປຈົມຢູ່ໃນສິນຄ້າຍັງເຫຼືອ, ໃນທາງກົງການຂ້າມຖ້າກິດຈະການມີສິນຄ້າຄົງເຫຼືອໜ້ອຍເກີນໄປກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ກິດຈະການສູນເສຍໂອກາດໃນການຫາລາຍໄດ້ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການໄດ້ກຳໄລ, ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງຈຳເປັນທີ່ຜູ້ບໍລິຫານກິດຈະການຈະຕ້ອງບໍລິຫານສິນຄ້າຄົງເຫຼືອດ້ວຍຄວາມລະມັດລະວັງ ໂດຍນຳເຫັນກິດ ແລະ ວິທີການບໍລິຫານການເງິນມາໃຊ້.

5.7.1 ວັດຖຸປະສົງຂອງການຈັດການສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ

1) ເພື່ອໃຫ້ມີສະພາບຄ່ອງ ໝາຍເຖິງການທີ່ກິດຈະການມີສິນຄ້າຄົງເຫຼືອພຽງພໍໃນການຂາຍ ຫຼື ມີວັດຖຸດິບພຽງພໍຕາມແຜນການຜະລິດທີ່ກຳນົດໄວ້.

2) ເພື່ອໃຫ້ມີກຳໄລ ໝາຍເຖິງການເຮັດໃຫ້ຕົ້ນທຶນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການມີສິນຄ້າຄົງເຫຼືອໃຫ້ຕໍ່າທີ່ສຸດ ຄືຕົ້ນທຶນໃນການສັ່ງຊື້ ແລະ ຕົ້ນທຶນໃນການເກັບຮັກສາເພື່ອເຮັດໃຫ້ມີກຳໄລຫຼາຍທີ່ສຸດ.

5.7.2 ຕົ້ນທຶນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ

ຕົ້ນທຶນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສິນຄ້າຄົງເຫຼືອຈຳແນກອອກເປັນ 3 ປະເພດຄື:

1) **ຕົ້ນທຶນ ຫຼື ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເກັບຮັກສາ (Carrying)** ໝາຍເຖິງ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເກັບຮັກສາສິນຄ້າໄວ້ເພື່ອຜະລິດ ຫຼື ເພື່ອຂາຍ ຄ່າໃຊ້ໃນການເກັບຮັກສາຈະຜັນແປໄປຕາມຈຳນວນສິນຄ້າທີ່ເກັບໄວ້ກ່າວຄື ຖ້າທຸລະກິດເກັບສິນຄ້າຄົງເຫຼືອໄວ້ຫຼາຍກໍຈະຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເກັບຮັກສາໄວ້ສູງ, ໃນທາງກົງກັນຂ້າມຖ້າທຸລະກິດມີສິນຄ້າຄົງເຫຼືອໄວ້ໜ້ອຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເກັບຮັກສາກໍຈະຕໍ່າ, ໂດຍຕົ້ນທຶນ ຫຼື ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເກັບຮັກສາປະກອບດ້ວຍ:

- ຕົ້ນທຶນຂອງເງິນທີ່ລົງທຶນໃນສິນຄ້າ.
- ຄ່າເກັບຮັກສາ ແລະ ສິ່ງມອບໃຫ້ລູກຄ້າ
- ຄ່າປະກັນໄພ
- ຄ່າພາສີ
- ຄ່າເຊື່ອມລາຄາຂອງສິນຄ້າ

2) **ຕົ້ນທຶນ ຫຼື ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການສັ່ງຊື້ (Ordering Cost)** ໝາຍເຖິງຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການສັ່ງຊື້ແຕ່ລະຄັ້ງ ເປັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄົງທີ່ບໍ່ຜັນປ່ຽນຕາມກຳນົດຂອງການສັ່ງຊື້, ຖ້າສັ່ງຊື້ສິນຄ້າຈຳນວນຫຼາຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສັ່ງຊື້ຕໍ່ໜ່ວຍຈະຕໍ່າ ແລະ ຖ້າສັ່ງຊື້ສິນຄ້າຈຳນວນໜ້ອຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສັ່ງຊື້ຕໍ່ໜ່ວຍຈະສູງ, ໂດຍຕົ້ນທຶນ ຫຼື ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການສັ່ງຊື້ປະກອບດ້ວຍ:

- ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນຂະບວນການການສັ່ງຊື້ ເຊັ່ນ ຄ່າໂທລະສັບ, ຄ່າເອກະສານ ເປັນຕົ້ນ
- ຄ່າຂົນສົ່ງ
- ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຈໍລະຈອນສິນຄ້າ

3) **ຕົ້ນທຶນ ຫຼື ຄ່າເສຍໂອກາດຂອງສິນຄ້າຂາດແຄນ** ໝາຍເຖິງການເສຍໂອກາດໃນການຫາກຳໄລເນື່ອງຈາກມີວັດຖຸດິບ ຫຼື ສິນຄ້າບໍ່ພຽງພໍທີ່ຈະຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງລູກຄ້າ, ຕົ້ນທຶນ ຫຼື ຄ່າເສຍໂອກາດຂອງສິນຄ້າປະກອບດ້ວຍ:

- ຄ່າເສຍໂອກາດການຂາຍ
- ຄ່າເສຍຫາຍຈາກຊື່ສຽງຂອງກິດຈະການ
- ຄ່າເສຍຫາຍຈາກການບໍ່ສາມາດຜະລິດສິນຄ້າໄດ້ຕາມກຳນົດເວລາ

5.7.3 ການບໍລິຫານສິນຄ້າຄົງເຫຼືອໂດຍໃຊ້ຕົວແບບ EOQ

EOQ (Economic Order Quantity) ໝາຍເຖິງປະລິມານສິນຄ້າທີ່ເໝາະສົມທີ່ສຸດທີ່ຈະສັ່ງຊື້ເຂົ້າມາແຕ່ລະຄັ້ງຊຶ່ງຈະທຳໃຫ້ຕົ້ນທຶນລວມຕໍ່າທີ່ສຸດ.

EOQ ຄືແບບຈຳລອງທີ່ຈະຊ່ວຍໃຫ້ກິດຈະການກຳນົດຂະນາດຂອງການສັ່ງຊື້ ທີ່ປະຢັດທີ່ສຸດໂດຍຕົ້ນທຶນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ ມີ 3 ປະການຕາມທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງຕົ້ນ ໃນທີ່ນີ້ຈະພິຈາລະນາເຖິງຕົ້ນທຶນສຳຄັນ 2 ປະການຄື ຕົ້ນທຶນໃນການເກັບຮັກສາ ແລະ ຕົ້ນທຶນໃນການສັ່ງຊື້ ສ່ວນຕົ້ນທຶນຂອງສິນຄ້າຂາດແຄນຈະໄປພິຈາລະນາລວມກັບການມີລະດັບຂອງສິນຄ້າເພື່ອຄວາມປອດໄພ (Safety Stock)

1) **ຕົ້ນທຶນໃນການເກັບຮັກສາ (Carrying)** ເປັນຕົ້ນທຶນຜັນແປຕາມປະລິມານວັດຖຸດິບ ຫຼື ສິນຄ້າທີ່ເກັບຮັກສາໂດຍໃຊ້ສັນຍາລັກດັ່ງນີ້:

$$C = \text{ຕົ້ນທຶນການເກັບຮັກສາຕໍ່ໜ່ວຍຕໍ່ປີ}$$

$$Q = \text{ປະລິມານການສັ່ງຊື້ແຕ່ລະຄັ້ງ}$$

$$\frac{Q}{2} = \text{ປະລິມານການໂດຍສະເລ່ຍ.}$$

ຕົ້ນທຶນການເກັບຮັກສາສິນຄ້າຄົງເຫຼືອຕໍ່ປີ=(ປະລິມານສິນຄ້າຄົງເຫຼືອສະເລ່ຍ)*(ຕົ້ນທຶນການເກັບຮັກສາຕໍ່ໜ່ວຍ)

$$\text{ຕົ້ນທຶນໃນການເກັບຮັກສາສິນຄ້າຄົງເຫຼືອຕໍ່ປີ (CC)} = \frac{Q}{2} C$$

2) ຕົ້ນທຶນໃນການສັ່ງຊື້ (Ordering Cost) ເປັນຕົ້ນທຶນຄົງທີ່ບໍ່ຜັນປ່ຽນຕາມຈຳນວນສິນຄ້າສັ່ງຊື້.

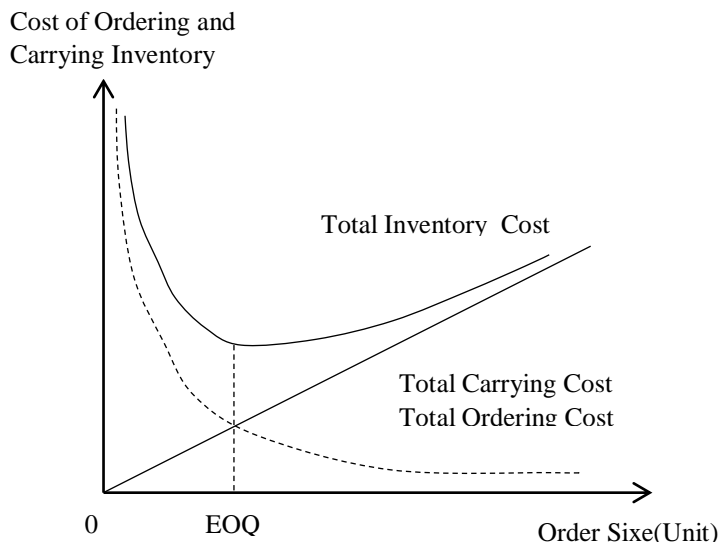
ຕົ້ນທຶນການສັ່ງຊື້ຕໍ່ປີ=(ຕົ້ນທຶນໃນການສັ່ງຊື້ຕໍ່ຄັ້ງ)*(ຈຳນວນໃນການສັ່ງຊື້ຕໍ່ປີ)

$$\text{ຕົ້ນທຶນການສັ່ງຊື້ຕໍ່ປີ (OC)} = S \frac{D}{Q}$$

ຕົ້ນທຶນລວມໃນການມີສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ(Total inventory Cost:TIC) = CC + OC

$$TIC = \frac{Q}{2} H + S \frac{D}{Q}$$

3) ຕົ້ນແບບ EOQ ໃນການຄຳນວນຫາປະລິມານການສັ່ງຊື້ທີ່ປະຫຍັດທີ່ສຸດ: ເພື່ອໃຫ້ສາມາດຄຳນວນຫາປະລິມານໃນການສັ່ງຊື້ທີ່ປະຫຍັດທີ່ສຸດອັນເຮັດໃຫ້ຕົ້ນທຶນລວມຕໍ່າທີ່ສຸດຈະຕ້ອງພິຈາລະນາເຖິງຄວາມສຳພັນຂອງຕົ້ນທຶນທີ່ເກີດຂຶ້ນ ແລະ ປະລິມານສັ່ງຊື້ຕາມພາບທີ່ 5.2

ຮູບທີ່ 5.3 ສະແດງຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງຕົ້ນທຶນປະເພດຕ່າງໆ ກັບຂະໜາດຂອງການສັ່ງຊື້

ຈາກຮູບ ແລະ ຕົ້ນທຶນລວມໃນການມີສິນຄ້າຄົງເຫຼືອໄດ້ດຳເນີນການຊອກຫາຕົ້ນທຶນລວມໃນການມີສິນຄ້າຄົງເຫຼືອມີຄ່າຕໍ່າສຸດ ໂດຍອີງຕາມຫຼັກການຊອກຫາຄ່ານ້ອຍສຸດທາງດ້ານຄະນິດສາດ ແມ່ນຊອກຫາຜົນຕຳລາຂັ້ນໜຶ່ງຕາມຕົວປ່ຽນ Q ແລ້ວເອົາຜົນຕຳລາຂັ້ນໜຶ່ງເທົ່າສູນເພື່ອແກ້ສົມຜົນຈະໄດ້ຄ່າຂອງປະລິມານໃນການສັ່ງຊື້ Q ແລະ ຖ້າຜົນຕຳລາຂັ້ນສອງຫາກໃຫຍ່ກວ່າສູນ ສະແດງວ່າຕຳລາຕົ້ນທຶນສ່ວນເພີ່ມມີຄ່ານ້ອຍສຸດ, ດັ່ງສະແດງຕໍ່ໄປນີ້:

ຈາກ
$$TIC = \frac{Q}{2} C + S \frac{D}{Q}$$

ເຮົາໄດ້
$$\frac{d}{dQ}(TIC) = \frac{1}{2} C - S \frac{D}{Q^2} \text{ ແລະ } \frac{d}{dQ}(TIC) = 0$$

ຈະໄດ້ $\frac{1}{2}C - S \frac{D}{Q^2} = 0$ ແລະ $Q = \sqrt{\frac{2DS}{C}}$

ແລະ $\frac{d^2}{dQ^2}(TIC) = \frac{2SD}{Q^3} > 0$ ສະແດງວ່າຕໍາລາຕົ້ນທຶນສ່ວນເພີ່ມມີຄ່າໃຫຍ່ສຸດ

ສະນັ້ນ $Q = EOQ = \sqrt{\frac{2DS}{C}}$

ແລະ $TIC = \sqrt{2DSH}$

ຈໍານວນຄັ້ງໃນການສັ່ງຊື້ $N = \frac{D}{EOQ}$

ໄລຍະເວລາໃນການສັ່ງຊື້ $T = \frac{EOQ}{D} = \frac{1}{N}$

ຕົວຢ່າງ 5.7 ບໍລິສັດ ABC ຈໍາກັດເປັນບໍລິສັດຜະລິດ ຈໍໂທລະທັດ ອອກຈໍາໜ່າຍມີຄວາມຕ້ອງການຊື້ຫຼອດ ໃຊ້ຫຼອດພາບໃນການຜະລິດຈໍໂທລະທັດສີປີລະ 2,400 ໜ່ວຍ ຕົ້ນທຶນຫຼອດພາບມີລາຄາ 300,000ກີບຕໍ່ ໜ່ວຍ, ຄ່າໃນການເກັບຮັກສາສາຄິດເປັນ 5% ຂອງລາຄາຕົ້ນທຶນຫຼອດພາບ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການສັ່ງຊື້ຕໍ່ ຄັ້ງ 2,000,000 ກີບ, ຈົ່ງຊອກຫາ ກ. ປະລິມານການສັ່ງຊື້ທີ່ປະຢັດທີ່ສຸດ

ຂ. ຈໍານວນການສັ່ງຊື້ຕໍ່ປີ

ຄ. ຕົ້ນທຶນທັງໝົດໃນການສັ່ງຊື້

ງ. ເວລາສັ່ງຊື້ຕາມປະລິມານການສັ່ງຊື້ທີ່ປະຢັດທີ່ສຸດ

ວິທີແກ້ $D = 24,000$ ໜ່ວຍ $P = 300,000$ ກີບຕໍ່ໜ່ວຍ $S = 2,000,000$ ກີບ

$I = 5\%$ ຈະໄດ້ $H = PI = 300,000 * 5\% = 15,000$ ກີບ

ກ. ປະລິມານການສັ່ງຊື້ທີ່ປະຢັດທີ່ສຸດ $EOQ = \sqrt{\frac{2DS}{H}} = \sqrt{\frac{2(24,000)(2,000,000)}{15,000}} = 800$ ຫຼອດ

ຂ. ຈໍານວນການສັ່ງຊື້ຕໍ່ປີ $N = \frac{Q}{EOQ} = \frac{24,000}{800} = 3$ ຄັ້ງ

ຄ. ຕົ້ນທຶນທັງໝົດໃນການສັ່ງຊື້

$$TC = PQ + \sqrt{2DSH} = 300,000(800) + \sqrt{2(24,000)(2,000,000)(15,000)}$$

$$TC = 240,000,000 + 37,947,331.92 = 277,947,331.92 \text{ ກີບ}$$

ງ. ເວລາສັ່ງຊື້ຕາມປະລິມານການສັ່ງຊື້ທີ່ປະຢັດທີ່ສຸດ $T = \frac{EOQ}{D} = \frac{800}{24,000} = \frac{1}{3}$ ປີ = 4 ເດືອນ

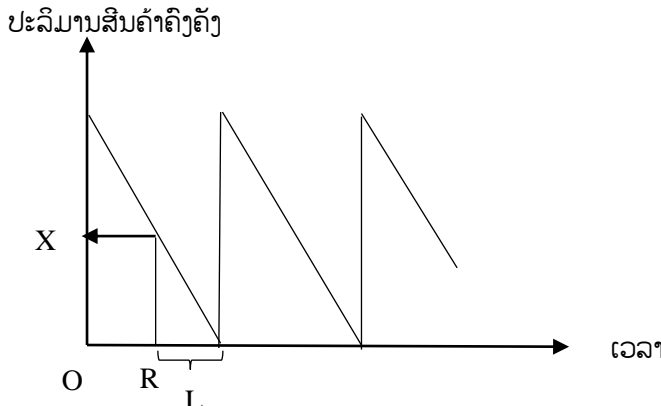
5.7.4 ຈຸດສັ່ງຊື້(Reorder Point=ROP)

ໝາຍເຖິງຈໍານວນສິນຄ້າທີ່ເຫຼືອຢູ່ທີ່ກິດຈະການທີ່ດໍາເນີນການສັ່ງຊື້ຄັ້ງຕໍ່ໄປຄວນຈະເປັນຈໍານວນ ເທົ່າໃດ, ໃນກໍລະນີສັ່ງຊື້ສິນຄ້າທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບສິນຄ້າໃນທັນທີຈະຕ້ອງມີໄລຍະເວລາໃນການກະກຽມການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ຫຼື ໄລຍະເວລາລໍຖ້າສິນຄ້າ, ບໍລິສັດຜູ້ສັ່ງຊື້ສິນຄ້າຕ້ອງສະຕໍ່ອກສິນຄ້າໃຫ້ພຽງພໍຕໍ່ຄວາມຕ້ອງການ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ຂາດຊ່ວງຂະບວນການຜະລິດຫຼືຂາຍ ເຊິ່ງສາມາດຈໍາແນກອອກເປັນ 3 ກໍລະນີ

1) ກໍລະນີກິດຈະການບໍ່ຕ້ອງການເສຍເວລາໃນການລໍຖ້າສິນຄ້າສັ່ງຊື້ແລ້ວໄດ້ຮັບສິນຄ້າທັນທີຈຸດສັ່ງຊື້ ຈະຢູ່ທີ່ ສິນຄ້າໝົດສະຕໍ່ອກພໍດີ ເຊິ່ງສະແດງໃນຕົວຢ່າງ 5.7

2) ການຄໍານວນຫາປະລິມານການສັ່ງຊື້ທີ່ປະຢັດ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ຕ້ອງລໍຖ້າ (EOQ model: Nonzero Lead-time)

ໃນການດຳເນີນທຸລະກິດກ່ຽວກັບການສັ່ງສິນຄ້າອາກຈະບໍ່ໄດ້ຮັບສິນຄ້າໄດ້ທັນທີເນື່ອງຈາກຜູ້ຊື້ ແລະ ຜູ້ຂາຍສິນຄ້າຢູ່ໃນພື້ນທີ່ແຕກຕ່າງກັນຈະໄດ້ລໍຖ້າສິນຄ້າ ແຕ່ຖ້າຢູ່ພື້ນທີ່ດຽວກັນຈະບໍ່ໄດ້ລໍຖ້າສິນຄ້າ, ດັ່ງນັ້ນ, ຈິ່ງຕັດສິນໃຈວ່າຄວນຈະສັ່ງຊື້ເມື່ອໃດທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ຊ່ວງລໍຖ້າສິນຄ້າໃໝ່ຍັງມີສິນຄ້າຜ່ອນຢູ່ ຫຼື ມີວັດສະດຸ ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການການສັ່ງຊື້ເທົ່າໃດ, ດັ່ງນັ້ນ ຕ້ອງມີການສັ່ງຊື້ກ່ອນສິນຄ້າໃນຄັ້ງຈະໝົດ ກໍ່ຄືຈະຕ້ອງ ຕັດສິນໃຈສັ່ງສິນຄ້າເມື່ອມີສິນຄ້າໃນຄັ້ງເປັນຈຳນວນເທົ່າໃດສະແດງໃນຮູບລຸ່ມນີ້:

ຮູບທີ່ 5.3 ປະລິມານການສັ່ງຊື້ທີ່ປະຢັດ ແລະຕ້ອງໄດ້ຕ້ອງລໍຖ້າ

ຈາກຮູບທີ່ 5.3 ເຫັນວ່າຈຸດສັ່ງຊື້ໃໝ່ຄືຈຸດ R(Reorder Point=ROP) ເຊິ່ງເປັນຈຸດຕ້ອງລໍຖ້າສິນຄ້າ ມາເຖິງໃນໄລຍະເວລາ L ໜ່ວຍ ທີ່ຈຸດ R ຈະມີສິນຄ້າເຫຼືອໃນຄັ້ງ X ໜ່ວຍນັ້ນຄືຕຸດສັ່ງຊື້ສິນຄ້າເມື່ອມີສິນຄ້າ ເຫຼືອໃນຄັ້ງ X ໜ່ວຍ ໂດຍສັ່ງຊື້ຈຳນວນ $Q^* = ROP$ ດັ່ງນີ້:

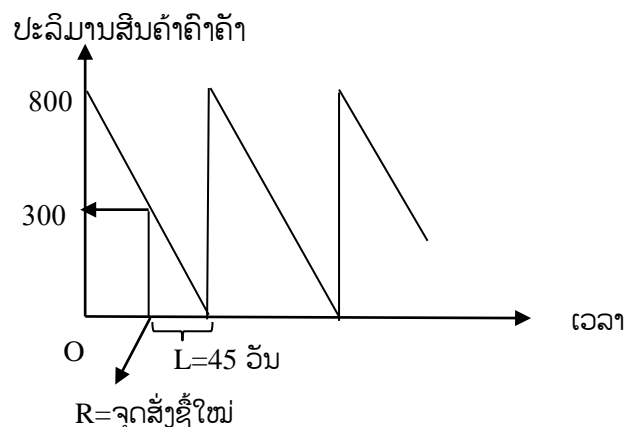
ຈຸດສັ່ງຊື້ໃໝ່ (R) = ຈຳນວນສິນຄ້າເຫຼືອໃນຄັ້ງ = (ໄລຍະເວລາລໍຖ້າສິນຄ້າ) * (ຄວາມຕ້ອງການຊື້ສະເລ່ຍຕໍ່ໜ່ວຍເວລາ)

$$Q^* = ROP = X = Ld$$

- L = ໄລຍະເວລາສັ່ງຊື້ຈົນໄດ້ຮັບ
- X = ຈຳນວນສິນຄ້າເຫຼືອໃນຄັ້ງ
- d = ຄວາມຕ້ອງການຊື້ສະເລ່ຍຕໍ່ໜ່ວຍເວລາ

ຕົວຢ່າງ 5.8 ຈາກຕົວຢ່າງ 5.7 ຖ້າການສັ່ງຊື້ຫຼອດພາບແຕ່ລະຄັ້ງຈະຕ້ອງໄດ້ລໍຖ້າ 45 ວັນຈິ່ງຈະໄດ້ຮັບຫຼອດ ພາບຈິ່ງຊອກຫາປະລິມານສັ່ງຊື້ໃໝ່

$$\text{ຈຸດສັ່ງຊື້ໃໝ່ເມື່ອໄລຍະເວລາສັ່ງຊື້ຈົນໄດ້ຮັບເຄື່ອງ } L = 45 \text{ ວັນໄດ້ } ROP = \frac{24,000}{360} (45) = 300 \text{ ຫຼອດ}$$

ຮູບທີ່ 5.4 ຕົວຢ່າປະລິມານການສັ່ງຊື້ທີ່ປະຢັດ ແລະຕ້ອາໄດ້ຕ້ອາລໍຖ້າ

3) ການຄຳນວນຫາປະລິມານສຳຮອງ (Calculate of Safety Stock)

ກົດຈະການຜະລິດສິນຄ້າໃດໆຫາກປະກົດວ່າຕົ້ນທຶນເມື່ອມີສິນຄ້າຂາດມີທັງໝົດຕໍ່ປີສູງຜູ້ບໍລິຫານຈຶ່ງຕ້ອງບໍ່ໃຫ້ມີສິນຄ້າຂາດມີ ແລະ ຈະແກ້ໄຂບັນຫາສິນຄ້າສຳຮອງກໍ່ຄືການມີສິນຄ້າໃນຄັງໄວ້ບໍ່ໃຫ້ຂາດມີນັ້ນເອງ ແລະ ປະລິມານສິນຄ້າສຳຮອງຈະມີຫຼາຍພຽງໃດຈະຂຶ້ນກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ມີສິນຄ້າໃນຄັງ, ຄ່າຄວາມສ່ຽງຂອງສິນຄ້າຂາດມີ ຕະຫຼາດເຖິງຄວາມບໍ່ແນ່ນອນຂອງປະລິມານຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ໄລຍະເວລາໃນການສົ່ງຊື້ວ່າມີຄວາມແນ່ນອນເທົ່າໃດ, ສະນັ້ນ ວິທີທີ່ໃຊ້ໃນການພິຈາລະນາຈຶ່ງມີເລື່ອງຄ່າກະຕວງເຂົ້າມາກ່ຽວຂອງເຊິ່ງສາມາດສັນຍາລັກເຂົ້າໃຊ້ ແລະ ດັ່ງຮູບດັ່ງນີ້:

ໂດຍກຳນົດໃຫ້ $R =$ ແມ່ນຈຸດສັ່ງຊື້ສິນຄ້າ

$L =$ ໄລຍະເວລາລໍສິນຄ້າ

$Q_{SS} =$ ປະລິມານສິນຄ້າສຳຮອງ

$d =$ ຄວາມຕ້ອງການຊື້ສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວໜ່ວຍເວລາ

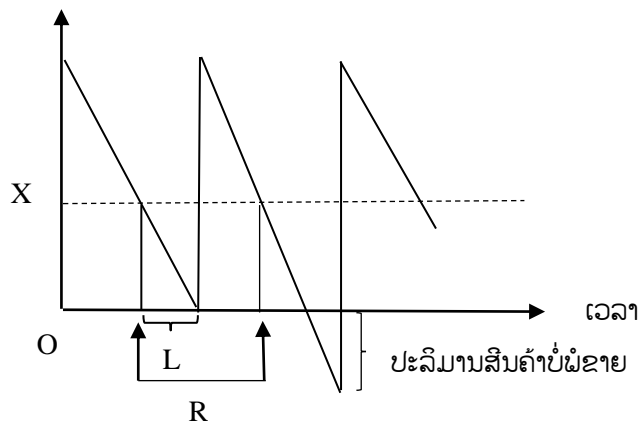
$ROP =$ ປະລິມານສັ່ງສິນຄ້າໃໝ່

$$ROP = dL$$

$ROP_{SS} =$ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການມີສິນຄ້າຂາດມີຕໍ່ໜ່ວຍຕໍ່ປີ

$$ROP_{SS} = dL + Q_{SS}$$

ປະລິມານສິນຄ້າຄົງຄັງ

ຮູບທີ່ 5.7 ປະລິມານການສັ່ງຊື້ທີ່ປະຢັດໃນກໍລະນີຍອມໃຫ້ສິນຄ້າຂາດມີ

ບົດຝຶກຫັດ5

1. ຈາກຂໍ້ມູນຂອງ ບໍລິສັດ ນະຄອນອິນ ຈຳກັດ ໃຫ້ເຮັດງົບປະມານເງິນສົດເດືອນມັງກອນ-ເມສາ 2018 ໂດຍມີຂໍ້ມູນດັ່ງນີ້:

1) ຍອດຂາຍ 2 ເດືອນທີ່ຜ່ານມາ

ຜະຈົກ 200,000 ກີບ

ທັນວາ 400,000 ກີບ

ຍອດຂາຍປະມານໄວ້ 4 ເດືອນລ່ວງໜ້າດັ່ງນີ້

ມັງກອນ 280,000 ກີບ

ກຸມພາ 250,000 ກີບ

ມີນາ 300,000 ກີບ

ເມສາ 350,000 ກີບ

ການແປງຂາຍເປັນການຂາຍເງິນສົດ 25%, ຂາຍເຊື້ອ 75% ລູກຄ້າຂາຍເຊື້ອໄດ້ຊໍາລະ 1 ເດືອນຖັດ ຈາກເດືອນທີ່ຂາຍ, ສ່ວນທີ່ເຫຼືອ 15% ຊໍາລະ 2 ເດືອນ ຖັດຈາກເດືອນທີ່ຂາຍ.

2) ຕົ້ນທຶນສິນຄ້າທີ່ຂາຍເທົ່າກັບ 70% ຂອງຍອດຂາຍ ການຊື້ສິນຄ້າໃນຕອນຕົ້ນເດືອນໃນຈໍານວນ ພຽງພໍທີ່ຈະຂາຍໃນເດືອນນັ້ນແຕ່ຈະຈ່າຍຊໍາລະໃນເດືອນຖັດໄປ.

3) ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆ ຈ່າຍໃນເດືອນທີ່ເກີດລາຍຈ່າຍນັ້ນໆ.

ເງິນເດືອນ ແລະ ຄ່າແຮງເປັນ 10% ຂອງຍອດຂາຍ

ຄ່າເຊົ່າເດືອນລະ 5,000 ກີບ

ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍອື່ນໆ ເດືອນລະ 1,500 ກີບ

ຄ່າເສື່ອມເດືອນລະ 1,840 ກີບ ແລະ ຕັ້ງແຕ່ເດືອນກຸມພາເປັນຕົ້ນໄປເພີ່ມຂຶ້ນອີກເດືອນລະ

2,000ກີບ

4) ຈ່າຍຊໍາລະພາສີໃນເດືອນເມສາ 6,000 ກີບ

5) ຊື້ອຸປະກອນເພີ່ມເຕີມເດືອນກຸມພາ 150,000 ກີບ

6) ເງິນສົດຄົງເຫຼືອ ວັນທີ່ 31 ທັນວາ 2017 ຈໍານວນ 10,000 ກີບ

7) ເງິນສົດຂັ້ນຕໍ່າຂອງກົດຈະການຕ້ອງມີໄວ້ເດືອນລະ 10,000 ກີບ

2. ບໍລິສັດ ນະຄອນໄທ ຈຳກັດ ມີຍອດຂາຍປີລະ 912,500 ບາດ ໂດຍການຂາຍເປັນເງິນເຊື້ອທັງໝົດມີ ເງື່ອນໄຂການຂາຍ 3/10 net 30

ຈົ່ງຊອກຫາ

1) ໄລຍະເວລາເກັບໜີ້ (DSO)

2) ຍອດລູໜີ້ການຄ້າ

3. Amaeica filter company ເຊິ່ງຜູ້ຈຳໜ່າຍເຄື່ອງກອງອາກາດໂດຍຂາຍໃຫ້ແກ່ຮ້ານຄ້າປີກ, ບໍລິສັດ ໄດ້ສັ່ງຊື້ເຄື່ອງກອງອາກາດຈາກໂຮງງານຜູ້ຜະລິດຫຼາຍແຫ່ງໂດຍສັ່ງຊື້ຄັ້ງລະ 1,000 ເຄື່ອງ ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນ ການສັ່ງຊື້ຄັ້ງລະ 40 ໂດລາ ຄວາມຕ້ອງການສິນຄ້າຕໍ່ເດືອນເທົ່າກັບ 20,000 ເຄື່ອງ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເກັບ ຮັກສາເຄື່ອງລະ 0.10 ໂດລາ, ຈົ່ງຄຳນວນຫາ

1) ຂະໜາດຂອງການສັ່ງຊື້ທີ່ປະຫຍັດທີ່ສຸດ.

2) ຂະໜາດຂອງການສັ່ງຊື້ທີ່ເໝາະສົມ ຖ້າຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເກັບຮັກສາຫຼຸດລົງເຫຼືອເຄື່ອງລະ 0.05 ໂດລາ

3) ຂະໜາດຂອງການສັ່ງຊື້ທີ່ເໝາະສົມ ຖ້າຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເກັບຮັກສາຫຼຸດລົງເຫຼືອເຄື່ອງລະ 10 ໂດລາ

4. ບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດມີຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບສິນຄ້າຄົງເຫຼືອດັ່ງນີ້

- ການສັ່ງຊື້ແຕ່ລະຄັ້ງຕ້ອງສັ່ງຊື້ເປັນທະວີຄູນ 100 ໜ່ວຍ

- ປະລິມານການຂາຍຕໍ່ປີເທົ່າ 338,000 ໜ່ວຍ

- ລາຄາຊື້ສິນຄ້າໜ່ວຍລະ 6 ພັນກີບ

- ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເກັບຮັກສາເທົ່າກັບ 20% ຂອງລາຄາຊື້

- ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການສັ່ງຊື້ແຕ່ລະຄັ້ງ 48 ພັນກີບ

- ບໍລິສັດມີສິນຄ້າເພື່ອຄວາມປອດໄພ 12,000 ໜ່ວຍ

- ໄລຍະເວລາໃນການຂົນສົ່ງ 2 ອາທິດ

ຈົ່ງຊອກຫາ

1) ຂະໜາດການສົ່ງຊື້ທີ່ປະຫຍັດທີ່ສຸດ

2) ຈຳນວນຄັງການສົ່ງຊື້ຕໍ່ປີ

3) ຈຸດສົ່ງຊື້

4) ຕົ້ນທຶນໃນການມີສິນຄ້າຄົງເຫຼືອຖ້າມີສິນຄ້າ 4,000 48,000 ແລະ 6,000 ໜ່ວຍ.

ບົດທີ 6 ການບໍລິຫານຊັບສິນບໍ່ໜຸນວຽນ

ການຕັດສິນໃຈໃນການລົງທຶນໂດຍສະເພາະການລົງທຶນໃນຊັບສິນບໍ່ໜຸນວຽນມີຜົນເຮັດໃຫ້ຜູ້ບໍລິຫານ ຫຼື ຜູ້ ບໍລິຫານທາງການເງິນຕ້ອງມີການພິຈາລະນາ ແລະ ບໍລິຫານຊັບສິນຢ່າງມີປະສິດທິພາບ, ເພາະສັບຊົນບໍ່ໜຸນວຽນຄືຊັບສິນຄົງທີ່ທີ່ມີອາຍຸສູງກວ່າ 1 ປີ ແລະ ມູນຄ່າຂອງຊັບສິນບໍ່ໜຸນວຽນມີມູນຄ່າສູງຢາກຕໍ່ການປ່ຽນແປງເມື່ອຕັດສິນໃຈລົງທຶນໄປແລ້ວ, ໂດຍການຕັດສິນໃຈການລົງທຶນໃນຊັບສິນບໍ່ໜຸນວຽນອາດຈະນຳໄປສູ່ຄວາມສຳເລັດ ຫຼື ຄວາມລົມເຫຼວຂອງທຸລະກິດສູງ, ການບໍລິຫານຊັບສິນບໍ່ໜຸນວຽນເປັນການປະເມີນການງົບປະມານການການລົງທຶນ ຫຼື ໂຄງການຈະລົງທຶນ ເຊິ່ງເປັນຂະບວນການວາງແຜນການລາຍຈ່າຍເພື່ອການລົງທຶນ ແລະ ເປັນການລົງທຶນໃນຊັບສິນບໍ່ໜຸນວຽນ(ຊັບສິນຄົງທີ່) ທີ່ຄາດວ່າຈະກໍ່ໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດໃນອານາຄົດ, ໂດຍຜູ້ບໍລິຫານການເງິນຄວນມີການພິຈາລະນາໃນການຕັດສິນໃຈລົງທຶນເປັນຢ່າງດີ, ການລົງທຶນໃນໂຄງການມີມູນຄ່າການລົງທຶນສູງ, ໄລຍະຍາວນານ, ຜົນຕອບແທນທີ່ໄດ້ຮັບສູງ.

6.1 ແນວຄິດກ່ຽວກັບການບໍລິຫານຊັບສິນບໍ່ໜຸນວຽນ

ໃນການດຳເນີນທຸລະກິດຈຳເປັນຕ້ອງໃຊ້ຊັບສິນທັງ 2 ປະເພດໃຫຍ່ ຄື ຊັບສິນໜຸນວຽນ(Current Assets) ແລະ ຊັບສິນບໍ່ໜຸນວຽນ(Non-Current Assets), ເຊິ່ງຊັບສິນໜຸນວຽນເປັນຊັບສິນທີ່ໃຊ້ໃນການດຳເນີນງານມີອາຍຸ 1 ປີລົງມາ ເຊັ່ນ: ເງິນສົດ, ຫູກໜີ້ການຄ້າ, ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອເປັນຕົ້ນ, ສ່ວນຊັບສິນບໍ່ໜຸນວຽນ ຫຼື ຊັບສິນບັດຄົງທີ່ເປັນຊັບສິນທີ່ກິດຈະການມີໄວ້ເພື່ອໃຊ້ໃນການດຳເນີນງານມີລັກສະນະຄົງທົນຖາວອນ, ມີອາຍຸໃຊ້ງານເກີນ 1, ເປັນຊັບສິນທີ່ເຮັດໃຫ້ເກີດມີກຳໄລ ແລະ ສ້າງມູນຄ່າໃຫ້ແກ່ກິດຈະການເຊັ່ນ: ທີ່ດິນ, ອາຄານ, ໂຮງງານ ແລະ ເຄື່ອງຈັກເປັນຕົ້ນ.

ການບໍລິຫານຊັບສິນບໍ່ໜຸນວຽນເປັນການປະເມີນການງົບປະມານການການລົງທຶນ ຫຼື ໂຄງການຈະລົງທຶນ ຄຸ້ມຄ່າກັບເງິນລົງທຶນຫຼືບໍ່, ເຊິ່ງເປັນຂະບວນການວາງແຜນການລາຍຈ່າຍເພື່ອການລົງທຶນ ແລະ ເປັນການລົງທຶນໃນຊັບສິນບໍ່ໜຸນວຽນ(ຊັບສິນຄົງທີ່)ທີ່ຄາດວ່າຈະກໍ່ໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດໃນອານາຄົດ.

6.2 ຄວາມສຳຄັນຂອງການລົງທຶນໃນຊັບສິນບໍ່ໜຸນວຽນ

ການຕັດສິນໃຈຕັດໃຈໃນການລົງທຶນໃນຊັບສິນບໍ່ໜຸນວຽນເປັນການຕັດສິນໃຈທີ່ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນຕໍ່ທຸລະກິດເພາະເປັນການຕັດສິນໃຈໃນຊັບສິນບໍ່ໜຸນວຽນໂດຍສະເພາະຊັບສິນທີ່ມີມູນຄ່າສູງ, ການລົງທຶນໃຊ້ໄລຍະເວລາຍາວນານເມື່ອຕັດສິນໃຈແລ້ວຍາກຕໍ່ການປ່ຽນແປງເຊິ່ງບໍ່ເກີດຂຶ້ນສະເໝີ, ດັ່ງນັ້ນການຕັດສິນໃຈຕ້ອງໄດ້ວິເຄາະຢ່າງລະອຽດຮອບຄອບ ເຊິ່ງຊັບສິນໜຸນວຽນເປັນຊັບສິນກໍ່ໃຫ້ເກີດລາຍໄດ້, ການຕັດສິນໃຈການລົງທຶນໃນຊັບສິນບໍ່ໜຸນວຽນອາດຈະນຳໄປສູ່ຄວາມສຳເລັດ ຫຼື ຄວາມລົມເຫຼວຂອງທຸລະກິດສູງ ເພາະເປັນການຕັດສິນໃຈຈ່າຍເງິນລົງທຶນໃນປະຈຸບັນ ແຕ່ຜົນປະໂຫຍດຄ່ອຍທະຍອດເຂົ້າມາໃນອານາຄົດເຊິ່ງອາດຈະເປັນໄປຕາມການຄາດຄະເນໄວ້ ຫຼື ບໍ່.

ສະຫຼຸບແລ້ວຄວາມສຳຄັນຂອງການລົງທຶນໃນຊັບສິນບໍ່ໜຸນວຽນມີ 3 ປະການຄື:

- 1) ເປັນການສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນເຖິງກົນລະຍຸດຂອງທຸລະກິດ ບໍ່ວ່າຈະເປັນການຜະລິດ ຫຼື ການບໍລິການໃໝ່ເຊິ່ງຈະຕ້ອງມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການລົງທຶນທັງໝົດ.
- 2) ເປັນການລົງທຶນທີ່ມີຄວາມຜູກພັນເປັນໄລຍະເວລາຍາວນານ ເຮັດໃຫ້ການຕັດສິນໃຈມີຄວາມຍືດຢຸ່ນນ້ອຍ ແລະ ຍາກຕໍ່ການແກ້ໄຂ້.

3) ການຕັດສິນໃຈຜິດຜາດສິ່ງຜົນກະທົບທີ່ຮ້າຍແຮງຕໍ່ທຸລະກິດ ເຊັ່ນ: ຖ້າມີການລົງທຶນຫຼາຍເກີນໄປ ອາດເຮັດໃຫ້ເກີດການສູນເສຍ ຫຼື ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ບໍ່ຄາດຄິດເກີດມາພາຍຫຼັງຫຼາຍຂຶ້ນ, ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ ຖ້າລົງທຶນນ້ອຍເກີນໄປອາດເຮັດໃຫ້ກຳລັງການຜະລິດບໍ່ພຽງພໍຕໍ່ກັບການຕອບສະໜອງແກ່ລູກຄ້າເຮັດໃຫ້ສູນເສຍໂອກາດ ແລະ ບໍ່ສາມາດແຂ່ງຂັນກັບຄູ່ແຂ່ງຂັນໄດ້ເຊິ່ງຈະສູນເສຍສ່ວນແບ່ງຂອງຕະຫຼາດ.

6.3 ລັກສະນະປະເພດຂອງໂຄງການລົງທຶນ

ການລົງທຶນໃນຊັບສິນບໍ່ໝູນວຽນ ຫຼື ໂຄງການລົງທຶນອາດຈະເກີດຂຶ້ນຕາມຈຸດປະສົງທີ່ແຕກຕ່າງກັນ, ດັ່ງນັ້ນການວິເຄາະໂຄງການລົງທຶນຈະມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນອີກດ້ວຍ.

ປະເພດຂອງໂຄງການລົງທຶນສະຫຼຸບໄດ້ເປັນ 7 ປະເພດ ຄື:

1) ການທົດແທນເຄື່ອງຈັກລະເກົ່າທີ່ເປເພ (Replacement) ເນື່ອງຈາກເຄື່ອງຈັກລະເກົ່າໃຊ້ງານມາເປັນເວລາຫຼາຍປີເຊິ່ງເກີດການເປເພເສຍຫາຍທີ່ບໍ່ສາມາດໃຊ້ງານໄດ້ ຈຶ່ງຈຳເປັນຕ້ອງຈັດຫາເຄື່ອງຈັກໃໝ່ເພື່ອເຮັດໃຫ້ທຸລະກິດເນີນງານຕໍ່ໄປໄດ້, ການຕັດສິນໃຈ ຫຼື ລົງທຶນນີ້ຈະບໍ່ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ບໍ່ຕ້ອງຜ່ານກະບວນການຕັດສິນໃຈໃນວິທີປະເມີນງົບປະມານການລົງທຶນ (Capital Budgeting) ເພາະຢູ່ພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂທີ່ວ່າການດຳເນີນທຸລະກິດຕ້ອງດຳເນີນຕໍ່ໄປໄດ້ ແລະ ການບວນການຜະລິດຍັງເທົ່າເດີມບໍ່ມີການປ່ຽນແປງ.

2) ການທົດແທນເຄື່ອງເກົ່າເພື່ອລຸດຕົ້ນທຸນ (Replacement: cost reduction) ເຄື່ອງຈັກໃໝ່ທີ່ກຳລັງພິຈາລະນາ ອາດໃຫ້ປະໂຫຍດໃນດ້ານຊັບພະຍາກອນທີ່ຫລາຍກວ່າເຄື່ອງຈັກເກົ່າເຊັ່ນ: ວັດຖຸດິບ, ຄ່າແຮງງານ ແລະ ຄ່າໄຟຟ້າ ເປັນຕົ້ນ, ການຕັດສິນໃຈໃນກໍລະນີນີ້ຕ້ອງເຮັດການວິເຄາະການລົງທຶນຢ່າງລະອຽດຮອບຄອບ.

3) ການຂະຫຍາຍຜະລິດຕະພັນ ຫຼື ຕະຫລາດເດີມ (Expansion of exiting product or Markets) ການລົງທຶນໃນກໍລະນີນີ້ເປັນການເພີ່ມກຳລັງຜະລິດເພື່ອໃຫ້ສາມາດຕອບສະໜອງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ ເນື່ອງຈາກສິນຄ້າຂອງບໍລິສັດໄດ້ຮັບຄວາມນິຍົມຈາກຕະຫຼາດຢ່າງຫຼາຍຫຼາຍ, ກຳລັງການຜະລິດໃນປະຈຸບັນ ບໍ່ພຽງພໍຈຶ່ງຕ້ອງເພີ່ມກຳລັງການຜະລິດ, ການຕັດສິນໃຈລົງທຶນຈະມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຊັບຊ້ອນ ຈະຕ້ອງພະຍາກອນຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ ແລະ ມີການວິເຄາະຢ່າງລະອຽດ.

4) ການຂະຫຍາຍຜະລິດຕະພັນໃໝ່ ຫຼື ຕະຫລາດໃໝ່ (Expansion into new products or Market) ການລົງທຶນໃນລັກສະນະນີ້ເປັນການສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນເຖິງກົນຍຸດຂອງທຸລະກິດທີ່ຕ້ອງການການປ່ຽນແປງ, ເຊິ່ງຕ້ອງໃຊ້ເປັນລົງທຶນເປັນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍກ່ຽວກັບການທົດລອງການຜະລິດ, ການສຶກສາຕະຫລາດ, ການຕັດສິນໃຈຢ່າງຮອບຄອບ ແລະ ການຕັດສິນໃຈຈາກຜູ້ບໍລິຫານລະດັບສູງ.

5) ການສ້າງຄວາມປອດໄພ ຫຼື ການຮັກສາສະພາບແວດລ້ອມ (Safety or environment projects) ກິດຈະການອາດຕ້ອງລົງທຶນໃນໂຄງການທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດລາຍໄດ້ແຕ່ເປັນໄປຕາມຂໍ້ບັງຄັບຂອງລັດຖະບານ ເພື່ອຮັກສາສະພາບແວດລ້ອມ, ບາງໂຄງການອາດເກີດຂຶ້ນເພື່ອສ້າງຄວາມປອດໄພໃຫ້ແກ່ພະນັກງານ ຫຼື ຄວາມປອດໄພໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນທີ່ກິດຈະການດຳເນີນຢູ່ ເຊັ່ນ ການສ້າງທໍ່ບຳບັດນໍ້າເສຍ, ການລຸດມົນພິດ ເປັນຕົ້ນ.

6) ການວິໄຈ ແລະ ການພັດທະນາ (Research and development) ເນື່ອງຈາກໃນປະຈຸບັນສະພາບການ ແຂ່ງຂັນທາງການຕະຫຼາດມີຄວາມຮຸນແຮງ ແລະ ເຂັ້ມຂຸ້ນຫລາຍຂຶ້ນ ຈຶ່ງຈຳເປັນທີ່ທຸລະກິດຈະ

ຕ້ອງມີການພັດທະນາຜະລິດຕະພັນ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຮັບສ່ວນແບ່ງທາງການຕະຫຼາດ ແລະ ສ້າງຄວາມພິ່ງພໍໃຈໃຫ້ກັບລູກຄ້າຫລາຍທີ່ສຸດ.

7) ແຜນການຜະລິດລະຍະຍາວ (Long-term contracts) ໂດຍປົກກະຕິທຸລະກິດຈະມີແຜນການຜະລິດ ແລະ ການບໍລິຫານລະຍະຍາວເພື່ອຕອບສະຫນອງຄວາມຕ້ອງການຂອງລູກຄ້າ ເຊັ່ນ: ບໍລິສັດ IBM ໄດ້ສັນຍາໃຫ້ບໍລິການເຄື່ອງຄອມພິວເຕີລະຍະເວລາ 5-10 ປີແກ່ບໍລິສັດຕ່າງໆ ທີ່ຊື້ເຄື່ອງຄອມພິວເຕີຈາກບໍລິສັດ.

6.3 ຂະບວນການຕັດສິນໃຈລົງທຸນໃນສິນຊັບບໍ່ໝູນວຽນ

ການລົງທຸນໃນສິນຊັບບໍ່ໝູນວຽນເປັນການລົງທຸນໂດຍໃຊ້ເງິນເປັນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍ, ຜົນການຕັດສິນໃຈຈະຜູກພັນກິດຈະການເປັນເວລາຍາວນານ, ຍາກຕໍ່ການແກ້ໄຂ ແລະ ການປ່ຽນແປງ, ຜູ້ມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບໃນການຕັດສິນໃຈຈະຕ້ອງມີຂໍ້ມູນຢ່າງພຽງພໍ, ມີຫຼັກການທາງວິຊາການ ແລະ ປະສົບການເພື່ອຫຼຸດຄວາມຜິດຜາດ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນ.

ຂະບວນການຕັດສິນໃຈລົງທຸນໃນສິນຊັບບໍ່ໝູນວຽນ ຈຳແນກອອກເປັນ 4 ຂັ້ນຕອນ ຄື:

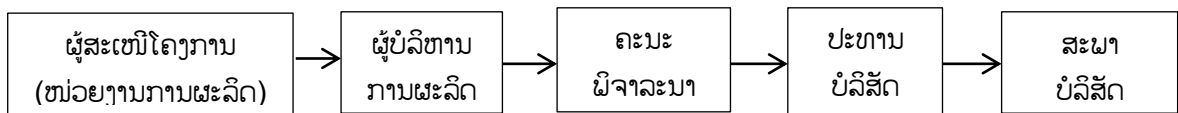
- ຂັ້ນທີ່1: ການພິຈາລະນາ ແລະ ການຄັດເລືອກໂຄງການ
- ຂັ້ນທີ່2: ການປະມານກະແສເງິນສົດຂອງໂຄງການ
- ຂັ້ນທີ່3: ການປະເມີນຄວາມຄຸ້ມຄອງໂຄງການ
- ຂັ້ນທີ່4: ການຕັດສິນໃຈໃນການລົງທຸນ

6.3.1 ການພິຈາລະນາ ແລະ ການຄັດເລືອກໂຄງການ

ເນື່ອງຈາກໂຄງການລົງທຸນມີຫຼາຍປະເພດ ແລະ ມີຄວາມແຕກຄ່າກັນ ເຊິ່ງໂຄງການນັ້ນເກີດຂຶ້ນຈາກຄວາມຕ້ອງການຂອງແຕ່ລະໜ່ວຍງານໃນທຸລະກິດນຳສະເໜີຂຶ້ນມາພິຈາລະນາ ເຊັ່ນ: ໂຄງການຊື້ເຄື່ອງຈັກໃໝ່ມາທົດແທນເຄື່ອງຈັກເກົ່າທີ່ໝົດອາຍຸການໃຊ້ງານເຊິ່ງເປັນໜ່ວຍງານຜະລິດເປັນຜູ້ສະເໜີຂຶ້ນມາ, ໂຄງການຜະລິດຕະພັນຝ່າຍການຕະຫຼາດເປັນຜູ້ສະເໜີ.

ການພິຈາລະນາແຕ່ລະໂຄງການຈະມີການພິຈາລະນາຕາມລຳດັບຂັ້ນຕັ້ງແຕ່ລະດັບໜ່ວຍງານຈົນເຖິງຜູ້ບໍລິຫານລະດັບສູງແຕ່ຄະນະພິຈາລະນາຕ້ອງຢູ່ພາຍໃຕ້ການຄຸ້ມຄອງຂອງຜູ້ບໍລິຫານທາງການເງິນ, ໃນການພິຈາລະນາໂຄງການທີ່ໃຊ້ເງິນລົງທຸນ ແລະ ມີຄວາມສ່ຽງສູງຈະເປັນຜູ້ບໍລິຫານໃນການຕັດສິນໃຈ ແຕ່ຫາກໂຄງການລົງທຸນຫາກມີເງິນລົງທຸນຈຳນວນໜ້ອຍ, ຜູ້ບໍລິຫານແຕ່ລະຝ່າຍສາມາດສາມາດຕັດສິນໃຈ ແລະ ດຳເນີນໂຄງການໄດ້ເລີຍ.

ຕົວຢ່າງ 6.1: ການພິຈາລະນາ ແລະ ການຄັດເລືອກໂຄງການຊື້ເຄື່ອງຈັກມາຜະລິດສິນຄ້າໃໝ່ມີຂະບວນການພິຈາລະນາດັ່ງນີ້:

ຮູບ 6.1: ຂະບວນການພິຈາລະນາ ແລະ ຄັດເລືອກໂຄງການ

6.3.2 ການປະມານງົບກະແສເງິນສົດຂອງໂຄງການ

ການປະມານງົບກະແສເງິນສົດຂອງໂຄງການແມ່ນການຄາດຄະເນກະແສເງິນສົດເຂົ້າ-ອອກຂອງໂຄງການ ແລະ ສາມາດວັດເປັນສະພາບຄອງທາງການເງິນ, ການປະມານງົບກະແສເງິນສົດ ເປັນວຽກທີ່ສໍາຄັນທີ່ສຸດຂອງການສ້າງງົບປະມານການລົງທຶນ ແລະ ການຕັດສິນໃຈໃນການລົງທຶນໃນໂຄງການຈະຖືກຕ້ອງຫຼາຍປານໃດແມ່ນຂຶ້ນກັບຄວາມສາມາດໃນການປະມານກະແສເງິນສົດຂອງໂຄງການລົງທຶນນັ້ນໆ.

ການລົງທຶນໃນໂຄງການໃດໆນັ້ນ, ແນ່ນອນທຸລະກິດຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບກະແສເງິນສົດໃນອານາຄົດໃຫ້ຄຸ່ມຄ່າກັບເງິນລົງທຶນທີ່ຈ່າຍໃນການລົງທຶນໃນວັນນີ້, ກະແສເງິນສົດຈຶ່ງເກີດຂຶ້ນຕະຫຼອດອາຍຸໂຄງການລົງທຶນເປັນປັດໃຈທີ່ສໍາຄັນໃນການປະເມີນໂຄງການລົງທຶນ ແລະ ການປະມານກະແສເງິນສົດຂອງໂຄງການຈະຈໍາແນກອອກເປັນ 2 ປະເພດ ຄື ກະແສເງິນສົດທີ່ຈ່າຍລົງທຶນສຸດທິ ແລະ ກະແສເງິນສົດສຸດທິຈາກການດໍາເນີນງານໃນແຕ່ລະປີຕະຫຼອດອາຍຸຂອງໂຄງການ:

- **ກະແສເງິນສົດທີ່ຈ່າຍລົງທຶນສຸດທິ:** ໝາຍເຖິງຈໍານວນເງິນທັງໝົດທີ່ຜູ້ລົງທຶນຕ້ອງຈ່າຍອອກໄປເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຊັບສິນທີ່ຕ້ອງການໃນສະພາບພ້ອມໃຊ້ງານ, ໃນກໍລະນີເປັນການທົດແທນເຄື່ອງຈັກເກົ່າການຄໍານວນກະແສເງິນສົດຈ່າຍໃນການລົງທຶນສຸດທິຈະຕ້ອງນໍາເງິນສົດຮັບສຸດທິຈາກການຂາຍເຄື່ອງຈັກເກົ່າມາຫຼັກຈາກຕົ້ນທຶນທາງການບັນຊີຂອງເຄື່ອງຈັກໃໝ່.

- **ກະແສເງິນສົດຈາກການດໍາເນີນງານ:** ໝາຍເຖິງຜົນລິບລະຫວ່າງກະແສເງິນສົດຮັບ ແລະ ກະແສເງິນສົດຈ່າຍທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນແຕ່ລະປີຕະຫຼອດອາຍຸຂອງໂຄງການ, ກະແສເງິນສົດທິຄໍານວນໄດ້ໂດຍນໍາກໍາໄລສຸດທິທາງການບັນຊີປັບໃຫ້ເປັນກໍາໄລທີ່ເປັນເງິນສົດໂດຍບວກຄ່າເຊື່ອລາຄາ, ເງິນທຶນໝູນວຽນ ແລະ ລາຍໄດ້ສຸດທິລາຍໄດ້ສຸດທິຈາກການຂາຍຊາກຂອງຊັບສິນ.

ກະແສເງິນສົດຈາກການດໍາເນີນງານ=ກໍາໄລຫຼັກຜາສີອາກອນ+ຄ່າຫຼຸຍຫຼຽນ+ເງິນທຶນໝູນວຽນ+ລາຍໄດ້ສຸດທິຈາກການຂາຍຊາກຂອງຊັບສິນ.

ຕົວຢ່າງ 6.2: ບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈໍາກັດ ກໍາລັງພິຈາລະນາຊື້ເຄື່ອງຈັກໃໝ່ເຊິ່ງມີລາຄາ 40,000 ໂດລາ ຄ່າຕິດຕັ້ງ 2,000 ໂດລາ ແລະ ຄ່າຂົນສົ່ງ 3,000 ໂດລາ ຄາດວ່າເຄື່ອງຈັກຈະມີອາຍຸໃຊ້ງານ 5 ປີ ແລະ ຄາດວ່າຈະມີກະແສເງິນສົດຮັບ ແລະ ຈ່າຍແຕ່ລະປີດັ່ງລຸ່ມນີ້:

ລາຍການ	ປີທີ 1	ປີທີ 2	ປີທີ 3	ປີທີ 4	ປີທີ 5
ກະແສເງິນສົດຮັບ(\$)	5,000	7,000	8,000	10,000	11,000
ກະແສເງິນສົດຈ່າຍ(\$)	4,000	4,000	4,000	5,000	5,000

ຈຶ່ງຄໍານວນທາງງົບກະແສເງິນສົດຂອງໂຄງການຕະຫຼອດອາຍຸຂອງໂຄງການ.

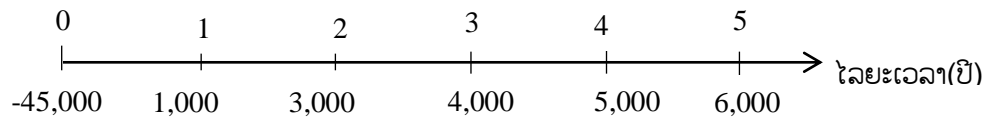
- **ກະແສເງິນສົດຈ່າຍໃນການລົງທຶນສຸດທິ:** ປະກອບມີຕົ້ນທຶນຊື້ເຄື່ອງຈັກ, ຄ່າຕິດຕັ້ງ ແລະ ຂົນສົ່ງເຊິ່ງເປັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ເຮັດໃຫ້ຊັບສິນພ້ອມຈະໃຊ້ງານ:

ລາຄາເຄື່ອງຈັກ	40,000 \$
ຄ່າຂົນສົ່ງ	3,000 \$
ຄ່າຕິດຕັ້ງ	2,000 \$
ກະແສເງິນສົດຈ່າຍໃນການລົງທຶນສຸດທິ	45,000 \$

- **ກະແສເງິນສົດສຸດທິຈາກການດໍາເນີນງານຕະຫຼອດອາຍຸໂຄງການ:** ຜົນລິບລະຫວ່າງກະແສເງິນສົດຮັບ ແລະ ກະແສເງິນສົດຈ່າຍທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກການດໍາເນີນງານໃນແຕ່ລະປີຕະຫຼອດອາຍຸຂອງໂຄງການ

ລາຍການ	ປີທີ 1	ປີທີ 2	ປີທີ 3	ປີທີ 4	ປີທີ 5
ກະແສເງິນສົດຮັບ(\$)	5,000	7,000	8,000	10,000	11,000
ກະແສເງິນສົດຈ່າຍ(\$)	4,000	4,000	4,000	5,000	5,000
ກະແສເງິນສົດສຸດທິ(\$)	1,000	3,000	4,000	5,000	6,000

ກະແສເງິນສົດທີ່ຈ່າຍລົງທຶນສຸດທິ ແລະ ກະແສເງິນສົດສຸດທິຈາກການດຳເນີນງານໃນແຕ່ລະປີຕະຫຼອດອາຍຸຂອງໂຄງການສາມາດສະແດງດ້ວຍເສັ້ນສະແດງລຸ່ມນີ້:

ຕົວຢ່າງ 6.3 ບໍລິສັດ ມັງກອນ ຈຳກັດ ກຳລັງພິຈາລະນາໃນການລົງທຶນໂຄງການລົງທຶນໜຶ່ງມີການປະມານງົບກະແສເງິນສົດດັ່ງນີ້:

ລ/ດ	ລາຍການ	ຈຳນວນ
1	ອາຍຸຂອງໂຄງການລົງທຶນ(ປີ)	5
2	ເງິນລົງທຶນເບື້ອງຕົ້ນ(\$)	8,600,000
3	ລາຄາເຄື່ອງຈັກ(\$)	3,000,000
4	ຕົ້ນທຶນໜຸນວຽນ(\$)	5,600,000
5	ປະລິມານຂາຍ(ໜ່ວຍ)	1,000,000
6	ອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງຍອດຂາຍຕໍ່ປີ	5%
7	ລາຄາຂາຍຕໍ່ໜ່ວຍ(\$)	12.8
8	ຕົ້ນທຶນທາງກົງຕໍ່ໜ່ວຍ(\$)	9.6
9	ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດຳເນີນງານຄົງທີ່(\$)	890,000
10	ຄ່າຫລຸ່ຍທຽນ(\$)	600,000
11	ຕົ້ນທຶນຂອງເງິນທຶນ	15%
12	ອັດຕາອາກອນກຳໄລ	20%

ໝາຍເຫດ: ເຄື່ອງຈັກມີອາຍຸໃຊ້ງານ 5 ປີ ແລະ ຫຼັກຄ່າຫຼ້ຍທຽນແບບສະເໝີຕົວຈິງຊອກຫາກະແສເງິນສົດທິຂອງໂຄງການ.

ເນື້ອໃນ	ປີ					
	0	1	2	3	4	5
ລາຍໄດ້		12,800,000	13,440,000	14,112,000	14,817,600	15,558,480
ຫັກ ຕົ້ນທຶນທາງກົງ		9,600,000	10,080,000	10,584,000	11,113,200	11,668,860
ຫັກ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດຳເນີນງານ		890,000	890,000	890,000	890,000	890,000
ຫັກ ຄ່າເຊື່ອມລາຄາ		600,000	600,000	600,000	600,000	600,000
ກຳໄລຈາກການດຳເນີນງານ		1,710,000	1,870,000	2,038,000	2,214,400	2,399,620

ຫັກ ອາກອນກຳໄລ		342,000	374,000	407,600	442,880	479,924
ກຳໄລຈາກການດຳເນີນງານ		1,368,000	1,496,000	1,630,400	1,771,520	1,919,696
ບວກ ຄ່າເຊື່ອມລາຄາ		600,000	600,000	600,000	600,000	600,000
ບວກ ເງິນທຶນໝູນວຽນ						5,600,000
ກະແສເງິນສິດໃນການດຳເນີນງານ		1,968,000	2,096,000	2,230,400	2,371,520	8,119,696
ກະແສເງິນສຸດທິ	(8,600,000)	1,968,000	2,096,000	2,230,400	2,371,520	8,119,696

6.3.3 ການປະເມີນຄ່າໂຄງການ

ເມື່ອທຸລະກິດປະມານກະແສເງິນສິດຈາກໂຄງການລົງທຶນຕະຫຼອດຊ່ວງໄລຍະເວລາຂອງໂຄງການແລ້ວ ໃນລຳດັບຕໍ່ໄປ, ຜູ້ລົງທຶນຈະຕັດສິນໃຈໃນໂຄງການ ຈະໃຊ້ກະແສເງິນສິດດັ່ງກ່າວເພື່ອຄຳນວນ ແລະ ໃຊ້ໃນການຕັດສິນໃຈເລືອກລົງທຶນໃນໂຄງການ ເຊິ່ງສາມາດເຮັດໄດ້ຫຼາຍວິທີແລະ ແຕ່ລະວິທີຈະໃຊ້ຜົນໄດ້ຮັບໃນການວິເຄາະຄວາມຄຸ້ມຄ່າໃນໂຄງການລົງທຶນທີ່ຢູ່ໃນຮູບແບບທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ເຊັ່ນ: ມູນຄ່າເງິນລົງທຶນ, ອັດຕາຜົນຕອບແທນ ຫຼື ຈຳນວນປີ, ເຄື່ອງມືໃນການປະເມີນຄ່າຂອງໂຄງການສາມາດຈຳແນກອອກເປັນ 2 ກໍລະນີຄື:

ກໍລະນີ 1: ການປະເມີນໂຄງການໂດຍບໍ່ຄຳນຶງເຖິງຄ່າຂອງເງິນຕາມເວລາ

- ວິທີໄລຍະເວລາເກັບທຶນຄືນ (Payback Period : PB)
- ວິທີອັດຕາຜົນຕອບແທນສະເລ່ຍ (Average Rate of Return: ARR)

ກໍລະນີ2: ການປະເມີນໂຄງການໂດຍຄຳນຶງເຖິງຄ່າຂອງເງິນຕາມເວລາ

- ວິທີມູນຄ່າປັດຈຸບັນສຸດທິ (Net Present Value : NPV)
- ວິທີດັດຊະນີການສ້າງກຳໄລ (Profitability Index - PI)
- ວິທີອັດຕາຜົນຕອບແທນພາຍໃນ (Internal Rate of Return :IRR)
- ວິທີອັດຕາຜົນຕອບແທນພາຍໃນທີ່ດັດປບແລ້ວ (Modified Internal Rate of Return :MIRR)

1) ວິທີໄລຍະເວລາເກັບທຶນຄືນ(Payback Period : PB) ໄລຍະເວລາເກັບທຶນຄືນ ໝາຍເຖິງໄລຍະເວລາທີ່ ກະແສເງິນສິດຮັບສະສົມເທົ່າກັບເງິນສິດຈ່າຍລົງທຶນສຸດທິ, ການຕັດສິນໃຈໃນການລົງທຶນໃຊ້ໃນກໍລະນີຂະໜາດຂອງໂຄງການໃນຂະໜາດນ້ອຍ, ໃນກໍລະນີທີ່ຕ້ອງການຄຳນວນຫາໄລຍະເວລາໃນການຄືນທຶນທີ່ສະທອນເຖິງແນວຄິດຂອງມູນຄ່າຂອງເງິນຕາມເວລາ, ໂດຍສາມາດໄລຍະເວລາຄືນທຶນແບບປັບຄ່າ (Discounted Payback period) ໂດຍຄຳນວນມູນຄ່າປະຈຸບັນຂອງກະແສເງິນສິດສຸດທິທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນອານາຄົດໃນແຕ່ລະງວດກ່ອນຫຼັງຈາກນັ້ນນຳມາຫາໄລຍະເວລາທີ່ຈະຄືນທຶນໂດຍທຽບທຽບຈາກເງິນລົງທຶນເບື້ອງຕົ້ນ.

ການຕັດສິນໃຈໃນໄລຍະເວລາເກັບທຶນຄືນ (Payback period) ຄວນເລືອກໂຄງການທີ່ມີໄລຍະຄືນທຶນສັ້ນທີ່ສຸດ ແລະ ໂຄງການດັ່ງກ່າວມີຄວາມຄຸ້ມຄ່າຈາກການລົງທຶນດີກວ່າ.

ການຄຳນວນໄລຍະເວລາຄືນທຶນແບ່ງອອກເປັນ 2 ກໍລະນີຄື:

ກໍລະນີ1: ກໍລະນີກະແສເງິນສິດຮັບສຸດທິເທົ່າກັນທຸກໆປີ

$$\text{ໄລຍະເວລາຄືນທຶນ(PB)} = \frac{\text{ກະແສເງິນສິດຈ່າຍໃນການລົງທຶນສຸດທິ}}{\text{ກະແສເງິນສິດຮັບສຸດທິລາຍປີ}}$$

$$PB = \frac{I_0}{NCF}$$

ໂດຍ: I_0 = ກະແສເງິນສົດຈ່າຍໃນການລົງທຶນ(ເງິນລົງທຶນເບື້ອງຕົ້ນ)

NCF = ກະແສເງິນສົດສົດຮັບສຸດທິ(Net Cash Flow)

ຕົວຢ່າງ 6.4: ຜູ້ບໍລິຫານບໍລິສັດໜຶ່ງກຳລັງພິຈາລະນາການລົງທຶນໃນ 2 ໂຄງການ ເຊິ່ງໃຊ້ເງິນລົງທຶນເບື້ອງຕົ້ນເທົ່າກັນ 10,000 \$ ໂດຍໂຄງການທັງ 2 ມີອາຍຸ 5 ປີ ແລະ ມີຄວາມສຽງລະດັບດຽວກັນ, ແຕ່ລະປີຄາດວ່າຈະໄດ້ຈະມີກະແສເງິນສົດຮັບສຸດທິດັ່ງນີ້:

ປີ	ກະແສເງິນສົດຮັບສຸດທິ	
	ໂຄງການ A	ໂຄງການ B
1	3,500	-
2	3,500	-
3	3,500	-
4	3,500	-
5	3,500	18,000

ໝາຍເຫດໂຄງການ ໂຄງການ B ໂຄງການສຳເລັດພາຍໃນ 5 ປີ ແລ້ວໄດ້ຮັບເງິນສົດ

ຈິ່ງຊອກຫາ

ກ. ໄລຍະເວລາເກັບທຶນຄືນ

ຂ. ຜູ້ບໍລິຫານຄວນລົງທຶນໃນໂຄງການໃດດີກວ່າ

ວິທີແກ້

ເຮົາມີ: $I_0 = I_{0A} = I_{0B} = 10,000\$$

$$NCF_A = NCF_{1A} = NCF_{2A} = NCF_{3A} = NCF_{4A} = NCF_{5A} = 3,500\$$$

$$NCF_{1B} = NCF_{2B} = NCF_{3B} = NCF_{4B} = 0, NCF_{5A} = 18,000\$$$

ກ. ໄລຍະເວລາເກັບທຶນຄືນ $PB_A = \frac{I_{0A}}{NCF_A} = \frac{10,000}{3,500} = 2.8571$ ປີ (2 ປີ 10 ເດືອນ)

$$PB_A = 5 \text{ ປີ (ເພາະສຳເລັດໂຄງການແລ້ວໄດ້ເງິນມາຈຳນວນ 18,000\$)}$$

ຂ. ຜູ້ບໍລິຫານບໍລິສັດຄວນລົງທຶນໃນໂຄງການ A ດີກວ່າ

ກໍລະນີ 2: ກໍລະນີກະແສເງິນສົດຮັບສຸດທິບໍ່ເທົ່າກັນທຸກໆປີ ເຊິ່ງກໍລະນີນີ້ການຊອກຫາໄລຍະເວລາຄືນທຶນຈະມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກກວ່າກໍລະນີກະແສເງິນສົດຮັບສຸດທິເທົ່າກັນທຸກໆປີ ຄືຈະຕ້ອງບວກສະສົມເງິນສົດຮັບສຸດທິແຕ່ລະປີຈົນກະທັ້ງຍອດລວມຂອງກະແສເງິນສົດຮັບສຸດທິເທົ່າກັບກະແສເງິນທີ່ຈ່າຍໃນການລົງທຶນຜິດ, ສາມາດຄຳນວນດ້ວຍສຸດລຸ່ມນີ້:

$$\text{ໄລຍະເວລາຄືນທຶນ}(PB) = \text{ຈຳນວນປີເຕັມກ່ອນຄືນທຶນ} + \frac{\text{ຈຳນວນເງິນທີ່ຍັງບໍ່ຄືບທຶນ}}{\text{ກະແສເງິນສົດຂອງປີທີ່ໄດ້ຮັບທຶນຄືນ}}$$

ຕົວຢ່າງ 6.5: ຜູ້ບໍລິຫານບໍລິສັດໜຶ່ງກຳລັງພິຈາລະນາຕັດສິນໃຈເລືອກໂຄງການ A ແລະ ໂຄງການ B ເຊິ່ງທັງສອງໂຄງການໃຊ້ເງິນລົງທຶນ 1,000 ພັນລ້ານກີບ ມີຄວາມສ່ຽງລະດັບດຽວກັນ ແລະ ມີກະແສເງິນສົດຮັບດັ່ງນີ້:

ປີ	ກະແສເງິນສົດຮັບສຸດທິ(ພັນລ້ານກີບ)	
	ໂຄງການ A	ໂຄງການ B
1	500	100
2	400	300
3	300	400
4	100	600

ຈົ່ງຊອກຫາ

ກ. ໄລຍະເວລາເກັບທຶນຄືນ

ຂ. ຜູ້ບໍລິຫານຄວນລົງທຶນໃນໂຄງການໃດດີກວ່າ

ວິທີແກ້

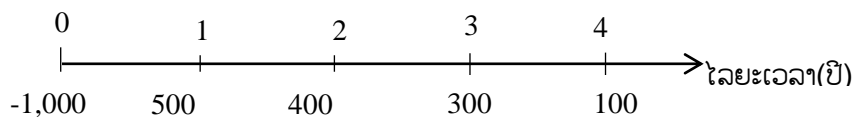
ເຮົາມີ $I_0 = I_{0A} = I_{0B} = 1,000$

$NCF_{1A} = 500; NCF_{2A} = 400; NCF_{3A} = 300; NCF_{4A} = 100$

$NCF_{1B} = 100; NCF_{2B} = 300; NCF_{3B} = 400; NCF_{4B} = 600$

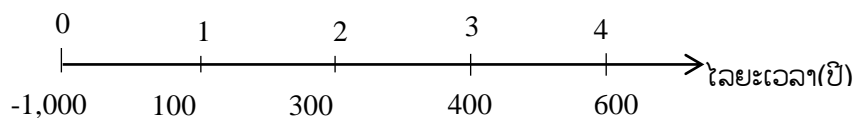
ກ. ໄລຍະເວລາເກັບທຶນຄືນ

ໂຄງການ A

$$PB_A = 2 + \frac{100}{300} = 2.33 \text{ ປີ (2 ປີ 4 ເດືອນ)}$$

ໂຄງການ B

$$PB_B = 3 + \frac{200}{600} = 3.33 \text{ ປີ (3 ປີ 4 ເດືອນ)}$$

ຂ. ຜູ້ບໍລິຫານບໍລິສັດຄວນລົງທຶນໃນໂຄງການ A ດີກວ່າ

(1) ຂໍ້ດີ ຂອງໄລຍະເວລາຄືນທຶນ

-ສາມາດຄຳນວນງ່າຍ ແລະ ບໍ່ຫຍຸ້ງຍາກຊັບຊ້ອນ.

-ສາມາດຮູ້ສະພາບຄ່ອງຂອງໂຄງການລົງທຶນໄດ້ໂດຍໂຄງການທີ່ມີໄລຍະເວລາຄືນທຶນໄວສະແດງວ່າ

ໂຄງການມີສະພາບຄ່ອງກວ່າໂຄງການທີ່ມີໄລຍະເວລາຄືນທຶນຊ້າກວ່າ.

-ໃຊ້ເປັນຕົວວັດຄວາມສ່ຽງຂອງໂຄງການລົງທຶນກ່າວຄື ໂຄງການມີໄລຍະເວລາຄືນທຶນໄວແນ່ນອນມີ

ຄວາມສ່ຽງນ້ອຍກວ່າໂຄງການທີ່ມີໄລຍະເວລາຄືນທຶນຊ້າກວ່າ.

(2) ຂໍ້ເສຍໄລຍະເວລາຄືນທຶນ

- ບໍ່ສາມາດຄຳນຶງເຖິງກະແສເງິນສົດ ຮບຫຼັງໄລຍະເວລາຄືນທຶນ.
- ບໍ່ໄດ້ຄຳນຶງເງິນຕາມໄລຍະເວລາຕ່າງກັນຈະບໍ່ມີຄ່າເທົ່າກັນ

ຈາກຂໍ້ເສຍຈຶ່ງມີການຄິດໄລ່ໄລຍະເວລາຄືນທຶນທີ່ຄຳນຶງເຖິງຕາມມູນຄ່າເງິນຕາມເວລາ ຈຶ່ງສາມາດປັບຄ່າໄລຍະເວລາຄືນທຶນໂດຍການຫຼຸດຄ່າຂອງເງິນດ້ວຍຕົ້ນທຶນເງິນທຶນ(Discout Payback Period: DPB) ເພາະການລົງທຶນຂອງກິດຈະການຈຳເປັນຕ້ອງຈັດຫາເງິນທຶນຈາກເຈົ້າໜີ້ ຫຼື ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນເຊິ່ງມີຕົ້ນທຶນຂອງເງິນທຶນທັງໝົດ.

ຕົວຢ່າງ 6.6: ຈາກຕົວຢ່າງ6.5 ຈຶ່ງຊອກຫາໄລຍະເວລາຄືນທຶນທີ່ຄຳນຶງມູນຄ່າເງິນຕາມເວລາຖ້າຕົ້ນທຶນຂອງເງິນທຶນ ຫຼື ອັດຕາສ່ວນລິດຂອງໂຄງການແມ່ນ 10%

ປີ	NCF		PVIF(n;10%)	DNCF		DNCF ສະສົມ	
	ໂຄງການ A	ໂຄງການ B		ໂຄງການ A	ໂຄງການ B	ໂຄງການ A	ໂຄງການ B
1	500	100	0.9091	454.55	90.9	454.55	90.91
2	400	300	0.8264	330.58	247.9	785.12	338.84
3	300	400	0.7513	225.39	300.5	1010.52	639.37
4	100	600	0.6830	68.30	409.8	1078.82	1049.18

$$PB_A = 2 + \frac{(1,000 - 785.12)}{255.39} = 2.95 \text{ ປີ}$$

$$PB_B = 3 + \frac{(1,000 - 639.37)}{409.8} = 3.88 \text{ ປີ}$$

ເຫັນວ່າໄລຍະເວລາຄືນທຶນແບບອັດຕາສ່ວນຫຼຸດດ້ວຍຕົ້ນທຶນເງິນທຶນຂອງໂຄງການຍັງເປັນໂຄງການບໍລິຫານ ໂຄງການ A ໜ້າລົງທຶນດີກວ່າ ໂຄງການ B.

2) ວິທີອັດຕາຜົນຕອບແທນສະເລ່ຍ (Average Rate of Return: ARR) ເປັນວິທີຫາອັດຕາຜົນຕອບແທນຂອງເງິນລົງທຶນໂດຍສະເລ່ຍ ໂດຍການນຳກຳໄລຫຼັງທັງໝົດຟາສີ ຫຼື ກຳໄລສຸດທິປຽບທຽບກັບເງິນລົງທຶນສະເລ່ຍ ເຊິ່ງມີສຸດຄິດໄລ່ດັ່ງນີ້:

$$\text{ອັດຕາຜົນຕອບແທນສະເລ່ຍ(\%)} = \frac{\text{ກຳໄລສຸດທິສະເລ່ຍ}}{\text{ເງິນລົງທຶນສະເລ່ຍ}} \times 100$$

$$\text{ເງິນລົງທຶນສະເລ່ຍ} = \frac{\text{ເງິນລົງທຶນໃນຊັບສິນ} - \text{ມູນຄ່າສາກ}}{2} \times 100$$

ຕົວຢ່າງ 6.7: ບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດມີໂຄງການທີ່ຈະຊື້ເຄື່ອງຈັກໃໝ່ເຄື່ອງໜຶ່ງມູນຄ່າ 200 ລ້ານກີບ, ມີອາຍຸໃຊ້ງານ 5 ປີ ມີມູນຄ່າສາກໃນປີສຸດທ້າຍ ເທົ່າກັບ 50 ລ້ານກີບ, ຄາດວ່າຈະມີກຳໄລສຸດທິແຕ່ລະປີດັ່ງນີ້.

ປີ	ກຳໄລສຸດທິ (ລ້ານກີບ)
1	20
2	30
3	40
4	50
5	60

ຈົ່ງຊອກຫາ

ກ. ອັດຕາຜົນຕອບແທນສະເລ່ຍ ຂອງໂຄງການ

ຂ. ຖ້າບໍລິສັດກຳນົດອັດຕາຜົນແທນທີ່ຕ້ອງການ 12% ໂຄງການໜ້າລົງທຶນຫຼືບໍ່

ວິທີແກ້

ກ. ອັດຕາຜົນຕອບແທນສະເລ່ຍ ຂອງໂຄງການ

$$\text{ກຳໄລສຸດທິ} = \frac{20+30+40+50+60}{5} = 40 \text{ ລ້ານກີບ}$$

$$\text{ເງິນລົງທຶນສະເລ່ຍ} = \frac{200-50}{2} = 75 \text{ ລ້ານ}$$

$$\text{ອັດຕາຜົນຕອບແທນສະເລ່ຍ (ARR)} = \frac{40}{75} \times 100 = 53.33\%$$

ຂ. ເຫັນວ່າສະແດງວ່າ ໂຄງການໜ້າລົງທຶນ.

(1) ຂໍ້ດີອັດຕາຜົນຕອບແທນສະເລ່ຍ

- ສາມາດຄຳນວນໄດ້ງ່າຍເພາະໃຊ້ຂໍ້ມູນທາງບນຊື່
- ເຮັດໃຫ້ເຂົ້າໃຈງ່າຍ

(2) ຂໍ້ເສຍອັດຕາຜົນຕອບແທນສະເລ່ຍ

- ບໍ່ຄຳນຶງເຖິງມູນຄ່າເງິນຕາມເວລາ
- ວິທີນີ້ບໍ່ໄດ້ໃຊ້ກະແສເງິນສົດຂອງໂຄງການອາດມີຜົນເຮັດໃຫ້ການຕັດສິນຜິດພາດ ຈຶ່ງຄວນໃຊ້ການ

ປະເມີນໂຄງການໂດຍຄຳນຶງເຖິງມູນຄ່າເງິນຕາມເວລາ

3) ວິທີມູນຄ່າປັດຈຸບັນສຸດທິ (Net Present Value : NPV): ມູນຄ່າປັດຈຸບັນສຸດທິແມ່ນຜົນລວມມູນ

ຄ່າປັດຈຸບັນຂອງກະແສເງິນສົດແຕ່ລະປີຕະຫຼອດອາຍຸໂຄງການ, ຫຼື ແມ່ນຜົນລະຫວ່າງມູນຄ່າປັດຈຸບັນລວມຂອງກະແສເງິນສົດສຸດທິທາງມູນຄ່າປະຈຸບັນຂອງລົງທຶນ ແລະ ວິທີຕັດສິນໃຈໂຄງການລົງທຶນດ້ວຍການຄຳນວນ NPV ເປັນວິທີນິຍົມໃຊ້ກັບທຸລະກິດຂະໜາດໃຫຍ່ ສາມາດຂຽນສຸດໄດ້ດັ່ງນີ້:

$$NPV = \sum_{t=1}^n \frac{NCF_t}{(1+k)^t} - I_0$$

NCF_t = ກະແສເງິນສົດຮັບສຸດຕາມໄລຍະເວລາ t ທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນອານາຄົດຕະຫຼອດອາຍຸຂອງ

ໂຄງການ

I_0 = ກະແສເງິນສົດຈ່າຍໃນການລົງທຶນທຳອິດຂອງໂຄງການ ຫຼື ເງິນລົງທຶນເບື້ອງຕົ້ນ

k = ອັດຕາຜົນຕອບແທນ ຫຼື ຕົ້ນທຶນຂອງເງິນທຶນ(%)

n = ຈຳນວນປີຂອງໂຄງການລົງທຶນ

ໃນກໍລະນີຫາກກະແສເງິນສົດສຸດທິຂອງໂຄງການເທົ່າກັນທຸກໆປີ ($NCF = NCF_1 = \dots = NCF_t$) ຕະຫຼອດອາຍຸຂອງໂຄງການເຮົາຄວນນຳໃຊ້ຕາຕະລາງມູນຄ່າປະຈຸບັນຂອງເງິນແຕ່ເປັນຄ່າປະມານ, ເຊິ່ງສາມາດນຳໃຊ້ສຸດດັ່ງນີ້:

$$NPV = NCF * PVIFA(n; k\%) - I_0$$

ໂດຍ $PVIFA(n; k\%)$ = ແມ່ນມູນຄ່າປະຈຸບັນຂອງ 1 ກີບຕາມໄລຍະເວລາ

(1) ແນວການພິຈາລະນາຕັດສິນໃຈໃນການລົງທຶນ

ປະເພດໂຄງການລົງທຶນມີຫຼາຍປະເພດປົກກະຕິແລ້ວປະກອບມີໂຄງການອິດສະຫຼະ, ໂຄງການລົງທຶນພຽງໂຄງການດຽວໃນຫຼາຍໂຄງການ ແລະ ໂຄງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັນ, ສ່ວນການພິຈາລະນາການລົງທຶນຈະພິຈາລະນາພຽງແຕ່ ໂຄງການອິດສະຫຼະ, ໂຄງການລົງທຶນພຽງໂຄງການດຽວໃນຫຼາຍໂຄງການເທົ່ານັ້ນ, ໂດຍການພິຈາລະນາໃຫ້ປະຕິບັດດັ່ງນີ້:

- ໂຄງການອິດສະຫຼະ(Independent project) ຕ້ອງເລືອກໂຄງການໃຫ້ເບິ່ງໂຄງການມີ $NPV \geq 0$ ໝາຍເຖິງໂຄງການມີຜົນຕອບແທນຈາກການລົງທຶນ ຫຼາຍກວ່າເງິນລົງທຶນເບື້ອງຕົ້ນ ແລະ ໂຄງການຄຸ້ມຄ່າຈາກການລົງທຶນ, ແຕ່ຖ້າ $NPV < 0$ ສະແດງວ່າມີຜົນຕອບແທນຈາກການລົງທຶນ ນ້ອຍກວ່າເງິນລົງທຶນເບື້ອງຕົ້ນ ແລະ ໂຄງການບໍ່ຄຸ້ມຄ່າຈາກການລົງທຶນ.

- ໂຄງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັນ(Mutually exclusive project) ໃຫ້ເລືອກໂຄງການທີ່ມີ NPV ສູງທີ່ສຸດ ແລະ $NPV > 0$ ໝາຍເຖິງໂຄງການມີຜົນຕອບແທນຈາກການລົງທຶນ ຫຼາຍກວ່າເງິນລົງທຶນເບື້ອງຕົ້ນ ແລະ ໂຄງການຄຸ້ມຄ່າຈາກການລົງທຶນຫຼາຍທີ່ສຸດ.

ຕົວຢ່າງ 6.8: ຜູ້ບໍລິຫານກຳລັງພິຈາລະນາການລົງທຶນໃນສອງໂຄງການ ຄື A ແລະ B ໂດຍສອງໂຄງການນີ້ມີຕົ້ນທຶນສະເລ່ຍຖ່ວງນໍ້າໜັກເທົ່າກັບ 12% ໂດຍແຕ່ລະໂຄງການມີກະແສເງິນສົດສຸດທິດັ່ງນີ້:

ປີ	ກະແສເງິນສົດຮັບສຸດທິ(ຫົວໜ່ວຍ: USD)	
	ໂຄງການ A	ໂຄງການ B
0	-345	-250
1	150	50
2	170	85
3	210	95
4	320	130

ຈົ່ງຊອກຫາ:

ກ. ມູນຄ່າປະຈຸບັນສຸດທິຂອງແຕ່ລະໂຄງການ?

ຂ. ຜູ້ບໍລິຫານຄວນລົງທຶນໃນໂຄງການໃດດີກວ່າ?

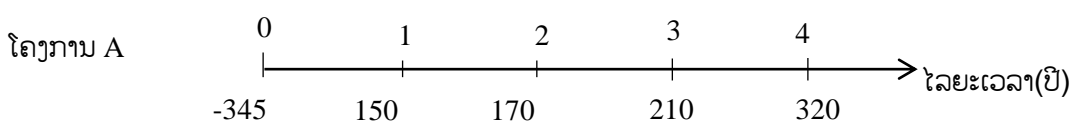
ວິທີແກ້: ເຮົາມີ $I_{0A} = 345\$$, $I_{0B} = 250\$$

$NCF_{1A} = 150\$$; $NCF_{2A} = 170\$$; $NCF_{3A} = 210\$$; $NCF_{4A} = 320\$$

$NCF_{1B} = 50\$$; $NCF_{2B} = 85\$$; $NCF_{3B} = 95\$$; $NCF_{4B} = 130\$$

$k = 12\%$

ກ. $NPV_A = ?$ $NPV_B = ?$

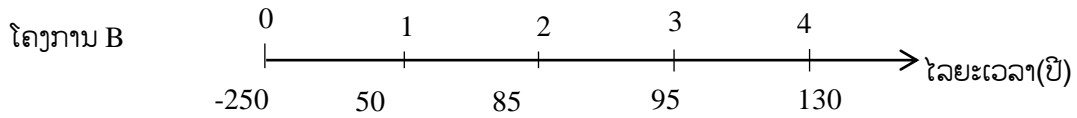

$$NPV = \sum_{t=1}^n \frac{NCF_t}{(1+k)^t} - I_0$$

$$NPV_A = \left(\frac{150}{(1+0.12)^1} + \frac{170}{(1+0.12)^2} + \frac{210}{(1+0.12)^3} + \frac{320}{(1+0.12)^4} \right) - 345 = 277.29$$

USD

$$NPV_A = 277.29\$$$

$$NPV_B = \left(\frac{50}{(1+0.12)^1} + \frac{85}{(1+0.12)^2} + \frac{95}{(1+0.12)^3} + \frac{130}{(1+0.12)^4} \right) - 250 = 12.64$$

USD

$$NPV_B = 12.64\$$$

ຂ. ຜູ້ບໍລິຫານຄວນລົງທຶນໃນໂຄງການ A ດີກວ່າ ເພາະ $NPV_A = 277.29\$ > NPV_B = 12.64\$$

ຕົວຢ່າງ 6.9: ຜູ້ບໍລິຫານກຳລັງພິຈາລະນາການລົງທຶນໃນສອງໂຄງການໃຊ້ເງິນລົງທຶນເທົ່າກັນ 10,000 \$ ເຊິ່ງໂຄງການມີອາຍຸ 5 ປີ, ແຕ່ລະປີຄາດວ່າຈະໄດ້ຈະມີກະແສເງິນສົດຮັບສຸດທິດັ່ງນີ້:

ປີ	ກະແສເງິນສົດຮັບສຸດທິ	
	ໂຄງການ A	ໂຄງການ B
1	3,500	-
2	3,500	-
3	3,500	-
4	3,500	-
5	3,500	18,000

ຈົ່ງຊອກຫາ

ກ. ຄ່າປະຈຸບັນສຸດທິຂອງແຕ່ໂຄງການຖ້າຕົ້ນທຶນຂອງເງິນທຶນ 12%

ຂ. ຜູ້ບໍລິຫານຄວນລົງທຶນໃນໂຄງການໃດດີກວ່າ?

ວິທີແກ້: ເຮົາມີ $I_{0A} = 10,000\$$, $I_{0B} = 10,000\$$

$$NCF = NCF_{1A} = NCF_{2A} = NCF_{3A} = NCF_{4A} = NCF_{5A} = 3,500\$$$

$$NCF_{1B} = NCF_{2B} = NCF_{3B} = NCF_{4B} = 0\$; NCF_{5B} = 18,000\$$$

ກ. ຄ່າປະຈຸບັນສຸດທິຂອງແຕ່ໂຄງການທີ່ຕົ້ນທຶນຂອງເງິນທຶນ $k = 12\%$ ແມ່ນ:

$$NPV = \sum_{t=1}^n \frac{NCF_t}{(1+k)^t} - I_0$$

ໂຄງການ A

$$NPV_A = \left(\frac{3,500}{(1+0.12)^1} + \frac{3,500}{(1+0.12)^2} + \frac{3,500}{(1+0.12)^3} + \frac{3,500}{(1+0.12)^4} + \frac{3,500}{(1+0.12)^5} \right) - 10,000$$

$$NPV_A = 3,500(PVIF(1;12\%) + PVIF(2;12\%) + PVIF(3;12\%) + PVIF(4;12\%) + PVIF(5;12\%)) - 10,000$$

$$NPV_A = 3,500(0.829 + 0.7972 + 0.7718 + 0.6355 + 0.5674) - 10,000$$

$$NPV_A = 3,500(3.6048) - 10,000$$

$$NPV_A = 3,500(3.6048) - 10,000$$

$$NPV_A = 2,616.80 \$$$

ຫຼື $NPV_A = NCF * PVIFA(n; k\%) - I_{0A}$

$$NPV_A = 3,500 * PVIFA(5; 12\%) - 10,000$$

$$NPV_A = 3,500(3.6048) - 10,000$$

$$NPV_A = 2,616.80 \$$$

ໂຄງການ B

$$NPV_B = \left(\frac{0}{(1+0.12)^1} + \frac{0}{(1+0.12)^2} + \frac{0}{(1+0.12)^3} + \frac{0}{(1+0.12)^4} + \frac{18,000}{(1+0.12)^5} \right) - 10,000$$

$$NPV_B = \left(\frac{18,000}{(1+0.12)^5} \right) - 10,000$$

$$NPV_B = 18,000 * \frac{1}{(1+0.12)^5} - 10,000$$

$$NPV_B = 18,000 * 0.5674 - 10,000$$

$$NPV_B = 213.20 \$$$

ຫຼື $NPV_B = NCF_5 * PVIF(5; 12\%) - I_{0B}$

$$NPV_B = 18,000 * 0.5674 - 10,000$$

$$NPV_B = 213.20 \$$$

ຂ. ຜູ້ບໍລິຫານຄວນລົງທຶນໃນໂຄງການ A ດີກວ່າ ເພາະ $NPV_A > NPV_B$

(2) ຂໍ້ດີຂອງມູນຄ່າປະຈຸບັນສຸດທິ

- ຄຳນຶງເຖິງມູນຄ່າເງິນຕາຕາມເວລາ ໂດຍຄິດຕາມສ່ວນຫຼຸດຂອງກະແສເງິນສົດສຸດທິທີ່ຄາດວ່າຈະໄດ້ຮັບໃນອານາຄົດໃຫ້ເປັນມູນຄ່າປະຈຸບັນດ້ວຍອັດຕາສ່ວນຫຼຸດ $k\%$ ແລະ ຍັງຄຳນຶງເຖິງກະແສເງິນສົດຮັບສຸດທິທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການດຳເນີນງານ.

- ຜົນໄດ້ຮັບເປັນຈຳນວນເງິນເຮັດໃຫ້ເຂົ້າໃຈ ແລະ ການພິຈາລະນາຕາມສິນໃຈຂອງຜູ້ບໍລິຫານ.

- ສາມາດປະທຸຍຸກໃຊ້ໃນການຕາມສິນໃຈລົງທຶນໃນກໍລະນີໂຄງການລົງທຶນມີຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຕວາມບໍ່ແນ່ນອນໄດ້ຕາມເວລາ.

(3) ຂໍ້ເສຍຂອງມູນຄ່າປະຈຸບັນສຸດທິ

- ວິທີມູນຄ່າປະຈຸບັນສຸດຂອງໂຄງການເປັນວິທີໃຫ້ອັດຕາຜົນຕອບແທນຫຼືຕົ້ນທຶນເງິນທຶນຄົງທີ່ຕະຫຼອດອາຍຸຂອງໂຄງການ ແຕ່ໃນຄວາມຈິງແລ້ວອາດມີການປ່ຽນແປງ.

- ວິທີມູນຄ່າປະຈຸບັນສຸດຂອງໂຄງການເປັນວິທີໃຫ້ກະແສເງິນສົດຮັບສຸດທິທີ່ໄດ້ມາແຕ່ລະປີບໍ່ນຳໄປຫາຜົນຕອບແທນໄດ້ ແຕ່ໃນຄວາມຈິງຈະບໍ່ເປັນເຊັ່ນນັ້ນ.

4) ວິທີດັດຊະນີການສ້າງກຳໄລ (Profitability Index - PI) ເປັນວິທີປຽບທຽບມູນຄ່າປະຈຸບັນສຸດທິຂອງກະແສເງິນສົດຮັບສຸດທິຈາກການດຳເນີນງານຕະຫຼອດອາຍຸຂອງໂຄງການກັບກະແສເງິນສົດຈ່າຍລົງທຶນ, ດັ່ງມີສູດຄຳນວນລຸ່ມນີ້:

$$PI = \frac{\sum_{t=1}^n \frac{NCF_t}{(1+k)^t}}{I_0}$$

ກ. ເກນການພິຈາລະນາຕັດສິນໃຈໃນການລົງທຶນ

- ໂຄງການອິດສະຫຼະ(Independent project) ຕ້ອງເລືອກໂຄງການໃຫ້ເບິ່ງໂຄງການມີ $PI > 1$ ໝາຍເຖິງໂຄງການມີຜົນຕອບແທນຈາກການລົງທຶນ ຫຼາຍກວ່າເງິນລົງທຶນເບື້ອງຕົ້ນ ແລະ ໂຄງການຄຸ້ມຄ່າຈາກການລົງທຶນ, ແຕ່ຖ້າ $PI < 1$ ສະແດງວ່າມີຜົນຕອບແທນຈາກການລົງທຶນ ນ້ອຍກວ່າເງິນລົງທຶນເບື້ອງຕົ້ນ ແລະ ໂຄງການບໍ່ຄຸ້ມຄ່າຈາກການລົງທຶນ.

- ໂຄງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັນ(Mutually exclusive project) ໃຫ້ເລືອກໂຄງການທີ່ມີ PI ສູງທີ່ສຸດ ແລະ $PI > 0$ ໝາຍເຖິງໂຄງການມີຜົນຕອບແທນຈາກການລົງທຶນ ຫຼາຍກວ່າເງິນລົງທຶນເບື້ອງຕົ້ນ ແລະ ໂຄງການຄຸ້ມຄ່າຈາກການລົງທຶນຫຼາຍທີ່ສຸດ.

ຕົວຢ່າງ 6.10: ຈາກຕົວຢ່າງ 6.9 ຈົ່ງຊອກຫາຕັດສະນີກຳໄລຂອງແຕ່ລະໂຄງການ ແລະ ຄວນລົງທຶນໃນໂຄງການໃກດີກວ່າ?

ວິທີແກ້

ເຮົາມີ $I_{0A} = 10,000\$$, $I_{0B} = 10,000\$$

$$NCF = NCF_{1A} = NCF_{2A} = NCF_{3A} = NCF_{4A} = NCF_{5A} = 3,500\$$$

$$NCF_{1B} = NCF_{2B} = NCF_{3B} = NCF_{4B} = 0\$; NCF_{5B} = 18,000\$$$

$$k = 12\%$$

ຈາກ $PI = \frac{\sum_{t=1}^n \frac{NCF_t}{(1+k)^t}}{I_0}$

ໂຄງການ A: $PI_{0A} = \frac{NCF_A * PVIFA(n, k\%)}{I_{0A}}$

$$PI_{0A} = \frac{3,500 * 3.6048}{10,000}$$

$$PI_{0A} = 1.2617$$

ໂຄງການ B: $PI_{0B} = \frac{NCF_{5B} * PVIF(n, k\%)}{I_{0A}}$

$$PI_{0B} = \frac{18,000 * 0.5674}{10,000}$$

$$PI_{0B} = 1.0213$$

ເຫັນວ່າໂຄງການໂຄງການ A ໜ້າລົງທຶນໂຄງການ B ເພາະ $PI_A > PI_B$ ແລະ $PI_A > 0$

(1) ຂໍ້ຕົວຢ່າງວິທີຕັດສະນີກຳໄລ

- ຄຳນຶງເຖິງມູນຄ່າເງິນຕາມເວລາຕ່າງໆ ກັນວ່າມີຄ່າບໍ່ເທົ່າກັນ.
- ງ່າຍໃນການປະທຸກໃຊ້ໃນການປະເມີນຄ່າຂອງໂຄງການທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ຫຼື ຄວາມບໍ່ແນ່ນອນ.

(2) ຂໍ້ເສຍຂອງມູນຄ່າປະຈຸບັນສຸດທິ

- ມີຂໍ້ເສຍຄືກັນກັບວິທີມູນຄ່າປະຈຸບັນສຸດຂອງໂຄງການເປັນວິທີໃຫ້ອັດຕາຜົນຕອບແທນຫຼືຕົ້ນທຶນເງິນທຶນຄົງທີ່ຕະຫຼອດອາຍຸຂອງໂຄງການ ແຕ່ໃນຄວາມຈິງແລ້ວອາດມີການປ່ຽນແປງ.
- ຄ່າຂອງຕັດສະນີກຳໄລບໍ່ມີຫົວໜ່ວຍເປັນເງິນອາດເຮັດໃຫ້ເຂົ້າໃຈຢາກ

- ວິທີນີ້ສົມມຸດໃຫ້ອັດຕາຜົນຕອບແທນຈາກການລົງທຶນມີຄ່າເທົ່າກັບອັດຕາຜົນຕອບແທນທີ່ຕ້ອງການ ຫຼື ຕົ້ນທຶນຂອງເງິນທຶນໃນອັດຕາເທົ່າດຽວກັນຕະຫຼອດຍາຍຸໂຄງການເຊັ່ນກັບ ມູນຄ່າປະຈຸບັນສຸດທິ.

5) ວິທີອັດຕາຜົນຕອບແທນພາຍໃນ (Internal Rate of Return :IRR) ອັດຕາຜົນຕອບແທນພາຍໃນ ໝາຍເຖິງອັດຕາຜົນຕອບແທນໄດ້ຮັບທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການລົງທຶນໃນໂຄງການ ເຊິ່ງເປັນການຄຳນວນຫາອັດຕາສ່ວນຫຼຸດທີ່ໄດ້ເຮັດໃຫ້ຄ່າປະຈຸບັນຂອງກະແສເງິນສົດສຸດທິຈາກການດຳເນີນງານຕະຫຼອດອາຍຸໂຄງການມີຄ່າເທົ່າກັບກະແສເງິນສົດຈ່າຍໃນການລົງທຶນ, ສາມາດຂຽນສຸດໄດ້ດັ່ງນີ້:

$$\sum_{t=1}^n \frac{NCF_t}{(1 + IRR)^t} = I_0$$

NCF_t = ກະແສເງິນສົດທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນອານາຄົດຕະຫຼອດອາຍຸຂອງໂຄງການ

I_0 = ກະແສເງິນສົດປົກກິດຂອງໂຄງການ ຫຼື ເງິນລົງທຶນເບື້ອງຕົ້ນ

n = ຈຳນວນປີຂອງໂຄງການລົງທຶນ

IRR = ອັດຕາຜົນຕອບແທນພາຍໃນ

ການວິທີຄິດໄລ່ອັດຕາຜົນຕອບແທນພາຍໃນຂອງໂຄງການຕາມສູດຄິດໄລ່ຈະເປັນການລອງຜິດລອງຖືກ ດ້ວຍວິທີ ການກຳນົດອັດຕາດ້ອກເບ້ຍ ລ່ອງໄປເລື້ອຍຈົນຄ່າເທົ່າສູນ, ສະນັ້ນເພື່ອໃຫ້ການຄິດໄລ່ງ່າຍຂຶ້ນໃຫ້ດຳເນີນການຄິດໄລ່ດັ່ງນີ້:

ກຳນົດໃຫ້ k_1 ແມ່ນອັດຕາຜົນຕອບແທນຕ້ອງແລ້ວແທນໃສ່ຄ່າຂອງ NPV ແລະ $NPV_1 > 0$

ກຳນົດໃຫ້ k_2 ແມ່ນອັດຕາຜົນຕອບແທນຕ້ອງແລ້ວແທນໃສ່ຄ່າຂອງ NPV ແລະ $NPV_2 < 0$

$$IRR = k_1 \% + (k_2 \% - k_1 \%) * \frac{NPV_1}{NPV_1 - NPV_2}$$

(1) ການພິຈາລະນາໃນການລົງທຶນ

ການພິຈາລະນາການລົງທຶນຈະພິຈາລະນາພຽງແຕ່ ໂຄງການອິດສະຫຼະ, ໂຄງການລົງທຶນພຽງໂຄງການດຽວໃນຫຼາຍໂຄງການເທົ່ານັ້ນ, ໂດຍການພິຈາລະໃຫ້ປະຕິບັດດັ່ງນີ້:

- ໂຄງການອິດສະຫຼະ(Independent project) ຕ້ອງເລືອກໂຄງການໃຫ້ເບິ່ງໂຄງການ $IRR > k$ ໝາຍເຖິງໂຄງການມີ ອັດຕາຜົນຕອບແທນຈາກການລົງທຶນຫຼາຍກວ່າຕົ້ນທຶນຂອງເງິນທຶນ.

- ໂຄງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັນ(Mutually exclusive project) ໃຫ້ເລືອກໂຄງການທີ່ມີ IRR ສູງທີ່ສຸດ ແລະ $IRR > k$ ໝາຍເຖິງໝາຍເຖິງໂຄງການມີ ອັດຕາຜົນຕອບແທນຈາກການລົງທຶນຫຼາຍກວ່າຕົ້ນທຶນຂອງເງິນທຶນ ແລະ ໂຄງການຄຸ້ມຄ່າຈາກການລົງທຶນຫຼາຍທີ່ສຸດ.

ຕົວຢ່າງ6.11: ຈາກຕົວຢ່າງ 6.9 ຈຶ່ງຊອກຫາອັດຕາຜົນຕອບແທນພາຍໃນຂອງແຕ່ລະໂຄງການຖ້າບໍລິສັດມີການຄາດຄະເນອັດຕາຜົນຕອບແທນທີ່ຕ້ອງການ 12% ຜູ້ບໍລິຫານຄວນລົງທຶນໃນໂຄງການໃດດີ?

ວິທີແກ້

ເຮົາມີ $I_{0A} = 10,000\$$, $I_{0B} = 10,000\$$

$$NCF = NCF_{1A} = NCF_{2A} = NCF_{3A} = NCF_{4A} = NCF_{5A} = 3,500\$$$

$$NCF_{1B} = NCF_{2B} = NCF_{3B} = NCF_{4B} = 0\$; NCF_{5B} = 18,000\$$$

$$k = 12\%$$

$$IRR_A = ? \quad IRR_B = ?$$

ໂຄງການ A , $IRR_A = ?$

$$\text{ກຳນົດ } k_1 = 22\% \quad \text{ເຮົາໄດ້ } NPV_{1A} = 3,500 * PVIFA(5;22\%) - 10,000$$

$$NPV_{1A} = 3,500 * 2.8636 - 10,000 = 22.7392$$

$$\text{ກຳນົດ } k_2 = 23\% \quad \text{ເຮົາໄດ້ } NPV_{2A} = 3,500 * PVIFA(5;23\%) - 10,000$$

$$NPV_{2A} = 3,500 * 2.8035 - 10,000 = -187.85$$

$$IRR = 22\% + (23\% - 22\%) * \frac{22.7392}{22.7392 - (-187.85)}$$

$$IRR = 22\% + 0.1078\% = 22.11\%$$

ໂຄງການ B, $IRR_B = ?$

$$\text{ກຳນົດ } k_1 = 22\% \quad \text{ເຮົາໄດ້ } NPV_{1B} = 18,000 * PVIF(5;12\%) - 10,000$$

$$NPV_{1B} = 18,000 * 0.5674 - 10,000 = 213.2$$

$$\text{ກຳນົດ } k_2 = 23\% \quad \text{ເຮົາໄດ້ } NPV_{2B} = 18,000 * PVIF(5;13\%) - 10,000$$

$$NPV_{2A} = 18,000 * 0.5428 - 10,000 = -229.6$$

$$IRR = 12\% + (13\% - 12\%) * \frac{213.2}{213.2 - (-229.6)}$$

$$IRR = 12\% + 0.47\% = 12.47\%$$

ຜູ້ບໍລິຫານຄວນລົງທຶນໃນໂຄງການ A ດືກວ່າ ເພາະ $IRR_A > IRR_B$ ແລະ $IRR_A > r = 12\%$

6) ວິທີອັດຕາຜົນຕອບແທນພາຍໃນທີ່ດັບປຸງແລ້ວ (Modified Internal Rate of Return :MIRR)

ເປັນການປະເມີນຄວາມຄຸມຄ່າຂອງໂຄງການລົງທຶນທີ່ຕໍ່ອອດຈາກອັດຕາຜົນຕອບແທນພາຍໃນຂອງໂຄງການ ໂດຍມີແນວຄິດວ່າກະແສເງິນສົດທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການດຳເນີນໂຄງການໃນແຕ່ລະປີນັ້ນ ຄວນຈະໄປລົງທຶນຕໍ່ໄດ້ ແລະ ຜົນຕອບແທນນັ້ນຢ່າງໜ້ອຍເທົ່າກັບຕົ້ນທຶນຂອງເງິນທຶນ, ການຄຳນວນແບບທົບຕົ້ນຈົນສິ້ນສຸດໂຄງການ ຈຶ່ງເກີດມີການສະສົມກະແສເງິນສົດສຸດທິຫຼາຍໆປີ (Terminal value) ເຊິ່ງມີສຸດຄິດໄລ່ດັ່ງນີ້:

$$FV_n = NCF_n(1+k)^{n-t}$$

$$TV = \sum_{t=1}^n NCF_t(1+k)^{n-t}$$

$$\frac{TV}{(1+MIRR)^n} = I_0$$

ໂດຍ NCF_t = ກະແສເງິນສົດທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນອານາຄົດແຕ່ລະໆວດ

I_0 = ກະແສເງິນສົດປີທຳອິດຂອງໂຄງການ ຫຼື ເງິນລົງທຶນເບື້ອງຕົ້ນ

n = ຈຳນວນປີຂອງໂຄງການລົງທຶນ

FV = ມູນຄ່າອານາຄົດຂອງກະແສເງິນສົດສຸດທິໃນການດຳເນີນໂຄງການ

TV = ມູນຄ່າອານາຄົດຂອງກະແສເງິນສົດສຸດທິໃນການດຳເນີນໂຄງການ

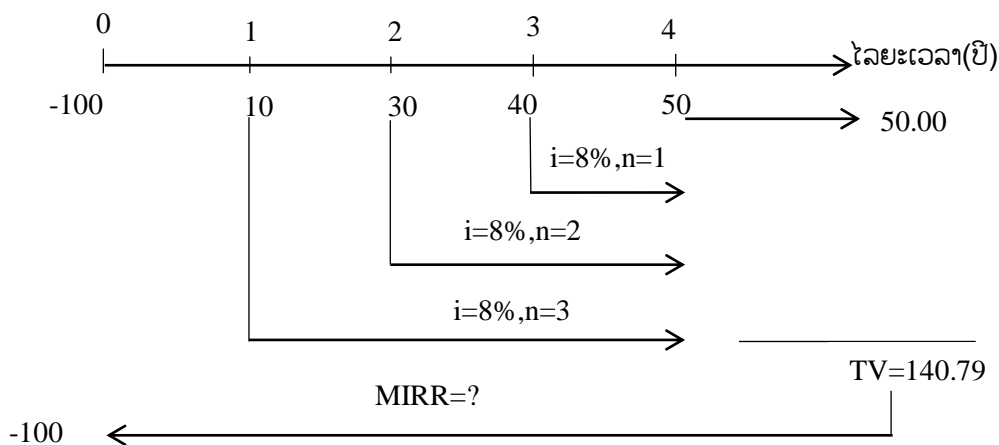
$MIRR$ = ອັດຕາຜົນຕອບແທນພາຍໃນທີ່ດັດປັບ

ການພິຈາລະນາການລົງທຶນຈະພິຈາລະນາພຽງແຕ່ ໂຄງການອິດສະຫຼະ, ໂຄງການລົງທຶນພຽງໂຄງການດຽວໃນຫຼາຍໂຄງການເທົ່ານັ້ນ, ໂດຍການພິຈາລະນາໃຫ້ປະຕິບັດໃຫ້ປະຕິບັດຕາມອັດຕາຜົນຕອບແທນພາຍໃນຂອງໂຄງການ.

ຕົວຢ່າງ 6.12: ຜູ້ບໍລິຫານກຳລັງພິຈາລະນາການລົງທຶນໃນໂຄງການໜຶ່ງໃຊ້ເງິນລົງທຶນເທົ່າກັນ 100 ລ້ານເຊິ່ງໂຄງການມີອາຍຸ 4 ປີ, ແຕ່ລະປີຄາດວ່າຈະໄດ້ຈະມີກະແສເງິນສົດຮັບສຸດທິດັ່ງນີ້:

ປີ	ກະແສເງິນສົດຮັບສຸດທິ (ລ້ານ)
1	10
2	30
3	40
4	50

ຈຶ່ງຊອກຫາອັດຕາຜົນຕອບແທນພາຍໃນທີ່ດັດປັບ, ຖ້າກະແສເງິນທີ່ໄດ້ໃນແຕ່ລະປີນຳໄປລົງທຶນໄດ້ຮັບຜົນຕອບແທນ 8%.

$$\begin{aligned} \text{ມູນຄ່າປະຈຸບັນເທົ່າກັບເງິນລົງທຶນ} &= 100 \\ \frac{100}{(1 + MIRR)^4} &= 100 \\ (1 + MIRR)^4 &= 1.4079 \\ 1 + MIRR &= \sqrt[4]{1.4079} \\ 1 + MIRR &= 1.0893 \\ MIRR &= 8.93\% \end{aligned}$$

ສະຫຼຸບການປະເມີນຄ່າໂຄງການລົງທຶນ ໂດຍຄຳນຶງເຖິງມູນຄ່າເງິນຕາມເວລາດ້ວຍວິທີຕ່າງໆ ດ້ວຍ NPV , PI ແລະ IRR ຜົນການພິຈາລະນາ ແລະ ຕັດສິນໃຈໃນການລົງທຶນຈະໄປໃນທາງດຽວກັນ ຄື $NPV \geq 0$, $PI > 1$ ແລະ IRR ໃຫຍ່ກວ່າອັດຕາຜົນຕອບແທນທີ່ຕ້ອງການ ຫຼື ຄົນທຶນຂອງເງິນທຶນ ຈະເຮັດໃຫ້ຜູ້ພິຈາລະນາຕັດສິນໃຈໃນການລົງທຶນ, ແຕ່ບາງກໍລະນີຖ້າລັກສະນະຂອງໂຄງການລົງທຶນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ, ຈະເຮັດໃຫ້ການປະເມີນຄ່າໂຄງການດ້ວຍ 3 ວິທີ ດັ່ງກ່າວ ຈະເຮັດໃຫ້ຜົນການພິຈາລະນາຂັດ

ແຍງກັນຈຶ່ງເປັນບັນຫາຂອງການຕັດສິນໃຈໃນການລົງທຶນ ໂດຍໂຄງການທີ່ມີຈຸດປະສົງອັນດຽວກັນເຊິ່ງການຈັດແຍງດັ່ງກ່າວອາດເກີດຂຶ້ນຈາກໂຄງການທີ່ມີລັກສະນະດັ່ງນີ້:

- ຂະໜາດຂອງໂຄງການລົງທຶນແຕກຕ່າງກັນ
- ກະແສເງິນສົດຮັບຂອງໂຄງການໜຶ່ງເພີ່ມຂຶ້ນຕະຫຼອດແຕ່ກະແສເງິນສົດຂອງໂຄງການໜຶ່ງຜັດຫຼຸດລົງ.
- ອາຍຸຂອງໂຄງການທີ່ກຳລັງພິຈາລະນາມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ
- ກິດຈະການປະສົບບັນຫາໃນການແບ່ງສັດສ່ວນເງິນທຶນທີ່ມີຢູ່ຢ່າງຈຳກັດໃນການລົງທຶນ.

7) ການຕັດສິນໃຈລົງທຶນໃນກໍລະນີຂະໜາດຂອງໂຄງການລົງທຶນແຕກຕ່າງກັນ: ໃນກໍລະນີໂຄງການລົງທຶນມີຈຸດປະສົງອັນດຽວກັນ ແລະ ມີຂະໜາດໂຄງການລົງທຶນທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ການປະເມີນໂຄງການດ້ວຍວິທີ 3 ວິທີ NPV;PI;IRR ອາດມີຜົນໃນການພິຈາລະນາແຕກຕ່າງກັນ ດັ່ງນັ້ນເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວ ຈຶ່ງຄຳນວນຄ່າ Marginal rate of return(MRR) ຂອງໂຄງການເພື່ອໃຊ້ໃນການຕັດສິນໃຈໃນການລົງທຶນ.

ອັດຕາຜົນຕອບແທນຕໍ່ໜ່ວຍສຸດທ້າຍ(MRR) ຄືອັດຕາຜົນຕອບແທນທີ່ໄດ້ຮັບເພີ່ມຂຶ້ນຈາກການລົງທຶນເພີ່ມຂຶ້ນແຕ່ລະໂຄງການ ແລະ ການພິຈາລະນາໃນການຕັດສິນໃຈລົງທຶນຄວນເລືອກໂຄງການທີ່ມີ MRR ທີ່ສຸດ.

ຕົວຢ່າງ 6.13: ບໍລິສັດ ໂຊກໂຊ ຈຳກັດກຳລັງພິຈາລະນາລົງທຶນ 5 ໂຄງການເພື່ອຈະລົງທຶນ ແລະ ມີຈຸດປະສົງຢ່າງດຽວກັນ ຄື A;B ;C; D;E ແຕ່ລະໂຄງການມີອາຍຸ 1 ປີ ເທົ່າກັນແຕ່ຂະໜາດຂອງໂຄງການລົງທຶນແຕກຕ່າງກັນ ບໍລິສັດຕ້ອງການຜົນຕອບແທນຂຶ້ນຕໍ່າ 10% ໂດຍມີເງິນລົງທຶນ ແລະ ກະແສເງິນສົດຮັບດັ່ງນີ້:

ໂຄງການ	ເງິນລົງທຶນ	ກະແສເງິນສົດຮັບ
A	1,000	1,250
B	2,000	2,460
C	3,000	3,540
D	4,000	4,600
E	5,000	5,650

ຜູ້ບໍລິຫານບໍລິສັດຄວນລົງທຶນໃນໂຄງການໃດດີກວ່າກັນ?

ໂຄງການ	I	NCF	PV	NPV	PI	IRR
	(1)	(2)	(3)	(4)=(3)-(1)	(5)	(6)
A	1,000	1,250	1136.36	136.36	1.14	25.00%
B	2,000	2,460	2236.36	236.36	1.12	23.00%
C	3,000	3,540	3218.18	218.18	1.07	18.00%
D	4,000	4,600	4181.82	181.82	1.05	15.00%
E	5,000	5,650	5136.36	136.36	1.03	13.00%

ເນື່ອງຈາກໂຄງການທັງ 5 ໂຄງການເປັນໂຄງການທີ່ມີຈຸດປະສົງຢ່າງດຽວກັນ ເມື່ອພິຈາລະນາຜົນການປະເມີນຄ່າຂອງໂຄງການລົງທຶນຈາກໂຄງການຕ່າງໆ ຈະເປັນຜົນທີ່ມີຂໍ້ຂັດແຍງກັນຄືຖ້າໃຊ້ວິທີ NPV ໂຄງການ B ເປັນໂຄງການທີ່ໜ້າລົງທຶນທີ່ສຸດ ເພາະ NPV ມີຄ່າສູງທີ່ສຸດເທົ່າກັບ 236.36 ຖ້າເຮົາໃຊ້ວິທີ

PI ແລະ IRR ໂຄງການ A ເປັນໂຄງການທີ່ລົງທຶນຫຼາຍທີ່ສຸດ ເພາະ PI ແລະ IRR ສູງທີ່ສຸດ ຄື PI=1.14 ແລະ IRR=25%, ດັ່ງນັ້ນເພື່ອຢາກຕັດສິນໃຈໃນການລົງທຶນໃນໂຄງການ A ແລະ B ຜູ້ວິເຄາະຕ້ອງຄຳນວນຄ່າ MRR ເພື່ອໃຊ້ໃນການຕັດສິນໃຈໃນການລົງທຶນ.

ໂຄງການ	ເງິນລົງທຶນ	ກະແສເງິນສົດຮັບ	ເງິນລົງທຶນເພີ່ມ	ກະແສເງິນສົດຮັບສ່ວນເພີ່ມ	MRR
	(1)	(2)	(3)	(4)	$(5) = \frac{(4) - (3)}{(3)}$
A	1,000	1,250	1000.00	1250.00	25.0%
B	2,000	2,460	1000.00	1210.00	21.0%
C	3,000	3,540	1000.00	1080.00	8.0%
D	4,000	4,600	1000.00	1060.00	6.0%
E	5,000	5,650	1000.00	1050.00	5.0%

ຈາກຕາຕະລາງການຄຳນວນເຫັນວ່າມີອັດຕາຜົນຕອບແທນຕໍ່ໜ່ວຍສຸດທ້າຍ(MRR) ຂອງໂຄງການ A ແລະ B ມີຄ່າ 25.0% ແລະ 21.0% ຕາມລຳດັບ, ເຊິ່ງເປັນອັດຕາສູງກວ່າອັດຕາຜົນຕອບແທນທີ່ຕ້ອງການ 10% ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງຕັດສິນໃຈເລືອກໂຄງການ B ລົງທຶນເພາະມີຕາຜົນຕອບແທນຕໍ່ໜ່ວຍສຸດທ້າຍ (MRR) ຕໍ່າທີ່ສຸດ.

8) ການຕັດສິນໃຈລົງທຶນໃນສິນຊັບຖາວອນທີ່ມີອາຍຸໂຄງການຕ່າງກັນ

ສົມມຸດວ່າກິດຈະການແຫ່ງໜຶ່ງກຳລັງພິຈາລະນາຊື້ເຄື່ອງຈັກເຄື່ອງໜຶ່ງລະຫວ່າງ F ກັບ G ເຄື່ອງຈັກທັງສອງຖືກອອກແບບມາຕ່າງກັນມີສະມັດຕະພາບໃນການເຮັດວຽກຄືກັນ ແຕ່ຄວາມສາມາດຜະລິດສິນຄ້າໄດ້ດີຄືກັນ ເຄື່ອງຈັກ F ລາຄາ 150,000\$ ມີອາຍຸການນຳໃຊ້ 3 ປີ ຕ້ອງເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເດີນເຄື່ອງປີລະ 40,000\$, ສ່ວນເຄື່ອງຈັກ G ລາຄາ 100,000\$ ອາຍຸການໃຊ້ງານ 2 ປີ ເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເດີນເຄື່ອງປີລະ 60,000\$ ສົມມຸດວ່າກິດຈະການມີຕົ້ນທຸນຄ່າເສຍໂອກາດຂອງເງິນທຶນ %10ຕໍ່ປີ ກິດຈະການຈະຕັດສິນໃຈເລືອກເຄື່ອງຈັກໃດ, ເຊິ່ງຄ່າປະຈຸບັນລວມຂອງກະແສເງິນສົດຈ່າຍໃນການຊື້ເຄື່ອງຈັກ F ແລະ G ສະແດງໃນຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້:

ຕາຕະລາງ 8.1:ສະແດງ ກະແສເງິນສົດຈ່າຍໃນການຊື້ເຄື່ອງຈັກ F ແລະ G

ເຄື່ອງຈັກ	ກະແສເງິນສົດຈ່າຍ (ພັນໂດລາ)				ຄ່າປັດຈຸບັນກະແສເງິນສົດຈ່າຍທີ່ອັດຕາຄິດລິດ 10% (ພັນໂດລາ)
	ປີ 0	ປີ 1	ປີ 2	ປີ 3	
F	150	40	40	40	249.48
G	100	60	60	-	204.16

ຈາກຕາຕະລາງ 8.1ເຫັນວ່າ ຖ້າພິຈາລະນາຕັດສິນໃຈຊື້ເຄື່ອງຈັກ G ເຊິ່ງມີຕົ້ນທຸນລວມ 204.16\$ ເຊິ່ງຕໍ່າ ກວ່າເຄື່ອງຈັກ F ປັນຫາຈຶ່ງເກີດຂຶ້ນວ່າຖ້າຕັດສິນໃຈຊື້ເຄື່ອງ G ອີກ 2 ປີຂ້າງໜ້າຈະຕ້ອງລົງທຶນຊື້ເຄື່ອງຈັກໃໝ່ແທນເຄື່ອງຈັກ G ເພາະມີອາຍຸໃຊ້ງານ 2 ປີ ເນື່ອງຈາກເຄື່ອງຈັກ G ມີອາຍຸການໃຊ້ງານຕໍ່າກວ່າເຄື່ອງຈັກ F ມີຈຳນວນ1ປີ, ດັ່ງນັ້ນໃນກໍລະນີອາຍຸໂຄງການຕ່າງກັນການຕັດສິນໃຈໂດຍໃຊ້ການປຽບທຽບຄ່າປັດຈຸບັນລວມຂອງກະແສເງິນສົດຈ່າຍຕາມຕາຕະລາງ 8.1 ຈຶ່ງບໍ່ຖືກຕ້ອງ.

ໂດຍທົ່ວໄປການພິຈາລະນາການລົງທຶນກໍລະນີນີ້ຄວນຢູ່ພາຍໃຕ້ຂໍ້ສົມມຸດຖານທີ່ວ່າເຄື່ອງຈັກແຕ່ລະຊະນິດຈະຖືກປ່ຽນໃໝ່ມັນທຶນທີ່ປາຍປີສຸດທ້າຍຂອງອາຍຸການໃຊ້ງານດ້ວຍເຄື່ອງຈັກຊະນິດດຽວກັນ ແລະ ໃນລາຄາຕົ້ນທຶນທີ່ເທົ່າກັນໂດຍປັບໄລຍະເວລາການລົງທຶນໃຫ້ເທົ່າກັນ ແລະ ປັບກະແສເງິນສົດຈ່າຍຂອງເຄື່ອງ F ແລະ G ເປັນ 6 ປີເທົ່າກັນໂດຍຊື້ເຄື່ອງຈັກ F ໃນປີ 0 ແລະ ປີທີ 3 ຊື້ເຄື່ອງຈັກ G ປີທີ 0 ປີທີ 2 ແລະ ປີທີ 4 ດັ່ງຕາຕະລາງທີ່ 8.2

ຕາຕະລາງ 8.2 ສະແດງຄ່າປັດຈຸບັນລວມຂອງລາຄາລວມຂອງກະແສເງິນສົດຈ່າຍໃນການຊື້ເຄື່ອງຈັກ F ແລະ G ໂດຍການປັບເວລາໃຫ້ເທົ່າກັນ

ເຄື່ອງຈັກ	ກະແສເງິນສົດຈ່າຍ (ພັນໂດລາ)							ຄ່າປັດຈຸບັນກະແສເງິນສົດຈ່າຍທີ່ອັດຕາຄິດລິດ 10% (ພັນໂດລາ)
	ປີ 0	ປີ 1	ປີ 2	ປີ 3	ປີ 4	ປີ 5	ປີ 6	
F	150	40	40	190	40	40	40	436.85
G	100	60	160	60	160	60	60	512.14

ຈາກຕາຕະລາງ 8.2 ຈະເຫັນໄດ້ວ່າເຄື່ອງຈັກ F ມີອາຍຸການໃຊ້ງານ 3 ປີຈະຕ້ອງຊື້ເຄື່ອງຈັກ F ອີກ 1 ເຄື່ອງ (ເຮັດໃຫ້ກະແສເງິນສົດໃນປີທີ 3 ເປັນ $190,000 + 40,000 + 150,000$) ສ່ວນເຄື່ອງຈັກ G ມີອາຍຸການໃຊ້ງານຜຽງ 2 ປີ ທ້າຍປີທີ 2 ແລະ ທ້າຍປີທີ 4 ຈະຕ້ອງຊື້ເຄື່ອງຈັກ G ອີກປີລະເຄື່ອງເຮັດໃຫ້ກະແສເງິນສົດຈ່າຍປີທີ 2 ແລະ ປີທີ 4 ເປັນ $160,000 + 60,000 + 100,000$.

ຈາກຜົນການຄຳນວນຄວນຕັດສິນໃຈຊື້ເຄື່ອງຈັກ F ເພາະມີຄ່າປັດຈຸບັນຂອງກະແສເງິນສົດຈ່າຍທີ່ຕໍ່າສຸດ.

ການຕັດສິນໃຈລົງທຶນໃນຊັບສິນຖາວອນມີອາຍຸໂຄງການທີ່ແຕກຕ່າງກັນບໍ່ຫຼາຍປານໃດ, ນັກວິເຄາະທີ່ຈະໃຊ້ຄຳນວນຈາກຕາຕະລາງທີ່ 8.2 ດັ່ງກ່າວໄດ້, ແຕ່ຖ້າອາຍຸໂຄງການຕ່າງກັນຫຼາຍຫຼາຍເກີນໄປ ເຊັ່ນ : 15 ໂຄງການໜຶ່ງມີອາຍຸໂຄງການ 5 ປີ ອີກໂຄງການໜຶ່ງອາຍຸ 10 ປີ ໂດຍການປັບໄລຍະເວລາໂຄງການທັງສອງໃຫ້ເທົ່າກັນເປັນ 30 ປີ ເຊິ່ງເສຍເວລາການຄຳນວນຫຼາຍເກີນໄປຈຶ່ງມີການຄຳນວນອີກວິທີໜຶ່ງ ໂດຍຄຳນວນຈາກກະແສເງິນສົດຈ່າຍແຕ່ລະປີໄລຍະເທົ່າກັນ ເອີ້ນວ່າ Equivalent Annual Cost or EAC.

ຈາກສູດມູນຄ່າປະຈຸບັນຂອງເງິນຂອງເງິນທ້າຍງວດມີສູດຄຳນວນລຸ່ມນີ້:

$$PVA_n = PMT \sum_{t=1}^n \left[\frac{1}{(1+i)^t} \right]$$

$$PVA_n = PMT * PVIFA(n; i\%)$$

ດັ່ງນັ້ນ $PMT = \frac{PVA_n}{PVIF(n; i\%)}$

ຫຼື $EAC = \frac{PVA_n}{PVIF(n; i\%)}$

$$EAC_F = \frac{249.48}{PVIF(3; 10\%)} = \frac{249.48}{2.4869} = 100.31 \text{ ພັນໂດລາ}$$

$$EAC_G = \frac{204.16}{PVIF(2; 10\%)} = \frac{204.16}{1.7355} = 117.64 \text{ ພັນໂດລາ}$$

ຕາຕະລາງທີ່ 8.3 ສະແດງກະແສເງິນສິດຈ່າຍລາຍປົງ ເທົ່າໆກັນ ຂອງການຊື້ເຄື່ອງຈັກ F ແລະ G

	ກະແສເງິນສິດຈ່າຍ (ພັນໂດລາ)				ຄ່າປັດຈຸບັນກະແສ ເງິນສິດຈ່າຍ ທີ່ອັດຕາສ່ວນ ຫຼຸດ10% (ພັນໂດລາ)
	ປີ 0	ປີ 1	ປີ 2	ປີ 3	
-ເຄື່ອງຈັກ F	150	40	40	40	249.48
-ຄິດທຽບເປັນກະແສເງິນສິດຈ່າຍ ລາຍປົງລະເທົ່າໆກັນເລີ່ມຈາກປີທີ່1		100.31	100.31	100.31	249.48
-ເຄື່ອງຈັກ G	100	60	60		204.16
-ຄິດທຽບເປັນກະແສເງິນສິດຈ່າຍ ລາຍ ປົງລະເທົ່າໆກັນເລີ່ມຈາກປີທີ່1		117.60	117.60		204.16

ຈາກການພິຈາລະນາການລົງທຶນທີ່ມີອາຍຸໂຄງການຕ່າງກັນໂດຍວິທີ EAC ຂອງແຕ່ລະທາງເລືອກ ເຄື່ອງຈັກ F ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍປີລະ100 ,310\$, ສ່ວນເຄື່ອງຈັກ G ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍປີລະ117 ,600\$, ດັ່ງນັ້ນຄວນ ຕັດສິນໃຈຊື້ເຄື່ອງຈັກ F ເພາະມີຄ່າ EAC ຕ່ຳສຸດ ຫຼື ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍລາຍປີຕ່ຳສຸດ.

9) ການຕັດສິນໃຈລົງທຶນກໍລະນີລົງທຶນຈຳກັດ (Capital Rationing): ໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ ປົກກະຕິມັກຈະມີຂໍ້ຈຳກັດໃນດ້ານເງິນລົງທຶນ, ເນື່ອງມາຈາກບໍ່ສາມາດຈັດຫາເງິນທຶນຈາກແຫຼ່ງພາຍນອກ ໂດຍການກູ້ຢືມໄດ້ເພາະຢູ່ພາຍໃຕ້ຂໍ້ຈຳກັດໃນສັນຍາເງິນກູ້ ຫຼື ເພື່ອຮັກສາອຳນາດໃນການບໍລິຫານງານ ຫຼື ເປັນເພາະຄ່າຂອງເງິນທຶນຢູ່ໃນລະດັບສູງ.

ດັ່ງນັ້ນ, ການຕັດສິນໃຈການລົງທຶນກໍລະນີທີ່ເງິນທຶນຈຳກັດຈຶ່ງຈຳເປັນຕ້ອງຄັດເລືອກໂຄງການລົງທຶນ ທີ່ເໝາະສົມກັບປະມານຂອງກິດຈະການ ເຊິ່ງຄັດເລືອກໂຄງການລົງທຶນຈະໃຊ້ວິທີຈັດລຳດັບໂຄງການລົງທຶນ (Ranking Project) ເຊິ່ງນຳໂຄງການມາຄຳນວນຫາ NPV ແລະ PI

ຕົວຢ່າງທີ່ 6.14 ບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດ ກຳລັງພິຈາລະນາໂຄງການລົງທຶນ3 ໂຄງການ ເຊິ່ງບໍລິສັດມີ ງົບປະມານການລົງທຶນ 50ລ້ານກີບ ຕົ້ນທຶນຂອງເງິນລົງທຶນ %10 ມີລາຍລະອຽດດັ່ງນີ້.

ໂຄງການ ລົງທຶນ	ກະແສເງິນສິດຈ່າຍສຸດທິ (ລ້ານກີບ)					
	ປີ 0	ປີ 1	ປີ 2	ປີ 3	NPV (10%)	PI
X	-50	50	30	25	39.01	1.78
Y	-25	20	20	20	24.74	1.99
Z	-25	15	20	20	20.18	1.81

ຈາກຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວຖ້າບໍລິສັດມີເງິນທຶນພຽງພໍກໍ່ສາມາດເລືອກໂຄງການທັງ 3ໂຄງການ ແຕ່ເນື່ອງຈາກ ບໍລິສັດມີເງິນທຶນຈຳກັດພຽງ 50 ລ້ານກີບ ເຊິ່ງຈຳເປັນຕ້ອງເລືອກໂຄງການລົງທຶນເປັນ 2ກຸ່ມຄື ກຸ່ມ X ກຸ່ມ Y ແລະ ກຸ່ມ Z , ຖ້າໂຄງການ Y ແລະ Z ບໍ່ເປັນໂຄງການ Mutuatly Exclusive.

ດັ່ງນັ້ນ, ບໍລິສັດຄວນເລືອກລົງທຶນໃນໂຄງການ Y ແລະ Z ຊຶ່ງໃຫ້ມູນຄ່າປັດຈຸບັນສຸດທິລວມ 44.92 ລ້ານກີບ ແລະ ມີດັດສະນີກຳໄລລວມເທົ່າກັບ 1.90 ຫຼາຍກວ່າໂຄງການ X ເຊິ່ງມີຄ່າມູນຄ່າປະຈຸບັນສຸດທິ 39.01 ລ້ານກີບ ດັດສະນີກຳໄລ .1.78

$$PI = \frac{\text{ມູນຄ່າປະຈຸບັນຂອງເງິນສົດຮັບ}}{\text{ເງິນສົດຈ່າຍໃນການລົງທຶນ}}$$

$$PI_A = \frac{50 * 0.0.9091 + 30 * 0.8264 + 25 * 0.7513}{50} = 1.78$$

$$PI_B = \frac{20 * 0.0.9091 + 20 * 0.8264 + 20 * 0.7513}{50} = 1.90$$

10) ການຕັດສິນໃຈລົງທຶນກໍລະນີປ່ຽນທົດແທນ: ການປ່ຽນແທນຊັບສິນບໍ່ໝູນວຽນອາດເກີດມາຈາກສາຍຫຼາຍປະການເຊິ່ງກົດຈະການບໍ່ສາມາດຫຼີກລ້ຽງໄດ້ ເຊັ່ນ: ເຄື່ອງຈັກເກົ່າທີ່ໃຊ້ງານຢູ່ເປັນເປັນບໍ່ສາມາດໃຊ້ງານໄດ້, ເຄື່ອງຈັກເກົ່າຫຼ້າສະໄໝເນື່ອງຈາກເຄື່ອງຈັກໃໝ່ມີເຕັກໂນໂລຢີທີ່ທັນສະໄໝກວ່າ ແລະ ສາມາດຫຼຸດຕົ້ນທຶນຂອງກົດຈະການໄດ້ຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍ ເປັນຕົ້ນ, ຢ່າງໃດກໍຕາມບໍ່ວ່າຈະມີການທົດແທນເຄື່ອງຈັກເກົ່າດ້ວຍສາຍເຫດໃດກໍຕາມຈະຕ້ອງມີການວິເຄາະໃນການຕັດສິນໃຈໃນການລົງທຶນຕາມ 4 ຂັ້ນຕອນທີ່ກ່າວມາ ຄື: (1) ການພິຈາລະນາ ແລະ ການຄັດ, ເລືອກໂຄງການ, (2) ການປະມານກະແສເງິນສົດຂອງໂຄງການ, (3) ການປະເມີນຄວາມຄຸ້ມຄ່າຂອງໂຄງການ ແລະ (4) ການຕັດສິນໃຈໃນການລົງທຶນ.

ເນື່ອງຈາກການຕັດສິນໃຈລົງທຶນຕັດສິນໃຈລົງທຶນປ່ຽນທົດແທນເຄື່ອງຈັກເກົ່າໂດຍການຊື້ເຄື່ອງຈັກໃໝ່ ຈະມີຄວາມແຕກຕ່າງກັບການຕັດສິນໃຈລົງທຶນໃນກໍລະນີໂຄງການໃໝ່ເຊິ່ງບໍ່ມີເຄື່ອງຈັກເກົ່າຢູ່ແລ້ວ, ເຊິ່ງເວົ້າວ່າການປ່ຽນທົດແທນເຄື່ອງຈັກເກົ່ານັ້ນກົດຈະການຈະຕ້ອງມີການຂາຍເຄື່ອງຈັກເກົ່າອອກໄປ ເຊິ່ງຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ກະແສເງິນສົດຈ່າຍລົງທຶນສຸດທິຂອງເຄື່ອງຈັກໃໝ່, ລາຍໄດ້ຈາກການຂາຍເຄື່ອງຈັກເກົ່າຈະຕ້ອງຫຼືກອອກຈາກຕົ້ນທຶນທາງການບັນຊີຂອງເຄື່ອງຈັກໃໝ່, ໃນກໍລະນີຂາຍເຄື່ອງຈັກເກົ່າອອກໄປມີກຳໄລ, ສ່ວນຂອງກຳໄລຈະຕ້ອງນຳໄປຫັກພາສີ-ອາກອນເຮັດເຮັດໃຫ້ກະແສເງິນສົດທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການຂາຍເຄື່ອງຈັກເກົ່າຫຼຸດລົງ, ສ່ວນໃນກໍລະນີການຂາຍເຄື່ອງຈັກເກົ່າຂາດທຶນ, ຈຳນວນເງິນຂາດທຶນສາມາດນຳໄປຫັກພາສີ-ອາກອນເປັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໄດ້ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ກົດຈະການປະຢັດພາສີ ແລະ ພາສີທີ່ປະຢັດໄດ້ຈະເຮັດໃຫ້ກະແສເງິນສົດຈ່າຍລົງທຶນສຸດທິຂອງເຄື່ອງຈັກໃໝ່ລົດລົງ.

ເພື່ອໃຫ້ເຂົ້າໃຈກໍລະນີດັ່ງກ່າວ ຈະຂໍຍົກຕົວຢ່າງປະກອບກົດຈະການອະທິບາຍໄດ້ດັ່ງນີ້:
ຕົວຢ່າງ 61.5: ບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດ ພິຈາລະນາຊື້ເຄື່ອງຈັກໃໝ່ມາໃຊ້ທົດແທນເຄື່ອງຈັກເກົ່າ ໂດຍເຄື່ອງຈັກໃໝ່ມີລາຄາ 550 ລ້ານກີບ, ເສຍຄ່າຂົນສົ່ງ ແລະ ຕິດຕັ້ງ 50 ລ້ານກີບ, ການໃຊ້ເຄື່ອງຈັກໃໝ່ເຮັດໃຫ້ບໍລິສັດປະຢັດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍກ່ອນພາສີ-ອາກອນປີລະ 200 ລ້ານ ເປັນເວລາ 4 ປີ ເຊິ່ງເຄື່ອງຈັກໃໝ່ມີມູນຄ່າສາກ 100 ລ້ານກີບ, ເຄື່ອງຈັກເກົ່າໃນຄະນະນີ້ສາມາດໃຊ້ງານໄດ້ອີກ 4 ປີ, ບໍລິສັດຫຼີກຄ່າຫຼຸຍຫ້ຽນແບບສະເໜີຕົວ, ເສຍອາກອນລາຍໄດ້ 30% ເຄື່ອງຈັກເກົ່າມີລາຄາໃນບັນຊີເຫຼືອຢູ່ 200 ລ້ານກີບ ເຊິ່ງການຂາຍເຄື່ອງຈັກເກົ່າຈະຂາຍໄດ້ລາຄາແຕກຕ່າງກັນ 3 ກໍລະນີຄື:

- ຂາຍໄດ້ລາຄາ 200 ລ້ານກີບ(ເທົ່າກັບລາຄາຕາມບັນຊີ)
- ຂາຍໄດ້ລາຄາ 250 ລ້ານກີບ(ສູງກວ່າລາຄາຕາມບັນຊີ ແລະ ມີກຳໄລ)
- ຂາຍໄດ້ລາຄາ 180 ລ້ານກີບ(ຕໍ່າກວ່າລາຄາຕາມບັນຊີ ແລະ ຂາດທຶນ)

ການຄຳນວນຫາກະແສເງິນສົດຈ່າຍໃນການລົງທຶນສຸດທິດັ່ງນີ້:
ກໍລະນີ 1: ຂາຍເຄື່ອງຈັກໄດ້ລາຄາ 200 ລ້ານກີບ(ເທົ່າກັບລາຄາຕາມບັນຊີ)
ລາຄາເຄື່ອງຈັກໃໝ່ 550 ລ້ານກີບ
ບວກ ຄ່າຂົນສົ່ງ ແລະ ຕິດຕັ້ງ 50 ລ້ານກີບ

ຕົ້ນທຶນທາງບັນຊີຂອງເຄື່ອງຈັກໃໝ່	600 ລ້ານກີບ
ຫຼັກ ເງິນສົດຮັບຈາກການຂາຍເຄື່ອງຈັກເກົ່າ	<u>200</u> ລ້ານກີບ
ເງິນສົດຈ່າຍໃນກາລົງທຶນສຸດທິໃນເຄື່ອງຈັກໃໝ່	<u>400</u> ລ້ານກີບ

ກໍລະນີ 2: ຂາຍເຄື່ອງຈັກໄດ້ລາຄາ 250 ລ້ານກີບ, ບໍລິສັດຈະໄດ້ກຳໄລ 50 ລ້ານກີບ, ເຊິ່ງຈະຕ້ອງເສຍອາກອນລາຍໄດ້ຈຳນວນ $30\% * 50 = 15$ ລ້ານກີບ

ລາຄາເຄື່ອງຈັກໃໝ່	550 ລ້ານກີບ
ບວກ ຄ່າຂົນສົ່ງ ແລະ ຕິດຕັ້ງ	<u>50</u> ລ້ານກີບ
ຕົ້ນທຶນທາງບັນຊີຂອງເຄື່ອງຈັກໃໝ່	600 ລ້ານກີບ
ຫຼັກ ເງິນສົດຮັບຈາກການຂາຍເຄື່ອງຈັກເກົ່າ	<u>250</u> ລ້ານກີບ
ຫຼັກ ອາກອນລາຍໄດ້ຈາກການຂາຍເຄື່ອງຈັກເກົ່າ	15 ລ້ານກີບ
ເງິນສົດຈ່າຍໃນກາລົງທຶນສຸດທິໃນເຄື່ອງຈັກໃໝ່	<u>335</u> ລ້ານກີບ

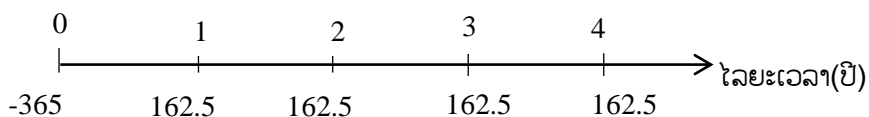
ກໍລະນີ 3: ຂາຍເຄື່ອງຈັກໄດ້ລາຄາ 180 ລ້ານກີບ, ບໍລິສັດຂາດທຶນ 20 ລ້ານກີບ, ບໍລິສັດນຳຜົນການຂາດທຶນໄປຫຼັກຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ 30% ຂອງຂາດທຶນ ຄື $30\% * 20 = 6$ ລ້ານກີບ

ລາຄາເຄື່ອງຈັກໃໝ່	550 ລ້ານກີບ
ບວກ ຄ່າຂົນສົ່ງ ແລະ ຕິດຕັ້ງ	<u>50</u> ລ້ານກີບ
ຕົ້ນທຶນທາງບັນຊີຂອງເຄື່ອງຈັກໃໝ່	600 ລ້ານກີບ
ຫຼັກ ເງິນສົດຮັບຈາກການຂາຍເຄື່ອງຈັກເກົ່າ	<u>180</u> ລ້ານກີບ
ບວກ ອາກອນລາຍໄດ້ຈາກການຂາຍເຄື່ອງຈັກເກົ່າ	6 ລ້ານກີບ
ເງິນສົດຈ່າຍໃນກາລົງທຶນສຸດທິໃນເຄື່ອງຈັກໃໝ່	<u>414</u> ລ້ານກີບ

ການຄຳນວນຫາກະແສເງິນສົດຮັບສຸດທິຂອງເຄື່ອງຈັກໃໝ່ສາມາດຄຳນວນໄດ້ດັ່ງນີ້:

ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ປະຢັດໄດ້	200 ລ້ານກີບ
ຫຼັກ ຄ່າຫຼຸຍຫຼຽນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ	75 ລ້ານກີບ
- ເຄື່ອງຈັກໃໝ່ $(600-100)/4 = 125,000$	
- ເຄື່ອງຈັກເກົ່າ $(200)/4 = 50,000$	
ກຳໄລກ່ອນອາກອນ	125 ລ້ານກີບ
ຫຼັກ ອາກອນ 30%	<u>35.5</u> ລ້ານກີບ
ກຳໄລສຸດທິຫຼັງອາກອນ	85.5 ລ້ານກີບ
ບວກ ຄ່າຫຼຸຍຫຼຽນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ	<u>75</u> ລ້ານກີບ
ກະແສເງິນສົດຮັບສຸດທິຂອງເຄື່ອງຈັກຕະຫຼອດອາຍຸໂຄງການ	<u>162.5</u> ລ້ານກີບ

ການປະເມີນຄ່າຂອງໂຄງການລົງທຶນຈະໃຊ້ກໍລະນີ 2 ຄືຂາຍເຄື່ອງຈັກເກົ່າແລ້ວມີກຳໄລ ແລະ ສົມມຸດອັດຕາຜົນຕອບແທນທີ່ຕ້ອງການເທົ່າກັບ 8% ສາມາດສະແດງຮູບດັ່ງນີ້:

ກ. ໄລຍະເວລາຄືນທຶນ (PB) ໄດ້ $PB = \frac{365}{162.5} = 2.25$ ປີ

ຂ. ມູນຄ່າປະຈຸບັນສຸດທິ (NPV) ໄດ້ $NPV = 162.5 * PVIFA(4;8\%) - 365$

$$NPV = 162.5 * 3.3121 - 365$$

$$NPV = 172.21 \text{ ລ້ານກີບ}$$

ຄ. ດັດສະນີກຳໄລ (PI) ໄດ້ $PI = \frac{162.5 * 3.3121}{365} = 1.47$

ງ. ອັດຕາຜົນຕອບແທນພາຍໃນ (IRR) ໄດ້ $I = \sum_{t=1}^n \frac{NCF_t}{(1 + IRR)^n}$

$$365 = 162.5 * \sum_{t=1}^n \frac{1}{(1 + IRR)^4}$$

$$\sum_{t=1}^n \frac{1}{(1 + IRR)^4} = \frac{365}{162.5}$$

$$\sum_{t=1}^n \frac{1}{(1 + IRR)^4} = 2.2461$$

$$IRR = 27.88\%$$

11) ການວິເຄາະເພື່ອຕັດສິນໃຈລົງທຶນພາຍໃຕ້ຄວາມສ່ຽງ: ການວິເຄາະເພື່ອຕັດສິນໃຈລົງທຶນພາຍໃຕ້ຄວາມສ່ຽງໃນຊັບສິນບໍ່ໝູນວຽນທີ່ສະເໜີຜ່ານມາເປັນການວິເຄາະການລົງທຶນພາຍໃຕ້ສົມມຸດຖານທີ່ຜູ້ວິເຄາະໂຄງການສາມາດຮູ້ເຖິງຂໍ້ມູນໆທີ່ຈຳເປັນຕໍ່ການຕັດສິນໃຈ ເຊັ່ນ: ກະແສເງິນສົດຈ່າຍລົງທຶນສຸດທິ ກະແສເງິນສັດຮັບສຸດທິລາຍປົກຄຸມຂອງໂຄງການຕະຫຼອດຮອດອັດຕາສ່ວນຫຼຸດໄດ້ຢ່າງແນ່ນອນ, ແຕ່ໃນຄວາມເປັນຈິງແລ້ວບໍ່ມີໃຜທີ່ຈະຮູ້ຂໍ້ມູນໄດ້ຢ່າງຖືກຕ້ອງເພາະເປັນເລື່ອງຂອງອະນາຄົດຜູ້ທີ່ມີໜ້າທີ່ໃນການຕັດສິນໃຈຈະຕ້ອງພົບກັບຄວາມບໍ່ແນ່ນອນທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນຕະຫຼອດເວລາ

ດັ່ງນັ້ນການວິເຄາະເພື່ອ ການຕັດສິນໃຈລົງທຶນໃນຊັບສິນບໍ່ໝູນວຽນພາຍໃຕ້ຄວາມສ່ຽງຈຶ່ງມີວິທີໃນການໃຊ້ໃນການວິເຄາະ 6 ວິທີດ້ວຍກັນ ຄື:

(1) ວິທີວິເຄາະຄວາມໄວ (**Senility Analysis**) ການປະເມີນຄ່າໂຄງການລົງທຶນດ້ວຍວິທີ NPV, IRR ຫຼື MRR ທີ່ກ່າວມາແລ້ວຕ້ອງອາໄສການປະເມີນຂໍ້ມູນຕ່າງໆ ທີ່ສຳຄັນໂດຍສະເພາະຢ່າງຍິ່ງ ຄື ກະແສເງິນສົດຮັບ ແລະ ກະແສເງິນສົດຈ່າຍໃນລົງທຶນໃນໄລຍະເວລາຕ່າງໆກັນ ເຊິ່ງເປັນເລື່ອງຂອງອະນາຄົດທີ່ບໍ່ແນ່ນອນ ເຊັ່ນ: ຂະໜາດຂອງເງິນລົງທຶນ, ປະລິມານການຂາຍ, ລາຄາຂາຍຕໍ່ໜ່ວຍ, ລາຄາວັດຖຸດິບ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆເປັນຕົ້ນ ຫາກປັດໄຈເຫຼົ່ານີ້ປ່ຽນແປງ ກໍຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ NPV, IRR ແລະ MRR.

(2) ວິເຄາະຕາມສະພາບເຫດການທີ່ຄາດວ່າຈະເກີດຂຶ້ນ (**Scenario Analysis**) ການວິເຄາະວິທີນີ້ຜູ້ວິເຄາະຈະຕ້ອງກຽມຂໍ້ມູນທີ່ຈຳເປັນໃນການພິຈາລະນາໂຄງການລົງທຶນຫຼາຍໆຊຸດ ຕາມສະພາບເຫດການທີ່ຄາດວ່າຈະເກີດຂຶ້ນໃນອະນາຄົດດ້ວຍຄ່າກະຕຽງຈະເປັນໄປຕ່າງໆກັນ, ຈາກນັ້ນນຳມາຄຳນວນຫາມູນຄ່າຄາດຫວັງ ແລະ ສ່ວນປ່ຽງເບນມາດຕະຖານຂອງໂຄງການ, ໃນການພິຈາລະນາໂຄງການລົງທຶນຈະເລືອກໂຄງການລົງທຶນທີ່ມີມູນຄ່າຄາດຫວັງຂອງຄ່າປັດຈຸບັນສຸດທິສູງ ແລະ ມີຄ່າປ່ຽງເບນມາດຕະຖານຕໍ່າ

(3) ວິທີແຜນງ່າໄມ້ໃນການຕັດສິນໃຈ (**Decision Tree Analysis**) ການວິເຄາະວິທີນີ້ຈະຊ່ວຍໃນການຕັດສິນໃຈເລືອກໂຄງການທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ໂດຍການສ້າງແຜນຜັງສະແດງຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງທາງ

ເລືອກຕ່າງໆ ທີ່ຈະຕ້ອງຕັດສິນໃຈ, ຜົນທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນໃນອະນາຄົດຈາກການຕັດສິນໃຈໃນປັດຈຸບັນ ແລະ ທາງເລືອກໃນການຕັດສິນໃຈທີ່ຈະມີຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ.

(4) ວິທີຈຳລອງສະຖານະການ (Simulation) ເນື່ອງຈາກການວິເຄາະຄວາມໄວ ແລະ ວິເຄາະຕາມສະພາບເຫດການທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນທີ່ກ່າວມາແລ້ວເປັນການວິເຄາະຄວາມສ່ຽງໂດຍການພິຈາລະນາຕົວປ່ຽນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການລົງທຶນຢ່າງຈຳກັດ, ເຊິ່ງວິທີນີ້ເປັນການວິເຄາະຕົວປ່ຽນຕ່າງໆໂດຍການກະຈາຍຄ່າກະຕວງ ຂອງຕົວປ່ຽນໃຫ້ກວ້າງຂວາງຫຼາຍຂຶ້ນ ໂດຍການພິຈາລະນາຕົວປ່ຽນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການລົງທຶນທັງໝົດ ບໍ່ວ່າຈະເປັນລາຄາຂາຍຕໍ່ໜ່ວຍ, ປະລິມານການຂາຍ, ຕົ້ນທຶນຜັນປ່ຽນ, ອາຍຸຂອງໂຄງການ, ຂະໜາດໂຄງການ, ມູນຄ່າເຊື່ອມ ແລະ ອື່ນໆ ເຊິ່ງຈະນຳມາພິຈາລະນາຄ່າກະຕວງ ຫຼັງຈາກນັ້ນຜູ້ວິເຄາະຈະສຸມຕົວປ່ຽນພ້ອມກັບຄ່າກະຕວງ ທັງໝົດມາຄຳນວນຄ່າ NPV ເທື່ອລະຊຸດເລື້ອຍໆໄປ ໂດຍໃຊ້ໂປແກມຄອມພິວເຕີທີ່ກ່ຽວກັບ Simulation.

(5) ວິທີອັດຕາສ່ວນຫຼຸດປັບຄວາມສ່ຽງ (Risk Adjusted Discounted Rate Method) ວິທີນີ້ມີແນວຄິດວ່າໂຄງການແຕ່ລະໂຄງການທີ່ມີຄວາມສ່ຽງບໍ່ເທົ່າກັນຈະໃຊ້ອັດຕາສ່ວນຫຼຸດຕົວດຽວກັນບໍ່ໄດ້, ໂດຍໂຄງການທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຫຼາຍກວ່າຄວນໃຊ້ອັດຕາສ່ວນຫຼຸດທີ່ສູງກວ່າໂຄງການທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່າກວ່າ ເຊັ່ນ: ໂຄງການທີ່ບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງເລີຍໃຊ້ ອັດຕາສ່ວນຫຼຸດ 5% ແຕ່ໂຄງການທີ່ກຳລັງພິຈາລະນາມີຄວາມສ່ຽງ 5% ດັ່ງນັ້ນອັດຕາສ່ວນຫຼຸດໃຊ້ໄດ້ໃນການປະເມີນໂຄງການນີ້ຈະເທົ່າກັບ $5\%+5\%=10\%$.

(6) ວິທີຄ່າທຽບເທົ່າຄວາມແນ່ນອນ (Certainly Equivalent method) ການພິຈາລະນາໂຄງການລົງທຶນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງນັ້ນຂໍ້ມູນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງໃນການປະມານ ແລະ ຖືວ່າເປັນເລື່ອງທີ່ມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍທີ່ສຸດໃນກະແສເງິນສົດຮັດສຸດທິແຕ່ລະປີຕະຫຼອດອາຍຸຂອງໂຄງການການລົງທຶນ, ດັ່ງນັ້ນ ຜູ້ວິເຄາະໂຄງການຈະຕ້ອງປັບຄ່າກະແສເງິນສົດຮັດທີ່ປະມານໄວ້ໃນແຕ່ລະປີຕະຫຼອດອາຍຸຂອງໂຄງການໃຫ້ມີຄ່າທຽບເທົ່າກະແສເງິນສົດທີ່ໄດ້ຮັບຢ່າງແນ່ນອນ ໂດຍການໃຊ້ຄ່າທຽບເທົ່າຄວາມແນ່ນອນ ຄື α_t ມາຄຳນວນຄ່າ NPV ຂອງໂຄງການລົງທຶນດັ່ງນີ້:

$$NPV = \sum_{t=1}^n \frac{\alpha_t NCF_t}{(1+k)^t} - I_0$$

ໂດຍ: α_t = ໃຊ້ຄ່າທຽບເທົ່າຄວາມແນ່ນອນ ໃນປີທີ່ t

ຄ່າ α_t ຈະຖືກກຳນົດຕາມຄວາມຮູ້ສຶກສ່ວນຕົວຂອງຜູ້ທີ່ມີໜ້າທີ່ໃນການຕັດສິນໃຈລົງທຶນ, ໂດຍແຕ່ລະຄົນຈະບໍ່ເທົ່າກັນຂຶ້ນຢູ່ກັບທັດສະນະຄະຕິໃນເລື່ອງຄວາມສ່ຽງຂອງແຕ່ລະຄົນ.

ບົດເຝິກຫັດບົດທີ 6

1. ບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດກຳລັງພິຈາລະນາໂຄງການລົງທຶນ 2 ໂຄງການຄື A ແລະ B ໂດຍໂຄງການ A ແລະ B ໃຊ້ເງິນລົງທຶນ ຈຳນວນ 9,000 ໂດລາ ແລະ 12,000 ໂດລາ ຕາມລຳດັບ, ເຊິ່ງມີລາຍລະອຽດດັ່ງນີ້:

ປີ	ກຳໄລສຸດທິ		ກະແສເງິນສົດຮັບສຸດທິ	
	ໂຄງການ A	ໂຄງການ B	ໂຄງການ A	ໂຄງການ B
1	1,000	1,000	5,000	5,000
2	1,000	1,000	4,000	5,000
3	1,000	4,000	3,000	8,000

ຈາກໂຄງການ A ແລະ B, ຈົ່ງຊອກຫາ

- 1) ອັດຕາຜົນຕອບແທນຕົວຖ່ວງສະເລ່ຍ (ARR)
 - 2) ໄລຍະເວລາຄືນທຶນ (PB)
 - 3) ມູນຄ່າປັດຈຸບັນສຸດທິ (NPV) ຖ້າອັດຕາຜົນຕອບແທນທີ່ຕ້ອງການເທົ່າກັບ 10%
2. ບໍລິສັດ ສົມຊາຍ ອິເລັກໂທຣນິກ ຈຳກັດ ກຳລັງພິຈາລະນາໂຄງການລົງທຶນ 2 ໂຄງການຄື ໂຄງການ A ແລະ B ໂດຍຕ້ອງການອັດຕາຜົນຕອບແທນຈາກການລົງທຶນ 14% ເຊິ່ງມີລາຍລະອຽດດັ່ງນີ້:

ປີ	ກະແສເງິນສົດ	
	ໂຄງການ A	ໂຄງການ B
0	-28,000	-20,000
1	8,000	5,000
2	8,000	5,000
3	8,000	6,000
4	8,000	6,000
5	8,000	7,000
6	8,000	7,000
7	8,000	7,000

ຈາກໂຄງການ A ແລະ B ຈົ່ງຄຳນວນຫາ

- 1) ໄລຍະເວລາຄືນທຶນ (PB)
 - 2) ມູນຄ່າປັດຈຸບັນສຸດທິ (NPV)
 - 3) ດັດສະນີກຳໄລ (PI)
 - 4) ອັດຕາຜົນຕອບແທນຈາກການລົງທຶນ (IRR)
3. ບໍລິສັດ ກຳແພງເຜັດ ຈຳກັດ ກຳລັງພິຈາລະນາທີ່ຈະຜະລິດຕະຜົນໃໝ່ເຊິ່ງຕ້ອງໃຊ້ເງິນລົງທຶນໃນປີປັດຈຸບັນ 700,000 \$ ແລະ ປີທີ 1 ຈຳນວນ 1,000,000\$ ຄາດວ່າຈະເຮັດໃຫ້ໄດ້ຮັບກະແສເງິນສົດຮັບປີທີທີ່ 2 ຈຳນວນ 250,000\$ ປີທີ 3 ຈຳນວນ 300,000\$ ປີທີ 4 ຈຳນວນ 350,000\$ ແລະ ປີທີ 5-10 ປີລະ 400,000\$
- 1) ຖ້າອັດຕາຜົນຕອບແທນທີ່ຕ້ອງການເທົ່າກັບ 15% ຈົ່ງຄຳນວນຫາມູນຄ່າປັດຈຸບັນສຸດທິຂອງໂຄງການ
 - 2) ຈົ່ງຄຳນວນຫາອັດຕາຜົນຕອບແທນຈາກລົງທຶນ
 - 3) ຖ້າອັດຕາຜົນຕອບແທນທີ່ຕ້ອງການເທົ່າກັບ 10% ຄວນລົງທຶນໂຄງການນີ້ ຫຼື ບໍ່
 - 4) ຈົ່ງຄຳນວນຫາໄລຍະເວລາຄືນທຶນ
4. ບໍລິສັດ ໄທແລນເລີມິຄອນ ຈຳກັດ ກຳລັງພິຈາລະນາຊື້ເຄື່ອງຈັກໃໝ່ 2 ເຄື່ອງມາແທນເຄື່ອງຈັກເກົ່າເຄື່ອງຈັກເກົ່າທີ່ມູນຄ່າຕາມບັນຊີ 120,000\$ ແຕ່ຂາຍໄດ້ 70,000\$ ແລະ ສາມາດໃຊ້ງານຕໍ່ໄປໄດ້ອີກ 8 ປີ ເຄື່ອງຈັກໃໝ່ມີລາຄາ 480,000\$ ມີອາຍຸການໃຊ້ງານ 8 ປີ ມີມູນຄ່າເຊື່ອມ 40,000 \$ ການຊື້ເຄື່ອງຈັກໃໝ່ ເຮັດໃຫ້ປະຫຍັດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໄດ້ປີລະ 120,000\$, ບໍລິສັດ ເສຍພາສີ 34%, ຈົ່ງຄຳນວນຫາ
- 1) ກະແສເງິນສົດຈ່າຍລົງທຶນສຸດທິ

- 2) ກະແສເງິນສົດຮັບສຸດທິແຕ່ລະປີຕະຫຼອດອາຍຸຂອງໂຄງການ
 - 3) ມູນຄ່າປັດຈຸບັນສຸດທິຖ້າອັດຕາຜົນຕອບແທນຈາກການລົງທຶນເທົ່າກັບ 14%
5. ບໍລິສັດ ຄ້າຄ່ອງ ຈຳກັດ ກຳລັງພິຈາລະນາຊື້ເຄື່ອງຈັກໃໝ່ເຄື່ອງໜຶ່ງມີລາຄາ 900,000 \$ ຜູ້ຊື້ຕ້ອງເສຍພາສີນຳເຂົ້າຈາກຕ່າງປະເທດ 50,000\$ ຄ່າຂົນສົ່ງ 30,000\$ ຄ່າຕິດຕັ້ງ ແລະ ທົດລອງເຄື່ອງ 20,000\$ ເຄື່ອງຈັກມີອາຍຸການໃຊ້ງານ 4 ປີ ຄິດວ່າເສື່ອມລາຄາແບບເສັ້ນຊື່ການຊື້ເຄື່ອງຈັກໃໝ່ເຮັດໃຫ້ມີກຳໄລສຸດທິຫຼັງພາສີ ປີລະ 200,000\$, ຈົ່ງຄຳນວນຫາ
- 1) ກະແສເງິນສົດຈ່າຍລົງທຶນສຸດທິ
 - 2) ໄລຍະຄືນທຶນ
 - 3) ໄລຍະເວລາຄືນທຶນຫຼັງປັບລົດຄ່າດ້ວຍຕົ້ນທຶນເງິນທຶນຖ້າກຳນົດໃຫ້ຕົ້ນທຶນເງິນທຶນເທົ່າກັບ 100%
 - 4) ມູນຄ່າປັດຈຸບັນສຸດທິ
 - 5) ອັດຕາຜົນຕອບແທນຈາກການລົງທຶນ
6. ບໍລິສັດ ສະຫະກິດ ຈຳກັດ ກຳລັງພິຈາລະນາຊື້ເຄື່ອງຈັກໃໝ່ມາທົດແທນເຄື່ອງຈັກເກົ່າ ເຄື່ອງຈັກໃໝ່ມີລາຄາຕາມໃບກຳກັບສິນຄ້າ 100,000 \$ ເສຍຄ່າຂົນສົ່ງ 3,000\$ ຄ່າຕິດຕັ້ງ 7,000\$ ບໍລິສັດຄາດວ່າເຄື່ອງຈັກ ໃໝ່ຈະມີອາຍຸການໃຊ້ງານ 5 ປີ ເຊິ່ງເທົ່າກັບອາຍຸການໃຊ້ງານຂອງເຄື່ອງຈັກສ່ວນທີ່ເຫຼືອພໍດີ ບໍລິສັດຄິດວ່າເສື່ອມລາຄາແບບເສັ້ນຊື່ ແລະ ບໍ່ມີມູນເຊື່ອມເຄື່ອງຈັກເກົ່າທີ່ມີລາຄາຕາມມູນຄ່າບັນຊີ 20,000\$ ຄາດວ່າຈະຂາຍໄດ້ 30,000\$ ບໍລິສັດເສຍພາສີ 30% ການໃຊ້ເຄື່ອງຈັກໃໝ່ເຮັດໃຫ້ປະຫຍັດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໄດ້ ປີລະ 22,000\$ ຈົ່ງຄຳນວນຫາ
- 1) ກະແສເງິນສົດຈ່າຍລົງທຶນສຸດທິຂອງເຄື່ອງຈັກໃໝ່
 - 2) ກະແສເງິນສົດຮັບສຸດທິແຕ່ລະປີ
 - 3) ມູນຄ່າປັດຈຸບັນສຸດທິ (NPV) ຖ້າບໍລິສັດຕ້ອງການອັດຕາຜົນຕອບແທນຈາກການລົງທຶນ 10%.

ບົດທີ 7 ການຈັດຫາເງິນທຶນໄລຍະສັ້ນ

ໃນການລົງທຶນຂອງກິດຈະການໃດໜຶ່ງຈະປະກອບໄປດ້ວຍການລົງທຶນໄລຍະຍາວໄດ້ແກ່ການລົງທຶນໃນຊັບສິນຄົງທີ່ໄດ້ແກ່ ການສ້າງໂຮງງານ, ການຊື້ເຄື່ອງຈັກ-ອຸປະກອນຕ່າງໆ ແລະ ການລົງທຶນໄນຊັບສິນໝູນວຽນໄດ້ແກ່ ເງິນສົດ, ຊັບສິນການປ່ຽນແປງມື້ງາຍ, ລູກໜີ້ ແລະ ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ ເພື່ອໃຫ້ການລົງທຶນເປັນໄປຢ່າງຄ່ອງແຄ້ວ ແລະ ໄດ້ຜົນການດຳເນີນງານຕາມເປົ້າໝາຍນັ້ນ ກິດຈະການຄວນມີການຈັດສັນເງິນທຶນຈາກແຫຼ່ງຕ່າງໆໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການໃຊ້ສຳລັບການລົງທຶນໃນຊັບສິນຄົງທີ່ເຊິ່ງໃຊ້ເງິນລົງທຶນສູງໃຫ້ຜົນປະໂຫຍດແກ່ກິດຈະການແຕ່ລະໄລຍະຕະຫຼອດອາຍຸໃຊ້ງານທີ່ຍາວນານ ແລະ ໃຊ້ເງິນລົງທຶນໄລຍະຍາວເປັນເລື່ອງທີ່ເໝາະສົມ, ສ່ວນການລົງທຶນໃນຊັບສິນໝູນວຽນໆ ເຊິ່ງເປັນການໝູນວຽນເພື່ອການດຳເນີນງານໄລຍະສັ້ນແຫຼ່ງເງິນທີ່ເໝາະສົມສຳລັບການລົງທຶນໃນຊັບສິນໝູນວຽນເປັນເງິນທີ່ໄດ້ມາຈາກໄລຍະສັ້ນໄດ້ແກ່ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄ່າງ່າຍ, ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ, ເງິນກູ້ໄລຍະສັ້ນຈາກທະນາຄານທຸລະກິດ, ຕາສານທາງການຄ້າ ເປັນຕົ້ນ.

7.1 ຄວາມໝາຍຂອງເງິນທຶນໄລຍະສັ້ນ

ເງິນທຶນໄລຍະສັ້ນ ໝາຍເຖິງເງິນທຶນທີ່ໄດ້ຈາກການກໍ່ໜີ້ໄລຍະສັ້ນ ເຊິ່ງມີເວລາໃນການຊໍາລະຄືນບໍ່ເກີນ 1 ປີ, ການຈັດຫາເງິນທຶນໄລຍະສັ້ນມີວັດຖຸປະສົງເພື່ອໃຊ້ເປັນເງິນທຶນໝູນວຽນໃນການດຳເນີນງານໂດຍກິດຈະກຳນຳເງິນໄປລົງທຶນໃນຊັບສິນໝູນວຽນ ເຊັ່ນ: ລູກໜີ້ການຄ້າ, ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ ແລະ ຈ່າຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດຳເນີນງານໃນເລື່ອງການຊື້ວັດຖຸດິບ ຫຼື ສິນຄ້າ, ຈ່າຍຄ່າແຮງງານ, ຄ່ານໍ້າ, ຄ່າໄຟຟ້າ ເປັນຕົ້ນ, ເງິນທຶນໄລຍະສັ້ນນີ້ເປັນເງິນທຶນທີ່ສາມາດຊໍາລະໜີ້ໄດ້ດ້ວຍຕົນເອງ (Self-liquidation) ເມື່ອທຸລະກິດຂາຍສິນຄ້າເປັນເງິນເຊື່ອກໍ່ຈະມີລູກໜີ້ການຄ້າເກີດຂຶ້ນ ແລະ ກໍລະນີທຸລະກິດຂາຍສິນຄ້າບໍ່ໝົດກໍ່ຈະເກີດສິນຄ້າຄົງເຫຼືອເກີດຂຶ້ນ ເມື່ອທຸລະກິດເລັ່ງການເກັບໜີ້ໄດ້ ແລະ ຂາຍສິນຄ້າອອກໄປໄດ້ກໍ່ຈະໄດ້ເງິນສົດມາຊໍາລະໜີ້ໄລຍະສັ້ນໄດ້.

ນອກຈາກເຂົ້າໃຈແຫຼ່ງເງິນທຶນໄລຍະສັ້ນແລ້ວ, ການຈັດຫາເງິນທຶນໄລຍະສັ້ນຜູ້ບໍລິຫານຄວນຄຳນຶງເຖິງປະເດັນທີ່ສຳຄັນຕໍ່ໄປນີ້:

- 1) **ຕົ້ນທຶນ:** ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວກິດຈະການຈັດຫາເງິນທຶນຈາກແຫຼ່ງເງິນທຶນທີ່ມີຕົ້ນທຶນຕ່ຳທີ່ສຸດ, ເຊິ່ງຈະຕ້ອງຝຶຈາລະນາອັດຕາດອກເບ້ຍທີ່ແທຈິງຕ່ຳທີ່ສຸດ, ຢ່າງໃດກໍ່ຕາມເລື່ອງຕົ້ນທຶນບໍ່ເປັນປະເດັນບັນຫາດຽວທີ່ສຳຄັນ ຍັງຕ້ອງຄຳນຶງເຖິງປັດໃຈອື່ນທີ່ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນ ແລະ ເໝາະສົມທີ່ແຕກຕ່າງກັນ.
- 2) **ຜົນກະທົບຕໍ່ລະບົບຄວາມໜ້າເຊື່ອຖື:** ການກູ້ຢືມຈາກຈາກບາງແຫຼ່ງເງິນທຶນມີຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມໜ້າເຊື່ອຖືຂອງກິດຈະການຫຼາຍກວ່າແຫຼ່ງເງິນທຶນອື່ນໆ ສຳລັບຄວາມໜ້າເຊື່ອຖືຂອງກິດຈະການຈະເປັນຈຸດສຳຄັນໃນການເປັນຂໍ້ຈຳກັດ ແລະ ເພີ່ມຕົ້ນທຶນໃນການຈັດຫາເງິນທຶນ.
- 3) **ຄວາມເຊື່ອຖື:** ແຫຼ່ງເງິນທຶນບາງແຫຼ່ງມີຄວາມເຊື່ອຖືໄດ້ຫຼາຍກວ່າແຫຼ່ງອື່ນ ເພາະເມື່ອໃດກໍ່ຕາມທີ່ກິດຈະການຕ້ອງການເງິນ ຈະສາດຈັດຫາເງິນກູ້ໃຫ້ໄດ້ທັນເວລາ.
- 4) **ຂໍ້ຈຳກັດ:** ເຈົ້າໜີ້ບາງຄົນມີຂໍ້ຈຳກັດຫຼາຍກວ່າຄົນອື່ນ ເຊັ່ນ: ຂໍ້ຈຳກັດດ້ານເງິນປັນຜົນ, ເງິນເດືອນ ແລະ ເງິນໂບນັດຜູ້ບໍລິຫານ ຕະຫຼອດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການລົງທຶນເປັນຕົ້ນ.
- 5) **ຄວາມຍືດຍຸ່ນ:** ແຫຼ່ງເງິນທຶນທີ່ຕ້ອງມີຄວາມຍືດຍຸ່ນໃນຂໍ້ຕົກລົງຕ່າງໆ,

7.2 ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄ້າງຈ່າຍ

ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄ້າງຈ່າຍ (Accruals) ຄືໜີ້ສິນໄລຍະສັ້ນທີ່ກິດຈະການຕ້ອງຈ່າຍເພາະໄດ້ຮັບການບໍລິການຕ່າງໆຈາກການດຳເນີນທຸລະກິດແລ້ວແຕ່ກິດຈະການບໍ່ໄດ້ຈ່າຍ ເຊັ່ນ: ອາກອນໄດ້ທິຕ້ອງຊຳລະຕາມກົດໝາຍ, ການໃຊ້ແຮງງານຄົນງານ, ການໃຊ້ສາທາລະນະປະໂພກ ເຖິງວ່າຈະຕ້ອງຊຳລະເງິນສິດແຕ່ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍດັ່ງກ່າວຍັງມີກຳນົດໄລຍະເວລາໃນການຊຳລະເງິນ ເຊັ່ນ: ລາຍຈ່າຍປະຈຳອາທິດ ແລະ ລາຍຈ່າຍທຸກໆທ້າຍເດືອນ, ດັ່ງນັ້ນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ເກີດຂຶ້ນຈິ່ງມີໂອກາດຄ້າງຊຳລະເງິນ ເຊິ່ງບັນຫາດັ່ງກ່າວຈິ່ງເກີດເປັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄ້າງຈ່າຍ, ຖ້າທຸລະກິດມີການຂະຫຍາຍຫຼາຍຂຶ້ນກໍ່ຈະມີການຈ້າງງານເພີ່ມຂຶ້ນ, ເງິນເດືອນ ຫຼື ຄ່າແຮງຄ້າງຈ່າຍກໍ່ຈະເພີ່ມຂຶ້ນ, ອາກອນທີ່ຕ້ອງຊຳລະທີ່ຫັກຈາກຄ່າແຮງທີ່ຕ້ອງສົ່ງໃຫ້ລັດຖະບານກໍ່ຈະເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຄ້າງຈ່າຍອື່ນໆກໍ່ຈະເພີ່ມຂຶ້ນຕາມໄປດ້ວຍ.

ຕົວຢ່າງ 7.1: ບໍລິສັດຖາວອນຈຳກັດປະຈຸບັນຈ່າຍຄ່າແຮງງານທຸກໆອາທິດລະ 100,000,000 ກີບ, ການຈ່າຍຄ່າແຮງງານແຕ່ລະຄັ້ງຕ້ອງເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຈ່າຍຄ່າແຮງງານໄດ້ແກ່: ຄ່າວັດສະດຸສິນເປືອງຕ່າງໆ 500,000 ກີບ ບໍລິສັດກຳລັງພິຈາລະນາປ່ຽນຈ່າຍຄ່າແຮງງານເປັນທຸກໆ 2 ອາທິດ, ບໍລິສັດມີອັກຕູຜົນຕອບແທນຈາກການລົງທຶນໄລຍະສັ້ນ 10% ຕໍ່ປີ, ຖ້າບໍລິສັດປ່ຽນແປງນະໂຍບາຍການຈ່າຍຄ່າແຮງງານໃໝ່ຈະເຮັດໃຫ້ບໍລິສັດປະຢັດເງິນໄດ້ຫຼືບໍ່ ເທົ່າໃດ?

ວິທີແກ້

ກໍລະນີ1: ຈ່າຍຄ່າແຮງງານທຸກໆອາທິດ

- ຈຳນວນຄັ້ງຈ່າຍຄ່າແຮງງານທຸກໆອາທິດ ຈຳນວນ 52 ຄັ້ງ/ປີ
- ຄ່າວັດສະດຸສິນເປືອງທີ່ປະຢັດໄດ້ຕໍ່ຄັ້ງ: 500,000 ກີບ
- ຄ່າວັດສະດຸສິນເປືອງຕໍ່ປີ =500,000*52=26,000,000 ກີບ

ກໍລະນີ2: ຈ່າຍຄ່າແຮງງານທຸກໆ 2 ອາທິດ

- ຈຳນວນຄັ້ງຈ່າຍຄ່າແຮງງານທຸກໆ 2 ອາທິດ ຈຳນວນ 52/2=26 ຄັ້ງ/ປີ
- ຄ່າວັດສະດຸສິນເປືອງຕາມນະໂຍບາຍໃໝ່: 500,000*26=13,000,000 ກີບ
- ປະຢັດຄ່າວັດສະດຸສິນເປືອງ =26,000,000 -13,000,000=13,000,000 ກີບ

ການຈ່າຍຄ່າແຮງງານທຸກໆ 2 ອາທິດເຮັດໃຫ້ບໍລິສັດສາມາດນຳຄ່າແຮງງານຄ້າງຈ່າຍໄປລົງທຶນໄລຍະສັ້ນໄດ້ຜົນຕອບແທນໃນອັດຕາ 10% ເປັນເວລາເຄິ່ງປີ

$$\text{ຜົນຕອບແທນ} = 100,000,000 * 10\% * \frac{180}{360} = 5,000,000 \text{ ກີບ}$$

$$\begin{aligned} \text{ຜົນປະໂຫຍດລວມທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການປ່ຽນນະໂຍບາຍຈ່າຍຄ່າແຮງງານໃໝ່} \\ = 13,000,000 + 5,000,000 = 18,000,000 \text{ ກີບ} \end{aligned}$$

7.3 ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ

ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ ຫຼື ສິນເຊື່ອທີ່ໄດ້ຈາກການຄ້າ (Account Payable or Trade Credit) ຄືບັນຊີເຈົ້າໜີ້ທີ່ເກີດຈາກການຊື້ວັດຖຸດິບ, ວັດສະດຸ ຫຼື ສິນຄ້າ ລຳລັບການດຳເນີນທຸລະກິດເປັນເງິນເຊື່ອ ເຊິ່ງເປັນແຫຼ່ງເງິນທຶນທີ່ສຳຄັນແຫຼ່ງໜຶ່ງ ບໍ່ຕ້ອງໄດ້ຮັບປະກັນ, ການໃຊ້ເງິນທຶນຈາກສິນເຊື່ອການຄ້າດັ່ງກ່າວບໍ່ມີເອກສານກູ້ຢືມໂດຍກົງ ແຕ່ມີຂໍ້ຕົກລົງຕ່າງໆຖືໄວ້ເງື່ອນໄຂທີ່ມີຜົນທາງດ້ານກົດໝາຍ, ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວສິນເຊື່ອທາງການຄ້າຜູ້ຂາຍມັກລະບຸເງື່ອນໄຂດັ່ງນີ້:

- ອັດຕາສ່ວນຫຼຸດເງິນສິດ/ໄລຍະເວລາທີ່ໄດ້ເງິນ, $n/$ ໄລຍະເວລາກຳນົດກຳນົດໃນການຊຳລະໜີ້ ເຊັ່ນ: $2/10, n/30$ ໝາຍຄວາມວ່າຜູ້ຂາຍກຳນົດໃນສ່ວນຫຼຸດ 2% ສຳລັບລູກໜີ້ທີ່ມາຊຳລະໜີ້ພາຍໃນ 10 ວັນ ເຊິ່ງຖ້າບໍ່ສາມາດຊຳລະໜີ້ໃນ 10 ວັນ ກໍສາມາດຊຳລະໜີ້ໄດ້ພາຍໃນ 30 ວັນ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບສ່ວນຫຼຸດເງິນສິດ.

- Net 30 ໝາຍຄວາມວ່າ ຜູ້ຂາຍກຳນົດໄລຍະເວລາການຊຳລະໜີ້ 30 ວັນ ນັບຈາກວັນທີ່ປະກົດໃນໃບກຳກັບເວລາສິນຄ້າ.

- Net 30 ROG ໝາຍຄວາມວ່າ ຜູ້ຂາຍກຳນົດໄລຍະເວລາການຊຳລະໜີ້ 30 ວັນ ນັບຈາກວັນທີ່ໄດ້ຮັບສິນຄ້າ.

ສິນເຊື້ອທາງການຄ້ານີ້ຖືເປັນແຫຼ່ງເງິນທຶນທີ່ໄດ້ມາໂດຍອັດຕາໂຕໂນມັດ (Spontaneous Source of Fund) ເພາະຜູ້ຊື້ບໍ່ຕ້ອງຊຳລະໜີ້ຄ່າຊື້ສິນຄ້າຈົນກວ່າຈະຂາຍສິນຄ້າໄດ້ ນອກຈາກນັ້ນສິນເຊື້ອທາງການຄ້າຍັງເປັນເຄື່ອງມືໃນການສົ່ງເສີມການຂາຍເພື່ອໃຊ້ໃນການແຂ່ງຂັນກັບຄູ່ແຂ່ງຂັນໃນກໍລະນີຄູ່ແຂ່ງຂັນຂະຫຍາຍໄລຍະເວລາການໃຫ້ສິນເຊື້ອຫຼາຍຂຶ້ນທຸລະກິດກໍຕ້ອງຂະຫຍາຍໄລຍະເວລາໃນການໃຫ້ສິນເຊື້ອອອກໄປເພື່ອບໍ່ໃຫ້ສູນເສຍສ່ວນແບ່ງທາງການຕະຫຼາດ.

ການຄຳນວນຕົ້ນທຶນທີ່ແທ້ຈິງໃນການກູ້ຢືມຕໍ່ປີຮຽນວ່າ “ Effective Annual Rate: EAR” ໝາຍເຖິງອັດຕາສ່ວນລະຫຼວງດອກເບ້ຍທີ່ຕ້ອງການຈ່າຍລວມ 1 ປີ ຕໍ່ຕົ້ນເງິນຕົ້ນທີ່ໄດ້ຮັບຈິງ.

$$EAR = (1 + r)^m - 1$$

ໂດຍ r = ອັດຕາດອກເບ້ຍຕ່ຳໆວດ

m = ຈຳນວນຄັ້ງໃນການຄິດໄລດອກເບ້ຍຕໍ່ປີ

ຕົ້ນທຶນ ຫຼື ດອກເບ້ຍໃນການກູ້ຢືມຈະລະບຸອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຕໍ່ປີຮຽກວ່າຮຽກວ່າ “ Annual Percentage Rate: APR” ຫຼື “Nominal Rate” ຫຼື “Stated Rate” ດັ່ງນີ້:

$$APR = r * m$$

ຕົວຢ່າງ 7.2: ບໍລິສັດ ໂຊກໂຊ ຈຳກັດ ຊື້ສິນຄ້າຈາກຜູ້ຂາຍໃນລາຄາໜ່ວຍລະ 100,000 ກີບ ໂດຍໄດ້ຮັບເງື່ອນໄຂໃນການຊຳລະເງິນດັ່ງນີ້ $2/10, n/30$ ບໍລິສັດຄວນຊຳລະເງິນເພື່ອຮັບສ່ວນ ຫຼື ບໍ່ ເພາະເຫດໃດ.

ວິທີແກ້

- ຖ້າບໍລິສັດຊຳລະໜີ້ພາຍໃນ 10 ວັນ ນັບຈາກວັນຊື້ຈະໄດ້ຮັບສ່ວນຫຼຸດ 2% ຄື ຈຳນວນ 98,000 ກີບ, ແຕ່ຫຼັງ 10 ວັນຂຶ້ນໄປຮອດວັນທີ່ 30 ຈະໄດ້ຊຳລະສິນຄ້າໃນລາຄາເດີມ ຄື 100,000 ກີບ ເທົ່າກັບວ່າບໍລິສັດໄດ້ກູ້ຢືມເງິນ 20 ວັນ ໂດຍຍອມເສຍດອກເບ້ຍ 2,000 ກີບ

- ອັດຕາດອກເບ້ຍທີ່ກູ້ຢືມ 20 ວັນ $r = \frac{2,000}{98,000} = 0.0204 = 2.04\%$

- ຈຳນວນຄັ້ງໃນການຄິດໄລດອກເບ້ຍຕໍ່ປີ $m = \frac{360}{20} = 18$ ຄັ້ງ

$$APR = 2.04\% * 18 = 36.73\%$$

$$EAR = (1 + 2.04\%)^{18} - 1 = 0.4233$$

$$EAR = 42.33\%$$

ຕອບ: ຖ້າບໍລິສັດຊໍາລະສິນຄ້າພາຍໃນ 30 ວັນ ນັບແຕ່ມີຊື້ ແລະ ຈະມີນະໂຍບາຍເຊັ່ນນີ້ຕະຫຼອດໄປ ຈະເຮັດໃຫ້ມີຕົ້ນທຶນເຖິງ 42.33%ຕໍ່ປີ ແບບທົບຕົ້ນ, ດັ່ງນັ້ນບໍລິສັດຄວນຈັດຫາເງິນທຶນຈາກແຫຼ່ງອື່ນທີ່ມີຕົ້ນທຶນຕໍ່າກວ່າ ແລະ ນໍາມາຊໍາລະສິນຄ້າພາຍໃຕ້ຂໍ້ກຳນົດທີ່ມີອັດຕາສ່ວນຫຼຸດ.

7.4 ຕົ້ນທຶນຂອງສິນເຊື້ອທາງການຄ້າ

ສິນເຊື້ອທາງການຄ້າ ເປັນເງິນທຶນໄລຍະສັ້ນທີ່ມີຕົ້ນທຶນເໝືອນກັບການຈັດຫາເງິນທຶນຈາກແຫຼ່ງອື່ນໆ ໂດຍຕົ້ນທຶນສິນເຊື້ອທາງການຄ້າເກີດຈາກການທີ່ຜູ້ຊື້ບໍ່ຊໍາລະເງິນຕາມກຳນົດເວລາທີ່ໄດ້ຮັບສ່ວນຫຼຸດ ເຊິ່ງທຸລະກິດພາດໂອກາດນີ້ຖືເປັນຕົ້ນທຶນຂອງສິນເຊື້ອທາງການຄ້າ ເຊັ່ນ: ເງື່ອນໄຂທາງການຄ້າ 2/10, net 30 ຖ້າຜູ້ຊື້ຊໍາລະພາຍໃນກຳນົດເວລາ 10 ວັນ ຈະໄດ້ຮັບສ່ວນຫຼຸດ 2% ໃນຈໍານວນມູນຄ່າຊື້ສິນຄ້າ 100ກີບ, ດັ່ງນັ້ນຜູ້ຊື້ຈະຊໍາລະເງິນພຽງ 98,000ກີບ, ຖ້າບໍ່ຊໍາລະພາຍໃນກຳນົດເວລາໄດ້ຮັບສ່ວນຫຼຸດເທົ່າກັບຜູ້ຊື້ຍືມເງິນຜູ້ຂາຍ 98 ກີບເປັນເວລາ 20 ວັນ ແລະ ຈະໃຊ້ຄືນໃຫ້ 100ກີບ ເທົ່າກັບຈ່າຍດອກເບ້ຍ 2 ກີບ ເຊິ່ງການຄຳນວນຕົ້ນທຶນສິນເຊື້ອທາງການຄ້າສາມາດເຮັດໄດ້ 2 ວິທີຄື:

ຕົ້ນທຶນສິນເຊື້ອທາງການຄ້າ ໂດຍໃຊ້ຈໍານວນເງິນສ່ວນຫຼຸດ

$$= \frac{\text{ສ່ວນຫຼຸດເງິນທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບ}}{\text{ຈໍານວນເງິນສຸດທ້າຍຫຼັງຫຼັກສ່ວນຫຼຸດ}} * \frac{360}{\text{ຈໍານວນວັນນັບຈາກວັນຄົບກຳນົດກຳນົດສ່ວນຫຼຸດເຖິງວັນຊໍາລະ}}$$

ຕົ້ນທຶນສິນເຊື້ອທາງການຄ້າຕໍ່ປີໂດຍໃຊ້ອັດຕາຮ້ອຍລະຄຳນວນ

$$= \frac{\text{ອັດຕາສ່ວນຫຼຸດ}}{100 - \text{ອັດຕາສ່ວນຫຼຸດ}} * \frac{360}{\text{ຈໍານວນວັນນັບຈາກວັນຄົບກຳນົດກຳນົດສ່ວນຫຼຸດເຖິງວັນຊໍາລະ}}$$

ຕົວຢ່າງ 7.3: ທ. ພູມມີ ຊື້ສິນຄ້າເປັນເງິນເຊື້ອຈາກບໍລິສັດ ຈໍານວນເງິນຕາມໃບກຳກັບສິນຄ້າ 10,000,000 ກີບ, ມີເງື່ອນໄຂ 1/10 net 30 ໝາຍຄວາມວ່າຖ້າຊື້ເຊື້ອ 100 ກີບ ຊໍາລະພາຍໃນ 10 ວັນ ຈະຊໍາລະເງິນພຽງ 99 ກີບ, ປະກົດວ່າ ທ. ພູມມີ ບໍ່ໄດ້ຊໍາລະເງິນພາຍໃນກຳນົດເວລາທີ່ໄດ້ຮັບສ່ວນຫຼຸດແຕ່ຊໍາລະວັນສຸດທ້າຍຂອງກຳນົດເວລາຊໍາລະ.

ການທີ່ສິດທິໄຂຊໍາລະເງິນໃນວັນສຸດທ້າຍຂອງການໝົດເວລາຊໍາລະເງິນ ທີ່ໃຫ້ເຂົາຕ້ອງຊໍາລະໜີ້ ຈໍານວນເປັນເງິນ 10,000,000ກີບ, ແຕ່ຖ້າຊໍາລະພາຍໃນໄລຍະເວລາ 10 ວັນ ຈະໄດ້ຮັບສ່ວນຫຼຸດ 1% ຂອງ 10,000,000ກີບ ເຊິ່ງຈະໄດ້ຊໍາລະເງິນພຽງ 9,900,000 ກີບເທົ່າກັບວ່າ ທ. ພູມມີ ໄດ້ຍືມເງິນ 9,900,000 ກີບໃຊ້ຕໍ່ອີກ 20ວັນ ໂດຍເສຍຄ່າຕອບແທນເງິນທຶນໃນສ່ວນເທົ່າກັບສ່ວນຫຼຸດທີ່ພາດໂອກາດ ຫຼືສ່ວນຫຼຸດທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບ 100,000ກີບ, ດັ່ງນັ້ນຕົ້ນທຶນຂອງສິນເຊື້ອຂອງການຄ້າຄຳນວນໄດ້ດັ່ງນີ້:

$$\text{ຕົ້ນທຶນສິນເຊື້ອທາງການຄ້າໂດຍໃຊ້ຈໍານວນສ່ວນຫຼຸດ} = \frac{100,000}{10,000,000 - 100,000} * \frac{360}{30 - 10} = 18.18\%$$

$$\text{ຫຼື ຕົ້ນທຶນສິນເຊື້ອທາງການຄ້າຕໍ່ປີໂດຍໃຊ້ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍ} = \frac{1}{100 - 1} * \frac{360}{30 - 10} = 18.18\%$$

ຈາກຕົວຢ່າງ 7.3 ຈະເຫັນໄດ້ວ່າຕົ້ນທຶນຂອງເງິນທຶນໄລຍະສັ້ນທີ່ໄດ້ຈາກສິນເຊື່ອທາງການຄ້າມີອັດຕາຂ້ອນຂ້າງສູງ, ດັ່ງນັ້ນຜູ້ຖ້າຜູ້ຊື້ສາມາດຫາເງິນທຶນຈາກແຫຼ່ງອື່ນມາຊໍາລະໜີ້ສິນເຊື່ອທາງການຄ້າໃຫ້ທັນເວລາໄດ້ຮັບສ່ວນຫຼຸດໂດຍການຈັດຫາເງິນທຶນຈາກແຫຼ່ງອື່ນທີ່ມີຕົ້ນທຶນຕໍ່າກວ່າ.

ຕາຕະລາງທີ 7.1 ຕົ້ນທຶນຂອງສິນເຊື່ອທາງການຄ້າເງື່ອນໄຂຕ່າງໆກັນ

ເງື່ອນໄຂສິນເຊື່ອທາງການຄ້າ	ຕົ້ນທຶນສິນເຊື່ອທາງການຄ້າ
1/10 net 20	36.36% ຕໍ່ປີ
1/10 net 30	18.18% ຕໍ່ປີ
2/10 net 20	37.47% ຕໍ່ປີ
2/10 net 30	36.73% ຕໍ່ປີ
3/15 net 45	37.11% ຕໍ່ປີ
3/10 net 100	12.37% ຕໍ່ປີ

7.5 ເງິນກູ້ໄລຍະສັ້ນຈາກທະນາຄານ

ທະນາຄານທຸລະກິດເປັນແຫຼ່ງເງິນທຶນໄລຍະສັ້ນທີ່ສໍາຄັນຂອງທຸລະກິດເປັນອັນດັບສອງຮອງຈາກເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ ຫຼື ສິນເຊື່ອທາງການຄ້າ, ໃນສະພາວະທີ່ທຸລະກິດກໍາລັງຮຸ່ງເຮືອງ ຫຼື ຂະຫຍາຍກິດຈະການກໍ່ຈໍາເປັນຕ້ອງເພິ່ງເງິນທຶນຈາກທະນາຄານທຸລະກິດເພື່ອສະນັບສະໜູນການດໍາເນີນທຸລະກິດ, ຖ້າຫາກທະນາຄານທຸລະກິດຫາກປະຕິເສດໃຫ້ສິນເຊື່ອແກ່ທຸລະກິດກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ທຸລະກິດສູນເສຍໂອກາດໃນການຈະເລີນເຕີບໂຕ

ເງິນກູ້ໄລຍະສັ້ນຈາກທະນາຄານ ມີລັກສະນະສະນະສໍາຄັນດັ່ງນີ້:

1) ອາຍຸຂອງເງິນກູ້ (maturity) ທະນາຄານທຸລະກິດຖືເປັນແລ່ງເງິນທຶນຂອງທຸລະກິດທີ່ສໍາຄັນ ເຊິ່ງໃຫ້ເງິນກູ້ຢືມທັງໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວ, ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວການໃຫ້ກູ້ຢືມຂອງທະນາຄານທຸລະກິດເປັນການໃຫ້ກູ້ຢືມໄລຍະສັ້ນ, ການກູ້ຢືມທີ່ມັກພົບເຫັນຢູ່ເລື້ອງໆ ຄື ການຂາຍຕົວເງິນອາຍຸ 90 ວັນ, ເຊິ່ງປຽບຄືການກູ້ຢືມທີ່ມີກໍານົດເວລາ 90 ວັນ ເມື່ອຄົບກໍານົດໜີດຈະຊໍາລະໜີ້ເດີມ ແລະ ເຮັດສັນຍາໃໝ່, ການຂາຍຕົວເງິນເຮັດໃຫ້ກິດຈະການມີເງິນທຶນໜູນວຽນໃນການດໍາເນີນງານ.

2) ຕົວສັນຍາໃຊ້ເງິນ (promissory Notes) ເມື່ອທະນາຄານອານຸມັດເງິນກູ້ໃຫ້ແກ່ຜູ້ກູ້ຢືມເງິນແລ້ວເຊິ່ງສິ່ງຜົນໃຫ້ຜູ້ກູ້ຕ້ອງເຊັນສັນຍາໃນຕົວສັນຍາໃຊ້ເງິນ ເຊິ່ງຕົວສັນຍາໃຊ້ເງິນຈະມີການລະບຸຂໍ້ຄວາມດັ່ງລຸ່ມນີ້ຄື (1)ຈໍານອນເງິນທີ່ກູ້ຢືມ, (2) ອັດຕາດອກເບ້ຍ, (3) ການຈໍານຊໍາລະຄືນເງິນກູ້ເຊິ່ງຈະຊໍາລະຄັ້ງດຽວ ຫຼື ການຜ່ອນຊໍາລະ (4) ຫຼັກປະກັນເງິນກູ້ (5) ເງື່ອນໄຂຕ່າງໆ ເຊິ່ງເປັນຂໍ້ຕົກລົງລະຫວ່າງທະນາຄານກັບຜູ້ກູ້.

3) ເງິນຄົງເຫຼືອໃນບັນຊີ (Compensating Balances) ໃນບາງກໍລະນີທະນາຄານກໍານົດເງື່ອນໄຂໃຫ້ຜູ້ກູ້ຕ້ອງເປີດບັນຊີເຟາກກັບທະນາຄານ ແລະ ຈະຕ້ອງມີເງິນຈໍານອນໜຶ່ງຄົງເຫຼືອໄວ້ໃນບັນຊີ ເຊິ່ງຖືວ່າເປັນເງິນຝາກຂັ້ນຕໍ່າເຊັ່ນ: ເງິນຝາກປະຢັດ ແລະ ເງິນຝາກກະແສລາຍວັນ ຂອງທະນາຄານການຄ້າຕ່າງປະເທດລາວ ມະຫາຊື່ນ ເຫຼືອໄຫວຕໍ່າສຸດ 50,000 ກີບ ແລະ 500,000 ກີບ ຕາມລໍາດັບ.

4) ວົງເງິນກູ້ (Line of Credit) ໂດຍປົກກະຕິທົ່ວໄປ ເມື່ອທະນາຄານອານຸມັດສິນເຊື່ອໃຫ້ແກ່ຜູ້ກູ້ກໍ່ຕ້ອງກໍານົດວົງເງິນສູງສຸດທີ່ຈະກູ້ໄດ້ ໂດຍທະນາຄານຝໍຈາລະນາແລ້ວວ່າວົງເງິນກູ້ດັ່ງກ່າວຈະເຮັດໃຫ້ກິດຈະການສ້າງບັນຫາໃຫ້ກັບທະນາຄານຄື: ສາມາດຊໍາລະໜີ້ໃຫ້ກັບທະນາຄານໄດ້ ແລະ ວົງເງິນດັ່ງກ່າວຈະ

ບໍ່ແມ່ນຂໍ້ຕົກລົງຢ່າງເປັນທາງການເຊັ່ນ: ທະນາຄານອະນຸມັດເງິນກູ້ໃຫ້ກັບ ບໍລິສັດໂຊກໄຊ ຈຳກັດ ຈຳນວນ 200 ລ້ານກີບ, ຖ້າບໍລິສັດຂາຍຫຼຸດໃບສັນຍາໃຊ້ເງິນ 90 ວັນ ມູນຄ່າ 60 ລ້ານກີບແກ່ທະນາຄານໄປແລ້ວ ແຕ່ວ່າຕົວເງິນດັ່ງກ່າວຍັງບໍ່ຖືກຊໍາລະ ບໍລິສັດ ໂຊກໄຊຈຳກັດ ສາມາດກູ້ຢືມເງິນຈາກທະນາຄານສູງສຸດໄດ້ 140ລ້ານກີບ (200-60ລ້ານກີບ).

5) ເງິນກູ້ຊະນິດໝູນວຽນ (Revolving Credit) ເປັນການກູ້ຢືມເງິນຈາກທະນາທານທີ່ເປັນຂໍ້ຕົກລົງທີ່ເປັນທາງການລະຫວ່າງຜູ້ກູ້ກັບທະນາຄານທີ່ທັງສອງຝ່າຍມີຂໍ້ຜູກພັນຕາມກົດໝາຍຄື ເມື່ອທະນາຄານອະນຸມັດວົງເງິນກູ້ໃຫ້ແກ່ຜູ້ກູ້, ທະນາຄານຕ້ອງປະກັນການວົງເງິນດັ່ງກ່າວໄວ້ຕາມສັນຍາ, ຜູ້ກູ້ຕ້ອງໄດ້ຮັບພາລະເງິນດັ່ງກ່າວບໍ່ວ່າຈະໃຊ້ເງິນ ຫຼື ບໍ່ໃຊ້ເງິນຄືຈ່າຍດອກເບ້ຍສໍາລັບເງິນກູ້ທີ່ເບີກໃຊ້ໄປແລ້ວ ກັບຈ່າຍຄ່າທໍານຽມສໍາລັບວົງເງິນກູ້ສ່ວນທີ່ເຫຼືອ ເຊັ່ນ: ບໍລິສັດໂຊກໄຊ ຈຳກັດ ຂໍ້ເງິນກູ້ສະນິດໝູນວຽນກັບທະນາຄານ 20 ລ້ານກີບ, ໂດຍຈ່າຍດອກເບ້ຍ 5% ຕໍ່ປີ ແຕ່ບໍລິສັດໄດ້ເປີດເງິນກູ້ດັ່ງກ່າວໄປໃຊ້ຝຽງ 15 ລ້ານກີບຈຶ່ງເສຍດອກເບ້ຍເປັນ 5% ແລະ ສ່ວນທີ່ເຫຼືອອີກ 5 ລ້ານ ບໍລິສັດຕ້ອງຈ່າຍຄ່າທໍານຽມ 0.5% ຕໍ່ປີສໍາລັບເງິນທີ່ບໍ່ໄດ້ໃຊ້ບໍລິການ.

7.6 ຕົ້ນທຶນເງິນກູ້ຈາກທະນາຄານ

ຕົ້ນທຶນເງິນກູ້ຈາກທະນາຄານຈະມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນໄປຕາມປະເພດຂອງຜູ້ກູ້, ຖ້າຜູ້ກູ້ເຮັດກິດຈະກຳທີ່ມີຄວາມສຽງສູງອັດຕາດອກເບ້ຍທີ່ຜູ້ກູ້ຈະຕ້ອງຈ່າຍໃຫ້ກັບທະນາຄານຈະສູງຂຶ້ນຕາມໄປດ້ວຍ, ຖ້າຜູ້ກູ້ເປັນຜູ້ມີຖານະທາງການເງິນດີທະນາຄານຈະຄິດອັດຕາດອກເບ້ຍລູກຄ້າຊັ້ນດີ (Prime Rate) ເຊິ່ງອັດຕາດອກເບ້ຍຈະຕໍ່າກວ່າອັດຕາດອກເບ້ຍທົ່ວໄປ.

1) ອັດຕາດອກເບ້ຍທໍາມະດາ(Regular or Simple interest) ໂດຍທົ່ວໄປການກູ້ຢືມເງິນກັບທະນາຄານນັ້ນທະນາຄານຈະກຳນົດເງິນກູ້ຢືມຜ່ອມກັບອັດຕາດອກເບ້ຍສໍາລັບຊ່ວງໄລຍະເວລາການກູ້ຢືມ ເຊັ່ນ:ທະນາຄານອະນຸມັດເງິນກູ້ຢືມ 100 ລ້ານກີບ ໃຫ້ກັບ ທ້າວ ກ ດ້ວຍອັດຕາດອກເບ້ຍ 8% ຕໍ່ປີ ໂດຍທົ່ວໄປການຄິດອັດຕາດອກເບ້ຍ ຈະຄິດເປັນລາຍວັນ, ແຕ່ການຊໍາລະດອກເບ້ຍຂຶ້ນຢູ່ກັບຂໍ້ຕົກລົງລະຫວ່າງລູກຄ້າກັບທະນາຄານ, ການຄຳນວນອັດຕາດອກເບ້ຍຕໍ່ວັນເພື່ອເປັນຫຼັກຖານໃນການຄຳນວນດອກເບ້ຍຂອງເງິນກູ້ຈາກໄລຍະເວລາກູ້, ອັດຕາດອກເບ້ຍຈະສູງຫຼືຕໍ່າຂຶ້ນຢູ່ກັບຈຳນວນວັນທີ່ໃຊ້ຄຳນວນ ເຊັ່ນ: ອັດຕາດອກເບ້ຍ 10%ຕໍ່ປີຄິດເປັນຮ້ອຍລະຄິດເປັນ 0.0002777777% .

$$\begin{aligned} \text{ອັດຕາດອກເບ້ຍຕໍ່ວັນ} &= \frac{\text{ອັດຕາດອກເບ້ຍປົກກະຕິ}}{\text{ຈຳນວນວັນໃນ 1 ປີ}} \\ &= \frac{10\%}{360} = 0.0002777777\% \end{aligned}$$

2) ອັດຕາດອກເບ້ຍທີ່ແທ້ຈິງ(Effective interest Rate:EIR) ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວການກູ້ຢືມຈະກຳນົດໃຫ້ຜູ້ກູ້ຕ້ອງຊໍາລະເງິນຕົ້ນຜ່ອມກັບດອກເບ້ຍທັງຈຳນວນຄັ້ງດຽວໃນວັນການກຳນົດກູ້, ອັດຕາດອກເບ້ຍທີ່ແທ້ຈິງຍັງເທົ່າກັບອັດຕາດອກເບ້ຍທີ່ກຳນົດໄວ້, ແຕ່ຖ້າຫາກການຊໍາລະດອກເບ້ຍກຳນົດໃຫ້ຕ້ອງຊໍາລະກ່ອນວັນຄືບກຳນົດຊໍາລະຄືເງິນຕົ້ນ ເຊັ່ນ: ການຊໍາລະດອກເບ້ຍເປັນລາຍເດືອນ ຫຼື ລາຍໄຕມາດອັດຕາດອກເບ້ຍທີ່ແທ້ຈິງຈະສູງອັດຕາດອກເບ້ຍທີ່ກຳນົດໄວ້, ໄລຍະເວລາຊໍາລະດອກເບ້ຍຍິ່ງຖີ່ເທົ່າໃດອັດຕາດອກເບ້ຍທີ່ແທ້ຈິງຍິ່ງສູງຂຶ້ນເທົ່ານັ້ນ, ສາມາດຄຳນວນໄດ້ດັ່ງສູດຕໍ່ໄປນີ້:

$$EIR = \left(1 + \frac{i_{simple}}{m} \right)^m - 1$$

ຕົວຢ່າງທີ່ 7.4 ນາຍສານກູ້ເງິນ 1,000,000ກີບ, ອັດຕາດອກເບ້ຍ 10%ຕໍ່ປີ ກຳນົດຊຳລະດອກເບ້ຍພ້ອມ ເງິນຕົ້ນໃນທ້າຍປີ.

$$EIR = \left(1 + \frac{10\%}{1}\right)^1 - 1 = 10\%$$

ຕົວຢ່າງທີ່ 10.5 ຈາກຕົວຢ່າງທີ່ 10.4 ຖ້າກຳນົດໃຫ້ຊຳລະດອກເບ້ຍເປັນລາຍໄຕມາດ ແລະ ຊຳລະຄືນເງິນ ຕົ້ນ ວັນທ້າຍປີ ອັດຕາດອກເບ້ຍທີ່ແທ້ຈິງຄຳນວນໄດ້ດັ່ງນີ້:

$$EIR = \left(1 + \frac{10\%}{4}\right)^4 - 1 = 10.38\%$$

3) ດອກເບ້ຍຫັກລ່ວງໜ້າ ຫຼື ດອກເບ້ຍຫັກຫຼຸດ (Discount interest) ໃນການກູ້ຢືມເງິນບາງ ກໍລະນີ, ຜູ້ໃຫ້ກູ້ກຳນົດໃຫ້ຜູ້ກູ້ຕ້ອງຈ່າຍຊຳລະດອກເບ້ຍທັນທີ, ເມື່ອຜູ້ກູ້ຮັບເງິນ ເຊິ່ງຮຽກວ່າ ຫັກດອກເບ້ຍ ລ່ວງໜ້າເຮັດໃຫ້ຜູ້ກູ້ບໍ່ໄດ້ຮັບເງິນເຕັມຈຳນວນ ໂດຍທະນາຄານຫັກດອກເບ້ຍດັ່ງກ່າວໄວ້ຫຼ່ວງໜ້າ ເຮັດໃຫ້ ອັດຕາດອກເບ້ຍທີ່ແທ້ຈິງສູງກວ່າອັດຕາດອກເບ້ຍທີ່ຕົກລົງໄວ້ ເນື່ອງຈາກຜູ້ກູ້ບໍ່ໄດ້ໃຊ້ເງິນເຕັມຈຳນວນການ ຄຳນວນອັດຕາດອກເບ້ຍທີ່ແທ້ຈິງ(Effective Annual Rate: EAR) ສາມາດຄຳນວນໄດ້ຈາກສູດ:

$$EAR(Discount) = \frac{\text{interest}}{\text{Amount} - \text{received}} = \frac{\text{interest}}{\text{Face} - \text{value} - \text{interest}}$$

ໂດຍ Interest : ໝາຍເຖິງດອກເບ້ຍທີ່ຈ່າຍ

Amount received: ໝາຍເຖິງຈຳນວນເງິນທີ່ໄດ້ຮັບຈິງ

Face Value Interest : ໝາຍເຖິງຈຳນວນເງິນກູ້ ຫຼື ເງິນຕົ້ນ

ຕົວຢ່າງ7.6: ກູ້ເງິນ 1,000,000 ກີບ ເປັນເວລາ 1 ປີ ອັດຕາດອກເບ້ຍ 10% ຕໍ່ປີ ຫັກດອກເບ້ຍລ່ວງໜ້າ, ວັນທີ່ກູ້ການຄຳນວນອັດຕາດອກເບ້ຍທີ່ແທ້ຈິງເຮັດໄດ້ດັ່ງນີ້:

$$EAR(Discount) = \frac{100,000}{1,000,000 - 100,000} = 11.11\%$$

4) ອັດຕາດອກເບ້ຍຂອງການຊຳລະເປັນງວດ(Installment Loan:Add-on interest) ການ ຊຳລະເງິນກູ້ນັ້ນຜູ້ໃຫ້ກູ້ອາດຈະກຳນົດເງື່ອນໄຂໃຫ້ຜູ້ກູ້ຊຳລະຄືນເງິນຕົ້ນຕາມຈຳນວນເມື່ອຄົບກຳນົດໄລຍະ ເວລາການກູ້ຢືມ ຫຼື ໃຫ້ຜ່ອນຊຳລະເປັນງວດທັງເງິນຕົ້ນ ແລະ ດອກເບ້ຍ ໂດຍດອກເບ້ຍຈຳນວນຫຼຸດລົງ ຕາມຍອດເງິນຄົງຄ້າງ ເຊັ່ນ: ຜ່ອນຊຳລະໃນການຊື້ບ້ານກັບອາຄານ ເປັນຕົ້ນ, ແຕ່ໃນທາງການປະຕິບັດຍັງມີ ການກູ້ຢືມອີກແບບໜຶ່ງທີ່ມີລັກສະນະການຜ່ອນຊຳລະເປັນງວດທີ່ເທົ່າໆ ທາງເງິນຕົ້ນ ແລະ ດອກເບ້ຍ ເຊິ່ງ ດອກເບ້ຍທີ່ຄຳນວນຈະບໍ່ຫຼຸດລົງຕາມຍອດເງິນຄົງຄ້າງເຊິ່ງເປັນກັນບໍ່ຕົກທຳໃຫ້ແກ່ຜູ້ກູ້ ເຊັ່ນ: ການກູ້ຢືມເງິນ ເພື່ອຊື້ຊັບສິນບັດຄົງທີ່ກັບບໍລິສັດເງິນທຶນ.

ຕົວຢ່າງ7.7 ກູ້ເງິນ1,0 00,000 ກີບ, ອັດຕາດອກເບ້ຍ10% ຕໍ່ປີໂດຍຕ້ອງຜ່ອນຊຳລະເງິນທຶນພ້ອມດອກ ເບ້ຍເທົ່າໆກັນທຸກເດືອນໃນເບື້ອງຕົ້ນຄຳນວນດອກເບ້ຍທີ່ຕ້ອງຈ່າຍຄື $10\% \times 1,000,000 = 100,000$ ກີບ ນຳດອກເບ້ຍ ວາລວມເຂົ້າກັບເງິນຕົ້ນ ເປັນກູ້ຈຳນວນ 1,100,000 ກີບ, ດັ່ງນັ້ນຕ້ອງຜ່ອນຊຳລະເດືອນ ລະ 99,166.67 ກີບ.

ຈາກວິທີການຄຳນວນຂ້າງຕົ້ນເມື່ອຝິຈາລະນາເບິ່ງຈະເຫັນວ່າຈຳນວນເງິນທີ່ຜ່ອນຊຳລະແຕ່ລະງວດປະກອບດ້ວຍເງິນຕົ້ນ ແລະ ດອກເບ້ຍດັ່ງນັ້ນເງິນກູ້ທີ່ຍັງຄົງຄ້າງໃນແຕ່ລະເດືອນຍອມມີຈຳນວນທີ່ຫຼຸດລົງ ດອກເບ້ຍທີ່ຄວນຈ່າຍແຕ່ລະເດືອນຍອມມີຈຳນວນຫຼຸດລົງດ້ວຍ ຫຼື ອາດກ່າວໄດ້ວ່າຈຳນວນເງິນກູ້ 1,000,000 ກີບນັ້ນຜູ້ກູ້ໄດ້ໃຊ້ເງິນຈຳນວນສະເພາະເດືອນທຳອິດພຽງເດືອນດຽວ ແລະ ເດືອນສຸດທ້າຍຈະໃຊ້ໄດ້ພຽງ 1/12 ຂອງຍອດເງິນກູ້, ດັ່ງນັ້ນຫາກສະເລ່ຍຕະຫຼອດໄລຍະເວລາ 12 ເດືອນຈຳນວນເງິນທີ່ໃຊ້ຈິງຈະມີພຽງ $1,000,000/2 = 500,000$ ກີບເທົ່ານັ້ນແຕ່ຜູ້ກູ້ຕ້ອງເສຍດອກເບ້ຍລວມທັງໝົດ 100,000 ກີບ ເຊິ່ງຄຳນວນຈາກເງິນກູ້ເຕັມຈຳນວນ 1,000,000 ກີບ ດັ່ງນັ້ນອັດຕາດອກເບ້ຍທີ່ແທ້ຈິງໃນກໍລະນີນີ້ຈິ່ງຄອນຂ້າງສູງໄດ້ຈາກສູດດັ່ງນີ້:

$$\text{Approximate annual rate (Add-on)} = \frac{\text{interest} - \text{paid}}{\frac{\text{Amount} - \text{received}}{2}}$$

$$\text{Approximate annual rate (Add-on)} = \frac{100,000}{\frac{1,000,000}{2}} = 20\%$$

7.7 ຕາສານການຄ້າ(Commercial Paper)

ເປັນຕົວສ້າງບັນຫາໃຊ້ເງິນທີ່ບໍ່ມີການຮັບປະການເຊິ່ງອອກໂດຍທຸລະກິດຂະໜາດໃຫຍ່ທີ່ມີຖານະທາງການເງິນໜັ້ນຄົງເພື່ອໃຊ້ເປັນເງິນທຶນໝູນວຽງໃນການດຳເນີນງານ, ໜ່ວຍງານທີ່ຊື້ຕາສານການຄ້າ ເຊັ່ນ: ທຸລະກິດໂດຍທົ່ວໄປ, ບໍລິສັດປະກັນໄພ, ກອງທຶນບຳເນັດ-ບຳນານ, ກອງທຶນລວມທະນາຄານ ແລະ ອື່ນໆ.

1) ຂໍ້ດີຂອງຕາສານພານິດ

- ມີຕົ້ນທຶນທີ່ຖືກກ່ວາ: ໂດຍທົ່ວໄປອັດຕາດອກເບ້ຍຂອງຕາສານການຄ້າຈະຖືກກ່ວາອັດຕາດອກເບ້ຍທີ່ກູ້ຢືມຈາກທະນາຄານ.

- ບໍ່ມີຂໍ້ຈຳກັດດ້ານເງິນທຶນ: ໂດຍການກູ້ເງິນຈາກທະນາຄານການຄ້ານັ້ນລູກຄ້າຈະຖືກຈຳກັດເງິນທຶນທີ່ຈະກູ້ຢືມເງິນໄດ້ຈາກທະນາຄານຕາມກົດໝາຍ, ແຕ່ການອອກຕາສານການຄ້າບໍລິສັດຜູ້ອອກຕາສານການຄ້າຈະອອກຕາສານຈຳນວນເງິນເທົ່າໃດກໍ່ໄດ້ບໍ່ມີຂໍ້ມູນຈຳກັດຕາມກົດໝາຍ.

- ບໍ່ມີຫຼັກຄ້າປະກັນ: ການອອກຕາສານການຄ້າບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງມີຫຼັກຊັບຄ້າປະກັນເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມສະດວກໃນການຈັດຫາເງິນທຶນ.

- ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງມີເງິນຄົງເຫຼືອໃນບັນຊີ: ການກູ້ເງິນຈາກທະນາຄານນອກຈາກທະນາຄານໄດ້ຄິດດອກເບ້ຍຈາກຜູ້ກູ້ແລ້ວ ທະນາຄານຍັງກຳນົດໃຫ້ຜູ້ກູ້ມີເງິນສິດຄົງເຫຼືອໃນບັນຊີກະເສລາຍວັນໄວ້ຄິດເປັນອັດຕາສ່ວນກັບເງິນທີ່ກູ້ໄປແລ້ວ, ແຕ່ການອອກຕາສານການຄ້າບໍລິສັດຜູ້ອອກຕາສານບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງມີເງິນຄົງເຫຼືອໃນບັນຊີ.

2) ຂໍ້ເສຍຂອງການອອກຕາສານພານິດ

- ຜູ້ອອກຕາສານພານິດບໍ່ສາມາດໄຖຖອນຄືນກ່ອນຄົບກຳນົດໄດ້.

- ຕ້ອງຈ່າຍດອກເບ້ຍໃນອັດຕາຄົງທີ່ໃນກໍລະນີທີ່ອັດຕາດອກເບ້ຍໃນທ້ອງຕະຫຼາດຫຼຸດລົງບໍລິສັດຜູ້ອອກຕາສານການຄ້າບໍ່ສາມາດຫຼຸດອັດຕາດອກເບ້ຍທີ່ຈ່າຍໄດ້.

7.8 ການກູ້ຢືມໂດຍໃຊ້ບັນຊີລູກໜີ້

ໃນພາວະເສດຖະກິດປັດຈຸບັນມີການແຂ່ງຂັນສູງເພື່ອຍາດຊິງເອົາລູກຄ້າ ແລະ ສ່ວນແບ່ງທາງການຕະຫຼາດດັ່ງນັ້ນທຸລະກິດຈຶ່ງດຳເນີນການໃນການຂາສິນຄ້າເປັນເງິນເຊື່ອ ເພື່ອຈູງໃຈໃຫ້ລູກຄ້າຊື້ສິນຄ້າຂອງຕົນຫຼາຍຂຶ້ນການທີ່ທຸລະກິດມີລູກໜີ້ການຄ້າຫຼາຍຂຶ້ນເຮັດໃຫ້ເງິນທຶນຈົມຢູ່ໃນລູກຄ້າໜີ້ການຄ້າ ເຊິ່ງລູກໜີ້ການຄ້າເປັນຊັບສິນໝູນວຽນຢ່າງໜຶ່ງທີ່ສາມາດນຳໄປເປັນຫຼັກປະກັນໃນການກູ້ຢືມໄດ້ເຊິ່ງສາມາດເຮັດໄດ້ 2 ລັກສະນະຄື:

1) ການໃຊ້ບັນຊີລູກໜີ້ຄ້າປະກັນເງິນກູ້ (Pleding of account receivable) ການກູ້ເງິນໂດຍວິທີນີ້ຜູ້ກູ້ຈະນຳບັນຊີລູກໜີ້ໄປຄ້າປະກັນການກູ້ຢືມກັບທະນາຄານ ຫຼື ສະຖາບັນການເງິນ, ທະນາຄານຈະພິຈາລະນາສະຖານະເຄດິດຂອງບັນຊີລູກໜີ້ທີ່ນຳມາຄ້າປະກັນວ່າມີຄວາມເຊື່ອຖື ຫຼື ມີຖານະທາງການເງິນ ໂດຍເຮັດການກວດສອບຈຳນວນໜີ້ວ່າຖືກຕ້ອງແນ່ນອນພຽງໃດ ເພື່ອໃຫ້ເກີດຄວາມໝັ້ນໃຈໃນບັນຊີລູກໜີ້, ຜູ້ກູ້ຍັງຄົງຮັບຜິດຊອບໃນບັນຊີລູກໜີ້ເພາະກຳມະສິດໃນບັນຊີລູກໜີ້ຍັງຕົກເປັນຂອງຜູ້ກູ້ບໍ່ວ່າຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເກັບໜີ້ເປັນໜີ້ສູນ ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວທະນາຄານຈະພິຈາລະນາວົງເງິນກູ້ໃຫ້ 70-80% ຂອງມູນຄ່າໜີ້ທີ່ນຳມາຄ້າປະກັນ.

2) ການຂາຍບັນຊີລູກໜີ້(Factoring) ການກູ້ເງິນໂດຍວິທີນີ້ຜູ້ກູ້ຈະນຳບັນຊີລູກໜີ້ຂອງຕົນໄປຂາຍໃຫ້ກັບທະນາຄານ ຫຼື ສະຖາບັນການເງິນ ໂດຍໂອນກຳມະສິດໃຫ້ທະນາຄານຫຼືສະຖາບັນການເງິນ ເຊິ່ງຕ້ອງແຈ້ງເຖິງລູກໜີ້ຮູ້ກ່ອນເພື່ອໃຫ້ລູກໜີ້ໄປຊຳລະໜີ້ໂດຍຕົງກັບຜູ້ໃຫ້ກູ້, ຜູ້ໃຫ້ກູ້ຈະມີຄວາມສ່ຽງກ່ຽວກັບບັນຊີລູກໜີ້ທັງໃນດ້ານການຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຮຽກເກັບໜີ້, ໜີ້ສູນເກີດຈາກການເກັບໜີ້ບໍ່ໄດ້ ໂດຍໃນທາງປະຕິບັດແລ້ວຜູ້ໃຫ້ກູ້ຈະມີເງື່ອນໄຂເພີ່ມເຕີມວ່າ ຖ້າມີລູກໜີ້ບຸກຄົນໃດຜິດນັດຊຳລະໜີ້ ກໍ່ໃຫ້ຜູ້ກູ້ມາຮັບຊື້ລູກໜີ້ຄົນນັ້ນຄືນໄປ, ການຂາຍບັນຊີລູກໜີ້ນີ້ຍົມໃຊ້ໃນກິດຈະການທີ່ມີການຜ່ອນຊຳລະ ເຊັ່ນ: ບໍລິສັດລົດຍົນຜ່ອນຊຳລະຈະນຳບັນຊີລູກໜີ້ຂອງຕົນໄປຂາຍຕໍ່ໃຫ້ກັບສະຖາບັນການເງິນ ແລະ ຮັບເງິນຈາກຜູ້ໃຫ້ກູ້ຕາມກຳນົດເວລາທີ່ຕົກລົງກັນ.

7.9 ການກູ້ຢືມໂດຍໃຊ້ສິນຄ້າເປັນຫຼັກປະກັນ

ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອເປັນຊັບສິນໝູນວຽນຢ່າງໜຶ່ງເຊັ່ນດຽວກັບລູກໜີ້ການຄ້າ, ທຸລະກິດຈຳເປັນຕ້ອງມີສິນຄ້າຄົງເຫຼືອເພື່ອຕອບສະໜອງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງລູກຄ້າ, ຫາກລູກຄ້າຕ້ອງການສິນຄ້າແຕ່ຜູ້ຂາຍບໍ່ໄດ້ສະຕ່ອກໄວ້ເຮັດໃຫ້ເສຍໂອກາດໃນການຂາຍ, ນອກຈາກນັ້ນສິນຄ້າຄົງເຫຼືອຍັງໃຊ້ເປັນຫຼັກປະກັນໃນການກູ້ຢືມໄດ້ເຊິ່ງການກູ້ຢືມໂດຍໃຊ້ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອຄ້າປະກັນສາມາດເຮັດໄດ້ 3 ລັກສະນະຄື:

1) ການກູ້ຢືມເງິນໃຊ້ໃບຮັບຝາກສິນຄ້າ(Trust Receipt Loan): ຄືວົງເງິນເຄດິດທີ່ທະນາຄານໃຫ້ກູ້ຢືມແກ່ຜູ້ນຳເຂົ້າຈາກຕ່າງປະເທດ ໂດຍຜູ້ນຳເຂົ້າຈະຕ້ອງເປັນລູກຄ້າຂອງທະນາຄານຂໍເປີດໜັງສືສິນເຊື່ອ (Letter of Credit) ສົ່ງຊື້ສິນຄ້າຈາກຕ່າງປະເທດ ເມື່ອຜູ້ຂາຍສົ່ງສິນຄ້າມາຮອດແລ້ວ ແຕ່ຜູ້ນຳເຂົ້າບໍ່ມີເງິນຊຳລະຄ່າສິນຄ້າຈະກູ້ຢືມເງິນນຳທະນາຄານ ໂດຍໃຊ້ໃບຮັບຝາກສິນຄ້າ ແລະ ໃຊ້ສິນຄ້າດັ່ງກ່າວເປັນການຄ້າປະກັນການກູ້ຢືມ, ກຳມະສິດໃນສິນຄ້າເປັນຂອງທະນາຄານເຊິ່ງທະນາຄານຈະໃຫ້ຜູ້ກູ້ຢືມປະມານ 70% ຂອງມູນຄ່າສິນຄ້າໂດຍທົ່ວໄປຈະມີໄລຍະເວລາການກູ້ຢືມບໍ່ເກີນ 180 ວັນ.

2) ການກູ້ຢືມໂດຍຝາກສິນຄ້າໄວ້ທີ່ຄັງສິນຄ້າສາທາລະນະ: ການກູ້ຢືມວິທີນີ້ຜູ້ກູ້ບໍ່ມີຄັງເກັບສິນຄ້າຂອງຕົນເອງຈຶ່ງນຳສິນຄ້າໄປຝາກໄວ້ໃນຄັງສາທາລະນະ ເຊິ່ງເປັນຄັງທີ່ຮັບຝາກສິນຄ້າ ໂດຍສະເພາະຄັງ

ສິນຄ້າຈະອອກໃບຮັບ ແລະໃບມວນສິນຄ້າເປັນຫຼັກຖານໃນການຮັບຝາກເຊິ່ງເອກະສານທີ່ຄັງສິນຄ້າອອກໃຫ້ ຜູ້ຝາກສິນຄ້າມີລາຍລະອຽດດັ່ງນີ້:

- ຊື່ ຫຼື ຍີ່ຫໍ້ຂອງສໍານັກຜູ້ຝາກ
- ທີ່ຕັ້ງຂອງຄັງສິນຄ້າ
- ຄ່າບໍາເກັບຮັກສາສິນຄ້າ
- ສະພາບຂອງສິນຄ້າທີ່ເກັບຮັກສາ, ນໍ້າໜັກຫຼືຂະໜາດຂອງສິນຄ້າ
- ສະຖານທີ່ ແລະ ວັນອອກໃບຮັບຂອງຄັງສິນຄ້າ ແລະ ປະມວນສິນຄ້າ
- ໄລຍະເວລາການເກັບຮັກສາ
- ຖ້າສິນຄ້າມີປະກັນໄພໃຫ້ລະບຸເງິນທີ່ເອົາປະກັນໄພໄລຍະເວລາປະກັນໄພແລະຊື່ຫຼືຍີ່ຫໍ້ຂອງຜູ້ປະກັນໄພ

3) ການກູ້ຢືມໂດຍຝາກສິນຄ້າໄວ້ທີ່ຄັງສະໜາມ ຫຼື ຄັງສິນຄ້າຂອງຜູ້ກູ້: ການກູ້ຢືມວິທີນີ້ຜູ້ກູ້ຈະມີຄັງສິນຄ້າຂອງຕົນເອງ ໂດຍນໍາສິນຄ້າໄວ້ເປັນຫຼັກຖານປະກັນ ຜູ້ກູ້ຈະຕ້ອງໄດ້ຈ້າງເຈົ້າໜ້າທີ່ຂອງຄັງສິນຄ້າສາທາລະນະມາເບິ່ງແຍງດູແລຮັກສາສິນຄ້ານອກສະຖານທີ່, ຄັງສິນຄ້າສາທາລະນະຈະກໍານົດເຂດສິນຄ້າໄວ້ເປັນສັດສ່ວນ ແລະ ໃຫ້ພະນັກງານມາເບິ່ງແຍງຄວາມປອດໄພ ໂດຍຄັງສິນຄ້າສະໜາມຈະອອກໃບຮັບຮອງຄັງສິນຄ້າ ແລະ ໃບປະທວງສິນຄ້າໃຫ້ແກ່ຜູ້ກູ້ຊຶ່ງຜູ້ກູ້ໃຊ້ເປັນຫຼັກຖານປະກັນໃນການກູ້ຢືມໄດ້.

ບົດຝຶກຫັດ 7

- 1) ຮ້ານຂາຍເຄື່ອງແຫ່ງໜຶ່ງຊື້ສິນຄ້າເປັນເງິນເຊື່ອຈາກບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈໍາກັດ ຈໍານວນເງິນໃນໃບກໍາກັບສິນຄ້າ 100 ລ້ານກີບ ເງື່ອນໄຂ 2/10 n/30 ປະກົດວ່າຮ້ານບໍ່ສາມາດຊໍາລະເງິນພາຍໃນກໍານົດເວລາໄດ້ຮັບສ່ວນຫຼຸດ ແຕ່ໄປຊໍາລະວັນສຸດທ້າຍຂອງເງື່ອນໄຂ, ຈຶ່ງຂອກຫາຕົ້ນທຶນຂອງສິນເຊື່ອທາງການຄ້າ
- 2) ທ້າວ ພູມມິ ກູ້ຢືມເງິນ 50,000,000 ກີບ ອັດຕາດອກເບ້ຍ 12%, ຊໍາລະດອກເບ້ຍເປັນລາຍໄຕມາດ ແລະ ຊໍາລະຄືນເງິນຕົ້ນຕອນສຸດສຸດທ້າຍປີ, ຈຶ່ງຊອກຫາອັດຕາດອກເບ້ຍທີ່ແທ້ຈິງ.
- 3) ທ້າວ ສິມພິງກູ້ຢືມເງິນ 50,000,000 ກີບ ເປັນເວລາ 3 ເດືອນ, ອັດຕາດອກເບ້ຍ 12%, ຜູ້ໃຫ້ກູ້ຫຼັກດອກເບ້ຍຫຼວງໜ້າໃນວັນກູ້ຢືມ, ຈຶ່ງຊອກຫາອັດຕາດອກເບ້ຍທີ່ແທ້ຈິງ.

ບົດທີ 8 ການຈັດຫາເງິນທຶນໄລຍະປານກາງ

8.1 ຄວາມໝາຍຂອງເງິນທຶນໄລຍະກາງ

ເງິນທຶນໄລຍະກາງໝາຍເຖິງເງິນທຶນທີ່ກົດຈະການຈັດຫາມາເຊິ່ງມີໄລຍະເວລາເກີນກວ່າ 1 ປີ ແຕ່ບໍ່ເກີນ 5 ປີ, ສ່ວນໃຫຍ່ມີໄລຍະເວລາຢູ່ລະຫວ່າງ 3-5 ປີ ໂດຍມີວັດຖຸປະສົງເພື່ອໃຫ້ເປັນເງິນທຶນໝູນວຽນ ເຊັ່ນ: ລົງທຶນໃນລູກໜີ້, ສິນຄ້າຄົງເຫຼືອ ຫຼື ເຄື່ອງຈັກ, ອຸປະກອນ, ອາຄານ ແລະ ໂຮງງານ ໂດຍຜູ້ກູ້ຈະຕ້ອງ ຊໍາລະດອກເບ້ຍ ແລະ ເງິນຕົ້ນຕາມເງື່ອນໄຂທີ່ກຳນົດໄວ້, ການກູ້ຍື່ມປະເພດນີ້ຕ້ອງໃຊ້ຫຼັກຊັບຄ້ຳປະການໃນ ການກູ້ຍື່ມ ໃນຮູບຂອງການຈຳນອງສິນຊັບ, ຖ້າເປັນທຸລະກິດຂະໜາດໃຫຍ່ທີ່ມີຜົນການດຳເນີນງານດີ ແລະ ຖານະທາງການເງິນໜັ້ນຄົງອາດບໍ່ໃຊ້ຫຼັກຊັບຄ້ຳປະກັນກໍໄດ້.

8.2 ປະເພດຂອງເງິນທຶນໄລຍະປານກາງ

ການຈັດຫາເງິນທຶນໄລຍະປານກາງ ສາມາດຈຳແນກອອກເປັນ 2 ປະເພດຄື:

8.2.1 ການກູ້ຍື່ມໄລຍະປານກາງແບບມີກຳນົດເວລາ (Term Loan)

ການກູ້ຍື່ມໄລຍະປານກາງແບບມີກຳນົດເວລາ ໝາຍເຖິງການກູ້ຍື່ມໄລຍະປານກາງຈາກສະຖາບານ ການເງິນຕ່າງໆ ໂດຍມີກຳນົດໄລຍະເວລາຊໍາລະເກີນກວ່າ 1 ປີຂຶ້ນໄປ ແຕ່ບໍ່ເກີນ 5 ປີ ການຊໍາລະຄືນຂຶ້ນຢູ່ ກັບຄວາມສາມາດຂອງຜູ້ກູ້ ເຊິ່ງອາດຊໍາລະຄືນຄັ້ງດຽວເມື່ອຄົບສັນຍາ ຫຼື ຄ່ອຍໆຊໍາລະຄືນເປັນງວດ, ສັນຍາ ການກູ້ຍື່ມຈະຕ້ອງລະບຸລາຍລະອຽດໄວ້ຢ່າງຊັດເຈນ ເຊັ່ນ: ອັດຕາດອກເບ້ຍ, ໄລຍະເວລາການກູ້ຍື່ມ, ງວດ ການກູ້ຍື່ມ, ຫຼັກຊັບທີ່ໃຊ້ຄ້ຳປະການ ແລະ ເງື່ອນໄຂອື່ນໆ ຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງລູກໜີ້ ແລະ ເຈົ້າໜີ້.

ເງື່ອນໄຂສໍາຄັນທີ່ລະບຸໄວ້ໃນສັນຍາກູ້ຍື່ມມີດັ່ງນີ້:

- ອັດຕາດອກເບ້ຍ ຈະຕ້ອງລະບຸວ່າເປັນອັດຕາດອກເບ້ຍຄົງທີ່ ຫຼື ເປັນອັດຕາດອກເບ້ຍລອຍຕົວ
- ໄລຍະເວລາການກູ້ຍື່ມວັນທີ່ເລີ່ມຄິດດອກເບ້ຍ ແລະ ວັນທີ່ສິ້ນສຸດການກູ້ຍື່ມ
- ຫຼັກຊັບຄ້ຳປະການຈະຕ້ອງລະບຸໃຫ້ຊັດເຈນວ່າຈະໃຊ້ຫຼັກຊັບໃດມາຄ້ຳປະການ ເຊັ່ນ: ທີ່ດິນ, ອາຄານ, ໂຮງງານ, ເຄື່ອງຈັກ ຫຼື ບຸກຄາລະກອນຄ້ຳປະກັນ.
- ຈຳນວນງວດທີ່ຈ່າຍດອກເບ້ຍ
- ການຜ່ອນຊໍາລະຈະຜ່ອນຊໍາລະເປັນງວດ ຫຼື ຊໍາລະຄັ້ງດຽວ
- ຄ່າປັບໃໝໃນກໍລະນີຜິດນັດການຊໍາລະໜີ້

1) ຂໍ້ດີຂອງການກູ້ຍື່ມໄລຍະປານກາງແບບມີກຳນົດໄລຍະເວລາ

- ໄດ້ຮັບເງິນກູ້ວ່ອງໄວ: ເນື່ອງເປັນການຕົກລົງລະຫວ່າງບໍລິສັດຜູ້ຂໍກູ້ເຊິ່ງເປັນລູກໜີ້ ແລະ ສະຖາບານ ການເງິນທີ່ເປັນເຈົ້າໜີ້ທີ່ເຊິ່ງຮູ້ຈັກການດີ ຈຶ່ງອານຸມັດສິນເຊື່ອໄດ້ໄວ.

- ການກູ້ຍື່ມມີຄວາມຍືດຍຸ້ນຫຼາຍກວ່າ: ເນື່ອງຈາກວ່າລູກໜີ້ ແລະ ເຈົ້າສາມາດຕິດຕໍ່ກັນໄດ້ງ່າຍ ສາມາດປ່ຽນແປງເງື່ອນໄຂການຊໍາລະໜີ້ໄດ້.

- ຕົ້ນທຶນໃນການຈັດຫາເງິນທຶນຕໍ່າ: ເນື່ອງຈາກການກູ້ຍື່ມໄລຍະປານກາງເປັນການຕິດຕໍ່ລະຫວ່າງ ລູກໜີ້ກັບສະຖາບານການເງິນບໍ່ຕ້ອງຜ່ານຂະບວນການຂອງການສະເໜີຂາຍຕາສິນໜີ້ ຫຼື ຕາສານທຶນແກ່ ສາທາລະນະ ທີ່ຕ້ອງຂໍອານຸຍາດຕໍ່ ກ.ລ.ຕ. (ສຳນັກງານຄະນະກຳມະການກຳກັບຫຼັກຊັບ ແລະ ຕະຫຼາດຫຼັກ ຊັບ) ທີ່ຂຶ້ນຕອນຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງ.

2) ຂໍ້ເສຍຂອງການກູ້ຢືມໄລຍະປານກາງແບບມີກຳນົດເວລາ

- ໃນກໍລະນີທີ່ເປັນການກູ້ຢືມແບບອັດຕາດອກເບ້ຍຄົງທີ່ ແຕ່ຫາກໃນອານາຄົດອັດຕາດອກເບ້ຍໃນຕະຫຼາດມີແນວໂນ້ມຫຼຸດລົງ, ບໍລິສັດຜູ້ກູ້ຈະມີຕົ້ນທຶນສູງຂຶ້ນ.
- ກໍລະນີທີ່ເປັນການກູ້ຢືມແບບອັດຕາດອກເບ້ຍລອຍຕົວຕົ້ນທຶນທາງການເງິນຂອງບໍລິສັດຜູ້ກູ້ຈະສູງຂຶ້ນອັນສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມສາມາດໃນການຈ່າຍດອກເບ້ຍຂອງກິດຈະການໃນອານາຄົດໄດ້.

8.2.2 ການເຊົ່າ (Leasing)

ການເຊົ່າໝາຍເຖິງການຈັດຫາສິນຊັບບໍ່ໝູນວຽນມາໃຊ້ໃນການດຳເນີນງານເຊັ່ນ: ທີ່ດິນ, ອາຄານ, ໂຮງງານ, ເຄື່ອງຈັກ ແລະ ອຸປະກອນ ໂດຍບໍ່ຕ້ອງໃຊ້ເງິນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍເມື່ອຊື້ສິນຊັບດັ່ງກ່າວ ມີແຕ່ພຽງຈ່າຍຄ່າເຊົ່າສິນຊັບກໍສາມາດໄດ້ສິນຊັບນັ້ນມາໃຊ້ງານ, ກິດຈະການຜູ້ເຊົ່າ(Lessee) ຕ້ອງຈ່າຍຄ່າເຊົ່າໃຫ້ກັບຜູ້ໃຫ້ເຊົ່າ(Lessor) ໃນອັດຕາຄ່າເຊົ່າ, ໄລຍະເວລາການເຊົ່າ ແລະ ເງື່ອນໄຂອື່ນໆ ຕາມທີ່ຕົກລົງກັນໄວ້, ເຊິ່ງຄ່າເຊົ່າເປັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ຜູ້ເຊົ່າສາມາດນຳໄປຫັກອອກໄດ້.

8.3 ປະເພດຂອງການເຊົ່າ

ການເຊົ່າສິນຊັບສາມາດຈຳແນກອອກເປັນ 5 ປະເພດຄື:

1) ການເຊົ່າດຳເນີນງານ (Operating Lease) ໝາຍເຖິງການເຊົ່າທີ່ຜູ້ເຊົ່າໄດ້ໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກສິນຊັບເພື່ອການດຳເນີນງານໂດຍບໍ່ຕ້ອງຈ່າຍເງິນຊື້ສິນຊັບເຕັມຈຳນວນພຽງແຕ່ຈ່າຍຄ່າເຊົ່າເທົ່ານັ້ນ, ຜູ້ໃຫ້ເຊົ່າຈະຕ້ອງຮັບຜິດຊອບໃນການບຳລຸງຮັກສາສິນຊັບນັ້ນ, ຄ່າເຊົ່າທີ່ຜູ້ເຊົ່າຈ່າຍທຸກໆວດລວມກັນຕະຫຼອດອາຍຸຂອງການເຊົ່າຈະຕໍ່າກວ່າມູນຄ່າລວມຂອງສິນຊັບ, ການເຊົ່າແບບນີ້ຜູ້ເຊົ່າສາມາດບອກເລີກການເຊົ່າໄດ້ກ່ອນຄົບກຳນົດສັນຍາ ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: ການເຊົ່າເຄື່ອງຄອມພິວເຕີ, ເຄື່ອງຈັກລົງບັນຊີ, ລົດບັນທຸກ ແລະ ເຄື່ອງບິນ.

2) ການເຊົ່າທຶນທາງການເງິນ (Financial or Capital Lease): ໝາຍເຖິງການເຊົ່າຊັບສິນທີ່ມີມູນຄ່າສູງ ບໍ່ສາມາກຍົກເລີກກ່ອນໝົດສັນຍາໄດ້, ບໍ່ມີການຮັກສາຄຸແລຊັບສິນຈາກຜູ້ໃຫ້ເຊົ່າໄດ້, ຄ່າເຊົ່າລວມລາຍງວດລວມອາຍຸຂອງການເຊົ່າເທົ່າກັບມູນຄ່າຂອງຊັບສິນບວກກຳໄລທີ່ເຈົ້າຂອງຊັບສິນຕ້ອງການ.

3) ການເຊົ່າທຶນແບບປະສົບປະສານ (Combination Lease): ເປັນການເຊົ່າທີ່ມີລັກສະນະລະຫວ່າງການເຊົ່າດຳເນີນ ແລະ ການເຊົ່າການເງິນຄື: ເປັນການເຊົ່າຊັບສິນທີ່ມີມູນຄ່າສູງ ແຕ່ສາມາດຍົກເລີກສັນຍາກ່ອນຄົບກຳນົດໄດ້.

4) ການຂາຍແລ້ວເຊົ່າກັບຄືນ (Sales-and-Lease back) ໝາຍເຖິງບໍລິສັດເປັນເຈົ້າຂອງຊັບສິນເຊັ່ນ: ທີ່ດິນ, ອາຄານ ແລະ ເຄື່ອງຈັກ ໂດຍຂາຍຊັບສິນນັ້ນໃຫ້ແກ່ທະນາຄານການຄ້າ, ບໍລິສັດປະກັນໄພ ຫຼື ບໍລິສັດປະກອບທຸລະກິດໃຫ້ເຊົ່າຊື້ ແລະ ຂໍເຊົ່າໃນທັນທີໃນລາຄາ ແລະ ໄລຍະເວລາທີ່ຕົກລົງກັນໄວ້.

5) ການເຊົ່າສັງເຄາະ(Synthetic Lease): ໝາຍເຖິງການເຊົ່າລັກສະນະພິເສດປະເພດໜຶ່ງທີ່ນຳມາໃຊ້ໃນຊ່ວງຕົ້ນຂອງປີທີ່ 1990 ໂດຍການເຊົ່າວິທີນີ້ຈະເຮັດໃຫ້ພະວະໜີ້ສິນຂອງກິດຈະການບໍ່ຕ້ອງປະກົດໃນໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ, ໂດຍໃຊ້ກັບວິທີທີ່ບໍລິສັດຕ້ອງການຊື້ຊັບສິນຖາວອນ ເຊັ່ນ: ອະສັງຫາລິມະຊັບ ເຊິ່ງຈະຕ້ອງຕັ້ງບໍລິສັດໃໝ່ທີ່ມີວັດຖຸປະສົງສະເພາະ (Special Purpose Entity : SPE) ຂຶ້ນມາ ໂດຍການຈັດຫາເງິນທຶນຈາກສະຖາບັນການເງິນ 97% ແລະ ອີກ 3% ຈາກບຸກຄະລະກອນພາຍນອກ ເພື່ອນຳເງິນຊື້ ອະສັງຫາລິມະຊັບນັ້ນມາໃຫ້ບໍລິສັດເກົ່າເຊົ່າ ແຕ່ເປັນການເຊົ່າທີ່ມີໄລຍະເວລາ 3-5 ປີ ເຊັ່ນ: ບໍລິສັດ Enron ເຊິ່ງເປັນຜູ້ຜະລິດສ່ວນປະກອບອຸປະກອບໄຟຟ້າ.

8.4 ຜົນກະທົບຂອງການເຊົ່າຕໍ່ໃບລາຍງານທາງການເງິນ

ການຕັດສິນໃຈກ່ອນຈະຊື້ຊັບສິນ ຫຼື ເຊົ່າຊັບສິນມາໃຊ້ໃນການດໍາເນີນງານນັ້ນ ນອກຈາກຈະຕ້ອງຄໍານຶງເຖິງຜົນກະທົບຂອງຄວາມສາມາດໃນການເຮັດກໍາໄລຂອງກິດຈະການແລ້ວ ຍັງຕ້ອງຄໍານຶງເຖິງຜົນກະທົບຕໍ່ຊັບສິນ ແລະ ໜີ້ສິນຂອງກິດຈະການດ້ວຍ.

8.4.1 ຜົນກະທົບຕໍ່ໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບ

ເນື່ອງຈາກຄ່າເຊົ່າເປັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍກ່ອນອາກອນກໍາໄລ, ດັ່ງນັ້ນຈິ່ງມີຜົນກະທົບຕໍ່ອາກອນລາຍໄດ້ນິຕິບຸກຄົນຂອງບໍລິສັດດ້ວຍ, ຖ້າກິດຈະການຈ່າຍຄ່າເຊົ່າເປັນຈໍານວນຫຼາຍຈະເຮັດໃຫ້ກໍາໄລສຸດທິຂອງກິດຈໍາການທີ່ເຫຼືອເພື່ອນໍາໄປຄໍານວນອາກອນກໍາໄລຈະຫຼຸດລົງ ຊ່ວຍໃຫ້ກິດຈະການປະຢັດຈ່າຍອາກອນໄດ້.

ຕົວຢ່າງທີ່ 8.1 ບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈໍາກັດ ຕ້ອງການຈັດຫາເຄື່ອງຈັກເຄື່ອງໜຶ່ງ ມູນຄ່າ 2,000,000 ກີບ ເພື່ອນໍາມາໃຊ້ໃນການດໍາເນີນງານໂດຍມີອາຍຸການໃຊ້ງານ 5 ປີ ແລະ ມີຕົ້ນທຶນເງິນທຶນ ສະເລ່ຍຫລັງອາກອນ 6%.

ການຈັດຫາເຄື່ອງຈັກດັ່ງກ່າວບໍລິສັດໃຊ້ວິທີການເຊົ່າຊັບສິນ ແລະ ຄ່າເຊົ່າທີ່ຈ່າຍອອກໄປສາມາດນໍາມາຫັກອາກອນໄດ້ ໂດຍຄ່າເຊົ່າປີ 400,000 ກີບ(2,000,000/5), ບໍລິສັດເສຍອາກອນກໍາໄລ 30% ຄ່າເຊົ່າທີ່ປະຢັດຄ່າອາກອນໄດ້ຄໍານວນໄດ້ດັ່ງນີ້:

ປີ	ຄ່າເຊົ່າ	ອັດຕາອາກອນ	ຄ່າອາກອນທີ່ປະຢັດໄດ້
1	400,000	30%	120,000
2	400,000	30%	120,000
3	400,000	30%	120,000
4	400,000	30%	120,000
5	400,000	30%	120,000
ລວມ			600,000

ອາກອນທີ່ປະຢັດໄດ້ແຕ່ລະປີເຮັດກິດຈະການມີລາຍໄດ້ທີ່ເປັນເງິນສົດເພີ່ມຂຶ້ນປີລະ 120,000 ກີບ ເປັນເວລາ 5ປີ ເທົ່າກັບ 600,000 ກີບ ແຕ່ຖ້ານໍາຕົ້ນທຶນເງິນສະເລ່ຍ ຫຼື ອັດຕາສ່ວນຫຼຸດ 6% ໄລຍະເວລາ 5 ປີ ມາຫາມູນຄ່າປະຈຸບັນຂອງເງິນທີ່ປະຢັດໄດ້ຈະຄໍານວນໄດ້ດັ່ງນີ້

$$\begin{aligned} \text{ມູນຄ່າປະຈຸບັນຂອງ ຄ່າອາກອນທີ່ປະຢັດໄດ້} &= 120,000 * PVIFA(5;6\%) \\ &= 120,000 * 4.2124 = 505,488 \text{ ກີບ} \end{aligned}$$

8.4.2 ຜົນກະທົບຕໍ່ໃບສະຫຼຸບຊັບສົມບັດ

ຖ້າກິດຈະການເຊົ່າຊັບສິນມາໃຊ້ໃນການດໍາເນີນງານໂດຍຊັບສິນນັ້ນຈະບໍ່ປະກົດໃນໃບສະຫຼຸບຊັບສົມບັດຂອງກິດຈະການ, ກິດຈະການສາມາດໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກຊັບສິນໄດ້ຢ່າງເຕັມທີ່ໃນການຜະລິດສິນຄ້າ ຫຼື ບໍລິການເພື່ອສ້າງລາຍໄດ້ໃຫ້ແກ່ກິດຈະການ ແຕ່ວ່າຖ້າກິດຈະການຊື້ຊັບສິນໂດຍການກູ້ເງິນມາຊື້ຈະເຮັດໃຫ້ມີພາວະໜີ້ສິນເກີດຂຶ້ນໃນໃບສະຫຼຸບຊັບສົມບັດ ເຮັດໃຫ້ມີຄວາມສ່ຽງທາງເງິນເພີ່ມຂຶ້ນ.

ຕົວຢ່າງທີ່ 8.2 ໃບສະຫຼຸບຊັບສົມບັດ ຂອງບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈໍາກັດ ແລະ ບໍລິສັດ ພູມມີ ຈໍາກັດ ກ່ອນຈັດຫາເງິນທຶນມີດັ່ງນີ້:

ບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດ		ໜ່ວຍ: ລ້ານກີບ	
ຊັບສິນໝູນວຽນ	50	ໜີ້ສິນ	40
ຊັບສິນບໍ່ໝູນວຽນ	50	ທຶນ	60
ລວມ	100	ລວມ	100

ບໍລິສັດ ພູມມີ ຈຳກັດ		ໜ່ວຍ: ລ້ານກີບ	
ຊັບສິນໝູນວຽນ	50	ໜີ້ສິນ	40
ຊັບສິນບໍ່ໝູນວຽນ	50	ທຶນ	60
ລວມ	100	ລວມ	100

ບໍລິສັດໂຊກໄຊຈຳກັດ ຊື້ເຄື່ອງຈັກ 100 ລ້ານກີບໂດຍກູ້ຢືມເງິນມາຊື້, ສ່ວນບໍລິສັດ ພູມມີ ຈຳກັດ ເຊົ່າເຄື່ອງຈັກມາໃຊ້ໃນການດຳເນີນງານ, ສະນັ້ນໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ ຂອງບໍລິສັດ ພູມມີ ຈຳກັດ ຍັງມີ ລາຍການຊັບສິນ ແລະ ໜີ້ສິນເທົ່າເດີມ, ສ່ວນໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ ຂອງບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດ ມີຊັບສິນບໍ່ໝູນວຽນ ເພີ່ມອີກ100 ລ້ານກີບ ແລະ ມີໜີ້ສິນເພີ່ມຂຶ້ນອີກ 100 ລ້ານບາດດັ່ງນີ້:

ບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດ		ໜ່ວຍ: ລ້ານກີບ	
ຊັບສິນໝູນວຽນ	50	ໜີ້ສິນ	140
ຊັບສິນບໍ່ໝູນວຽນ	150	ທຶນ	60
ລວມ	200	ລວມ	200

ບໍລິສັດ ພູມມີ ຈຳກັດ		ໜ່ວຍ: ລ້ານກີບ	
ຊັບສິນໝູນວຽນ	50	ໜີ້ສິນ	40
ຊັບສິນບໍ່ໝູນວຽນ	50	ທຶນ	60
ລວມ	100	ລວມ	100

ຈະເຫັນໄດ້ວ່າກ່ອນຈັດຫາຊັບສິນ ບໍລິສັດ ທັງສອງມີອັດຕາສ່ວນໜີ້ສິນຕໍ່ຊັບສິນລວມເທົ່າກັບ 40% ແຕ່ເມື່ອມີການຈັດຫາຊັບສິນເພີ່ມຂຶ້ນອີກ 100 ລ້ານກີບ ບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດ ກູ້ເງິນມາຊື້ ເຮັດໃຫ້ອັດຕາສ່ວນໜີ້ສິນຕໍ່ສິນຄ້າລວມເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ 70% ເຮັດໃຫ້ມີຄວາມສ່ຽງທາງການເງິນເພີ່ມຂຶ້ນ, ສ່ວນບໍລິສັດ ພູມມີຈຳກັດ ມີອັດຕາສ່ວນໜີ້ສິນຕໍ່ຊັບສິນລວມເທົ່າເດີມຄື 40%.

1) ຂໍ້ດີຂອງການເຊົ່າ

- ຊ່ວຍໃຫ້ສາມາດຫຼີກລ້ຽງບັນຫາຊັບສິນຫຼ້າສະໄໝ ຫຼື ບໍ່ເໝາະສົມກັບການດຳເນີນງານໄດ້ ເພາະສັນຍາບາງປະເພດສາມາດບອກເລິກກ່ອນຄົບຄົບກຳນົດສັນຍາໄດ້ ເຊິ່ງຈະເຮັດໃຫ້ຜູ້ເຊົ່າສາມາດໃຊ້ເຄື່ອງຈັກທີ່ທັນສະໄໝໄດ້.

- ໄດ້ໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກຊັບສິນທີ່ເຊົ່າມາພຽງແຕ່ຈ່າຍຄ່າເຊົ່າເທົ່ານັ້ນ ແລະ ບໍ່ຕ້ອງຈ່າຍເງິນຊື້ສິນຄ້ານັ້ນ ເຕັມມູນຄ່າ.

- ການເຊົ່າມີເງື່ອນໄຂ ຫຼື ນ້ອຍກວ່າການກູ້ໄລຍະປານກາງຈາກສະຖາບັນການເງິນ.

- ການເຊົ່າບໍ່ເຮັດໃຫ້ປະກົດວ່າໜີ້ສິນໃນໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ ເຮັດໃຫ້ອັດຕາສ່ວນທາງການເງິນຂອງ ບໍລິສັດຜູ້ເຊົ່າດີຂຶ້ນ, ຄວາມສ່ຽງທາງການເງິນຫຼຸດລົງ ແລະ ເພີ່ມໂອກາດໃນການຈັດຫາເງິນທຶນໃໝ່.

- ເພີ່ມສະພາບຄ່ອງໃຫ້ກັບກິດຈະການໃນກໍລະນີການເຊົ່າແບບການຂາຍແລ້ວເຊົ່າກັບຄືນມາ.

- ຄ່າເຊົ່າເປັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ສາມາດຫັກອອກອອກໄດ້.

2) ຂໍ້ເສຍຂອງການເຊົ່າ

- ຜູ້ເຊົ່າບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກມູນຄ່າຊັບສິນເມື່ອໜີດອາຍຸການນໍາໃຊ້ງານ ເພາະວ່າຜູ້ເຊົ່າບໍ່ໄດ້ ເປັນເຈົ້າຂອງຊັບສິນ.

- ຕົ້ນທຶນການເຊົ່າມັກສູງກວ່າດອກເບ້ຍ ເພາະວ່າຜູ້ເຊົ່າໄດ້ຮວມຄ່າເສຍໂອກາດ ຫຼື ດອກເບ້ຍໄວ້ໄນ ຄ່າເຊົ່າແລ້ວ.

- ຖ້າເປັນການເຊົ່າປະເພດທີ່ບໍ່ສາມາດບອກເລິກກ່ອນຄົບກໍານົດໄດ້ ຈະເຮັດໄຫ້ຜູ້ເຊົ່າຕ້ອງສ່ຽງຕໍ່ຊັບ ສິມບັດທີ່ຫຼ້າສະໄໝ.

- ຜູ້ເຊົ່າບໍ່ສາມາດປັບປຸງຊັບສິນໄຫ້ດີຂຶ້ນໄດ້ ເພາະວ່າຜູ້ເຊົ່າບໍ່ມີກໍາມະສິດໃນຊັບສິນ.

8.5 ການຕັດສິນໃຈລະຫວ່າງການເຊົ່າກັບການກູ້ເງິນມາຊື້ຊັບສິນ

ເມື່ອຕ້ອງການຈັດຫາຊັບສິນມາເພື່ອໃຊ້ໃນການດໍາເນີນງານ ເຊິ່ງສາມາດຈັດຫາຊັບສິນໄດ້ 3 ວິທີຄື: ຊື້ ຊັບສິນດ້ວຍເງິນສົດ, ກູ້ຍົມເງິນມາຊື້ຊັບສິນໂດຍການຊໍາລະເປັນງວດ ແລະ ເຊົ່າຊັບສິນ, ໃນການວິເຄາະເພື່ອ ຕັດສິນໃຈຈາກວິທີ 1 ແລະ 2 ແມ່ນຈະໄປໃນທິດທາງດຽວກັນຄື: ຖ້າທຸລະກິດຊື້ຊັບສິນດ້ວຍເງິນສົດຫຼືກູ້ມາ ຊື້ຊັບສິນແມ່ນຈະຕ້ອງພິຈາລະນາເຖິງຕົ້ນທຶນຄ່າເສຍໂອກາດຂອງເງິນທຶນ, ຖ້ານໍາເງິນສົດນັ້ນໄປລົງທຶນ ໂຄງການອື່ນແທນທີ່ຈະຊື້ຊັບສິນຈະໄດ້ຮັບຜົນຕອບແທນຈາກການລົງທຶນຢ່າງໜ້ອຍຈະຕ້ອງຫຼາຍກວ່າອັດຕາ ດອກເບ້ຍເງິນຝາກປະຈໍາຢູ່ທະນາຄານ, ດັ່ງນັ້ນການວິເຄາະການຈັດຫາຊັບສິນມາໃຊ້ໃນການດໍາເນີນງານໃນ ທີ່ນີ້ແມ່ນຈະຕ້ອງພິຈາລະນາປຽບທຽບລະຫວ່າງການເຊົ່າ ແລະ ການກູ້ມາຊື້ຊັບສິນ.

ການຕັດສິນໃຈລະຫວ່າງການເຊົ່າຊັບສິນກັບການກູ້ເງິນມາຊື້ຊັບສິນນັ້ນຜູ້ຕັດສິນໃຈຈະຕ້ອງເລືອກ ທາງເລືອກທີ່ມີຕົ້ນທຶນທີ່ຕໍ່າສຸດ ໂດຍຄໍານົງເຖິງມູນຄ່າບັດຈຸບັນຂອງການເຊົ່າກັບການກູ້ເງິນມາຊື້ຊັບສິນ.

ການຄໍານວນເພື່ອການວິເຄາະໃນທີ່ນີ້ຈໍາແນກອອກເປັນ 3 ຂັ້ນຕອນຄື:

- ການຄໍານວນກະແສເງິນສົດຈ່າຍຫຼັງຂອງການເຊົ່າ

- ການຄໍານວນກະແສເງິນສົດຈ່າຍຫຼັງຂອງການກູ້ເງິນມາຊື້

- ການຄໍານວນມູນຄ່າບັດຈຸບັນຂອງກະແສເງິນສົດຈ່າຍຫຼັງຂອງການເຊົ່າ ແລະ ກະແສເງິນສົດຈ່າຍ ຫຼັງຂອງການກູ້ເງິນມາຊື້ແລ້ວນໍາໄປປຽບທຽບກັນ.

ຕົວຢ່າງທີ່ 8.3 ບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈໍາກັດ ຕ້ອງການຈັດຫາເຄື່ອງຈັກໃຫມ່ເຄື່ອງໜຶ່ງມາໃຊ້ໃນການຂະຫຍາຍ ກິດຈະການ ເຊິ່ງເຄື່ອງຈັກໃຫມ່ມີລາຄາ 200,000 ໂດລາ, ອາຍຸການໃຊ້ງານ 5 ປີ ແລະ ຄາດຄວາມເມື່ອຫມົດ ອາຍຸການໃຊ້ງານແລ້ວຈະບໍ່ມີມູນຄ່າຊາກ, ບໍລິສັດມີທາງເລືອກໃນການຈັດຫາເຄື່ອງຈັກໃຫມ່ 2 ທາງເລືອກ ຄືການເຊົ່າ ແລະ ການກູ້ເງິນມາຊື້ ໂດຍມີລາຍລະອຽດດັ່ງນີ້:

- ຖ້າບໍລິສັດເຊົ່າເຄື່ອງຈັກເຊິ່ງເປັນການເຊົ່າແບບດຳເນີນງານ ຈະຕ້ອງຈ່າຍຄ່າເຊົ່າເທົ່າໆກັນ ທຸກປີໂດຍຈ່າຍຄ່າເຊົ່າລວງໜ້າໃນປີທຳອິດ ແລະ ຫລັງຈາກນັ້ນແມ່ນຈ່າຍຄ່າເຊົ່າທຸກປີຕະຫລອດໄລຍະເວລາ 5 ປີ ຜູ້ໃຫ້ເຊົ່າຕ້ອງຄິດອັດຕາຜົນຕອບແທນຈາກການເຊົ່າ 8% ຕໍ່ປີ.

- ຖ້າບໍລິສັດກູ້ເງິນມາຊື້ເຄື່ອງຈັກຈະຕ້ອງຈ່າຍດອກເບ້ຍໃນອັດຕາ 8% ຕໍ່ປີ ແລະ ຈະຕ້ອງຊຳລະຄືນເງິນຕົ້ນທຶນ ແລະ ດອກເບ້ຍປີລະເທົ່າໆກັນຕະຫລອດໄລຍະ 5 ປີບໍລິສັດຄ່າຫຼຸຍຫຼຽນແບບສະເໜີຕົວ ແລະ ຈ່າຍອາກອນໃນອັດຕາ 30% , ຖາມວ່າບໍລິສັດຄວນຕັດສິນໃຈແນວໃດ.

ຂັ້ນທີ່ 1: ຄຳນວນຫາກະແສເງິນສົດຈ່າຍຫຼັງອາກອນຂອງການເຊົ່າ

$$\text{ຄ່າເຊົ່າຕໍ່ງວດ(ຈ່າຍຕອນຕົ້ນງວດ)} = \frac{\text{ຕົ້ນທຶນຂອງຊັບສິນທີ່ໃຫ້ເຊົ່າ}}{1 + PVIFA(n-1; i\%)}$$

$$\begin{aligned} \text{ຄ່າເຊົ່າຕໍ່ງວດ(ຈ່າຍຕອນຕົ້ນງວດ)} &= \frac{200,000}{1 + PVIFA(5-1; 8\%)} \\ &= \frac{200,000}{1 + 3.3121} = 46,381.11\$ \end{aligned}$$

ຕາຕະລາງ 8.1 ສະແດງການຄຳນວນກະແສເງິນສົດຈ່າຍຫຼັງອາກອນຂອງການເຊົ່າ

ສິ້ນປີທີ	ຄ່າເຊົ່າທີ່ຈ່າຍ	ອາກອນທີ່ປະຫຍັດໄດ້	ກະແສເງິນສົດຈ່າຍຫຼັງອາກອນ
	(1)	(2) = (1) * 0.30	(3) = (1) - (2)
0	46,381.11	0	46,381.11
1	46,381.11	13,914.33	32,466.78
2	46,381.11	13,914.33	32,466.78
3	46,381.11	13,914.33	32,466.78
4	46,381.11	13,914.33	32,466.78
5	0	13,914.33	(13,914.33)

ຂັ້ນທີ່ 2: ຄຳນວນຫາກະແສເງິນສົດຈ່າຍຫຼັງພາສີຂອງການກູ້ມາຊື້ຄຳນວນຫາຍອດຜ່ອນຊຳລະເງິນກູ້

$$PVA_n = PMT * PVIFA(n; i\%)$$

$$200,000 = PMT * PVIFA(5; 8\%)$$

$$200,000 = PMT * 3.9927$$

$$PMT = 50,091.29\$$$

ຕາຕະລາງ 8.2 ສະແດງການຄຳນວນລາຍຈ່າຍດອກເບ້ຍ ແລະ ເງິນຕົ້ນ

ປີ	ການຈ່າຍຄືນເງິນກູ້	ເງິນຕົ້ນຕອນຕົ້ນປີ	ການຊຳລະຄືນເງິນກູ້		ຍອດເງິນຕົ້ນທີ່ເຫຼືອ
			ດອກເບ້ຍ	ເງິນຕົ້ນ	
	(1)	(2)	(3) = (2) x 8%	(4) = (1) - (3)	(5) = (2) - (4)
1	50,091.29	200,000	16,000.00	34,091.29	165,908.71
2	50,091.29	165,908.71	13,272.70	36,818.59	129,090.11
3	50,091.29	129,090.11	10,327.21	39,764.08	89,326.03
4	50,091.29	89,326.03	7,146.08	42,945.21	46,380.82
5	50,091.29	46,380.82	3,710.47	46,380.82	0.00

ຕາຕະລາງທີ່ 8.3 ປຽບທຽບກະແສເງິນສົດຈ່າຍຫຼັງອາກອນຂອງການກູ້ເງິນມາຊື້

ປີ	ການຈ່າຍຄືນ ເງິນກູ້	ຄ່າລຫຼັຍ ຫຽນ	ດອກເບ້ຍຈ່າຍ	ລວມລາຍຈ່າຍ	ອາກອນປະຢັດ ໄດ້	ເງິນສົດຫຼັງຫັກ ອາກອນ
	(1)	(2)	(3)	(4)=(3)+(2)	(5)=(4)*0.3	(6)=(1)-(5)
1	50,091.29	40,000	16,000.00	56,000	16,800.00	33,291.29
2	50,091.29	40,000	13,272.70	53,273	15,981.81	34,109.48
3	50,091.29	40,000	10,327.21	50,327	15,098.16	34,993.13
4	50,091.29	40,000	7,146.08	47,146	14,143.82	35,947.47
5	50,091.29	40,000	3,710.47	43,710	13,113.14	36,978.15

ຕາຕະລາງ 8.4 ປຽບທຽບກະແສເງິນສົດຈ່າຍຂອງການເຊົ່າກັບການກູ້ເງິນມາຊື້

ປີ	PVIF(n; 8%)	ການເຊົ່າ		ການກູ້ເງິນຊື້	
		ກະແສເງິນສົດ ຈ່າຍຫຼັງອາກອນ	ຄ່າປັດຈຸບັນກະແສ ເງິນສົດຈ່າຍ	ກະແສເງິນສົດ ຈ່າຍຫຼັງອາກອນ	ຄ່າປັດຈຸບັນກະແສ ເງິນສົດຈ່າຍ
	(1)	(2)	(3)=(1)*(2)	(4)	(5)=(1)*(4)
0	1.0000	46,381.11	46,381.11	-	-
1	0.9259	32,466.78	30,061.83	33,291.29	30,825.27
2	0.8573	32,466.78	27,835.03	34,109.48	29,243.38
3	0.7938	32,466.78	25,773.18	34,993.13	27,778.67
4	0.7350	32,466.78	23,864.05	35,947.47	26,422.46
5	0.6806	-13,914.33	(9,469.86)	36,978.15	25,166.71
PVA			144,445.34		139,436.50

ດັ່ງນັ້ນ, ບໍລິສັດໂຊກໄຊ ຈຳກັດ ຄວນຕັດສິນໃຈຈັດຫາເຄື່ອງຈັກໃໝ່ ໂດຍການກູ້ຢືມເງິນມາຊື້ເຊິ່ງມີຕົ້ນທຶນທີ່ຖືກກວ່າການເຊົ່າ.

ບົດເຝິກຫັດ 8

ບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດ ຕ້ອງການຈັດຫາເຄື່ອງຈັກໃໝ່ເຄື່ອງໜຶ່ງມາໃຊ້ໃນການຂະຫຍາຍກິດຈະການ ເຊິ່ງເຄື່ອງຈັກໃໝ່ມີລາຄາ 100,000 ໂດລາ, ອາຍຸການໃຊ້ງານ 5 ປີ ແລະ ຄາດຄວາມເມື່ອຫມົດອາຍຸການໃຊ້ງານແລ້ວຈະບໍ່ມີມູນຄ່າຊາກ, ບໍລິສັດມີທາງເລືອກໃນການຈັດຫາເຄື່ອງຈັກໃໝ່ 2 ທາງເລືອກຄື:

1) ຖ້າບໍລິສັດເຊົ່າເຄື່ອງຈັກເຊິ່ງເປັນການເຊົ່າແບບດຳເນີນງານ ຈະຕ້ອງຈ່າຍຄ່າເຊົ່າເທົ່າໆກັນ ທຸກປີ ໂດຍຈ່າຍຄ່າເຊົ່າ 22,977.94\$ ໂດຍຈ່າຍຄ່າເຊົ່າລວງໜ້າໃນປີທຳອິດ ແລະ ຫລັງຈາກນັ້ນແມ່ນຈ່າຍຄ່າເຊົ່າທຸກປີຕະຫລອດໄລຍະເວລາ 5 ປີ.

2) ຖ້າບໍລິສັດກູ້ເງິນມາຊື້ເຄື່ອງຈັກຈະຕ້ອງຈ່າຍດອກເບ້ຍໃນອັດຕາ 10% ຕໍ່ປີ ແລະ ຈະຕ້ອງຊຳລະຄືນເງິນຕົ້ນທຶນ ແລະ ດອກເບ້ຍປີລະເທົ່າໆກັນຕະຫລອດໄລຍະ 5 ປີບໍລິສັດຄ່າຫຼຸດຫຽນແບບສະເໝີຕົວ ແລະ ຈ່າຍອາກອນໃນອັດຕາ 30% , ຖາມວ່າບໍລິສັດຄວນຕັດສິນໃຈແນວໃດ.

ບົດທີ 9 ການຈັດຫາເງິນທຶນໄລຍະຍາວ

ໃນການດຳເນີນງານຂອງທຸລະກິດ ເມື່ອທຸລະກິດຈະເລີນເຕີບໂຕຢ່ອມຈຳເປັນຕ້ອງຈັດຫາເງິນທຶນເພີ່ມຂຶ້ນ, ຖ້າທຸລະກິດຕ້ອງການຈັດຫາເງິນທຶນໄລຍະຍາວສາມາດຈັດຫາໄດ້ຈາກ 2 ແຫຼ່ງໃຫຍ່ໆຄື: ຈາກພາຍໃນກິດຈະການ ແລະ ພາຍນອກກິດຈະການ, ການຈັດຫາເງິນທຶນຈາກພາຍໃນກິດຈະການຈະນຳມາຈາກການສະສົມກຳໄລ ແລະ ສ່ວນການຈັດຫາເງິນທຶນຈາກພາຍນອກກິດຈະການຈະມາຈາກການກຳໜີ້ໄລຍະຍາວ ແລະ ການອອກຮຸ້ນທຶນ ໃນທີ່ນີ້ຈະເວົ້າເຖິງການຈັດຫາເງິນທຶນຈາກການກຳໜີ້ໄລຍະຍາວເທົ່ານັ້ນ.

ການຈັດຫາເງິນທຶນໄລຍະຍາວຈາກເຈົ້າໜີ້ໝາຍເຖິງການກູ້ຢືມໄລຍະຍາວໂດຍມີໄລຍະເວລາການຊຳລະຄືນເກີນກວ່າ 5 ປີ ໂດຍມີວັດຖຸປະສົງເພື່ອນຳໄປລົງທຶນໃນຊັບສິນບໍ່ໝູນວຽນເຊັ່ນ: ທີ່ດິນ, ອາຄານ, ໂຮງງານ, ເຄື່ອງຈັກ ແລະ ອຸປະກອນ.

ການຈັດຫາເງິນທຶນໄລຍະຍາວຈາກເຈົ້າໜີ້ ສາມາດຈຳແນກອອກເປັນ 2 ປະເພດໃຫຍ່ຄື: ການກູ້ຢືມໄລຍະຍາວແບບມີກຳນົດເວລາ (Term Loans) ແລະ ຮຸ້ນກູ້ (Bond or Debenture)

9.1 ການກູ້ຢືມໄລຍະຍາວແບບມີກຳນົດເວລາ

ເປັນການກູ້ຢືມໄລຍະຍາວເພື່ອນຳໄປລົງທຶນໃນຊັບສິນບໍ່ໝູນວຽນ ເຊິ່ງຜູ້ກູ້ສັນຍາວ່າຈະຊຳລະຄືນເງິນຕົ້ນ ແລະ ດອກເບ້ຍໃຫ້ແກ່ຜູ້ໃຫ້ກູ້, ເງິນກູ້ຢືມໄລຍະຍາວແບບມີກຳນົດເວລາ ໂດຍປົກກະຕິຈະມີອາຍຸ 2-30 ປີ ແຕ່ສ່ວນໃຫຍ່ຈະມີໄລຍະເວລາການຊຳລະຄືນຢູ່ລະຫວ່າງ 13-15ປີ.

ລັກສະນະຂອງເງິນກູ້ຢືມໄລຍະຍາວແບບມີກຳນົດເວລາທີ່ມີສາລະສຳຄັນດັ່ງນີ້:

- ຊື່ຜູ້ໃຫ້ກູ້ຢືມ ແລະ ຜູ້ກູ້ຢືມ
- ວັນທີ່ໃຫ້ກູ້ຢືມ
- ຈຳນວນເງິນກູ້
- ອັດຕາດອກເບ້ຍ ແລະ ງວດການຈ່າຍ
- ມີຄົບຮອບຊຳລະຄືນເງິນຕົ້ນ
- ຊັບສິນທີ່ໃຊ້ເປັນຫຼັກປະກັນການກູ້ຢືມ
- ເງື່ອນໄຂອື່ນໆເຊັ່ນ: ຫ້າມການກຳໜີ້ເພີ່ມ ຫຼື ຫ້າມການຈ່າຍເງິນປັນຜົນເປັນຕົ້ນ

9.1.1 ຂໍ້ຕົ້ນຂອງການກູ້ຢືມໄລຍະຍາວແບບມີກຳນົດໄລຍະເວລາ

- ເຮັດໃຫ້ກິດຈະການສາມາດວາງແຜນທາງການເງິນໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ເພາະໄດ້ຮູ້ເຖິງໄລຍະເວລາໃນການຊຳລະຄືນເງິນຕົ້ນ ແລະ ດອກເບ້ຍທີ່ແນ່ນອນ.

- ດອກເບ້ຍຈ່າຍເປັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ສາມາດນຳໄປຫັກພາສີໄດ້ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ປະຢັດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໄດ້ອີກ.

- ເຮັດໃຫ້ຜູ້ຖືຮຸ້ນບໍ່ເສຍສິດໃນການບໍລິຫານຈັດການ ເພາະເຈົ້າໜີ້ບໍ່ມີສິດອອກສຽງໃນທີ່ປະຊຸມເພື່ອກຳນົດນະໂຍບາຍຂອງບໍລິສັດຄືກັນກັບຜູ້ຖືຮຸ້ນສາມັນ.

9.1.2 ຂໍ້ເສຍຂອງການກູ້ຢືມໄລຍະຍາວແບບມີກຳນົດໄລຍະເວລາ

- ເຮັດໃຫ້ເກີດພາລະຜູກພັນ: ເພາະບໍລິສັດມີພາລະຜູກພັນທີ່ຈະຕ້ອງຈ່າຍເງິນຕົ້ນ ແລະ ດອກເບ້ຍຕາມກຳນົດເວລາເຖິງວ່າບໍລິສັດຈະປະສົບກັບການຂາດທຶນກໍຕາມ.

- ເຮັດໃຫ້ຂາດຄວາມຄ່ອງຕົວ: ເງື່ອນໄຂໃນສັນຍາບາງຢ່າງເຮັດໃຫ້ບໍລິສັດຂາດຄວາມຄ່ອງຕົວໃນການດຳເນີນງານເຊັ່ນ: ຫ້າມການກຳໜີ້ເພີ່ມ, ຫ້າມຈ່າຍເງິນປັນຜົນເປັນຕົ້ນ.

9.2 ຮຸ້ນກູ້(Corporate Bond)

ຮຸ້ນກູ້ໝາຍເຖິງຕາສານໜີ້ທີ່ອອກໂດຍບໍລິສັດເອກະຊົນເຊິ່ງຜູ້ອອກຕ້ອງການກູ້ຢືມເງິນໄລຍະຍາວໃນຕະຫຼາດເງິນ ຜູ້ລົງທຶນຊື້ຕາສານໜີ້ມີຖານະເປັນເຈົ້າໜີ້ຂອງກິດຈະການ ເຊິ່ງກິດຈະການຜູ້ອອກຈຳໜ່າຍຮຸ້ນກູ້ຈະຕ້ອງຈ່າຍດອກເບ້ຍໃຫ້ແກ່ຜູ້ຖືຮຸ້ນກູ້ຕາມໄລຍະເວລາ ແລະ ອັດຕາທີ່ກຳນົດໄວ້.

ລັກສະນະຂອງຮຸ້ນກູ້ມີລາຍລະອຽດດັ່ງນີ້:

- ຊື່ຜູ້ອອກຮຸ້ນກູ້
- ປະເພດຂອງຮຸ້ນກູ້
- ວັນທີ່ອອກຮຸ້ນກູ້
- ມູນຄ່າທີ່ຕາໄວ້ຕໍ່ 1 ໜ່ວຍຮຸ້ນກູ້
- ອັດຕາດອກເບ້ຍແບບຄົງທີ່ ຫຼື ລອຍຕົວ
- ງວດການຈ່າຍດອກເບ້ຍ
- ມີຄົບກຳນົດໄຖ່ຖອນ
- ການຈັດອັນດັບຄວາມໜ້າເຊື່ອຖືຂອງຕາສານ

9.2.1 ລັກສະນະທົ່ວໄປຂອງຮຸ້ນກູ້: ໂດຍທົ່ວໄປຮຸ້ນກູ້ຈະມີລັກສະນະດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

1) ມູນຄ່າທີ່ຕາໄວ້ (Par Value) ຫຼື ມູນຄ່າຕາມໜ້າຮຸ້ນກູ້ (Face Value) ໂດຍປົກກະຕິມູນຄ່າທີ່ຕາໄວ້ຂອງຮຸ້ນກູ້ຈະມີການລະບຸໄວ້ໃນໃບຕາສານໜີ້ ເຊິ່ງເປັນໄປຕາມຂໍ້ກຳນົດໃນໜັງສືບັນທຶກຂອງບໍລິສັດສຳລັບໃນປະເທດໄທມູນຄ່າທີ່ຕາໄວ້ຂອງຮຸ້ນກູ້ຈະເທົ່າກັບ 100,000 ກີບ ຫຼື 1,000 ບາດ ການຈ່າຍດອກເບ້ຍໃຫ້ແກ່ຜູ້ຖືຈະຈ່າຍເປັນອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງມູນຄ່າທີ່ຕາໄວ້.

2) ອັດຕາດອກເບ້ຍ (Coupon Interest Rate) ອັດຕາດອກເບ້ຍຂອງຮຸ້ນກູ້ຈະສະແດງເປັນອັດຕາເປີເຊັນຂອງມູນຄ່າຕາສານ ເຊັ່ນ: 10% ຂງມູນຄ່າທີ່ຕາໄວ້ ການຈ່າຍດອກເບ້ຍອາດຈະເປັນອັດຕາຄົງທີ່ ຫຼື ອັດຕາດອກເບ້ຍລອຍຕົວກໍ່ໄດ້ຂຶ້ນຢູ່ກັບປະເພດຂອງຮຸ້ນກູ້.

3) ອາຍຸຂອງຮຸ້ນກູ້ (Maturity) ຮຸ້ນກູ້ຈະຕ້ອງມີການລະບຸວັນໝົດອາຍຸຂອງຮຸ້ນກູ້, ເພື່ອຜູ້ອອກຈຳໜ່າຍຮຸ້ນກູ້ຈະຕ້ອງຊຳລະເງິນໃຫ້ແກ່ຜູ້ຖືຮຸ້ນກູ້.

4) ເງື່ອນໄຂໃນຮຸ້ນກູ້ (Indenture) ເງື່ອນໄຂໃນຮຸ້ນກູ້ກຳນົດຂຶ້ນເພື່ອການປົກປ້ອງຜົນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ຜູ້ລົງທຶນຜູ້ຖືຮຸ້ນກູ້ ໂດຍປົກກະຕິເງື່ອນໄຂທີ່ກຳນົດຂຶ້ນມັກຈະລວມເຖິງລັກສະນະຂອງຮຸ້ນກູ້, ສິດຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນກູ້, ສິດຂອງຜູ້ອອກຮຸ້ນກູ້ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງ Trustee ເຊິ່ງເປັນຜູ້ດູແລຜົນປະໂຫຍດຂອງເຈົ້າໜີ້.

5) ຜົນປະໂຫຍດທາງພາສີ (Tax Deductivity) ເນື່ອງຈາກດອກເບ້ຍຖືເປັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການນຳມາຫັກອາກອນໄດ້ເມື່ອມີການອອກຮຸ້ນກູ້ຈຳໜ່າຍ, ໃນຂະນະທີ່ກິດຈະການອອກຮຸ້ນສາມັນຈຳໜ່າຍເງິນປັນຜົນທີ່ຈ່າຍໃຫ້ແກ່ຜູ້ລົງທຶນບໍ່ສາມາດນຳມາຫັກອາກອນໄດ້.

6) ກອງທຶນເພື່ອການໄຖ່ຖອນຊຳລະໜີ້ (Sinking Fund) ໃນບາງກໍລະນີຮຸ້ນກູ້ຈະມີເງື່ອນໄຂໃຫ້ມີກອງທຶນເພື່ອການໄຖ່ຖອນຊຳລະໜີ້ ເຊິ່ງນັກລົງທຶນໃນຮຸ້ນກູ້ອາດຈະຮຽກຮ້ອງໃຫ້ລູກໜີ້ ຫຼື ບໍລິສັດຜູ້ອອກຈຳໜ່າຍຮຸ້ນກູ້ຕ້ອງຫັກລາຍໄດ້ສ່ວນໜຶ່ງເຂົ້າກອງທຶນເປັນງວດ ແລະ ໃຫ້ Trustee ນຳເງິນໄປຊື້ຮຸ້ນຄືນໃນຕະຫຼາດ ຫຼື ເກັບຮຸ້ນກູ້ຄືນຈາກຜູ້ຖືຮຸ້ນໂດຍກົງ.

7) **ຊັບສິນຄ້າປະກັນ(Collateral):** ຮຸ້ນກູ້ທີ່ອອກບາງປະເພດຈະຕ້ອງມີຊັບສິນຄ້າປະກັນຈະຕ້ອງມີການລະບຸໄວ້ຢ່າງຊັດເຈນ ແລະ ວິທີຂາຍຊັບສິນທອດຕະຫຼາດໃນກໍລະນີນຸກໜີ້ບໍ່ສາມາດຊໍາລະໜີ້ຄືນໄດ້ຕ້ອງມີການຂຽນລາຍລະອຽດຢ່າງຊັດເຈນ.

8) **ສິດທິແປງສະພາບ (Convertibility)** ໃນກໍລະນີຮຸ້ນກູ້ແປງສະພາບ ຜູ້ຖືຮຸ້ນກູ້ສາມາດແປງສະພາບເປັນຮຸ້ນສາມັນໄດ້ຕາມໄລຍະເວລາ ແລະ ລາຄາທີ່ກຳນົດໄວ້.

9) **ສິດໄຖ່ຖອນຄືນກ່ອນກຳນົດ (Callability)** ໃນບາງກໍລະນີຮຸ້ນກູ້ທີ່ອອກຈຳໜ່າຍເປັນຮຸ້ນກູ້ທີ່ສາມາດໄຖ່ຖອນຄືນກ່ອນກຳນົດໄດ້ ທັງນີ້ເພື່ອເປັນການເປີດໂອກາດໃຫ້ລູກໜີ້ ຫຼື ຜູ້ອອກຈຳໜ່າຍຮຸ້ນກູ້ສາມາດລົດຕົ້ນທຶນໃນຮຸ້ນກູ້ໄດ້ເມື່ອອັດຕາດອກເບ້ຍໃນຕະຫຼາດມີແນວໂນ້ມຫຼຸດລົງ ໂດຍການເກັບຮຸ້ນກູ້ຄືນເທົ່າກັບວ່າເປັນການໄຖ່ຖອນຮຸ້ນກູ້ກ່ອນກຳນົດລາຄາເກັບຄືນເພື່ອເປັນການຈູງໃຈໃຫ້ຜູ້ຊື້ໄຖ່ຖອນກ່ອນຄືບກຳນົດຈະເທົ່າກັບລາຄາທີ່ຕາໄວ້ ບວກກັບ Premium.

10) **ໃບສຳຄັນສະແດງສິດຊື້ຫຼັກຊັບ:** ການອອກຮຸ້ນກູ້ຄວບໃບສຳຄັນສະແດງສິດຊື້ຫຼັກຊັບເພື່ອເປັນການຈູງໃຈໃຫ້ຮຸ້ນກູ້ນີ້ເປັນທີ່ໜ້າສົນໃຈ ເຊິ່ງສາມາດໃຊ້ສິດຊື້ຮຸ້ນສາມັນໃນຈຳນວນ, ລາຄາ ແລະ ພາຍໃນໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດ.

9.1.2 ປະເພດຂອງຮຸ້ນກູ້

ຮຸ້ນກູ້ສາມາດຈຳແນກອອກໄດ້ຫຼາຍວິທີ ຢ່າງໃດກໍຕາມສາມາດຈຳແນກອອກຕາມເກນແຕກຕ່າງກັນ, ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ຈຳແນກອອກເປັນ 3 ກຸ່ມໃຫຍ່ຈຳແນກຕາມລຳດັບຊັ້ນໃນການຮຽກຮ້ອງສິດທິ, ຈຳແນກຕາມການມີຊັບສິນເພື່ອປະກັນໜີ້ ແລະ ຈຳແນກຕາມລັກສະນະພິເສດອື່ນ

1) ຈຳແນກຕາມລຳດັບຊັ້ນໃນການຮຽກຮ້ອງສິດທິ

- **ຮຸ້ນກູ້ບໍ່ມີຄວາມດ້ອຍສິດທິ (Senior Bond)** ເປັນຮຸ້ນກູ້ເພື່ອໄດ້ຮັບສິດໃນການຊໍາລະໜີ້ເປັນອັນດັບຕົ້ນສູງກວ່າຮຸ້ນດ້ອຍສິດທິ, ຮຸ້ນບຸລິມະສິດ ແລະ ຮຸ້ນສາມັນ ແຕ່ຈະດ້ອຍສິດທິກວ່າເຈົ້າໜີ້ບຸລິມະສິດໂດຍທົ່ວໄປເຊັ່ນ: ເຈົ້າໜີ້ການຄ້າ ເປັນຕົ້ນ.

- **ຮຸ້ນກູ້ມີຄວາມດ້ອຍສິດທິ (Subordinated Bond)** ເປັນຮຸ້ນກູ້ທີ່ໄດ້ຮັບສິດຮອງຈາກຜູ້ຖືຮຸ້ນບໍ່ດ້ອຍສິດທິ ແລະ ເຈົ້າໜີ້ສາມັນອື່ນໆ ແຕ່ມີສິດສູງກວ່າຮຸ້ນບຸລິມະສິດ ແລະ ຮຸ້ນສາມັນ.

2) ຈຳແນກຕາມການມີຊັບສິນເພື່ອການປະກັນໜີ້

- **ຮຸ້ນກູ້ມີຫຼັກປະກັນ (Secured Bond)** ເປັນຮຸ້ນກູ້ທີ່ຜູ້ອອກຈັດໃຫ້ມີຊັບສິນຊະນິດໃດໜຶ່ງເປັນຫຼັກປະກັນແກ່ການອອກຮຸ້ນກູ້ນັ້ນໆ ກໍລະນີທີ່ຜູ້ອອກຮຸ້ນກູ້ຜິດນັດຊໍາລະດອກເບ້ຍຫຼືເງິນຕົ້ນລົ້ມລະລາຍ, ຜູ້ຖືຮຸ້ນກູ້ສາມາດຮຽກຮ້ອງສິດໃນຕົວຂອງຊັບສິນທີ່ລະບຸໄວ້ເປັນຫຼັກປະກັນກ່ອນເຈົ້າໜີ້ລາຍອື່ນໆ.

- **ຮຸ້ນກູ້ບໍ່ມີຫຼັກປະກັນ (Unsecured Bond)** ເປັນຮຸ້ນກູ້ທີ່ອອກໂດຍບໍ່ມີຊັບສິນຮອງຮັບຫຼື ຄ້າປະກັນການອອກຮຸ້ນກູ້ນັ້ນໆ ເຊິ່ງຫາກຜູ້ອອກຮຸ້ນກູ້ລົ້ມລະລາຍຜູ້ຖືຮຸ້ນກູ້ມີສິດພຽງຮັບສ່ວນແບ່ງຈາກການຂາຍຊັບສິນທີ່ເຫຼືອຂອງບໍລິສັດຕາມສັດສ່ວນ ແລະ ລະດັບບຸລິມະສິດ.

3) ຈຳແນກຕາມລັກສະນະພິເສດອື່ນ

- **ຮຸ້ນກູ້ແປງສະພາບ (Convertible Bond)** ເປັນຮຸ້ນກູ້ທີ່ໃຫ້ສິດຜູ້ຖືຮຸ້ນໃນການປ່ຽນແປງສະພາບຮຸ້ນສາມັນເມື່ອຮອດກຳນົດເວລາ ແລະ ຕາມລາຄາທີ່ກຳນົດໄວ້ ເຊິ່ງການປ່ຽນແປງສະພາບດັ່ງກ່າວເປັນການເພີ່ມທາງເລືອກໃຫ້ແກ່ຜູ້ຖືຮຸ້ນກູ້ຈາກສະຖານະເຈົ້າໜີ້ໄປສູ່ຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງກິດຈະການ ຮຸ້ນກູ້ປະເພດນີ້ຈະມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການປ່ຽນແປງລາຄາຂອງຮຸ້ນສາມັນໃນຕະຫຼາດໃນເວລານັ້ນ.

- **ຮຸ້ນກູ້ທີ່ຈ່າຍອັດຕາດອກເບ້ຍລອຍຕົວ (Floating Rate Bond)** ເປັນຮຸ້ນກູ້ທີ່ບໍ່ມີການກຳນົດອັດຕາດອກເບ້ຍໄວ້ຕາຍຕົວ ແຕ່ອັດຕາດອກເບ້ຍຈະປ່ຽນແປງໄປຕາມອັດຕາມດອກເບ້ຍອ້າງອີງ ຮຸ້ນກູ້ປະເພດນີ້ຈະມີຄວາມສ່ຽງຂອງການປ່ຽນແປງຂອງລາຄາ ຫຼື ອັດຕາດອກເບ້ຍຕໍ່າ ແລະ ມັກຈະຊື່ຂາຍໃກ້ຄຽງກັບມູນຄ່າທີ່ຕາໄວ້ ຮຸ້ນກູ້ຊະນິດນີ້ມັກອອກໂດຍບໍລິສັດທີ່ມີກະແສເງິນຮັບຜັນແປໄປຕາມອັດຕາດອກເບ້ຍໄລຍະສັ້ນໃນຕະຫຼາດ.

- **ຮຸ້ນກູ້ທະຍ່ອຍຈ່າຍຄືນເງິນຕົ້ນ (Amortizing Bond)** ເປັນຮຸ້ນກູ້ທີ່ທະຍ່ອຍຈ່າຍຄືນເງິນຕົ້ນໃຫ້ແກ່ຜູ້ຖືຕາມໄລຍະເວລາ ແລະ ຈຳນວນເງິນທີ່ກຳນົດໄວ້ ເຊິ່ງສາມາດຫຼຸດຄວາມສ່ຽງຈາກການທີ່ຜູ້ອອກບໍ່ສາມາດຊຳລະຄືນເງິນຕົ້ນຈຳນວນຫຼາຍ.

- **ຮຸ້ນກູ້ທີ່ໃຫ້ສິດຜູ້ອອກໄຖ່ຖອນກ່ອນກຳນົດ (Callable Bond)** ເປັນຮຸ້ນກູ້ທີ່ໃຫ້ສິດຜູ້ອອກໃນການໄຖ່ຖອນຄືນກ່ອນວັນທີ່ຮຸ້ນກູ້ໝົດອາຍຸຕາມລາຄາໄຖ່ຖອນທີ່ກຳນົດໄວ້ລ່ວງໜ້າ ໂດຍປົກກະຕິຜູ້ອອກມັກຈະໄຖ່ຖອນຮຸ້ນກູ້ຄືນໃນຊ່ວງທີ່ອັດຕາດອກເບ້ຍໃນຕະຫຼາດຫຼຸດລົງຫຼືການທີ່ອັນດັບຄວາມໜ້າເຊື່ອຖືສູງຂຶ້ນ.

- **ຮຸ້ນກູ້ທີ່ໃຫ້ສິດຜູ້ຖືໄຖ່ຖອນກ່ອນກຳນົດ (Puttable Bond)** ເປັນຮຸ້ນກູ້ທີ່ໃຫ້ສິດຜູ້ຖືໄຖ່ຖອນຄືນກ່ອນກຳນົດຕາມລາຄາຂາຍຄືນ ແລະ ໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດໄວ້ ສິດທີ່ຜູ້ຖືຮຸ້ນໄດ້ຮັບຈາກຮຸ້ນກູ້ປະເພດນີ້ສາມາດຫຼຸດຄວາມສ່ຽງຈາກການລົງທຶນໃນຮຸ້ນກູ້ໄດ້ໃນກໍລະນີທີ່ອັນດັບເຄຼດິດຂອງຜູ້ອອກເສື່ອມຖອຍ ເຮັດໃຫ້ລາຄາຕະຫຼາດຂອງຮຸ້ນກູ້ຫຼຸດລົງໄປຫຼາຍ ແລະ ຕໍ່າກວ່າລາຄາຂາຍຄືນ ຜູ້ຖືສາມາດຂາຍຮຸ້ນກູ້ໃຫ້ແກ່ຜູ້ອອກແທນທີ່ຈະຂາຍພຽງລາຄາຕະຫຼາດ.

- **ຮຸ້ນກູ້ທີ່ເກີດຈາກການປ່ຽນແປງຊັບສິນເປັນຫຼັກຊັບ (Securitization Bond)** ເປັນຮຸ້ນກູ້ທີ່ມີລັກສະນະສະເພາະທີ່ມີການລະບຸຊັບສິນເຊິ່ງເປັນທີ່ມາຂອງກະແສເງິນທີ່ຈະນຳມາຊຳລະດອກເບ້ຍ ແລະ ເງິນຕົ້ນໄວ້ແນ່ນອນຕາຍຕົວ ເຊິ່ງຮຸ້ນກູ້ປະເພດນີ້ໄດ້ຮັບຄວາມນິຍົມຈາກປະເທດໄທຫຼາຍຂຶ້ນ.

9.2.2 ຂໍ້ດີຂອງການຈັດຫາເງິນທຶນໄລຍະຍາວໂດຍການອອກຮຸ້ນກູ້

- ຕົ້ນທຶນທາງການເງິນຂອງຕາສານໜີ້ຕໍ່າກວ່າຕົ້ນທຶນທາງການເງິນຈາກການອອກຮຸ້ນທຶນ
- ດອກເບ້ຍຈ່າຍຖືເປັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຫັກພາສີໄດ້
- ຜູ້ຖືຕາສານໜີ້ບໍ່ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການບໍລິຫານ ເຮັດໃຫ້ເຈົ້າຂອງກິດຈະການຍັງຄົງອຳນາດໄວ້ຄືເກົ່າ

9.2.3 ຂໍ້ເສຍຂອງການຈັດຫາເງິນທຶນໄລຍະຍາວໂດຍການອອກຮຸ້ນກູ້

- ຜູ້ອອກຮຸ້ນກູ້ມີພາລະແນ່ນອນໃນການຈ່າຍດອກເບ້ຍ ແລະ ເງິນຕົ້ນ.
- ການກໍ່ໜີ້ເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມສ່ຽງທາງການເງິນເພີ່ມຂຶ້ນ.
- ການອອກຮຸ້ນກູ້ມີເງື່ອນໄຂ ແລະ ຂໍ້ກຳນົດຕາມກົດໝາຍຫຼາຍກວ່າການກູ້ຢືມ.
- ວົງເງິນທີ່ຈັດຫາຈາກເຈົ້າໜີ້ອາດຈະມີໄດ້ຈຳກັດເພາະຕ້ອງເປັນໄປຕາມອັດຕາສ່ວນໜີ້ສິນຕໍ່ສ່ວນຂອງເຈົ້າຂອງ.

9.3 ການຈັດອັນດັບຄວາມໜ້າເຊື່ອຖືຂອງຕາສານໜີ້

ການຈັດອັນດັບຄວາມໜ້າເຊື່ອຖືຂອງຕາສານໜີ້ເປັນການປະເມີນຄຸນນະພາບຂອງຕາສານໜີ້ ເພື່ອໃຫ້ນັກລົງທຶນມີຂໍ້ມູນພຽງພໍໃນການຕັດສິນໃຈລົງທຶນ ເຊິ່ງເປັນການພິຈາລະນາທັງທາງດ້ານຄຸນນະພາບ ແລະ ປະລິມານໂດຍມີສະຖາບັນຈັດອັນດັບຄວາມໜ້າເຊື່ອຖື (Credit Rating Agency) ເປັນຜູ້ວິເຄາະ ແລະ ປະເມີນຄວາມໜ້າເຊື່ອຖືຂອງຮຸ້ນກູ້ ແລະ ບໍລິສັດຜູ້ອອກຮຸ້ນກູ້ເຊິ່ງຈະໃຫ້ຂໍ້ມູນເຖິງຄວາມສ່ຽງໃນການລົງທຶນ

ໃນຕາສານໜີ້ນັ້ນໆແກ່ຜູ້ລົງທຶນໃນສໍານັກງານຄະນະກຳມະການຮັບຊອບໃນຕະຫຼາດຫຼັກຊັບ, ມີຂໍ້ກຳນົດໃຫ້ຜູ້ອອກຮຸ້ນກູ້, ກໍລະນີທົ່ວໄປຕ້ອງມີການຈັດອັນດັບຄວາມໜ້າເຊື່ອຖືຂອງຮຸ້ນກູ້ຕະຫຼອດອາຍຸການໃຊ້ງານຂອງຮຸ້ນກູ້ນັ້ນ, ການຈັດອັນດັບແຕ່ລະຄັ້ງສະຖາບັນຈັດອັນດັບກັບຄວາມເຊື່ອຖືຈະຕ້ອງໃຊ້ເວລາໃນການວິເຄາະຂໍ້ມູນຂອງບໍລິສັດຜູ້ອອກຕາສານໜີ້, ຄວາມສາມາດໃນການຊໍາລະໜີ້ຕາມກຳນົດເວລາ ໂດຍການສຶກສາຂໍ້ມູນຂໍ້ມູນບໍລິສັດທີ່ພິມເຜີຍແຜ່ທົ່ວໄປ ແລະ ຈາກການສອບຖາມເຈົ້າໜ້າທີ່ຂອງກິດຈະການທີ່ອອກຕາສານໜີ້ໂດຍກົງ ລວມທັງຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານກົດໝາຍ ແລະ ໜ່ວຍງານຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ສະຖາບັນການຈັດອັນດັບຄວາມໜ້າເຊື່ອຖືທີ່ມີຊື່ສຽງ ແລະ ເປັນທີ່ຮູ້ຈັກກັນໂດຍທົ່ວໄປ ທີ່ຈະກ່າວເຖິງນີ້ຄື: ບໍລິສັດ Moody's Investor Service (Moody's) ແລະ ບໍລິສັດ Standard & Corporation (S&P) ໄດ້ໃຫ້ຄວາມໝາຍຂອງສັນຍະລັກຕ່າງໆດັ່ງນີ້:

Moody's	S&P	ຄຳອະທິບາຍ
Aaa	AAA	ອັນດັບເຄຼດິດສູງທີ່ສຸດມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່າທີ່ສຸດທີ່ຈະບໍ່ຊໍາລະຄືນເງິນຕົ້ນ ແລະ ດອກເບ້ຍຕາມກຳນົດ
Aa	AA	ອັນດັບເຄຼດິດຮອງລົງມາ ແລະ ຖືວ່າມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່າຫຼາຍທີ່ຈະບໍ່ມີການຊໍາລະໜີ້ໄດ້ຕາມກຳນົດ
A	A	ຄວາມສ່ຽງຢູ່ໃນລະດັບຕໍ່າ
Baa	BBB	ມີຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການຊໍາລະໜີ້ຢູ່ໃນລະດັບປານກາງ
Ba	BB	ມີຄວາມສ່ຽງຢູ່ໃນລະດັບສູງ
B	B	ມີຄວາມສ່ຽງຢູ່ໃນລະດັບສູງຫຼາຍ
Caa	CCC	ມີຄວາມສ່ຽງຢູ່ໃນລະດັບສູງທີ່ສຸດ
Ca	CC	
C	C	
-	D	ຢູ່ໃນສະຖານະການຂອງການຜິດນັດຊໍາລະ

ຕາສານໜີ້ທີ່ໄດ້ຮັບການຈັດອັນດັບເຄຼດິດຕັ້ງແຕ່ BB ຂຶ້ນໄປຈົນເຖິງ AAA ຫຼື aaa ເປັນຕາສານໜີ້ທີ່ມີຄວາມປອດໄພຫຼາຍທີ່ສຸດໃນການລົງທຶນ ສ່ວນຕາສານໜີ້ທີ່ໄດ້ຮັບການຈັດອັນດັບເຄຼດິດຕໍ່າກວ່າ BBB ລົງໄປຖືວ່າເປັນຕາສານໜີ້ໃນລະດັບການລົງທຶນເຜື່ອເກງກຳໄລ.

9.4 ການປະເມີນຄ່າຮຸ້ນກູ້

ຮຸ້ນກູ້ເປັນຕາສານໜີ້ຊະນິດໜຶ່ງການປະເມີນມູນຄ່າທຸ້ນກູ້ເປັນການຄຳນວນຫາມູນຄ່າລົງທຶນໃນທຸ້ນກູ້ ຫຼືລາຄາທີ່ແທ້ຈິງຂອງທຸ້ນກູ້ ໂດຍການພິຈາລະນາ ມູນຄ່າປັດຈຸບັນຂອງກະແສເງິນສິດຮັບທີ່ໄດ້ຮັບໃນອານາຄົດຂອງຮຸ້ນກູ້ເຊັ່ນ ດອກເບ້ຍ ລາຄາໄຖ່ຖອນເປັນຕົ້ນກຳນົດອັດຕາຜິດຕອບແທນທີ່ຕ້ອງການເປັນອັດຕາຄິດລິດຮວນທັງພິຈາລະນາຄຸນນະພາບຂອງກິດຈະການຂອງຜູ້ອອກຮຸ້ນກູ້ຈາກການຈັດອັນດັບຄວາມໜ້າເຊື່ອຖືກຈະໄດ້ມູນຄ່າຮຸ້ນກູ້ ດັ່ງນີ້:

$$B_0 = \sum_{t=1}^n \frac{CF_t}{(1+t)^t} + \frac{F}{(1+r)^t}$$

ໂດຍທີ່ B_0 = ມູນຄ່າປະຈຸບັນ ຫຼື ມູນຄ່າທີ່ແທ້ຈິງຂອງຮຸ້ນກູ້

CF_t = ກະແສເງິນສິດຮັບຄິດອກເບ້ຍ

r = ອັດຕາຜິດຕອບແທນທີ່ຕ້ອງການ

$F =$ ລາຄາທີ່ຕຣາໄວໃນຮຸ້ນ ເປັນລາຄາໄຖ່ຖອນເມື່ອຄົບກຳນົດ

$t =$ ໄລຍະເວລາ

ຕົວຢ່າງ 9.1: ນາງ ສາວ ສິມສີ ກຳລັງພິຈາລະນາທີ່ຈະຊື້ຮຸ້ນກູ້ຂອງບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດ ເຊິ່ງອອກຈຳໜ່າຍມູນຄ່າທີ່ຄາດໄວ້ 100,000 ກີບ ອາຍຸໄຖ່ຖອນ 15 ປີ ອັດຕາດອກເບ້ຍ 10% ຕໍ່ປີ ໂດຍມີອັດຕາຜົນທີ່ຕ້ອງການ 10% ການຄຳນວນມູນຄ່າຮຸ້ນກູ້ທີ່ໄດ້ດັ່ງນີ້

ເຮົາມີ $CF = 10\% * 100,000 = 10,000$ ກີບ

$F = 100,000$ ກີບ

$r = 10\%$ ກີບ

$N = 15$ ກີບ

$$B_0 = 10,000 * PVIFA(15;10\%) + 100,000 * PVIF(15;10\%)$$

$$B_0 = 10,000 * 7.6061 + 100,000 * 0.2394 = 100,001.00 \text{ ກີບ}$$

ການປະເມີນມູນຄ່າຮຸ້ນກູ້ທີ່ບໍ່ມີດອກເບ້ຍ (Zero Coupon Bond) ລາຍການຊື້ຂາຍຂອງຮຸ້ນກູ້ຊະນິດນີ້ຈະມີລາຄາຕໍ່າກວ່າລາຄາທີ່ຄາດໄວ້ ຜົນຕ່າງຂອງລາຄາຊື້ຂາຍກັບລາຄາທີ່ຕຣາໄວ້ກໍ່ຄື ດອກເບ້ຍທີ່ຜູ້ຊື້ໄດ້ຮັບເຊັ່ນຮຸ້ນກູ້ທີ່ບໍ່ມີດອກເບ້ຍ ແຕ່ມີລາຄາທີ່ຕາໄວ້ 100,000 ກີບ ແຕ່ລາຄາຂາຍເທົ່າກັບ 95,000 ກີບ ສ່ວນຕ່າງ 5,000 ກີບ ຫຼື ດອກເບ້ຍທີ່ຜູ້ຊື້ໄດ້ຮັບ ດັ່ງນັ້ນມູນຄ່າຮຸ້ນກູ້ຄຳນວນດ້ວຍສູດດັ່ງນີ້:

$$B_0 = \frac{F}{(1+r)^t}$$

ຕົວຢ່າງ 9.2: ທ້າວ ສິມຊາຍ ຕ້ອງການຊື້ຮຸ້ນກູ້ທີ່ບໍ່ມີດອກເບ້ຍ ແຕ່ມີລາຄາທີ່ຕາໄວ້ 100,000 ກີບ ຮຸ້ນກູ້ອາຍຸ 2 ປີ ແລະ ອັດຕາຜົນຕອບແທນຂອງຮຸ້ນກູ້ຮ້ອຍລະ 10 ຕໍ່ປີ ໂດຍຮຸ້ນກູ້ຈ່າຍດອກເບ້ຍທຸກໆເຄິ່ງປີການຄຳນວນຫາມູນຄ່າຮຸ້ນເຮັດໄດ້ຄື:

$$B_0 = \frac{100,000}{(1+10\%/2)^4} = \frac{100,000}{(1.05)^4} = 82,270.25 \text{ ກີບ}$$

ຜູ້ລົງທຶນຊື້ຮຸ້ນກູ້ນີ້ໄປຈົນຄົບກຳນົດໄຖ່ຖອນ ຈະໄດ້ຮັບຜົນຕອບແທນເທົ່າກັບສ່ວນຕ່າງໆ ຂອງ ລາຄາໄຖ່ຖອນ ກັບລາຄາຮຸ້ນກູ້ຄື $100,000 - 82,270.25 = 17,729.25$ ກີບ.

9.5 ລັກສະນະຂອງຮຸ້ນກູ້ແປງສະພາບ

ຮຸ້ນກູ້ແປງສະພາບ (Convertible Bond) ເປັນຕາສານໜີ້ທີ່ໃຫ້ສິດທິແກ້ຜູ້ຖືໃນການແປງສະພາບເປັນຮຸ້ນສາມັນຕາມລາຄາ ແລະ ກຳນົດເວລາ ທີ່ລະບຸໄວ້ໃຫ້ແປງສະພາບໄດ້ ເຊິ່ງຮຸ້ນກູ້ແປງສະພາບປະກອບດ້ວຍ 5 ຊະນິດດັ່ງນີ້:

1) **ອັດຕາແປງສະພາບ (Conversion Ratio : CR)** ຄືອັດຕາສ່ວນແລກປ່ຽນລະຫວ່າງຮຸ້ນກູ້ ກັບຮຸ້ນສາມັນ ຊຶ່ງບອກໄດ້ວ່າ ຮຸ້ນກູ້ 1 ຮຸ້ນສາມັນແປງສະພາບເປັນຮຸ້ນສາມັນໄດ້ຈັກຮຸ້ນ ຄຳນວນໄດ້ໂດຍມູນຄ່າໜ້າຕົວຂອງຮຸ້ນກູ້ແປງສະພາບ (Face Value of Bond: F) ຊອກຈາກລາຄາແປງສະພາບ (Conversion Price: CP) ແລະ ຂຽນເປັນສູດ ດັ່ງນີ້:

$$\text{ອັດຕາການປ່ຽນແປງສະພາບ} = \frac{\text{ມູນຄ່າໜ້າຕົວຂອງຮຸ້ນກູ້ປ່ຽນແປງສະພາບ}}{\text{ລາຄາປ່ຽນແປງສະພາບ}}$$

$$\text{ຫຼື } CR = \frac{F}{CP}$$

ຕົວຢ່າງ9.3: ບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ມະຫາຊົນ ອອກຮຸ້ນກູ້ແປງສະພາບຈຳໜ່າຍ ຮຸ້ນກູ້ມີມູນຄ່າໜ້າຕົວຮຸ້ນລະ 100,000 ກີບ, ລາຄາແປງສະພາບຮຸ້ນລະ 4,000 ກີບ ການຄຳນວນຫາອັດຕາແປງສະພາບໄດ້ດັ່ງນີ້:

$$\text{ອັດຕາແປງສະພາບ} = \frac{100,000}{4,000} = 25 \text{ ກີບ}$$

ອັດຕາແປງສະພາບ 25 ໝາຍຄວາມວ່າ ຮຸ້ນກູ້ 1 ຮຸ້ນ ມີມູນຄ່າໜ້າຕົວ 100,000 ກີບ, ສາມາດແລກເປັນຮຸ້ນສາມັນໄດ້ 25 ຮຸ້ນ, ຕາມລາຄາຮຸ້ນສາມັນທີ່ບໍລິສັດຜູ້ອອກຮຸ້ນກຳນົດໃຫ້ແລກປ່ຽນໄດ້ໃນລາຄາຮຸ້ນລະ 4,000 ກີບ.

2) ລາຄາແປງສະພາບ (Conversion Price: CP) ຄື ລາຄາຮຸ້ນສາມັນທີ່ໃຊ້ແລກປ່ຽນກັບຮຸ້ນກູ້, ລາຄານີ້ມັກຈະສູງກວ່າລາຄາຮຸ້ນສາມັນຂອງບໍລິສັດຜູ້ອອກຮຸ້ນກູ້ທີ່ຊື້ຂາຍຮຸ້ນສາມັນກັນໃນຂະນະນັ້ນ, ລາຄາແປງສະພາບນີ້ອາດກຳນົດໄວ້ລາຄາດຽວ ຫຼື ຫຼາຍລາຄາກໍໄດ້ ອັດຕາແປງສະພາບກໍມີຫຼາຍລາຄາອັດຕາແປງສະພາບຈະມີແນວໂນ້ມຫຼຸດລົງເລື້ອຍໆ ເມື່ອໄລຍະເວລາຜ່ານໄປ ທັງນີ້ເນື່ອງຈາກທຸລະກິດມີການຈະເລີນເຕີບໂຕສິ່ງຜົນໃຫ້ຮຸ້ນສາມັນເພີ່ມຂຶ້ນເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ອັດຕາແປງສະພາບຫຼຸດລົງ.

ຕົວຢ່າງ10.4: ຈາກຕົວຢ່າງທີ່ 12.3 ສົມມຸດຮຸ້ນກູ້ມີອາຍຸໄຖ່ຖອນ 10 ປີ ກຳນົດອັດຕາແປງສະພາບໄດ້ດັ່ງນີ້:

ໄລຍະເວລາ	ລາຄາແປງສະພາບ	ອັດຕາແປງສະພາບ
3 ປີທຳອິດ	2,500	40
3 ປີ ຖັດມາ	4,000	25
2 ປີ ຖັດໄປ	5,000	20
2 ປີ ທີ່ເຫຼືອ	6,000	16.67

3) ມູນຄ່າແປງສະພາບ (Conversion Value : CV) ຄື ມູນຄ່າຂອງຮຸ້ນກູ້ເມື່ອທຽບລາຄາຕະຫຼາດຂອງຮຸ້ນສາມັນຂອງບໍລິສັດໃນຂະນະນັ້ນ ຄຳນວນໄດ້ໂດຍຜົນຄູນລະຫວ່າງອັດຕາແປງສະພາບກັບລາຄາຕະຫຼາດຂອງຮຸ້ນສາມັນໃນຂະນະນັ້ນ.

$$\text{ມູນຄ່າແປງສະພາບ} = \text{ອັດຕາແປງສະພາບ} \times \text{ລາຄາຮຸ້ນສາມັນຂະນະນັ້ນ}$$

$$\text{ຫຼື } CV = CR * P_c$$

ຕົວຢ່າງ9.6: ຈາກຕົວຢ່າງທີ່ 12.3 ຖ້າບໍລິສັດໂຊກໄຊ ມີອັດຕາປ່ຽນແປງສະພາບທີ່ຄຳນວນໄດ້ 25 ຮຸ້ນ ຈາກການອອກຮຸ້ນກູ້ມາແລ້ວ 1 ປີ, ລາຄາຕະຫຼາດຮຸ້ນສາມັນປ່ຽນແປງເປັນຮຸ້ນລະ 3,000 ກີບ ໃນຄະນະຮຸ້ນກູ້ປ່ຽນແປງສະພາບຂາຍໄດ້ 100,000 ກີບ, ດັ່ງນັ້ນ ມູນຄ່າແປງສະພາບຄຳນວນໄດ້ ດັ່ງນີ້:

$$CV = 25 * 3,000 = 75,000 \text{ ກີບ}$$

4) ສ່ວນເກີນມູນຄ່າແປງສະພາບ (Conversion Premium : CPM) ຄືສ່ວນເກີນທີ່ເກີດຈາກຜົນຕ່າງລະຫວ່າງລາຄາທີ່ຜູ້ລົງທຶນຈ່າຍຊື້ຮຸ້ນກູ້ແປງສະພາບ ໃນວັນທີ່ລົງທຶນກັບມູນຄ່າແປງສະພາບຂອງຮຸ້ນສາມັນໃນເວລາດຽວກັນ.

$$\text{ສ່ວນເກີນມູນຄ່າແປງສະພາບ} = \text{ມູນຄ່າລົງທຶນໃນຮຸ້ນແປງສະພາບ} - \text{ມູນຄ່າແປງສະພາບ}$$

$$\text{ຫຼື } CPM = IV - CV$$

$$CPM = 100,000 - 75,000 = 25,000$$

5) ໄລຍະເວລາແປງສະພາບ (Conversion Period) ແປງເປັນ 2 ລັກສະນະຄື:

- ໃຫ້ສິດທິແປງສະພາບໄດ້ຕະຫຼອດອາຍຸຂອງຮຸ້ນກູ້ ກໍລະນີນີ້ບໍ່ໄດ້ກຳນົດໄລຍະເວລາທີ່ແນ່ນອນວ່າຈະແປງສະພາບເມື່ອໃດ ຜູ້ຊື້ຮຸ້ນກູ້ແປງສະພາບຕ້ອງການແປງສະພາບກໍສາມາດຮັດໄດ້ ໃນກໍລະນີນີ້ບໍລິສັດຜູ້ອອກຮຸ້ນກູ້ຈະຕ້ອງກຽມຮຸ້ນສາມັນໄວ້ແລກປ່ຽນເຊິ່ງອາດມີບັນຫາໄດ້ໃນທາງປະຕິບັດ.

- ກຳນົດຊ່ວງເວລາປອດຈາກການແປງສະພາບ ຊ່ວງເວລາປອດຈາກແປງສະພາບມັກຈະກຳນົດໄວ້ຊ່ວງເວລາໜຶ່ງອາດເປັນ 3 ປີ ຫຼື 5 ປີ ນັບຈາກວັນອອກຮຸ້ນແປງສະພາບຫາກກຳນົດຊ່ວງເວລາປອດຈາກການແປງສະພາບໄວ້ 3 ປີ ໝາຍຄວາມວ່າ ຜູ້ຖືຮຸ້ນຈະເລີ່ມແປງສະພາບຮຸ້ນກູ້ເປັນຮຸ້ນສາມັນໄດ້ຕັ້ງແຕ່ປີທີ 4 ເປັນຕົ້ນໄປຕະຫຼອດອາຍຸຂອງຮຸ້ນກູ້.

9.6 ຜົນກະທົບຈາກການໃຊ້ສິດທິແປງສະພາບທີ່ມີຕໍ່ໂຄງສ້າງເງິນທຶນ ແລະ ກຳໄລ ສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນສາມັນ

ການຈັດຫາເງິນທຶນໂດຍວິທີອອກຮຸ້ນກູ້ແປງສະພາບ ບໍລິສັດຜູ້ອອກຮຸ້ນຈະຕ້ອງລະບຸລາຄາແປງສະພາບຫຼື ອັດຕາແປງສະພາບໃນສັນຍາການອອກຮຸ້ນກູ້ ເມື່ອຜູ້ຖືຮຸ້ນກູ້ແປງສະພາບໃຊ້ສິດທິແປງສະພາບຈະເຮັດໃຫ້ຈຳນວນຮຸ້ນກູ້ແປງສະພາບຈະເຮັດໃຫ້ຈຳນວນຮຸ້ນກູ້ແປງສະພາບຫຼຸດລົງ ແລະ ຈະປ່ຽນເປັນຈຳນວນຮຸ້ນສາມັນເພີ່ມຂຶ້ນ ເຊິ່ງສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ລາຍການໃນໂຄງສ້າງເງິນທຶນ ແລະ ກຳໄລສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນດັ່ງນີ້:

9.6.1 ໂຄງສ້າງເງິນທຶນ: ຈຳນວນເງິນໃນໂຄງສ້າງເງິນທຶນລວມຍັງຄົງເທົ່າເດີມ ແຕ່ຈຳນວນເງິນຂອງແຕ່ລະລາຍການໃນໂຄງສ້າງເງິນທຶນຈະປ່ຽນແປງໄປຄືລາຍການຮຸ້ນກູ້ແປງສະພາບຈະຫາຍໄປ ແຕ່ຈະໄປເພີ່ມລາຍການທຶນຮຸ້ນກູ້ສາມັນຕາມມູນຄ່າທີ່ຕຣາໄວ້ ແລະ ສ່ວນເກີນມູນຄ່າຮຸ້ນສາມັນ.

ຈາກຕົວຢ່າງນີ້ ລາຄາແປງສະພາບກຳນົດໄວ້ຮຸ້ນລະ 4,000 ກີບ ແຍກຝ່າຈະເປັນກໍລະນີດັ່ງນີ້:

1) ລາຄາແປງສະພາບທີ່ກຳນົດໄວ້ເທົ່າກັບມູນຄ່າຂອງຮຸ້ນສາມັນພໍດີຄືຮຸ້ນລະ 4,000 ກີບ ກໍລະນີລາຍການທີ່ມີຈຳນວນເພີ່ມຄື ທຶນຮຸ້ນສາມັນເຊິ່ງຈະເພີ່ມເທົ່າກັບຈຳນວນເງິນຂອງຮຸ້ນກູ້ແປງສະພາບ.

2) ມູນຄ່າຂອງຮຸ້ນສາມັນທີ່ຕາໄວ້ເທົ່າກັບ 3,000 ກີບໃນກໍລະນີນີ້ຈະມີສ່ວນເກີນມູນຄ່າຮຸ້ນອີກ 1,000 ກີບ (3,000-4,000) ສຳລັບຮຸ້ນສາມັນທີ່ເກີດຈາກການແປງສະພາບທຸກໆໜຶ່ງຮຸ້ນ ກໍລະນີອັດຕາແປງສະພາບເທົ່າກັບ 25 ດັ່ງນັ້ນລາຍການທຶນຮຸ້ນສາມັນຈະເພີ່ມເທົ່າກັບ 75,000 ກີບ ສ່ວນເກີນມູນຄ່າຮຸ້ນຈະເພີ່ມ 25,000 ກີບ ເປັນຕົ້ນ.

ຕົວຢ່າງ 9.7 ບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດມີໂຄງສ້າງເງິນທຶນທັງກ່ອນ ແລະ ຫຼັງຈັດຫາເງິນທຶນໂດຍການອອກຮຸ້ນກູ້ແປງສະພາບດັ່ງນີ້:

ຫົວໜ່ວຍ: ລ້ານກີບ

ເນື້ອໃນ	ກ່ອນການຈັດຫາເງິນທຶນ	ຫຼັງອອກຮຸ້ນກູ້ແປງສະພາບ
ຮຸ້ນກູ້ແປງສະພາບ	=	<u>20</u>
ທຶນຮຸ້ນສາມັນ (ລາຄາຕາໄວ້ 30 ບາດ)	10	10
ສ່ວນເກີນມູນຄ່າຮຸ້ນ	-	-
ກຳໄລສະສົມ	<u>25</u>	<u>25</u>
ສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນ	35	35
ເງິນທຶນໄລຍະຍາວ	35	55
ຈຳນວນຮຸ້ນສາມັນ (ລ້ານຮຸ້ນ)	1	1

ບໍລິສັດກຳນົດລາຄາແປງສະພາບໄວ້ຮຸ້ນລະ 50 ບາດ ເມື່ອແປງສະພາບຈະແລກຮຸ້ນສາມັນໄດ້ທັງໝົດ 400,000ຮຸ້ນ (20,000,000/50) ຮຸ້ນສາມັນມີລາຄາຕາໄວ້ 10 ກີບ ດັ່ງນັ້ນຈະໄດ້ຮຸ້ນສາມັນມີມູນຄ່າເພີ່ມຂຶ້ນອີກ 4ລ້ານກີບ (400,000 x 10) ລວມກັບທຶນຮຸ້ນສາມັນເກົ່າອີກ 10 ລ້ານກີບ ເປັນ 14 ລ້ານບາດ ສຳລັບສ່ວນເກິນມູນຄ່າຮຸ້ນເຊິ່ງເປັນຜົນຕ່າງລະຫວ່າງລາຄາຕາໄວ້ຂອງຮຸ້ນສາມັນ 10 ກີບ ກັບລາຄາຮຸ້ນສາມັນທີ່ແປງມາໃນຂະນະນັ້ນ 50 ກີບ ເທົ່າກັບ 40 ກີບຕໍ່ຮຸ້ນ ມີຈຳນວນ 16 ລ້ານກີບ (40 x 400,000 ຮຸ້ນ) ເຊິ່ງຈະນຳມາສະແດງໄວ້ໃນໂຄງສ້າງເງິນທຶນຫຼັງແປງສະພາບ ໂຄງສ້າງເງິນທຶນຫຼັງແປງສະພາບມີດັ່ງນີ້:

	ກ່ອນການຈັດຫາເງິນທຶນ	ຫຼັງອອກຮຸ້ນກູ້ແປງສະພາບ
ຮຸ້ນກູ້ແປງສະພາບ	20	20
ທຶນຮຸ້ນສາມັນ (ລາຄາຕາໄວ້ 30 ບາດ)	10	14
ສ່ວນເກິນມູນຄ່າຮຸ້ນ	-	16
ກຳໄລສະສົມ	25	25
ສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນ	35	55
ເງິນທຶນໄລຍະຍາວ	55	55
ຈຳນວນຮຸ້ນສາມັນ (ລ້ານຮຸ້ນ)	1	1.4

9.6. 2ກຳໄລສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນ ເມື່ອຜູ້ຖືຮຸ້ນໃຊ້ສິດແປງສະພາບຈະມີຜົນຕໍ່ກຳໄລສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນດັ່ງນີ້:

- 1) ຖ້າຜົນການດຳເນີນງານໄມ່ປ່ຽນແປງກຳໄລສຸດທິຈະເພີ່ມຂຶ້ນ ທັງນີ້ເພາະສາມາດປະຢັດດອກເບ້ຍສ່ວນຂອງຮຸ້ນກູ້ແປງສະພາບໄວ້ໄດ້.
- 2) ຈຳນວນຮຸ້ນສາມັນຈະເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ຈາກຕົວຢ່າງ 12.5 ເພີ່ມຈາກ 1 ລ້ານຮຸ້ນ ເປັນ1.4 ລ້ານຮຸ້ນ.
- 3) ຈາກຂໍ້ 1) ແລະ 2) ຈະສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ກຳໄລຕໍ່ຮຸ້ນ.

ຕົວຢ່າງ9.8 ຈາກຕົວຢ່າງທີ່ 9.5 ມີຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມດັ່ງນີ້ ບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດໄດ້ຈັດຫາເງິນທຶນໂດຍການອອກຮຸ້ນກູ້ແປງສະພາບ 20 ລ້ານກີບ ອັດຕາດອກເບ້ຍ 12% ກຳໄລຈາກການດຳເນີນງານທັງກ່ອນ ແລະ ຫຼັງແປງສະພາບບໍ່ປ່ຽນແປງ ເຊິ່ງສິ່ງຜົນໃຫ້ກຳໄລສຸດທິ ແລະ ກຳໄລຕໍ່ຮຸ້ນຫຼັງແປງສະພາບດັ່ງນີ້:

	ກ່ອນການຈັດຫາເງິນທຶນ	ຫຼັງອອກຮຸ້ນກູ້ແປງສະພາບ
ກຳໄລຈາກການດຳເນີນງານ	100	20
ດອກເບ້ຍ 12%	2.4	-
ກຳໄລກ່ອນຫັກພາສີ	97.6	100
ພາສີ 30%	29.3	30
ກຳໄລສຸດທິ	68.3	70
ຈຳນວນຮຸ້ນສາມັນ (ລ້ານຮຸ້ນ)	1	1.4
ກຳໄລຕໍ່ຮຸ້ນ (ບາດ)	68.3	50

9.7 ການອອກຮຸ້ນກູ້ໃໝ່ເພື່ອທົດແທນຮຸ້ນກູ້ເກົ່າ

ການອອກຫຼັກຊັບໃໝ່ເພື່ອທົດແທນຫຼັກຊັບເກົ່າເປັນການໄຖຖອນຫຼັກຊັບຄົນເພື່ອອອກຫຼັກຊັບໃໝ່, ມັກເກີດຂຶ້ນກັບຫຼັກຊັບທີ່ມີພາລະຜູກພັນທາງການເງິນທີ່ແນ່ນອນ, ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: ຮຸ້ນກູ້ເຊິ່ງເປັນຫຼັກຊັບ

ປະເພດທີ່ມີພາລະຜູກພັນທາງການເງິນທີ່ແນ່ນອນ ໝາຍວ່າຕ້ອງຈ່າຍດອກເບ້ຍໃຫ້ແກ່ຜູ້ຖືຈຳນວນທີ່ແນ່ນອນເພື່ອພາວະເສດຖະກິດທີ່ປ່ຽນແປງໄປ ມີຜົນໃຫ້ອັດຕາດອກເບ້ຍໃນຕະຫຼາດປ່ຽນແປງໄປຕາມໄປດ້ວຍມີຜົນກະທົບຕໍ່ຮຸ້ນກູ້ໂດຍກົງຖ້າອັດຕາດອກເບ້ຍໃນທ້ອງຕະຫຼາດປ່ຽນແປງໄປດ້ວຍເຊິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຮຸ້ນກູ້ໂດຍກົງ, ຖ້າອັດຕາດອກເບ້ຍໃນຕະຫຼາດຫຼຸດລົງ ບໍລິສັດຜູ້ອອກຮຸ້ນກູ້ຮູ້ສຶກວ່າຕົ້ນທຶນການອອກຮຸ້ນກູ້ເດີມສູງກວ່າຕົ້ນທຶນທີ່ເກີດຈາກການອອກຮຸ້ນກູ້ໃໝ່ ດັ່ງນັ້ນ, ບໍລິສັດຜູ້ອອກຮຸ້ນກູ້ຈຶ່ງອອກຮຸ້ນກູ້ໃໝ່ທົດແທນຮຸ້ນກູ້ເດີມ (Refunding)

ການພິຈາລະນາວ່າຈະອອກຮຸ້ນກູ້ໃໝ່ທົດແທນຮຸ້ນກູ້ເດີມ ຜູ້ຈັດການທາງການເງິນຈະຕ້ອງມີການວິເຄາະປຽບທຽບຜົນປະໂຫຍດສຸດທິໄດ້ວ່າ ດີກວ່າເດີມຫຼືບໍ່ ເຊິ່ງສາມາດສະຫຼຸບອອກເປັນ 5 ຂັ້ນຕອນ

- 1) ຄຳນວນຫາເງິນສິດຈ່າຍສຸດທິຈາກການອອກຮຸ້ນກູ້ໃໝ່
- 2) ຄຳນວນຫາຜົນປະໂຫຍດສຸດທິຫຼັງພາສີທີ່ໄດ້ຮັບເນື່ອງຈາກການອອກຮຸ້ນກູ້ໃໝ່ໃນແຕ່ລະປີຕະຫຼອດອາຍຸຂອງຮຸ້ນກູ້.
- 3) ຄຳນວນຫາມູນຄ່າປັດຈຸບັນຂອງຜົນປະໂຫຍດທີ່ໄດ້ຮັບຕາມຂໍ້ 2
- 4) ນຳເງິນສິດຈ່າຍລົງທຶນສຸດທິ ໃນເວລາອອກຮຸ້ນກູ້ໃໝ່ປຽບທຽບກັບມູນຄ່າປັດຈຸບັນຂອງຜົນປະໂຫຍດຕາມຂໍ້ 3.
- 5) ຕັດສິນໃຈວ່າຈະອອກຮຸ້ນກູ້ໃໝ່ ເພື່ອທົດແທນຮຸ້ນກູ້ເດີມຫຼືບໍ່

ຕົວຢ່າງທີ່ 9.9: ບໍລິສັດ ໂຊກໄຊ ຈຳກັດໄດ້ອອກຮຸ້ນກູ້ 8% ຊະນິດຮຽນຄືນໄດ້ມູນຄ່າ 30 ລ້ານບາດຈຳໜ່າຍ ປະກົດວ່າ ບໍລິສັດຈຳໜ່າຍໄດ້ໃນລາຄາທີ່ຕໍ່າກວ່າມູນຄ່າ 500,000 ບາດ ແລະ ເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຈຳໜ່າຍ 200,000 ກີບ, ຮຸ້ນກູ້ມີລາຄາຕາໄວ້ຮຸ້ນລະ 100 ບາດ ມີອາຍຸການໄຖ່ຖອນ 25 ປີ ການຕັດບັນຊີຖືເປັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນແຕ່ລະປີໃຫ້ຕັດແບບເສັ້ນຊື່, ຮຸ້ນກູ້ມີກຳນົດລາຄາຮຽກຄືນຮຸ້ນລະ 105 ບາດ ພາຍຫຼັງຈາກທີ່ບໍລິສັດອອກຈຳໜ່າຍຮຸ້ນກູ້ມາ 5 ປີ ປາກົດວ່າອັດຕາດອກເບ້ຍໃນທ້ອງຕະຫຼາດຫຼຸດລົງ ບໍລິສັດຈຶ່ງອອກຮຸ້ນກູ້ໃໝ່ໃນອັດຕາດອກເບ້ຍ 6% ມູນຄ່າ 30 ລ້ານບາດ ອາຍຸການໄຖ່ຖອນ 20 ປີ ເທົ່າກັບອາຍຸຮຸ້ນກູ້ເດີມທີ່ເຫຼືອ ໂດຍຮຸ້ນກູ້ໃໝ່ຄາດວ່າຈະຂາຍໄດ້ 29,600,000 ບາດ ແລະ ຄາດວ່າຈະເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຈຳໜ່າຍ 250,000 ບາດ ບໍລິສັດເສຍອາກອນ 30% ເພື່ອໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າບໍລິສັດຈະມີເງິນຜ່ອມທີ່ຈະໄຖ່ຖອນຮຸ້ນກູ້ເດີມ ບໍລິສັດຈຶ່ງອອກຮຸ້ນກູ້ໃໝ່ລ່ວງໜ້າກ່ອນເວລາຮຽກຮຸ້ນເດີມ 1 ເດືອນ ຫາກດຳເນີນການດັ່ງກ່າວ ບໍລິສັດຕ້ອງເສຍດອກເບ້ຍຊ່ວງເວລາ 1 ເດືອນ 2 ຈຳນວນຄື ດອກເບ້ຍຮຸ້ນກູ້ເດີມ ແລະ ດອກເບ້ຍຮຸ້ນກູ້ໃໝ່.

ການຕັດສິນໃຈວ່າ ບໍລິສັດຄວນ Refunding ຫຼືບໍ່ ມີຂັ້ນຕອນດັ່ງນີ້:

ຂັ້ນທີ່ 1: ຄຳນວນຫາເງິນສິດຈ່າຍລົງທຶນສຸດທິຂອງການອອກຮຸ້ນກູ້ໃໝ່

$$\text{ຈຳນວນຮຸ້ນກູ້ທີ່ອອກ} = \frac{30,000,000}{100} = 300,000 \text{ ຮຸ້ນ}$$

ເງິນຈ່າຍເຜື່ອຮຽກຮຸ້ນກູ້ເດີມ (ລາຄາຮັບຄືນ 105*300,000 ຮຸ້ນ)	31,500,000
ເງິນຮັບຈາກການຈຳໜ່າຍຮຸ້ນກູ້ໃໝ່	29,600,000
ຜົນຕ່າງຂອງເງິນທີ່ຕ້ອງຈ່າຍເພີ່ມ	1,900,000
ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ	450,000
ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການອອກຮຸ້ນກູ້ໃໝ່	250,000
ດອກເບ້ຍຈ່າຍຊ່ວງເວລາ 1 ເດືອນ ຮຸ້ນກູ້ເດີມ	200,000
ລວມລາຍຈ່າຍທັງໝົດຈາກການອອກຮຸ້ນກູ້ໃໝ່	2,350,000
ຫັກ ພາສີທີ່ປະຫຍັດໄດ້	678,000
ເງິນສິດຈ່າຍລົງທຶນສຸດທິໃນການອອກຮຸ້ນກູ້ໃໝ່	1,672,000

ໝາຍເຫດຂອງການຄຳນວນ:

ຈາກການຄຳນວນໃນຂັ້ນທີ່ 1: ຈຳນວນເງິນລົງທຶນໃນການອອກຮຸ້ນກູ້ໃໝ່ໂດຍບໍ່ຄຳນຶງເຖິງພາສີທີ່ປະຫຍັດໄດ້ມີຈຳນວນ 2,350,000 ບາດ ແຕ່ເງິນສິດຈ່າຍຈຳນວນນີ້ບາງລາຍການສາມາດປະຫຍັດພາສີໄດ້ອັນເປັນຜົນຈາກການອອກຮຸ້ນກູ້ເດີມ ມີ 4 ລາຍການດ້ວຍກັນຄື

(1) ດອກເບ້ຍຈ່າຍຮຸ້ນກູ້ເດີມຊ່ວງເວລາ 1 ເດືອນ 200,000 ບາດ ເຊິ່ງເປັນດອກເບ້ຍກ່ອນພາສີຫາກຄຳນຶງເຖິງພາສີທີ່ປະຫຍັດໄດ້ 60,000 ບາດ ($200.000 \times 30\%$) ຫຼື ບໍລິສັດຈ່າຍດອກເບ້ຍໃນຊ່ວງ 1 ເດືອນຂອງການອອກຮຸ້ນກູ້ໃໝ່ພຽງ 140,000 ບາດ ($200,000-60,000$)

(2) ສ່ວນເກີນມູນຄ່າຫຼັກຊັບຮຽກຄືນຕາມຈຳນວນ 1,500,000 ບາດ ($31,500,000-30,000,000$) ເກີດຂຶ້ນໃນປີໃດເປັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງປີນັ້ນ ເພາະສະນັ້ນຈະປະຫຍັດພາສີໄດ້ 450,000 ບາດ ($1,500,000 \times 30\%$) ບໍລິສັດຈະຕ້ອງຈ່າຍເງິນເພີ່ມເຜື່ອຮຽກຮຸ້ນກູ້ເດີມພຽງ 60,000 ບາດ.

(3) ສ່ວນຕຳກວ່າມູນຄ່າສ່ວນທີ່ເຫຼືອຂອງຮຸ້ນກູ້ເດີມ ຈຳນວນ 400,000 ບາດ $\left(\frac{500,000}{25} * 20\right)$

(4) ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຈຳໜ່າຍຮຸ້ນກູ້ເດີມຖ້າຕັດບັນຊີໃນສ່ວນທີ່ເຫຼືອຂອງຮຸ້ນກູ້ເດີມຈຳນວນ 160,000 ບາດ $\left(\frac{200,000}{25} * 20\right)$

ລາຍການໃນຂໍ້ 3) ແລະ 4) ລວມເປັນເງິນທັງສິ້ນ 560,000 ບາດ ເມື່ອຮຸ້ນກູ້ຖືຮຽກຄືນເງິນຈຳນວນນີ້ຖືເປັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນປີທີ່ຖືກຮຽກຄືນ ເຖິງວ່າຄ່າໃຊ້ຈ່າຍນີ້ບໍ່ໄດ້ຈ່າຍເງິນໃນປີນັ້ນກໍຕາມ ເມື່ອຖືເປັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຈະມີຜົນດ້ານພາສີຄືປະຫຍັດພາສີໄດ້ 168,000 ບາດ ($560.000 \times 30\%$)

ຈາກການຄຳນວນຂ້າງຕົ້ນສະຫລຸບໄດ້ວ່າ: ພາສີທີ່ປະຫຍັດໄດ້ທັງສິ້ນ 678,000 ບາດ ເກີດຈາກພາສີຂໍ້

- 1) 60,000 ບາດ + ພາສີ
- 2) 450,000 ບາດ + ພາສີ
- 3) (3) ແລະ (4) 168,000 ບາດ ຫຼື ເກີດຈາກການຄຳນວນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ດັ່ງນີ້:

ດອກເບ້ຍຈ່າຍທຸ້ນກູ້ເດີມຊ່ວງ 1 ເດືອນ	200,000
ສ່ວນເກີນມູນຄ່າຫຼັກຊັບຮຽກຄືນ	1,500,000
ສ່ວນຕໍ່າມູນຄ່າສ່ວນທີ່ເຫຼືອຂອງຮຸ້ນກູ້ເດີມ	400,000
ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຈໍາໜ່າຍຮຸ້ນກູ້ເດີມຖ້າຕັດບັນຊີສ່ວນທີ່ເຫຼືອ	160,000
ລວມ	2,260,000

ນໍາເງິນຈໍານວນນີ້ໄປຄິດປະຫຍັດພາສີ 30% ເປັນຈໍານວນເງິນ 678,000 ບາດ (2,260,000 x 30%)

ຂັ້ນທີ 2 ຄໍານວນຫາຜົນປະໂຫຍດສຸດທິຫຼັງຫັກພາສີລາຍປີ

ເງິນສິດຈ່າຍສຸດທິລາຍປີຂອງທຸ້ນກູ້ເດີມດອກເບ້ຍຈ່າຍ 8% (30,000,000 x 8%)	2,400,000
ຫັກ ພາສີທີ່ປະຫຍັດໄດ້ 30% ຂອງ 2,428,000	<u>728,400</u>
ດອກເບ້ຍຈ່າຍ 8%	2,400,000
ສ່ວນຕໍ່າກວ່າມູນຄ່າຮຸ້ນເດີມລາຍປີ(500,000/25)	20000
ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍລໍຖ້າການຕັດບັນຊີຮຸ້ນກູ້ລາຍປີ(200,000/25)	<u>8,000</u>
ລວມຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ	<u>2,428,000</u>
ເງິນຈ່າຍສຸດທິລາຍປີຂອງຮຸ້ນກູ້ເດີມ	<u>1,671,000</u>
ເງິນສິດຈ່າຍສຸດທິລາຍປີຂອງຮຸ້ນກູ້ໃໝ່	1,800,000
ດອກເບ້ຍຈ່າຍ 6% (30,000,000 x 6%)	<u>549,750</u>
ຫັກ ພາສີທີ່ປະຫຍັດໄດ້ 30% ຂອງ 1,832,000	
ດອກເບ້ຍຈ່າຍ 6%	1,800,000
ສ່ວນຕໍ່າກວ່າມູນຄ່າຮຸ້ນກູ້ລາຍປີ(400,000/20)	20,000
ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍລໍຖ້າການຕັດບັນຊີຮຸ້ນກູ້ລາຍປີ(250,000/20)	<u>12,500</u>
ລວມຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ	<u>1,832,500</u>
ເງິນສຸດທິລາຍປີຂອງຮຸ້ນກູ້ໃໝ່	<u>1,250,250</u>
ດັ່ງນັ້ນລາຍຈ່າຍປີທີ່ປະຫຍັດໄດ້ຈາກການອອກຮຸ້ນກູ້ໃໝ່ 1,671,000-1,250,250= 421,350	

ຂັ້ນທີ 3: ຄໍານວນຫາມູນຄ່າປັດຈຸບັນຂອງຜົນປະໂຫຍດສຸດທິທີ່ໄດ້ຮັບຈາກຂັ້ນທີ 2 ຜົນປະໂຫຍດສຸດທິທີ່ໄດ້ຮັບປີລະ 421,350 ບາດ ນໍາມາຄິດສ່ວນຫຼຸດ (discount) ດ້ວຍຕົ້ນທຶນຮຸ້ນກູ້ທີ່ອອກໃໝ່ຫຼັງພາສີ ເປັນເວລາທັງສິ້ນ 20 ປີ.

$$\text{ຈາກສູດ: } k_d(1-t) = \frac{I}{P_0}(1-t)$$

$$P_0 = \frac{29,600,000}{300,000} = 98.67$$

$$I = 6, \quad t = 0.3$$

$$k_d(1-t) = \frac{6}{98.67} * (1-0.3) = 4.00\%$$

ດັ່ງນັ້ນ, ມູນຄ່າປະຈຸບັນຂອງຜົນປະໂຫຍດທີ່ໄດ້ຮັບ

$$= 421,350 * PVIF(20;4\%) = 421,350 * 13.5903 = 5,726,272.91$$

ຂັ້ນທີ 4 ຄໍານວນມູນຄ່າປັດຈຸບັນສຸດທິ

ມູນຄ່າປັດຈຸບັນສຸດທິຂອງຜົນປະໂຫຍດທີ່ໄດ້ຮັບ	5,726,272.91
ຫັກ ເງິນສົດຈ່າຍລົງທຶນສຸດທິການອອກຮຸ້ນກູ້ໃໝ່	1,672,000.00
ມູນຄ່າປັດຈຸບັນສຸດທິ	4,052,272.91

ຂັ້ນທີ 5 ຕັດສິນໃຈ ເຊິ່ງຂັ້ນທີ 4 ຈະໄດ້ມູນຄ່າປັດຈຸບັນສຸດທິ ມີຄ່າເປັນບວກ 4,052,272.91 ບາດສະແດງວ່າອັດຕາຜົນຕອບແທນທີ່ໄດ້ຮັບສູງກວ່າຕົ້ນທຶນເງິນທຶນຂອງຮຸ້ນກູ້ທີ່ອອກໃໝ່ ດັ່ງນັ້ນ ບໍລິສັດຈຶ່ງຄວນອອກຮຸ້ນກູ້ ໃໝ່ທົດແທນຮຸ້ນກູ້ເດີມ.

9.8 ປັດໄຈທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຕັດສິນໃຈຈັດຫາເງິນທຶນໄລຍະຍາວຈາກເຈົ້າໜີ້

ກົດຈະກຳແຕ່ລະກົດຈະການຈະມີຄວາມສາມາດໃນການກຳໜີ້ໄລຍະຍາວທີ່ແຕກຕ່າງກັນໄປ ເຊິ່ງຂຶ້ນຢູ່ກັບຖານະທາງການເງິນ ແລະ ສະພາບການຕ່າງໆ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ເຊິ່ງການພິຈາລະນາຕັດສິນໃຈຈັດຫາເງິນທຶນໄລຍະຍາວຈາກເຈົ້າໜີ້ທີ່ຈະຕ້ອງຄຳນຶງເຖິງປັດໄຈດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

1) ໂຄງສ້າງເງິນທຶນຂອງກົດຈະການ: ການພິຈາລະນາຈະກຳໜີ້ເພີ່ມຂຶ້ນຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ໂຄງສ້າງເງິນທຶນ ແລະ ຄວາມສ່ຽງທາງການເງິນ ດັ່ງນັ້ນ ການມີໂຄງສ້າງເງິນທຶນທີ່ເໝາະສົມຈະເຮັດໃຫ້ຕົ້ນທຶນເງິນທຶນສະເລ່ຍຖາວງນ້ຳໜັກ (Weighted Average Cost of capital: WACC) ຂອງກົດຈະການຕໍ່າທີ່ສຸດ ຜູ້ບໍລິຫານກໍຕ້ອງໄດ້ຈັດຫາແຫຼ່ງເງິນທຶນທັງຈາກເຈົ້າໜີ້ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນໃຫ້ຢູ່ໃນສ່ວນທີ່ເໝາະສົມ.

2) ປະເພດຂອງເງິນທຶນ ແລະ ຊັບສິນທີ່ຈະລົງທຶນ: ຜູ້ບໍລິຫານທາງການເງິນຈະຕ້ອງຈັດຫາແຫຼ່ງເງິນທຶນໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຊັບສິນທີ່ຈະລົງທຶນ ຈັດຫາແຫຼ່ງທຶນໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຊັບສິນທີ່ຈະລົງທຶນເພື່ອເຮັດໃຫ້ການບໍລິຫານການເງິນເປັນໄປຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ໝາຍວ່າ: ຄວນຈັດຫາເງິນທຶນໄລຍະສັ້ນໄປລົງທຶນໃນຊັບສິນບໍລິໂພກວຽນ ແລະ ຈັດຫາເງິນທຶນໄລຍະຍາວໄປລົງທຶນໃນຊັບສິນບໍ່ໂຫຼນວຽນ ຫາກຈັດຫາເງິນທຶນໄລຍະສັ້ນໄປລົງທຶນໃນຊັບສິນໂຫຼນວຽນຈະເຮັດໃຫ້ມີຕົ້ນທຶນສູງ.

3) ອັດຕາດອກເບ້ຍໃນປັດຈຸບັນ ແລະ ແນວໂນ້ມໃນອະນາຄົດ: ການຕັດສິນໃຈກຳໜີ້ເພີ່ມຂຶ້ນໂດຍການອອກຮຸ້ນກູ້ນັ້ນ ຜູ້ບໍລິຫານຈະຕ້ອງພິຈາລະນາແນວໂນ້ມຂອງອັດຕາດອກເບ້ຍໃນອະນາຄົດດ້ວຍ ຖ້າອັດຕາດອກເບ້ຍໄລຍະຍາວໃນປັດຈຸບັນຢູ່ໃນລະດັບສູງ ແລະ ມີແນວໂນ້ມທີ່ຈະຫຼຸດລົງໃນອະນາຄົດ ຜູ້ບໍລິຫານບໍ່ຄວນຈັດຫາເງິນທຶນໄລຍະຍາວໂດຍຈ່າຍດອກເບ້ຍຄົງທີ່ເພາະຈະເຮັດໃຫ້ຕົ້ນທຶນທາງການເງິນຂອງກົດຈະການສູງກວ່າຕົ້ນທຶນການເງິນຂອງຕະຫຼາດ.

4) ຜົນກະທົບຂອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານໃນການອອກຮຸ້ນກູ້ໃໝ່ທີ່ມີຕໍ່ນັກລົງທຶນໃນຕະຫຼາດການເງິນ: ການສະເໜີຂອງຮຸ້ນກູ້ໃໝ່ເພື່ອຈັດຫາເງິນທຶນຈະສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການຈັດອັບດັບເຄດິດ ແລະ ຕົ້ນທຶນທາງການເງິນຂອງກົດຈະການໂດຍສະເພາະໃນກໍລະນີທີ່ຖານະການເງິນຂອງກົດຈະການບໍ່ດີກໍ່.

5) ປະລິມານເງິນທຶນທີ່ຕ້ອງການກູ້ຢືມ: ຖ້າກົດຈະການຕ້ອງການຈັດຫາເງິນທຶນເປັນຈຳນວນຫຼາຍ ການສະເໜີຂາຍຕາສານໃຈຕະຫຼາດການເງິນກໍ່ເໝາະສົມ ໝາຍວ່າ: ການສະເໜີຂາຍຕາສານໃນຕະຫຼາດການເງິນຈະມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຈຳນວນຫຼາຍ ຄື ຄ່າປົກກະຕິ, ຄ່າຈັດຈຳໜ່າຍ, ຄ່າປະກອບໄພການຂາຍ ເປັນຕົ້ນ ຫາກກົດຈະການສະເໜີຂາຍຕາສານຈຳນວນໜ້ອຍກໍ່ຈະບໍ່ຄຸ້ມຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ດັ່ງກ່າວ ກົດຈະການອາດຈະໃຊ້ການກູ້ຢືມແບບມີກຳນົດເວລາ (Term Loan)

6) ຫຼັກປະກັນໃນການກູ້ຢືມ: ໂດຍປົກກະຕິການກູ້ຢືມມັກຈະໃຊ້ຫຼັກປະກັນເພາະຈະມີຕົ້ນທຶນຕໍ່າກວ່າຮຸ້ນກູ້ທີ່ບໍ່ມີຫຼັກປະກັນ.

9.9 ການລົ້ມລະລາຍ ແລະ ການປັບປຸງກິດຈະການ

ໃນຊ່ວງທີ່ເກີດພາວະເສດຖະກິດຕົກຕໍ່າ ຈະເຮັດໃຫ້ທຸລະກິດປະສົບກັບພາວະການລົ້ມລະລາຍ ສາມາດ ຝົບເຫັນໄດ້ໂດຍປົກກະຕິ ດັ່ງເຊັ່ນ: ໃນປີ ຄ.ສ 1991-1992 ແລະ ປີ ຄ.ສ 2001 ໂດຍໃນປີ ຄ.ສ 1991-1999 ບໍລິສັດທີ່ປະສົບກັບພາວະລົ້ມລະລາຍ ເຊັ່ນ: Pan Am, Continental Airlines ແລະ R.H Macy & Company ແລະ ໃນປີ ຄ.ສ 2001 ບໍລິສັດທີ່ປະສົບກັບພາວະລົ້ມລະລາຍຄື: Kmart, UAL ແລະ Pacific Gas and Electronics.

ໃນກໍລະນີການລົ້ມລະລາຍນັ້ນ ເຈົ້າໜີ້ມີສິດທິເໜືອລາຍໄດ້ ແລະ ຊັບສິນຂອງກິດຈະການທີ່ລົ້ມລະລາຍກ່ອນຜູ້ຖືຮຸ້ນບຸລິມະສິດ ແລະ ຮຸ້ນສາມັນ ນອກຈາກນັ້ນ ການມີສິດກ່ອນຫຼັງໃນຊັບສິນຂອງກິດຈະການຂຶ້ນຢູ່ກັບປະເພດຂອງເຈົ້າໜີ້ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ການລົ້ມລະລາຍຈະສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ກິດຈະການລູກໜີ້ ແລະ ຜູ້ຈັດຈໍາໜ່າຍວັດຖຸດິບ.

ການລົ້ມລະລາຍເກີດຂຶ້ນເມື່ອກິດຈະການບໍ່ສາມາດຊໍາລະຄືນເງິນຕົ້ນ ແລະ ຈ່າຍດອກເບ້ຍໄດ້ຕາມກໍານົດ ຫຼື ການຄາດການກະແສເງິນສົດຂອງກິດຈະການໃນບໍ່ດົນບໍ່ສາມາດຊະລະໜີ້ໄດ້ ການຕັດສິນໃຈໃນການແກ້ບັນຫາດັ່ງກ່າວກິດຈະການຕ້ອງມີການຂາຍກິດຈະການ ຫຼື ການປັບກິດຈະການເພື່ອຄວາມຢູ່ລອດ.

ການຕັດສິນໃຈທີ່ຈະຂາຍກິດຈະການ ຫຼື ປັບປຸງກິດຈະການເພື່ອດໍາເນີນກິດຈະການຕໍ່ໄປຂຶ້ນຢູ່ກັບມູນຄ່າຂອງກິດຈະການລະຫວ່າງການເລີກກິດຈະການແລ້ວຂາຍຊັບສິນກັບການປັບປຸງກິດຈະການວ່າທາງເລືອກໃດຈະມີຄ່າຫຼາຍກວ່າກັນ ທາງເລືອກທີ່ດີທີ່ຕ້ອງກໍານົງເຖິງກໍຄື: ທາງເລືອກທີ່ເຮັດໃຫ້ຜົນຕອບແທນຂອງສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນ ແລະ ເຈົ້າໜີ້ສູງກວ່າ ໃນບາງກໍລະນີການເລີກກິດຈະການກໍຕ້ອງຄໍານົງເຖິງຜົນກະທົບຂອງສັງຄົມທີ່ເກີດຂຶ້ນກັບສັງຄົມດ້ວຍ ເຊັ່ນ: ກິດຈະການ ສາທາລະນະປະໂພກ, ລົດໄຟ, ເຄື່ອງບິນ, ສະຖາບັນການເງິນ ເປັນຕົ້ນ. ຫາກກິດຈະການດັ່ງກ່າວເລີກກິດຈະການຈະເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນຈໍານວນຫຼາຍໄດ້ຮັບຄວາມເດືອດຮ້ອນທາງການຕ້ອງເຂົ້າໄປຊ່ວຍເຫຼືອ ເຊັ່ນ: ກໍລະນີຂອງສາຍການບິນ Eastern Airline ຂອງສະຫະລັດອາເມລິກາ ຕ້ອງຄໍາຝຶພາກສາລົ້ມລະລາຍ ແລະ ທາງການຕ້ອງເຂົ້າໄປຊ່ວຍເຫຼືອດໍາເນີນການຕໍ່ໄປ.

ບົດເຝິກຫັດ 9

1. ບໍລິສັດ ເດັນໄຊ ຈໍາກັດ ຈັດຫາເງິນທຶນ 4 ລ້ານກີບ ໂດຍການອອກຮຸ້ນກູ້ແປງສະພາບ ອັດຕາດອກເບ້ຍ 15% ກໍານົດລາຄາແປງສະພາບໄວ້ຮຸ້ນລະ 20 ກີບ ໂຄງສ້າງເງິນທຶນ ເປັນດັ່ງນີ້:

	ກ່ອນຈັດຫາເງິນທຶນ(ລ້ານກີບ)	ຫຼັງອອກຮຸ້ນກູ້ແປງສະພາບ(ລ້ານກີບ)
ຮຸ້ນກູ້ແປງສະພາບ	4	
ທຶນຮຸ້ນສາມັນ (ລາຄາຕຣາໄວ້ 10ກີບ)	6	
ສ່ວນເກີນມູນຄ່າຮຸ້ນ	1	
ກໍາໄລສະສົມ	3	
ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ	10	
ເງິນທຶນໄລຍະຍາວ	14	
ຈໍານວນຮຸ້ນສາມັນ (ລ້ານຮຸ້ນ)	0.6	

ກ. ຄໍານວນຫາຈໍານວນຮຸ້ນສາມັນທີ່ແປງສະພາບຈາກຮຸ້ນກູ້

ຂ. ໃຫ້ເຕີມຕົວເລກໃນຊ່ວງຫຼັງແປງສະພາບໃຫ້ຄົບຖ້ວນ

2. ຈາກຂໍ້ 6 ສົມມຸດວ່າຜົນການດໍາເນີນງານກ່ອນໃຊ້ສິດແປງສະພາບເປັນດັ່ງນີ້: ຂໍໃຫ້ທ່ານເພີ່ມຕົວເລກໃນຊ່ອງຫຼັງແປງສະພາບໃຫ້ຄົບຖ້ວນ

	ກ່ອນແປງສະພາບ(ລ້ານກີບ)	ຫຼັງແປງສະພາບ(ລ້ານກີບ)
ກໍາໄລຈາກການດໍາເນີນງານ	7	7
ດອກເບ້ຍຈ່າຍ	<u>0.6</u>	—
ກໍາໄລກ່ອນຫັກອາກອນ	6.4	
ອາກອນ 30%	<u>1.9</u>	—
ກໍາໄລສຸດທິ	4.5	
ຈໍານວນຮຸ້ນສາມັນ (ລ້ານຮຸ້ນ)	0.6	
ກໍາໄລຕໍ່ຮຸ້ນ (ກີບ)	7.5	

3. ເດືອນມັງກອນ 2011 ບໍລິສັດ ໄຊມິງຄຸນ ຈໍາກັດ ໄດ້ອອກຮຸ້ນກູ້ 10.5% ມູນຄ່າ 10 ລ້ານກີບ ຮຸ້ນກູ້ມີອາຍຸການໄຖຖ່ອນ 25 ປີ ລາຄາຮຸ້ນຮຽກຄືນ 110 ກີບ ບໍລິສັດຈໍາໜ່າຍໄດ້ເງິນສຸດທິທັງສິ້ນ 9.5 ລ້ານກີບ ທະນາຄານເພື່ອການລົງທຶນໄດ້ແນະນໍາໃຫ້ບໍລິສັດເຮັດ Refunding ໂດຍການອອກຮຸ້ນກູ້ໃໝ່ 9% ມູນຄ່າ 10 ລ້ານກີບ ຈໍາໜ່າຍໃນເດືອນ 10 ລ້ານກີບ ຈໍາໜ່າຍໃນເດືອນມັງກອນ 2015 ຮຸ້ນກູ້ມີອາຍຸການໄຖຖ່ອນ 21 ປີ ບໍລິສັດຈະໄດ້ເງິນສຸດທິ 9.79 ລ້ານກີບ ໃນການເຮັດ Refunding ຄັ້ງນີ້ບໍລິສັດຈະຕ້ອງອອກຮຸ້ນໃໝ່ຈໍາໜ່າຍກ່ອນທີ່ຈະຮຽກຮຸ້ນກູ້ເດີມຄືນກ່ອນ 1 ເດືອນ ບໍລິສັດເສຍພາສີ 50% ຢາກຮູ້ວ່າ ບໍລິສັດຄວນເຮັດ Refunding ຫຼືບໍ່.

ບົດທີ 10 ການຈັດການເງິນທຶນໄລຍະຍາວຈາກສ່ວນຂອງເຈົ້າຂອງ ແລະ ນະໂຍບາຍເງິນປັນຜົນ

ໃນການດຳເນີນທຸລະກິດໂດຍທົ່ວໄປເມື່ອທຸລະກິດຕ້ອງການເງິນທຶນໄລຍະຍາວເພື່ອໃຊ້ໃນການດຳເນີນງານສາມາດເຮັດໄດ້ 2 ວິທີຄື:

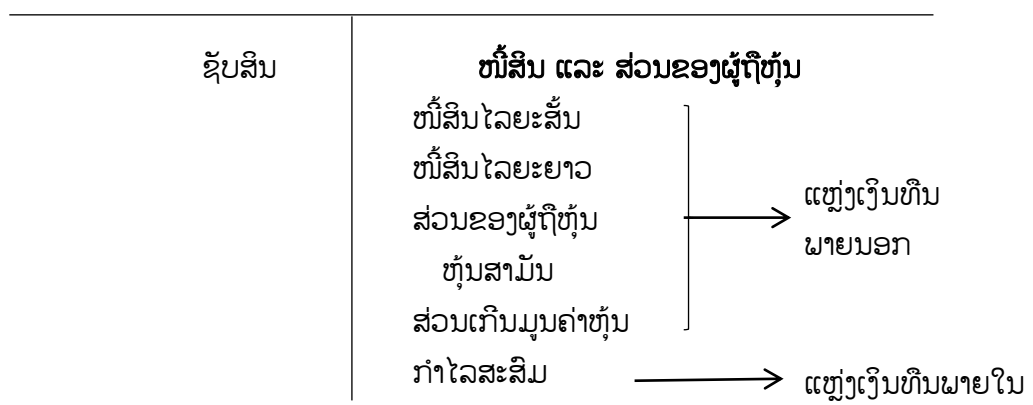
1) ຈາກແຫຼ່ງເງິນທຶນພາຍໃນກິດຈະການຄືກຳໄລສະສົມ ເຊິ່ງເປັນກຳໄລສຸດທິສ່ວນທີ່ເຫຼືອຈາກການຈ່າຍເງິນປັນຜົນ ຖ້າທຸລະກິດຈ່າຍເງິນປັນຜົນຫຼາຍກຳໄລສະສົມກໍໜ້ອຍລົງ ແລະ ເຮັດໃຫ້ມີກຳໄລສະສົມບໍ່ພຽງພໍສຳລັບການລົງທຶນ.

2) ຈາກແຫຼ່ງພາຍນອກໂດຍການຂາຍຮຸ້ນສາມັນຫຼືຮຸ້ນບຸລິມະສິດທີ່ອອກໃໝ່ທີ່ນັກລົງທຶນສົນໃຈໂດຍຈຳນວນຮຸ້ນສາມັນສູງສຸດທັງໝົດທີ່ບໍລິສັດອອກຈຳໜ່າຍຈະຖືກກຳນົດໄວ້ໃນທຸ້ນຈົດທະບຽນ (Authorized Shares) ບໍລິສັດບໍ່ສາມາດຂາຍຮຸ້ນເກີນກວ່າກຳນົດໄດ້ ຖ້າບໍລິສັດຕ້ອງການຂາຍທຸ້ນເກີນຈຳນວນນີ້ ບໍລິສັດຕ້ອງຂໍອະນຸຍາດຜູ້ຖືຮຸ້ນທັງໝົດກ່ອນ.

10.1 ຮຸ້ນສາມັນ (Common Stock)

ຮຸ້ນເປັນຫຼັກຊັບທີ່ສະແດງຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງກິດຈະການ ຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງຈະຖືກແບ່ງຕາມຈຳນວນທຸ້ນ ເຊິ່ງອັດຕາສ່ວນຖືທຸ້ນຄຳນວນຈາກຈຳນວນຮຸ້ນທີ່ຜູ້ຖືລາຍນັ້ນໆຖືປຽບທຽບກັບຈຳນວນທຸ້ນທີ່ອອກ ແລະ ຈຳໜ່າຍທັງໝົດ ລາຍການທຸ້ນສາມັນຈະສະແດງຢູ່ໃນສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນໃນງົບດຸນ ເຊິ່ງອົງປະກອບຂອງສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນໂດຍທົ່ວໄປປະກອບດ້ວຍລາຍການຮຸ້ນສາມັນສ່ວນເກີນ (ສ່ວນຕໍ່າ) ມູນຄ່າທຸ້ນ ແລະ ກຳໄລ (ຂາດທຶນ) ສະສົມດັ່ງຮູບທີ່:

ງົບດຸນ
ບໍລິສັດ.....
ວັນທີ.....

ຮູບທີ່ 10.1 ງົບດຸນສະແດງແຫຼ່ງເງິນທຶນພາຍໃນ ແລະ ພາຍນອກທຸລະກິດ

ການເປັນເຈົ້າຂອງກິດຈະການໂດຍການຖືຮຸ້ນສາມັນນັ້ນ ຜູ້ຖືຮຸ້ນສາມັນຈະມີສິດຕາມປະມວນກິດໜາຍແຜ່ງ ແລະ ພານິດ ດັ່ງນີ້:

- 1) ມີສິດອອກສຽງໃນທີ່ປະຊຸມຜູ້ຖືຮຸ້ນໃນການເລືອກຕັ້ງຜູ້ບໍລິຫານ ຕັດສິນໃຈໃນເລື່ອງເງິນປັນຜົນ ແລະ ແຕ່ງຕັ້ງຜູ້ກວດສອບບັນຊີເປັນຕົ້ນ
- 2) ໄດ້ຮັບສ່ວນແບ່ງກຳໄລໃນຮູບຂອງເງິນປັນຜົນ
- 3) ໄດ້ຮັບສ່ວນແບ່ງໃນຊັບສິນເມື່ອມີການຈຳໜ່າຍ
- 4) ຮັບຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບຄວາມຄືບໜ້າຂອງບໍລິສັດ

10.1.1 ວິທີການຈັດຫາເງິນທຶນໂດຍການອອກຮຸ້ນສາມັນ

ເມື່ອກິດຈະການຕ້ອງການລະດົມທຶນໂດຍອອກຫຼັກຊັບປະເພດຮຸ້ນສາມັນຈຳໜ່າຍສາມາດເຮັດໄດ້ 4 ວິທີຄື:

1) ການໃຊ້ສິດຈອງຊື້ຫຸ້ນສາມັນໃໝ່ກັບຜູ້ຖືຫຸ້ນ(Right Offerings) ການຈຳໜ່າຍຫຸ້ນສາມັນໃໝ່ ວິທີນີ້ກິດຈະການຈະໃຫ້ສິດໃນການຈອງຊື້ຫຸ້ນສາມັນໃໝ່ແກ່ຜູ້ຖືຫຸ້ນເດີມທີ່ຖືຢູ່ໃນລາຄາ ແລະ ໄລຍະ ເວລາທີ່ກຳນົດໄວ້ເຊັ່ນ: ຫຸ້ນເດີມ, ຫຸ້ນໃໝ່ ຊຶ່ງຜູ້ຫຸ້ນເດີມມີສິດທີ່ຈະຊື້ຫຼືບໍ່ຊື້ກໍໄດ້ ແລະ ຖ້າບໍ່ໃຊ້ສິດ (Right) ດັ່ງກ່າວກໍສາມາດຂາຍໃຫ້ກັບຜູ້ອື່ນທີ່ຕ້ອງການຊື້ຫຸ້ນຂອງກິດຈະການໄດ້.

ສິດຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນປັດຈຸບັນໃນການຈອງຊື້ຮຸ້ນເພີ່ມເຕີມເພື່ອເຮັດໃຫ້ສັດສ່ວນການຖືຄອງຮຸ້ນມີຈຳນວນ ເທົ່າເດີມ ເອີ້ນວ່າ Pre-emptive Right ຊຶ່ງຜູ້ຈັດການການເງິນຈະຕ້ອງຄຳນຶງເຖິງປະເດັນທີ່ສຳຄັນ 3 ປະການໃນການອອກໃບສິດຈອງຊື້ຫຸ້ນສາມັນໃໝ່ດັ່ງນີ້: (1) ຈຳນວນສິດທິທີ່ຕ້ອງໃຊ້ໃນການຊື້ຫຸ້ນສາມັນໃໝ່ 1 ຮຸ້ນ, (2) ມູນຄ່າຂອງສິດທິ, (3) ຜົນກະທົບຂອງການໃຊ້ສິດທິຕໍ່ລາຄາຫຸ້ນທີ່ຂາຍໃນຕະຫຼາດ.

(1) ຈຳນວນສິດທິທີ່ຕ້ອງໃຊ້ໃນການຊື້ຫຸ້ນສາມັນໃໝ່ 1 ຫຸ້ນ

ຕົວຢ່າງ 10.1 ບໍລິສັດ ABC ມະຫາຊົນ ຕ້ອງການເງິນທຶນເພີ່ມຂຶ້ນ 200 ລ້ານກີບ ໂດຍການອອກຫຸ້ນສາມັນຈຳໜ່າຍ ໃນຂັ້ນທຳອິດບໍລິສັດຕ້ອງກຳນົດລາຄາຈອງຊື້ຮຸ້ນສາມັນໃໝ່ຕາມສິດທິວ່າຄວນເປັນເທົ່າໃດ ຖ້າລາຄາຕະຫຼາດຂອງຮຸ້ນສາມັນຂະນະນີ້ເທົ່າກັບ 120 ກີບ ແລະ ບໍລິສັດກຳນົດລາຄາຈອງຢູ່ທີ່ 100 ກີບຕໍ່ ຫຸ້ນ ດັ່ງນັ້ນ, ບໍລິສັດຕ້ອງອອກຮຸ້ນສາມັນໃໝ່ 2 ລ້ານຫຸ້ນ ແລະ ຄຳນວນໄດ້ດັ່ງນີ້:

$$\text{ຈຳນວນຫຸ້ນທີ່ອອກໃໝ່} = \frac{\text{ຈຳນວນຮຸ້ນທີ່ຕ້ອງການ}}{\text{ລາຄາຈອງ}} = \frac{200}{100} = 2 \text{ ລ້ານຮຸ້ນ}$$

ຂັ້ນຕໍ່ໄປສົມມຸດໃຫ້ຂະນະນີ້ບໍລິສັດມີຮຸ້ນເດີມ 10 ລ້ານຮຸ້ນເນື່ອງຈາກການຖືຮຸ້ນ 1 ຮຸ້ນຈະມີ 1 ສິດ ບໍລິສັດສາມາດຄຳນວນຫາຈຳນວນສິດທິທີ່ຈະໃຊ້ໃນການຊື້ 1 ຮຸ້ນໃໝ່ດັ່ງນີ້:

$$\text{ຈຳນວນສິດທິທີ່ໃຊ້ໃນການຊື້ຮຸ້ນໃໝ່ 1 ຮຸ້ນ} = \frac{\text{ຈຳນວນຮຸ້ນເດີມທີ່ມີ}}{\text{ຈຳນວນຮຸ້ນໃໝ່}}$$

$$\text{ຈຳນວນສິດທິທີ່ໃຊ້ໃນການຊື້ຮຸ້ນໃໝ່ 1 ຫຸ້ນ} = \frac{10 \text{ ລ້ານຮຸ້ນ}}{2 \text{ ລ້ານຮຸ້ນ}} = 5 \text{ ສິດທິຕໍ່ຮຸ້ນສາມັນໃໝ່}$$

ດັ່ງນັ້ນ, ຖ້າທ້າວ ກ ມີຮຸ້ນຢູ່ 20 ລ້ານຮຸ້ນ ທ.ກ ຈະໄດ້ສິດທິ 20 ລ້ານສິດທິໂດຍໃຊ້ສິດທິ 5 ສິດທິຊື້ ຮຸ້ນສາມັນໃໝ່ 1 ຫຸ້ນ ດັ່ງນັ້ນ ທ. ກ ມີສິດຈອງຊື້ຮຸ້ນໃໝ່ໄດ້ 4 ລ້ານຮຸ້ນ

(2) ມູນຄ່າສິດທິ ຖ້າລາຄາຕະຫຼາດປັດຈຸບັນຂອງຮຸ້ນສາມັນເທົ່າກັບ 120 ກີບ/ຮຸ້ນ ໂດຍບໍລິສັດອອກ ຈຳໜ່າຍຫຸ້ນປັດຈຸບັນ 10 ລ້ານຮຸ້ນມີມູນຄ່າທັງໝົດ 1,200 ລ້ານຮຸ້ນ ເມື່ອບໍລິສັດຂາຍຮຸ້ນໃໝ່ 2 ລ້ານຫຸ້ນ ໃນລາຄາຫຸ້ນລະ 100 ກີບ/ຮຸ້ນ, ບໍລິສັດສາມາດລະດົມເງິນທຶນໄດ້ 200 ລ້ານ, ດັ່ງນັ້ນມູນຄ່າຮຸ້ນໃໝ່ຕໍ່ 1 ຫຸ້ນສາມັນທີ່ບໍ່ມີສິດຄື

$$\text{ມູນຄ່າໃໝ່} = \frac{\text{ມູນຄ່າເດີມ} + \text{ມູນຄ່າທີ່ຂາຍເພີ່ມ}}{\text{ຈຳນວນຮຸ້ນເດີມ} + \text{ຈຳນວນຮຸ້ນໃໝ່}} = \frac{1,200 + 200}{10 + 2} = 116.67 \text{ ກີບຕໍ່ຮຸ້ນ}$$

ດັ່ງນັ້ນ, ຈະເຫັນໄດ້ວ່າມູນຄ່າຮຸ້ນສາມັນທີ່ໄດ້ຈາກການໃຊ້ສິດເທົ່າກັບ 116.67 ກີບຕໍ່ຮຸ້ນ ຖ້ານັກລົງທຶນໃຊ້ສິດຊື້ຫຸ້ນໃໝ່ນັກລົງທຶນຈະຈ່າຍພຽງ 100 ກີບຕໍ່ຮຸ້ນ ຊຶ່ງນັກລົງທຶນສາມາດປະຫຍັດເງິນ ຫຼື ມີກຳໄລ 16.67 ກີບໂດຍການໃຊ້ສິດນັ້ນນັກລົງທຶນຕ້ອງໃຊ້ເຖິງ 5 ສິດ ເພື່ອຊື້ຮຸ້ນສາມັນໃໝ່ 1 ຮຸ້ນ ດັ່ງນັ້ນມູນຄ່າຂອງສິດຄຳນວນໄດ້ ດັ່ງນີ້:

$$\text{ມູນຄ່າສິດໃນການຊື້ຮຸ້ນໃໝ່} = \text{ມູນຄ່າຮຸ້ນທີ່ຮັບ} - \text{ລາຄາຈອງ} = 116.67 - 100 = 16.67 \text{ ກີບ}$$

$$\text{ມູນຄ່າຂອງສິດຕໍ່ຮຸ້ນ} = \frac{\text{ມູນຄ່າສິດໃນການຊື້ຫຸ້ນໃໝ່ 1 ຮຸ້ນ}}{\text{ຈຳນວນຫຸ້ນທີ່ຕ້ອງມີເພື່ອໄດ້ຮັບສິດຊື້ຮຸ້ນໃໝ່ 1 ຮຸ້ນ}} = \frac{16.67}{5} = 3.33 \text{ ກີບ}$$

ການມີສິດໃນການຈອງຮຸ້ນຖືເອົາການມີຊື່ຢູ່ໃນປຶ້ມຈົດທະບຽນເປັນສຳຄັນ ໂດຍຈະມີການກຳນົດວັນປິດທະບຽນໝາຍຄວາມວ່າສຳຫຼັບການຊື້ຂາຍຮຸ້ນກ່ອນວັນ *ex-right date* ຜູ້ຊື້ຈະໄດ້ຮັບສິດໃນການຈອງຮຸ້ນໃໝ່ ແຕ່ສຳລັບການຊື້ຂາຍຮຸ້ນ ວັນ *ex-right date* ຫຼືຫຼັງຈາກນັ້ນສິດການຈອງຊື້ຍັງຄົງຢູ່ກັບຜູ້ຂາຍ ນັ້ນຄືຜູ້ຂາຍຈະຍັງຄົງໄດ້ຮັບສິດການຈອງຮຸ້ນອອກໃໝ່ ເຖິງວ່າຜູ້ຂາຍຈະບໍ່ມີຮຸ້ນສາມັນໃນມືແລ້ວກໍຕາມ ມູນຄ່າສິດບໍ່ວ່າຈະກ່ອນຫຼືຫຼັງ *ex-right date* ຈະມີຄ່າດັ່ງນີ້:

$$\begin{aligned} \text{ມູນຄ່າສິດກ່ອນວັນ } ex\text{-right date} &= \frac{\text{ມູນຄ່າຕະຫຼາດຂອງຮຸ້ນສາມັນກ່ອນ } ex\text{-right} - \text{ລາຄາຈອງ}}{\text{ຈຳນວນສິດທີ່ໃຊ້ຊື້ 1 ຮຸ້ນສາມັນ} + 1} \\ &= \frac{120 - 100}{5 + 1} = 3.33 \text{ ກີບຕໍ່ 1 ສິດ} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ມູນຄ່າສິດຫຼືຫຼັງ } ex\text{-right date} &= \frac{\text{ມູນຄ່າຕະຫຼາດຂອງຮຸ້ນສາມັນກ່ອນ } ex\text{-right} - \text{ລາຄາຈອງ}}{\text{ຈຳນວນສິດທີ່ໃຊ້ຊື້ 1 ຮຸ້ນສາມັນ} + 1} \\ &= \frac{116.67 - 100}{5 + 1} = 2.78 \text{ ກີບຕໍ່ 1 ສິດ} \end{aligned}$$

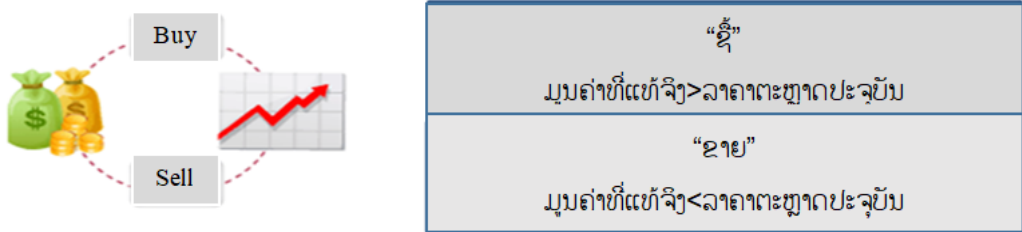
2) ການສະເໜີຂາຍຮຸ້ນໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນທົ່ວໄປ (Public Offerings) ການສະເໜີຂາຍຮຸ້ນໃຫ້ແກ່ສາທາລະນະຫຼືປະຊາຊົນໂດຍທົ່ວໄປ ເປັນວິທີທີ່ເໝາະສຳລັບກິດຈະການຂະໜາດໃຫຍ່ ຫຼື ບໍລິສັດມະຫາຊົນທີ່ຕ້ອງການເງິນທຶນ ແລະ ຜູ້ຖືຮຸ້ນເປັນຈຳນວນຫຼາຍ ລວມທັງການສະເໜີຂາຍຮຸ້ນເປັນຄັ້ງທຳອິດ (Initial Public Offering: IPO) ເຊິ່ງຈຳເປັນຕ້ອງຂາຍຜ່ານຜູ້ຊ່ຽວຊານໃນການຈຳໜ່າຍຮຸ້ນ.

3) ການສະເໜີຂາຍຮຸ້ນແບບສະເພາະເຈາະຈົງ (Private Placement) ເປັນການສະເໜີຮຸ້ນໃຫ້ແກ່ກຸ່ມບຸກຄົນ ຫຼື ສະຖາບັນທີ່ສົນໃຈລົງທຶນໃນຫຼັກຊັບຂອງກິດຈະການເປັນສະເພາະເຈາະຈົງ, ການສະເໜີຂາຍຮຸ້ນວິທີນີ້ ເໝາະສົມຄວາມຕ້ອງການເງິນທຶນຈຳນວນໜຶ່ງຕາມກິດໜາຍໃນການຈຳໜ່າຍຮຸ້ນໃນຕະຫຼາດຫຼັກຊັບຂອງປະເທດ: ເຊັ່ນປະເທດໄທ ຕ້ອງມີມູນຄ່າຕໍ່າ 20 ລ້ານບາດ ພາຍໃນໄລຍະເວລາບໍ່ເກີນ 12 ຕົວສະເໜີໃຫ້ແກ່ນັກລົງທຶນບໍ່ເກີນ 35 ລາຍ.

4) ການສະເໜີຂາຍຮຸ້ນໃຫ້ແກ່ກຳມະການ ຫຼື ຜະນົກງານຂອງກິດຈະການ (Employee Stock Option Program : ESOP) ເປັນການສະເໜີຂາຍຮຸ້ນໃຫ້ແກ່ກຳມະການຫຼືຜະນົກງານຂອງກິດຈະການໂດຍມີວັດຖຸປະສົງສ້າງແຮງຈູງໃຈ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມໃຫ້ກຳມະການ ຫຼື ຜະນົກງານປະຕິບັດໜ້າທີ່ເຕັມຄວາມສາມາດເພື່ອປະໂຫຍດສູງສຸດໃຫ້ກັບບໍລິສັດຫຼາຍກວ່າການລະດົມທຶນ.

10.1.2 ການປະເມີນມູນຄ່າຫຸ້ນສາມັນ

ການປະເມີນມູນຄ່າຮຸ້ນ ເປັນເຄື່ອງມືທີ່ຈະຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ລົງທຶນໃນການຕັດສິນໃຈວ່າຈະຊື້ຮຸ້ນ ຫຼື ຂາຍຮຸ້ນ ເຊິ່ງເປັນການປຽບທຽບມູນຄ່າຮຸ້ນທີ່ແທ້ຈິງ ກັບ ມູນຕະຫຼາດຄ່າໃນປະຈຸບັນທີ່ໄດ້ຈາກການປະເມີນ ໂດຍ “ ຜູ້ລົງທຶນຈະຕັດສິນໃຈຊື້ ຫຼື ລົງທຶນໃນຮຸ້ນໃດໆເມື່ອລາຄາຕະຫຼາດຕໍ່າກວ່າມູນຄ່າທີ່ແທ້ຈິງ ແລະ ໃນທາງກົງກັນຂ້າມຈະຕັດສິນໃຈຂາຍເມື່ອລາຄາຕະຫຼາດສູງກວ່າມູນຄ່າທີ່ແທ້ຈິງ”

ເນື່ອງຈາກຮຸ້ນສາມັນເປັນຮຸ້ນທີ່ເຮັດໃຫ້ໄດ້ຮັບກະແສເງິນສົດໃນອານາຄົດມູນຄ່າຂອງຮຸ້ນສາມັນກໍຄ້າຍຄືກັນກັບມູນຄ່າຂອງຊັບສິນທາງການເງິນເຊິ່ງຕ້ອງຄຳນວນຫາມູນຄ່າປັດຈຸບັນຂອງກະແສເງິນສົດຮັບໃນອານາຄົດ ກະແສເງິນສົດຮັບໃນອານາຄົດຂອງຮຸ້ນສາມັນປະກອບດ້ວຍ 2 ປະການຄື: (1) ເງິນປັນຜົນທີ່ຈະໄດ້ຮັບໃນແຕ່ລະປີ, (2) ລາຄາຕະຫຼາດຂອງຮຸ້ນສາມັນທີ່ນັກລົງທຶນຄາດວ່າຈະຂາຍໄດ້.

ການປະເມີນມູນຄ່າຮຸ້ນສາມັນສາມາດເຮັດໄດ້ຫຼາຍວິທີ ແຕ່ທີ່ນິຍົມໃຊ້ລາຍກວ່າໝູ່ມີ 2 ວິທີຄື:

1) ການປະເມີນມູນຄ່າຮຸ້ນສາມັນໂດຍວິທີສ່ວນຫຼຸດກະແສເງິນສົດ (Discount cash Flow Valuation)

ການປະເມີນມູນຄ່າວິທີທີ່ຈະຄຳນວນມູນຄ່າປັດຈຸບັນກະແສເງິນສົດອິດສະຫຼະ (Free Cash Flow) ຫຼື ເງິນປັນຜົນ (Dividend) ທີ່ໄດ້ຮັບຈາກຮຸ້ນສາມັນໃນອານາຄົດດ້ວຍວິທີຄິດຫຼຸດ (Discount) ທີ່ສະທ້ອນເຫັນເຖິງຄວາມສ່ຽງຂອງຮຸ້ນສາມັນ, ຖ້າກິດຈະການນັ້ນມີຄວາມສ່ຽງສູງກໍຈະໃຊ້ອັດຕາຄິດຫຼຸດສູງໃນທາງຄິດຫຼຸດໃນທາງກົງກັນຂ້າມຖ້າກິດຈະກຳມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່າກໍຈະໃຊ້ອັດຕາສ່ວນສ່ວນຫຼຸດໃນການຄິດໄລ່.

ໂດຍລັກສະນະທົ່ວໄປຂອງຮຸ້ນສາມັນເປັນຫຸ້ນທີ່ມີໄລຍະເວລາໄຖ່ຖອນ ດັ່ງນັ້ນຜູ້ຖືຮຸ້ນສາມັນຈະຕ້ອງຖືຫຸ້ນສາມັນຕະຫຼອດໄປບໍ່ມີສິ້ນສຸດຊຶ່ງໃນທີ່ນີ້ຈະໄດ້ອະທິບາຍວິທີຄິດຫຼຸດໂດຍວິທີເງິນປັນຜົນເທົ່ານັ້ນເຊິ່ງເປັນວິທີທີ່ຮູ້ຈັກ ແລະ ແຜ່ຫຼາຍ ແລະ ນິຍົມໃຊ້ຫຼາຍທີ່ສຸດ ໂດຍພິຈາລະນາເຖິງເງິນປັນຜົນຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນທີ່ໄດ້ຮັບໃນແຕ່ລະປີໂດຍບໍ່ມີໄລຍະເວລາໄຖ່ຖອນ ແລະ ຄິດຫຼຸດດ້ວຍວິທີຄິດຫຼຸດໃຫ້ກັບມາເປັນຄ່າປັດຈຸບັນດັ່ງສົມຜົນ:

$$P_0 = \frac{D_1}{(1+k_s)} + \frac{D_2}{(1+k_s)^2} + \dots + \frac{D_\infty}{(1+k_s)^\infty}$$

ໂດຍທີ່: P_0 = ມູນຄ່າຂອງຮຸ້ນສາມັນ

D_t = ເງິນປັນຜົນທີ່ໄດ້ຮັບໃນແຕ່ລະປີຕັ້ງແຕ່ປີທີ່ 1 ຫາ ປີທີ່ n

k_s = ອັດຕາຜົນຕອບແທນທີ່ຕ້ອງການ ຫຼື ຕົ້ນທຶນເງິນທຶນຂອງຮຸ້ນສາມັນ

ການປະເມີນມູນຄ່າຮຸ້ນສາມັນຕາມສົມຜົນສາມາດຈຳແນກອອກເປັນ 3 ກໍລະນີຄື:

(1) ມູນຄ່າຫຸ້ນສາມັນທີ່ມີອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕເປັນສູນ (Stock Value With Zero Growth) ວິທີນີ້ສົມມຸດວ່າຮຸ້ນສາມັນທີ່ຜູ້ລົງທຶນຄາດວ່າຈະໄດ້ຮັບເງິນປັນຜົນທີ່ເທົ່າໆກັນທຸກປີ ຫລື ບໍ່ມີອັດຕາການ ຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງເງິນປັນຜົນຈະໄດ້ດັ່ງນີ້:

$$D = D_1 = D_2 = \dots = D_n$$

ເຮົາໄດ້ $P_0 = \frac{D}{(1+k_s)} + \frac{D}{(1+k_s)^2} + \dots + \frac{D}{(1+k_s)^n}$

$$P_0 = \frac{D}{(1+k_s)} + \frac{D}{(1+k_s)^2} + \dots + \frac{D}{(1+k_s)^n} = D \left[\frac{1}{(1+k_s)} + \frac{1}{(1+k_s)^2} + \dots + \frac{1}{(1+k_s)^n} \right]$$

$$= D \frac{1}{(1+k_s)} \left[\frac{1 - \frac{1}{(1+k_s)^n}}{1 - \frac{1}{1+k_s}} \right] = D \frac{1}{(1+k_s)} \left[\frac{(1+k_s)^n - 1}{k_s(1+k_s)^n} \right]$$

ເຮົາໄດ້ $P_0 = \frac{D}{k_s}$

ຕົວຢ່າງ 10.2: ຫາກວ່າຮຸ້ນ ABC ຈະຈ່າຍເງິນປັນຜົນງວດລະ 1,150 ກີບ ແລະ ທ້າວ ກ ຕ້ອງການຊື້ຮຸ້ນນີ້ ເພື່ອເປັນການລົງທຶນໄລຍະຍາວໂດຍມີອັດຕາຜົນຕອບແທນທີ່ຕ້ອງການເທົ່າກັບ 13.4% ມູນຄ່າທີ່ແທ້ຈິງຂອງຮຸ້ນ ABC ຈະເປັນເທົ່າໃດ ແລະ ຖ້າລາຄາຕະຫຼາດຂອງຮຸ້ນທີ່ຊື້ຂາຍຢູ່ໃນລາຄາ 8,200 ກີບ ທ້າວ ກ ຈະຕັດສິນໃຈຊື້ຮຸ້ນຫຼືບໍ່?

$$P_0 = \frac{1,150}{13.4\%} = 11,194.03 \text{ ກີບ}$$

ເຫັນວ່າ $P_0 = 11,194.03 > P_M = 8,200$ ກີບ ທ້າວກໍຄວນຊື້ຮຸ້ນນີ້

(2) ມູນຄ່າຫຸ້ນສາມັນທີ່ມີອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕຄົງທີ່ (Stock value with Constant Growth) ຜູ້ລົງທຶນຈະໄດ້ຮັບເງິນຈາກກິດຈະການທີ່ມີການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແລະ ຈ່າຍເງິນປັນຜົນເພີ່ມຂຶ້ນໃນອັດຕາຄົງທີ່ (g) ໂດຍເງິນປັນຜົນໃນປີຕໍ່ໄປຈະເທົ່າກັບເງິນປັນຜົນໃນປັດຈຸບັນຄູນດ້ວຍອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງເງິນປັນຜົນດັ່ງນີ້:

$$P_0 = \frac{D(1+g)}{(1+k_s)} + \frac{D(1+g)^2}{(1+k_s)^2} + \dots + \frac{D(1+g)^n}{(1+k_s)^n}$$

ຕາມວິທີນີ້ມີຂໍ້ສົມມຸດວ່າອັດຕາການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງເງິນປັນຜົນຄົງທີ່ຈະມີຄ່ານ້ອຍກວ່າອັດຕາຜົນຕອບແທນທີ່ຕ້ອງການ (k_s) ດັ່ງນັ້ນຈາກສົມຜົນຂັ້ນເທິງນີ້ຈະໄດ້:

$$P_0 = \frac{D_0(1+g)}{k_s - g}$$

ຫຼື $P_0 = \frac{D_1}{k_s - g}$

ຕົວຢ່າງ 10.2: ຫາກວ່າຮຸ້ນ XYZ ຈະຈ່າຍເງິນປັນຜົນປີຜ່ານມາ 200 ກີບຕໍ່ຮຸ້ນ ແລະ ຄາດວ່າອັດຕາການຈະເລີນເຕີບຂອງເງິນປັນຜົນຕໍ່ຮຸ້ນ 8% ຕໍ່ປີ ຕະຫຼອດໄປ ທ້າວ ຂ ຕ້ອງການວັດອັດຕາຜົນຕອບແທນຈາກການລົງທຶນ ຂຶ້ນຕໍ່າເທົ່າກັບ 10% ມູນຄ່າທີ່ແທ້ຈິງຂອງຮຸ້ນ XYZ ທີ່ທ້າວ ຂ ຄວນຈະຈ່າຍເງິນຊື້ເທົ່າໃດເປັນເທົ່າໃດ ແລະ ຖ້າລາຄາຕະຫຼາດຂອງຮຸ້ນທີ່ຊື້ຂາຍຢູ່ໃນລາຄາ 11,000 ກີບ ທ້າວ ຂ ຈະຕັດສິນໃຈຊື້ຮຸ້ນຫຼືບໍ່?

$$P_0 = \frac{200(1+8\%)}{10\% - 8\%} = 10,800 \text{ ກີບ}$$

ເຫັນວ່າ $P_0 = 10,800 < P_M = 11,000$ ກີບ ທ້າວກບໍ່ຄວນຊື້ຮຸ້ນນີ້

(3) ມູນຄ່າຮຸ້ນສາມັນທີ່ມີອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງເງິນປັນຜົນບໍ່ຄົງທີ່ (Stock value With Variable Growth) ຈາກການປະເມີນມູນຄ່າຮຸ້ນຕາມວິທີທີ່ 1 ແລະ 2 ທີ່ໄດ້ອະທິບາຍໄປແລ້ວນັ້ນເປັນການປະເມີນມູນຄ່າຮຸ້ນສາມັນທີ່ມີອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕເປັນສູນ ແລະ ຄົງທີ່ເຊິ່ງການປະເມີນມູນຄ່າຮຸ້ນ 2 ວິທີບໍ່ສອດຄ່ອງກັບທາງປະຕິບັດ ກ່າວຄືການດຳເນີນທຸລະກິດມັກຈະມີການຂຶ້ນລົງຕາມວັກທະລັກທຸລະກິດ, ຖ້າພາວະເສດຖະກິດຮຸ່ງເຮືອງທຸລະກິດກໍ່ມີກຳໄລສູງ ແລະ ຖ້າເສດຖະກິດຕົກຕ່ຳທຸລະກິດກໍ່ຈະມີກຳໄລນ້ອຍ, ດັ່ງນັ້ນການຈ່າຍເງິນປັນຜົນຂອງທຸລະກິດກໍ່ບໍ່ຄົງທີ່.

ການຄຳນວນຫາມູນຄ່າຮຸ້ນສາມັນທີ່ມີອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງເງິນປັນຜົນບໍ່ຄົງທີ່ໃນທີ່ນີ້ຈະຂໍຍົກຕົວຢ່າງອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕເປັນສອງສ່ວນທີ່ແຕກຕ່າງກັນເຊັ່ນ: ຊ່ວງປີທີ່ 1 ເຖິງປີທີ່ n ມີອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕເທົ່າກັບ g_1 ແລະ ຕັ້ງແຕ່ປີທີ່ n+1 ເປັນຮຸ້ນທີ່ມີອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕເທົ່າກັບ g_2 ການຄຳນວນຫາມູນຄ່າຂອງຮຸ້ນສາມັນກໍ່ລະນີທີ່ມີອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕບໍ່ຄົງທີ່ທີ່ສາມາດເຮັດໄດ້ດັ່ງນີ້:

ຂັ້ນທີ່ 1: ຄຳນວນຫາເງິນປັນຜົນທີ່ຄາດວ່າຈະໄດ້ຮັບເມື່ອສິ້ນປີທີ່ 1 ເຖິງປີທີ່ n

$$D_1 = D_0(1 + g_1)$$

$$D_2 = D_1(1 + g_1)$$

$$D_3 = D_2(1 + g_1)$$

$$D_t = D_{t-1}(1 + g_1)$$

ຂັ້ນທີ່ 2: ຄຳນວນຫາມູນຄ່າປັດຈຸບັນຂອງເງິນປັນຜົນທີ່ຄາດວ່າຈະໄດ້ຮັບແຕ່ລະປີແຕ່ປີທີ່ 1 ເຖິງປີທີ່ n

$$\sum_{t=1}^n \frac{D_t}{(1 + k_s)^t} = \sum_{t=1}^n D_t * PVIF(n; k_s \%)$$

ຂັ້ນທີ່ 3: ຄຳນວນຫາລາຄາຫຸ້ນສາມັນຈາກເງິນປັນຜົນທີ່ຈະໄດ້ຮັບຕັ້ງແຕ່ປີທີ່ n+1 ເປັນຕົ້ນໄປເຖິງ infinity ໂດຍໃຊ້ຕົວແບບອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕຄົງທີ່ (g) ດ້ວຍສຸດ:

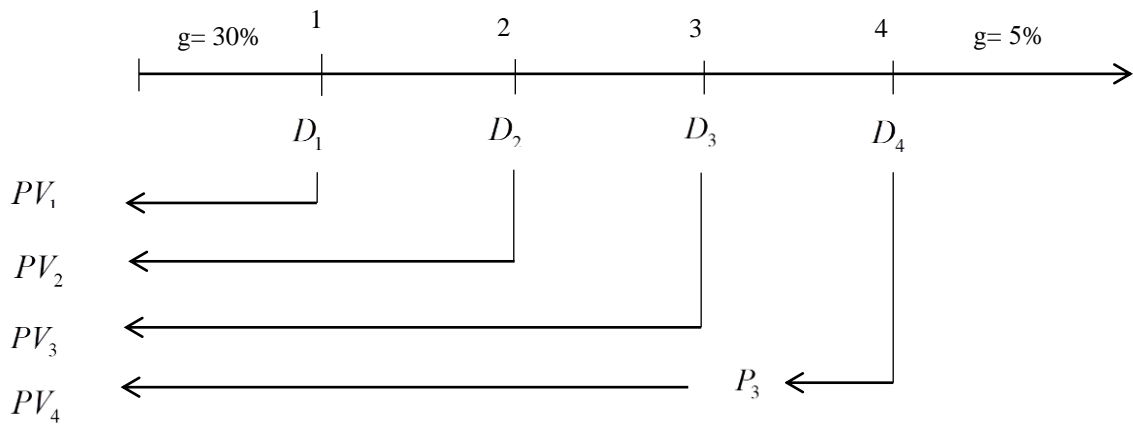
$$P_n = \frac{D_{n+1}}{k_s - g}$$

ຂັ້ນທີ່ 4: ຈາກຂັ້ນທີ່ 3 ຄຳນວນຫາມູນຄ່າປັດຈຸບັນຂອງລາຄາຮຸ້ນ

$$P_0 = P_n * PVIF(n; k_s \%)$$

ຂັ້ນທີ່ 5: ນຳຜົນລວມມູນຄ່າປັດຈຸບັນຂອງເງິນປັນຜົນທີ່ໄດ້ຮັບໃນຂັ້ນທີ່ 2 ກັບມູນຄ່າປັດຈຸບັນຂອງລາຄາຫຸ້ນສາມັນໃນຂັ້ນທີ່ 4 ລວມກັນຈະໄດ້ຜົນລັບຂອງມູນຄ່າປັດຈຸບັນຂອງຫຸ້ນສາມັນທີ່ຕ້ອງການ.

ຕົວຢ່າງ 10.3: ບໍລິສັດແຫ່ງໜຶ່ງຄາດວ່າຈະມີອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງເງິນປັນຜົນໃນ 3 ປີທຳອິດເທົ່າກັບ 30% ແລະ ຕັ້ງແຕ່ປີທີ່ 4 ເປັນຕົ້ນໄປຄາດວ່າອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງເງິນປັນຜົນຫຼຸດລົງເຫຼືອ 5% ແລະ ຄົງທີ່ຕະຫຼອດໄປປັດຈຸບັນບໍລິສັດຈ່າຍເງິນປັນຜົນຫຸ້ນລະ 120 ກີບ, ອັດຕາຜົນຕອບແທນຂັ້ນຕ່ຳທີ່ບໍລິສັດຕ້ອງການເທົ່າກັບ 12% ການຄຳນວນຫາມູນຄ່າປັດຈຸບັນຂອງຫຸ້ນສາມັນຂອງບໍລິສັດເຮັດໄດ້ດັ່ງນີ້:

ຂັ້ນທີ່ 1: ຄຳນວນຫາເງິນປັນຜົນທີ່ຄາດວ່າຈະໄດ້ຮັບໃນແຕ່ລະປີ

$$D_1 = 120(1 + 0.30)^1 = 156.00$$

$$D_2 = 120(1 + 0.30)^2 = 202.80$$

$$D_3 = 120(1 + 0.30)^3 = 263.64$$

ຂັ້ນທີ່ 2: ຄຳນວນຫາມູນຄ່າປັດຈຸບັນເງິນປັນຜົນທີ່ຄາດວ່າຈະໄດ້ຮັບເຊິ່ງມີອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕເທົ່າກັບປີທີ່ 1-3 ເທົ່າກັບ 30%

$$PV_1 = 156.00 * PVIF(1;12\%) = 156.00 * 0.8929 = 139.29$$

$$PV_2 = 202.80 * PVIF(2;12\%) = 202.80 * 0.7972 = 167.67$$

$$PV_3 = 263.64 * PVIF(3;12\%) = 263.64 * 0.7118 = 189.66$$

ຂັ້ນທີ່ 3: ຄຳນວນຫາລາຄາຂອງຮຸ້ນສິ້ນປີທີ່ 3 ຈາກເງິນປັນຜົນທີ່ຄາດວ່າຈະໄດ້ຮັບຕັ້ງແຕ່ປີທີ່ 4 ຈົນເຖິງ ∞

$$D_4 = D_3(1 + g_2) = 263.64(1 + 0.05) = 276.82$$

$$P_3 = \frac{D_4}{k_s - g_2} = \frac{276.82}{0.12 - 0.05} = 3,954.57$$

ຂັ້ນທີ່ 4: ຈາກຂັ້ນທີ່ 3 ນຳມາຫາມູນຄ່າປັດຈຸບັນຂອງລາຄາຮຸ້ນ

$$PV_4 = P_3 * PVIF(3;12\%) = 3,954.57 * 0.7118 = 2,814.86$$

ຂັ້ນທີ່ 5: ນຳຜົນລວມຂອງມູນຄ່າປັດຈຸບັນຂອງເງິນປັນຜົນໃນຂັ້ນຕອນ 2 ຮວມກັບມູນຄ່າປັດຈຸບັນຂອງລາຄາຮຸ້ນໃນຂັ້ນ 4 ມາຮວມກັນຈະໄດ້ມູນຄ່າຂອງຮຸ້ນສາມັນທີ່ຕ້ອງການ

$$P_0 = PV_1 + PV_2 + PV_3 + PV_4$$

$$P_0 = 139.29 + 167.67 + 189.66 + 2,814.86 = 3,307.47$$

ດັ່ງນັ້ນ, ລາຄາຫຸ້ນສາມັນຂອງບໍລິສັດນີ້ເທົ່າກັບ 3,307.47 ກີບ

2) ການປະເມີນມູນຄ່າຮຸ້ນສາມັນໂດຍມູນຄ່າປຽບທຽບ: ການປະເມີນມູນຄ່າທີ່ແທ້ຈິງຂອງຮຸ້ນຜາຍໃຕ້ແນວຄິດນີ້ເກີດຮຸ້ນຄວາມເຊື່ອທີ່ຜູ້ລົງທຶນຄວນຈ່າຍເງິນເພື່ອຊື້ຮຸ້ນເປັນຈຳນວນເທົ່າໃດຂອງຕົວປ່ຽນ

ທາງບັນຊີຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ກຳໄລຕໍ່ຮຸ້ນ, ມູນຄ່າທາງບັນຊີຕໍ່ຮຸ້ນ, ຍອດຂາຍຕໍ່ຮຸ້ນ ຫຼື ກະແສເງິນສົດຕໍ່ຮຸ້ນ ເປັນຕົ້ນ. ເຊິ່ງສາມາດຈຳແນກອອກໄດ້ເປັນ 3 ວິທີຄື:

(1) **ວິທີມູນຄ່າຕາມບັນຊີຕໍ່ຮຸ້ນ**(Book Value Per Share) ເປັນວິທີປະເມີນມູນຄ່າຮຸ້ນແບບງ່າຍ ໂດຍນຳເອົາມູນຄ່າຕາມບັນຊີຂອງກິດຈະກຳຫາດ້ອຍຈຳນວນຮຸ້ນສາມັນທັງໝົດ ຊຶ່ງມູນຄ່າຕາມບັນຊີສາມາດຄຳນວນໄດ້ໂດຍນຳສິນຊັບຮວມຮັກດ້ວຍໜີ້ສິນ ແລະ ຮຸ້ນບຸລິມະສິດ.

ຕົວຢ່າງ10.3: ບໍລິສັດແຫ່ງໜຶ່ງມີສິນຊັບຮວມ 600 ລ້ານກີບ ມີໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນບຸລິມະສິດລວມ 450 ລ້ານກີບ ແລະ ມີຮຸ້ນສາມັນ 100,000 ຫຸ້ນ ການຄຳນວນຫາມູນຄ່າຕາມບັນຊີຕໍ່ຫຸ້ນເຮັດໄດ້ດັ່ງນີ້:

$$\text{ມູນຄ່າຕາມບັນຊີຕໍ່ຮຸ້ນ} = \frac{600,000,000 - 450,000,000}{100,000} = 1,500 \text{ ກີບ}$$

(2) **ອັດຕາສ່ວນມູນຄ່າທາງບັນຊີຕໍ່ຮຸ້ນ** (Price to Book Value : P/BV Ratio): ເປັນອັດຕາສ່ວນນີ້ຄຳນວນລຫວ່າງລາຄາຕະຫຼາດຂອງຮຸ້ນກັບ ມູນຄ່າທາງບັນຊີຕໍ່ຮຸ້ນ ໂດຍ P/BV ຈະບອກໃຫ້ຜູ້ລົງທຶນວ່າລາຄາຮຸ້ນໃນຄະນະນັ້ນສູງເປັນເທົ່າໃດຂອງມູນຄ່າບັນຊີຂອງຮຸ້ນດັ່ງກ່າວ, ດັ່ງນັ້ນຍັງຊື່ຮຸ້ນຕໍ່າກວ່າມູນຄ່າບັນຊີຫຼາຍເທົ່າໃດ (P/BV ຕໍ່າ) ກໍ່ໝາຍຄວາມວ່າເຮົາສາມາດຊື້ຮຸ້ນໄດ້ໃນລາຄາຕໍ່າກວ່າມູນຄ່າທາງບັນຊີຂອງບໍລິສັດ ເຊິ່ງອີງຕາມຕຳລາທົ່ວໄປແລ້ວກໍ່ຈະບອກວ່າ P/BV ຍິ່ງຕໍ່າຍິ່ງດີ.

$$\text{P/BV ratio} = \frac{\text{ລາຄາຕະຫຼາດຕໍ່ຮຸ້ນ}}{\text{ມູນຄ່າທາງບັນຊີຕໍ່ຮຸ້ນ}}$$

ໂດຍຜູ້ລົງທຶນສາມາດໃຊ້ P/BV Ratio ປະກອບການຕັດສິນໃຈລົງທຶນໄດ້ໂດຍນຳຄ່າ P/BV Ratio ທີ່ຄຳນວນໄດ້ປຽບທຽບກັບຄ່າ P/BV Ratio ທີ່ເປັນມາດຕະຖານອ້າງອີງ (Benchmark P/BV Ratio) ເຊັ່ນ P/BV Ratio ຂອງບໍລິສັດທີ່ເປັນຜູ້ນຳໃນຕະຫຼາດ, P/BV Ratio ຂອງບໍລິສັດຄູ່ແຂງ ຫຼື P/BV ຂອງອຸດສາຫະກຳ ໂດຍມີເກນດັ່ງນີ້:

- ຖ້າ P/BV Ratio ຂອງບໍລິສັດທີ່ເຮົາກຳລັງປະເມີນນ້ອຍກວ່າ Benchmark P/BV Ratio ສະແດງວ່າມູນຄ່າທີ່ແທ້ຈິງຂອງຮຸ້ນຕໍ່າກວ່າລາຄາຕະຫຼາດປະຈຸບັນ ດັ່ງນັ້ນຜູ້ລົງທຶນຕ້ອງ “ຊື້”
- ຖ້າ P/BV Ratio ຂອງບໍລິສັດທີ່ເຮົາກຳລັງປະເມີນຫຼາຍກວ່າ Benchmark P/BV Ratio ສະແດງວ່າມູນຄ່າທີ່ແທ້ຈິງຂອງຮຸ້ນສູງກວ່າລາຄາຕະຫຼາດປະຈຸບັນ ດັ່ງນັ້ນຜູ້ລົງທຶນຕ້ອງ “ຂາຍ”

ຕົວຢ່າງ10.4: ຖ້າຫາກລາຄາຕະຫຼາດປະຈຸບັນຂອງຮຸ້ນບໍລິສັດ GTO ປະຈຸບັນເທົ່າກັບ 2,000 ກີບ ໃນຄະນະມູນຄ່າທາງບັນຊີ ຂອງຮຸ້ນ 1,000 ກີບ ສົມມຸດວ່າ Benchmark P/BV ເທົ່າກັບ 3 ເທົ່າຜູ້ລົງທຶນຄວນຊື້ ຫຼື ຂາຍ GTO?

$$\text{P/BV ratio} = \frac{2,000}{1,000} = 2$$

ເຫັນວ່າ P/BV Ratio < Benchmark P/BV Ratio ສະແດງວ່າມູນຄ່າທີ່ແທ້ຈິງຂອງຮຸ້ນຕໍ່າກວ່າລາຄາຕະຫຼາດປະຈຸບັນ ດັ່ງນັ້ນຜູ້ລົງທຶນຕ້ອງ “ຊື້”

(3) **ອັດຕາສ່ວນກຳໄລຕໍ່ຮຸ້ນ** (Price/Earning ratios=P/E ratio): ເປັນອັດຕາສ່ວນລຫວ່າງລາຄາຕະຫຼາດຕໍ່ຮຸ້ນກັບກຳໄລສຸດທິຕໍ່ຮຸ້ນ, ໂດຍຄຳນວນຈາກຄວາມເຊື່ອທີ່ວ່າ: ຜູ້ລົງທຶນຢ່ອມຈະຈ່າຍເງິນເພື່ອຊື້ຮຸ້ນ

ເປັນເທົ່າໃດຂອງກຳໄລຕໍ່ຮຸ້ນ ຫຼື ກ່າວວ່າຮຸ້ນນັ້ນ ຈະໃຊ້ເວລາຈັກປີທີ່ຜົນຕອບແທນ ຫຼື ກຳໄລທີ່ບໍລິສັດເຮັດໄດ້ ຈະລວມເທົ່າກັບເງິນທັງໝົດທີ່ໄດ້ຊື້ຮຸ້ນໄປ, ດັ່ງນັ້ນ ຮຸ້ນທີ່ມີ P/E ratio ຕໍ່າຈະດີກວ່າຮຸ້ນທີ່ມີ P/E ratio ສູງ.

$$P/BV \text{ ratio} = \frac{\text{ລາຄາຕະຫຼາດຕໍ່ຮຸ້ນ}}{\text{ກຳໄລຕໍ່ຮຸ້ນ}}$$

ຜູ້ລົງທຶນສາມາດໃຊ້ P/E Ratio ປະກອບການຕັດສິນໃຈລົງທຶນໄດ້ໂດຍນຳຄ່າ P/E Ratio ທີ່ຄຳນວນໄດ້ປຽບທຽບກັບຄ່າ P/E Ratio ທີ່ເປັນມາດຕະຖານອ້າງອີງ (Benchmark P/E) ເຊັ່ນ P/E ຂອງບໍລິສັດທີ່ເປັນຜູ້ນຳໃນຕະຫຼາດ, P/E ຂອງບໍລິສັດຄູ່ແຂງ ຫຼື P/E ຂອງອຸດສາຫະກຳ ໂດຍມີເນື້ອທີ່ດັ່ງນີ້:

- ຖ້າ P/E Ratio ຂອງບໍລິສັດທີ່ເຮົາກຳລັງປະເມີນນ້ອຍກວ່າ Benchmark P/E ສະແດງວ່າມູນຄ່າທີ່ແທ້ຈິງຂອງຮຸ້ນຕໍ່າກວ່າລາຄາຕະຫຼາດປະຈຸບັນ ດັ່ງນັ້ນຜູ້ລົງທຶນຕ້ອງ “ຊື້”

- ຖ້າ P/E Ratio ຂອງບໍລິສັດທີ່ເຮົາກຳລັງປະເມີນຫຼາຍກວ່າ Benchmark P/E ສະແດງວ່າມູນຄ່າທີ່ແທ້ຈິງຂອງຮຸ້ນສູງກວ່າລາຄາຕະຫຼາດປະຈຸບັນ ດັ່ງນັ້ນຜູ້ລົງທຶນຕ້ອງ “ຂາຍ”

ຕົວຢ່າງ 10.5: ບໍລິສັດ GTO ມີກຳໄລຕໍ່ຮຸ້ນເທົ່າກັບ 1,500 ກີບ ໂດຍລາຄາຕະຫຼາດຂອງຮຸ້ນ GTO ໃນປະຈຸບັນ ເທົ່າກັບ 2,000 ກີບ ສົມມຸດວ່າ Benchmark P/E ເທົ່າກັບ 10 ເທົ່າ ຜູ້ລົງທຶນຄວນຊື້ ຫຼື ຂາຍ GTO?

$$P/BV \text{ ratio} = \frac{2,000}{1,500} = 1.33$$

ເຫັນວ່າ P/E Ratio < Benchmark P/BV Ratio ສະແດງວ່າມູນຄ່າທີ່ແທ້ຈິງຂອງຮຸ້ນຕໍ່າກວ່າລາຄາຕະຫຼາດປະຈຸບັນ ດັ່ງນັ້ນຜູ້ລົງທຶນຕ້ອງ “ຊື້”

10.1.3 ຂໍ້ດີ ແລະ ຂໍ້ເສຍຂອງການຈັດຫາເງິນລົງທຶນໂດຍການອອກຮຸ້ນສາມັນ

1) ຂໍ້ດີ

- ເງິນປັນຜົນທີ່ຈ່າຍໃຫ້ແກ່ຜູ້ຖືຮຸ້ນສາມັນບໍ່ໄດ້ກຳນົດແນະນອນ ຈຶ່ງບໍ່ຖືເປັນພາລະຜູກຜັນທີ່ຈະຕ້ອງຈ່າຍຈຳນວນທີ່ແນ່ນອນໃຫ້ແກ່ຜູ້ຖືຮຸ້ນ ເຊິ່ງແຕກຕ່າງຈາກການຈັດຫາເງິນທຶນໂດຍການກໍ່ໜີ້ກິດຈະກຳຕ້ອງຈ່າຍດອກເບ້ຍໃນຈຳນວນທີ່ແນ່ນອນບໍ່ວ່າຈະມີກຳໄລ ຫຼື ຂາດທຶນກໍ່ຕາມ.

- ການຈັດຫາເງິນທຶນໂດຍການອອກຮຸ້ນສາມັນບໍ່ມີກຳນົດເວລາໄຖ່ຖອນ ເພາະຜູ້ຖືຮຸ້ນສາມັນຖືວ່າເປັນເຈົ້າຂອງກິດຈະການ ດັ່ງນັ້ນເງິນທຶນທີ່ລະດົມໄດ້ຈາກການຈຳໜ່າຍຮຸ້ນສາມັນຈຶ່ງຈັດເປັນເງິນທຶນຖະວອນຂອງກິດຈະການບໍ່ໄລຍະເວລາໄຖ່ຖອນເຊິ່ງບໍ່ເໝືອນກັບໜີ້ຮຸ້ນກູ້ເຊິ່ງຕ້ອງມີການກຳນົດໄລຍະເວລາການໄຖ່ຖອນທີ່ແນ່ນອນ.

- ຊ່ວຍຫຼຸດຕົ້ນທຶນຈາກການຈັດຫາເງິນທຶນໂດຍການອອກຮຸ້ນກູ້ເຜີ້ມທີ່ກິດຈະການມີເງິນທຶນຈາກສ່ວນຂອງເຈົ້າຂອງຫຼາຍກໍ່ຈະມີຄວາມສາມາດໃນການຊຳລະຄືນໜີ້ສິນຫຼາຍກວ່າກິດຈະການທີ່ມີເງິນທຶນຈາກສ່ວນຂອງເຈົ້າຂອງນ້ອຍ.

- ການຂາຍຮຸ້ນສາມັນອາດຈະເຮັດໃຫ້ງ່າຍກວ່າການຂາຍຮຸ້ນກູ້ ແລະ ຮຸ້ນບູລິມະສິດ ທັງນີ້ເພາະໃນພາວະເສດຖະກິດຮຸ່ງເຮືອງອັດຕາຜົນຕອບແທນຂອງຮຸ້ນສາມັນສູງກວ່າຮຸ້ນບູລິມະສິດ ແລະ ຮຸ້ນກູ້, ດັ່ງນັ້ນການອອກຮຸ້ນສາມັນໃນຊ່ວງເວລາດັ່ງກ່າວກໍ່ສາມາດເຮັດໄດ້ຢ່າງງ່າຍກວ່າວິທີອື່ນໆ.

2) ຂໍ້ເສຍ

- ການອອກຮຸ້ນສາມັນເພີ່ມເຮັດໃຫ້ຈຳນວນຜູ້ມີສິດທິອອກສ່ຽງເພີ່ມ ດັ່ງນັ້ນໃນກິດຈະກຳຂະໜາດນ້ອຍຈິ່ງມັກຈະຫຼີກສ່ຽງການຈັດຫາເງິນທຶນໂດຍການອອກທຸ້ນສາມັນ ເພາະຜູ້ຖືຮຸ້ນເກັ່ງວ່າຈະເສຍສິດທິໃນການບໍລິຫານ.

- ການຈັດຫາເງິນທຶນໂດຍການອອກຮຸ້ນສາມັນເຮັດໃຫ້ຈຳນວນຜູ້ຖືຮຸ້ນທີ່ແບ່ງສ່ວນຂອງກຳໄລໃນອານາຄົດ.

- ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຈຳໜ່າຍຮຸ້ນສາມັນໂດຍປົກກະຕິຈະສູງ ເມື່ອປຽບທຽບກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດຳເນີນການຈຳໜ່າຍຮຸ້ນບຸລິມະສິດ ແລະ ຮຸ້ນກູ້.

- ໃນພາວະທີ່ບໍ່ເອື້ອອຳນວຍການຈຳໜ່າຍຮຸ້ນສາມັນເຮັດໃຫ້ຍາກເປັນໄປໄດ້ຍາກ ແລະ ລາຄາຂາຍຈະຕໍ່າ, ໃນພາວະເສດຖະກິດຕົກຕໍ່າ ຫຼື ປະສິບພາວະວິກິດການ ຫຼື ໃນກໍລະນີພາບພົດບໍລິສັດບໍ່ດີ, ຈະເຮັດໃຫ້ລາຄາຕະຫຼາດຂອງຮຸ້ນສາມັນຄະນະນັ້ນລາຄາຕໍ່າ, ດັ່ງນັ້ນຖ້າກິດຈະການມີການອອກຮຸ້ນສາມັນໃນພາວະດັ່ງກ່າວອອກຈາກຈະເຮັດໃຫ້ເປັນໄປໄດ້ຍາກແລ້ວຍັງຕັ້ງລາຄາຂາຍຕໍ່າ.

- ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສຳລັບເງິນປັນຜົນບໍ່ສາມາດນຳມາຫັກກອກອອກໄດ້ ໃນຂະນະທີ່ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍດອກເບ້ຍຂອງຮຸ້ນກູ້ນຳມາຫັກກອກອອກໄດ້ ຈິ່ງເຮັດໃຫ້ຕົ້ນທຶນສ່ວນຂອງເຈົ້າຂອງສູງກວ່າຕົ້ນທຶນຈາກການກໍ່ໜີ້.

10.2 ຮຸ້ນບຸລິມະສິດ (Preferred Stock)

ເປັນຮຸ້ນທີ່ມີລັກສະນະເຜະສົມເຄິ່ງ ຮຸ້ນກູ້ ແລະ ຮຸ້ນສາມັນ ຄື: ມີສ່ວນຄ້າຍຮຸ້ນສາມັນໂດຍໄດ້ຮັບເງິນປັນຜົນໃນກໍລະນີທີ່ບໍລິສັດມີກຳໄລ, ບໍ່ມີວັນໝົດອາຍຸເໝືອນຮຸ້ນສາມັນ ແລະ ຄ້າຍຮຸ້ນກູ້ ຄືໄດ້ຮັບເງິນປັນຜົນໃນອັດຕາຄົງທີ່ເໝືອນດອກເບ້ຍຮຸ້ນກູ້.

ຜູ້ຖືຮຸ້ນບຸລິມະສິດ ມີສິດດັ່ງນີ້:

- ມີຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງ ເຊັ່ນ: ກ່ຽວກັບຜູ້ຖືຮຸ້ນສາມັນຕາມສັດສ່ວນການຄອບຄອງ
- ຜູ້ຖືຮຸ້ນບຸລິມະສິດຈະມີສິດທິໄດ້ຮັບເງິນປັນຜົນກ່ອນຜູ້ຖືທຸ້ນສາມັນ
- ຜູ້ຖືຮຸ້ນບຸລິມະສິດມີສິດໃນການຮັບຊັບສິນຂອງກິດຈະກຳຫຼັງຈາກເຈົ້າໜີ້ແຕ່ຈະໄດ້ກ່ອນຜູ້ຖືຮຸ້ນສາມັນ
- ຜູ້ຖືຮຸ້ນບຸລິມະສິດຈະບໍ່ໄດ້ຮັບສິດລົງຄະແນນສຽງໃນທີ່ປະຊຸມຜູ້ຖືຮຸ້ນ

10.2.1 ປະເພດຂອງຮຸ້ນບຸລິມະສິດ

ຮຸ້ນບຸລິມະສິດ ສາມາດຈຳແນກອອກເປັນ 4 ປະເພດ ຄື:

1) ຮຸ້ນບຸລິມະສິດຊະນິດສະສົມເງິນປັນຜົນ (Cumulative Preferred Stock) ຮຸ້ນບຸລິມະສິດຊະນິດນີ້ຖ້າປີໃດກິດຈະກຳບໍ່ຈ່າຍເງິນປັນຜົນໃຫ້ກັບຜູ້ຖືຮຸ້ນບຸລິມະສິດອາດເນື່ອງຈາກກິດຈະການປະສິບກັບການຂາດທຶນເງິນປັນຜົນທີ່ຜູ້ຖືຮຸ້ນທີ່ຄວນວ່າຈະໄດ້ສາມາດສະສົມໄວ້ໄດ້ບໍ່ເກີນໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດໄວ້ ເຊັ່ນ: ກຳນົດ ສະສົມໄວ້ບໍ່ເກີນ 3 ປີ ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ ບໍລິສັດແຫ່ງໜຶ່ງອອກຈຳໜ່າຍຮຸ້ນບຸລິມະສິດ ລາຄາຄາດໄວ້ 10,000 ກີບ ໂດຍກຳນົດຈ່າຍເງິນປັນຜົນ 10% ຜົນປະກົດວ່າໃນໄລຍະເວລາ 3 ປີ ບໍລິສັດປະສິບກັບການຂາດທຶນ ແຕ່ປີທີ່ 4 ບໍລິສັດມີກຳໄລບໍລິສັດຕ້ອງຈ່າຍເງິນປັນຜົນໃຫ້ຜູ້ຖືຮຸ້ນບຸລິມະສິດຍ້ອນທັງ 3 ປີ ຄື 3,000 ກີບຕໍ່ຮຸ້ນ

2) ຮຸ້ນບູລິມະສິດຊະນິດບໍ່ສະສົມເງິນປັນຜົນ (Non-Cummulative Preferred Stock) ຮຸ້ນບູລິມະສິດຊະນິດນີ້ຖ້າປີໃດບໍ່ຈ່າຍເງິນປັນຜົນໃຫ້ຖືວ່າ ບໍ່ໄດ້ຈ່າຍເງິນໃຫ້ຈາກຕົວຢ່າງ ຂໍ້ 1) ຖ້າປີ 4 ບໍລິສັດມີກຳໄລ ກໍ່ຈະຈ່າຍເງິນປັນຜົນໃຫ້ແກ່ຜູ້ຖືຮຸ້ນບູລິມະສິດ 1,000 ຕໍ່ຮຸ້ນ

3) ຮຸ້ນບູລິມະສິດຮ່ວມຮັບເງິນປັນຜົນ (Participating Preferred Stock) ຮຸ້ນບູລິມະສິດຊະນິດນີ້ ນອກຈາກໄດ້ຮັບເງິນປັນຜົນຕາມປົກກະຕິແລ້ວ ຍັງມີສິດໄດ້ຮັບເງິນປັນຜົນຮ່ວມກັບຜູ້ຖືຮຸ້ນສາມັນດ້ວຍ ສ່ວນຈະໄດ້ຮັບເທົ່າໃດຂຶ້ນຢູ່ກັບຂໍ້ຕົກລົງທີ່ລະກຳນົດໄວ້ ເຊັ່ນ: ກິດຈະການມີກຳໄລຕໍ່ຮຸ້ນ 360 ກີບ ກໍ່ຈະຈ່າຍເງິນປັນຜົນໃຫ້ຜູ້ຖືຮຸ້ນບູລິມະສິດ ແລະ ຮຸ້ນສາມັນຮຸ້ນລະ 100 ກີບ ເທົ່າກັນ ສ່ວນທີ່ເຫລືອອີກ 160 ກີບ (360-200) ກໍ່ຈະນຳມາແບ່ງເທົ່າໆກັນຮຸ້ນລະ 80 ກີບ, ດັ່ງນັ້ນ ຜູ້ຖືຮຸ້ນບູລິມະສິດຈະໄດ້ຮັບ 180 ກີບ

4) ຮຸ້ນບູລິມະສິດຊະນິດບໍ່ຮ່ວມຮັບເງິນປັນຜົນ (Non- Participating Preferred Stock) ເປັນ ຮຸ້ນບູລິມະສິດທີ່ຈະມີສິດທີ່ຮັບເງິນປັນຜົນສະເພາະອັດຕາທີ່ກຳນົດໄວ້ເທົ່ານັ້ນ ບໍ່ມີສິດທີ່ຈະຮັບເງິນປັນຜົນ ຮ່ວມກັບຮຸ້ນສາມັນເພີ່ມເຕີມ.

10.2.2 ການປະເມີນມູນຄ່າຮຸ້ນບູລິມະສິດ

ການປະເມີນມູນຄ່າຮຸ້ນບູລິມະສິດ ເຊິ່ງໂດຍປົກກະຕິຈະບໍ່ມີໄລຍະເວລາໄຖ່ຖອນໂດຍໃຊ້ສູດ ດັ່ງນີ້:

$$V_p = \frac{D_p}{k_p}$$

ໂດຍທີ່ V_p = ມູນຄ່າຂອງຮຸ້ນບູລິມະສິດ

D_p = ເງິນປັນຜົນຂອງຮຸ້ນບູລິມະສິດ

K_p = ອັດຕາຜົນຕອບແທນຈາກການລົງທຶນໃນຮຸ້ນບູລິມະສິດ

ຕົວຢ່າງ 10.6: ບໍລິສັດແຫ່ງໜຶ່ງໄດ້ອອກຈຳໜ່າຍຮຸ້ນບູລິມະສິດຈຳນວນໜຶ່ງ ໂດຍການຈ່າຍເງິນປັນຜົນຮຸ້ນ 600 ກີບ ຖ້າອັດຕາຜົນຕອບແທນທີ່ຕ້ອງການເທົ່າກັບ 10% ການຄຳນວນຫາມູນຄ່າຂອງຮຸ້ນບູລິມະສິດ ສາມາດເຮັດໄດ້ ດັ່ງນີ້:

$$V_p = \frac{600}{10\%} = 6,000 \text{ ກີບ}$$

ນັ້ນຄືມູນຄ່າຂອງຮຸ້ນບູລິມະສິດບໍລິສັດນີ້ເທົ່າກັບ 6,000 ກີບ.

10.2.3 ຂໍ້ຕົກລົງ ແລະ ຂໍ້ເສຍຂອງຮຸ້ນບູລິມະສິດ

1) ຂໍ້ຕົກລົງ

- ຊ່ວຍເພີ່ມຄວາມຍືດຍຸ່ນທາງການເງິນໃຫ້ແກ່ກິດຈະການ ທັງນີ້ເພາະກິດຈະການບໍ່ມີຂໍ້ຜູກພັນທີ່ຈະ ຕ້ອງຈ່າຍເງິນປັນຜົນເປັນປະຈຳ, ຫາກໃດກິດຈະການດຳເນີນງານບໍ່ມີກຳໄລກໍ່ສາມາດຈ່າຍເງິນປັນຜົນໄດ້ ບໍ່ຄືກັນກັບການອອກຮຸ້ນກິດຈະການຈະມີກຳໄລ ຫຼື ບໍ່ກໍ່ຕ້ອງໄດ້ຈ່າຍດອກເບ້ຍ.

- ບໍ່ເຮັດໃຫ້ອຳນາດການຄວບຄຸມກິດຈະການລຸດລົງ ເພາະຜູ້ຖືຮຸ້ນບູລິມະສິດໂດຍປົກກະຕິບໍ່ມີສິດທິ ອອກສຽງໃນການບໍລິຫານງານ ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງເທົ່າກັບວ່າເປັນການປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ບຸກຄົນພາຍນອກເຂົ້າມາມີ ບົດບາດໃນການບໍລິຫານ.

- ບໍ່ຕ້ອງໃຊ້ຫຼັກຊັບຄຳປະກັນ ການອອກຮຸ້ນບູລິມະສິດບໍ່ຕ້ອງໃຊ້ຫຼັກຊັບຄຳປະກັນຊຶ່ງຕ່າງກັບການ ອອກຮຸ້ນກູ້ຕ້ອງໃຊ້ຫຼັກຊັບຄຳປະກັນເຮັດໃຫ້ກິດຈະການເກັບຊັບສິນໄວ້ໃຊ້ຍາມຈຳເປັນໄດ້.

-ບໍ່ມີໄລຍະເວລາໄຖ່ຖອນ ເຮັດໃຫ້ກິດຈະການມີຄວາມຍືດຍຸ່ນທາງການເງິນສູງເພາະບໍ່ຕ້ອງຈັດກຽມໄວ້ໄຖ່ຖອນ.

- ບໍ່ເຮັດໃຫ້ອັດຕາສ່ວນໜີ້ສິນຕໍ່ທຶນຂອງກິດຈະການສູງ ເນື່ອງຈາກຮຸ້ນບູລິມະສິດຖືເປັນແຫຼ່ງເງິນທຶນໄລຍະຍາວໃນສ່ວນຂອງເຈົ້າຂອງ ດັ່ງນັ້ນການອອກຮຸ້ນບູລິມະສິດທີ່ບໍ່ເຮັດໃຫ້ອັດຕາສ່ວນໜີ້ສິນຕໍ່ທຶນຂອງກິດຈະການສູງເຮັດໃຫ້ກິດຈະການຮັກສາອຳນາດຈາກການກູ້ຢືມໄວ້ໄດ້ ຫາກກິດຈະການມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງກູ້ຢືມໃນອານາຄົດກໍ່ສາມາດເຮັດໄດ້.

- ສາມາດຈຳກັດເງິນປັນຜົນຈ່າຍໄດ້ ໃນກໍລະນີທີ່ກິດຈະການຕ້ອງການເກັບກຳໄລ່ບາງສ່ວນໄວ້ຂະຫຍາຍງານເມື່ອກິດຈະການເຫັນວ່າມີຄວາມສາມາດໃນການເຮັດໃຫ້ມີກຳໄລສູງ ການອອກຮຸ້ນບູລິມະສິດທີ່ຈະໄດ້ປະໂຫຍດຫຼາຍວ່າການອອກຮຸ້ນສາມັນ ເພາະສາມາດຈຳກັດເງິນປັນຜົນຈ່າຍໄດ້.

2) ຂໍ້ເສຍ

-ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ສູງຂຶ້ນ ເນື່ອງຈາກຮຸ້ນບູລິມະສິດທີ່ມີຄວາມສຽງຫຼາຍກວ່າຮຸ້ນກູ້ ດັ່ງນັ້ນ ຜູ້ລົງທຶນໃນຮຸ້ນບູລິມະສິດຈຶ່ງຕ້ອງການຜົນຕອບແທນຫຼາຍກວ່າທຸກຮຸ້ນ.

-ເງິນປັນຜົນຮຸ້ນບູລິມະສິດທີ່ບໍ່ສາມາດນຳມາຫັກກອກອອກໄດ້ ເນື່ອງຈາກເງິນປັນຜົນທຸກຮຸ້ນບູລິມະສິດທີ່ບໍ່ຖືເປັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ສາມາດນຳມາຫັກກວາສິໄດ້ບໍ່ຄືກັບດອກເບ້ຍຂອງຮຸ້ນກູ້.

10.3 ນະໂຍບາຍເງິນປັນຜົນ

ໂດຍທົ່ວໄປການດຳເນີນທຸລະກິດເມື່ອມີກຳໄລຜູ້ບໍລິຫານຈະຕ້ອງທຳການຕັດສິນໃຈວ່າຈະນຳກຳໄລທີ່ໄດ້ບາງສ່ວນໄປຈ່າຍເງິນປັນຜົນໃຫ້ແກ່ຜູ້ຖືກຮຸ້ນ ຫຼື ເກັບກຳໄລໄວ້ໃນຮູບຂອງກຳໄລສະສົມ ເພື່ອໃຊ້ໃນການລົງທຶນຕໍ່ໄປໃນອານາຄົດ ດັ່ງນັ້ນ ການຕັດສິນໃຈທີ່ຈະຈ່າຍເງິນປັນຜົນຈະຕ້ອງຕອບຄຳຖາມໃນປະເດັນສຳຄັນດັ່ງນີ້:

- ຈະກຳນົດນະໂຍບາຍການຈ່າຍເງິນປັນຜົນແນວໃດ
- ຈະຈ່າຍເງິນປັນຜົນໃຫ້ແກ່ຜູ້ຖືກຮຸ້ນເທົ່າໃດ
- ຈະຈ່າຍເງິນປັນຜົນໃນລັກສະນະໃດ

ແນວໃດກໍ່ຕາມການຕອບຄຳຖາມດັ່ງກ່າວຜູ້ບໍລິຫານຕ້ອງຄຳນຶງເຖິງຄວາມມັ່ງຄັ້ງສູງສຸດໃຫ້ແກ່ຜູ້ຖືຮຸ້ນເປັນສຳຄັນ, ດັ່ງນັ້ນ ຈິ່ງສາມາດສະຫຼຸບໄດ້ວ່າ ນະໂຍບາຍເງິນປັນຜົນທີ່ດີຄວນສ້າງຄວາມສົມດຸນລະຫວ່າງກຳໄລທີ່ໄດ້ຈາກການປະກອບທຸລະກິດໄປຈ່າຍເງິນປັນຜົນໃຫ້ແກ່ຜູ້ຖືຮຸ້ນແລະນຳກຳໄລໄປຂະຫຍາຍກິດຈະການ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ເກີດກິດຈະການເພີ່ມສູງສຸດ.

ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບນະໂຍບາຍເງິນປັນຜົນກ່ອນອື່ນຄວນທຳຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບທິດສະດີເງິນປັນຜົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງດ້ວຍກັນ 3 ທິດສະດີ ຄື:

1) **Dividend Irrelevance Theory** ຜູ້ຄິດຄົ້ນທິດສະດີນີ້ຄືທ່ານ Merton Miller ແລະ Franco Modigliani (MM) ມີຄວາມເຊື່ອວ່າ ນະໂຍບາຍເງິນປັນຜົນຈະບໍ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ລາຄາຮຸ້ນສາມັນ, ຕົ້ນທຶນເງິນທຶນຂອງທຸລະກິດ ເຊິ່ງມູນຄ່າຂອງກິດຈະການຈະຖືກກຳນົດຂຶ້ນຈາກຄວາມສາມາດໃນການທຳກຳໄລຂອງກິດຈະການ ແລະ ຄວາມສຽງ ຂອງທຸລະກິດ (Business Risk) ນອກຈາກນັ້ນ ເຂົາທັງສອງຍັງເຊື່ອວ່າ ມູນຄ່າກິດຈະການຂຶ້ນຢູ່ກັບລາຍໄດ້ທີ່ເກີດຈາກຊັບສິນຂອງກິດຈະການເທົ່ານັ້ນ ບໍ່ໄດ້ເກີດຈາກການແບ່ງສັດສ່ວນລະຫວ່າງການຈ່າຍເງິນປັນຜົນ ແລະ ການກັ່ນໄວ້ເປັນກຳໄລສະສົມເພື່ອຂະຫຍາຍກິດຈະການໃນອານາຄົດ.

2) **Bird-in-the Hand Theory**: ທ່ານ Myron Gordon ແລະ John Lintner ເຊື່ອວ່າອັດຕາຜົນຕອບແທນທີ່ຕ້ອງການຈາກການລົງທຶນໃນຮຸ້ນສາມັນຂອງກິດຈະການຈະລຸດລົງ ຖ້າກິດຈະການຈ່າຍເງິນປັນຜົນໃນອັດຕາທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ເພາະວ່າຜູ້ຖືຮຸ້ນທີ່ໄດ້ຮັບເງິນປັນຜົນຈະມີຄວາມສ່ຽງລຸດລົງ, ໃນທາງກົງກັນຂ້າມອັດຕາຜົນຕອບແທນທີ່ຕ້ອງການຈາກການລົງທຶນໃນຮຸ້ນສາມັນຂອງກິດຈະການຈະເພີ່ມຂຶ້ນຖ້າອັດຕາເງິນປັນຜົນຈ່າຍນ້ອຍລົງ ແລະ ກິດຈະການນຳກຳໄລ ສ່ວນທີ່ເຫຼືອໄປລົງທຶນເພາະຖືຮຸ້ນຈະມີຄວາມສ່ຽງຫຼາຍຂຶ້ນ.

ນອກຈາກນັ້ນ Gordon ແລະ Lintner ຍັງເຊື່ອວ່າຜູ້ຖືຮຸ້ນໃຫ້ຄວາມສຳຄັນກັບເງິນປັນຜົນຫຼາຍກວ່າກຳໄລຈາກການຊື້ຂາຍຮຸ້ນ (Capital Gain) ເນື່ອງຈາກລາຄາຮຸ້ນສາມັນມີຄວາມບໍ່ແນ່ນອນຫຼາຍກວ່າຊຶ່ງອາດຈະເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ລຸດລົງກໍ່ໄດ້ທັງນີ້ຂຶ້ນຢູ່ກັບຜົນກຳໄລທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນໃນອານາຄົດຈາກການທີ່ກຳໄລສະສົມໄປຂະຫຍາຍກິດຈະການ.

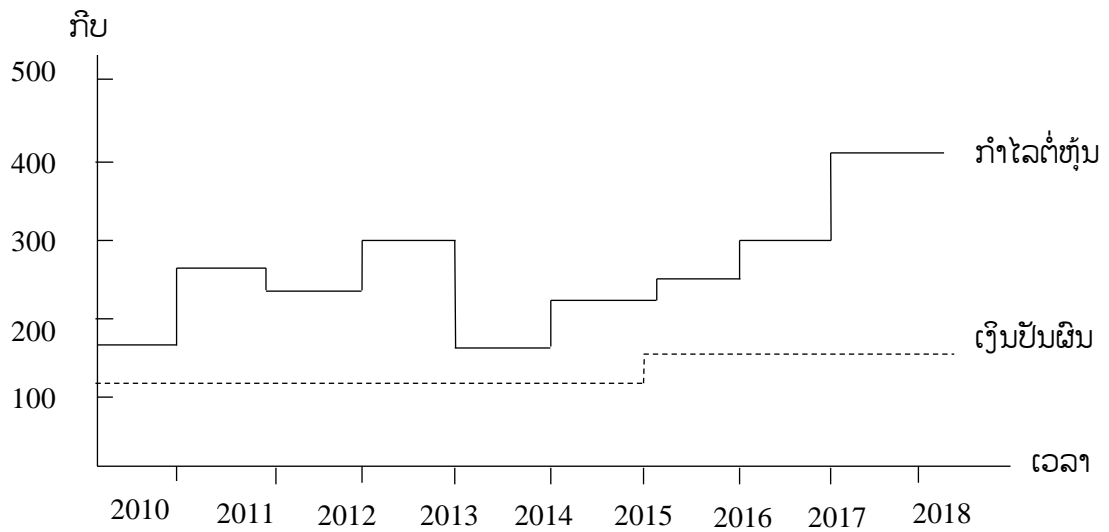
3) **Tax Preference Theory** ທິດສະດີນີ້ມີການພິຈາລະນາອາກອນເຂົ້າມາກວ່າຂ້ອງໃນການກຳນົດວ່ານັກລົງທຶນລາຍໃດຕ້ອງການອັດຕາເງິນປັນຜົນເທົ່າໃດ ເນື່ອງຈາກນັກລົງທຶນແຕ່ລະລາຍມີພາລະດ້ານອາກອນທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ເຊັ່ນ: ນັກລົງທຶນທີ່ມີອັດຕາອາກອນຈ່າຍຈາກຖານລາຍໄດ້ເງິນປັນຜົນທີ່ສູງກວ່າອັດຕາອາກອນຈ່າຍຈາກຖານກຳໄລຈາກການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງລາຄາຮຸ້ນສິ່ງຜົນຕໍ່ຄວາມຕ້ອງການໃຫ້ກິດຈະການຈ່າຍເງິນປັນຜົນໃນອັດຕາຕໍ່າ ແລະ ນຳກຳໄລໄປຂະຫຍາຍກິດຈະການແທນ, ໃນທາງກົງກັນຂ້າມນັກລົງທຶນທີ່ມີອັດຕາອາກອນຈ່າຍຈາກຖານກຳໄລຈາກການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງລາຄາຮຸ້ນທີ່ສູງກວ່າອັດຕາອາກອນຈ່າຍຈາກຖານລາຍໄດ້ເງິນປັນຜົນຢ່ອມຕ້ອງການໃຫ້ກິດຈະການຈ່າຍເງິນປັນຜົນຫຼາຍກວ່າ.

10.3.1 ປະເພດຂອງເງິນປັນຜົນ

ໂດຍທົ່ວໄປການຈ່າຍເງິນປັນຜົນສາມາດແບ່ງອອກໄດ້ 3 ປະເພດຄື :

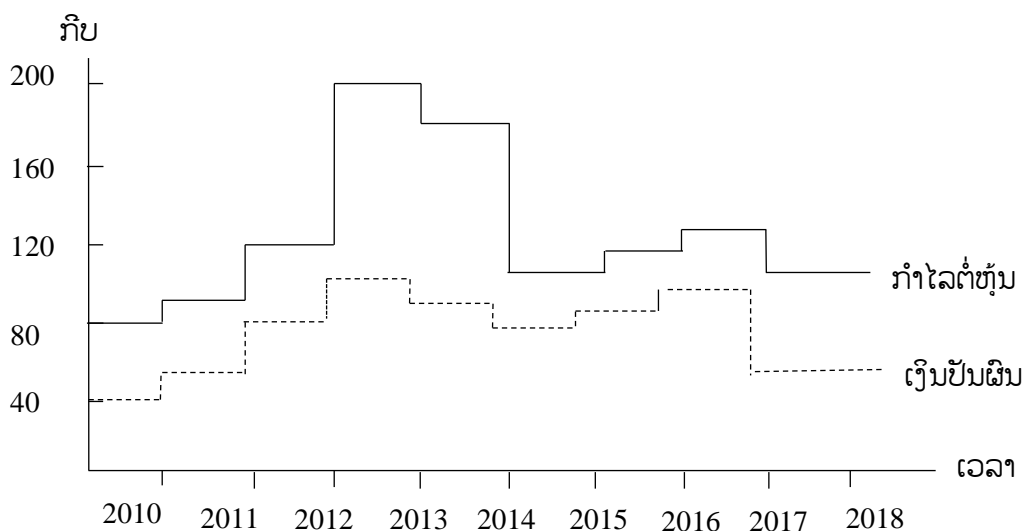
- ຈຳນວນເງິນປັນຜົນຈ່າຍຕໍ່ຫຸ້ນຄົງທີ່ (Stable Amount per Share)
- ອັດຕາການຈ່າຍປັນຜົນຄົງທີ່ (Constant Payout Ratio)
- ເງິນປັນຜົນຊັ້ນຕໍ່າບວກເງິນປັນຜົນສ່ວນພິເສດ (Low Regular and Extra Dividend)

1) **ຈຳນວນເງິນປັນຜົນຈ່າຍຕໍ່ຫຸ້ນຄົງທີ່** (Stable Amount per Share) ການຈ່າຍເງິນປັນຜົນໃນລັກສະນະນີ້ ເປັນການຈ່າຍເງິນປັນຜົນຕໍ່ຮຸ້ນເປັນຈຳນວນເງິນຄົງທີ່ ໂດຍບໍ່ຜັນແປໄປຕາມກຳໄລຂອງທຸລະກິດ ບໍ່ວ່າປີໃດທຸລະກິດຈະມີກຳໄລຫຼາຍນ້ອຍພຽງໃດກໍ່ຈະຈ່າຍປັນຜົນເປັນຈຳນວນຄົງທີ່ ເຊັ່ນ ບໍລິສັດກຳນົດນະໂຍບາຍການຈ່າຍເງິນຜົນຕໍ່ຮຸ້ນໆລະ 200 ກີບ ໃນປີນີ້ບໍລິສັດກຳໄລຕໍ່ຮຸ້ນ 600 ກີບ ກໍ່ຈະຈ່າຍເງິນປັນຜົນໃຫ້ຮຸ້ນລະ 200 ກີບ ແລະໃນປີໜ້າບໍລິສັດມີກຳໄລຕໍ່ຮຸ້ນເປັນ 100 ກີບ ກໍ່ຈະຈ່າຍເງິນປັນຜົນຕໍ່ຮຸ້ນ 200 ກີບ ເຊັ່ນກັນ, ການຈ່າຍເງິນປັນຜົນວິທີນີ້ຈະຊ່ວຍສ້າງຄວາມໝັ້ນໃຈໃຫ້ກັບຜູ້ຖືຮຸ້ນທີ່ຈະໄດ້ຮັບລາຍໄດ້ທີ່ແນ່ນອນ, ລາຄາຮຸ້ນຂອງບໍລິສັດຈະມີຄວາມໝັ້ນຄົງ ບໍລິສັດທີ່ຈ່າຍເງິນປັນຜົນວິທີນີ້ຈະຕ້ອງເປັນບໍລິສັດມີຖານະການໝັ້ນຄົງມີລາຍໄດ້ແນ່ນອນ.

ພາບທີ່ 13.1 ສະແດງນະໂຍບາຍຈ່າຍເງິນປັນຜົນປະເພດຈຳນວນເງິນປັນຜົນຈ່າຍຕໍ່ຮຸ້ນຄົງທີ່

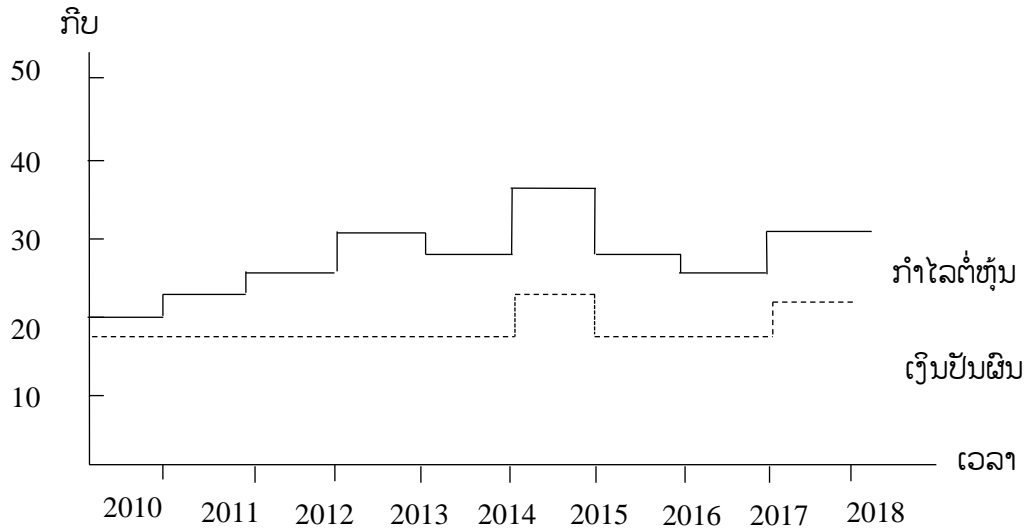
2) ອັດຕາການຈ່າຍເງິນປັນຜົນຄົງທີ່ (Constant Payout Ratio) ການຈ່າຍເງິນປັນຜົນລັກສະນະນີ້ ຈະຈ່າຍປັນຜົນເປັນອັດຕາເປີເຊັນທີ່ແນ່ນອນຂອງກຳໄລຂອງທຸລະກິດ ອັດຕາເປີເຊັນຂອງກຳໄລນີ້ຈະຄົງທີ່ສະເໝີແຕ່ຈຳນວນປັນຜົນຕໍ່ຮຸ້ນທີ່ຜູ້ຖືຮຸ້ນໄດ້ຮັບບໍ່ຈະຄົງທີ່ ໂດຍຈະປ່ຽນແປງຂຶ້ນລົງໄປຕາມກຳໄລຂອງທຸລະກິດ ທີ່ໄດ້ຮັບໃນແຕ່ລະປີ ບໍລິສັດທີ່ໃຊ້ນະໂຍບາຍການຈ່າຍເງິນປັນຜົນຕາມວິທີນີ້ມັກຈະເປັນບໍລິສັດທີ່ມີກຳໄລບໍ່ແນ່ນອນເຊິ່ງວິທີນີ້ບໍ່ນິຍົມໃຊ້ຫຼາຍ ເພາະອາດຈະທຳໃຫ້ລາຄາຮຸ້ນຂາດຄວາມສະຖຽນລະພາບກໍໄດ້ ເຊັ່ນ ບໍລິສັດກຳນິດອັດຕາການຈ່າຍເງິນປັນຜົນໄວ້ 50% ຂອງກຳໄລ ປີທີ່ແລ້ວບໍລິສັດກຳໄລຕໍ່ຮຸ້ນ 160 ກີບກໍຈະຈ່າຍເງິນປັນຜົນຕໍ່ຮຸ້ນ 80 ກີບ ແລະໃນປີນີ້ບໍລິສັດມີກຳໄລຕໍ່ຮຸ້ນ 200 ກີບ ກໍຈະຈ່າຍເງິນປັນຜົນຕໍ່ຮຸ້ນ 100 ກີບ.

ຮູບທີ່ 13.2 ສະແດງນະໂຍບາຍຈ່າຍເງິນປັນຜົນປະເພດຈຳນວນເງິນປັນຜົນຈ່າຍຕໍ່ຮຸ້ນຄົງທີ່

3) ເງິນປັນຜົນຊັ້ນຕໍ່າບວກເງິນປັນຜົນສ່ວນພິເສດ (Low Regular and Extra Dividend) ການຈ່າຍເງິນປັນຜົນໃນລັກສະນະນີ້ບໍລິສັດຈະຈ່າຍເປັນຈຳນວນຄົງທີ່ເປັນປະຈຳ ຫາກປີໃດບໍລິສັດມີກຳໄລເພີ່ມກໍຈະຈ່າຍເງິນປັນຜົນພິເສດໃຫ້ຈຳນວນໜຶ່ງ ເງິນຈຳນວນນີ້ຖືວ່າເປັນລາງວັນພິເສດແກ່ຜູ້ຖືຫຸ້ນ ແຕ່ຈ່າຍເປັນ

ການຊົ່ວຄາວເທົ່ານັ້ນ ເຊັ່ນ ບໍລິສັດກຳນົດນະໂຍບາຍຈ່າຍເງິນປັນຜົນທຸ້ນລະ 100ກີບ ເຊິ່ງໝາຍຄວາມວ່າໃນທຸກປີບໍ່ບໍລິສັດຈະມີກຳໄລເທົ່າໃດກໍຕາມກໍຈະຈ່າຍເງິນປັນຜົນຊັ້ນຕໍ່າ 100ກີບ ແຕ່ໃນປີນີ້ບໍລິສັດມີກຳໄລເປັນພິເສດ ຈຶ່ງປະກາດຈ່າຍເງິນປັນຜົນສ່ວນເພີ່ມໃຫ້ອີກທຸ້ນລະ 50 ກີບ ດັ່ງນັ້ນຜູ້ຖືທຸ້ນຈະໄດ້ຮັບເງິນປັນຜົນຕໍ່ທຸ້ນ $100 + 50 = 150$ ກີບ.

ຮູບທີ່ 13.3 ເງິນປັນຜົນຊັ້ນຕໍ່າບວກເງິນປັນຜົນສ່ວນພິເສດ

10.3.2 ປັດໃຈກຳນົດນະໂຍບາຍເງິນປັນຜົນ

ໃນທາງທິດສະດີແລ້ວນະໂຍບາຍການຈ່າຍເງິນປັນຜົນຂອງກິດຈະການທີ່ເໝາະສົມຈະກຳນົດຈາກໂອກາດໃນການລົງທຶນຂອງທຸລະກິດນັ້ນແລະຄວາມພໍໃຈຂອງຜູ້ລົງທຶນທີ່ຈະຮັບເງິນປັນຜົນຫຼືຕ້ອງການລາຍໄດ້ໃນຮູບແບບຂອງກຳໄລຈາກການຂາຍຮຸ້ນ (capital gain) ແຕ່ຖ້າທຸລະກິດມີໂຄງການການລົງທຶນຢູ່ແລ້ວທຸລະກິດນັ້ນກໍ່ຄວນຈະເກັບກຳໄລໄວ້ເພື່ອການລົງທຶນຕໍ່ໄປຫຼາຍກວ່າຈະຈ່າຍເງິນປັນຜົນ ເຊິ່ງປັດໃຈທີ່ກຳນົດນະໂຍບາຍການຈ່າຍເງິນປັນຜົນມີດັ່ງນີ້:

- ຂໍ້ຈຳກັດທາງດ້ານກົດໝາຍ
- ສະພາບຄ່ອງຂອງທຸລະກິດ
- ຄວາມສາມາດໃນການກູ້ຢືມ
- ໂອກາດການລົງທຶນ
- ຖານະທາງພາສີຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນ
- ການຄວບຄຸມກິດຈະການ

1) ຂໍ້ຈຳກັດທາງດ້ານກົດໝາຍ: ທຸລະກິດຈະຕ້ອງປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍໃຫ້ຖືກຕ້ອງໃນດ້ານການຈ່າຍເງິນປັນຜົນ ສຳລັບໃນປະເທດສະຫະລັດອາເມລິກາມີຂໍ້ຈຳກັດຕາມກົດໝາຍໃນການຈ່າຍເງິນປັນຜົນດັ່ງນີ້:

(1) ຂໍ້ຈຳກັດມີໜີ້ສິນລົ້ນຜັນຕົວ ເຊິ່ງກໍລະນີນີ້ບໍລິສັດມີໜີ້ສິນມີຫຼາຍກວ່າຊັບສິນຫຼືບໍ່ ສາມາດຊຳລະໜີ້ໄດ້ຄົບກຳນົດ ຕາມກົດໝາຍຈະຫ້າມບໍ່ໃຫ້ບໍລິສັດຈ່າຍເງິນປັນຜົນທັງນັ້ນເພື່ອຄຸ້ມຄອງເຈົ້າໜີ້ຂອງກິດຈະການ.

(2) ຂໍ້ຈຳກັດກ່ຽວກັບເງິນລົງທຶນຂອງທຸລະກິດ ກົດໝາຍຫ້າມຈ່າຍເງິນປັນຜົນໃນອັນທີ່ກະທົບກະເທືອນຕໍ່ເງິນທຶນຂອງບໍລິສັດເຊັ່ນ: ບໍລິສັດມີສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນ 5.2 ລ້ານກີບ ເປັນມູນຄ່າທີ່ປະໄວ້ 5.0 ລ້ານກີບ ແລະ ສ່ວນເກີນມູນຄ່າ 200,000 ກີບ ບໍລິສັດມີສິດຈ່າຍເງິນປັນຜົນພຽງ 200,000 ກີບ ຫາກຈ່າຍເກີນມູນຄ່າຈະກະທົບກະເທືອນເງິນລົງທຶນຂອງທຸລະກິດ.

(3) ຂໍ້ຈຳກັດຫ້າມເກັບເງິນເກີນຄວາມຈຳເປັນ ຕາມກົດໝາຍຫ້າມມີການເກັບເງິນໄວ້ເກີນຄວາມຈຳເປັນ ເຊິ່ງກຳໄລທີ່ເກັບໄວ້ນັ້ນເກີນກວ່າເພື່ອການລົງທຶນໃນປະຈຸບັນແລະອານາຄົດ.

2) ສະພາບຄ່ອງທຸລະກິດ: ທຸລະກິດທີ່ມີກຳໄລຈາກການດຳເນີນງານສູງຫຼືມີກຳໄລສະສົມຈຳນວນ ຫຼາຍກໍ່ບໍ່ໄດ້ໝາຍຄວາມວ່າ ຈະມີເງິນສົດຈຳນວນຫຼາຍ ທັງນີ້ເພາະທຸລະກິດອາດຈະນຳເງິນສົດນັ້ນໄປລົງທຶນໃນຊັບສິນໝູນວຽນ ຊັບສິນຖາວອນ ແລະ ຊັບສິນອື່ນໆ ທີ່ບໍ່ໄດ້ຢູ່ໃນຮູບແບບເງິນສົດ ຊຶ່ງອາດຈະເຮັດໃຫ້ທຸລະກິດມີສະພາບຄ່ອງລຸດລົງ

3) ຄວາມສາມາດໃນການກູ້ຢືມ: ຖ້າທຸລະກິດມີຄວາມສາມາດໃນການກູ້ຢືມສູງ ທຸລະກິດບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງເກັບເງິນສົດໄວ້ຈຳນວນຫຼາຍ ເພື່ອຮັກສາສະພາບຄ່ອງ ຫຼືເພື່ອໃຊ້ໃນຍາມສຸກເສີນ ເມື່ອທຸລະກິດຕ້ອງການເງິນທຶນກໍ່ສາມາດກູ້ຢືມໄດ້ຈາກສະຖາບັນການເງິນໄດ້ທັນທີເຊັ່ນ: ອາດຈະຂໍວິງເງິນກູ້ line of credit, Revolving credit, call loan.

4) ໂອກາດໃນການລົງທຶນ: ຖ້າທຸລະກິດມີໂຄງການລົງທຶນໃນຜົນຕອບແທນສູງ ທຸລະກິດກໍ່ອາດຈະເກັບກຳໄລໄວ້ສູງ ເພື່ອການລົງທຶນໃນອານາຄົດໂດຍບໍ່ຈ່າຍເງິນປັນຜົນ ດັ່ງນັ້ນໂອກາດການລົງທຶນຈຶ່ງມີອິດທິພົນຕໍ່ການຈ່າຍເງິນປັນຜົນ.

5) ຖານະທາງພາສີຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນ: ການຈ່າຍເງິນປັນຜົນຂອງທຸລະກິດ ຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ພາສີຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນ ເພາະເງິນປັນຜົນທີ່ຜູ້ຖືຮຸ້ນໄດ້ຮັບຈະຕ້ອງນຳໄປຄຳນວນເພື່ອເສຍພາສີ ຫາກຜູ້ຖືຮຸ້ນໄດ້ຮັບເງິນປັນຜົນຫຼາຍຈະເຮັດໃຫ້ເສຍພາສີສູງ ດັ່ງນັ້ນຜູ້ຖືຮຸ້ນອາດພໍໃຈໃນທຸລະກິດນຳກຳໄລໄປລົງທຶນຫຼາຍກວ່າການຈ່າຍເງິນປັນຜົນໃຫ້ແກ່ຜູ້ຖືຮຸ້ນ

6) ການຄວບຄຸມກິດຈະການ: ເມື່ອທຸລະກິດຈ່າຍເງິນປັນຜົນໃຫ້ຜູ້ຖືຮຸ້ນ ກໍ່ອາດຈະເຮັດໃຫ້ກຳໄລສະສົມອາດມີບໍ່ພຽງພໍໃນການຂະຫຍາຍການລົງທຶນ ດັ່ງນັ້ນທຸລະກິດຈຳເປັນຕ້ອງຈັດຫາເງິນທຶນຈາກແຫຼ່ງພາຍນອກເຊັ່ນ: ອອກຮຸ້ນກູ້ ຮຸ້ນບູລິມະສິດ ຫຼື ຮຸ້ນສາມັນຈຳໜ່າຍ ຖ້າທຸລະກິດເລືອກຈັດຫາເງິນທຶນໂດຍການຈຳໜ່າຍຮຸ້ນສາມັນເພີ່ມຂຶ້ນຖ້າຜູ້ຖືຮຸ້ນເກົ່າບໍ່ສາມາດຊື້ຮຸ້ນສາມັນໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ ກໍ່ຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ສິດ ແລະ ອຳນາດໃນການຄວບຄຸມກິດຈະການຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນເດີມ.

10.4 ຮຸ້ນປັນຜົນ (Stock Dividend)

ການຈ່າຍຮຸ້ນປັນຜົນເປັນວິທີການຈ່າຍເງິນປັນຜົນຮຸ້ນສາມັນວິທີໜຶ່ງແທນທີ່ຈະຈ່າຍເປັນເງິນສົດ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ບໍລິສັດເກັບເງິນສົດໄວ້ໃຊ້ໃນການດຳເນີນງານໄດ້ຕໍ່ໄປ ຕາມປົກກະຕິການຈ່າຍຮຸ້ນປັນຜົນຈະກຳນົດຈ່າຍເປັນອັດຕາຮ້ອຍລະຂອງຮຸ້ນສາມັນເຊັ່ນ: ຮຸ້ນປັນຜົນ 5% ຊຶ່ງໝາຍເຖິງບໍລິສັດຈະຈ່າຍທຸ້ນປັນຜົນ 5 ທຸ້ນ ໃຫ້ແກ່ທຸ້ນສາມັນຈຳນວນ 100ຮຸ້ນ ຫຼັງຈາກທີ່ບໍລິສັດຈ່າຍທຸ້ນປັນຜົນອອກໄປຈະເຮັດໃຫ້ຈຳນວນທຸ້ນສາມັນເພີ່ມຂຶ້ນເທົ່າກັບຮຸ້ນປັນຜົນຈ່າຍ ແຕ່ສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນສາມັນເທົ່າເດີມ ເມື່ອມີການຈ່າຍຮຸ້ນປັນຜົນບໍລິສັດຈະໂອນເງິນຈາກຍອດກຳໄລສະສົມຕາມລາຄາໃນຂະນະນັ້ນໄປເຂົ້າບັນຊີຮຸ້ນສາມັນຕາມມູນຄ່າທີ່ຕື່ນຮາໄວ້ ແລະ ສ່ວນເກີນມູນຄ່າຮຸ້ນຈາກທີ່ຕາໄວ້ ຈະເຂົ້າບັນຊີສ່ວນເກີນມູນຄ່າຮຸ້ນ.

ຕົວຢ່າງ 10.7 ບໍລິສັດ ABC ຈຳກັດມີໂຄງສ້າງຂອງເງິນທຶນກ່ອນຈ່າຍກຸ້ນປັນຜົນ 10 ລ້ານກີບ ດັ່ງນີ້:

ທຸ້ນສາມັນ (400.000 ຮຸ້ນ ມູນຄ່າຮຸ້ນລະ 5ກີບ)	2,000,000 ກີບ
ສ່ວນເກີນມູນຄ່າຮຸ້ນ	1,000,000 ກີບ
ກຳໄລສະສົມ	7,000,000 ກີບ
ລວມສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນ	10,000,000 ກີບ

ບໍລິສັດຈ່າຍຮຸ້ນປັນຜົນ 5% ດັ່ງນັ້ນຈຳນວນຮຸ້ນປັນຜົນເພີ່ມຂຶ້ນ 20,000 ຮຸ້ນ ແລະລາຄາຮຸ້ນຂອງບໍລິສັດຂະນະນັ້ນ 40 ກີບ ມູນຄ່າຮຸ້ນທີ່ໂອນໄປຈາກກຳໄລສະສົມ 800,000 ກີບ (20,000*40) ໂດຍໄປເຂົ້າບັນຊີຮຸ້ນສາມັນ 100.000 ກີບ ສ່ວນທີ່ເຫຼືອເຂົ້າບັນຊີເກີນມູນຄ່າຮຸ້ນ 700,000 ກີບ ດັ່ງນັ້ນໂຄງສ້າງເງິນທຶນໃໝ່ຫຼັງຈ່າຍຮຸ້ນປັນຜົນເປັນດັ່ງນີ້:

ຮຸ້ນສາມັນ (420,000ທຸ້ນ ມູນຕ່າລະ 5 ກີບ)	2,100,000 ກີບ
ສ່ວນເກີນມູນຄ່າຮຸ້ນ	1,700,000 ກີບ
ກຳໄລສະສົມ	6,200,000 ກີບ
ລວມສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນ	10,000,000 ກີບ

10.4.1 ຜົນດີຂອງການຈ່າຍຮຸ້ນປັນຜົນ

- ການຈ່າຍຮຸ້ນປັນຜົນຈະຊ່ວຍປະຫຍັດເງິນສົດໄວ້ທຶນເພື່ອຂະຫຍາຍກິດຈະການ
- ການຈ່າຍຮຸ້ນປັນຜົນຈະຊ່ວຍຄຳຖາມະການເງິນປະສົບປັນຫາທາງການເງິນ
- ການຈ່າຍຮຸ້ນປັນຜົນອາດເປັນທີ່ພໍໃຈແກ່ຜູ້ຖືຮຸ້ນທີ່ມີລາຍໄດ້ສູງ ເພາະຜູ້ຖືຮຸ້ນເລົ່ານີ້ຕ້ອງການລາຍ

ໄດ້ໃນຮູບແບບຂອງກຳໄລຈາກການຂາຍຮຸ້ນຫຼາຍກວ່າເງິນສົດປັນຜົນ.

- ການຈ່າຍຮຸ້ນປັນຜົນຈະຊ່ວຍຮັກສາລະດັບລາຄາຂອງຮຸ້ນບໍ່ໃຫ້ສູງຈົນເກີນໄປ ແລະຢູ່ໃນລັດທີ່ເໝາະສົມ

10.4.2 ຜົນເສຍຂອງການຈ່າຍຮຸ້ນປັນຜົນ

- ການຈ່າຍຮຸ້ນປັນຜົນມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງກວ່າເງິນສົດປັນຜົນ
- ການຈ່າຍທຸ້ນປັນຜົນເຮັດໃຫ້ອັດຕາການເພີ່ມຂອງກຳໄລຕໍ່ຮຸ້ນມີແນວໂນ້ມຫຼຸດລົງ.

10.5 ການແຕກທຸ້ນ(Stock splite)

ການແຕກທຸ້ນບໍ່ແມ່ນເປັນຮຸ້ນປັນຜົນແຕ່ມີລັກສະນະຄ້າຍກັບການຈ່າຍຮຸ້ນປັນຜົນ, ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນບໍ່ປ່ຽນແປງ ການແຕກຮຸ້ນເຮັດໃຫ້ມູນຄ່າຮຸ້ນທີ່ຕາໄວ້ຫຼຸດລົງ ທັງນີ້ເພື່ອຕ້ອງການໃຫ້ລາຄາຂອງທຸ້ນລົດລົງເຮັດໃຫ້ສະດວກຕໍ່ການຊື້ຂາຍຮຸ້ນ ນອກຈາກນັ້ນການແຕກທຸ້ນບໍ່ເຮັດໃຫ້ສ່ວນເກີນມູນຄ່າຮຸ້ນແລະກຳໄລສະສົມບໍ່ປ່ຽນແປງ.

ຕົວຢ່າງ10.8 ບໍລິສັດຈຳກັດມີໂຄງສ້າງເງິນທຶນກ່ອນແຕກທຸ້ນດັ່ງນີ້:

ຮຸ້ນ ສາມັນ (40.000ທຸ້ນ ມູນຄ່າຮຸ້ນ ລະ 10 ກີບ)	4,000,000 ກີບ
ສ່ວນເກີນມູນຄ່າຮຸ້ນ	400,000 ກີບ
ກຳໄລສະສົມ	6,000,000 ກີບ
ລວມສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ	10,400,000 ກີບ

ຕໍ່ມາບໍລິສັດປະກາດແຕກຮຸ້ນໃນອັດຕາ 1: 2 ໂຄງສ້າງເງິນທຶນຫຼັງແຕກຮຸ້ນຈະເປັນ ດັ່ງນີ້:

ຫຸ້ນສາມັນ (80,000ຮຸ້ນ ມູນຄ່າຮຸ້ນລະ 50 ກີບ)	4,000,000 ກີບ
ສ່ວນເກີນຜູ້ຖືຮຸ້ນ	400,000 ກີບ
ກຳໄລສະສົມ	6,000,000 ກີບ
ສ່ວນລວມຂອງຜູ້ຖືຫຸ້ນ	10,400,000 ກີບ

ບົດຝຶກຫັດ 10

- 1) ບໍລິສັດ ໂຊກ ມະຫາຊົນ ອອກຮຸ້ນສາມັນຈຳໜ່າຍລາຄາຕະຫຼາດຮຸ້ນລະ 7,200 ກີບ ໂດຍຜູ້ຖືຮຸ້ນເດີມສາມາດໃຊ້ສິດໃນການຊື້ຮຸ້ນສາມັນໃຫ້ໄດ້ 1ຮຸ້ນ ໃນລາຄາ 400 ບາດ ຖ້າຜູ້ຖືຮຸ້ນເດີມຢູ່ທີ່ 7ຮຸ້ນສົມມຸດໃຫ້ທ່ານມີຮຸ້ນຢູ່ບໍລິສັດ 120 ຮຸ້ນ ຈົ່ງຕອບຄຳຖາມຕໍ່ໄປນີ້
 - ກ. ມູນຄ່າສິດສິດເທົ່າກັບເທົ່າໃດ
 - ຂ. ຜົນການໃຊ້ສິດມີຜົນຕໍ່ລາຄາຕະຫຼາດຂອງຫຸ້ນເດີມເທົ່າໃດ?
- 2) ທ້າວທະນົງສັກຖືຮຸ້ນສາມັນ ຂອງບໍລິສັດ ພູມມີ ມະຫາຊົນ ຈຳນວນ 300 ຫຸ້ນ ມີລາຄາຕະຫຼາດຮຸ້ນລະ 7,500 ກີບ ຂະນະນີ້ບໍລິສັດກຳລັງອອກຮຸ້ນສາມັນໃໝ່ ແລະ ໃຫ້ສິດແກ່ຜູ້ຖືຮຸ້ນເດີມ ໂດຍສາມາດຊື້ຮຸ້ນໃໝ່ໄດ້ 1 ຫຸ້ນ ຖ້າມີຫຸ້ນເດີມແມ່ນ 4 ຫຸ້ນ ໃນລາຄາ 6,000 ກີບ.
 - ກ. ມູນຄ່າສິດ 1 ສິດ
 - ຂ. ຖ້າທ້າວທະນົງສັກໃຊ້ສິດ 80ສິດໃນການຊື້ຮຸ້ນສາມັນໃໝ່ຈະຊື້ໄດ້ກີ້ຮຸ້ນ ແລະ ໃນລາຄາຮຸ້ນລະເທົ່າໃດ?
 - ຄ. ຖ້າທ້າວທະນົງສັກຂາຍສິດທັງ 30 ສິດ ໃນລາຄາຕະຫຼາດຈະໄດ້ເງິນເທົ່າໃດ?
- 3) ບໍລິສັດໂຊກໂຊ ມະຫາຊົນ ຄາດວ່າຈະມີອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງເງິນປັນຜົນໃນ 3 ປີທຳອິດເທົ່າກັບ 10% ແລະ ຕັ້ງແຕ່ປີທີ່4 ເປັນຕົ້ນໄປຄາດວ່າອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງເງິນປັນຜົນລົດລົງເຫຼືອ 5% ແລະຄົງທົ່ວໄປ ປັດຈຸບັນບໍລິສັດຈ່າຍເງິນປັນຜົນຮຸ້ນລະ 150 ກີບ ອັດຕາຜົນຕອບແທນຂັ້ນຕ່ຳທີ່ບໍລິສັດຕ້ອງການເທົ່າໃດ 15% ຈົ່ງຄຳນວນຫາມູນຄ່າຮຸ້ນສາມັນຂອງບໍລິສັດນີ້.
- 4) ບໍລິສັດ ອຸສາຫະກຳໄທ ຈຳກັດຈ່າຍເງິນປັນຜົນຮຸ້ນລະ 240ກີບ ມີລາຄາຕະຫຼາດຮຸ້ນສາມັນຮຸ້ນລະ 3,600 ກີບ ບໍລິສັດມີຖານະທາງການເງິນທີ່ໜັ້ນຄົງ ຕ້ອງການອັດຕາຜົນຕອບແທນຈາກການລົງທຶນ 12% ວ່າບໍລິສັດຈະຈ່າຍເງິນປັນຜົນໃນອັດຕາຄົງທີ່ເທົ່າກັບ g ແລະ ໃນປີທີ່ 5 ເພີ່ມເປັນ 12% ຈົ່ງຄຳນວນຫາລາຄາຮຸ້ນສາມັນ
- 5) ບໍລິສັດຄອມພິວເຕີໄທ ມະຫາຊົນ ເປັນບໍລິສັດທີ່ກຳລັງຈະເລີນເຕີບໂຕຢ່າງໄວ ຄາດວ່າອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງເງິນປັນຜົນໃນ 2 ປີທຳອິດເທົ່າກັບ 15% ປີທີ່ 3 ເທົ່າກັບ 13% ແລະ ຕັ້ງແຕ່ປີທີ່ 4 ເປັນຕົ້ນໄປເທົ່າກັບ 6% ຄົງທົ່ວໄປ, ບໍລິສັດຈ່າຍເງິນປັນຜົນ ຫຸ້ນລະ 115 ກີບ ອັດຕາຜົນຕອບແທນທີ່ຕ້ອງການ 12% ຈົ່ງຄຳນວນຫາມູນຄ່າຮຸ້ນສາມັນຂອງບໍລິສັດນີ້.

ບົດທີ 11 ການຈັດການການເງິນລະຫວ່າງປະເທດ

ບໍລິສັດຂ້າມຊາດທີ່ໄປລົງທຶນໃນຕ່າງປະເທດ ມີວັດຖຸປະສົງເພື່ອຕ້ອງການອັດຕາຜົນຕອບແທນຈາກການລົງທຶນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ຫລື ມີວັດຖຸປະສົງອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ຕ້ອງການລົງທຶນເພື່ອເພີ່ມປະສິດທິພາບໃນການຜະລິດ ຫລື ຕ້ອງການລົງທຶນໃນປະເທດທີ່ມີຄ່າແຮງງານຕໍ່າເພື່ອລຸດຕົ້ນທຶນການຜະລິດຫລືຕ້ອງການວັດຖຸດິບທີ່ມີລາຄາຖືກເປັນຕົ້ນ, ເຊິ່ງການຈັດຫາເງິນທຶນລົງລະຫວ່າງປະເທດຈະມີຄວາມສ່ຽງມາຈາກອັດຕາແລກປ່ຽນ, ຄວາມສ່ຽງທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ຄວາມສ່ຽງທາງທຸລະກຳ, ຄວາມສ່ຽງຈາກການປ່ຽນແປງຄ່າຂອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ເປັນຕົ້ນ.

11.1 ຂໍ້ຝຶກຈາລະນາໃນການລົງທຶນໃນຕ່າງປະເທດ

ບໍລິສັດຂ້າມຊາດທີ່ໄປລົງທຶນໃນຕ່າງປະເທດແລ້ວເມື່ອບໍລິສັດມີກຳໄລກໍສາມາດທີ່ຈະໂອນກຳໄລ ຫລື ກະແສເງິນສົດກັບໄປສູ່ປະເທດເຈົ້າເຮືອນໄດ້, ຖ້າກຳໄລຫລືກະແສເງິນສົດຮັບຈາກບໍລິສັດລູກຫລືບໍລິສັດສາຂາ ທີ່ໄປລົງທຶນໃນຕ່າງປະເທດແລ້ວບໍ່ສາມາດໂອນກັບໄປສູ່ບໍລິສັດແມ່ໄດ້ການລົງທຶນນັ້ນກໍບໍ່ໜ້າສົນໃຈ, ດັ່ງນັ້ນ ການຝຶກຈາລະນາການລົງທຶນຫລືລົງທຶນໃນຕ່າງປະເທດມີຂັ້ນຕອນດັ່ງນີ້:

- 1) ການປະມານກະແສເງິນສົດຮັບທີ່ຄາດຫວັງໃນຮູບຂອງກຸນເງິນຕາຕ່າງປະເທດ.
- 2) ຄິດໄລ່ອັດຕາແລກປ່ຽນລະຫວ່າງສະກຸນເງິນຕາຕ່າງປະເທດທີ່ໄປລົງທຶນກັບເງິນຕາຕ່າງປະເທດທີ່ໄປລົງທຶນກັບເງິນດອນລາສະຫລັດ ເຊັ່ນ ຖ້າໄປລົງທຶນໃນປະເທດຮ່ອງກົງ ກໍຈະໄດ້ເງິນດອນລາຮ່ອງກົງທຽບກັບເງິນດອນລາສະຫລັດ.
- 3) ຄິດໄລ່ມູນຄ່າປະຈຸບັນສຸດທິແລະອັດຕາຜົນຕອບແທນຈາກການລົງທຶນໂດຍໃຊ້ເປັນສະກຸນດອນລາສະຫລັດ ຊຶ່ງອັດຕາຜົນຕອບແທນຈາກການລົງທຶນຈະຕ້ອງຄຳນຶງເຖິງຄວາມສ່ຽງຈາກການລົງທຶນໃນຕ່າງປະເທດ.

ຕົວຢ່າງ 11.1: ບໍລິສັດ American Company ກຳລັງຝຶກຈາລະນາທີ່ຈະໄປລົງທຶນໃນປະເທດມາເລເຊຍ ໂດຍມີ ມູນຄ່າເງິນລົງທຶນ 1.5 ລ້ານລິງກິດ ຊຶ່ງສິນຄ້າຂອງບໍລິສັດມີວົງຈອນຊີວິດຂອງຜະລິດຕະພັນ 4 ປີ ແລະມີອັດຕາຜົນຕອບແທນຈາກການລົງທຶນໃນຮູບແບບໂດລາສະຫລັດ 18% ອັດຕາແລກປ່ຽນລະຫວ່າງເງິນລິງກິດກັບໂດລາສະຫລັດຄື $\$1 = 2R$ ຊຶ່ງຄ່າເງິນລິງກິດມີແນວໂນ້ມອ່ອນຄ່າລົງເມື່ອທຽບກັບໂດລາສະຫລັດທີ່ມີແນວໂນ້ມແຂງຄ່າຂຶ້ນຈາກຕາຕະລາງ 11.1 ເມື່ອຄິດໄລ່ຫາມູນຄ່າປະຈຸບັນສຸດທິຂອງກະແສເງິນສົດໄດ້ເທົ່າກັບ 64,000 ໂດຍສະຫລັດ.

ຕາຕະລາງທີ 11.1 ປະມານການກະແສເງິນສົດຮັບຂອງບໍລິສັດ American Company

ເນື້ອໃນ	ປີ				
	0	1	2	3	4
ກະແສເງິນສົດທີ່ຄາດຫວັງ (ພັນລິງກິດ)	-1.500	500	800	700	600
ອັດຕາແລກປ່ຽນ (R/\$)	2.50	2.54	2.59	2.65	272
ກະແສເງິນສົດທີ່ຄາດຫວັງ (ພັນໂດລາ USA)	-600	197	309	264	221

ມູນຄ່າປະຈຸບັນສຸດທິ ທີ່ $IRR = \%18\$$ ແມ່ນ 64,000\$

ການລົງທຶນໃນຕ່າງປະເທດຕ້ອງຄຳນຶງເຖິງປັດໄຈນຳກັນ 3 ປະການຄື:

1) **ການກະຈາຍຄວາມສ່ຽງໃນການລົງທຶນ(Diversification):** ລົງທຶນໃນຕ່າງປະເທດມີ ຄວາມເຊື່ອວ່າເພື່ອຕ້ອງການກະຈາຍຄວາມສ່ຽງໃນການລົງທຶນ ເຊັ່ນ ການລົງທຶນໃນຫລັກຊັບໃນຍຸໂລບ ອາເມລິກາ ແລະ ເອເຊຍ.

2) **ຄວາມສ່ຽງດ້ານການການເມືອງ (Political Risk)** ນະໂຍບາຍການເມືອງ ແລະ ກົດໝາຍມີບົດບາດສໍາຄັນຕໍ່ບໍລິສັດຂ້າມຊາດທີ່ໄປລົງທຶນ, ບໍລິສັດຂ້າມຊາດທີ່ໄປລົງທຶນໃນຫລາຍປະເທດອາດຈະພົບກັບຄວາມສ່ຽງດ້ານສະຖຽນລະພາບທາງການເມືອງ ແລະ ກົດໝາຍເຊັ່ນ: ລັດຖະບານບາງປະເທດອອກກົດໝາຍຄວບຄຸມການສົ່ງເງິນຕາອອກນອກປະເທດ ເຮັດໃຫ້ບໍລິສັດຕ່າງຊາດທີ່ລົງທຶນໃນປະເທດນັ້ນບໍ່ສາມາດສົ່ງຜົນກໍາໄລໄປໃຫ້ບໍລິສັດແມ່.

3) **ອາກອນ(Taxation)** ບໍລິສັດຂ້າມຊາດທີ່ໄປລົງທຶນໃນຫລາຍປະເທດຈະຕ້ອງຄໍານຶງເຖິງອັດຕາອາກອນ ຂອງແຕ່ລະປະເທດທີ່ຮຽກເກັບບໍລິສັດຕ່າງຊາດຈະບໍ່ເທົ່າກັນ ຊຶ່ງມີຜົນກະທົບຕໍ່ກໍາໄລຂອງກິດຈະການ.

11.2 ລະບົບອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນຕາຕ່າງປະເທດ

ລະບົບອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ສາມາດຈໍາແນກອອກເປັນ3 ປະເພດໃຫຍ່ໆຄື

1) ລະບົບອັດຕາແລກປ່ຽນທີ່ກໍານົດໄວ້ຄົງທີ່(Fixed Exchange Rate System) ເຊິ່ງສາມາດຈໍາແນກຍ່ອຍເປັນລະບົບຄື: ລະບົບມາດຕະຖານທອງຄໍາ (Gold Standard System) ແລະ ລະບົບມາດຕາປີວັດທອງຄໍາ (Gold Exchange Standard System)

2) ລະບົບອັດຕາແລກປ່ຽນທີ່ເຄື່ອນໄຫວຂຶ້ນລົງໂດຍເສລີ (Flexible Exchange Rate System)

3) ລະບົບອັດຕາແລກປ່ຽນຜູ້ຕົວພາຍໃຕ້ການແຊກແຊງ (Manage Floating Exchange Rate System)

11.2.1 ລະບົບມາດຕະຖານຄໍາ

ລະບົບມາດຕະຖານທອງຄໍາເປັນລະບົບການເງິນລະຫວ່າງປະເທດທີ່ປະເທດຕ່າງໆ ໄດ້ໃຊ້ກັນຢ່າງແຜ່ຫລາຍໃນສັດຕະວັດທີ່ 19 ເຊິ່ງເປັນລະບົບອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນຕາຕ່າງປະເທດທີ່ມີອັດຕາແລກປ່ຽນຄົງທີ່ໂດຍທຸກປະເທດກໍານົດອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນສະກຸນຂອງຕົນທຽບກັບນໍ້າໜັກຄໍາ ເຊັ່ນ: ປະເທດອັງກະຫລີດເປັນປະເທດທໍາອິດນໍາເອົາລະບົບມາດຕະຖານຄໍາມາໃຊ້ໃນ ປີ 1821 ໂດຍທຽບຄ່າເງິນ 1 ປອນເທົ່າກັບຄໍາບໍລິສຸດໜັກ 0.0689 ອອນ(ounce).

ຕະຖານຄໍາໄດ້ຖືກຍົກເລີກໄປໃນປີ 1944 ເມື່ອສົງຄາມໂລກເທື່ອທີ່1 ສິ້ນສຸດລົງແລະໄດ້ຖືກນໍາກັບມາໃຊ້ອີກໃນປີ 1925 ທັງນີ້ ເນື່ອງຈາກປະເທດຕ່າງໆ ໄດ້ປະສົບກັບວິກິດການທາງການເງິນຂອງໂລກ ການນໍາລະບົບມາດຕະຖານຄໍາ ກັບມາໃຊ້ໃໝ່ດ້ວຍຄວາມຫວັງວ່າຈະຊ່ວຍໃຫ້ລະບົບການເງິນຂອງໂລກດີຂຶ້ນ ຕໍ່ມາໃນປີ1930 ປະເທດຕ່າງໆ ໄດ້ຍົກເລີກລະບົບມາດຕະຖານຄໍາເພາະເກີດຄວາມບໍ່ໝັ້ນໃຈໃນລະບົບນີ້ປະກອບກັບສະຖານນະການ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມໄດ້ປ່ຽນແປງໄປຈາກເດີມຫລາຍ ເຊັ່ນ: ປະເທດອັງກະຫລີດເຊິ່ງເຄີຍເປັນປະເທດທີ່ເປັນມະຫາອໍານາດທາງເສດຖະກິດຂອງໂລກໃນຊ່ວງກ່ອນສົງຄາມໂລກຄັ້ງ 1 ໄດ້ຖືກປະເທດສະຫລັດອະເມລິກາແຊງໜ້າ ມາເປັນຜູ້ນໍາທາງເສດຖະກິດແທນ, ຄວາມນິຍົມແລະຄວາມເສື່ອມຄ່າຂອງເງິນປອນຊຶ່ງເປັນທຶນສໍາຮອງລະຫວ່າງ ປະເທດອ່ອນຄໍາລົງກວ່າເດີມ, ກຸງລອນດອນເຊິ່ງເຄີຍເປັນສູນກາງທາງການເງິນຂອງໂລກເລີ່ມຊົບເຊົາລົງໃນ ຂະນະທີ່ກຸງນິວຢອກຄະກໍາລັງເພີ່ມບົດບາດແລະຄວາມສໍາຄັນທາງການເງິນຂອງໂລກເຂົ້າມາແທນທີ່ຈີນກາຍເປັນສູນກາງການເງິນຂອງໂລກແຫ່ງໃໝ່, ນອກຈາກນີ້ແຕ່ລະ

ປະເທດຍັງໄດ້ໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ການປັບປຸງຄວາມ ຈະເລີນເຕີບໂຕແລະສະຖຽນລະພາບທາງເສດຖະກິດພາຍ
ໃນປະເທດຫລາຍກວ່າການປັບປຸງດຸນການຊໍາລະເງິນລະຫວ່າງປະເທດ ເນື່ອງຈາກເສດຖະກິດຂອງໂລກກໍາລັງ
ເຂົ້າສູ່ຍຸກເສດຖະກິດຕົກຕໍ່າຢ່າງຮຸນແຮງປະຊາຊົນວ່າງງານເປັນຈໍານວນຫລາຍ ໂດຍສະເພາະໃນປະເທດອັງ
ກະຫລີດການດໍາເນີນນະໂຍບາຍ ແລະ ມາຕະຖານເພື່ອປັບປຸງສະຖຽນລະພາບ ພາຍນອກຈຶ່ງບໍ່ໄດ້ຮັບຄວາມ
ສົນໃຈເທົ່າໃດ ແລະໃນທີ່ສຸດປະເທດອັງກິດໄດ້ຍົກເລີກລະບົບມາດຕະຖານຄໍາ.

ປະເທດຕ່າງໆ ທີ່ກໍານົດຄ່າເງິນສະກຸນຂອງຕົນກັບນໍ້າໜັກຄ່າເຊິ່ງລັດຖະບານຂອງປະເທດຕ່າງໆ ທີ່ໃຊ້
ລະບົບມາດຕະຖານທອງຄໍາຈະຕ້ອງປະຕິບັດຕາມແຜນຂອງລະບົບນີ້ດັ່ງນີ້:

1) ປະເທດສະມາຊິກຈະຕ້ອງໃຊ້ທອງຄໍາເປັນທຶນສໍາຮອງເງິນຕາຢ່າງດຽວ ແລະຈະຕ້ອງກໍານົດຄ່າເງິນ
ແຕ່ລະສະກຸນໂດຍທຽບຄ່າກັບນໍ້າໜັກຄ່າບໍລິສຸດໃນອັດຕາຄົງທີ່ຈະບໍ່ມີການປ່ຽນແປງອັດຕາແລກປ່ຽນໂດຍ
ລູກຄ່າຫລືເພີ່ມຄ່າບໍ່ໄດ້.

2) ລັດຖະບານຂອງປະເທດສະມາຊິກຈະຕ້ອງຍົນຍອມໃຫ້ມີການນໍາເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກຄ່າໄດ້ໂດຍ
ເສລີ.

3) ລັດຖະບານຂອງປະເທດສະມາຊິກແຕ່ລະປະເທດຈະຕ້ອງປັບປະລິມານເງິນໝູນວຽນພາຍໃນ
ປະເທດໃຫ້ເປັນສັດສ່ວນກັບບໍລິມາດຄ່າທີ່ປະເທດມີຢູ່ ເຊັ່ນ: ເມື່ອລັດຖະບານປະເທດນັ້ນໄດ້ຮັບທອງຄໍາເພີ່ມ
ຂຶ້ນກໍຈະ ຕ້ອງພິມທຶນບັດລະເພີ່ມຂຶ້ນເປັນສັດສ່ວນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນດຽວກັນແລະເມື່ອມີການສົ່ງອອກຄ່າໄປນອກ
ປະເທດກໍຈະ ຕ້ອງລຸດປະລິມານຄ່າເປັນສັດສ່ວນດຽວກັນ.

4) ທອງຄໍາຫລືທຶນບັດລະທີ່ໝູນຫລັງດ້ວຍຄ່າເປັນສິ່ງທີ່ສາມາດຊໍາລະໜີ້ໄດ້ຕາມກົດໝາຍ.

5) ລັດຖະບານຂອງປະເທດສະມາຊິກຈະຕ້ອງອະນຸຍາດໃຫ້ປະຊາຊົນເອົາເງິນຕາພາຍໃນປະເທດຂອງ
ຕົນມາ ແລກປ່ຽນກັບທອງຄໍາ ຫລືເອົາທອງຄໍາໄປແລກປ່ຽນກັບເງິນຕາພາຍໃນປະເທດຂອງຕົນໄດ້ ໂດຍ
ການ ແລກປ່ຽນຈະແລກປ່ຽນອັດຕາຄ່າສະເໝີພາກທີ່ທາງການກໍານົດໄວ້ແລະປະຊາຊົນສາມາດແລກປ່ຽນໄດ້
ບໍ່ຈໍາກັດຈໍານວນ.

11.2.2 ຂໍ້ຕົຂອງລະບົບມາດຕະຖານຄໍາ

ປະເທດຕ່າງໆໃນໂລກໄດ້ນໍາເອົາລະບົບມາດຕະຖານຄໍາມາໃຊ້ກັນເປັນເວລາດົນເພາະເລັ່ງເຫັນວ່າ
ລະບົບມາດຕະຖານທອງຄໍາເຮັດໃຫ້ເກີດຜົນດີຢູ່ຫລາຍປະການຄື

1) ເຮັດໃຫ້ເກີດສະຖຽນລະພາບໃນອັດຕາແລກປ່ຽນ ເນື່ອງຈາກລະບົບມາດຕະຖານທອງຄໍາເປັນລະ
ບົບອັດຕາແລກປ່ຽນແບບຄົງທີ່ ເຖິງແມ່ນວ່າອັດຕາແລກປ່ຽນຈະສາມາດປ່ຽນແປງໄປໄດ້ນໍາຈາກຄ່າສະເໝີ
ພາກ ເຊິ່ງຢູ່ລະຫວ່າງຈຸດທອງຄໍາໄຫລເຂົ້າ ແລະ ທອງຄໍາໄຫລອອກ ການປ່ຽນແປງຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນດັ່ງ
ກ່າວ ເປັນການປ່ຽນແປງພາຍໃນຂອບເຂດຈໍາກັດ ນັກທຸລະກິດແລະຜູ້ລົງທຶນສາມາດຄາດການນໍາໄດ້ວ່າ
ອັດຕາແລກ ປ່ຽນຈະບໍ່ປ່ຽນແປງໄປກວ່າຂອບເຂດທີ່ຈໍາກັດໄວ້ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ນັກທຸລະກິດແລະຜູ້ລົງທຶນກໍາທີ່ຈະ
ກໍານົດຄ່າ ແລະລົງທຶນໂດຍບໍ່ຕ້ອງກັງວົນຕໍ່ການຂຶ້ນລົງຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນເທົ່າໃດ ຊຶ່ງສິ່ງຜົນໃຫ້ການຄ້າ
ແລະການ ລົງທຶນລະຫວ່າງປະເທດຂະຫຍາຍຕົວເພີ່ມຂຶ້ນ.

2) ເຮັດໃຫ້ເກີດສະຖຽນລະພາບໃນດຸນການຊໍາລະເງິນ ປະເທດຕ່າງໆ ທີ່ນໍາເອົາລະບົບມາດຕະຖານຄໍາ
ມາໃຊ້ຈະມີການປັບຕົວຂອງດຸນການຊໍາລະເງິນເຂົ້າສູ່ສີມດຸນຢູ່ສະເໝີ ບໍ່ວ່າປະເທດນັ້ນຈະຢູ່ໃນຖານະດຸນ
ການຊໍາລະເງິນເກີນດຸນຫລືຂາດດຸນ.

3) ເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມສະດວກຕໍ່ການດໍາເນີນການ ລະບົບມາດຕະຖານທອງຄໍາເປັນລະບົບທີ່ເຮັດໃຫ້ເກີດ ຄວາມສະດວກຕໍ່ການດໍາເນີນການ ເພາະບໍ່ຕ້ອງມີໜ່ວຍງານກາງຄອຍ-ຖ້າຄວບຄຸມພຽງແຕ່ປະເທດສະມາຊິກ ປະຕິບັດຕາມກົດເກນຂອງລະບົບມາດຕະຖານທອງຄໍາທີ່ວາງໄວ້ເທົ່ານັ້ນ ລະບົບນີ້ກໍສາມາດດໍາເນີນການຕໍ່ໄປໄດ້.

4) ເຮັດໃຫ້ສາມາດກໍາຈັດບັນຫາໃນການເກັ່ງກຳໄລ ເນື່ອງຈາກລະບົບມາດຕະຖານຄໍາອັດຕາແລກປ່ຽນຈະປ່ຽນແປງພາຍໃນຂອບເຂດຈຳກັດຄືບໍ່ເກີນຈຸດທີ່ຄ່າໄຫລເຂົ້າ ແລະ ຈຸດທີ່ຄ່າໄຫລອອກເຊິ່ງບໍ່ເປັນການຈູງໃຈໃຫ້ນັກຄ້າເງິນຕາຕ່າງປະເທດເກັບເງິນຕາຕ່າງປະເທດໄວ້ເພື່ອການເກັ່ງກຳໄລ.

11.2.3 ຂໍ້ເສຍຂອງລະບົບມາດຕະຖານທອງຄໍາ

ລະບົບມາດຕະຖານທອງຄໍາຈະກໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນດີຢູ່ຫລາຍປະການດັ່ງໄດ້ກ່າວແລ້ວ ແຕ່ກໍໄດ້ມີການ ຍົກເລີກລະບົບມາດຕະຖານທອງຄໍາໄປຫລັງຈາກສົງຄາມໂລກເທື່ອທີ່ 2 ສິ້ນສຸດລົງ ເພາະມີຂໍ້ເສຍຢູ່ຫລາຍປະການຄື:

1) ເຮັດໃຫ້ເກີດຜົນກະທົບຕໍ່ລະບົບເສດຖະກິດພາຍໃນປະເທດ ກະບວນການປັບຕົວດຸນການຊໍາລະເງິນຂອງລະບົບນີ້ຈະສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ລະບົບເສດຖະກິດພາຍໃນປະເທດ ທັງນີ້ເນື່ອງຈາກມີການປັບປະລິມານເງິນຢູ່ຕະຫລອດເວລາຕາມພາວະຖືຄ່າໃນຮູບຂອງທຶນສໍາຮອງເງິນຕາປະເທດທີ່ຂາດດຸນການຊໍາລະເງິນປະລິມານເງິນຈະລຸດລົງສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ລະດັບລາຄາ, ການລົງທຶນຈະລຸດລົງເພາະຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການລົງທຶນຈະສູງຂຶ້ນແລະລະດັບລາຍໄດ້ປະຊາຊາດຈະລຸດລົງ, ຖ້າໃນລະບົບເສດຖະກິດໃນຂະນະນັ້ນບໍ່ມີການຈ້າງງານຢ່າງເຕັມທີ່ກໍຈະເຮັດໃຫ້ເກີດການວ່າງງານຢ່າງຮຸນແຮງ ແລະນໍາໄປສູ່ພາວະເສດຖະກິດຕົກຕໍ່າໃນທີ່ສຸດ, ໃນທາງກົງກັນຂ້າມປະເທດທີ່ມີດຸນການຊໍາລະເງິນເກີນດຸນ ປະລິມານເງິນໃນລະດັບເສດຖະກິດຈະເພີ່ມຂຶ້ນເຮັດໃຫ້ມີຄວາມຕ້ອງການໃນ ສິນຄ້າແລະບໍລິການເພີ່ມຂຶ້ນ ຖ້າການຈ້າງງານພາຍໃນປະເທດຢູ່ໃນລະດັບທີ່ມີການຈ້າງງານເຕັມທີ່ແລ້ວແລະ ບໍ່ສາມາດຜະລິດສິນຄ້າແລະບະຫລິກາລິດນອງກັບຄວາມຕ້ອງການທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນກໍຈະເຮັດໃຫ້ລະດັບສິນຄ້າແລະບໍລິການ ສູງຂຶ້ນຢ່າງວ່ອງໄວຈົນເຮັດໃຫ້ເກີດພາວະເງິນເຜື້ອ

2) ເຮັດໃຫ້ບໍ່ມີອິດສະຫລະໃນການດໍາເນີນງານ ການທີ່ປະເທດສະມາຊິກຕ້ອງປະຕິບັດຕາມກົດເກນຂອງ ລະບົບມາດຕະຖານຄໍາເຮັດໃຫ້ບໍ່ມີອິດສະຫລະໃນການດໍາເນີນງານ ໂດຍຈະຕ້ອງປັບປະລິມານເງິນໃນລະບົບເສດຖະກິດ ຕາມພາວະດຸນການຊໍາລະເງິນ ເຮັດໃຫ້ການກຳນົດປະລິມານເງິນບໍ່ເປັນໄປໂດຍອິດສະຫລະ ການທີ່ຈະໃຊ້ນະໂຍບາຍການເງິນ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາເສດຖະກິດຈຶ່ງບໍ່ສາມາດດໍາເນີນການໄດ້.

3) ເຮັດໃຫ້ເກີດອຸປະສັກຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ ເນື່ອງຈາກລະບົບມາດຕະຖານຄໍາປະລິມານ ເງິນທີ່ໃຊ້ຢູ່ໃນລະບົບເສດຖະກິດຈະຕ້ອງສອດຄ່ອງກັບປະລິມານທອງຄໍາ ນັ້ນຄືການພິມທຶນບັດລະນັ້ນຈະຕ້ອງມີ ທອງຄໍາໜຸນຫລັງ ໃນລະຍະຍາວທອງຄໍາບໍ່ສາມາດຜະລິດໄດ້ຕາມຕ້ອງການແລະຫາຍາກຂຶ້ນ ແລະ ຄ່າຖືກນໍາ ໄປໃຊ້ໃນວັດຖຸປະສົງອື່ນທີ່ບໍ່ແມ່ນເປັນທຶນສໍາຮອງເງິນຕາ ຈົນເຮັດໃຫ້ປະລິມານເງິນເພີ່ມບໍ່ໄດ້ເປັນສັດສ່ວນຂອງ ການເພີ່ມຂອງຄ່າ ອັນກໍ່ໃຫ້ເກີດບັນຫາດ້ານສະພາບຄ່ອງ ມີຜົນຕໍ່ການໃຊ້ຈ່າຍໃນປະເທດ.

4) ເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມບໍ່ເປັນທໍາລະຫວ່າງປະເທດສະມາຊິກ ປະເທດທີ່ມີເໝືອງແລ່ຄໍາ ແລະ ສາມາດຜະລິດທອງຄໍາໄດ້ເອງຈະໄດ້ປຽບປະເທດສະມາຊິກອື່ນທີ່ບໍ່ສາມາດຜະລິດທອງຄໍາພາຍໃນປະເທດເພາະສາມາດປັບທຶນສໍາຮອງເງິນຕາຂອງປະເທດໄດ້ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການປະລິມານເງິນທີ່ລະບົບ ເສດຖະກິດຕ້ອງການ.

11.3 ລະບົບມາດຕະຖານແລກປ່ຽນຄ່າ

ເປັນມາດຕະຖານທີ່ລະບົບການເງິນຂອງປະເທດບໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ຄ່າເປັນຫຼັກ ແລະ ເປັນຕົ້ນທຶນສຳຮອງແຕ່ຢ່າງດ່ຽວ ໂດຍຈະອາໄສຂໍ້ຜູກພັນກັບການເງິນຂອງປະເທດອື່ນທີ່ຍັງຖືກເອົາຄ່າເປັນມາດຕະຖານ ເຊັ່ນ: ໃນປີ 1903 ເງິນ ເປໂຊ (PESO) ຂອງຝລິບປິນ ແມ່ນອີງໃສ່ USA ເຊິ່ງ USA ຍັງເປັນມາດຕະຖານທອງຄ່າຢູ່.

ເງື່ອນໄຂມາດຕະຖານແລກປ່ຽນຄ່າມີຄື

-ປະເທດບໍ່ມີທອງຄ່າສາມາດໃຊ້ສິດທິຮຽກຮ້ອງຕ້ອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດທີ່ປະເທດຜູກພັນທາງການເງິນເທົ່ານັ້ນ.

-ລັດຖະບານບໍ່ອານຸຍາດໃຫ້ມີການແລກປ່ຽນເງິນຕາເປັນຄ່າ, ຈະຍ້ອມໃຫ້ແລກປ່ຽນເປັນຕາຕ່າງປະເທດຕາມເງື່ອນໄຂກຳນົດ.

-ເມື່ອອັດຕາແລກປ່ຽນລະຫວ່າງສະກຸນເງິນ 2 ສະກຸນທີ່ອ້າງອິງຄົງທີ່ ລັດຖະບານຈະຊື້ຂາຍເງິນຕາຢ່າງສະໜ້າສະເໝີ.

ຕົວຢ່າງ 11.2: ເວລາເງິນເປໂຊມີມູນຄ່າສູງຈະຂາຍເງິນເປໂຊໄປ USA ຫຼາຍຂຶ້ນ (ຊື້ເງິນໂດລາເຂົ້າມາ) ແລະ ກົງກັນຂ້າມ.

11.4 ລະບົບອັດຕາແລກປ່ຽນທີ່ເຄື່ອນໄຫວຂຶ້ນລົງເສລີ

ເປັນລະບົບອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນຕາຕ່າງປະເທດພາຍໃຕ້ລະບົບທີ່ຖືກກຳນົດໂດຍອຸປະສິງ ແລະ ອຸປະທານຂອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດຢູ່ພາຍໃນປະເທດ, ອັດຕາແລກປ່ຽນນີ້ສາມາດຂຶ້ນລົງໄດ້ຢ່າງເສລີ ແລະ ບໍ່ມີຂໍ້ຈຳກັດໂດຍລັດຖະບານຈະບໍ່ເຂົ້າມາແຊກແຊງ, ປ່ອຍໃຫ້ໄປຕາມການປ່ຽນແປງຂອງກົນໄກຕະຫຼາດ, ໃນລະບົບນີ້ບໍ່ຈຳເປັນໃຊ້ກອງທຶນຮັກສາລະດັບອັດຕາແລກປ່ຽນ ແລະ ບໍ່ຈຳເປັນເກັບເງິນໄວ້ຕ່າງປະເທດເປັນເງິນທຶນສຳຮອງລະຫວ່າງປະເທດຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍເພື່ອໄວ້ໃນການແກ້ໄຂບັນຫາການຂາດດຸນຊຳລະເງິນ.

11.4.1 ຂໍ້ຕົວຂອງລະບົບອັດຕາແລກປ່ຽນທີ່ເຄື່ອນໄຫວຂຶ້ນລົງໂດຍເສລີ

1) ເຮັດໃຫ້ລາຄາສິນຄ້າບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກຄວາມບໍ່ສົມດຸນຂອງດຸນການຊຳລະເງິນ, ການປັບດຸນການຊຳລະເງິນໂດຍການຂຶ້ນລົງຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນໂດຍເສລີຈະເຮັດໃຫ້ລາຄາສິນຄ້າບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໂດຍກົງຈາກຄວາມບໍ່ສົມດຸນຂອງດຸນການຊຳລະເງິນ, ແຕ່ອາດມີຜົນກະທົບຕໍ່ການນຳເຂົ້າສິນຄ້າໃນລະຍະຍາວ.

2) ເຮັດໃຫ້ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງມີການສະສົມທຶນສຳຮອງລະຫວ່າງປະເທດ ເນື່ອງຈາກອັດຕາແລກປ່ຽນພາຍໃຕ້ລະບົບນີ້ຈະປັບຕົວເຂົ້າສູ່ສົມດຸນໄດ້ຕາມກົນໄກຂອງລາຄາ.

3) ເຮັດໃຫ້ການເກັ່ງກຳໄລເຮັດໄດ້ຍາກ, ອັດຕາແລກປ່ຽນພາຍໃຕ້ລະບົບນີ້ຈະເຄື່ອນຂຶ້ນລົງຢ່າງອິດສະຫລະ ຢ່າງບໍ່ມີຂອບເຂດເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມສ່ຽງຫລາຍກວ່າລະບົບອັດຕາແລກປ່ຽນແບບຄົງທີ່ ທັງນີ້ເພາະໃນລະບົບອັດຕາແລກປ່ຽນແບບຄົງທີ່ນັ້ນການເກັ່ງກຳໄລຈະກະທຳໄດ້ເປັນເທື່ອຄາວ, ແຕ່ການເກັ່ງກຳໄລຈະມີຫລາຍ ເພາະມີຄວາມສ່ຽງນ້ອຍ, ສ່ວນໃນລະບົບອັດຕາແລກປ່ຽນທີ່ເຄື່ອນໄຫວຂຶ້ນລົງໂດຍເສລີນັ້ນການເກັ່ງກຳໄລຈະມີການກະດຳເນີນຢູ່ຕະຫລອດເວລາ ແລະ ມີຄວາມສ່ຽງໄພສູງ.

11.4.2 ຂໍ້ເສຍຂອງລະບົບອັດຕາແລກປ່ຽນທີ່ເຄື່ອນໄຫວຂຶ້ນລົງໂດຍເສລີ

1) ເຮັດໃຫ້ເກີດຜົນກະທົບຕໍ່ລະບົບເສດຖະກິດພາຍໃນປະເທດ ເນື່ອງຈາກອັດຕາແລກປ່ຽນພາຍໃຕ້ລະບົບນີ້ລັດຖະບານປ່ອຍໃຫ້ອັດຕາແລກປ່ຽນເຄື່ອນໄຫວຂຶ້ນລົງຢ່າງອິດສະຫລະ, ຖ້າອັດຕາເງິນເຜີ້ພາຍໃນ

ປະເທດສູງ ແລະປະເທດນັ້ນຕ້ອງປັບອັດຕາແລກປ່ຽນເຊັ່ນ: ມີການລຸດຄ່າເງິນລົງເຮັດໃຫ້ສິນຄ້າມີລາຄາສູງຂຶ້ນ, ຖ້າປະເທດນັ້ນບໍ່ສາມາດປັບຕົວໄດ້ກໍຈະເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມຜັນຜ່ວນທາງເສດຖະກິດ.

2) ເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມບໍ່ມີສະຖຽນລະພາບທາງການຄ້າລະຫວ່າງປະເທດ: ອັດຕາແລກປ່ຽນທີ່ເຄື່ອນໄຫວ ຂຶ້ນລົງໂດຍເສລີຈະເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມບໍ່ມີສະຖຽນລະພາບທາງການຄ້າລະຫວ່າງປະເທດໂດຍສະເພາະຢ່າງຍິ່ງໃນດ້ານ ການຊຳລະເງິນຕາຕ່າງປະເທດ.

3) ເຮັດໃຫ້ເກີດການປ່ຽນແປງປັດໄຈພາຍໃນປະເທດ ເພື່ອຮອງຮັບກັບປັດໄຈພາຍນອກປະເທດມີຜົນເຮັດໃຫ້ການກະຈາຍປັດໄຈການຜະລິດ ແລະ ລາຍໄດ້ຕ້ອງປັບປ່ຽນໄປດ້ວຍໂດຍສະເພາະໃນສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບສິນຄ້າຂາເຂົ້າ.

11.5 ລະບົບອັດຕາແລກປ່ຽນລອຍຕົວພາຍໃຕ້ການແຊກແຊງ

ອັດຕາແລກປ່ຽນລະບົບນີ້ເປັນລະບົບອັດຕາແລກປ່ຽນເຊິ່ງຢູ່ລະຫວ່າງກາງຂອງລະບົບມາດຕະຖານຄຳກັບລະບົບອັດຕາແລກປ່ຽນທີ່ເຄື່ອນໄຫວຂຶ້ນລົງໂດຍເສລີ, ອັດຕາແລກປ່ຽນເຄື່ອນໄຫວບໍ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ແນ່ນອນໂດຍການປຽບທຽບຄຳກັບສິນຊັບທີ່ມີຄ່າມາດຕະຖານອື່ນໆ ແຕ່ຂະນະດຽວກັນກໍບໍ່ປ່ອຍໃຫ້ ອັດຕາແລກປ່ຽນເຄື່ອນໄຫວໂດຍເສລີຕາມກົນໄກຂອງຕະຫລາດ, ລະບົບນີ້ເກີດຂຶ້ນຈາກການຍຶດຫຍຸ້ນກົດເກນຂອງກອງທຶນການເງິນລະຫວ່າງປະເທດ, ອັດຕາແລກປ່ຽນໃນແຕ່ລະມື້ຈະເຄື່ອນໄຫວຂຶ້ນລົງຕາມອຸປະສິງຂອງຕະຫລາດ ແລະ ລັດຖະບານຈະເຂົ້າໄປແຊກແຊງດູລາດ ໂດຍການເຂົ້າໄປຊື້ຂາຍເງິນຕາຕ່າງປະເທດເພື່ອບໍ່ໃຫ້ອັດຕາແລກປ່ຽນເຄື່ອນໄຫວຂຶ້ນລົງຫລາຍເກີນໄປ ໂດຍຜ່ານກອງທຶນປັງລະດັບອັດຕາແລກປ່ຽນ ເຊັ່ນ: ເມື່ອເກີດດຸນການຊຳລະເກີນດຸນ, ປະເທດທີ່ມີດຸນການຊຳລະເງິນເກີນດຸນຈະມີອຸປະທານຂອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດຫລາຍ ເຮັດໃຫ້ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນຕາຕ່າງປະເທດຕໍ່າລົງ, ລັດຖະບານຂອງປະເທດນັ້ນກໍຈະເຂົ້າໄປຊື້ເງິນຕາຕ່າງປະເທດເຂົ້າມາເພື່ອລຸດອຸປະທານເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ແລະ ສົ່ງຜົນໃຫ້ອັດຕາແລກປ່ຽນສູງຂຶ້ນ, ໃນທາງກົງກັນຂ້າມປະເທດທີ່ຂາດດຸນການຊຳລະເງິນອຸປະທານໃນເງິນຕາຕ່າງປະເທດໃນຕະຫລາດລຸດລົງເຮັດໃຫ້ອັດຕາແລກປ່ຽນສູງຂຶ້ນ ລັດຖະບານກໍຈະນຳເງິນຕາຕ່າງປະເທດອອກມາຂາຍເພື່ອເພີ່ມອຸປະທານໃນເງິນຕາຕ່າງປະເທດເຮັດໃຫ້ອັດຕາແລກປ່ຽນລຸດຕໍ່າລົງ.

11.6 ປະເພດຂອງຄວາມສ່ຽງອັນເກີດຈາກອັດຕາແລກປ່ຽນ

ໃນການເຮັດທຶນກຳລະຫວ່າງປະເທດນັ້ນ ເມື່ອມີການປ່ຽນແປງໃນອັດຕາແລກປ່ຽນເກີດຂຶ້ນ ກໍຍ່ອມສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການດຳເນີນງານຂອງທຸລະກິດ ຊຶ່ງເຮົາສາມາດຈຳແນກຄວາມສ່ຽງທີ່ເກີດຈາກອັດຕາແລກປ່ຽນໄດ້ເປັນ 3 ປະເພດນຳກັນຄື

- ຄວາມສ່ຽງທາງເສດຖະກິດ (Economic Exposure)
- ຄວາມສ່ຽງທາງທຶນກຳຫລີທາງການຄ້າ (Transaction Exposure)
- ຄວາມສ່ຽງຈາກການປ່ຽນແປງຄ່າເງິນຕາຕ່າງປະເທດ(Translation Exposure/Accounting Exposure)

11.6.1 ຄວາມສ່ຽງທາງເສດຖະກິດ

ຄວາມສ່ຽງທາງເສດຖະກິດເປັນຄວາມສ່ຽງທີ່ມີຄວາມສຳຄັນທີ່ສຸດຕໍ່ທຸລະກິດໃນບັນດາຄວາມສ່ຽງທັງ 3 ປະເພດຊຶ່ງເປັນການວັດການປ່ຽນແປງໃນມູນຄ່າຂອງທຸລະກິດ (Value of the firm) ອັນເນື່ອງມາຈາກການປ່ຽນແປງຂອງກະແສເງິນສົດທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການດຳເນີນງານໃນອະນາຄົດ ຊຶ່ງຜົນການປ່ຽນແປງຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນຈະຂຶ້ນຢູ່ກັບປັດໄຈທາງເສດຖະກິດແລະສະພາບແວດລ້ອມທາງເສດຖະກິດ.

ຄວາມສ່ຽງທາງເສດຖະກິດເກີດຈາກຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງໃນອັດຕາແລກປ່ຽນໂດຍບໍ່ໄດ້
ຄາດການໄວ້ ຊຶ່ງມີຜົນກະທົບຕໍ່ການດຳເນີນທຸລະກິດໂດຍທົ່ວໄປ ກ່າວຄືມີຜົນກະທົບຕ່ອຍອິດຂາຍ ລາຄາ
ສິນຄ້າ ນຳເຂົ້າແລະສິ່ງອອກ ຕົ້ນທຶນສິນຄ້າປະລິມານການຊື້ແລະການຂາຍ ຕະຫລອດຈົນລະດັບສິນຄ້າໂດຍ
ທົ່ວໄປ ເພື່ອໃຫ້ ເຂົ້າໃຈຈະຂໍຍົກຕົວຢ່າງປະກອບການອະທິບາຍດັ່ງນີ້

ຕົວຢ່າງ 11.3: ສະມຸດວ່າເຮົາກຳລັງພິຈາລະນາຖານະຂອງທຸລະກິດແຫ່ງໜຶ່ງທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມສ່ຽງ
ທາງເສດຖະກິດຄືບໍລິສັດ XYZ ຈຳກັດ ເຊິ່ງເປັນບໍລິສັດສາຂາດຳເນີນທຸລະກິດຢູ່ໃນປະເທດຝະລັ່ງເສດ ແລະ
ມີບໍລິສັດແມ່ຢູ່ໃນປະເທດສະຫະລັດອາເມລິກາ ໂດຍມີໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ ວັນທີ 31 ທັນວາ 2018 ດັ່ງນີ້:

ຕາລາງ 11.1 ສະແດງໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ ຂອງບໍລິສັດ XYZ ຈຳກັດ ໃນຮູບຂອງເງິນຝະລັ່ງເສດ
ວັນທີ 31 ທັນວາ 2018

ເງິນສົດ	1,000,000	ໜີ້ສິນ	5,000,000
ລູກໜີ້	3,000,000	ທຶນ	6,000,000
ສິນຄ້າ	2,000,000		
ອາຄານແລະອຸປະກອນ	5,000,000		
ຊັບສິນທັງໝົດ	11,000,000	ໜີ້ສິນ ແລະ ທຶນ	11,000,000

ຕາລາງ 11.2 ສະແດງມູນຄ່າໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ ຂອງ ບໍລິສັດ XYZ ຈຳກັດ ເປັນເງິນໂດລາ
ສະຫະລັດ ອັດຕາແລກປ່ຽນ \$ 1 = FF 4

ວັນທີ 31 ທັນວາ 2018

ເງິນສົດ	250,000	ໜີ້ສິນ	1,250,000
ລູກໜີ້	750,000	ທຶນ	1,500,000
ສິນຄ້າ	500,000		
ອາຄານແລະອຸປະກອນ	1,250,000		
ຊັບສິນທັງໝົດ	2,750,000	ຊັບສິນທັງໝົດ	2,750,000

ຕາລາງ 11.3 ສະແດງມູນຄ່າໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ ຂອງ ບໍລິສັດ XYZ ຈຳກັດ ເປັນເງິນໂດລາ
ສະຫະລັດ ອັດຕາ ແລກປ່ຽນ \$ 1 = FF 5

ວັນທີ 31 ທັນວາ 2018

ເງິນສົດ	200,000	ໜີ້ສິນ	1,000,000
ລູກໜີ້	600,000	ທຶນ	1,200,000
ສິນຄ້າ	400,000		
ອາຄານແລະອຸປະກອນ	1,000,000		
	2,200,000		2,200,000

ຈາກຕາລາງ 11.1 ສະແດງຖານະທາງການເງິນຂອງ ບໍລິສັດ XYZ ຈຳກັດ ໃນຮູບຂອງໃບສະຫຼຸບຊັບ
ສິມບັດ ຊຶ່ງມີໜ່ວຍເງິນຝະລັ່ງເສດ ເຊິ່ງໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ ດັ່ງກ່າວເປັນໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ ຂອງ
ບໍລິສັດສາຂາທີ່ຢູ່ໃນປະເທດຝຣັ່ງເສດ ເຊິ່ງຈະຕ້ອງເຮັດງົບການເງິນລວມກັບບໍລິສັດສາຂາຕ່າງໆ, ໃບສະຫຼຸບ

ຊັບສົມບັດຂອງບໍລິສັດ XYZ ຈຳກັດ ດັ່ງກ່າວຈະຕ້ອງມີການແປງຄ່າເງິນຈາກຝະລັ່ງເສດໃຫ້ເປັນເງິນໂດລາສະຫະລັດອາເມລິກາເຜື້ອໄປລວມກັບໃບສະຫຼຸບຊັບສົມບັດຂອງບໍລິສັດແມ່ໃນປະເທດສະຫະລັດອາເມລິກາ.

ສົມມຸດວ່າອັດຕາແລກປ່ຽນລະຫວ່າງເງິນໂດລາກັບຝັງເສດເທົ່າກັບ \$1 = FF4 ດັ່ງຕາລາງ 11.2 ພາຍໃຕ້ມາດຕະຖານບັນຊີເດີມຂອງປະເທດສະຫະອະເມລິກາລະບຸວ່າສະເພາະຊັບສິນ ແລະ ໜີ້ສິນທີ່ເປັນຕົວເງິນ (ເງິນສົດ, ລູກໜີ້ການຄ້າ ແລະ ໜີ້ສິນ) ຈະຕ້ອງປັບຄ່າໄປຕາມອັດຕາແລກປ່ຽນທີ່ປ່ຽນແປງໄປຂະນະທີ່ລາຍການອື່ນໆ ໃນໃບສະຫຼຸບຊັບສົມບັດ ຍັງຄົງໃຊ້ລາຄາເດີມບໍ່ປ່ຽນແປງໄປຕາມອັດຕາແລກປ່ຽນ.

ສົມມຸດວ່າ ນ ວັນທີ່ 1 ມັງກອນ 2019 ມີການລຸດຄ່າເງິນດອນລາສະຫະລັດກັບຝະລັ່ງເສດເທົ່າກັບ \$ 1 = FF4 ດັ່ງຕາລາງ 11.2 ພາຍໃຕ້ມາດຕະຖານບັນຊີເດີມຂອງປະເທດສະຫະລັດອະເມລິກາລະບຸວ່າສະເພາະ ຊັບສິນ ແລະໜີ້ສິນທີ່ເປັນຕົວເງິນ (ເງິນສົດ, ລູກໜີ້ການຄ້າໜີ້ສິນ) ຈະຕ້ອງປັບຄ່າໄປຕາມອັດຕາແລກປ່ຽນ ທີ່ປ່ຽນແປງໄປຂະນະທີ່ລາຍການອື່ນໆ ໃນໃບສະຫຼຸບຊັບສົມບັດຍັງຄົງໃຊ້ລາຄາເດີມບໍ່ປ່ຽນແປງໄປຕາມອັດຕາແລກປ່ຽນ.

ສົມມຸດວ່າ ໃນ ວັນທີ່ 1 ມິຖຸນາຍນ 2019 ມີການລຸດຄ່າເງິນຝະລັ່ງເສດຈາກອັດຕາແລກປ່ຽນ \$1=FF4 ເປັນ \$1 = FF 5 ໃນໃບສະຫຼຸບຊັບສົມບັດຂອງ ບໍລິສັດ XYZ ຈຳກັດ ຈະມີຄ່າປ່ຽນໄປຕາມຕາລາງ 11.3 ເຮັດໃຫ້ສ່ວນ ຂອງຜູ້ຖືຫຸ້ນເດີມໃນຕາລາງ11.2 ຊຶ່ງມີມູນຄ່າ \$1,500,000 ຫຼຸດລົງເຫລືອ \$1,200,000 ໂດຍການປ່ຽນແປງອັດຕາແລກປ່ຽນເມື່ອມີການຫຼຸດຄ່າເງິນລົງຈະເຮັດໃຫ້ມູນຄ່າຂອງສ່ວນຜູ້ຖືຫຸ້ນຫຼຸດລົງ, ຈາກຕົວຢ່າງ ດັ່ງກ່າວມູນຄ່າຂອງສ່ວນຜູ້ຖືຫຸ້ນຂອງ ບໍລິສັດ XYZ ຈຳກັດ ລຸດລົງໄປ \$ 300,000 ຈາກການປ່ຽນແປງ ຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນດັ່ງກ່າວທີ່ມີຜົນເຮັດໃຫ້ສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຫຸ້ນລຸດລົງ ເຮົາບໍ່ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງສະແດງຜົນການສູນເສຍຂອງກິດຈະການຫລືຜົນທີ່ເຮັດໃຫ້ມູນຄ່າຂອງກິດຈະການຫຼຸດລົງ ຕົວເລກທີ່ຫຼຸດລົງຈຳນວນ \$300,000 ໃຫ້ສະແດງ ເປັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງກິດຈະການ.

ຈາກການທີ່ບໍ່ໄດ້ມີການແປງຄ່າຂອງຊັບສິນ ຫລື ໜີ້ສິນທີ່ເປັນເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ເຊິ່ງຈະບໍ່ໄດ້ຊື້ໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມສ່ຽງທາງເສດຖະກິດຂອງທຸລະກິດ, ຄວາມສ່ຽງທາງການລົງທຶນຫລື ຈາກລາຍການຄ້າຈະສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມສ່ຽງທາງເສດຖະກິດໄດ້ຕັ້ງແຕ່ທີ່ໄດ້ມີການຍອມຮັບຜົນກຳໄລທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການປ່ຽນແປງອັດຕາແລກປ່ຽນ ເຊິ່ງສາມາດສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ກະແສເງິນສົດທີ່ໄດ້ຮັບໃນອະນາຄົດຈຳນວນຫລາຍ ແລະ ມູນຄ່າຂອງກິດຈະການ, ສົມມຸດວ່າບໍລິສັດ XYZ ຈຳກັດ ທີ່ຢູ່ໃນປະເທດຝະລັ່ງເສດໄດ້ເຮັດສັນຍາທີ່ຈະສົ່ງສິນຄ້າໄປຂາຍໃຫ້ກັບບໍລິສັດແຫ່ງໜຶ່ງໃນປະເທດອິຕາລີມີມູນຄ່າ 120,000 Lira ໂດຍໃຫ້ເຄດິດ 30 ວັນ, ສົມມຸດວ່າໄລຍະເວລາທີ່ເຮັດສັນຍາອັດຕາແລກປ່ຽນເທົ່າກັບ FF 1 = Lira 120, ດັ່ງນັ້ນມູນຄ່າທີ່ໄດ້ຮັບຈະເທົ່າກັບ FF 1,000, ສົມມຸດວ່າ ອັດຕາແລກປ່ຽນໃນຊ່ວງ 30 ວັນ ຂ້າງໜ້າໄດ້ມີການປ່ຽນແປງຄ່າເງິນ Lira ໄດ້ມີການຫຼຸດຄ່າເງິນລົງ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຄາດການເປັນ FF 1 = Lira 150, ຈຳນວນເງິນທີ່ ບໍລິສັດ XYZ ຈຳກັດ ໄດ້ຮັບເມື່ອທຽບເປັນເງິນ ຝະລັ່ງເສດເທົ່າກັບ FF 800 ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ບໍລິສັດບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນກຳໄລຕາມທີ່ຕັ້ງເປົ້າໝາຍໄວ້, ຄວາມສ່ຽງທີ່ເກີດຂຶ້ນດັ່ງກ່າວກັບບໍລິສັດ XYZ ຈຳກັດ ຕາມຕົວຢ່າງ ເຮົາຮຽກວ່າຄວາມສ່ຽງທາງທຸລະກຳ ເຊິ່ງໄດ້ຮັບມາຈາກຄວາມສ່ຽງຈາກອັດຕາແລກປ່ຽນ, ຖ້າສັນຍາຊື້ຂາຍສິນຄ້າໄດ້ກຳນົດການຈ່າຍເງິນໃນຝະລັ່ງເສດ, ຄວາມສ່ຽງທາງທຸລະກຳຂອງ ບໍລິສັດ XYZ ຈຳກັດ ກໍຈະຖືກຈຳກັດອອກໄປ ແຕ່ພໍ່ຄ້ານຳເຂົ້າຂອງຊາວອິຕາລີ ກໍຈະໄດ້ຮັບຄວາມສ່ຽງທາງທຶນກຳດັ່ງກ່າວ, ທຸລະກິດສາມາດທີ່ຈະປ້ອງກັນຄວາມສ່ຽງທີ່ເກີດຈາກອັດຕາແລກປ່ຽນໄດ້ ໂດຍກໍານົດຊື້ຂາຍເງິນຕາຕ່າງປະເທດໃນຕະຫລາດ

ແລກປ່ຽນລ່ວງໜ້າ, ທຸລະກິດໃນປະເທດອິຕາລີ ສາມາດທີ່ຈະຊື້ເງິນຝະລັ່ງເສດໃນຕະຫລາດແລກປ່ຽນລ່ວງໜ້າທີ່ຈະມອບເງິນໃນ 30ມື້ ແລະ ສາມາດ ກຳຈັດຄວາມສ່ຽງທາງທຸລະກຳ ຫລືຈາກການຄ້າອອກໄປໄດ້.

ຈາກຕົວຢ່າງຂອງຄວາມສ່ຽງທາງທຸລະກຳເປັນຈະເຮັດໃຫ້ເບິ່ງເຫັນພາບຂອງການປ່ຽນແປງຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນທີ່ຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ກຳໄລຂອງກິດຈະການທີ່ໄດ້ຮັບໃນອະນາຄົດຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງການປ່ຽນແປງຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ກຳໄລທີ່ໄດ້ຮັບໃນອະນາຄົດ ແລະ ມູນຄ່າຂອງກິດຈະການຈະເປັນ ເຄື່ອງສະແດງເຖິງຄວາມສ່ຽງທາງເສດຖະກິດ.

11.6.2 ຄວາມສ່ຽງທາງທຸລະກຳ

ຄວາມສ່ຽງທາງທຸລະກິດເປັນຄວາມສ່ຽງທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກການເຮັດສັນຍາຊື້ຂາຍສິນຄ້າຫລືບໍລິການລະຫວ່າງປະເທດເຊິ່ງຈະກ່ຽວຂ້ອງກັບເງິນຕາຕ່າງປະເທດ, ຜົນກຳໄລຫລືຂາດທຶນຈາກການລາຍການດັ່ງກ່າວຈະເກີດຂຶ້ນເມື່ອມີການປ່ຽນແປງໃນອັດຕາແລກປ່ຽນໃນຊ່ວງໄລຍະເວລາທີ່ເຮັດສັນຍາກັບເວລາທີ່ຕ້ອງຊຳລະເງິນ.

ຄວາມສ່ຽງທາງທຸລະກຳເປັນການວັດການປ່ຽນແປງໃນມູນຄ່າພາລະຜູກພັນທາງການເງິນທີ່ກິດຈະການມີຢູ່, ເຊິ່ງພາລະຜູກພັນໄດ້ກະທຳຂຶ້ນກ່ອນທີ່ຈະມີການປ່ຽນແປງຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນແຕ່ມີການກຳນົດຊຳລະເງິນພາຍຫລັງທີ່ອັດຕາແລກປ່ຽນໄດ້ປ່ຽນແປງ, ຄວາມສ່ຽງທາງທຸລະກຳຈຶ່ງຖືໄດ້ວ່າກ່ຽວຂ້ອງກັບການປ່ຽນແປງຂອງກະແສເງິນສົດທີ່ເກີດຈາກພາລະຜູກພັນທາງທຸລະກິດທີ່ມີຢູ່.

ຕົວຢ່າງ 11.4 ສົມມຸດວ່າ Miami Company ເຊິ່ງເປັນບໍລິສັດຂ້າມຊາດໄດ້ປະເມີນກະແສເງິນສົດໃນຊ່ວງໄລຍະເວລາໜຶ່ງດັ່ງຕາລາງທີ່ 11.4 ການປະເມີນກະແສເງິນສົດເຂົ້າ ແລະ ກະແສເງິນສົດອອກ ທີ່ເປັນເງິນຕາຕ່າງປະເທດຂອງບໍລິສັດ ສາມາດທີ່ຈະໃຊ້ໃນການຕັດສິນໃຈໃນຖານະສຸດທິໃນເງິນຕາຕ່າງປະເທດຂອງບໍລິສັດໄດ້, ບໍລິສັດບໍ່ໄດ້ປ້ອງກັນຄວາມສ່ຽງຈາກອັດຕາແລກປ່ຽນ, ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງມີສ່ວນເປີດໃນຄວາມສ່ຽງຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນຈຳນວນຫລາຍ, ຖານະກະແສເງິນສົດສຸດທິຂອງບໍລິສັດເຊິ່ງມີຈຳນວນ 40 ລ້ານໜ່ວຍ.

ສົມມຸດວ່າ Miami Company ໃຊ້ຂໍ້ມູນຈາກຕາລາງທີ່ 11.4 ໃນການປັບຊ່ວງຂອງຄວາມເປັນໄປໄດ້ ຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນທີ່ເກີດຂຶ້ນເມື່ອສິ້ນສຸດໄລຍະເວລາ, ໂດຍການໃຊ້ຊ່ວງຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນ ຕໍ່ຈຳນວນໜ່ວຍຂອງແຕ່ລະສະກຸນເງິນຕາທີ່ໄດ້ຮັບໃນຊ່ວງລະຍະເວລາໜຶ່ງໃນອະນາຄົດ ບໍລິສັດສາມາດຕັດສິນໃຈ ເຖິງຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນສະກຸນເງິນຕາໃນປະເທດ (ໃນທີ່ນີ້ຄືເງິນໂດລາສະຫະລັດ) ຂອງກະແສເງິນສົດຮັບ ຫລື ກະແສເງິນສົດຈ່າຍທີ່ມີຄວາມສຳພັນກັບເງິນຕາຕ່າງປະເທດແຕ່ລະສະກຸນ ດັ່ງຕາລາງທີ່ 11.4

ຕາຕະລາງທີ່ 11.4 ສະແດງການປະເມີນຄ່າກະແສເງິນສົດສຸດທິຂອງ Miami Company

ກະແສເງິນສົດເຂົ້າ	ກະແສເງິນສົດອອກ	ກະແສເງິນສົດເຂົ້າ ຫລື ກະແສເງິນສົດອອກ	ອັດຕາແລກປ່ຽນ	ກະແສເງິນສົດເຂົ້າຫຼື ກະແສເງິນສົດອອກໃນຮູບ\$
C\$ 2,000,000	C\$ 6,000,000	-C\$ 4,000,000	\$ 0.80	- \$ 3,200,000
DM 10,000,000	DM 12,000,000	-DM 2,000,000	\$ 0.50	- \$ 1,000,000
FF 100,000,000	DM 60,000,000	+FF 40,000,000	\$ 0.10	+ \$ 4,000,000
SF 1,000,000	SF 6,000,000	-SF 5,000,000	\$ 0.30	- \$ 3,000,000

ຕາລາງທີ່ 11.5 ການປະເມີນຊ່ວງກະແສເງິນສົດເຂົ້າສຸດທິຫຼືກະແສເງິນສົດອອກສຸດທິກອງ Miami Company

ກະແສເງິນສົດເຂົ້າສຸດທິ ຫຼື ກະແສເງິນສົດອອກສຸດທິ	ຊ່ວງຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງ ອັດຕາແລກປ່ຽນໃນ ມື້ສິ້ນສຸດໄລຍະເວລາ	ຊ່ວງຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງກະແສເງິນສົດເຂົ້າ ສຸດທິ ຫລື ກະແສເງິນສົດອອກສຸດທິ ໃນຮູບ ຂອງເງິນໂດລາສະຫະລັດ
-C\$ 4,000,000	\$ 0.79-0.81	-\$ 3,160,000 - 3,240,000
-DM 2,000,000	\$ 0.48-0.52	-\$ 960,000 - 1,040,000
+FF 40,000,000	\$ 0.09-0.11	+\$ 3,600,000 - 4,400,000
-SF 5,000,000	\$ 0.50-0.64	- \$ 2,800,000 - 3,200,000

ຈາກຕາລາງທີ່ 11.5 ແຖວທຳອິດຂອງ Row ສະແດງກະແສເງິນສົດອອກສຸດທິຂອງເງິນແຄນນາດາ ໂດລາ ຈຳນວນ 40 ລ້ານແຄນນາດາໂດລາ ຊຶ່ງມີຊ່ວງຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນຂອງເງິນແຄນ ນາດາໂດລາທຽບຕໍ່ເງິນໂດລາສະຫະລັດເຊິ່ງເທົ່າກັບ \$ 0.79-0.81 ຈະໄດ້ຊ່ວງຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງກະແສ ເງິນສົດເຂົ້າ ແລະ ກະແສເງິນສົດອອກສຸດທິ $-C\$ 4,000,000 * \$0.79-C\$4,000,000 * \0.81 ມີຄ່າ ເທົ່າກັບ ກະແສເງິນສົດອອກສຸດທິຢູ່ລະຫວ່າງ \$3,160,000-3,240,000 ເຊິ່ງສະແດງໃນ Column ສຸດ ທ້າຍຂອງຕາລາງຈາກ Column ທີ່ 2 ຈະເຫັນໄດ້ວ່າຊ່ວງຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງກະແສເງິນສົດອອກຂອງ ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນສະຫວີດຝະລັ່ງທຽບຕໍ່ເງິນໂດລາສະຫລັດ (\$0.56-0.64) ຈະມີຊ່ວງຫ່າງຫລາຍກວ່າ ອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນແຄນນາໂດລາທຽບຕໍ່ເງິນໂດນລາ (\$0.79-0.81) ທັງນີ້ ເນື່ອງມາຈາກຊ່ວງຄວາມ ແຕກຕ່າງຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນຂອງເງິນສະຫວີດຝະລັ່ງຫລາຍກວ່າຊ່ວງຄວາມແຕກຕ່າງຂອງເງິນແຄນນາໂດ ລາ, ວັດຖຸປະສົງສຳຄັນຂອງການປຽບທຽບດັ່ງກ່າວກໍເພື່ອສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງສ່ວນເປີດຕໍ່ຄວາມສ່ຽງທາງ ທຸລະກຳຂອງທຸລະກິດໃນວົງເງິນຕາຕ່າງປະເທດສະກຸນຕ່າງໆ, ບໍ່ໄດ້ຂຶ້ນຢູ່ກັບຈຳນວນເງິນຕາຕ່າງປະເທດທີ່ ເປີດຮັບຄວາມສ່ຽງແຕ່ຈະຂຶ້ນຢູ່ ກັບຊ່ວງຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນເງິນຕາຕ່າງ ປະເທດໃນແຕ່ລະສະກຸນເງິນ.

ຈາກຕົວຢ່າງດັ່ງກ່າວເຮົາສາມາດຮູ້ຄ່າກະແສເງິນສົດຮັບສຸດທິຫລືກະແສເງິນສົດອອກສຸດທິ ຂອງເງິນ ຕາຕ່າງປະເທດໃນແຕ່ລະສະກຸນໄດ້, ແຕ່ບໍ່ສາມາດປະເມີນຄ່າອັດຕາແລກປ່ຽນເມື່ອສິ້ນສຸດໄລຍະເວລາໄດ້ ເພາະມີຄ່າບໍ່ແນ່ນອນ, ໃນຄວາມເປັນຈິງກະແສເງິນສົດຮັບສຸດທິຫລືກະແສເງິນສົດອອກສຸດທິຂອງເງິນຕາ ຕ່າງປະເທດໃນແຕ່ລະສະກຸນເງິນກໍມີຄ່າບໍ່ແນ່ນອນເຊັ່ນກັນ, ດັ່ງນັ້ນບໍລິສັດຂ້າມຊາດຈຶ່ງໄດ້ມີການພັດທະນາ ຊ່ວງຄວາມແຕກຕ່າງຂອງຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງກະແສເງິນສົດຮັບສຸດທິ ແລະ ກະແສເງິນສົດອອກສຸດທິຂອງ ເງິນຕາຕ່າງປະເທດໃນແຕ່ລະສະກຸນເງິນ ໂດຍໃຊ້ການປະເມີນແບບຈຸດ (Point Estimation), ດັ່ງນັ້ນການ ວັດຄວາມສ່ຽງໃນເງິນຕາຕ່າງປະເທດໃນແຕ່ລະສະກຸນຈະມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຫລາຍຂຶ້ນ, ວິທີການທີ່ໃຊ້ວັດ ຄວາມສ່ຽງໃນເງິນຕາຕ່າງປະເທດດັ່ງກ່າວອາດໃຊ້ວິທີການວິເຄາະຄວາມໄວ (Sensitivity Analysis) ຫລື ການຈຳລອງສະຖານະການ (Simulation) ທີ່ສາມາດໃຊ້ວັດຊ່ວງການປະເມີນຄ່າສຳລັບຄວາມສ່ຽງໃນເງິນ ຕາຕ່າງປະເທດແຕ່ລະສະກຸນ ເຊິ່ງຂຶ້ນຢູ່ກັບຊ່ວງຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງກະແສເງິນສົດຮັບສຸດທິ ຫລືກະແສເງິນ ສົດອອກສຸດທິໃນເງິນຕາຕ່າງປະເທດແຕ່ລະສະກຸນ ແລະຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນ, ຈາກຕົວ ຢ່າງການປະເມີນຖານະກະແສເງິນສົດສຸດທິຈະປະເມີນໃນຊ່ວງລະຍະເວລາໃດເວລາໜຶ່ງ, ຊ່ວງລະຍະເວລາດັ່ງ ກ່າວໃນການປະເມີນອາດຈະເປັນເດືອນຫລືລາຍໄຕມາດຫລືເປັນປີກໍໄດ້ ເຊິ່ງບໍລິສັດຂ້າມຊາດອາດຈະຕ້ອງ ການປະເມີນຖານະຄວາມສ່ຽງທາງທຸລະກຳໃນຫລາຍໆຊ່ວງໄລຍະເວລາກໍໄດ້, ການປະເມີນດັ່ງກ່າວຈະໃຊ້ວິທີ

ການປະເມີນຄ່າວິທີໃດວິທີໜຶ່ງທີ່ກ່າວກ່າວມາແລ້ວ, ຄວາມບໍ່ແນ່ນອນຂອງກະແສເງິນສົດຮັບຫລືກະແສເງິນສົດອອກຂອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດແຕ່ລະສະກຸນເງິນອັດຕາແລກປ່ຽນລ່ວງໜ້າຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ການປະເມີນຄ່າໃນອະນາຄົດ, ການເປີດຮັບຄວາມສ່ຽງຈາກທາງທຸລະກຳສະແດງດັ່ງຕາລາງ 15.4 ແລະ 15.5 ເຊິ່ງສາມາດໃຊ້ວິເຄາະຄວາມຜັນຜ່ວນ ແລະ ສະຫະສຳພັນຂອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດໄດ້.

11.6.3 ຄວາມສ່ຽງຈາກການປ່ຽນແປງຄ່າຂອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດ

ການເປີດຮັບຄວາມສ່ຽງຂອງໃບລາຍງານທາງເງິນລວມຂອງບໍລິສັດຂ້າມຊາດຕໍ່ການຂຶ້ນລົງຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນ ເຊິ່ງເປັນທີ່ຮູ້ກັນກໍຄືຄວາມສ່ຽງຈາກການປ່ຽນແປງຄ່າຂອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: ຊັບສິນ ແລະ ໜີ້ສິນຂອງສາຂາຂອງບໍລິສັດຂ້າມຊາດທີ່ມີການປ່ຽນແປງຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນ ເຮັດໃຫ້ສະຫຼຸບຊັບສິມບັດໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນ, ລາຍໄດ້ຂອງສາຂາບໍລິສັດຂ້າມຊາດຈະຕ້ອງຈັດໃບລາຍງານທາງການເງິນລວມກັບບໍລິສັດແມ່ໃນໃບແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບລວມກໍ່ຈະປ່ຽນແປງໄປເນື່ອງຈາກມີການປ່ຽນແປງຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນ.

ຕົວຢ່າງ 11.5: A&A ເຊິ່ງເປັນບໍລິສັດສາຂາຕັ້ງຢູ່ໃນປະເທດເຢຍລະມັນເຊິ່ງມີບໍລິສັດແມ່ຢູ່ໃນປະເທດສະຫະລັດອາເມລິກາ ມີລາຍໄດ້ DM 2, 415, 300 ຊຶ່ງຈະຕ້ອງລາຍງານລາຍໄດ້ລວມຂອງບໍລິສັດແມ່ ໃນຂະນະຈັດໃບລາຍງານທາງການເງິນໃນ ວັນທີ 1 ທັນວາ ອັດຕາແລກປ່ຽນເທົ່າກັບ DM 24153/\$ ຊຶ່ງແປງເປັນເງິນດອນລາສະຫະລັດ ເທົ່າກັບ \$ 1,000,000 ແລະວັນທີລາຍງານລາຍໄດ້ຂອງສາຂາເປັນລາຍໄດ້ລວມຂອງບໍລິສັດແມ່ ໃນວັນທີ 31 ທັນວາ ອັດຕາແລກປ່ຽນໄດ້ປ່ຽນແປງເປັນ DM 2.5150/\$ ດັ່ງນັ້ນລາຍໄດ້ຂອງບໍລິສັດສາຂາຈະເທົ່າກັບ \$960,357.85 ເຮັດໃຫ້ລາຍໄດ້ຫຼຸດລົງຈາກເດີມ \$ 39,642.15.

ການລາຍງານຄວາມສ່ຽງທີ່ເກີດຈາກການປ່ຽນແປງຄ່າເງິນຕາຕ່າງປະເທດໃນໃບລາຍງານທາງການເງິນລວມ ຈະບໍ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ກະແສເງິນສົດຂອງບໍລິສັດຂ້າມຊາດ, ນັກວິເຄາະບາງທ່ານໃຫ້ເຫດຜົນວ່າຄວາມສ່ຽງ ທີ່ເກີດຈາກການປ່ຽນແປງຄ່າເງິນຕາຕ່າງປະເທດຈະບໍ່ສົ່ງຜົນກະທົບອັນເປັນສາລະສຳຄັນຕໍ່ໃບລາຍງານທາງການເງິນລວມຂອງບໍລິສັດຂ້າມຊາດ ທັງນີ້ເພາະກຳໄລຫລືຂາດທຶນຈາກການປ່ຽນແປງຄ່າເງິນຕາເປັນກຳໄລ ຫຼື ຂາດທຶນທາງບັນຊີຍັງບໍ່ມີກະແສເງິນສົດເກີດຂຶ້ນ, ນັກວິເຄາະບາງທ່ານໄດ້ໂຕ້ແຍ້ງວ່າຄວາມສ່ຽງທີ່ເກີດຈາກການປ່ຽນແປງຄ່າເງິນຕາຕ່າງປະເທດຈະສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການກະທຳຂອງບໍລິສັດຂ້າມຊາດໂດຍຜ່ານລວມ ແລະ ມີສາລະສຳຄັນຕໍ່ໃບລາຍງານທາງການເງິນລວມ ໃນຊ່ວງກາງປີ 1970 ໄດ້ມີການວິໄຈກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງຄ່າເງິນຕາຕ່າງປະເທດຕໍ່ໃບລາຍງານທາງການເງິນ ເຊິ່ງຝົບວ່າທຸລະກິດສ່ວນໃຫຍ່ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນຕໍ່ຄວາມສ່ຽງອັນເກີດຈາກການປ່ຽນແປງຄ່າເງິນຕາຕ່າງປະເທດຫລາຍກວ່າຄວາມສ່ຽງທາງທຸລະກຳໃນປີ 1977 ໄດ້ມີການວິໄຈເລື່ອງນີ້ຂຶ້ນອີກເທື່ອໜຶ່ງຈາກຜົນການວິໄຈຝົບວ່າທຸລະກິດໃຫ້ຄວາມສຳຄັນກັບຄວາມສ່ຽງທາງທຸລະກຳຫລາຍກວ່າຄວາມສ່ຽງທີ່ເກີດຈາກການປ່ຽນແປງຄ່າເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ແລະ ແນວຄວາມຄິດນີ້ກໍຍັງຄົງໃຊ້ຢູ່ໃນປັດຈຸບັນ.

ບໍລິສັດຂ້າມຊາດຈະບໍ່ໄດ້ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນກັບຄວາມສ່ຽງທີ່ເກີດຈາກການປ່ຽນແປງຄ່າເງິນຕາຕ່າງປະເທດຂອງລາຍໄດ້ບໍລິສັດສາຂາທີ່ຈະນຳມາລວມກັບລາຍໄດ້ຂອງບໍລິສັດແມ່, ຖ້າຄ່າຂອງເງິນຕາດຽວທີ່ບໍລິສັດສາຂາຕັ້ງຢູ່ໃນປະເທດນັ້ນມີຄ່າລູດລົງບໍລິສັດສາຂາກໍຄວນເກັບລາຍໄດ້ຫລືຜົນກຳໄລເຫລົ່ານີ້ໄວ້ທີ່ບໍລິສັດສາຂາເອງຫລາຍກວ່າທີ່ຈະສົ່ງລາຍໄດ້ຫລືຜົນກຳໄລມາລວມໄວ້ກັບບໍລິສັດແມ່, ຜົນກຳໄລຂອງບໍລິສັດສາຂາຄວນນຳກັບໄປລົງທຶນຕໍ່ຍັງປະເທດທີ່ບໍລິສັດສາຂາດຳເນີນງານຢູ່ທັງນີ້ເພາະບໍລິສັດສາຂາບໍ່ຈຳເປັນຈະຕ້ອງແປງຄ່າກຳໄລຂອງບໍລິສັດສາຂາໃຫ້ເປັນເງິນຕາດຽວຕ່າງປະເທດທີ່ບໍລິສັດແມ່ຕັ້ງຢູ່ໃນປະເທດນັ້ນ ເຊິ່ງ

ຈະເຮັດໃຫ້ໃບລາຍງານທາງການເງິນບໍ່ສະທ້ອນເຖິງຜົນການດຳເນີນງານທີ່ແທ້ຈິງຂອງບໍລິສັດສາຂາ, ຖ້ານັກວິເຄາະທາງການເງິນເຂົ້າໃຈເຖິງຂໍ້ແທ້ຈິງດັ່ງກ່າວໃນການວິເຄາະຖານະທາງການເງິນຂອງບໍລິສັດຂ້າມຊາດກໍຈະບໍ່ນຳເລື່ອງການລຸດຄ່າເງິນ ຂອງບໍລິສັດສາຂາເຂົ້າມາໃຊ້ໃນການວິເຄາະຖານະທາງການເງິນຂອງບໍລິສັດຂ້າມຊາດ ທັງນີ້ເພາະທຸລະກິດຈະບໍ່ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນຂອງຄວາມສ່ຽງຈາກການປ່ຽນແປງຄ່າເງິນຕາແຕ່ຈະໃຫ້ຄວາມສຳຄັນກັບລະດັບການເປີດຮັບຄວາມສ່ຽງຈາກຜົນກຳໄລຫລືຂາດທຶນຈາກການເຮັດຈາກທຸລະກຳຫລືການຄ້າຫລາຍກວ່າ.

11.6.3 Interest Rate Swap

Interest Rate Swap ເປັນເຄື່ອງມືໃນການບໍລິຫານຄວາມສ່ຽງຊະນິດໜຶ່ງທີ່ມີຄວາມສຳຄັນເຊິ່ງເປັນການແລກປ່ຽນພາລະດອກເບ້ຍລະຫວ່າງຜູ້ກູ້ທັງສອງຝ່າຍໃນສະກຸນເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ແລະ ໃນຈຳນວນດຽວກັນພາຍໃນໄລຍະເວລາທີ່ຕົກລົງໄວ້, ຝ່າຍໜຶ່ງຕົກລົງທີ່ຈະຈ່າຍດອກເບ້ຍໃນອັດຕາຄົງທີ່ໃຫ້ກັບອີກຝ່າຍໜຶ່ງ ໂດຍການແລກປ່ຽນກັນຈະແລກປ່ຽນສະເພາະຈຳນວນເງິນດອກເບ້ຍເທົ່ານັ້ນ, ທັງນີ້ເພື່ອເປັນການປ້ອງກັນຄວາມສ່ຽງຈາກການປ່ຽນແປງການຂຶ້ນລົງຂອງດອກເບ້ຍ, ການເຮັດ Interest Rate Swap ສ່ວນໃຫຍ່ຈະເຮັດລະຫວ່າງລູກຄ້າກັບທະນາຄານເຊິ່ງຈະຊ່ວຍໃຫ້ທັງສອງຝ່າຍມາພົບກັນ ແລະ ແລກປ່ຽນພາລະເງິນດອກເບ້ຍເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ ໂດຍທັງສອງຝ່າຍຈະໄດ້ຮັບປະໂຫຍດໃນແງ່ຂອງການຊຳລະດອກເບ້ຍເງິນກູ້ໃນອັດຕາທີ່ຕ່ຳກວ່າອັດຕາດອກເບ້ຍທີ່ຕົນຈະຈັດຫາໄດ້ໂດຍກົງຈາກຕະຫຼາດເງິນທຶນ, ສຳລັບການຊຳລະເງິນຫາກເປັນເງິນສະກຸນດຽວກັນ ແລະ ວັນຊຳລະກົງກັນທັງສອງຝ່າຍກໍອາດເຮັດຄວາມຕົກລົງຊຳລະກັນພຽງບາງສ່ວນຂອງຈຳນວນດອກເບ້ຍທີ່ແຕກຕ່າງກັນ (Interest Rate Differential).

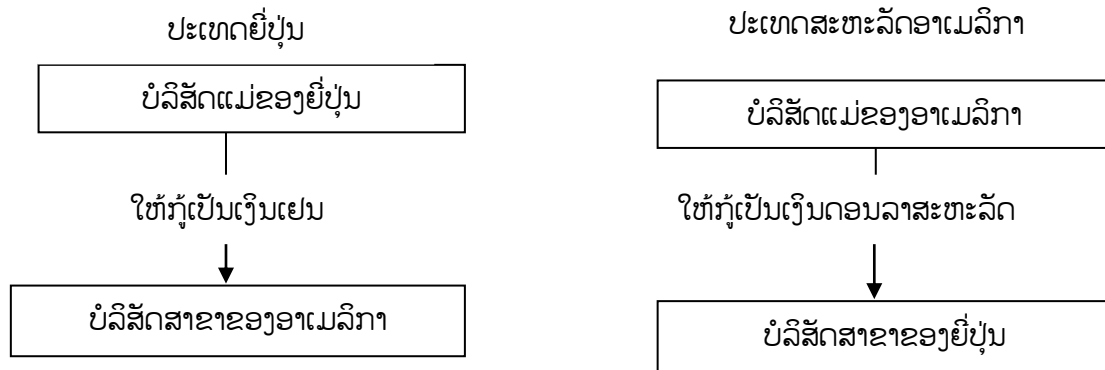
11.6.4 Currency Swap

ເປັນການຕົກລົງກັນທັງ 2 ຝ່າຍກ່ຽວກັບຈຳນວນເງິນທີ່ເປັນເງິນຕາ 2 ສະກຸນ ທີ່ມີມູນຄ່າເທົ່າກັນໃນຊ່ວງລະຍະເວລາທີ່ກຳນົດໄວ້, Currency Swap ອາດເຮັດການຕົກລົງຊ່ວງລະຍະເວລາທີ່ຍາວນານອອກໄປເຖິງ 10 ປີ, ຖ້າອັດຕາດອກເບ້ຍລະຫວ່າງ 2 ປະເທດແຕກຕ່າງກັນຫລາຍບໍລິສັດທີ່ຢູ່ໃນປະເທດທີ່ມີດອກເບ້ຍສູງຈະຕ້ອງຈ່າຍຄ່າທຳນຽມເພື່ອຊົດເຊີຍກັບສ່ວນຕ່າງຂອງອັດຕາດອກເບ້ຍ.

ນັກບັນຊີໃນປະເທດສະຫລັດອາເມລິກາຖືວ່າ Currency Swap ເປັນລາຍການທຶນກຳແລກປ່ຽນເງິນຕາຕ່າງປະເທດແທນທີ່ຈະເປັນລາຍການໜີ້ສິນ ແລະ ຖືວ່າເປັນການແລກປ່ຽນເງິນເພື່ອຊຳລະຄືນເມື່ອຄົບກຳນົດນັ້ນເປັນສັນຍາຊື້ຂາຍເງິນລ່ວງໜ້າ, ສັນຍາຊື້ຂາຍເງິນລ່ວງໜ້າສາມາດລະບຸຊັບສິນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ແກ່ແທນທີ່ຈະສະແດງລາຍການໃນໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດກໍໃຫ້ສະແດງເປັນໝາຍເຫດຕໍ່ທ້າຍໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ, ເຊິ່ງການສະແດງດັ່ງກ່າວມີຜົນເຮັດໃຫ້ສາມາດຫລີກລ້ຽງການປ່ຽນແປງຂອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ແລະ ຄວາມສ່ຽງຈາກການຈາກທຸລະກຳໄດ້.

ຕົວຢ່າງ 11.6 ບໍລິສັດແມ່ໃນປະເທດສະຫລັດອາເມລິກາຕ້ອງການໃຫ້ເງິນກູ້ 400,000 ໂດລາສະຫະລັດແກ່ບໍລິສັດສາຂາທີ່ຢູ່ໃນປະເທດຍີ່ປຸ່ນ ແລະ ບໍລິສັດແມ່ໃນຍີ່ປຸ່ນຕ້ອງການໃຫ້ກູ້ຍົມແກ່ບໍລິສັດສາຂາທີ່ຢູ່ໃນປະເທດສະຫະລັດອາເມລິກາ ຈຳນວນ 50 ລ້ານເຢນ, ບໍລິສັດແມ່ທັງ 2 ບໍລິສັດຕົກລົງເຮັດ Swap ຮ່ວມກັນ ໂດຍບໍລິສັດ ແມ່ຂອງສະຫະລັດອາເມລິກາໃຫ້ກູ້ເປັນເງິນດອນລາສະຫະລັດອາເມລິກາກັບບໍລິສັດສາຂາຂອງຍີ່ປຸ່ນໃນຈຳນວນທີ່ເທົ່າກັບ ບໍລິສັດແມ່ຂອງຍີ່ປຸ່ນໃຫ້ກູ້ເປັນເງິນເຢນກັບບໍລິສັດສາຂາຂອງສະຫະລັດອາເມລິກາ, ສົມມຸດວ່າວັນທີ່ຕົກລົງກັນອັດຕາແລກປ່ຽນລະຫວ່າງເງິນດອນລາສະຫລັດກັບເງິນເຢນຄື 1\$= 125 ເຢນ, ບໍລິສັດແມ່ຂອງຍີ່ປຸ່ນທີ່ໃຫ້ກູ້ 50 ລ້ານເຢນ ແກ່ບໍລິສັດສາຂາຂອງອາເມລິກາຈະມີຄ່າເທົ່າກັບ 400,000 ໂດລາສະຫະລັດພໍດີ, ສົມມຸດວ່າຄ່າເງິນເຢນຫຼຸດລົງ 10% ອັດຕາແລກປ່ຽນໃໝ່ຄື 1 \$= 137.5

ເຢນ ເພື່ອປັບປຸງມູນຄ່າຂອງການແລກປ່ຽນໃຫ້ເທົ່າເດີມ ບໍລິສັດແມ່ຂອງຍີ່ປຸ່ນກໍຕ້ອງຈ່າຍເງິນເຢນໃຫ້ກັບ ບໍລິສັດສາຂາຂອງອາເມລິກາທີ່ຢູ່ໃນປະເທດຍີ່ປຸ່ນເພີ່ມຂຶ້ນ 5 ລ້ານເຢນ (\$400.000*12.5)

ຮູບທີ່ 15.1 ສະແດງວິທີການເຮັດ Currency Swap

ແບບຝຶກຫັດບ 11

- 1) ບໍລິສັດ Fox Industries Inc ເຊິ່ງເປັນບໍລິສັດສາຂາຂອງບໍລິສັດ Loland ຈຳກັດ ຕັ້ງຢູ່ໃນປະເທດ ເນເທີແລ ເຊິ່ງໃຊ້ເງິນສະກຸນກິນເດີ(Guilder) ອັດຕາແລກປ່ຽນລະຫວ່າງເງິນກິນເດີກັບ ໂດລາສະ ຫລັດຊ່ວງຕົ້ນປີຄື 1 ໂດລາສະຫລັດ = 3 ກິນເດີ, ແລະຊ່ວງທ້າຍປີ 1 ໂດລາສະຫລັດ = 2.5 ກິນເດີ ເຊິ່ງຄ່າເງິນກິນເດີມີຄ່າແຂງຂຶ້ນເມື່ອທຽບເງິນໂດລາສະຫລັດ ໂດຍມີໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ ແລະ ໃບ ແຈ້ງຜົນໄດ້ຮັບດັ່ງນີ້:

ໃບສະຫຼຸບຊັບສິມບັດ

Fox Industries Inc. ໃນ ວັນທີ 31 ທັນວາ 2018

ຫນ່ວຍ: ຜັນກິນເດີ

ຊັບສິນ	5,700
ເງິນສົດ	300
ລູກຫນີ້	1,800
ສິນຄ້າຄົງເຫລືອ (FIFO)	1,500
ສິນຊັບຖາວອນ	2.1
ໜີ້ສິນ ແລະ ສ່ວນຜູ້ຖືຫຸ້ນ	5,700
ໜີ້ສິນໝູນວຽນ	2,000
ຫຸ້ນສາມັນ	600
ກຳໄລສະສມ	3,100

ງົບກຳໄລຂາດທຶນ

ຂາຍ	10,400
ຕົ້ນທຶນຂາຍ	6,000
ຄ່າເສື່ອມລາຄາ	300
ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ	2,400
ຜາສີ	900
ກຳໄລສຸດທິ	800

ຈົ່ງຄິດໄລ່ຫາຜົນກະທົບຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນທີ່ມີຜົນຕໍ່ງົບດຸນ

ເອກະສານອ້າງອີງ

ບຸນເຮັ່ງ ສີລາກຸນ, ການເງິນທຸລະກິດ1, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດລາວ, ພິມຄັ້ງທີ2: ຄະນະ ເສດຖະສາດ ແລະ ບໍລິຫານທຸລະກິດ,2016.

ຖາປະນາ ສິນໄພສານ, ການຈັດການທາງການເງິນ, ກຸງເທບມະຫານະຄອນ(ໄທ), ພິມຄັ້ງທີ 2: ຮ້ານຮຸ້ນສ່ວນຈຳກັດ ຍິງພິນເທດດິງ, 2012.

ສຸມາລີ ຈິວະມິດການ, ບໍລິຫານການເງິນພິມ, ກຸງເທບມະຫານະຄອນ(ໄທ): ພິມຄັ້ງທີ4: ໂຮງພິມສູນ ໜັງສືມະຫາວິທະຍະໄລຈຸລາລົງກອນ, 2003.

ຖາປະນາ ສິນໄພສານ, ການເງິນທຸລະກິດ, ກຸງເທບມະຫານະຄອນ(ໄທ), ພິມຄັ້ງທີ 21: ຫ້າງຫຸ້ນ: ຮ້ານຮຸ້ນສ່ວນຈຳກັດ ຍິງພິນເທດດິງ, 2009.

ຖາປະນາ ສິນໄພສານ, ການເງິນລະຫວ່າງປະເທດ, ກຸງເທບມະຫານະຄອນ(ໄທ). ພິມເທື່ອທີ6. ບໍລິສັດ ທີລະຝິລມ ແລະ ໄຊເທັກ ຈຳກັດ, 2003.

Brigham, Engene F. and Ehrhardt, Michael C. Financial Management. Theory and Practice. 11th ed. Thomson Learning, 2005.

Brigham, Engen FD and Houston, Joel C. Fundamental of Financial Management. 8th ed, The Drying Press 1998.

Gitman, Lawrance F, Managertial Finance. 9th ed, Addison Wesly Pubishing Company, 2005.

Van Horne, Jane C. Financial Management and Policy. 11th ed, Prentice Hall, 1998.

ຊີວະປະຫວັດຜູ້ຂຽນ

ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ: ປທ. ໄຜວັນ ບຸນນາລີ.

ວັນເດືອນປີເກີດ: ວັນທີ 25 ຕຸລາ 1982.

ລະດັບວິຊາສະເພາະ: ປະລິນຍາໂທ ການເງິນພາກລັດ ຈາກມະຫາວິທະຍາໄລເສດຖະສາດ ແລະ ການເງິນ ຕາເວັນຕົກສຽງໃຕ້ (ສປ ຈີນ), ປະລິນຍາຕີ ຄູຄະນິດສາດ ຈາກ ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ (ສປປ ລາວ), ປະລິນຍາຕີ ການເງິນ-ການທະນາຄານ ຈາກ ວິທະຍາໄລ ລັດຕະນະບໍລິຫານທຸລະກິດ(ສປປ ລາວ).

ເບີໂທຕິດຕໍ່: +85620 22350340.

E-mail: Phounnaly@gmail.com

ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ: ອາຈານສອນປະຈຳພາກວິຊາບໍລິຫານທຸລະກິດ, ສາຂາວິຊາການເງິນ-ການທະນາຄານ.

ສັງກັດ: ພາກວິຊາການເງິນ ແລະ ການບັນຊີ, ຄະນະເສດຖະສາດ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ, ມະຫາວິທະຍາໄລສຸພານຸວົງ.

ວິຊາທີ່ສິດສອນ: ການບໍລິຫານການເງິນ, ການບໍລິຫານສິນເຊື້ອ, ການເງິນ-ການທະນາຄານ, ການເງິນ ພາກລັດ, ການບໍລິຫານໂຄງການທຸລະກິດ, ການວິເຄາະທາງປະລິມານ, ວິທີວິໄຈສຳລັບ ການເງິນ-ການທະນາຄານ, ຄະນິດສາດທຸລະກິດ, ສະຖິຕິທຸລະກິດ.

ຜົນງານວິຊາການ: 1) ງານຄົ້ນຄວ້າວິໄຈ “ປັດໄຈທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ໜີ້ທີ່ບໍ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດລາຍໄດ້(NPLs) ຂອງ

ທະນາຄານການຄ້າຕ່າງປະເທດລາວ ມະຫາຊື່ນ ສາຂາຫຼວງພະບາງ”

2) ບົດຄວາມວິຊາການ “ ປັດໄຈທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ການກໍ່ໜີ້ຕ່າງປະເທດຂອງລັດຖະບານ ສປປ ລາວ”

3) ຮຽບຮຽງປຶ້ມຕຳລາ ຄອມພິວເຕີທາງການການເງິນ, ການວິໄຈທາງເສດຖະສາດ, ສະຖິຕິວິໄຈ, ການວິເຄາະທາງປະລິມານທາງທຸລະກິດ, ຄະນິດສາດທຸລະກິດ

4) ໃນປີ 2009-2017 ເປັນອາຈານນຳພາບົດໂຄງການຈົບຊັ້ນປະລິນຍາຕີສາຂາບໍລິຫານ ທຸລະກິດ ແລະ ການເງິນ-ການທະນາຄານ ທັງໝົດ 37 ເຫຼັ້ມ.